

B I B L I O T H E C A
S C R I P T O R V M G R A E C O R V M E T R O M A N O R V M
T E V B N E R I A N A

LVCIANVS
OPERA

EDIDIT

C. JACOBITZ

II

L I P S I A E
I N A E D I B V S B . G . T E V B N E R I

3-

LUCIANI
SAMOSATENSIS OPERA

EX RECOGNITIONE

CAROLI IACOBITZ

VOLUMEN II

EDITIO STEREOTYPA

LIPSIAE IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI MCMXIII

PA

4230

76.

100

PRAEFATIO.

Quomodo histor. conscrib. c. 1 λιπαρεῖ] Fritzscli. ad Aristophi. thesm. p. 808 probat quod alii iam voluerunt λιπυρία sive λειπυρία *ibid.* παρεκίνουν recepi pro παρεκινούντο *ibid.* μεσοῦντος θέρους revocavi pro μεσοῦντος τοῦ θέρους *ibid.* παρολισθαίνειν] παρελισθάνειν Dind. c. 2 τοὺς ante βαρβάρους eiecit id. c. 4 πολυφώνω] lectionem πολυφωνοτάτω non improbat Burmeist. p. 8. c. 5 ἀλλὰ] ἀλλ' Dind. *ibid.* συντιθείη] συντιθῆ id. c. 6 Dind. praeunte Rudolpho verba κοινὰ γὰρ . . . ἀκουσία cancellis circumscrispsit. c. 7 οὐδὲ] οὐδ' id. c. 8 οὐδὲ ὁ- οὐδὲ ὅ] οὐδ' ὁ- οὐδ' ὅ id. *ibid.* ἐπεισάγει] ἐπεισάγοι id. *ibid.* αὐτὸν] ἂν αὐτὸν id. sequuntur Iacobsium. c. 9 ἐς αὐτὴν recepi pro εἰς αὐτὴν c. 10 ἐωρακέναι] ἐσορακέναι Dind. c. 11 δὲ ἐκεῖτοι] δ' ἐκεῖνοι id. c. 13 καταμευῖχθαι] καταμευῖχθαι id. ante ἀλλὰ ἂ id. asteriscos posuit. c. 14 φοοιμίον] προοιμίον id. *ibid.* αἰρεῖν] ἄρεῖν id. c. 15 συνέγραψε] ξυνέγραψε id. c. 15 μικρὰ ῥάκια] μικρὰ κάκεινα, quae vulg. est lectio, retinuit id. *ibid.* οὐ δι' αὐτὴν. νῆ Δία κάκεινο iam dedi pro οὐ δι' αὐτὴν ἴδια. κάκεινα corruptum illud δι' αὐτὴν intactum relinquens. Halminus olim coniecerat οὐ διαρκῆ νῆ Δία, at postea mutata sententia οὐ Θουκυδίδεια. Geistius: οὐ δῖβαρον ἴδιαν. Burmeist. p. 9 sqq. οὐδ' ἀνεκτά. νῆ Δία κάκεινο, in adnotatione simul aliam afferens coniecturam: οὐδ' αὐτὰ vel οὐδὲ ταῦτα ἴδια. Dindorfius verba μικρὰ κάκεινα — δι' αὐτὴν ἴδια uncis inclusit. idem recepit quod proposueram κάκεινο c. 17 φοοιμίον] προοιμίον id. *ibid.* ἀναγιγνώσκοντας] ἀναγιγνώσκοντας id. c. 17 συνηρωτημένα κάκεινα cum eod., quod olim volui, pro συνηρωτημένα καὶ συνηγμένα κάκεινα c. 19 καὶ ὡς ἄνευ] ὡς ἄνευ id. c. 21 Ὀσφός τις] τις eiecit Geist. c. 22 ποῦ δ' ἂν] ποῦ ἂν Dind. *ibid.* θάτερον δὲ σανδάλω] θατέρω δὲ σάνδαλον id. c. 23 αὐτὸ τὸ τῆς recepi pro αὐτὸ τῆς c. 24 περιερεῖσθαι] περιωρίσθαι Dind. c. 26 ἢ τοιαῦτα scripsi auctore Hermanno pro εἰ τοιαῦτα c. 29 ἐωράκει] ἐσοράκει Dind. c. 32 ὡς Ἀτθίδος δῆλον ὅτι] haec verba Cobeto male videntur additicia esse. *ibid.* ad verba οὐδ' ὡς κτέ. aliquid deesse non primus vidit idem vir doctus, sed ante eum permulti alii. c. 34 ἂν uncis liberavit Dind. *ibid.* κασιτέρον] καπιτέρον id. c. 35 verba εἰ δὴ — Στρατονίης ἐκείνης uncis inclusit id. *ibid.* verba Στρατονίης ἐκείνης deleuit Geist. c. 37 ἐωρακῶς] ἐσορακῶς Dind. *ibid.* μηχανήματα, ἔτι δὲ καὶ] ita scripsi de Burmeisteri (p. 14.) coniectura pro μηχανήματα ἔνια καὶ *ibid.* κέρως] κέρους Dind. c. 38 Συρακον.

σίους] Συρακοσίους id. *ibid.* δὲ Ἀθηναίους] δ' Ἀθην. id. c. 39 Ἀρτοξέροξην recepi cum eod. pro Ἀρταξέροξην *ibid.* δὲ ἄλλων] δ' ἄλλων id. c. 40 ἀναγινώσκουσιν cum eod. recepi pro ἀναγινώσκουσιν c. 49 τὰ ἴδια scripsi pro ἴδια; recepit etiam Geist. *ibid.* μέντοι de Geistii coniectura pro μὲν. Dind. Fritzschi mutationem recepit: ἀλλ' ἐς τοὺς στρατηγούς μὲν *ibid.* συνδιωκέτω revocavi cum Dind. pro διωκέτω c. 52 φροσιμῶ] προσιμῶ Dind. c. 57 οἶον ὁράς scripsi pro οἶον ὁράς τι. Burmeist. p. 44 probat emendationem Hermanni: οἶον ὁράς καὶ Ὅμηρος ὡς μεγάλωφρον ποιεῖ *ibid.* Συρακοσίων] Συρακοσίων Dind. c. 62 αὐτὸ ante τὸ ἔργον ex cod. adieci. *ibid.* αὐτοῦ] αὐτοῦ Dind.

Ver. hist. I. c. 1 γινομένης recepi pro γιγνομένης c. 3 Ἰάμβουλος Dind. *ibid.* Ἀλκίνοον cum eod. recepi pro Ἀλκίνοον *ibid.* ὡς post ἐκείνος cum eod. de Halmii coniectura inserui. c. 4 δὲ αὐτῶν] δ' αὐτῶν id. c. 7 ἐγίγνετο] ἐγίγνετο id. c. 9 ἤϊόνος] ἡόνος id. *ibid.* κυριώσας recepi pro κολπώσας c. 10 ἐν αὐτῇ scripsi pro ἐν αὐτῇ c. 11 συμφησάντων δὲ restitui pro συμφησάντων δὲ ἡμῶν. vid. Burmeist. p. 6. *ibid.* καθ' αὐτὸν recepi pro καθ' ἑαυτὸν c. 13 ἐλέγοντο] ἐλέγετο Dind. c. 15 περὶ αὐτὸν] περὶ αὐτὸν id. *ibid.* δὲ εὐώνυμον] δ' εὐώνυμον id. *ibid.* γίνονται recepi pro γίγνονται c. 16 Ἀεροκόρδακες scripsi sequutus Burmeist. p. 25 sq. pro Ἀεροκόρδακες *ibid.* τινὸς τῶ recepi pro τινὸς αὐτίκα τῶ c. 17 ἐφρυγον] ἐφρυγει Dind. *ibid.* ἄνω] ἐν οὐρανῷ Mehler. ad Heracl. all. hom. p. 89 sq. c. 18 δὲ ἵππων] δ' ἵππων Dind. *ibid.* ἀλλὰ αὐθις recepi pro αὐθις ἀλλὰ c. 22 δὲ ἐν] δ' ἐν Dind. *ibid.* γίγεται recepi pro γίγνεται *ibid.* δὲ αὐτοῦ] δ' αὐτοῦ Dind. c. 23 ὁ ante καπνὸς addidi *ibid.* γίγεται pro γίγνεται *ibid.* κύλικα ὑγρὸν scripsi pro κύλικα καὶ ὑγρὸν c. 24 δοκεῖ] δοκεῖν Dind. *ibid.* μέντοι γε recepi pro μέντοι c. 25 τοὺς αὐτοῦ] τοὺς αὐτοῦ Dind. *ibid.* τυφλώττει] φυλάττει id. c. 28 ἐφῆκεν recepi probante Mehler l. I. p. 99 pro ἀφῆκεν *ibid.* παρὰ τοῖς liberavit Dind. c. 29 δὲ αὐτοῖς] δ' αὐτοῖς id. *ibid.* διὰ νικτὸς ὄλης receptum pro δι' ὄλης νικτὸς *ibid.* δε ἡμεῖς pro δὲ καὶ ἡμεῖς *ibid.* γιγόμενα pro γιγόμενα *ibid.* Κόρωνος cum Dind. pro Κορωῖος *ibid.* δὲ ἀπὸ pro δ' ἀπὸ *ibid.* δὲ τετάρτη pro τετάρτη δὲ c. 30 θανασιῶς pro θανασίαι ὡς c. 31 δὲ ἐν] δ' ἐν Dind. c. 32 ἀναστήσαιτες recepi cum Dind. pro ἀναστήσας c. 33 τὰ ἄλλα] τὰλλα Dind. c. 34 ὁ δὲ] ὁ δ' id. *ibid.* εὐοράκατε] εὐοράκατε id. *ibid.* κείουσι] κέουεν id. c. 36 αἰε οὖσιν ἀπόλοις αἰτοῦς γε ὀπλισμένους] αἰε ἀπόλοις οὖσιν ὀπλισμένους Dind. *ibid.* τὸν λοιπὸν βίον recepi pro τὸ λοιπὸν c. 37 εἰς καὶ ὁ κυβερν.] καὶ eiecit Dind. c. 38 δὲ ἐνῶν] δ' ἐνῶν. id. *ibid.* κῆτος cum eod. pro κῆτος *ibid.* γυμνήτας] γυμνήτας id. c. 39 κατοικοῦμεν cum eod. pro κατοικοῦμεν c. 40 δὲ αὐτῶν] δ' αὐτῶν id. *ibid.* ἐκάετο] ἐκάετο id. *ibid.* δὲ ἐπειστήκει] δ' ἐπειστήκει id. c. 41 δὲ ἐφάνησαν] δ' ἐφάνησαν id.

Ver. hist. II. c. 1 ἐκείουεν] ἐκείουεν id. *ibid.* μεγάλοις] μεγάλοις id. c. 2 δὲ ἀνελκ.] δ' ἀνελκ. id. *ibid.* δὲ ἐπὶ] δ' ἐπὶ id. *ibid.* ἀνακαίοντες] ἀνακαίοντες id. *ibid.* δὲ αἰτοῦς] δ' αἰτοῦς id. *ibid.* διολισθαίνοντες] διολισθαίνοντες id. *ibid.* ἐγίγνετο recepi pro ἐγίγνετο c. 3

δὲ ἄμπελοι] δ' ἄμπελοι Dind. *ibid.* δὲ ἐν] δ' ἐν id. c. 4 δὲ ἡμέρας] δ' ἡμέρας id. *ibid.* τὴν αὐτῶν] τὴν αὐτῶν id. *ibid.* ἀνεκαίετο] ἀνεκαίετο id. c. 5 ἐπέχουσα recepi, probatum etiam a Mehler. l. l. p. 99., pro ἀπέχουσα *ibid.* ἡτόνων] ἡτόνων Dind. c. 7 ἀποκτάνοι] ἀπεκτόνοι id. *ibid.* ἔλλεβόρου] ἔλλεβόρου id. c. 10 δὲ ἡμεῖς] δ' ἡμεῖς id. *ibid.* ἐπὶ πολὺν] ἐπὶ πολὺ id. *ibid.* δὲ ἔδοξεν] δ' ἔδοξεν id. c. 11 ἐγκαίόμενοι] ἐγκαίόμενοι id. c. 12 ἔχουσι καὶ ex codd. addidi. *ibid.* γίνεται rec. pro γίνεται *ibid.* ἄνεμος παρ' αὐτοῖς πνεῖ ex codd. pro ἄνεμος πνεῖ c. 13 Μινῶον auctore Geistio pro Μινώου c. 18 ἔλλεβορίση] ἔλλεβορίση Dind. *ibid.* δὲ ἔτι] δ' ἔτι id. *ibid.* δὲ ἀπολείπεσθαι] δ' ἀπολ. id. c. 19 κατεγίνωσκον hic et infra recepi pro κατεγίνωσκον c. 20 πολίταις revocavi suadente Mehler. l. l. p. 132 pro πλείστοις c. 21 τούτους post χρόνους cum Dind. eieci. c. 22 δὲ ἄθλα οὐ] δ' ἄθλα οὐ Dind. c. 23 ταῦτα] ταῦτ' id. *ibid.* ἡτόνος] ἡτόνος id. *ibid.* Νεκρακαδημίαν] Νεκρακαδημειαν id. c. 25 δὲ ἔδοκει] δ' ἔδοκει Dind. c. 26 δὲ ὑποφαινούσης] δ' ὑποφ. id. *ibid.* δὲ ἀμφί] δ' ἀμφὶ id. c. 27 ὡς αὐτούς] ὡς αὐτούς id. *ibid.* μὲν ἔς] μὲν με ἔς id. praeeunte Struv. *ibid.* καιόμενον] καόμενον id. c. 28 δὲ ἐπιούση] δ' ἐπιούση id. c. 29 ἔν' εἰ cum eod. revocavi pro ἔν' ἔαν *ibid.* καιομένων] καιομένων id. c. 30 πέτραις τραχέσι recepi pro πέτραις καὶ τραχώσι (τραχώσι Dind.) c. 31 πάντων] πάντων ἦν id. *ibid.* τὰς ante ἐλπίδας revocavi. c. 32 δὲ ἔς] δ' ἔς Dind. c. 33 δὲ ἔστι] δ' ἔστι id. *ibid.* γίνεται pro γίνεται rec. *ibid.* Ἰριδι scripsi pro Ἰριδι. vid. Burmeist. p. 44. c. 34 δὲ ἔς] δ' ἔς Dind. *ibid.* δὲ εἰς] δ' εἰς id. *ibid.* ἑωρακότες] ἑωρακότες id. *ibid.* εἰς τὰς rec. pro ἔς τὰς c. 35 ἀνεγίνωσκον] ἀνεγίνωσκον Dind. *ibid.* δὲ ἅπαντας] δ' ἅπαντας id. c. 36 σώφρων recepi pro σωφρονοῦν *ibid.* ἡτόνος] ἡτόνος Dind. c. 37 δὲ ἔχουσι] δ' ἔχουσι id. *ibid.* βάλλοντες τῶ cum eod., quod ego iam volueram, pro βάλλοντες [ἀντὶ λίθων] τῶ *ibid.* δὲ ἐπὶ] δ' ἐπὶ id. *ibid.* δὲ ἦσαν] δ' ἦσαν id. *ibid.* δὲ ἐπ'] δ' ἐπ' id. c. 38 δὲ ἐν] δ' ἐν id. *ibid.* δὲ ἐκάστον] δ' ἐκάστον id. *ibid.* ἡμιτομίον] ἡμιτόμου id. *ibid.* ἐπεὶ δὲ] ἐπεὶ δ' id. c. 42 οὐτε ἀναστρέφειν] οὐτ' ἀν. id. *ibid.* δὲ ἀνελθῶν] δ' ἀν. id. c. 43 δὲ ὁμως] δ' ὁμως id. *ibid.* γενόμενα rec. pro γιγνόμενα c. 44 δὲ ἦν] δ' ἦν Dind. c. 46 ἡ δὲ πόλις cum eod. pro ἡ δὲ πόλις [αὕτη] c. 47 δὲ ἐπὶ] δ' ἐπὶ id.

Tyrannic. c. 4 βραδύτερος — ἀμβλύτερος cum Dind. auctore Jacobsio pro ἀμβλύτερος — βραδύτερος c. 5 δὲ ἀπόλαυσις] δ' ἀπόλ. id. *ibid.* φοβῶν — ἐκκόπτων] hanc meam emendationem recepi cum eod. pro ἐκκόπτων — φοβῶν *ibid.* ἀνασπῶν] vid. Burmeist. p. 44., qui nihil mutandum esse recte vidit. *ibid.* δὲ ἐκ.] δ' ἐκ. Dind. *ibid.* ἐκείνος] id. Struvio auctore ἐκείνω c. 6 πονηρῶν cum eod. pro πονηρόν. in idem incidit Burmeist. p. 45. *ibid.* ἀλλὰ ἑωρ.] ἀλλ' ἑωρ. Dind. c. 7 ταῦτα] ταῦτ' id. c. 8 δὲ ὁ] δ' ὁ id. *ibid.* ἀνοπλος cum eod. revocavi pro ἄοπλος *ibid.* δῆμιον ἄλλον μετὰ auctore Burmeist. p. 15 sq. pro δῆμιον, ἀλλὰ μετὰ c. 9 οὐδὲ ἐπὶ] οὐδ' ἐπὶ Dind. *ibid.* μηδὲ ἄδοξον] μηδ' ἄδ. id. c. 11 ἄλλω τῶ] ἄλλω τῶ id. *ibid.* χρωόμενον cum eod.

rec. pro *χρωμένον* c. 12 καὶ γὰρ — αἰτίας cum eod., quemadmodum iam suaseram, pro οὐ γὰρ — ἀδείας c. 13 τύραννος ὁ τεθνεώς] ὁ deest apud eund. *ibid.* οὐχὶ καὶ rec. cum eod. pro καὶ οὐχὶ *ibid.* δὲ ὑπ'] δ' ὑπ' id. c. 15 ἐπόνθησα. Wytenbachii emendationem, cum eod. rec. pro ἐποίησα *ibid.* μηδὲ εὐχερῆς] μηδ' εὐχερῆς id. *ibid.* προσελθεῖν rec. cum eod. pro προσελθεῖν c. 16 οὐδὲ ἀνάμ.] οὐδ' ἀνάμ. id. *ibid.* ἀλλὰ ἄτ.] ἀλλ' ἄτ. id. *ibid.* ἀπαραιήτος] ἀπαραιητότερος Halmius c. 17 δὲ ἔτι] δ' ἔτι Dind. c. 18 ἐπ' αὐτὸν ἐχορησάμην τοῖτοις συμμάχοις] ἐπ' αὐτὸν ἐχορησάμην τοῖς συμμάχοις id., at uncis inclusit. c. 19 συνήρογησεν, οὐκ ἂν τιμῆς τε καὶ δωρεᾶς ἄξιον ἐνομίσατε δεσπότην οὕτω δημ. κτήματος; οὐκ κτέ.] ita dedi eundem sequutus pro συνήρογησε παντί. τοῦτο τιμῆς τε καὶ δωρεᾶς ἄξιον νομίσατε, δεσπότην οὕτω δημ. κτήματος οὐκ κτέ. c. 20 δὲ ἐκεῖνος] δ' ἐκεῖνος id. c. 21 δὲ ὡς] δ' ὡς id. *ibid.* ταῦτα] ταῦθ' id. c. 22 ἐσώρακατε] ἐσώρακατε id. *ibid.* δὲ ἔς] δ' ἔς id.

Abdicat. c. 2 οὐδὲ ἀρξάμενος] οὐδ' ἀρξ. id. c. 3 τοῦ πατρὸς recepi pro πατρὸς c. 4 φυλοκρινούτων rec. cum Dind. pro φιλοκρ. c. 4 εἴτε ἀνήκεστον] εἴτ' ἀν. id. c. 5 εὐφραίνε] ἠΰφραίνε id. *ibid.* δὲ ἐκεῖνος] δ' ἐκεῖνος id. *ibid.* γίνεται rec. pro γίγνεται c. 6 οὐδὲ ἐπιπόλ.] οὐδ' ἐπιπόλ. Dind. c. 8 οὕτως καὶ] οὕτω καὶ id. *ibid.* οὐδὲ] οὐδ' id. c. 9 δὲ ἐκεῖνο] δ' ἐκεῖνο id. *ibid.* γίνεσθαι] γίγνεσθαι id. *ibid.* δὲ ἄπαξ] δ' ἄπαξ id. c. 11 συνθῶνται] συνθῶνται id. *ibid.* recepi cum eod. Halmii emendationem εἴ σοι ἀτάξιος pro εἴ μὴ ἂν ἄξιος c. 12 ὄμην] ὄμοιην id. c. 13 δὲ ἱατρὸν] δ' ἱατρὸν id. *ibid.* οὐδὲ εὐ] οὐδ' εὐ id. c. 14 δὲ οἰκείων] δ' οἰκείων id. *ibid.* ἀναγινώσκεις recepi pro ἀναγινώσκεις c. 16 ἀλλὰ] ἀλλ' id. *ibid.* οὐδὲ ἀπεδ.] οὐδ' ἀπεδ. id. c. 18 ἀδικῆ] οὐτοσί δὲ. Fritzschi emendationem, cum eod. recepi pro ἀδικῆ οὕτως. εἴ δὲ *ibid.* εὐεργετηκότα] εὐηργετηκότα id. c. 20 οὐδὲ ἐπὶ] οὐδ' ἐπὶ id. c. 22 δὲ ἀπλῶς] δ' ἀπλῶς id. *ibid.* δὲ ὄργης] δ' ὄργης id. *ibid.* δὲ ἄλλα] δ' ἄλλα id. c. 23 δὲ ἄλλοις] δ' ἄλλοις id. *ibid.* δὲ ἀνάγκης] δ' ἀνάγκης id. c. 25 οὐδὲ ἔθος] οὐδ' ἔθος id. *ibid.* οὕτως] οὕτω id. c. 26 μηδὲ — μηδὲ] μηδ' — μηδ' id. c. 27 ἐγγίνεσθαι] ἐγγίγνεσθαι id. c. 28 διαφέρουσι] διαφέρει id. c. 32 κατεπέιγης — θέλης] κατεπέιγεις — θέλεις id. *ibid.* γενόμενος in proeodosi uncis incluseram.

Phalar. I. c. 2 ταῦτα ἐπαιν.] ταῦτ' ἐπαιν. id. c. 5 ἀφύλακτος cum eod. pro ἀφύλακτος *ibid.* δὲ ἐκ] δ' ἐκ id. c. 6 ἔτι olim uncis incluseram. c. 7 εἴτε ἄδικος] εἴτ' ἄδικος id. c. 8 φέρειν non esse mutandum recte monuit Burmeister. p. 46. *ibid.* δὲ ἀνάγκη] δ' ἀνάγκη Dind. ita et infra. *ibid.* ἐπικαίειν] ἐπικαίειν id. c. 9 αἰμιτόν ἐστιν auctore Schaefero pro αἰμιτόν εἶναι. Dind. εἶναι delevit. c. 10 δὲ ἐπειράθη] δ' ἐπειράθη id. c. 11 δὲ ὑποκαίειν] δ' ὑποκαίειν id. c. 12 τοῦτο] τοῦτ' id. *ibid.* τῆς μονακῆς olim uncis incluseram. *ibid.* ἀπέπευσα rec. pro ἀπέπευσα c. 14 μῆτε ἐκεῖνοι] μῆτ' ἐκεῖνον Dind.

Phalar. II. c. 1 μῆτε ἀνάθ.] μῆτ' ἀνάθ. id. c. 5 τοῦτο ἀτοπ.] τοῦτ' ἀτοπ. id. c. 8 δὲ ἰσορῶν] δ' ἰσορῶν id. *ibid.* παρὰ τοῖς Ἕλλησιν]

παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν probat cum Fritzschio Remaely p. 11. *ibid.* γινόμενα rec. pro γιγνόμενα c. 9 φυλοκρινεῖν restitui cum Dind. pro φιλοκρινεῖν c. 13 παρ' αὐτοῦ rec. cum eod. pro παρ' αὐτοῦ *ibid.* καὶ ante ἀνάξιος idem eiecit.

Alexand. c. 2 ἀναγινώσκεισθαι rec. pro ἀναγιν. *ibid.* Τιλλιβόρον revocavi cum Dind. pro Τιλλοβόρον *ibid.* Μυσίαν, Palmerii emendationem, rec. cum eod. pro Μινίαν *ibid.* αὐτοῦ cum eod. rec. pro αὐτοῦ c. 3 εἰκάσας] εἰκάσας [τὴν μορφήν] proecodosis. εἰκάσας τὴν μορφήν Dind. c. 4 ἐς ὑπερβ. rec. pro εἰς ὑπερβ. *ibid.* ἐννόησόν μοι auctore Burmeist. p. 42 pro ἐπινόησόν μοι c. 5 Θῶωνος rec. pro Θῶωνος. conf. Lobeck. Paralipp. p. 73. c. 8 δεῖν] δροῖν Dind. *ibid.* ἀμφοτέροις rec. cum eod. pro ἐν ἀμφοτέροις *ibid.* κυκλῶντες auctore Burmeist. (p. 16) pro κυκῶντες c. 10 δὲ τῆς περὶ rec. pro δὲ περὶ *ibid.* κἀκείνοι γὰρ rec. pro ἐκείνοι γὰρ Dind. ἐκείνοι γοῦν de Solani coniectura. c. 11 ὀλέθριοι] ὀλεθροὶ Dind. *ibid.* ἀμφοτέρους rec. pro ἄμφω c. 13 εὐχοντο rec. pro ἠύχοντο *ibid.* γένοιτο] γένοιτ' Dind. *ibid.* Ἑβραίων cum eod. pro Ἑβραίων c. 14 εἶτα] εἶτ' id. *ibid.* δόντος rec. pro ἀναδόντος c. 16 ἐννόησον scripsi probante Burmeist. p. 42. pro ἐπινόησον *ibid.* οὐ πολὺ rec. pro οὐ πάνυ c. 19 κατεσκεύαστο rec. pro παρεσκεύαστο c. 20 ἀνεγίνωσκε] ἀνεγίνωσκε Dind. *ibid.* γινώσκων rec. pro γιγνώσκων c. 21 ἴσως γὰρ] ἴσως Dind. *ibid.* ἐπιτιθεῖς rec. pro ἐπιθεῖς *ibid.* αὐτὴν uncis inclusi; deest in optimo libro. *ibid.* γίνεται rec. pro γίγνεται c. 22 ἔχρη ex libris restitui pro ἔχρα *ibid.* χρώμενος ἐντ. pro ἐντ. χρώμ. *ibid.* εὐδοκίμου] ἠῦδοκ. Dind. *ibid.* συντεθειμένον] idem auctore Struvio συντεθειμένον c. 24 οὐ γὰρ ἐμοὶ rec. pro εὐ γὰρ μοι c. 25 ἀναφέροντες] Dind. recepit Solani coniecturam ἀνανήφοντες *ibid.* τὸ χρηστήριον] τὸ deest apud eund. *ibid.* καθεωρακότη] καθεωρακότη id. *ibid.* οὔτε αὐτὸς] οὔτ' αὐτὸς id. c. 28 πολλάκις γὰρ πρὸ μὲν τῆς τελευτῆς τοῖς νοσοῦσιν ὑγίειαν ἐπηγγ. ex optimo libro pro πολλάκις γὰρ τοῖς μὲν νοσοῦσι πρὸ τῆς τελευτῆς ὑγίειαν ἐπηγγ. c. 30 ἐς τὴν rec. pro εἰς τὴν *ibid.* ἐς μανίαν pro εἰς μανίαν c. 31 καὶ παρ' αὐτοῦ] καὶ αὐτοῦ Dind. c. 32 βιβλίδια rec. pro βιβλία. *ibid.* ἀναγινώσκων Dind. c. 34 ὁ δὲ] ὁ δ' id. c. 36 ἐς ἅπαντα pro εἰς ἅπαντα *ibid.* ἐν αἷς] ἐν ex libris addidi. c. 38 τὰ ἐν] τοὺς ἐν Dind. c. 39 ἐκάιοντο] ἐκάοντο id. c. 41 ταῖς Παφλ. καὶ ταῖς Ποντ. restitui pro ταῖς Ποντ. καὶ ταῖς Παφλ. c. 43 Σακέρδαωτός] σακέρδαωτός Dind. c. 44 ἐς Αἴγ. pro εἰς Αἴγ. *ibid.* ἐς Ἰνδ. pro εἰς Ἰνδ. c. 46 θεσπίζειν] θεσπίσειν Dind. c. 4 οὐδὲ εἰδῶς] οὐδ' εἰδῶς id. c. 48 μικρὰν ἐπὶ] μικρὰν ἐπίβασιν πρὸς Burmeist. p. 45 deleto postea πάροδον *ibid.* θεός] Dind. recepit quod proposueram ὁ θεός; at vide Burm. p. 46. *ibid.* ἐκείνης τῆς πόλ. recepi pro τῆς πόλ. ἐκείνης c. 49 ἀλλ' ἀμφιβόλους cum Dind. pro ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλους *ibid.* κατεσφρ. τὸ βιβλίον recepi pro τὸ βιβλ. κατεσφρ. c. 50 ὄπυες] ὄπυεις Dind. c. 53 νυκτερείσιος] νυκτερήσιος id. *ibid.* χρεῖσθαι recepi cum eod. pro σε χρεῖσθαι *ibid.* κατ' οἶμον cum eod. pro κατ' οἶμον c. 55 εἰκότως excidit apud Dind. *ibid.* πάνυ

εἰδέναι cum eod. auctore Fritzschio pro πάνυ με εἰδέειαι c. 56 ἐς Ἄμαστρον revocavi pro εἰς Ἄμ. *ibid.* ἐλπίδας rec. pro τὰς ἐλπίδας c. 57 ὠρμήμη] ὠρῳμήμη Dind. Fritzschiolum sequuntur. *ibid.* Ἀυείτος scripsi de Burmeisteri sententia (p. 17.) pro αὐτός c. 60 post καταστροφή expunxi ἐγένετο *ibid.* γενέσθαι ἄξιον recepi pro ἄξιον γενέσθαι.

De saltat. c. 2 ἐναγώνια ἤξιώται rec. pro ἐναγ. εἶναι ἤξιώται c. 4 πεφηνέται] πεφηνέναι Dind. c. 5 ἰδῶν πολλάκις αὐτός,] ita distincti auctore Burmeist. (p. 32.) pro ἰδῶν πολλάκις, αὐτός c. 5 ὀλεθροῖ] ὀλέθρῳ Dind. *ibid.* ἐαυτὸν] σεαυτὸν id. c. 7 μετ' ὀλίγον auctore Fritzschio pro κατ' ὀλίγον c. 15 Μουσαίου, τῶν cum Dind. et Lehmanno pro Μουσαίου καὶ τῶν c. 19 πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν] αὐτὸν eiecit Urban. *ibid.* διαλλατ. ὠκέως recepi pro ὠκέως διαλλατ. c. 21 ἀλλότριος, τὸν scripsi cum Dind. auctore Schaefero pro ἀλλότριος, οἱ τὸν c. 22 σικιννίδος] σικιννίδος Dind. ita etiam c. 26. c. 27 πρῶτον recepi cum eod. pro πρώτον c. 29 αὐτῇ, quemadmodum iam volueram, nunc cum eod. scripsi pro αὐτῇ c. 30 οἱ αὐτοὶ cum eod. pro αὐτοὶ c. 34 ἐν αὐτῇ scripsi pro ἐν αὐτῇ *ibid.* θεμέλια] θεμέλιοι id. *ibid.* τάλλα] τάλλα id. c. 41 Νίσος cum eod. pro Νίσος *ibid.* Ἀκταίωνος] Ἀκτέωνος id. alias non mutavit. c. 63 δὲ ἀνθρώπων] δ' ἀνθρ. id. *ibid.* Ἄρεος] Ἄρεως id. non mutavit infra Tox. 50. c. 64 οὔτως] οὔτω id. *ibid.* recepi cum eod. quod proposueram οἰκίαν pro οἰκίαν c. 65 οἶδε] σύνοιδε id. auctore Valckenaerio. c. 70 ἐπιδεικνύται cum eod. scripsi pro ἐπιδείκνυται c. 75 τανιδῶης cum eod. pro τανιδῶης c. 76 σὺ Ἄστυναξ cum eod. Fritzschio auctore pro ὡς Ἄστυναξ c. 79 παρελθοῖ] παρελθῆ id. c. 81 σεαυτὸν] σεαυτὸν id. c. 83 recepi cum eod. meam emendationem ἄλλο μακρῶ pro ἀλλὰ μακρῶ c. 84 οὔτως] οὔτω id. ita et infra. c. 85 καὶ ἐμοὶ] καὶ μοι id.

Lexiphan. c. 2 ἐγγυθῆκην cum Dind. pro ἐγγυθῆκην *ibid.* γίνεται] γίνεσθαι id. *ibid.* revocavi cum eod. ἀρώματα pro ἀρώματα *ibid.* μαλακιῶ] μαλκιῶ id. c. 3 καὶ αὐτὸς] καὶ αὐτὸς pro c. 5 ἀκροχειρισμῶ cum eod. de mea emendatione pro ἀκροχειρισμῶ *ibid.* περιέειν] id. vulg. retinuit παρσένον *ibid.* κῆπιον restitui pro κηπίον c. 6 δίχηλα] διχαλά] Dind. *ibid.* οἶν cum eod. pro οἶν c. 7 τρυήλις] τρυήλις id. conf. Lobeck. Pathol. p. 111. *ibid.* ἔχουσα] ἔχων id. c. 10 ἐγκαυκιδάλος] ἐγκαυπιπιδάλος id. at vide Lobeck. l. l. p. 93. 21. *ibid.* σανλούμεος] Fritzschi. ad Aristoph. thesm. p. 408 male defendit vulg. σνλούμεος c. 11 εὔων cum Dind. pro εὔων *ibid.* ἐπιτύσων] ἐπιτύτων id. c. 12 ληκαλέος] λαικαλέος id. c. 13 ἐλαίας] ἐλάας id. ita et paullo post. *ibid.* θριπηδεστάτοις] θριπηδέστοις id. at vide Fritzschi. ad Ar. thesm. p. 157. c. 14 εἰώθαμεν] εἰώθαμεν] id. *ibid.* ἦδιον ἂν] ἂν de meo addidi. c. 17 εἶχε] ἔχειs Cobet. p. 38. c. 18 ἀτῆ] ἀτῆ] Dind. c. 19 φνεῖ] φνεῖ id. *ibid.* ταύτη] ταύτη id. at conf. Fritzschi. ad Ar. thesm. p. 616. c. 20 πῶμα cum Dind. pro πόμα c. 21 βαβαῖ] βαβαῖ id. *ibid.* σκύλεσθαι] σκύλλεσθαι id. *ibid.* ἂν ante εἶτα eiecit id. sequuntur Schaeferum. c. 22

ἅπαντα] ἀπάντων Cobet. p. 43. c. 23 βαρβάρων rec. cum Dind. pro βάρβαρον c. 24 μηδ' ἀναγκαῖον] „fort. μηδὲν οἰκείον“ Cobet. p. 39. c. 25 αν post ἀγνοήσειεν cum Dind. de mea coniectura addidi, *ibid.* τὸ ἀνδρείον rec. pro τὸν ἀνδρείον *ibid.* ἡμεῖς οὐδὲ rec. pro ἡμεῖς δὲ οὐδὲ

Eunuch. c. 3 rec. cum Dind. meam coniecturam ἐκείνοις ἢ pro ἐκείνοις ὡς. Urban. (Act. soc. graec. 1 p. 262.): οὐδὲν ἢ ἐκείνο ἴσως c. 6 καὶ ἱερῶν] haud dubie scribendum καὶ τῶν ἱερῶν c. 11 τῷ περὶ τῆς] τῷ τῆς Dind. *ibid.* αὐτῶ scripti pro αὐτῷ c. 12 βραττόμενος Dind.

De astrol. 1 αὐτέων et αὐτέου cum eod. pro αὐτῶν et αὐτοῦ *ibid.* μαντηῆς cum eod. pro μαντεῖης *ibid.* ἀληθιῆς cum eod. pro ἀληθείης c. 2 μαντενομένοισι cum eod. pro μαντενομένοις *ibid.* μισέουσιν] μισέουσι id. *ibid.* οὔτε ἀνλητέω cum eod. ex mea emendatione pro οὐδὲ ἀνλητέω c. 3 ἐδόκεεν] ἐδόκεε id. c. 4 αὐτέων pro αὐτῶν *ibid.* ἐπιτελέουσι Dind. c. 5 οὔσι Αἰγυπτίοισι id. κινήσιος scripti pro κινήσεως c. 6 πολλὸν] πολλῶ id. *ibid.* ἐν id. sine uncis. *ibid.* ζῶα] ζῶια id. *ibid.* αὐτῶν id. c. 7 μοίρησι id. *ibid.* σέβουσι id. *ibid.* κτείνουσι id. *ibid.* αὐτέοις cum eod. pro αὐτοῖς *ibid.* ἱρώτατον pro ἱερώτατον. Dind. ἱρώτατον c. 8 τουτέου cum eod. pro τούτου c. 9 τουτέους cum eod. pro τούτους c. 10 προήνεγκε id. ἱρολογίην cum eod. pro ἱερολογίην *ibid.* ἱρὰ cum eod. pro ἱερά *ibid.* ἦεἰδε id. *ibid.* ἐκράτες id. *ibid.* ἔβλεπε id. *ibid.* αὐτέῃ ἐν cum eod. auctore Seagero pro ἐν αὐτῷ *ibid.* λίθοισι id. *ibid.* χερσί id. *ibid.* ζῶια id. *ibid.* ἔστηκε id. *ibid.* ἐπαίτουσι id. *ibid.* εἰ δὲ cum eod. auctore Werfero pro ἦν δὲ c. 12 τοῖσι Ἑλλησι id. *ibid.* μυθολογέουσι id. *ibid.* αὐτέου cum eod. pro αὐτοῦ c. 13 ἄστροισι id. c. 15 Ἰκάριον cum eod. pro Ἰκάρειον c. 16 νομίζουσι id. *ibid.* ἐνύμφεσσε id. c. 17 αὐτέων pro αὐτῶν c. 19 ἀπέθανε id. *ibid.* ἠνιόχευε id. *ibid.* διέφθιψε id. *ibid.* εἰσι id. *ibid.* σταλάουσι id. c. 20 τοῖσι id. *ibid.* ἀνθρώποισι id. *ibid.* οἰκοδεσποτέουσι id. *ibid.* χροῖην cum eod. pro χροίην c. 21 οὐ μὲν ὦν cum eod. pro οὐμενον *ibid.* ἔδησε — ἔθριψε — νομίζουσι — λέγουσι id. c. 22 μάλιστα δ' ἐκ cum eod. auctore Fritzschio pro μάλιστα ἐκ *ibid.* ἀστρολογέουσι id. c. 23 μαντηῆσι id. *ibid.* πρὶν ἂν δῆ] πρὶν δῆ id. *ibid.* Δελφοῖσι cum eod. pro Δελφοῖς c. 24 ἐδόκεε — ἦλθε id. *ibid.* ἀπῆκεν cum eod. pro ἀφῆκεν *ibid.* αὐτέῃ pro αὐτῇ cum eod. ita et cap. sq. c. 25 πολιτηῆν cum eod. pro πολιτεῆν *ibid.* σφίσι id. *ibid.* ἐνόμιζε id. c. 27 et 28 λέγουσι id. c. 28 ἀγνοέουσι id.

Demon. 1 ἐπὶ πόας rec. cum eod. pro ἐπίπονος c. 3 ἀλλ' ὁ γὰρ] ἀλλ' ὅ γε id. c. 5 ἐς ταῦτό cum eod. auctore Solano pro ἐς τοῦτο c. 11 Σιωκράτους cum eod. inserui, at uncis inclusum. c. 12 τὰ αὐτοῦ revocavi cum eod. pro τὰ αὐτοῦ c. 13 παρ' αὐτοῦ] παρ' αὐτῷ id. c. 14 Ἀκαδημίαν] Ἀκαδημειαν id. c. 15 περαίνει] περαινεῖ id. c. 17 τὸν ἑαυτοῦ] τὸν σεαυτοῦ id. c. 20 ἐκείνον νομίζω] ἐκείνον, εἶπε, νομίζω id. *ibid.* ἔφη, εἰ κατανοήσεις] εἰ κατανοήσεις, εἶπε id. *ibid.* οὐτ' ἔλπ. id. c. 23 μικροῦ του cum eod. pro μικροῦ τοῦ c. 30 οὐδὲ μέγα] οὐδὲν μέγα id. auctore Solano. c. 35 Κάτ' Ἰ] Κάτ' οὐκ id. signo interrogandi posito post καταφαγῶν c. 44 Οὐτῶ cum eod. revocavi pro

Οὐτως c. 46 αὐτοῦ cum eod. pro αὐτοῦ c. 48 καὶ ante κεκραγῶτα id. eiecit. c. 50 ἀστεῖον δὲ cum eod. pro ἀστεῖον δὴ c. 52 μελίττας cum eod. pro μελίσσας c. 59 γίνονται ex optimis libris pro γίνονται. ita et c. 63 γίνεσθαι pro γίνεσθαι c. 63 ἐβίω ex opt. libris pro ἐβίον c. 66 βορὰν] βορὰ Dind. vitiose. c. 67 ἀγαγινώσκουσι id.

Amor. c. 1 κατηύφραεν id. *ibid.* εἰ περιττά με λέγειν ἔοικας] Burmeist. p. 20 proponit: ἦν περιττά μελετᾶν ἔοικας, i. e. cui eximie studere videris. c. 2 ὕβρεις de Burmeisteri (p. 21.) coniectura pro εἶς c. 3 τὴν τρυφήν] τὴν παρυσφὴν Dind. cum aliis; at vide Fritzscli. ad Arist. thesm. p. 610. c. 4 φασί rec. pro ὡς φασι c. 5 ἐπαγγέλλεται] ἐπαγγέλλεταιί τι Dind. *ibid.* ὑπογύνου cum eod. pro ὑπογύνου *ibid.* εἰδῶς ὅτι λίαν σπονδαία scripsi pro εἰδῶς ὅτι λίαν, ἀλλ' οὐ παλαιᾶς Burmeist. p. 21 sq.: εἰδῶς ὅτι λίαν ἀγγίνουσι πάλαισμα *ibid.* ὑπερφυφράνθη Dind. *ibid.* τῆς ante ἐρωτικῆς deest apud eund. *ibid.* περαινέιν] πέραινε id. c. 6 ἠντροπέιστο id. *ibid.* πρυνυκῆς ἐπιβάς cum eod. de mea coniectura pro πρυνυκῆς γοῦν ἐπιβάς c. 7 ἀμοχθί id. c. 8 ἠντροπεισμένον id. c. 9 παρ' ἔμοι recepi pro παρ' ἐμὲ c. 11 κατὰ θεῖαν τοῦ Ἀφροδίτης ἱεροῦ auctore Burmeist. pro κατὰ θεῖαν καὶ τὸ Ἀφροδίτης ἰδεῖν ποθῆσαιτες ἱερόν c. 12 posi: καρπῶν mihi cum Iacobsio aliquid excidisse videtur; fort. καὶ φυτῶν *ibid.* κυπαρίττων γε cum Dind. revocavi pro κυπαρίττων τε *ibid.* προσείρπυξε cum eod. pro προσείρπυε c. 13 λιπαροῖς] λιπαροῖσι id. auctore Schaefero. c. 15 σπῖλον cum eod. pro σπῖλον. ita et cap. sequ. c. 16 ἐπειδὴν] ἐπειδὴ id. *ibid.* ἢ λάλος auctore Burmeist. p. 23 pro ἢ ἄλλος c. 17 καὶ νῦν δὲ κτέ.] vide de hoc loco Burmeist. p. 24. c. 18 καθέζομην revocavi cum Dind. pro ἐκαθέζομην c. 21 γεγέννηται cum eod. auctore Solano pro γεγέννηται c. 23 καγχάζειν] καχάζειν id. conf. Lobeck. ad Soph. Ai. p. 155. *ibid.* εὐθὺν recepi pro εὐθύς c. 26 τῆς κεφαλῆς βοστρυχῶν rec. pro βοστρ. τῆς κεφ. c. 27 γυναικεῖοι] γυναικεῖαι Dind. c. 28 εἰ ἢ μὲν Iacobsii emendationem recepi cum eod. pro εἰ μὲν *ibid.* ἀποτειχιώμεθα revocavi pro ἀποτειχισώμεθα *ibid.* ἀνέδην cum eod. pro ἀναίδην *ibid.* τρυφήν] τριβίην ex scholiis reponit Pierson. ad Moer. p. 151. c. 29 Περίγλειον pro Περιγλέους auctore Burmeist. p. 24. *ibid.* Πινκί] Πινκί Dind. c. 31 Ἀκαδημίας] Ἀκαδημίας id. c. 32 ἐσχάτους cum eod. secundum Iacobsium pro ἐνάτους c. 34 εὐθὺν revocavi pro εὐθύς c. 36 ὑπεσταλμέω] duo libri addunt τε. fort. scrib. ὑπεσταλμέω γε c. 37 ἐμπνεῖ cum Dind. pro ἐμπνεει *ibid.* ἔχειν] fort. ἔχον c. 39 ἄν ante ἴδοι eiecit Dind. *ibid.* τοῖσι] τοῖσι id. *ibid.* περιεστάσι recepi probante Fritzscliio ad Aristoph. ran. p. 128 pro παρεστάσι. conf. c. 47. *ibid.* cum Dind. Hemsterhusii emendationem ὑπηλῶν recepi pro ὑψηλῶν c. 42 εὐθὺν revocavi pro εὐθύς c. 43 γίγεται] γίγεται Dind. *ibid.* v. 6 Meineke: ἔθνος μιᾶρόν· εἰ γὰρ τις ἀνθρώπων γαμεῖ v. 8 τε cum eod. et Dind. pro δὲ v. 9 χαλεπωτάτη Dind. auctore Bentleio. c. 44 δέη cum Dind. pro δέοι c. 45 Θετταλοὶ id. c. 49 χλαυῖδι] χλαυίδι id. sequitur alios. *ibid.* Ἐρχίος cum eod. pro Ἐρχιος *ibid.* κ' εὐανδροῦ cum eod. pro κενανδροῖ *ibid.* εἰς κει] ἔρεκα id. c. 50 ὑπογύνου cum eod. pro

ὀπογνίου c. 53 *Μελιτιδην* cum eod. pro *Μελιτιδην* c. 54 *εὐσέβησ'*
ομιλίαν κλαίων] *εὐσεβῆς ὀμιλία* Dind. eiecta ultima voce. Winckelm. ad
 Plut. Erot. p. 114 *εἰσέβην ὀμιλίαν*

Imagin. c. 2 *ἄβραι* cum Dind. pro *ἄβραι* c. 3 *ἦτις* auctore Leh-
 manno pro *ὄστις* *ibid.* *οὕτως*] *οὕτω* Dind. *ibid.* *ἀσφαλέστερον αὐτὸ*
 auctore Solano pro *ἀσφαλ.* *αὐτὸς* c. 4 *ἐώρακας*] *ἐώρακας* Dind. c. 5
δεήσει recepi cum eod. pro *δεήση* c. 6 *γινομένην* rec. pro *γινομένην*
ibid. *ἀκατακάλυπτος* cum Dind. pro *ἀκάλυπτος* *ibid.* *δοκεῖ*] interro-
 gationis signum tollit Burmeist. p. 32. *ibid.* vv. *καὶ μάλιστα, ἐπει-*
δὴν ἐς τὸ ἀκρ. ἀποτελεσθῆ] Dind. cum Lycini sermone coniunxit. c. 7
 Belini emendationem *πλαστών* pro *πάντων* suadente Burmeist. p. 32.
 recepi. *ibid.* *οὕτω* Dind. *ibid.* *δὴ τοὺς*] *δηλαδὴ τοὺς* Dind. c. 8 *λο-*
βλέφαρον cum eod. auctore Solano pro *τὸ βλέφαρον* c. 9 *γένοιτο*] *γέ-*
νοιτ' ἂν id. *ibid.* *ἀναγνώσεσθαι.* in quod ego quoque incideram, iam
 restitui cum Burmeist. p. 26 pro *ἀναγινώσκεσθαι* c. 10 *ἀναγινώσκων*
 rec. pro *ἀναγινώσκων* c. 11 *δὲ ἄλλα*] *δ' ἄλλα* Dind. *ibid.* *ἐλεγχό-*
μενόν τε καὶ ἀσχημονοῦν καὶ παρ'] *ἀσχημονοῦν τε καὶ ἐλεγχόμενον*
παρ' id. sequutus Gesnerum. *ibid.* *εἰ μὴ* cum eod. pro *ἦν μὴ.* correxi
 iam Struvius. c. 12 *λῶον* Dind. c. 13 *σιωπᾶν τάχιστα ἀλκνῶσι*] ita
 scripsi pro *σιωπᾶν ταῦτα ἀλκνῶσι.* etiam aliis in locis ταῦτα et τάχιστα
 confunduntur. *σιωπᾶν ταῖς τ' ἀλκνῶσι* Dind. *σιωπᾶν παρὰ ταῦτα ἀλ-*
κνῶσι Halmius. *ταύτη* pro ταῦτα Burmeist. p. 27. *ibid.* *τοῖς κύκνοις*] aut
αὐτοῖς τοῖς κύκνοις aut *αὐτοῖς κύκνοις* Halm.; at vide Burmeist. p. 28
 c. 14 *ἐώρακας*] *ἐώρακας* Dind. c. 15 *λῶον* id. c. 16 *μὲν οὖν*] *οὖν* add.
 cum eod. de Fritzschi coniectura. c. 17 *μέγεθός ἐστι*] *μέγεθος ἐσται*
 id. c. 19 *γράφον* ex codd. pro *γράφε* *ibid.* *τῆ* ante *θυγατρὶ* cum eod.
 revocavi. c. 20 post *σωφροσύνης* excidit apud eund. *αὐτῆς* c. 21 *ἐπὶ*
εὐπραξία] *ἐπὶ τῆ εὐπρ.* id. *ibid.* *γινόμεναι*] *γιγνόμεναι* id. c. 23 *ἐς*
βιβλίον cum eod. de Halmii coniectura; deerat ἐς

Pro *Imag.* c. 6 *αὐτοῖς* et *αὐτοῦς* cum eod. pro *αὐτοῖς* et *αὐτοῦς*
 c. 9 *μετασχηματίσειν*] *μετασχηματιεῖν* id. c. 12 *ἀναγινωσκομένων*
 id. *ibid.* *τοιούτων* τι ἔδοξε auctore Seagero pro *τοιούτων* τι εἰπεῖν ἔδοξε.
 Dind. *τοιουτόν* τι εἶναι ἔδοξε de Struvii coniectura. *ibid.* *διαγινώσκο-*
μεν rec. pro *διαγινώσκωμεν* c. 13 *γίνεται* rec. pro *γίννεται* c. 14
ἐκείνο ἀσχυρθῆς] *ἐκείνον ἀσχυρθῆς* Dind. c. 15 *ἐκχυθέντος*] *ἐγχυ-*
θέντος id. Solanum sequutus. *ibid.* *ἐν ἀντιδίκοις* cum eod. et aliis pro
ἀντιδίκοις c. 16 *Ἄλλὰ ἐκείνο*] *Ἄλλ' ἐκείνο* id. *ibid.* *οἶδα ὅπως*] *οἶδ'*
ὅπως id. c. 19 *μάλιστα* ἂν cum eod. auctore Iacobsio pro *μάλιστα* *ibid.*
οὐδὲ οὕτως] *οὐδὲ οὕτω* id. *ibid.* *Ἀλκμήνας* cum eod. pro *Ἀλκμάνας*
ibid. ὁ *Γλαῦκος* uncis inclusi. eiecit Dind. c. 20 *παρ' αὐτοῦ* cum eod. pro
παρ' αὐτοῦ c. 22 *εἶτε ἐκείνω*] *εἶτ' ἐκείνω* id. c. 23 *δὲ ἀγαθῶν*] *δ'*
ἀγαθῶν id. *ibid.* *περὶ θεῶν* cum eod. ex cod. pro *περὶ τῶν θεῶν*
 c. 24 *κλάουσιν* id. c. 26 *ἀπεικάζει* olim uncis incluseram. c. 27 *λέγε-*
ται cum eod. revocavi pro *λέγεται* c. 28 *καὶ* post *ἵνα* olim uncis in-
 cluseram. c. 29 *ἐκκεχυμένον*] *ἐγκεχυμένον* id.

Τοχαρ. c. 1 *μεμνημένοι τῶν ἀρίστων, καὶ τιμῶμεν ἀποθανόντας*]

fort. εἰ μνησμένοι τῶν ἀρίστων τιμῶμεν ἀποθανόντας c. 3 θεοὺς
 νενομίκατε cum eod. pro θεοὺς εἶναι νενομίκατε. ego εἶναι unciis in-
 cluseram. *ibid.* τῆς αὐτῶν] τῆς αὐτῶν id. *ibid.* διαφεύγονται id. vitiose.
 c. 4 τὴν αὐτῶν] τὴν αὐτῶν id. c. 5 verba καὶ ὑπὸ Σκυθῶν τῶν ἀρί-
 στων θεραπεύεσθαι Geist. superioribus ἀγαθοὺς κερκίσθαι annectit pro-
 bante Burm. p. 29. c. 6 ἄν post ἕκαστος cum Dind. inserui. c. 7 μι-
 κρὸν τι] μικρὸν Dind. *ibid.* αὐτοῦν] αὐτῶν revocavit id. c. 9 συγγιγνό-
 μενος id. c. 10 τὴν αὐτοῦ] τὴν αὐτοῦ id. c. 11 οὕτως] οὕτω id.
 c. 12 τὰ ἄλλα] τᾶλλα id. *ibid.* Λύσωνος cum eod. pro Λυσίωνος. ita
 et cap. 15. *ibid.* ἀπῆγεν] ἐπῆγεν id. c. 13 τὰ ἄλλα] τᾶλλα id. c. 14
 πεμπομένη] πεμπομένην Burmeist. p. 47. c. 16 τὸν Κοῦητα] τῶν Κοῦητα
 Dind. *ibid.* ἄβρα cum eod. pro ἄβρα. ita et supra c. 14. c. 18 γινό-
 μενον] γινόμενον id. c. 19 ἑωρακέναι] ἑωρακέναι id. c. 22 παρ'
 αὐτοῦ cum eod. pro παρ' αὐτοῦ c. 24 μορμολύκειον] μορμολυκεῖον
 id. *ibid.* οὕτως] οὕτω id. c. 25 νυμφίον dedi ex codice Florentino
 (vid. Burmeist. p. 43) pro νυμφίον τινά c. 26 νν. καὶ τὸν Μεινερά-
 την fortasse eicienda. c. 28 ἀναρπασθεῖς revocavi pro ἀνασπασθεῖς
 c. 29 κατακεκλεισμένα cum Dind. pro κατακεκλειμένα c. 30 ἀναλαβῶν
 αὐτόν] ἀναλ. αὐτόν id. c. 31 ὑποβαλλόμενος scripsi pro ὑποβαλλόμενος
 c. 33 εὐπορήσας cum Dind. revocavi pro εὐπόρησε *ibid.* παρ' αὐτοῦ
 cum eod. pro παρ' αὐτοῦ c. 34 ὑπὲρ αὐτοῦ] ὑπὲρ αὐτοῦ id. *ibid.* ἀνα-
 δεξόμενος ex optimo libro pro ἀναδεχόμενος c. 35 προσδοκήσας cum
 eod. rec. pro προσδοκήσεις c. 36 οὐδ' ἂν ἐν auctore Geist. id. pro οὐδ'
 ἐν c. 40 λάβοι cum Lehmanno et Dind. pro λάβῃ c. 41 ἔχρημάτιζεν
 cum Dind. revocavi pro ἔχρημάτισεν *ibid.* προσαγγείλαιτα] προαγγεί-
 λαιτα Geist. c. 47 γινέσθω] γινέσθω Dind. c. 49 τραχῆνος cum
 eod. pro τραχῶνος c. 50 μηνύσω rec. pro μηνύω *ibid.* δὲ ἐφ' reo.
 pro δ' ἐφ' *ibid.* ἐστὶν ὁ ἐλαύνων rec. pro ὁ ἐλαύνων ἐστὶν *ibid.* γινο-
 μένων scripsi, quemadmodum proposuit Fritzscheius, pro γενομένων c. 51
 οὕτως] οὕτω Dind. *ibid.* προσάξει scripsi pro προσάξεις c. 52 ἐγίνετο]
 ἐγίνετο Dind. c. 53 ἐφ' οἷς ἐπράξα τούτοις] τούτοις eiecit id. male;
 vid. Prometh. s. Cauc. 16. Demosth. or. 54. 6: πρῶτον μὲν οὖν ὧν εἰ-
 ρηκα τούτων βούλομαι κτέ. *ibid.* οὕτως] οὕτω id. c. 54 τὴν αὐτοῦ]
 τὴν αὐτοῦ id. c. 58 παρεκώμισεν ἐκ τοῦ λιμένος rec. pro ἐκ τοῦ λιμ.
 παρεκώμισε c. 60 δύνασθαι post ἀπιστεῖσθαι exeidit apud Dind. c. 61
 ἐπὶ τραύματος cum eod. pro ὑπὸ τοῦ τραύματος. ego τοῦ unciis inclu-
 seram. *ibid.* τὸν Ἀβαύχαν ὕστερον rec. pro ὕστ. τὸν Ἀβ. c. 62 και-
 ρὸς ἂν εἴη] ἂν inserui cum Dind.; idem voluit Geist.

Asin. c. 1 τὴν αὐτοῦ cum Dind. pro τὴν αὐτοῦ *ibid.* κῆπος τις ἦν
 καὶ ἔνδον auctore Courierio pro κῆπός τις ἔνδον ἦν καὶ c. 2 παρ'
 ἔμοι] παρ' ἐμὲ Dind. *ibid.* κατάθες. Courierii emendationem. recepi
 cum eod. pro θες c. 3 δ' ὕστεραία cum eod. pro δὲ ὕστεραία c. 4
 ὑπακούσῃ] ὑπήκουσεν id. de suo. c. 5 οὐδὲν αὐτῇ rec. pro αὐτῇ οὐ-
 δὲν c. 6 κλίσεις] κτεῖς id. de Iacobsii coniectura. *ibid.* ποθεῖν, quod
 proposuit Pelletus. cum eod. pro ποτεῖν *ibid.* cum eod. de Courierii con-
 αἰθέξῃ pro ἀνέξῃ *ibid.* ἀνακαχάσσα id. c. 8 γίτρου] γίγνου id. c. 9

υποβαλὼν scripsi pro ὑποβάλλων *ibid.* νύσσε] νύττε Dind. c. 10 πλείους, coniecturam meam, recepi cum eod. pro πλείω *ibid.* κῦψον cum eod. rec. pro κρούψον *ibid.* κελυσθῆς cum eod. rec. pro κελυσθεῖς *ibid.* ὕφειλε cum eod. pro ὕφειλε *ibid.* πάραψαι] παρόψα id. c. 11 ἦλθε τὸ cum eod. pro ἦλθεν ἐς τὸ *ibid.* μᾶλλον δ' cum eod. pro μᾶλλον *ibid.* ἐπιτρέψοι] ἐπιτρέψει id. c. 12 γινόμενα] γιγνόμενα id. *ibid.* ἐν αὐτῷ cum eod. pro ἐν αὐτῷ *ibid.* πετομένη διὰ dedi pro πετομένη ἔξω διὰ c. 13 ἐαντοῦ] ἐμαντοῦ id. *ibid.* ἀνθρώπου καὶ cum eod. pro ἀνθρώπου εἶτα καὶ *ibid.* γίνουμαι] γίγνουμαι id. *ibid.* ὅποι cum eod. pro ὅπου *ibid.* τέσσαρας] τέτταρας id. *ibid.* ἀντὸν] ἐμαντὸν id. c. 14 φίλτατε] ὦ φίλτατε id. c. 16 καὶ οὕτως] καὶ οὕτω id. *ibid.* ἄλλως recepi cum eod. pro ἄλλο c. 17 γινομένων] γιγνομένων id. c. 20 τῆς ὁδοῦ λοιπόν, καὶ ὅτι καταμενοῦσιν ἐνθα καταλύσουσιν] ita dedi praeunte eodem pro τῆς ὁδοῦ, καὶ ὅτι καταλύσουσι λοιπόν, ἐνθα καταμένουσιν *ibid.* ἐκάετο id. *ibid.* οὕτως] οὕτω id. *ibid.* καὶ post ἐνθεν id. eiecit. c. 21 ἐπειδὴν] ἐπειδῆ id. *ibid.* ἐνα olim uncis incluseram. c. 22 γίνεται] γίγνεται id. c. 23 [μᾶς] [μᾶς id. *ibid.* λαμβάνεται με] λαμβάνεται μου id. *ibid.* γραῦν δίκην Δίρκης ἐξ ὄνου] ita de Gesneri coniectura pro γραῦν Δίρκην ἐξ ὄνου. Dind. γραῦν δίκην κέρκων ἐξ ὄνου c. 24 παρθένος] παρθένε id. c. 25 εἶτα θέρους recepi pro εἶτα τὸ θέρους *ibid.* καθέψεσθαι] καθέψασθαι Dind. c. 26 ἐαντὸν] ἐμαντὸν id. *ibid.* ἔσω] εἴσω id. c. 27 συναποδράσαντος] συναποδράντος id. *ibid.* recepi cum eod. Solani coniecturam παρὰ τῆς κεκτημένης pro τοῖς κεκτημένοις c. 28 ὄλας] ὄλάς id. auctore Dorvillio. ita et infra. *ibid.* ἀρσένων] ἀρσένων id. c. 29 ἀνυπόδητος] ἀνυπόδητον id. *ibid.* προσβάλλειν, a me propositum, cum eod. recepi pro προσβαλεῖν c. 30 ἂν ποτε] εἴ ποτε id. *ibid.* ἀπεκρέμα] ἀπεκρήμα id. c. 32 τὸν αὐτοῦ cum eod. pro τὸν αὐτὸν *ibid.* ἴεται scripsi sequutus Burm. p. 28 pro ἔπεται c. 33 ἔρω] ἔρωτι Dind. *ibid.* λέγει] λέγοι id. *ibid.* ἐαντὸν] ἐμαντὸν id. c. 34 θάλασσαν] θάλατταν id. *ibid.* ἀρπάξαι] ἀρπάσαι id. *ibid.* δυνατός] δυνατὸς ἦν id. *ibid.* Βέροιαν γενόασι pro Βέροιαν c. 35 εὐφημος] εὐφωνος Dind. *ibid.* ὑπολειμμένον recepi pro ἀπολειμμένον c. 37 ἐπᾶν] ἐπειδῆ Dind. *ibid.* εἰλίσσοντες] ἐλίσσοντες id. *ibid.* ἐπειδὴν] ἐπειδῆ id. c. 38 γίνεται] γίγνεται id. *ibid.* νυκτὸς ἐνθεν rec. pro νυκτὸς εὐθὺς ἐνθεν *ibid.* ὀλίγον] ὀλίγον id. cum aliis. c. 39 γύναι] ὦ γύναι id. c. 40 κινδύνου rec. pro κίνδυνον c. 41 γυνίας rec. cum eod. pro γυναικίας c. 43 ο δεσπότης rec. pro ὁ δὲ δεσπότης *ibid.* πάγον, Dobraei emendationem, cum eod. recepi pro πάλιν c. 44 ἡμῶν ἐς τὴν πόλιν scripsi de Courierii coniectura pro ἡμῶν ἐς τὸν κῆπον *ibid.* ἀπάγει] ἀπάγοι Dind. c. 45 δὲ ὑστεραία] δ' ὑστεραία id. ita et cap. 46. c. 46 ἐγίνετο] ἐγίγνετο id. c. 48 τῶν αὐτοῦ cum eod. pro τῶν αὐτοῦ *ibid.* εὐθὺ] εὐθὺς id. *ibid.* σκευή — πολυτελῆ recepi pro σκευή — πολυτελής c. 49 τῆς μάχης ἥδη] τῆς ἥδη μάχης Dind. *ibid.* τῶν αὐτοῦ cum eod. pro τῶν αὐτοῦ c. 50 ἀναπαύσασθαι] ἀναπαύσασθαι id. c. 51 ἔκαε] ἔκαε id. *ibid.* οὐδὲν τι τοῦ dedi cum eod. Dobraeo auctore (Adv. p. 564) pro οὐδὲν τρίτου *ibid.* οἰστρομένος] ὠστρομένος id. *ibid.* προκαλουμένη cum

eod. pro προσκαλουμένη c. 52 ὡς ἂν auctore Courierio pro ὡς ἦν c. 54 ἀφανῆς ἐκείνος cum Dind. rec. pro ἀφανῆς [ἦν] ἐκείνος *ibid.* ἐνθεν auctore Solano pro ἔνδον c. 55 θάλασσαν] θάλατταν Dind. c. 56 φθειρή] φθειρεῖ id.

Iur. Confut. c. 2 οὐδὲν ὑπὲρ] οὐδὲ ὑπὲρ id. c. 3 αὐται revocavi pro αὐταὶ c. 4 μὴ post ἦν eiecit Dind. *ibid.* ἀνάσπαστον] ἀνασπαστὸν id. c. 5 οἶδα] οἶδ' id. c. 6 νν. περιττὰς εἶναι τὰς θυσίας olim uncis incluseram. c. 8 βασιλεὺς γὰρ] εἰ addidit de suo Dind. *ibid.* Ἀπόλλωνα] Ἀπόλλω id. c. 9 ταῦτα] ταῦτ' id. *ibid.* οὐδὲ] οὐδ' id. c. 10 δὲ ἐν] δ' ἐν id. c. 11 οὐδὲ ἦ] οὐδ' ἦ id. *ibid.* δὲ ἐφ'] δ' ἐφ' id. c. 13 οὐτως] οὕτω id. c. 14 τὴν αὐτοῦ] τὴν αὐτοῦ id. c. 17 διαβιώσας] διαβιῶν id. c. 19 δὲ ἴσως] δ' ἴσως id.

Iur. Trag. c. 1 τίμοι] ῥέξεις] μοι eiecit id. c. 4 Δάμις cum eod. pro Δάμις *ibid.* οὔτε ὄλωσ] οὐθ' ὄλωσ id. *ibid.* πρὸς ἀκρόασιν] πρὸς τὴν ἀκρόασιν id. *ibid.* νικήσῃ] ὑπέροσχῃ id. c. 7 ἔχοι] ἔχῃ id. c. 8 ὁμοίως] ὁμῶς id. c. 9 ἐνοσίγαιε] ἐννοσίγαιε id. c. 10 ἀπεστεφανωμένοι γε revocavi cum eod. pro ἀπεστεφ. τε c. 11 χαλκός ἐστιν rec. pro χαλκοῦς ἐστιν *ibid.* κράτιστε rec. pro ἀριστε *ibid.* Πύγκα] Πύγκνα Dind. c. 12 ἐθέλοι] ἐθέλη id. c. 13 κατασίγησον] κατασιώπησον id. c. 14 θάλατταν cum eod. pro θάλασσαν. *ibid.* τό γε rec. pro τὸ c. 15 ἔχειν μοι δοκοῦμεν cum Dind. recepi auctore Halmio pro ἔχειν δοκοῦμεν c. 16 καὶ ante κατὰ addidi *ibid.* τῷ ante ὑπαίθριω deest apud Dind. c. 17 γινομενα] γιγρόμενα id. *ibid.* ἐπισκοπήσαι τὸν λόγον rec. pro ἐπεξελέυσεσθαι τὸ σκέμμα *ibid.* παρ' αὐτοῦς cum Dind. pro παρ' αὐτοῦς *ibid.* κείνου] ἐκείνου id. c. 19 ἂν post γὰρ eiecit id. *ibid.* ταραχῆν rec. pro τῆς ταραχῆν *ibid.* οὕτως] οὕτω Dind. c. 20 τὴν αὐτοῦ] τὴν αὐτοῦ id. c. 21 ἀπόκριται rec. pro ἀπόκριναί μοι *ibid.* Σκείρωνα revocavi cum Dind. pro Σκίρωνα *ibid.* Κερκύνονα cum eod. pro Κερκύνονα *ibid.* αὐτοῦ cum eod. pro αὐτοῦ c. 22 ἐτι τε] ἐτ' id. c. 23 τοῦτε] τοῦτ' id. c. 25 τοιούτων rec. pro τοιούτων ἐστίν c. 26 μειρακίου] μειρακίου id. *ibid.* κλεῦνῃ rec. pro κλεῦσῃ c. 27 χρηστός καὶ rec. pro χρηστός ἀνὴρ καὶ *ibid.* τρόπους rec. pro λόγους *ibid.* ἀλλὰ] ἀλλ' Dind. c. 28 αὐτὸς σὺ scripsi cum Schubarto pro αὐτὸ σὺ *ibid.* τῆς Τιμοκλέους revocavi pro τῆς τοῦ Τιμ. c. 29 ἄλλοι] conieceram aliquando λάλον et huic coniecturae album calculum adiecerat Schubartus; at vide nunc Burmeister. p. 16. et Remael. p. 10 sq. *ibid.* δι' αὐτοῦ] δι' αὐτοῦ Dind. *ibid.* οὐδὲ αὐτὸν] οὐδ' αὐτὸν id. *ibid.* ἐπινοήσωμεν] ἐπινοήσομεν id. c. 30 ἔχεις] ἔχοις id. *ibid.* ἀλλὰ οἶσθα] ἀλλ' οἶσθα id. c. 31 ἀνεκαγάσας] ἀνεκαχάσας id. *ibid.* καιθηλίους] καὶ καιθηλίους Geist. c. 32 κωμῶδός rec. pro κωμικός *ibid.* ημετέρα pro ὑμέτερα *ibid.* ἐν οὐρανῷ pro ἐνταῦθα c. 33 οὔτος pro οὐτός ἐστιν c. 34 δυνατὸν pro δυνατώτατον c. 35 ἀνθρώπων pro τῶν ἀνθρώπων c. 36 ἀλόγῳ φορᾷ pro ἀλόγῳ τῇ φορᾷ c. 37 ἄγοιεν pro ἀγάγοιεν c. 38 γινομένων pro γιγνόμενων. Ita et infra bis γιγόμενα pro γιγνόμενα *ibid.* εἴ τίς σοι μὴ ἀκολουθοίῃ revocavi pro εἶπερ σοι μὴ ἀκολουθεῖν (ἀκολουθοίῃ Dind.) c. 39 ποιητῆς ἀριστος εἶναι rec. pro ἀριστος ποιητῆς γενέσθαι *ibid.*

οὔτε ἐκείνον οὔτε] οὔτ' ἐκ. οὔτ' Dind. c. 40 ὡς νοήσασα rec. pro ἐλεή-
 σασα *ibid.* γινόμενον pro γιγνόμενον *ibid.* δοκεῖν pro εἶναι δοκεῖν
ibid. ἐπεσπάσαντο] ἐπεσπάσατο Dind. *ibid.* ἐμονομαχοῦντο] ἐμοιμα-
 χουν id. c. 41 Βαβαῖ] Βαβαῖ id. *ibid.* χειρῖδας cum eod. pro χειρῖδας
 c. 42 Μῆνη] Μηνὶ id. *ibid.* τρύβλιον cum eod. revocavi pro τρυβλίου
 c. 43 καὶ τῆς προνοίας] καὶ προνοίας id. *ibid.* τὴν αὐτοῦ] τὴν αὐτοῦ
 id. c. 45 κειῖθι] ἐκειῖθι id. c. 46 ὁ ἄνεμος] ἄνεμος id. exciderat nempe
 ὁ in mea editione typhothetae culpa. *ibid.* οὐκ ἐπλει] οὐκ ἂν ἐπλει id.
 c. 47 πρὸ καιροῦ rec. pro πρὸ τοῦ καιροῦ *ibid.* ἐν οὐδὲν rec. pro οὐ-
 δὲν *ibid.* πρῶραν cum eod. pro πρῶραν c. 49 γίνεται rec. pro γίνε-
 ται c. 51 εἶναι ἔδοξεν rec. pro ἔδ. εἶναι *ibid.* φησὶν] φασὶν Dind.
ibid. ἴδοις] ἴδε id. *ibid.* οἶε ἰσχυρὸν rec. pro ἰσχ. οἶε c. 52 ἠτῆσθαι
 cum Dind. revocavi pro ἠττᾶσθαι *ibid.* ἐρίσοιμεν] ἐρίζοιμεν id. c. 53
 καὶ ὁ σύρφαξ uncis liberavit id. *ibid.* ἀλλά] ἀλλ' id.

Somm. s. Gall. c. 1 ΜΙΚΥΛΛΟΣ] Μικύλος male Cobet, p. 133.
ibid. κάκιστε ἀλλ.] ὦ κάκιστε ἀλλ. Dind. ὦ κάκιστε ἀλεκτρονώνων Cobet,
 p. 128. *ibid.* νῦν γάρ] νῦν δὲ Dind. c. 2 ἀνθρωπικῶς] ἀνθρωπίνως
 Cob. p. 131. *ibid.* ἡ Δωδώνη αὐτόφωνος] vulg. ὥσπερ ποτὲ ἡ φηγὸς
 ἐν Δωδώνῃ αὐτόφωνος defendere studet id. *ibid.* pro ἡμίφθα id. pro-
 bat ἡμίφθα *ibid.* ἀνθρώπων] ἀνθρωπίνην id. c. 3 εἶ τι] vulg. εἶ
 τινι revocat id. *ibid.* λέγω] ἐρῶ id. *ibid.* ἐπ' αὐτούς cum Dind. pro ἐπὶ
 αὐτούς *ibid.* ἀφεθέντα δὲ ὡς ἀφείθη τὸν Ἄρη] ἀφεθέντα δὲ τὸν Ἄρη
 Dind.; at vide Klotzium ad h. l. *ibid.* ἐτι τῆς κόρυθος] ἀντὶ τῆς κόρυ-
 θος Cobet. inconsiderate. *ibid.* ἀνελευσόμενον] ἀνιόντα id. p. 132. in-
 epte. c. 4 οὐδὲ μελλήσας] οὐδὲν μελλήσας Dind. c. 6 τριπόθητος]
 περιπόθητος id. c. 8 ἀναμαρνωκόμενον] ἀναμηρνωκόμενον id. c. 9
 σύν] ἐν id. c. 11 ἀλλ' ἐμὲ] ἀλλ' ἐν με id. *ibid.* συνείρει] συνείρε id.;
 at vide Klotzium. c. 12 ὑπην. φέρ. παρεσκ. διασκ.] διασκ. ὑπην. φέρ.
 παρεσκ. id. c. 13 οὔτω καὶ ἐν πολέμῳ recepi pro καὶ ἐν τῷ πολέμῳ
 c. 14 τρύβλιον cum Dind. pro τρυβλίον *ibid.* Δριμύλος cum eod. revoca-
 vi pro Διμύλος c. 15 ἐωρακέναι] ἐορακέναι id. ita et c. 17. c. 16
 ΜΙΚ. Τοῦτό μοι κτέ.] ita ex codd. pro ΜΙΚ. Ἐγὼ δὲ πρὸ γε τούτου, ὦ
 θαναμάσι, τίς ἦν; τοῦτό μοι κτέ. c. 17 ἐξεργάξετο scripsi cum Fritzsche
 pro ἐξεργάσεται. Dind. ἐξεργάσαιτο *ibid.* ὦ τάν] ὦ τᾶν Dind. *ibid.*
 γινομένων rec. pro γιγνομένων c. 18 ἀλλὰ ἐώρων] ἀλλ' ἐώρων Dind.
ibid. σεμνότερος, Seageri emendationem, cum eod. recepi pro καινότε-
 ρος *ibid.* εἰλόμην cum eod. revocavi pro ἐλοίμην c. 18 ἀπολιμπάνοις
 cum eod. reduxi pro ἀπολιμπάνεις c. 19 ὄπνιεν cum eod. pro ὄπνεν
ibid. ὠδινούσαν auctore Guyeto pro ὠδίνουσαν c. 20 καὶ εἶ τι μάλ.
 χαιροῖς] ἢ ὅ τι μάλ. χαιροῖς Dind. c. 21 οὐδὲ φροντίζεις] id. Fritzsche
 auctore οὔτε φροντίζεις c. 23 καταδύσης] „novum est et inauditum
 apud Graecos ἢ τυραννὶς κατέδν, neque Luciano inusitata et mira ven-
 natur. in re frequentissima proprium est ac perpetuum: ἢ τυραννὶς κατε-
 λύθη. adhibe nunc lectionem antiquam (?): καταλυθεῖς τῆς τυραννίδος
 ac nullo negotio Luciano reddes suum: καταλυθείσης.“ Cob. p. 124.
 non intellexit vir doctus locum; meliora eum docere poterat Klotzium

c. 24 ἀξίας revocavi pro ἀξίαις *ibid.* ἀνήριθμον rec. pro ἀνάριθμον *ibid.* ἑωρακέναι] ἑορακέναι Dind. *ibid.* συνεγίνωσκον] συνεγίνωσκον id. *ibid.* ἔκτοσθεν cum eod. pro ἔκτοθεν c. 25 ὄτως recepi cum eod. pro οὕτως *ibid.* ἐγγίνεται] ἐγγίγνεται id. *ibid.* Συρακουσίων] Συρακουσίων id. c. 26 παρολιέσθαι cum eod. pro παρολιέσθαι c. 28 τὸ ἐνύπνιον] τοῦνύπνιον id. c. 29 ὅλος γοῦν restitui pro ὅλως γοῦν *ibid.* τρυβλία cum Dind. pro τρυβλία c. 32 ἔμπροσθεν μικρὸν rec. pro μικρὸν ἔμπρ. c. 33 post πρότερον delevi iam verba ἢ τοιοῦτόν τι πένσομαι, quae prius uncis incluseram. delevit etiam Dind.

Icarom. c. 1 ἀν ὁδὸς scripsi praeunte Solano pro ἄνοδος. Dind.: ἄνοδος καὶ ταῦτα γένοιτ' ἂν. ego olim proposueram ταῦτ' ἂν pro ταῦτα *ibid.* αὐτοῖς τοῖς ἀστροῖς cum Dind. auctore Lehmanno pro αὐτοῖς ἀστροῖς c. 2 ὦ τάν] ὦ τῶν Dind. *ibid.* πῶς ἂν ἔγωγε praeunte eod. pro πῶς ἔγωγε c. 4 ἀναβλέπειν rec. pro ἀποβλέπειν *ibid.* διάξασα correxit Dind. legebatur διαίξασα c. 5 τὸν αὐτοῦ] τὸν αὐτοῦ id. c. 8 παμπόλλους τινὲς praeunte Halmio *) pro παμπόλλους τινὰς c. 11 τὸ Ταῦγετον auctore Dind. pro τὸν Ταῦγετον *ibid.* ἐγειόμην rec. pro ἐγγένοιεν c. 12 τάχα ἄν] τάχ' ἂν Dind. *ibid.* διαγιγνώσκεῖς] διαγιγνώσκεις id. c. 13 Εὐ γέ] Εὐ με id. c. 14 πάρα correxit Fritzsche. recepitque Dind. pro παρὰ *ibid.* ἑωρακέναι] ἑορακέναι id. ita et c. 19. c. 16 χιλίων] in prima ed. serpsera χιλίων c. 17 γιγνομένων] γιγνομένων Dind. c. 20 ὄντα συγκροῦσαι rec. pro ὄντα μου συγκροῦσαι c. 21 ἐπὶ σκηνῆς cum eod. pro ἐπὶ τῆς σκηνῆς *ibid.* ταῦτά τε cum eod. et aliis pro ταῦτά γε *ibid.* Ἀκαδημίας] Ἀκαδημειῶν Dind. c. 24 Ολύμπιοι] Ολύμπιον Halm. *ibid.* αὐτῶ. Seageti emendationem. rec. cum Dind. pro αὐτῶν c. 26 κληδοσί] κληδοσί id. *ibid.* Βορρᾶς] Βορρᾶς id.

*) Quas ab hoc inde loco commemoravi Halmii emendationes, eas vir doctissimus benevole necum communicavit.

ΠΩΣ ΔΕΙ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΝ.

1. Ἀβδηρίταις φασὶ Λυσιμάχου ἤδη βασιλεύοντος ¹
ἐμπεσεῖν τι νόσημα, ᾧ καλὸν Φίλων, τοιοῦτο· πυρέττειν
μὲν γὰρ τὰ πρῶτα πανδημεὶ ἅπαντας ἀπὸ τῆς πρώτης
εὐθύς ἐρρωμένως καὶ λιπαρεῖ τῷ πυρετῷ, περὶ δὲ τὴν
ἐβδόμην τοῖς μὲν αἷμα πολὺ ἐκ ῥινῶν ῥυέν, τοῖς δ' ἰδρώς ²
ἐπιγενόμενος, πολὺς καὶ οὗτος, ἔλυσε τὸν πυρετόν. ἐς
γελοῖον δὲ τι πάθος περίστα τὰς γνώμας αὐτῶν· ἅπαν-
τες γὰρ ἐς τραγωδίαν παρεκίνουν καὶ λαμβεῖα ἐφθέγγον-
το καὶ μέγα ἐβόων, μάλιστα δὲ τὴν Εὐρύπιδου Ἀνδρο-
μέδαν ἐμουῶδουν καὶ τὴν τοῦ Περσέως ῥῆσιν ἐν μέρει
διεξήεσαν, καὶ μεστὴ ἦν ἡ πόλις ὠχρῶν ἀπάντων καὶ
λεπτῶν τῶν ἐβδομαίων ἐκείνων τραγωδῶν,

σὺ δ' ᾧ θεῶν τύραννε κἀνθρώπων Ἔρως,
καὶ τὰ ἄλλα μεγάλη τῇ φωνῇ ἀναβοώντων καὶ τοῦτο
ἐπὶ πολὺ, ἄχρι δὴ χειμῶν καὶ κρύος δὲ μέγα γενόμενον
ἔπαυσε ληροῦντας αὐτούς. αἰτίαν δὲ μοι δοκεῖ τοῦ τοι-
οῦτου παρασχεῖν Ἀρχέλαος ὁ τραγωδός, εὐδοκιμῶν τότε, ³
μεσοῦντος θέρους ἐν πολλῷ τῷ φλογμῷ τραγωδήσας αὐ-
τοῖς τὴν Ἀνδρομέδαν, ὡς πυρῆσαι τε ἀπὸ τοῦ θεάτρου
τοὺς πολλοὺς καὶ ἀναστάντας ὕστερον ἐς τὴν τραγωδίαν
παρολισθαίνειν, ἐπὶ πολὺ ἐμφιλοχωρούσης τῆς Ἀνδρο-
μέδας τῇ μνήμῃ αὐτῶν καὶ τοῦ Περσέως ἐτι σὺν τῇ Με-
δούσῃ τὴν ἐκάστου γνώμην περιπετομένου.

2. Ὡς οὖν ἐν, φασίν, ἐνὶ παραβαλεῖν, ἰὸ Ἀβδηριτι-
κὸν ἐκεῖνο πάθος καὶ νῦν τοὺς πολλοὺς τῶν πεπαιδευ-

μένων περιελήλυθεν, οὐχ ὥστε τραγωδεῖν — ἔλαττον
 γὰρ ἂν τοῦτο παρέβαιον ἄλλοτρίοις ἰαμβείοις, οὐ φαύ-
 4 λοις κατεσχημένοι — ἀλλ' ἀφ' οὗ δὴ τὰ ἐν ποσὶ ταῦτα
 κεινίηται, ὁ πόλεμος ὁ πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ τὸ ἐν
 Ἀρμενίᾳ τραῦμα καὶ αἱ συνεχεῖς νῆκαι, οὐδεὶς ὅστις οὐχ
 ἱστορίαν συγγράφει, μᾶλλον δὲ Θουκυδίδαι καὶ Ἡρόδο-
 τοι καὶ Ξενοφῶντες ἡμῖν ἅπαντες. καὶ ὡς ἔοικεν, ἀλη-
 θές ἄρ' ἦν ἐκεῖνο τό „Πόλεμος ἀπάντων πατήρ“, εἴ γε
 καὶ συγγραφέας τοσοῦτους ἀνέφυσεν ὑπὸ μιᾷ τῇ ὀρμῇ.
 3. ταῦτα τοίνυν, ὦ φιλότης, ὀρῶντα καὶ ἀκούοντά με το
 τοῦ Σινωπέως ἐκεῖνο εἰσήλθην· ὁπότε γὰρ ὁ Φίλιππος
 ἐλέγετο ἤδη ἐπελαύνειν, οἱ Κορίνθιοι πάντες ἐταράττον-
 το καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν, ὁ μὲν ὄπλα ἐπισκευάζων, ὁ δὲ λί-
 θους παραφέρων. ὁ δὲ ὑποικοδομῶν τοῦ τείχους, ὁ δὲ
 ἐπαλξιν ὑποστηρίζων, ὁ δὲ ἄλλος ἄλλο τι τῶν χρησίμων
 ὑπουργῶν. ὁ δὴ Διογένης ὀρῶν ταῦτα, ἐπεὶ μηδὲν εἶχεν
 5 ὅ τι καὶ πράττοι — οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ ἐς οὐδὲν ἐχρήτο —
 διαζωσάμενος τὸ τριβῶνιον σπουδῇ μάλα καὶ αὐτὸς ἐκύ-
 λιε τὸν πίθον, ἐν ᾧ ἐτύγχανεν οἰκῶν, ἄνω καὶ κάτω τοῦ
 Κρανείου· καὶ τινος τῶν συνήθων ἐρομένου. Τί ταῦτα
 ποιεῖς, ὦ Διογένης; Κυλίω, ἔφη, κἀγὼ τὸν πίθον, ὡς μὴ
 μόνος ἀργεῖν δοκοίην ἐν τοσοῦτοις ἐργαζομένοις. 4. καὶ-
 τὸς οὖν, ὦ Φίλων, ὡς μὴ μόνος ἄφρονος εἶην ἐν οὕτω
 πολυφῶνῳ τῷ καιρῷ μηδ' ὥσπερ κωμικὸν δορυφόρημα
 κεχηνῶς σιωπῇ παραφεροίμην, καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον ὡς
 δυνατόν μοι κυλῖσαι τὸν πίθον. οὐχ ὡς ἱστορίαν συγ-
 γράφειν οὐδὲ πράξεις αὐτὰς διεξιέναι· οὐχ οὕτω μεγα-
 λότολμος ἐγώ, μηδὲ τοῦτο δεισῆς περὶ ἐμοῦ· οἶδα γάρ,
 ἡλίκος ὁ κίνδυνος. εἰ κατὰ τῶν πετρῶν κυλίοι τις, καὶ
 6 μάλιστα οἷον τοῦμὸν τοῦτο πιθάκιον οὐδὲ πᾶν καρτε-
 ρῶς κεκεραμειμένον· δεήσει γὰρ αὐτίκα μάλα πρὸς μι-
 κρόν τι λιθίδιον προσπταίσαντα συλλέγειν τὰ ὄστρακα

τί οὖν ἔγνωσταί μοι καὶ πῶς ἀσφαλῶς μεθέξω τοῦ πολέμου, αὐτὸς ἔξω βέλους ἔστῶς, ἐγὼ σοι φράσω. „τοῦτου μὲν καπνοῦ καὶ κύματος“ καὶ φροντίδων, ὅσαι τῷ συγγραφεῖ ἔνεισιν, ἀνέξω ἑμαυτὸν εὖ ποιῶν, παραίνεσιν δέ τινα μικρὰν καὶ ὑποθήκας ταύτας ὀλίγας ὑποθήσομαι τοῖς συγγράφουσιν, ὡς κοινωνήσαιμι αὐτοῖς τῆς οἰκοδομίας, εἰ καὶ μὴ τῆς ἐπιγραφῆς, ἄκρῳ γε τῷ δακτύλῳ τοῦ πηλοῦ προσασάμενος. 5. καίτοι οὐδὲ παραινέσεως οἱ πολλοὶ δεῖν οἴονται σφίσιν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, οὐ μᾶλλον ἢ τέχνης τινὸς ἐπὶ τὸ βαδίζειν ἢ βλέπειν ἢ ἐσθίειν, ἀλλὰ πάνν ῥᾶστον καὶ πρόχειρον καὶ ἅπαντος εἶναι ἱστορίαν συγγράψαι, ἣν τις ἐρμηνεῦσαι τὸ ἐπελθὸν δύνηται· τὸ δὲ οἶσθ᾽ αὖ καὶ αὐτός, ὡς ἑταῖρε, ὡς οὐ τῶν εὐμεταχειρίστων οὐδὲ ῥαθυμῶς συντεθῆναι δυναμένων τοῦτ' ἐστίν, 7 ἀλλὰ, εἴ τι ἐν λόγοις καὶ ἄλλο, πολλῆς τῆς φροντίδος δεόμενον, ἣν τις, ὡς ὁ Θουκυδίδης φησὶν, ἐς αἰὲ κτῆμα συντιθεῖη. οἶδα μὲν οὖν οὐ πάνν πολλοὺς αὐτῶν ἐπιστρέψων, ἐνίοις δὲ καὶ πάνν ἐπαχθῆς δόξων, καὶ μάλιστα ὀπόσοις ἀποτετέλεσται ἤδη καὶ ἐν τῷ κοινῷ δέδεικται ἡ ἱστορία. εἰ δὲ καὶ ἐπήνηται ὑπὸ τῶν τότε ἀκροασαμένων, μανία ἢ γε ἐλπίς, ὡς οἱ τοιοῦτοι μεταποιήσουσιν ἢ μετεγγράψουσιν τι τῶν ἅπαξ κεκυρωμένων καὶ ὥσπερ ἐς τὰς βασιλείους ἀνὰ ἀποκειμένων. ὅμως δὲ οὐ χεῖρον καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους εἰρησθαι, ἴν', εἴ ποτε πόλεμος ἄλλος συσταίῃ, ἢ Κελτοῖς πρὸς Γέτας ἢ Ἰνδοῖς πρὸς Βακτρῖους — οὐ γὰρ πρὸς ἡμᾶς γε τολμήσειεν ἄν τις, ἀπάντων ἤδη κεχειρωμένων — ἔχουσιν ἄμεινον συντιθεῖναι τὸν κανόνα τοῦτον προσάγοντες, ἣνπερ γε δόξη αὐτοῖς ὀρθὸς εἶναι· εἰ δὲ μή, αὐτοὶ μὲν καὶ τότε τῷ αὐτῷ πῆχει ὥσπερ καὶ νῦν μετρούντων τὸ πρᾶγμα· ὁ λατρός δὲ οὐ 8 πάνν ἀνιάσεται, ἣν πάντες Ἀβδηρῖται ἐκόντες Ἀνδρουμέδαν τραγωδῶσι.

6. Διττοῦ δὲ ὄντος τοῦ τῆς συμβουλῆς ἔργου. τὰ μὲν γὰρ αἰρεῖσθαι, τὰ δὲ φεύγειν διδάσκει, φέρε πρῶτα εἰπόμεν ἄτινα φευκτέον τῷ ἱστορίαν συγγράφοντι καὶ ὧν μάλιστα καθαρευτέον. ἔπειτα οἷς χρώμενος οὐκ ἂν ἁμάρτοι τῆς ὀρθῆς καὶ ἐπ' εὐθὺ ἀγούσης, ἀρχὴν τε οἶαν αὐτῷ ἀρκτέον καὶ τάξιν ἦντινα τοῖς ἔργοις ἐφαρμοστέον καὶ μέτρον ἐκάστου καὶ ἄσιωπητέον καὶ οἷς ἐνδιατριπτέον καὶ ὅσα παραδραμεῖν ἄμεινον καὶ ὅπως ἐρμηνεύσαι αὐτὰ καὶ συναρμόσαι. ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα ὕστερον· νῦν δὲ τὰς κακίας ἤδη εἰπόμεν, ὁπόσαι τοῖς φανύλως συγγράφουσι παρακολουθοῦσιν. ἃ μὲν οὖν κοινὰ πάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα ἐν τε φωνῇ καὶ ἀρμονίᾳ καὶ διανοίᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ ἀτεχνία, μακρόν τε ἂν εἴη ἐπελθεῖν καὶ τῆς παρούσης ὑποθέσεως οὐκ ἴδιον· κοινὰ γάρ. ὡς ἔφην. ἀπάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα [ἐν τε φωνῇ καὶ ἀρμονίᾳ]. 7. ἃ δ' ἐν ἱστορίᾳ διαμαρτάνουσι, τὰ τοιαῦτα ἂν εὖροις ἐπιτηρῶν, οἷα κάμοι πολλάκις ἀκρωμένῳ ἔδοξε, καὶ μάλιστα ἦν ἅπασιν αὐτοῖς ἀναπετάσης τὰ ὧτα. οὐκ ἄκαιρον δὲ μεταξὺ καὶ ἀπομνημονεῦσαι ἕνια

9 παραδείγματος ἔνεκα τῶν ἤδη οὕτω συγγεγραμμένων, καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο, ἠλίκον ἀμαρτάνουσιν, ἐπισκοπήσωμεν· ἀμελήσαντες γὰρ οἱ πολλοὶ αὐτῶν τοῦ ἱστορεῖν τὰ γεγενημένα τοῖς ἐπαίνοις ἀρχόντων καὶ στρατηγῶν ἐνδιατρίβουσι, τοὺς μὲν οἰκείους εἰς ὕψος ἐπαίροντες, τοὺς πολεμίους δὲ πέρα τοῦ μετρίου καταρρίπτοντες, ἀγνοοῦντες ὡς οὐ στενῶ τῷ ἰσθμῷ διωρίζεται καὶ διατετείχισται ἡ ἱστορία πρὸς τὸ ἐγκώμιον, ἀλλὰ τι μέγα τεῖχος ἐν μέσῳ ἐστὶν αὐτῶν καὶ τὸ τῶν μουσικῶν δὴ τοῦτο, δις διὰ πασῶν ἐστὶ πρὸς ἄλληλα, εἴ γε τῷ μὲν ἐγκωμιαζοῦντι μόνου ἐνὸς μέλει, ὁπωσοῦν ἐπαινέσαι καὶ εὐφραῖναι τὸν ἐπαινούμενον, καὶ εἰ ψευδαμένῳ ὑπάρχει τυχεῖν τοῦ τέλους. ὀλίγον ἂν φροντίσειεν· ἢ δὲ οὐκ ἂν τι ψεύ-

δος ἔμπεσόν ἢ ἱστορία, οὐδὲ ἀκαριαῖον ἀνάσχοιτο, οὐ μᾶλλον ἢ τὴν ἀρτηριάν ἰατρῶν παῖδες φασι τὴν τραχείαν παραδέξασθαι ἂν τι ἐς αὐτὴν καταποθέν. 8. ἔτι ἀγνοεῖν εἰκόσασιν οἱ τοιοῦτοι ὡς ποιητικῆς μὲν καὶ ποιημάτων ἄλλαι ὑποσχέσεις καὶ κανόνες ἴδιοι, ἱστορίας δὲ ἄλλοι· ἐκεῖ μὲν γὰρ ἀκρατῆς ἢ ἔλευθερία καὶ νόμος εἶς. τὸ δόξαν τῷ ποιητῇ· ἔνθεος γὰρ καὶ κάτοχος ἐκ Μουσῶν, κἂν ἵππων ὑποπτέρων ἄρμα ζευξάσθαι ἐθέλλῃ, κἂν ἐφ' ὕδατος ἄλ- 10 λους ἢ ἐπ' ἀνθερίκων ἄκρων θευσομένους ἀναβιβάσθαι, φθόνος οὐδεὶς, οὐδὲ ὁπόταν ὁ Ζεὺς αὐτῶν ἀπὸ μιᾶς σειρᾶς ἀνασπάσας αἰωρῇ ὁμοῦ γῆν καὶ θάλατταν, δεδίασι μὴ ἀπορραγείσης ἐκείνης συντριβῇ τὰ πάντα κατενεχθέντα· ἀλλὰ κἂν Ἀγαμέμνονα ἐπαινέσαι θέλωσιν, οὐδεὶς ὁ κωλύσων Διὶ μὲν αὐτὸν ὅμοιον εἶναι τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ ὄμματα, τὸ στέρον δὲ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ τῷ Ποσειδῶνι, τὴν δὲ ζώνην τῷ Ἄρει, καὶ ὅλως σύνθετον ἐκ πάντων θεῶν γενέσθαι δεῖ τὸν Ἀτρέως καὶ Ἀερόπης· οὐ γὰρ ἱκανὸς ὁ Ζεὺς οὐδὲ ὁ Ποσειδῶν οὐδὲ ὁ Ἄρης μόνος ἕκαστος ἀναπληρῶσαι τὸ κάλλος αὐτοῦ. ἢ ἱστορία δὲ ἦν τινα κολακείαν τοιαύτην προσλάβῃ, τί ἄλλο ἢ πεξὴ τις ποιητικὴ γίγνεται, τῆς μεγαλοφωνίας μὲν ἐκείνης ἔστερημένη, τὴν λοιπὴν δὲ τερατείαν γυμνὴν τῶν μέτρων καὶ δι' αὐτὸ ἐπισημοτέραν ἐκφαίνουσα; μέγα τοίνυν, 11 μᾶλλον δὲ ὑπέρομεγα τοῦτο κακόν, εἰ μὴ εἰδείῃ τις χωρίζειν τὰ ἱστορίας καὶ τὰ ποιητικῆς, ἀλλ' ἐπεισάγει τῇ ἱστορίᾳ τὰ τῆς ἐτέρας κομμώματα, τὸν μῦθον καὶ τὸ ἐγκώμιον καὶ τὰς ἐν τούτοις ὑπερβολὰς, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀθλητῶν τῶν καρτερῶν τούτων καὶ κομιδῇ πρηνῶν ἀλουργίσι περιβάλοι καὶ τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἑταιρικῷ καὶ φυκίον ἐντρίβοι καὶ ψιμύθιον τῷ προσώπῳ, Ἡράκλεις ὡς καταγέλαστον αὐτὸν ἀπεργάσασαιτο αἰσχύνας τῷ κόσμῳ ἐκείνῳ. 9. καὶ οὐ τοῦτό φημι, ὡς οὐχὶ καὶ ἐπαινετέον ἐν ἱστορίᾳ

- ένίστε· ἀλλ' ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι ἐπαινετέον καὶ μέτρον ἐπακτέον τῷ πράγματι, τὸ μὴ ἐπαχθῆς τοῖς ὕστερον ἀναγνωσομένοις αὐτά, καὶ ὅλως πρὸς τὰ ἔπειτα κανονιστέον τὰ τοιαῦτα, ἅπερ μικρὸν ὕστερον ἐπιδείξομεν. οἱ δὲ οἴονται καλῶς διαιρεῖν ἐς δύο τὴν ἱστορίαν, εἰς τὸ τερπνὸν καὶ χρήσιμον, καὶ διὰ τοῦτο εἰσποιοῦσι καὶ τὸ ἐγκώμιον ἐς αὐτὴν ὡς τερπνὸν καὶ εὐφραῖνον τοὺς ἐντυγχάνοντας, ὁρᾷς ὅσον τάληθοὺς ἡμαρτήκασι; πρῶτον μὲν κιβδήλω τῇ διαιρέσει χρώμενοι· ἐν γὰρ ἔργον ἱστορίας καὶ τέλος, τὸ χρήσιμον. ὅπερ ἐκ τοῦ ἀληθοῦς μόνου συνάγεται. τὸ τερπνὸν δὲ ἄμεινον μὲν εἰ καὶ αὐτὸ παρακολουθήσειεν, ὥσπερ καὶ κάλλος ἀθλητῆ, εἰ δὲ μή, οὐδὲν κωλύσει ἀφ' Ἡρακλέους γενέσθαι καὶ Νικόστρατον
- 13 Ἰσιδότου, γεννάδαν ὄντα καὶ τῶν ἀνταγωνιστῶν ἑκατέρων ἀλκιμώτερον, εἰ αὐτὸς μὲν αἰσχιστος ὀφθῆναι εἶη τὴν ὄψιν, Ἀλκαῖος δὲ ὁ καλὸς ὁ Μιλήσιος ἀνταγωνίζοιτο αὐτῷ, καὶ ἐρώμενος. ὡς φασί. τοῦ Νικοστράτου ὦν. καὶ τοίνυν ἡ ἱστορία, εἰ μὲν ἄλλως τὸ τερπνὸν παρεμπορεύσαιτο, πολλοὺς ἂν τοὺς ἐραστὰς ἐπισπάσαιτο, ἄκρι δ' ἂν καὶ μόνον ἔχη τὸ ἴδιον ἐντελές, λέγω δὲ τὴν τῆς ἀληθείας δῆλωσιν, ὀλίγον τοῦ κάλλους φροντιεῖ. 10. ἐτι κάκεινο εἰπεῖν ἄξιον, ὅτι οὐδὲ τερπνὸν ἐν αὐτῇ τὸ κο-
- 14 μιδῆ μινθῶδες καὶ τὸ τῶν ἐπαινῶν μάλιστα πρόσαντες παρ' ἑκάτερον τοῖς ἀκούουσιν. ἦν μὴ τὸν σιροφειτὸν καὶ τὸν πολὺν δῆμον ἐπινοῆς, ἀλλὰ τοὺς δικαστικῶς καὶ νῆ Δία συκοφαντικῶς προσέτι γε ἀκροασομένους, οὓς οὐκ ἂν τι λάθοι παραδραμόν. ὀξύτερον μὲν τοῦ Ἄργου ὁρῶντας καὶ πανταχόθεν τοῦ σώματος. ἀργυρομοιβικῶς δὲ τῶν λεγομένων ἕκαστα ἐξετάζοντας, ὡς τὰ μὲν παρακεκομμένα εὐθύς ἀπορρίπτειν. παραδέχεσθαι δὲ τὰ δοκιμα καὶ ἔννομα καὶ ἀκριβῆ τὸν τύπον. πρὸς οὓς ἀποβλέποντα χρὴ συγγράφειν, τῶν δὲ ἄλλων ὀλίγον φροντίζειν.

καὶ διαρραγῶσιν ἐπαινοῦντες. ἦν δὲ ἀμελήσας ἐκείνων
 ἠδύνης πέρα τοῦ μετρίου τὴν ἱστορίαν μύθοις καὶ ἐπαί-
 νοις καὶ τῇ ἄλλῃ θωπείᾳ, τάχιστ' ἂν ὁμοίαν αὐτὴν ἐξερ- 15
 γάσαιο τῷ ἐν Λυδία Ἡρακλεῖ· ἐωρακέναι γὰρ σέ που εἰ-
 κὸς γεγραμμένον, τῇ Ὀμφάλῃ δουλεύοντα, πάνυ ἀλ-
 λόκοτον σκευὴν ἐσκευασμένον, ἐκείνην μὲν τὸν λέοντα
 αὐτοῦ περιβεβλημένην καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχουσαν,
 ὡς Ἡρακλέα δῆθεν οὔσαν, αὐτὸν δὲ ἐν κροκωτῷ καὶ πορ-
 φυρίδι ἔρια ξαίνοντα καὶ παιόμενον ὑπὸ τῆς Ὀμφάλῃς
 τῷ σανδαλίῳ· καὶ τὸ θέαμα αἰσχιστον, ἀφεστῶσα ἢ ἐσθῆς
 τοῦ σώματος καὶ μὴ προσιζάνουσα καὶ τοῦ θεοῦ τὸ ἀν-
 δρωῶδες ἀσχημόνως καταθηλυνόμενον. 11. καὶ οἱ μὲν πολ-
 λοι ἴσως καὶ ταυτὰ σου ἐπαινέσονται, οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκεῖνοι,
 ὧν σὺ καταφρονεῖς, μάλα ἠδὲ καὶ ἐς κόρον γελάσονται,
 ὀρωῶντες τὸ ἀσύμφυλον καὶ ἀνάρμοστον καὶ δυσκόλλη- 16
 τον τοῦ πράγματος. ἐκάστου γὰρ δὴ ἰδίον τι καλὸν ἐστίν·
 εἰ δὲ τοῦτο ἐναλλάξιαι, ἀκαλλῆς τὸ αὐτὸ παρὰ τὴν χρῆ-
 σιν γίννεται. ἐῷ λέγειν ὅτι οἱ ἔπαινοι ἐνὶ μὲν ἴσως τερ-
 πνοί, τῷ ἐπαινουμένῳ, τοῖς δ' ἄλλοις ἐπαχθεῖς, καὶ μά-
 λιστα ἦν ὑπερφνεῖς τὰς ὑπερβολὰς ἔχωσιν, οἴους αὐτοὺς
 οἱ πολλοὶ ἀπεργάζονται, τὴν εὐνοίαν τὴν παρὰ τῶν ἐπαι-
 νουμένων θηρώμενοι καὶ ἐνδιατρίβοντες ἄχρι τοῦ πᾶσι
 προφανῆ τὴν κολακείαν ἐξεργάσασθαι· οὐδὲ γὰρ κατὰ
 τέχνην αὐτὸ δρᾶν ἴσασιν οὐδ' ἐπισκιάζουσι τὴν θωπείαν,
 ἀλλ' ἐμπεσόντες ἀθρόα πάντα καὶ ἀπίθανα καὶ γυμνὰ
 διεξίασιν. 12. ὥστ' οὐδὲ τυγχάνουσιν οὐ μάλιστα ἐφίεν-
 ται· οἱ γὰρ ἐπαινούμενοι πρὸς αὐτῶν μισοῦσι μᾶλλον
 καὶ ἀποστρέφονται ὡς κόλακας, εὖ ποιοῦντες, καὶ μάλι-
 στα ἦν ἀνδρωδεις τὰς γνώμας ὧσιν· ὥσπερ Ἀριστόβου-
 λος μονομαχίαν γράψας Ἀλεξάνδρου καὶ Πάρου, καὶ
 ἀναγνόντος αὐτῷ τοῦτο μάλιστα τὸ χωρίον τῆς γραφῆς 17
 — ὧτετο γὰρ χαριεῖσθαι τὰ μέγιστα τῷ βασιλεῖ ἐπιψευ-

δομενος ἀριστείας τινὰς αὐτῶ καὶ ἀναπλάττων ἔργα μείζω τῆς ἀληθείας — λαβὼν ἐκεῖνος τὸ βιβλίον — πλέοντες δὲ ἐτύγγανον ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Ὑδάσπῃ — ἔρριψεν ἐπὶ κεφαλὴν ἐς τὸ ὕδωρ ἐπειπῶν, Καὶ σὲ δὲ οὕτως ἐχρῆν, ὦ Ἀριστόβουλε, τοιαῦτα ὑπὲρ ἐμοῦ μονομαχοῦντα καὶ ἐλέφαντας ἐνὶ ἀκοντίῳ φονεύοντα. καὶ ἔμελλέ γε οὕτως ἀγανακτήσειν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅς γε οὐδὲ τὴν τοῦ ἀρχιτέκτονος τόλμαν ἠνέσχετο, ὑποσχομένου τὸν Ἄθω εἰκόνα ποιήσειν αὐτοῦ καὶ μετακοσμήσειν τὸ ὄρος εἰς ὁμοιότητα τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ κόλακα εὐθύς ἐπιγνοὺς τὸν ἀνθρώπον οὐκέτ' οὐδ' ἐς τὰ ἄλλα ὁμοίως ἐχρῆτο. 13. ποῦ τοίνυν τὸ τερπνὸν ἐν τούτοις, ἐκτὸς εἰ μὴ τις κομιδῇ ἀνόητος εἴη, ὡς χαίρειν τὰ τοιαῦτα ἐπαινούμενος, ὧν παρὰ 18 πόδας οἱ ἔλεγχοι; ὥσπερ οἱ ἄμορφοι τῶν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα γε τὰ γύναια τοῖς γραφεῦσι παρακελευόμενα ὡς καλλίστας αὐτὰς γράφειν· οἶονται γὰρ ἄμεινον ἕξειν τὴν ὄψιν, ἣν ὁ γραφεὺς αὐταῖς ἐρύθημά τε πλεῖον ἐπανθίσῃ καὶ τὸ λευκὸν ἐγκαταμίξῃ πολὺ τῷ φαρμάκῳ. τοιοῦτοι τῶν συγγραφόντων οἱ πολλοὶ εἰσι τὸ τήμερον καὶ τὸ ἴδιον καὶ τὸ χρεῖωδες, ὅ τι ἂν ἐκ τῆς ἱστορίας ἐλπίσωσι. θεραπεύοντες, οὓς μισεῖσθαι καλῶς εἶχεν, ἐς μὲν τὸ παρὸν κόλακας προδήλους καὶ ἀτέχνους ὄντας, ἐς τοῦπιὸν δὲ ὑποπτον ταῖς ὑπερβολαῖς τὴν ὅλην πραγματείαν ἀποφαινοντας. εἰ δέ τις πάντως τὸ τερπνὸν ἠγεῖται καταμε- 19 μίχθαι δεῖν τῇ ἱστορίᾳ πάσῃ, ἀλλὰ ἂ σὺν ἀληθείᾳ τερπνά ἐστίν ἐν τοῖς ἄλλοις κάλλεσι τοῦ λόγου, ὧν ἀμελήσαντες οἱ πολλοὶ τὰ μηδὲν προσήκοντα ἐπεισκυκλοῦσιν.

14. Ἐγὼ δ' οὖν καὶ διηγῆσομαι ὅποσα μέμνημαι ἔναγχος ἐν Ἰωνίᾳ συγγραφέων τιῶν, καὶ τῇ Δία ἐν Ἀχαῖα πρῶην ἀκούσας τὸν αὐτὸν τοῦτον πόλεμον διηγουμένων· καὶ πρὸς Χαρίτων μηδεῖς ἀπιστησῆ τοῖς λεχθησομένοις· ὅτι γὰρ ἀληθῆ ἐστὶ καὶ ἐπωμοσάμην. εἰ

ἀστεῖον ἦν ὄρκον ἐντιθέναι συγγράμματι. εἷς μὲν τις αὐτῶν ἀπὸ Μουσῶν εὐθύς ἤρξατο παρακαλῶν τὰς θεὰς συνεφάσθαι τοῦ συγγράμματος. ὀρᾶς ὡς ἐμμελῆς ἡ ἀρχὴ καὶ περὶ πόδα τῆ ἱστορίας καὶ τῷ τοιούτῳ εἶδει τῶν λόγων πρέπουσα; εἶτα μικρὸν ὑποβὰς Ἀχιλλεῖ μὲν τὸν ἡμέτερον ἄρχοντα εἵκαξε, Θερσίτη δὲ τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, οὐκ εἰδὼς ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἀμείνων ἦν αὐτῷ, εἰ Ἔκτορα μᾶλλον ἢ Θερσίτην καθήρει, καὶ εἰ πρόσθεν μὲν ἔφευγεν ἐσθλὸς τις,

ἐδίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων.

εἰτ' ἐπήγυν ὑπὲρ αὐτοῦ τι ἐγκώμιον, καὶ ὡς ἄξιος εἶη συγγράφαι τὰς πράξεις οὕτω λαμπρὰς οὕσας. ἤδη δὲ κατιῶν ἐπήγει καὶ τὴν πατρίδα τὴν Μίλητον, προστιθεὶς ὡς ἀμεινον ποιοῖ τοῦτο τοῦ Ὀμήρου μηδὲν μνησθέντος τῆς πατρίδος. εἰτ' ἐπὶ τέλει τοῦ φροϊμίου ὑπισχνεῖτο διαρρήδην καὶ σαφῶς, ἐπὶ μείζον μὲν αἶρειν τὰ ἡμέτερα, τοὺς βαρβάρους δὲ καταπολεμήσειν καὶ αὐτός, ὡς ἂν δύνηται· καὶ ἤρξατό γε τῆς ἱστορίας οὕτως, αἰτία ἅμα τῆς τοῦ πολέμου ἀρχῆς διεξιῶν· „Ὁ γὰρ μισαρώτατος καὶ κάκιστα ἀπολούμενος Οὐολόγεσος ἤρξατο πολεμεῖν δι' αἰτίαν τοιάνδε.“ 15. οὗτος μὲν τοιαῦτα. ἕτερος δὲ Θουκυδίδου ζηλωτῆς ἄκρος, οἷος εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ εἵκασμένος, καὶ τὴν ἀρχὴν ὡς ἐκεῖνος σὺν τῷ ἑαυτοῦ ὀνόματι ἤρξατο, χαριστάτην ἀρχῶν ἀπασῶν καὶ θυμοῦ τοῦ Ἀττικοῦ ἀποπνέουσας. ὄρα γάρ· „Κρεπέρης Καλπουρνιανὸς Πομπηίουπολίτης συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Παρθυαίων καὶ Ῥωμαίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀρξάμενος εὐθύς ξυνισταμένου.“ ὥστε μετὰ γε τοιαύτην ἀρχὴν τί ἂν σοι τὰ λοιπὰ λέγοιμι, ὅποια ἐν Ἀρμενίᾳ ἐδημηγόρησε τὸν Κερκυραῖον αὐτὸν ῥήτορα παραστησάμενος, ἢ οἷον Νισιβηνοῖς λοιμὸν τοῖς μὴ τὰ Ῥωμαίων αἰρουμένοις ἐπήγαγε παρὰ Θουκυδίδου χρησάμενος ὅλον ἄρδην πλὴν μό-

- νου τοῦ Πελασγικοῦ καὶ τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν, ἐν οἷς οἱ τότε λοιμώξαντες ᾤκησαν; τὰ δ' ἄλλα καὶ ἀπὸ Αἴθιοπίας ἤρξατο, ὥστε καὶ ἐς Αἴγυπτον κατέβη καὶ ἐς τὴν βασιλείῳ γῆν τὴν πολλήν, καὶ ἐν ἐκείνῃ γε ἔμεινεν εὖ ποιῶν. ἐγὼ γοῦν θάπτοντα ἔτι αὐτὸν καταλιπὼν τοὺς ἀθλίους Ἀθηναίους ἐν Νισίβι ἀπῆλθον ἀκριβῶς εἰδῶς καὶ
- 23 ὅσα ἀπελθόντος ἐρεῖν ἔμελλε. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο ἐπιεικῶς πολὺ νῦν ἐστὶ, τὸ οἶεσθαι τοῦτ' εἶναι τοῖς Θουκυδίδου εἰκότα λέγειν, εἰ ὀλίγον ἐντρέψας τὰ αὐτοῦ ἐκείνου λέγοι τις, μικρὰ θάκια, ὅπως καὶ αὐτοὺς ἂν φαίης, οὐ δι' αὐτήν. νῆ Δία κάκεινο ὀλίγου δεῖν παρέλιπον· ὁ γὰρ αὐτὸς οὗτος συγγραφεὺς πολλὰ καὶ τῶν ὄπλων καὶ τῶν μηχανημάτων, ὡς Ῥωμαῖοι αὐτὰ ὀνομάζουσιν, οὕτως ἀνέγραψε, καὶ τάφρον ὡς ἐκεῖνοι καὶ γέφυραν καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ μοι ἐννόησον ἡλίκον τὸ ἀξίωμα τῆς ἱστορίας καὶ ὡς Θουκυδίδῃ πρόπον. μεταξὺ τῶν Ἀττικῶν ὀνομάτων τὰ Ἰταλιωτικὰ ταῦτα ἐγκεῖσθαι, ὥσπερ τὴν πορφύραν ἐπικοσμοῦντα καὶ ἐμπρέποντα καὶ πάντως
- 24 συνάδοντα. 16. ἄλλος δέ τις αὐτῶν ὑπόμνημα τῶν γεγυότων γυμνὸν συναγαγὼν ἐν γραφῇ κομιδῇ πεζὸν καὶ χαμαιπετές, οἶον καὶ στρατιώτης ἂν τις τὰ καθ' ἡμέραν ἀπογραφόμενος συνέθηκεν ἢ τέκτων ἢ καπηλὸς τις συμπερινοστικῶν τῇ στρατιᾷ. πλὴν ἀλλὰ μετριοτερός γε ὁ ἰδιώτης οὗτος ἦν. αὐτὸς μὲν αὐτίκα δῆλος ὢν οἷος ἦν, ἄλλω δέ τιμι χαρίεντι καὶ δυνατησομένῳ ἱστορίαν μεταχειρίσασθαι προπεποιηκώς. τοῦτο μόνον ἠτιασαμην αὐτοῦ, ὅτι οὕτως ἐπέγραψε τὰ βιβλία τραγικώτερον ἢ κατὰ τὴν τῶν συγγραμμάτων τύχην· ..Καλλιμόρφου ἰατροῦ τῆς τῶν κοιτοφόρων ἕκτης ἱστοριῶν Παρθικῶν... καὶ ὑπε-
- 25 γέγραπτο ἕκαστη ὁ ἀριθμὸς. καὶ νῆ Δία καὶ τὸ προοίμιον ὑπέρφυχρον ἐποίησεν οὕτως συναγαγὼν· οἰκείον εἶναι ἰατρῷ ἱστορίαν συγγράφειν, εἴ γε ὁ Ἀσκληπιὸς μὲν Ἀπόλ

λωνος υἱός, Ἀπόλλων δὲ Μουσηγέτης καὶ πάσης παι-
δειάς ἄρχων· καὶ ὅτι ἀρξάμενος ἐν τῇ Ἰάδι γράφειν οὐκ
οἶδα ὅ τι δόξαν αὐτίκα μάλα ἐπὶ τὴν κοινὴν μετήλθεν,
λήτρειν μὲν λέγων καὶ πείρην καὶ ὀκόσα καὶ νοῦσοι, τὰ
δ' ἄλλα ὁμοδίαιτα τοῖς πολλοῖς καὶ τὰ πλεῖστα οἷα ἐκ
τριόδου.

17. Εἰ δέ με δεῖ καὶ σοφοῦ ἀνδρὸς μνησθῆναι, τὸ
μὲν ὄνομα ἐν ἀφανεί κείσθω, τὴν γνώμην δὲ ἐρῶ καὶ τὰ
πρῶην ἐν Κορίνθῳ συγγράμματα, κρείττω πάσης ἐλπί-
δος· ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ εὐθύς ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ φροιμίου 26
περιόδῳ συνηρώτησε τοὺς ἀναγινώσκοντας λόγον πάνσο-
φον δεῖξαι σπεύδων, ὡς μόνῳ ἂν τῷ σοφῷ πρέποι ἱστο-
ρίαν συγγράφειν. εἶτα μετὰ μικρὸν ἄλλος συλλογισμὸς,
εἶτα ἄλλος· καὶ ὅλως ἐν ἅπαντι σχήματι συνηρώτητο αὐ-
τῷ τὸ προοίμιον. τὸ τῆς κολακείας ἐς κόρον, καὶ τὰ ἐγκώ-
μια φορτικὰ καὶ κομιδῆ βωμολοχικά, οὐκ ἀσυλλόγιστα
μέντοι, ἀλλὰ συνηρωτημένα κάκεινα. καὶ μὴν κάκεινο
φορτικὸν ἔδοξέ μοι καὶ ἥκιστα σοφῷ ἀνδρὶ καὶ πῶγωνι
πολιῷ καὶ βαθεῖ πρέπον, τὸ ἐν τῷ προοίμιῳ εἰπεῖν, ὡς
ἐξαίρετον τοῦτο ἔξει ὁ ἡμέτερος ἄρχων, οὗ γε τὰς πράξεις
καὶ φιλόσοφοι ἤδη συγγράφειν ἀξιούσι· τὸ γὰρ τοιοῦ-
τον, εἶπερ ἄρα, ἡμῖν ἔδει καταλιπεῖν λογίζεσθαι ἢ αὐτὸν
εἰπεῖν. 18. καὶ μὴν οὐδ' ἐκείνου ὅσιον ἀμνημονῆσαι, ὃς
τοιάνδε ἀρχὴν ἤρξατο· „Ἐρχομαι ἐρέων περὶ Ῥωμαίων
καὶ Περσέων.“ καὶ μικρὸν ὕστερον· „ἔδεε γὰρ Πέρσησι
γενέσθαι κακῶς“, καὶ πάλιν· „ἦν Ὀσρόης, τὸν οἱ Ἕλλη-
νες Ὀξυρόην ὀνυμέουσι“, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ὀρᾶς; 27
ὅμοιος αὐτὸς ἐκείνῳ, παρ' ὅσον ὁ μὲν Θουκυδίδη, οὗτος
δὲ Ἡροδότῳ εὖ μάλα ἐῶκει. 19. ἄλλος τις ἀοίδιμος ἐπὶ
λόγων δυνάμει Θουκυδίδη καὶ αὐτὸς ὅμοιος ἢ ὀλίγῳ ἀμει-
νων αὐτοῦ, πάσας πόλεις καὶ πάντα ὄρη καὶ πεδία καὶ
ποταμοὺς ἐρμηνεύσας πρὸς τὸ σαφέστατον καὶ ἰσχυρό-

τατον, ὡς ᾤετο· τὸ δὲ ἐς ἐχθρῶν κεφαλὰς ὁ ἀλεξίκακος
 τρέψει· τοσαύτη ψυχρότης ἐνῆν ὑπὲρ τὴν Κασπίαν χιό,
 να καὶ τὸν κρύσταλλον τὸν Κελτικόν. ἡ γοῦν ἄσπις ἡ
 τοῦ αὐτοκράτορος ὄλω βιβλίῳ μόγις ἐξηρημεύθη αὐτῷ,
 καὶ Γοργῶν ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐκ
 κνανοῦ καὶ λευκοῦ καὶ μέλανος καὶ ζώνη ἰριοειδῆς καὶ
 δράκοντες ἐλικηθὸν καὶ βοστρουχηθόν. ἡ μὲν γὰρ Οὐλο-
 γέσου ἀναξυροῖς ἢ ὁ χαλινὸς τοῦ ἵππου, Ἡράκλεις, ὅσαι
 μυριάδες ἐπῶν ἕκαστον τούτων, καὶ οἷα ἦν ἡ Ὀσρόου
 κόμη, διανέοντος τὸν Τίγρητα, καὶ ἐς οἶον ἄντρον κατέ-
 φυγε, κιττοῦ καὶ μυρρίνης καὶ δάφνης ἐς ταῦτὸ συμπε-
 φυκότεων καὶ σύσκιον ἀκριβῶς ποιούντων αὐτό. σκόπει
 28 ὡς ἀναγκαῖα τῇ ἱστορίᾳ ταῦτα, καὶ ὧν ἄνευ οὐκ ἂν ἤδει-
 μέν τι τῶν ἐκεῖπραχθέντων. 20. ὑπὸ γὰρ ἀσθενείας τῆς
 ἐν τοῖς χρησίμοις ἢ ἀγνοίας τῶν λεκτέων ἐπὶ τὰς τοιαύ-
 τας τῶν χωρίων καὶ ἄντρον ἐκφράσεις τρέπονται, καὶ
 ὁπόταν ἐς πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα ἐμπέσωσιν, εἰοίκα-
 σιν οἰκέτη νεοπλούτῳ. ἄρτι κληρονομήσαντι τοῦ δεσπό-
 του, ὃς οὔτε τὴν ἐσθῆτα οἶδεν ὡς χρῆ περιβαλέσθαι οὔτε
 δειπνῆσαι κατὰ νόμον. ἀλλ' ἐμπηθῆσας, πολλάκις ὀρ-
 νίθων καὶ συείων καὶ λαγῶν προκειμένων, ὑπερεμ-
 πίλλεται ἔττους τινὸς ἢ ταρίχους, ἔστ' ἂν διαρραγῆ
 ἐσθίῳν. οὔτος δ' οὔν, ὃν προεῖπον, καὶ τραύματα συνέ-
 γραψε πάνυ ἀπίθανα καὶ θανάτους ἀλλοκότους, ὡς εἰς
 δάκτυλον τοῦ ποδὸς τὸν μέγαν τρωθεῖς τις αὐτίκα ἐτε-
 λεύτησε, καὶ ὡς ἐμβοήσαντος μόνου Πρίσκου τοῦ στρα-
 τηγοῦ ἐπὶ καὶ εἴκοσι τῶν πολεμίων ἐξέθανον. ἐτι δὲ καὶ
 ἐν τῷ τῶν νεκρῶν ἀριθμῷ, τοῦτο μὲν καὶ παρὰ τὰ γε-
 29 γραμμένα ἐν ταῖς τῶν ἀρχόντων ἐπιστολαῖς ἐψεύσατο·
 ἐπὶ γὰρ Εὐρώπῳ τῶν μὲν πολεμίων ἀποθανεῖν μυριά-
 δας ἐπὶ καὶ τριάκοντα καὶ ἕξ πρὸς τοῖς διακοσίοις, Ῥω-
 μαίων δὲ μόνους δύο, καὶ τραυματίας γενέσθαι ἐννέα.

ταῦτα οὐκ οἶδα εἰ τις ἂν εὖ φρονῶν ἀνάσχοιτο. 21. καὶ μὴν κάκεινο λεκτέον, οὐ μικρὸν ὄν· ὑπὸ γὰρ τοῦ κομιδῆ Ἀττικὸς εἶναι καὶ ἀποκεκαθάρθαι τὴν φωνὴν ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἠξίωσεν οὗτος καὶ τὰ ὀνόματα μεταποιῆσαι τὰ Ῥωμαίων καὶ μετεγγράψαι ἐς τὸ Ἑλληνικόν, ὡς Κρόνιον μὲν Σατουρνῖνον λέγειν, Φρόντιν δὲ τὸν Φρόντωνα, Τιτάνιον δὲ τὸν Τιτιανὸν καὶ ἄλλα πολλῶ γελιοίτερα. ἐτι ὁ αὐτὸς οὗτος περὶ τῆς Σευηριανοῦ τελευτῆς ἔγραψεν ὡς οἱ μὲν ἄλλοι ἅπαντες ἐξηπάτηνται οἰόμενοι ξίφει τεθάναι αὐτόν, ἀποθάνοι δὲ ὁ ἀνὴρ σιτίων ἀποσχόμενος· τοῦτον γὰρ αὐτῷ ἀλυπότατον δόξαι τὸν θάνατον· οὐκ εἶδως ὅτι τὸ μὲν πάθος ἐκεῖνο πᾶν τριῶν οἴμαι ἡμερῶν 30 ἐγένετο, ἀπόσιτοι δὲ καὶ ἐς ἐβδόμην διαρκουῖσιν οἱ πολλοί, ἐκτὸς εἰ μὴ τοῦθ' ὑπολάβοι τις, ὡς Ὀσρόης τις εἰστήκει περιμένων, ἔστ' ἂν Σευηριανὸς λιμῶ ἀπόληται, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπήγε διὰ τῆς ἐβδόμης.

22. Τοὺς δὲ καὶ ποιητικοῖς ὀνόμασιν, ὧ καλὲ Φίλων, ἐν ἱστορίᾳ χρωμένους ποῦ δ' ἂν τις θεῖη, τοὺς λέγοντας, „ἐλέλιξε μὲν ἡ μηχανή, τὸ τεῖχος δὲ πεσὸν μεγάλως ἐδοῦπησε,“ καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς καλῆς ἱστορίας· „Ἐδεσσα μὲν δὴ οὕτω τοῖς ὅπλοις περιεσμαραγεῖτο καὶ ὄτοβος ἦν καὶ κόναβος ἅπαντα ἐκεῖνα,“ καὶ „ὁ στρατηγὸς ἑμερμύριζεν ᾧ τρόπῳ μάλιστα προσαγάγοι πρὸς τὸ τεῖχος.“ εἶτα μεταξὺ οὕτως εὐτελεῖ ὀνόματα καὶ δημοτικά καὶ πτωχικά πολλὰ παρενεβέβυστο, τό „ἐπέστειλεν ὁ στρατοπεδάρχης τῷ κυρίῳ,“ καὶ „οἱ στρατιῶται ἠγόραζον τὰ ἐγγροῖζοντα,“ καὶ „ἤδη λελουμένοι περὶ αὐτοὺς ἐγίννοντο,“ καὶ τὰ τοιαῦτα· ὥστε τὸ πρᾶγμα εἰκότως εἶ- 31 ναι τραγωδῶ τὸν ἕτερον μὲν πόδα ἐπ' ἐμβάτου ὑψηλοῦ βεβηκότι, θάτερον δὲ σανδάλῳ ὑποδεδεμένῳ. 23. καὶ μὴν καὶ ἄλλους ἴδοις ἂν τὰ μὲν προοίμια λαμπρὰ καὶ τραγικά καὶ εἰς ὑπερβολὴν μακρὰ συγγράφοντας, ὡς ἐλπῖσαι θαν-

μαστὰ ἡλίκα τὰ μετὰ ταῦτα πάντως ἀκούσεσθαι, τὸ σῶμα δὲ αὐτὸ τὸ τῆς ἱστορίας μικρόν τι καὶ ἀγεννὲς ἐπαγαγόντας, ὡς καὶ τοῦτο εἰκέναι παιδίῳ, εἴ που Ἐρωτα εἶδες παίζοντα, προσωπεῖον Ἡρακλέους πάμμεγα ἢ Τιτᾶνος περικείμενον· εὐθύς γοῦν οἱ ἀκούσαντες ἐπιφθέγγονται αὐτοῖς τό, "Ὡδινεν ὄρος. χρῆ δὲ οἶμαι μὴ οὕτως. ἀλλ' ὅμοια τὰ πάντα καὶ ὁμόχροα εἶναι καὶ συναῖδον τῇ κεφαλῇ τὸ ἄλλο σῶμα, ὡς μὴ χρυσοῦν μὲν τὸ κράνος εἶη, θώραξ δὲ πάνυ γελοῖος ἐκ ῥακῶν ποθεν ἢ ἐκ δερμάτων σαπρῶν συγκεκαττυμένος καὶ ἡ ἀσπίς οἰσυῖνη καὶ χοιρίνη περι
 32 ταῖς κνήμαις. ἴδοις γὰρ ἂν ἀφθόρους τοιοῦτους συγγραφέας, τοῦ Ῥοδίου κολοσσοῦ τὴν κεφαλὴν ναννώδει σώματι ἐπιτιθέντας· ἄλλους αὖ ἔμπαλιν ἀκέφαλα τὰ σώματα εἰσάγοντας, ἀπροοιμίαστα καὶ εὐθύς ἐπὶ τῶν πραγμάτων, οἱ καὶ προσεταιρίζονται τὸν Ξενοφῶντα οὕτως ἀρξάμενον· ..Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος παῖδες γίνονται δύο“, καὶ ἄλλους τῶν παλαιῶν, οὐκ εἰδότες ὡς δυναμίει τινὰ προοίμιά ἐστι λεληθότα τοὺς πολλοὺς, ὡς ἐν ἄλλοις δείξομεν.

24. Καίτοι ταῦτα πάντα φορητὰ ἐτι, ὅσα ἢ ἐρμηνείας ἢ τῆς ἄλλης διατάξεως ἀμαρτηματὰ ἐστι. τὸ δὲ καὶ περὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς ψεύδεσθαι, οὐ παρασάγγας μόνον, ἀλλὰ καὶ σταθμοὺς ὅλους, τίμη τῶν καλῶν εἰκεν; εἰς γοῦν οὕτω ῥαθυμῶς συνήγαγε τὰ πράγματα. οὔτε Σύρω τινὲ ἐντυχῶν οὔτε τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο τῶν ἐπὶ
 33 κουρείων τὰ τοιαῦτα μυθολογούντων ἀκούσας, ὥστε περὶ Εὐρώπου λέγων οὕτως ἔφη· ..Ἡ δὲ Εὐρώπος κεῖται μὲν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ σταθμοὺς δύο τοῦ Εὐφράτου ἀπέχουσα, ἀπώκισαν δὲ αὐτὴν Ἐδεσσαῖοι“. καὶ οὐδὲ τοῦτο ἀπέχρησεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμὴν πατρίδα τὰ Σαμόσατα ὁ αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ἀράμενος ὁ γενναῖος αὐτῇ ἀκροπόλει καὶ τείχεσι μετέθηκεν εἰς τὴν Μεσοπο-

ταμίαν, ὡς περιρρεῖσθαι αὐτὴν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ποταμῶν, ἐκατέρωθεν ἐν χρῶ παραμειβομένων καὶ μονουχι τοῦ τείχους ψαύόντων. τὸ δὲ καὶ γελοῖον, εἴ σοι νῦν, ὦ Φίλων, ἀπολογοίμην, ὡς οὐ Παρθυαίων οὐδὲ Μεσοποταμίτης σοι ἐγώ, οἷ με φέρων ὁ θαυμαστός συγγραφεὺς ἀπώκισε. 25. νῆ Δία κάκεινο κομιδῆ πιθανὸν περὶ τοῦ Σευηριανοῦ ὁ αὐτὸς οὗτος εἶπεν ἐπομοσάμενος, ἧ μὴν ἀκούσθαι τινος τῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου διαφυγόντων· οὔτε γὰρ ξίφει ἐθελῆσαι αὐτὸν ἀποθανεῖν οὔτε 34 φαρμάκου πιεῖν οὔτε βρόχου ἄψασθαι, ἀλλὰ τινα θάνατον ἐπινοῆσαι τραγικὸν καὶ τῇ τόλμῃ ξενίζοντα· τυχεῖν μὲν γὰρ αὐτὸν ἔχοντα παμμεγέθη ἐκπώματα ὑάλινα τῆς καλλίστης ὑάλου· ἐπεὶ δὲ πάντως ἀποθανεῖν ἔγνωστο, κατὰξαντα τὸν μέγιστον τῶν σκύφων ἐνὶ τῶν θραυσμάτων χρήσασθαι εἰς τὴν σφαγὴν ἐντεμόντα τῇ ὑάλῳ τὸν λαιμόν. οὕτως οὐ ξιφίδιον, οὐ λογχάριον εὔρεν, ὡς ἀνδρεῖός γε αὐτῶ καὶ ἠρωϊκὸς ὁ θάνατος γένοιτο. 26. εἴτ' ἐπειδὴ Θουκυδίδης ἐπιτάφιόν τινα εἶπε τοῖς πρώτοις τοῦ πολέμου ἐκείνου νεκροῖς, καὶ αὐτὸς ἠγγήσατο χρῆναι ἐπιπεῖν τῷ Σευηριανῷ· ἅπανσι γὰρ αὐτοῖς πρὸς τὸν οὐδὲν αἴτιον τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ κακῶν, τὸν Θουκυδίδην, ἢ ἄμιλλα θάψας οὖν τὸν Σευηριανὸν μεγαλοπρεπῶς ἀναβιβάζεται ἐπὶ τὸν τάφον Ἀφράνιον τινα Σίλωνα ἐκατόνταρχον, ἀνταγωνιστὴν Περικλέους, ὃς τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐπερρητόρευσεν αὐτῷ, ὥστε με νῆ τὰς Χάριτας πολλὰ πάνυ δακρῦσαι ὑπὸ τοῦ γέλωτος, καὶ μάλιστα ὁπότε ὁ δῆτωρ ὁ Ἀφράνιος ἐπὶ τέλει τοῦ λόγου δακρῦων ἅμα σὺν οἰμωγῇ περιπάθει ἐμέμνητο τῶν πολυτελῶν ἐκείνων δείπνων καὶ προπόσεων, εἶτα ἐπέθηκεν Αἰάντειόν τινα τὴν κορωνίδα· σπασάμενος γὰρ τὸ ξίφος, εὐγενῶς πάνυ καὶ ὡς Ἀφρά- 35 νιον εἰκὸς ἦν, πάντων ὀρώντων ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τάφῳ, οὐκ ἀνάξιος ὢν μὰ τὸν Ἐνυάλιον πρὸ πολλοῦ

ἀποθανεῖν ἢ τοιαῦτα ἐροητόρευε. καὶ τοῦτο ἔφη ἰδόντας τοὺς παρόντας ἅπαντας θαυμάσαι καὶ ὑπερεπαινέσαι τὸν Ἀφράνιον. ἐγὼ δὲ καὶ τὰ ἄλλα μὲν αὐτοῦ κατεργίνωσκον, μονονουχὶ ζωμῶν καὶ λοπάδων μεμνημένου καὶ ἐπιδακρύουτος τῇ τῶν πλακούντων μνήμῃ, τοῦτο δὲ μάλιστα ἠτιασάμην, ὅτι μὴ τὸν συγγραφέα καὶ διδάσκαλον τοῦ δράματος προαποσφάξας ἀπέθανε.

27. Πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ὁμοίους τούτοις ἔχων σοι, ὦ ἑταῖρε, καταριθμήσασθαι. ὀλίγων ὅμως ἐπιμνησθεῖς ἐπὶ τὴν ἑτέραν ὑπόσχεσιν ἥδη μετελεύσομαι, τὴν συμβουλήν ὅπως ἂν ἄμεινον συγγράφοι τις· εἰσὶ γάρ τινες, οἳ τὰ μεγάλα μὲν τῶν πεπραγμένων καὶ ἀξιωματιμύονετα παραλείπουσιν ἢ παραθέουσιν, ὑπὸ δὲ ἰδιωτείας καὶ ἀπειροκαλίας καὶ ἀγνοίας τῶν λεκτέων ἢ σιωπητέων τὰ μικρότατα πάνυ λιπαρῶς καὶ φιλοπόνως ἐροημεύουσιν ἐμβραδύνοντες, ὥσπερ ἂν εἴ τις τοῦ Διὸς τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ μὲν ὅλον κάλλος τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὄν μὴ βλέπει μηδὲ ἐπαινοίῃ μηδὲ τοῖς οὐκ εἰδόσιν ἐξηγοῖτο, τοῦ ὑποποδίου δὲ τό τε εὐθυεργές καὶ τὸ εὐξέστον θαυμάζοι καὶ

36 τῆς κρηπίδος τὸ εὐρουθμον, καὶ ταῦτα πάνυ μετὰ πολλῆς φροντίδος διεξιῶν. 28. ἐγὼ γοῦν ἤκουσά τινος τὴν μὲν ἐπ' Εὐρώπῃ μάχην ἐν οὐδ' ὅλοις ἐπὶ ἔπεσι παραδραμόντος, εἴκοσι δὲ μέτρα ἢ ἔτι πλείω ὕδατος ἀναλωκότος ἐς ψυχρὰν καὶ οὐδὲν ἡμῖν προσήκουσαν διηγησιν, ὡς Μαῦρος τις ἱππεὺς Μανσάκας τοῦνομα ὑπὸ δίψους πλανώμενος ἀνὰ τὰ ὄρη καταλαβοὶ Σύρους τινὰς τῶν ἀγροίκων, ἄριστον παρατιθεμένους, καὶ ὅτι τὰ μὲν πρῶτα ἐκεῖνοι φοβηθεῖεν αὐτόν, εἶτα μέντοι μαθόντες ὡς τῶν φίλων εἶη κατεδέξαντο καὶ εἰστίασαν· καὶ γὰρ τινα τυχεῖν αὐτῶν ἀποδεδημηκότα καὶ αὐτόν ἐς τὴν τῶν Μαυρων, ἀδελφοῦ αὐτῶ ἐν τῇ γῇ στρατευομένου. μῦθοι τὸ μετὰ τοῦτο μακροὶ καὶ διηγησεις, ὡς θηράσειεν αὐτὸς εἰ

τῇ Μαυρουσίᾳ καὶ ὡς ἴδοι τοὺς ἐλέφαντας πολλοὺς ἐν τῷ 37
 αὐτῷ συννευομένους καὶ ὡς ὑπὸ λέοντος ὀλίγου δεῖν κα-
 ταβρωθεῖη, καὶ ἠλίκους ἰχθύς ἐπρίατο ἐν Καισαρείᾳ· καὶ
 ὁ θαυμαστός συγγραφεὺς ἀφείς τὰς ἐν Εὐρώπῳ γιγνο-
 μένας σφαγὰς τοσαύτας καὶ ἐπελάσεις καὶ σπονδὰς ἀναγ-
 καίας καὶ φυλακὰς καὶ ἀντιφυλακὰς ἄχρι βαθείας ἐσπέ-
 ρας ἐφειστήκει ὁρῶν Μαλχίωνα τὸν Σύρον ἐν Καισαρείᾳ
 σκάρους παμμεγέθεις ἀξίους ὠνούμενον· εἰ δὲ μὴ νύξ
 κατέλαβε, τάχ' ἂν καὶ συνεδείπνει μετ' αὐτοῦ ἤδη τῶν
 σκάρων ἐσκευασμένων. ἄπερ εἰ μὴ ἐνεγέγραπτο ἐπιμε-
 λῶς τῇ ἱστορίᾳ, μεγάλα ἂν ἡμεῖς ἠγνοηκότες ἦμεν, καὶ ἡ
 ζημία Ῥωμαίοις ἀφόρητος, εἰ Μανσάκας ὁ Μαῦρος διψῶν
 μὴ εὔρε πεινῆν, ἀλλ' ἄδειπνος ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὸ στρατό-
 πεδον. καίτοι πόσα ἄλλα μακρῷ ἀναγκαιότερα ἐκὼν ἐγὼ 38
 νῦν παρήμι; ὡς καὶ αὐλητοὶς ἦκεν ἐκ τῆς πλησίον κώ-
 μης αὐτοῖς καὶ ὡς δῶρα ἀλλήλοις ἀντέδοσαν, ὁ Μαῦρος
 μὲν τῷ Μαλχίῳ λόγῃην, ὁ δὲ τῷ Μανσάκᾳ πόρπην,
 καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα τῆς ἐπ' Εὐρώπῳ μάχης αὐτὰ δὴ
 τὰ κεφάλαια. τοιγάρτοι εἰκότως ἂν τις εἴποι τοὺς τοιού-
 τους τὸ μὲν ῥόδον αὐτὸ μὴ βλέπειν, τὰς ἀκάνθας δὲ αὐ-
 τοῦ τὰς παρὰ τὴν ῥίζαν ἀκριβῶς ἐπισκοπεῖν. 29. ἄλλος,
 ὦ Φίλων, μάλα καὶ οὗτος γελοῖος, οὐδὲ τὸν ἕτερον πόδα
 ἐκ Κορίνθου πώποτε προβεβηκῶς οὐδ' ἄχρι Κεγχρεῶν
 ἀποδημήσας, οὔτι γε Συρίαν ἢ Ἀρμενίαν ἰδῶν, ὥδε ἤρ-
 ξατο — μέμνημαι γάρ — „Ὡτα ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα. 39
 γράφω τοίνυν ἃ εἶδον, οὐχ ἃ ἤκουσα.“ καὶ οὕτως ἀκρι-
 βῶς ἅπαντα ἐωράκει, ὥστε τοὺς δράκοντας ἔφη τῶν
 Παρθυαίων — σημεῖον δὲ πλήθους τοῦτο αὐτοῖς· χιλίους
 γὰρ οἶμαι ὁ δράκων ἄγει — ζῶντας δράκοντας παμμεγέ-
 θεις εἶναι γεννωμένους ἐν τῇ Περσίδι μικρὸν ὑπὲρ τὴν
 Ἰβηρίαν, τούτους δὲ τέως μὲν ἐπὶ κοντῶν μεγάλων ἐκ-
 δεδεμένους ὑψηλοὺς αἰωρεῖσθαι καὶ πόρρωθεν ἐπελαυ-

νόντων δέος ἐμποιεῖν, ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔργῳ ἐπειδὴν ὁμοῦ
 ἴωσι, λύσαντες αὐτοὺς ἐπαφιάσι τοῖς πολεμίοις· ἀμέλει
 πολλοὺς τῶν ἡμετέρων οὕτω καταποθῆναι καὶ ἄλλους,
 40 περισπειραθέντων αὐτοῖς, ἀποπνιγῆναι καὶ συγκλασθῆ-
 ναι· ταῦτα δὲ ἐφεστῶς ὁρᾶν αὐτός, ἐν ἀσφαλεῖ μέντοι
 ἀπὸ δένδρου ὑψηλοῦ ποιούμενος τὴν σκοπὴν. καὶ εὖ γε
 ἐποίησε μὴ ὁμόσε χωρήσας τοῖς θηρίοις, ἐπεὶ οὐκ ἂν ἡμεῖς
 οὕτω θαυμαστὸν συγγραφέα νῦν εἶχομεν καὶ ἀπὸ χειρὸς
 αὐτὸν μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐργασά-
 μενον· καὶ γὰρ ἐκινδύνευσεν πολλὰ καὶ ἐτρόγη περὶ Σου-
 ραν, ἀπὸ τοῦ Κρανείου δῆλον ὅτι βαδίζων ἐπὶ τὴν Λέο-
 ραν, καὶ ταῦτα Κορινθίων ἀκουόντων ἀνεγίγνωσκε τῶν
 ἀκριβῶς εἰδόντων, ὅτι μὴδὲ κατὰ τοίχου γεγραμμένου πό-
 λεμον ἐωράκει. ἀλλ' οὐδὲ ὄπλα ἐκεῖνός γε ἤδει οὐδὲ μη-
 χανήματα οἷά ἐστιν οὐδὲ τάξεων ἢ καταλοχισμῶν ὀνό-
 ματα· πάνυ γοῦν ἔμελεν αὐτῷ πλαγίαν μὲν τὴν φάλαγγα,
 41 ἐπὶ κέρως δὲ λέγειν τὸ ἐπὶ μετώπου ἄγειν. 30. εἷς δέ τις
 βέλτιστος ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος τὰ πεπραγμένα, ὅσα
 ἐν Ἀρμενίᾳ, ὅσα ἐν Συρίᾳ, ὅσα ἐν Μεσοποταμίᾳ, τὰ ἐπὶ
 τῷ Τύρῳ, τὰ ἐν Μηδίᾳ, πεντακοσίους οὐδ' ὅλοις ἔπεσι
 περιλαβὼν συνέτριψε καὶ τοῦτο ποιήσας ἱστορίαν συγγε-
 γραφέναι φησί. τὴν μέντοι ἐπιγραφὴν ὀλίγον δεῖν μα-
 κροτέραν τοῦ βιβλίου ἐπέγραψεν. „Ἀντιοχίαν τοῦ
 Ἀπόλλωνος ἱερουῖκου“ — δολιχὸν γὰρ ποι οἶμαι ἐν παισὶ
 νερίκηκε — „τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ Μεσοποταμίᾳ καὶ ἐν
 Μηδίᾳ νῦν Ῥωμαίοις προαχθέντων ἀφηγησις“. 31. ἤδη δ'
 ἐγὼ τινας καὶ τὰ μέλλοντα συγγεγραφοτος ἤκουσα, καὶ
 τὴν λήψιν τὴν Οὐρολογέσου καὶ τὴν Ὀσροῦ σφαγὴν, ὡς
 παραβληθήσεται τῷ λέοντι, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν τριπόθη-
 42 τον ἡμῖν θρίαμβον. οὕτω μαρτυκῶς ἅμα ἔχων ἐσπευδεν
 ἤδη πρὸς τὸ τέλος τῆς γραφῆς. ἀλλὰ καὶ πόλιν ἤδη ἐν τῇ
 Μεσοποταμίᾳ ὄκισεν μεγέθει τε μεγίστην καὶ καλλεῖ καλ-

λίστην· ἔτι μέντοι ἐπισκοπεῖ καὶ διαβουλεύεται εἴτε Νίκαιαν αὐτὴν ἀπὸ τῆς νίκης χρῆ ὀνομάζεσθαι εἴτε Ὀμόνοϊαν εἴτε Εἰρηνίαν. καὶ τοῦτο μὲν ἔτι ἄκριτον καὶ ἀνώνυμος ἡμῖν ἢ καλὴ πόλις ἐκείνη, λήρου πολλοῦ καὶ κορυφῆς συγγραφικῆς γέμουσα· τὰ δ' ἐν Ἰνδοῖςπραχθισόμενα ὑπέσχετο ἤδη γράψαι καὶ τὸν περίπλου τῆς ἕξω θαλάττης, καὶ οὐχ ὑπόσχεσις ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ προοίμιον τῆς Ἰνδικῆς ἤδη συντέτακται, καὶ τὸ τρίτον τάγμα καὶ οἱ Κελτοὶ καὶ Μαύρων μοῖρα ὀλίγη σὺν Κασσίῳ πάντες οὗτοι ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰνδὸν ποταμόν· ὅτι δὲ καὶ πράξουσιν ἢ πῶς δέξονται τὴν τῶν ἐλεφάντων ἐπέλασιν, οὐκ εἰς μακρὰν ἡμῖν ὁ θαυμαστὸς συγγραφεὺς ἀπὸ Μουζίριδος ἢ ἀπ' Ὀξυδρακῶν ἐπιστελεῖ. 32. τοιαῦτα πολλὰ ὑπὸ ἀπαιδευσίας ληροῦσι, τὰ μὲν ἀξιόρατα οὔτε ὀρῶντες οὔτ' εἰ βλέποιν, κατ' ἀξίαν εἰπεῖν δυναμένοι, ἐπινοοῦντες δὲ καὶ ἀναπλάττοντες, ὅτι κεν ἐπ' ἀκαιρίμαν γλῶσσαν, φασίν, ἔλθῃ, καὶ ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ τῶν βιβλίων ἔτι σεμνυνόμενοι, καὶ μάλιστα ἐπὶ ταῖς ἐπιγραφαῖς· καὶ γὰρ αὐ καὶ αὐταὶ παγγέλοιοι· τοῦ δεινὸς Παρθικῶν νικῶν τοςάδε· καὶ αὐ· Παρθίδος πρῶτον, δεύτερον, ὡς Ἀτθίδος δῆλον ὅτι. ἄλλος ἀστειώτερον παρὰ πολὺ — ἀνέγνω γάρ — Δημητρίου Σαραλασβέως Παρθονικὰ· οὐδ' ὡς ἐν γέλῳ ποιήσασθαι καὶ ἐπισκῶψαι τὰς ἱστορίας οὕτω καλὰς οὔσας, ἀλλὰ τοῦ χρησίμου ἐνεκα**· ὡς ὅστις ἂν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα φεύγῃ, πολὺ μέρος ἤδη ἐς τὸ ὀρθῶς συγγράφειν οὗτος προεἴληφε, μᾶλλον δὲ ὀλίγων ἔτι προσδεῖται, εἴ γε ἀληθὲς ἐκεῖνό φησιν ἢ διαλεκτικὴ, ὡς τῶν ἀμέσων ἢ θατέρου ἄρσις τὸ ἕτερον πάντως ἀντεισάγει. 33. καὶ δὴ τὸ χωρίον σοι, φαίη τις ἂν, ἀκριβῶς ἀνακεκάθαρται καὶ αἶ τε ἄκανθαι, ὑπόσαι ἦσαν, καὶ βᾶτοι ἐκκεκομμένοι εἰσί, τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἐρείπια ἤδη ἐκπεφόρηται, καὶ εἴ τι τραχύ, ἤδη καὶ τοῦτο

λειῶν ἐστὶν ὥστε οἰκοδόμει τι ἤδη καὶ αὐτός, ὡς δείξις
 οὐκ ἀνατρέψαι μόνον τὸ τῶν ἄλλων γεννάδας ὦν, ἀλλὰ
 τι καὶ αὐτὸς ἐπινοῆσαι δεξιὸν καὶ ὃ οὐδεὶς ἄν, ἀλλ' οὐδ'
 ὁ Μῶμος μωμήσασθαι δύναται. 34. φημὶ τοίνυν τὸν ἄρι-
 45 στα ἱστορίαν συγγράφοντα δύο μὲν ταῦτα κορυφαιότατα
 οἰκοθεν ἔχοντα ἦκειν, σύνεσίν τε πολιτικὴν καὶ δύναιμιν
 ἐρμηνευτικὴν, τὴν μὲν ἀδίδακτόν τι τῆς φύσεως δῶρον,
 ἢ δύναιμιν δὲ πολλῇ τῇ ἀσκήσει καὶ συνεχεῖ τῷ πόνῳ καὶ
 ζήλῳ τῶν ἀρχαίων προσγεγενημένη ἔστω. ταῦτα μὲν οὖν
 ἄτεχνα καὶ οὐδὲν ἐμοῦ συμβούλου δεόμενα· οὐ γὰρ συνε-
 τοὺς καὶ ὄξεις ἀποφαίνειν τοὺς μὴ παρὰ τῆς φύσεως τοι-
 ούτους φησὶ τοῦτο ἡμῖν τὸ βιβλίον· ἐπεὶ πολλοῦ [ἄν],
 μᾶλλον δὲ τοῦ παντός ἦν ἄξιον, εἰ μεταπλάσαι καὶ μετα-
 κοσμησαι τὰ τηλικαῦτα ἠδύνατο ἢ ἐκ μολύβδου χρυσὸν
 ἀποφῆναι ἢ ἄργυρον ἐκ κασσιτέρου ἢ ἀπὸ Κόνωνος Τί-
 τορμον ἢ ἀπὸ Λεωτροφίδου Μίλωνα ἐξεργάσασθαι.

35. Ἀλλὰ ποῦ τὸ τῆς τέχνης καὶ τὸ τῆς συμβουλῆς
 χρήσιμον; οὐκ ἐς ποιήσιν τῶν προσόντων, ἀλλ' ἐς χρήσιν
 αὐτῶν τὴν προσήκουσαν· οἷόν τι ἀμέλει καὶ Ἴκκος καὶ
 Ἡρόδικος καὶ Θέων καὶ εἴ τις ἄλλος γυμναστής, οὐχ ὑπό-
 47 σχοιτο ἄν σοί που τὸν Περδίκκην παραλαβόντες — εἰ δὴ
 οὗτός ἐστιν ὁ τῆς μητρονιάς ἐρασθεὶς καὶ διὰ ταῦτα κατε-
 σκληκῶς, ἀλλὰ μὴ Ἀντίοχος ὁ τοῦ Σελεύκου [Στρατοί-
 κης ἐκείνης] — ἀποφαίνειν Ὀλυμπιονικίην καὶ Θεαγένει
 48 τῷ Θασίῳ ἢ Πολυδάμαντι τῷ Σκοτουσσαίῳ ἀντίπαλον,
 ἀλλὰ τὴν δοθεῖσαν ὑποθεσὶν εὐφυνᾶ πρὸς ὑποδοχὴν τῆς
 γυμναστικῆς παρὰ πολὺ ἀμείνω ἀποφαίνειν μετὰ τῆς
 τέχνης. ὥστε ἀπέστω καὶ ἡμῶν τὸ ἐπίφθορον τοῦτο τῆς
 ὑποσχέσεως, εἰ τέχνην φαμέν ἐφ' οὔτῳ μεγάλῳ καὶ χα-
 λεπῷ τῷ πράγματι εὐρηκέναι· οὐ γὰρ ὀντινοῦν παρα-
 λαβόντες ἀποφαίνειν συγγραφέα φαμέν, ἀλλὰ τῷ φύσει
 συνετῷ καὶ ἄριστα πρὸς λόγους ἡσχημένῳ ὑποδείξειν

όδους τινας ὀρθάς, εἰ δὴ τοιαῦται φαίνονται, αἷς χρώ-
μενος θάττον ἂν καὶ εὐμαρέστερον τελέσειεν ἄχρι πρὸς
τὸν σκοπόν. 36. καίτοι οὐ γὰρ ἂν φαίης ἀπροσδεῆ τὸν
συνετὸν εἶναι τῆς τέχνης καὶ διδασκαλίας ὧν ἄγνοεῖ· ἐπεὶ
κἂν ἐκιδάριξε μὴ μαθῶν καὶ ἡϋλεια καὶ πάντα ἂν ἠπί-
στατο. νῦν δὲ μὴ μαθῶν οὐκ ἂν τι αὐτῶν χειρουργή-
σειεν, ὑποδειξάντος δέ τινος ῥᾶστά τε ἂν μάθοι καὶ εὖ 49
μεταχειρίσασθαι τὸ ἐφ' αὐτοῦ.

37. Καὶ τοίνυν καὶ ἡμῖν τοιοῦτός τις ὁ μαθητὴς νῦν
παραδεδόςθω, συνειναί τε καὶ εἰπεῖν οὐκ ἀγεννῆς, ἀλλ'
ὀξὺ δεδορκῶς, οἷος καὶ πράγμασι χρῆσασθαι ἂν. εἰ ἐπι-
τραπείη, καὶ γνώμην στρατιωτικὴν, ἀλλὰ μετὰ τῆς πολι-
τικῆς καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχειν, καὶ νῆ Δία καὶ ἐν
στρατοπέδῳ γεγονῶς ποτε καὶ γυμναζομένους ἢ ταττομέ-
νους στρατιώτας ἑωρακῶς καὶ ὄπλα εἰδῶς καὶ μηχανή-
ματα, ἔτι δὲ καὶ τί ἐπὶ κέρως καὶ τί ἐπὶ μετώπου. πῶς οἱ
λόχοι, πῶς οἱ ἵππεις καὶ πόθεν καὶ τί ἐξελαύνειν ἢ πε-
ριελαύνειν, καὶ ὅλως, οὐ τῶν κατοικιδίων τις οὐδ' οἷος
πιστεύειν μόνου τοῖς ἀπαγγέλλουσι. 38. μάλιστα δὲ καὶ
πρὸ τῶν πάντων ἐλεύθερος ἔστω τὴν γνώμην καὶ μήτε
φοβείσθω μηδένα μήτε ἐλπίζετω μηδέν, ἐπεὶ ὅμοιος ἔσται 50
τοῖς φαύλοις δικασταῖς πρὸς χάριν ἢ πρὸς ἀπέχθειαν ἐπὶ
μισθῶ δικάζουσιν. ἀλλὰ μὴ μελέτω αὐτῶ μήτε Φίλιππος
ἐκκεκομμένος τὸν ὀφθαλμὸν ὑπὸ Ἀστέρος τοῦ Ἀμφιπο-
λίτου τοῦ τοξότου ἐν Ὀλύμπῳ, ἀλλὰ τοιοῦτος οἷος ἦν
δειχθήσεται· μήτ' εἰ Ἀλέξανδρος ἀνιάσεται ἐπὶ τῇ Κλεί-
του σφαγῇ ὡμῶς ἐν τῷ συμποσίῳ γενομένη, εἰ σαφῶς
ἀναγράφοιτο· οὐδὲ Κλέων αὐτὸν φοβήσει μέγα ἐν τῇ ἐκ-
κλησίᾳ δυνάμενος καὶ κατέχων τὸ βῆμα, ὡς μὴ εἰπεῖν
ὅτι ὀλέθριος καὶ μανικὸς ἄνθρωπος οὗτος ἦν· οὐδὲ ἢ
σύμπασα πόλις τῶν Ἀθηναίων, ἦν τὰ ἐν Σικελίᾳ κακὰ
ἱστορῆ καὶ τὴν Δημοσθένους λῆψιν καὶ τὴν Νικίου τε- 51

λευτήν καὶ ὡς ἐδίψων καὶ οἶον τὸ ὕδωρ ἔπινον καὶ ὡς ἐφρονεύοντο πίνοντες οἱ πολλοί. ἡγήσεται γὰρ — ὅπερ δικαιοτάτον — ὑπ' οὐδενὸς τῶν νοῦν ἐχόντων αὐτὸς ἔξειν τὴν αἰτίαν, ἣν τὰ δυστυχῶς ἢ ἀνοήτως γεγενημένα ὡς ἐπράχθη διηγῆται· οὐ γὰρ ποιητὴς αὐτῶν, ἀλλὰ μηνυτῆς ἦν. ὥστε κἂν καταναυμαχῶνται τότε, οὐκ ἐκεῖνος ὁ καταδύων ἐστί, κἂν φεύγωσιν. οὐκ ἐκεῖνος ὁ διώκων, ἐκτὸς εἰ μὴ, εὐξασθαι θέον, παρέλειπεν· ἐπεὶ τοί γε εἰσιωπήσας αὐτὰ ἢ πρὸς τὸνναντίον εἰπὼν ἐπανορθώσασθαι ἐδύνατο, ῥᾶστον ἦν ἐνὶ καλάμῳ λεπτῷ τὸν Θουκυ-
52 δίδην ἀνατρέψαι μὲν τὸ ἐν ταῖς Ἐπιπολαῖς παρατείχισμα, καταδύσαι δὲ τὴν Ἐρμοκράτους τριήρη καὶ τὸν κατάρατον Γύλιππον διαπεῖραι μεταξὺ ἀποτεριχίζοντα καὶ ἀποταφρεύοντα τὰς ὁδοὺς, καὶ τέλος Συρακουσίους μὲν ἐς τὰς λιθοτομίας ἐμβαλεῖν, τοὺς δὲ Ἀθηναίους περιπλεῖν Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν μετὰ τῶν πρώτων τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐλπίδων. ἀλλ', οἶμαι, τὰ μὲν πραχθέντα οὐδὲ Κλωθῶ ἂν ἔτι ἀνακλώσειεν οὐδὲ Ἄτροπος μετατρέψειε. 39. τοῦ δὴ συγγραφῆως ἔργον ἔν, ὡς ἐπράχθη, εἰπεῖν. τοῦτο δ' οὐκ ἂν δύναίτο, ἄχρι ἂν ἡ φοβῆται Ἀρτοξέροξην ἰατρὸς αὐτοῦ ὄν, ἣ ἐλπίξῃ κἀνδυν πορφυροῦν καὶ στρεπτόν χρυσοῦν καὶ ἵππον τῶν Νισαίων λήψεσθαι μισθὸν τῶν ἐν τῇ γραφῇ ἐπαίνων. ἀλλ' οὐ Ξενοφῶν αὐτὸ ποιήσει, δι-
53 καιος συγγραφεύς, οὐδὲ Θουκυδίδης. ἀλλὰ κἂν ἰδία μισῆτινας, πολὺ ἀναγκαιότερον ἡγήσεται τὸ κοινὸν καὶ τὴν ἀλήθειαν περὶ πλείονος ποιήσεται τῆς ἐχθρας, κἂν φιλή, ὅμως οὐκ ἀφέξεται ἀμαρτάνοντος· ἔν γάρ, ὡς ἔφην, τοῦτο ἴδιον ἱστορίας, καὶ μόνῃ θυτέοι τῇ ἀληθείᾳ, εἰ τις ἱστορίαν γράψων ἴη, τῶν δὲ ἄλλων ἀπάντων ἀμελητέον αὐτῷ, καὶ ὅλως πῆχυσ εἰς καὶ μέτρον ἀκριβές. ἀποβλέπειν μὴ εἰς τοὺς νῦν ἀκούοντας, ἀλλ' εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα συνεσομένους τοῖς συγγράμμασιν. 40. εἰ δὲ τὸ παραυτίκα

τις θεραπεύοι, τῆς τῶν κολακευόντων μερίδος εἰκότως ἂν νομισθῆι, οὓς παλαι ἡ ἱστορία καὶ ἐξ ἀρχῆς εὐθύς ἀπέστραπτο, οὐ μείον ἢ κομμωτικὴν ἢ γυμναστικὴν. Ἀλεξάνδρου γοῦν καὶ τοῦτο ἀπομνημονεύουσιν, ὅς, Ἡδέως 54 ἂν, ἔφη, πρὸς ὀλίγον ἀνεβίουν, ὧ Ὀνησίκριτε, ἀποθανόντων, ὡς μάθοιμι ὅπως ταῦτα οἱ ἄνθρωποι τότε ἀναγινώσκουσιν. εἰ δὲ νῦν αὐτὰ ἐπαινοῦσι καὶ ἀσπάζονται, μὴ θαυμάσης· οἴονται γὰρ οὐ μικρῶ τινι τῷ δελέατι τούτῳ ἀνασπάσειν ἕκαστος τὴν παρ' ἡμῶν εὐνοίαν. Ὀμήρω γοῦν, καίτοι πρὸς τὸ μυθῶδες τὰ πλεῖστα συγγεγραφοῦτι ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως, ἤδη καὶ πιστεύειν τινὲς ὑπάγονται, μόνον τοῦτο εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας μέγα τεκμήριον τιθέμενοι, ὅτι μὴ περὶ ζῶντος ἔγραφεν· οὐ γὰρ εὐρίσκουσιν οὔτινος ἕνεκα ἐψεύδεται ἂν.

41. Τοιοῦτος οὖν μοι ὁ συγγραφεὺς ἔστω, ἄφοβος, ἀδέκαστος, ἐλεύθερος, παρρησίας καὶ ἀληθείας φίλος, ὡς ὁ κωμικός φησι, τὰ σῦκα σῦκα, τὴν σκάφην δὲ σκάφην ὀνομάσων, οὐ μίσει οὐδὲ φιλία τι νέμων οὐδὲ φειδόμε- 55 νος ἢ ἐλεῶν ἢ αἰσχυνόμενος ἢ δυσωπούμενος, ἴσος δικαστής, εὖνους ἅπασιν ἄχρι τοῦ μὴ θατέρω ἀπονεῖμαι πλεῖον τοῦ δέοντος, ξένος ἐν τοῖς βιβλίοις καὶ ἄπολις, αὐτόνομος, ἀβασίλευτος, οὐ τί τῷδε ἢ τῷδε δόξει λογίζομενος, ἀλλὰ τί πέπρακται λέγων. 42. ὁ δ' οὖν Θουκυδίδης εὖ μάλα τοῦτ' ἐνομοθέτησε καὶ διέκρινεν ἀρετὴν καὶ κακίαν συγγραφικὴν, ὁρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ἡρόδοτον, ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας κληθῆναι αὐτοῦ τὰ βιβλία· κτῆμα γὰρ φησι μᾶλλον ἐς αἰεὶ συγγράφειν ἢ περὶ ἐς τὸ παρὸν ἀγώνισμα, καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων ἀπολείπειν τοῖς ὕστερον. καὶ ἐπάγει τὸ χρησίμου καὶ ὁ τέλος ἂν τις εὖ φρονῶν ὑπόθοιτο ἱστορίας, ὡς εἴ ποτε καὶ αὐτίς τὰ ὅμοια 56 καταλάβοι, ἔχοιεν, φησί, πρὸς τὰ προγεγραμμένα ἀπο-

βλέποντες εὖ χρῆσθαι τοῖς ἐν ποσί. 43. καὶ τὴν μὲν γνώ-
 μην τοιαύτην ἔχων ὁ συγγραφεὺς ηκείτω μοι, τὴν δε φω-
 νὴν καὶ τὴν τῆς ἐρμηνεύας ἰσχύν, τὴν μὲν σφοδρὰν ἐκεί-
 νην καὶ κάρχαρον καὶ συνεχῆ ταῖς περιόδοις καὶ ἀγκύλην
 ταῖς ἐπιχειρήσεσι καὶ τὴν ἄλλην τῆς ῥητορείας δεινότητα
 μὴ κοιμῶν τεθηγμένος ἀρχέσθω τῆς γραφῆς, ἀλλ' εἰρη-
 νικώτερον διακειόμενος. καὶ ὁ μὲν νοῦς σύστοιχος ἔστω
 καὶ πυκνός, ἡ λέξις δὲ σαφής καὶ πολιτικὴ, οἷα ἐπισημό-
 τατα δηλοῦν τὸ ὑποκείμενον. 44. ὡς γὰρ τῇ γνώμῃ τοῦ
 συγγραφέως σκοποὺς ὑπεθέμεθα παρηρησίαν καὶ ἀλή-
 θειαν, οὕτω δὲ καὶ τῇ φωνῇ αὐτοῦ εἰς σκοπὸς ὁ πρῶτος.
 57 σαφῶς δηλῶσαι καὶ φανότατα ἐμφανίσει τὸ πρᾶγμα, μῆτε
 ἀπορρήτοις καὶ ἔξω πάτου ὀνόμασι μῆτε τοῖς ἀγοραίοις
 τούτοις καὶ καπηλικοῖς, ἀλλ' ὡς μὲν τοὺς πολλοὺς συν-
 εῖναι, τοὺς δὲ πεπαιδευμένους ἐπαινέσαι. καὶ μὴν καὶ
 σχήμασι κεκοσμήσθω ἀνεπαχθέσι καὶ τὸ ἀνεπιτήδευτον
 μάλιστα ἔχουσιν· ἐπεὶ τοῖς κατηρτυμένοις τῶν ζωμῶν
 εἰκότας ἀποφαίνει τοὺς λόγους. 45. καὶ ἡ μὲν γνώμη
 κοινωνεῖτω καὶ προσαπτέσθω τι καὶ ποιητικῆς, παρ' ὅσον
 μεγαληγόρος καὶ διηρομένη καὶ ἐκείνη. καὶ μάλιστα ὅπό-
 ταν παρατάξει καὶ μάχαις καὶ ναυμαχίαις συμπλέκηται·
 δεήσει γὰρ τότε ποιητικοῦ τινος ἀνέμου ἐπουριάσοντος
 τὰ ἀκάτια καὶ συνδιοίσοντος ὑψηλὴν καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν
 58 κυμάτων τὴν ναῦν. ἡ λέξις δὲ ὅμως ἐπὶ γῆς βεβηκέτω,
 τῷ μὲν κάλλει καὶ τῷ μεγέθει τῶν λεγομένων συνεπαι-
 ρομένη καὶ ὡς ἐνὶ μάλιστα ὁμοιομένη, ξενίζουσα δὲ μὴδ'
 ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐνθουσιῶσα· κίνδυνος γὰρ αὐτῇ τότε
 μέγιστος παρακινήσει καὶ κατενεχθῆναι ἐς τὸν τῆς ποιη-
 τικῆς κορυβάντα, ὥστε μάλιστα πειστέον τηρικαῦτα τῷ
 χαλινῷ καὶ σωφρονητέον, εἰδότας ὡς ἵπποτιφία τις καὶ
 ἐν λόγοις πάθος οὐ μικρὸν γίγνεται. ἄμεινον οὖν ἐφ'
 ἵππου ὀχουμένη τότε τῇ γνώμῃ τὴν ἐρμηνεύαν περὶ συμ-

παραθεῖν, ἐχομένην τοῦ ἐφιππίου, ὡς μὴ ἀπολείποιτο τῆς
 φορᾶς. 46. καὶ μὴν καὶ συνθήκη τῶν ὀνομάτων εὐκράτω
 καὶ μέση χρηστέον, οὔτε ἄγαν ἀφιστάντα καὶ ἀπαρτῶντα
 — τραχὺ γάρ — οὔτε ῥυθμῶ παρ' ὀλίγον, ὡς οἱ πολλοί,
 συνάπτοντα· τὸ μὲν γὰρ ἐπαίτιον, τὸ δὲ ἀηδὲς τοῖς ἀκού-
 ουσι. 47. τὰ δὲ πράγματα αὐτὰ οὐχ ὡς ἔτυχε συνακτέον, 59
 ἀλλὰ φιλοπόνως καὶ ταλαιπώρως πολλάκις περὶ τῶν αὐ-
 τῶν ἀνακρίναντα, καὶ μάλιστα μὲν παρόντα καὶ ἐφορῶν-
 τα, εἰ δὲ μὴ, τοῖς ἀδεκαστότερον ἐξηγουμένοις προσέχοντα
 καὶ οὓς εἰκάσειεν ἂν τις ἤκιστα πρὸς χάριν ἢ ἀπέχθειαν
 ἀφαιρήσειν ἢ προσθήσειν τοῖς γεγονόσι. κἀνταῦθα ἦδη
 καὶ στοχαστικός τις καὶ συνθετικός τοῦ πιθανωτέρου
 ἔστω. 48. καὶ ἐπειδὰν ἀθροίσῃ ἅπαντα ἢ τὰ πλεῖστα,
 πρῶτα μὲν ὑπόμνημά τι συνυφαινέτω αὐτῶν καὶ σῶμα
 ποιείτω ἀκαλλῆς ἔτι καὶ ἀδιάρθρωτον· εἶτα ἐπιθεὶς τὴν
 τάξιν ἐπαγέτω τὸ κάλλος καὶ χρωρνύτω τῇ λέξει καὶ σχη-
 ματιζέτω καὶ ῥυθμιζέτω. 49. καὶ ὅλως εἰσκέτω τότε τῷ
 τοῦ Ὀμήρου Διὶ ἄρτι μὲν τὴν τῶν ἵπποπόλων Θρηκῶν 60
 γῆν ὀρῶντι, ἄρτι δὲ τὴν Μυσῶν· κατὰ ταῦτα καὶ αὐτὸς
 ἄρτι μὲν τὰ ἴδια ὀράτω καὶ δηλούτω ἡμῖν οἷα ἐφαίνετο
 αὐτῷ ἄφ' ὑψηλοῦ ὀρῶντι, ἄρτι δὲ τὰ Περσῶν, εἴτ' ἀμφο-
 τερα, εἰ μάχονται. καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ παρατάξει μὴ πρὸς
 ἐν μέρος ὀράτω μηδὲ ἐς ἓνα ἵππέα ἢ πεζόν, εἰ μὴ Βρα-
 σίδας τις εἴῃ προπηδῶν ἢ Δημοσθένης ἀνακόπτων τὴν
 ἐπίβασιν· ἐς τοὺς στρατηγούς μέντοι τὰ πρῶτα, καὶ εἰ τι
 παρεκελεύσαντο, κἀκεῖνο ἀκηκούσθω, καὶ ὅπως καὶ ἥτινι
 γνώμη καὶ ἐπινοίᾳ ἔταξαν. ἐπειδὰν δὲ ἀναμιχθῶσι, κοινῇ
 ἔστω ἡ θεά, καὶ ζυγοστατεῖτω τότε ὡσπερ ἐν τρυτάνῃ τὰ
 γιγνόμενα καὶ συνδιωκέτω καὶ συμφευγέτω. 50. καὶ πᾶσι 61
 τούτοις μέτρον ἐπέστω, μὴ ἐς κόρον μηδὲ ἀπειροκάλως
 μηδὲ νεαρῶς, ἀλλὰ ῥαδίως ἀπολυέσθω· καὶ στήσας ἐν-
 ταῦθά που ταῦτα ἐπ' ἐκεῖνα μεταβαίνειτω, ἣν κατεπείγη·

εἶτα ἐπανίτω λυθείς, ὁπόταν ἐκεῖνα καλῆ· καὶ πρὸς πάντα
 σπενδέτω καὶ ὡς δυνατὸν ὁμοχρονεῖτω καὶ μεταπετέσθω
 ἀπ' Ἀρμενίας μὲν εἰς Μηδίαν, ἐκεῖθεν δὲ ῥοιζήματι ἐνὶ
 εἰς Ἰβηρίαν, εἶτα εἰς Ἰταλίαν, ὡς μηδενὸς καιροῦ ἀπο-
 λείποιο. 51. μάλιστα δὲ κατοπίτρω εἰκυῖαν παρασχέσθω
 τὴν γνώμην ἀθόλω καὶ στιλπνῶ καὶ ἀκριβεῖ τὸ κέντρον,
 62 καὶ ὁποίας ἂν δέξηται τὰς μορφὰς τῶν ἔργων, τοιαῦτα
 καὶ δεικνύτω αὐτά. διάστροφον δὲ ἢ παραχρουν ἢ ἑτε-
 ρόσχημον μηδέν· οὐ γὰρ ὡσπερ τοῖς ῥήτορσι γράφου-
 σιν, ἀλλὰ τὰ μὲν λεχθῆσόμενα ἔστι καὶ εἰρησεται· πέ-
 πρακται γὰρ ἤδη· δεῖ δὲ τάξαι καὶ εἰπεῖν αὐτά. ὥστε οὐ
 τί εἴπωσι ζητητέον αὐτοῖς, ἀλλ' ὅπως εἴπωσιν. ὅλως δὲ
 νομιστέον τὸν ἱστορίαν συγγράφοντα Φειδίᾳ χοῖναι ἢ
 Πραξιτέλει εἰκέναι ἢ Ἀλκαμένει ἢ τῷ ἄλλῳ ἐκείνων.
 οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνοι χρυσὸν ἢ ἄργυρον ἢ ἐλέφαντα ἢ
 τὴν ἄλλην ὕλην ἐποίουν, ἀλλ' ἢ μὲν ὑπῆρχε καὶ προὔπε-
 βέβλητο, Ἡλείων ἢ Ἀθηναίων ἢ Ἀργείων πεπορισμένων,
 οἱ δὲ ἔπλαττον μόνον καὶ ἔπριον τὸν ἐλέφαντα καὶ ἔξεον
 καὶ ἐκόλλων καὶ ἐροῦθμιζον καὶ ἐπῆνθιζον τῷ χρυσῷ,
 καὶ τοῦτο ἦν ἡ τέχνη αὐτοῖς ἐς θεόν οἰκονομησασθαι τὴν
 ὕλην. τοιοῦτο δὴ τι καὶ τὸ τοῦ συγγραφέως ἔργον, εἰς
 63 καλὸν διαθέσθαι τὰ πεπραγμένα καὶ εἰς δύναμιν ἐναρ-
 γέστατα ἐπιδείξαι αὐτά. καὶ ὅταν τις ἀκροῶμενος οἴηται
 μετὰ ταῦτα ὁρᾶν τὰ λεγόμενα καὶ μετὰ τοῦτο ἐπαινῆ,
 τότε δὴ τότε ἀπηκριβῶται καὶ τὸν οἰκείον ἐπαινοὶ ἀπέ-
 ληφε τὸ ἔργον τῷ τῆς ἱστορίας Φειδίᾳ. 52. παντῶν δὲ ἤδη
 παρεσκευασμένων, καὶ ἀπροοιμίαστον μὲν ποτε ποιήσε-
 ται τὴν ἀρχήν, ὁπόταν μὴ πάνυ κατεπέργῃ τὸ πρᾶγμα
 προδιωικήσασθαι τι ἐν τῷ προοιμίῳ· δυναμει δὲ καὶ τότε
 φροιμίῳ χρήσεται τῷ ἀποσαφούντι περὶ τῶν λεκτέων.
 53. ὁπόταν δὲ καὶ φροιμιαζῆται, ἀπὸ δυοῖν μόνον ἄρξε-
 ται, οὐχ ὡσπερ οἱ ῥήτορες ἀπὸ τριῶν, ἀλλὰ τὸ τῆς εὐ-

νοίας παρὲς προσοχὴν καὶ εὐμάθειαν εὐπορήσει τοῖς ἀκούουσι. προσέξουσι μὲν γὰρ αὐτῷ, ἣν δείξῃ ὡς περὶ μεγάλων ἢ ἀναγκαίων ἢ οἰκείων ἢ χρησίμων ἐρεῖ· εὐμαθῆ δὲ καὶ σαφῆ τὰ ὕστερον ποιήσει. τὰς αἰτίας προεκτιθέμενος καὶ περιορίζων τὰ κεφάλαια τῶν γεγενημένων. 54. τοιοῦτοις προοιμίοις οἱ ἄριστοι τῶν συγγραφέων 64 ἐχρήσαντο. Ἡρόδοτος μὲν, ὡς μὴ τὰ γενόμενα ἐξίτηλα τῷ χρόνῳ γένηται, μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ὄντα, καὶ ταῦτα νίκας Ἑλληνικὰς δηλοῦντα καὶ ἥττας βαρβαρικὰς· Θουκυδίδης δέ, μέγαν τε καὶ αὐτὸς ἐλπίσας ἔσσεσθαι καὶ ἀξιολογώτατον καὶ μείζω τῶν προγεγενημένων ἐκείνου τὸν πόλεμον· καὶ γὰρ παθήματα ἐν αὐτῷ μεγάλα ξυνέβη γενέσθαι. 55. μετὰ δὲ τὸ προοίμιον, ἀνάλογον τοῖς πράγμασιν ἢ μηκυνόμενον ἢ βραχυνόμενον, εὐαφῆς καὶ εὐάγωγος ἔστω ἢ ἐπὶ τὴν διήγησιν μετάβασις· ἅπαν γὰρ ἀτεχνῶς τὸ λοιπὸν σῶμα τῆς ἱστορίας διήγησις μακρὰ ἔστιν· ὥστε ταῖς τῆς διηγήσεως ἀρεταῖς κατακεκοσμήσθω, λείως τε καὶ ὁμαλῶς προϊούσα καὶ αὐτῇ ὁμοίως, ὥστε μὴ προὔχειν μηδὲ κοιλαίνεσθαι· ἔπειτα τὸ σαφὲς ἐπανθείτω, τῇ τε λέξει, ὡς ἔφην, μεμηχανημένον καὶ τῇ συμπεριπλοκῇ τῶν πραγμάτων. ἀπόλυτα γὰρ καὶ ἐντελῆ πάντα ποιήσει, καὶ τὸ πρῶτον ἐξεργασάμενος ἐπάξει τὸ δεύτερον ἐχόμενον αὐτοῦ καὶ ἀλύσεως τρόπον συνηρμοσμένον, ὡς μὴ διακεκόφθαι μηδὲ διηγήσεις πολλὰς εἶναι ἀλλήλαις παρακειμένας, ἀλλ' αἰεὶ τὸ πρῶτον τῷ δευτέρῳ μὴ γεινιᾶν μόνον, ἀλλὰ καὶ κοινωνεῖν καὶ ἀνακεκράσθαι κατὰ τὰ ἄκρα. 56. τάχος ἐπὶ πᾶσι χρήσιμον, καὶ μάλιστα εἰ μὴ 65 ἀπορία τῶν λεκτέων εἴη· καὶ τοῦτο πορίζεσθαι χορὴ μὴ τοσοῦτον ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων, ὅσον ἀπὸ τῶν πραγμάτων· λέγω δέ, εἰ παραθέοις μὲν τὰ μικρὰ καὶ ἥττον ἀναγκαῖα, λέγοις δὲ ἱκανῶς τὰ μεγάλα· μᾶλλον δὲ καὶ παραλειπτέον πολλά. οὐδὲ γὰρ ἦν ἐστιᾶς τοὺς φίλους

καὶ πάντα ἢ παρεσκευασμένα, διὰ τοῦτο ἐν μέσοις τοῖς πέμμασι καὶ τοῖς ὀρνέοις καὶ λοπάσι τοσαύταις καὶ συδὴν ἀγρίοις καὶ λαγωῖς καὶ ὑπογαστροῖς καὶ σαπέροδην ἐν-
θήσεις καὶ ἔτνος, ὅτι κάκεινο παρεσκευάστο. ἀμελήσεις δὲ τῶν εὐτελεστέρων. 57. μάλιστα δὲ σωφρονητέον ἐν ταῖς τῶν ὀρῶν ἢ τειχῶν ἢ ποταμῶν ἐρμηνείαις, ὡς μὴ δύναμιν λόγων ἀπειροκάλως παρεπιδείκνυσθαι δοκοῖης καὶ τὸ σαντοῦ δρᾶν παρῆς τὴν ἱστορίαν, ἀλλ' ὀλίγον προσαψάμενος, τοῦ χρησίμου καὶ σαφοῦς ἕνεκα, μεταβῆσθαι ἐκφυγῶν τὸν ἰζὸν τὸν ἐν τῷ πράγματι καὶ τὴν τοιαύτην ἅπασαν λιχνείαν, οἷον ὄραξ καὶ Ὅμηρος ὁ μεγαλόφρων ποιεῖ· καίτοι ποιητῆς ὢν παραθεῖ τὸν Τάνταλον καὶ τὸν Ἰξίονα καὶ τὸν Τιτυὸν καὶ τοὺς ἄλλους. εἰ δὲ Παρθένιος ἢ Εὐφορίων ἢ Καλλίμαχος ἔλεγε, πόσοις ἂν οἶει ἐπεσι τὸ ὕδωρ ἄχρι πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ Ταντάλου ἤγαγεν; εἶτα πόσοις ἂν Ἰξίονα ἐκύλισε; μᾶλλον δὲ ὁ Θεουκυδίδης αὐτὸς ὀλίγα τῷ τοιούτῳ εἶδει τοῦ λόγου χρησάμενος σκέψαι ὅπως εὐθὺς ἀφίσταται ἢ μηχανήματα ἐρμηνεύσας ἢ πολιορκίας σχῆμα δηλώσας. ἀναγκαῖον καὶ χρειώδες ὄν, ἢ Ἐπιπολῶν σχῆμα ἢ Συρακουσίων λιμένα· ὅταν μὲν γὰρ τὸν λοιμὸν διηγῆται καὶ μακρὸς εἶναι δοκῆ, σὺ τὰ πραγματὰ ἐννόησον· εἶση γὰρ οὕτω τὸ τάχος καὶ ὡς φεύγοντος ὅμως ἐπιλαμβάνεται αὐτοῦ τὰ γεγενημένα πολλὰ ὄντα. 58. ἦν δέ ποτε καὶ λόγους ἐροῦντά τινα δεήσῃ εἰσάγειν. μάλιστα μὲν εἰκότα τῷ προσώπῳ καὶ τῷ πράγματι οἰκεία λεγέσθω. ἔπειτα ὡς σαφέστατα καὶ ταῦτα, πλὴν ἐφεῖται σοι τότε καὶ ῥητορεῦσαι καὶ ἐπιδείξαι τὴν τῶν λόγων δεινότητα. 59. ἐπαινοὶ μὲν γὰρ ἢ ψόγοι πάνυ 67 πεφεισμένοι καὶ περιεσκευασμένοι καὶ ἀσυκοφάντητοι καὶ μετὰ ἀποδείξεων καὶ ταχεῖς καὶ μὴ ἄκαιροι, ἐπεὶ ἔξω τοῦ δικαστηρίου ἐκεῖνοί εἰσι. καὶ τὴν αὐτὴν Θεοπόμπῳ αἰτίαν ἔξεις φιλαπεχθημόνως κατηγοροῦντι τῶν πλείστων καὶ

διατριβὴν ποιουμένῳ τὸ πρᾶγμα. ὡς κατηγορεῖν μᾶλλον
 ἢ ἱστορεῖν τὰ πεπραγμένα. 60. καὶ μὴν καὶ μῦθος εἴ τις
 παρεμπέσοι, λεκτέος μὲν, οὐ μὴν πιστωτέος πάντως,
 ἀλλ' ἐν μέσῳ θετέος τοῖς ὅπως ἂν ἐθέλωσιν εἰκάσουσι
 περὶ αὐτοῦ· σὺ δ' ἀκίνδυνος καὶ πρὸς οὐδέτερον ἐπιρ-
 ρεπέστερος. 61. τὸ δ' ὅλον ἐκείνου μοι μέμνησο — πολ-
 λάκις γὰρ τοῦτο ἐρῶ — καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ὀρῶν
 γράφε, ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσονται σε καὶ τιμήσουσιν, ἀλλὰ
 τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἐστοχασμένος πρὸς τοὺς ἔπειτα 68
 τῆς γραφῆς, ὡς λέγεται καὶ περὶ σοῦ· „ἐκείνος μέντοι
 ἐλεύθερος ἀνὴρ ἦν καὶ παρρησίας μεστός, οὐδὲν οὔτε
 κολακευτικὸν οὔτε δουλοπρεπές, ἀλλ' ἀλήθεια ἐπὶ πᾶσι.“
 τοῦτ', εἰ σωφρονοίη τις, ὑπὲρ πάσας τὰς νῦν ἐλπίδας
 θεῖτο ἂν, οὕτως ὀλιγοχρονίους οὔσας. 62. ὀρᾶς τὸν Κνί-
 διον ἐκείνον ἀρχιτέκτονα, οἷον ἐποίησεν; οἰκοδομήσας
 γὰρ τὸν ἐπὶ τῇ Φάρῳ πύργον, μέγιστον καὶ κάλλιστον
 ἔργων ἀπάντων, ὡς πυρσεύοιτο ἀπ' αὐτοῦ τοῖς ναυτιλ-
 λομένοις ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάττης καὶ μὴ καταφέροντο εἰς
 τὴν Παραιτονίαν. παργάλεπον, ὡς φασιν, οὔσαν καὶ
 ἄφυκτον, εἴ τις ἐμπέσοι εἰς τὰ ἔρματα· οἰκοδομήσας οὖν
 αὐτὸ τὸ ἔργον ἔνδοθεν μὲν κατὰ τῶν λίθων τὸ αὐτοῦ
 ὄνομα ἔγραψεν, ἐπιχρίσας δὲ τιτάνῳ καὶ ἐπικαλύψας ἐπέ-
 γραψε τοῦνομα τοῦ τότε βασιλεύοντος, εἰδῶς, ὅπερ καὶ 69
 ἐγένετο, πάνυ ὀλίγου χρόνου συνεκπεσούμενα μὲν τῷ
 χρίσματι τὰ γράμματα, ἐκφανησόμενον δέ, „Σώστρατος
 Δεξιφάνους Κνίδιος θεοῖς σωτῆρσιν ὑπὲρ τῶν πλωίξο-
 μένων.“ οὕτως οὐδ' ἐκείνος ἐς τὸν τότε καιρὸν οὐδὲ τὸν
 αὐτοῦ βίον τὸν ὀλίγου ἐώρα, ἀλλ' εἰς τὸν νῦν καὶ τὸν
 αἰί. ἄχρη ἂν ἐστήκη ὁ πύργος καὶ μένη αὐτοῦ ἡ τέχνη.
 63. χρῆ τοίνυν καὶ τὴν ἱστορίαν οὕτω γράφεσθαι σὺν τῷ
 ἀληθεῖ μᾶλλον πρὸς τὴν μέλλουσαν ἐλπίδα ἢ περὶ σὺν

κολακεία πρὸς τὸ ἡδὺ τοῖς νῦν ἐπαινουμένοις. οὗτός σοι κανων καὶ σταθμὴ ἱστορίας δικαίας. καὶ εἰ μὲν σταθμησονται τινες αὐτῇ, εὖ ἂν ἔχοι καὶ εἰς δέον ἡμῖν γέγραπται. εἰ δὲ μή, κεκῦλισται ὁ πίθος ἐν Κραναίῳ.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

1. Ὡσπερ τοῖς ἀθλητικοῖς καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἡσκημένοις οὐ τῆς εὐεξίας μόνον οὐδὲ τῶν γυμνασίων φροντίς ἐστίν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γινομένης ἀνέσεως — μέρος γοῦν τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπολαμβάνουσιν — οὕτω δὴ καὶ τοῖς περὶ τοὺς λόγους ἐσπουδακόσιν ἡγοῦμαι προσήκειν μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπουδαιοτέρων ἀνάγνωσιν ἀμείναι τε τὴν διάνοιαν καὶ πρὸς τὸν ἔπειτα κάματον ἀκμαιοτέραν παρασκευάζειν. 2. γένοιτο δ' ἂν ἐμμελής ἢ ἀνάπαυσις αὐτοῖς, εἰ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ὁμιλοῖεν. ἂ μὴ μόνον ἐκ τοῦ ἀστείου τε καὶ χαρίεντος ψιλῆν παρέξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλὰ τινα καὶ θεωρίαν οὐκ ἄμουσον 71 ἐπιδείξεται. οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε τῶν συγγραμμάτων φρονήσειν ὑπολαμβάνω· οὐ γὰρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως οὐδὲ τὸ χάριεν τῆς προαιρέσεως ἐπαγωγὸν ἐστὶ ἀπτοῖς οὐδ' ὅτι ψεύσματα ποικίλα πιθανῶς τε καὶ ἐναλήθως ἐξενηρόχαμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν ἱστορουμένων ἕκαστον οὐκ ἀκωμωδῆτως πρὸς τινὰς ἤμικται τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων καὶ φιλοσόφων πολλὰ τεράστια καὶ μυθώδη συγγεγραφότων, οὓς καὶ ὀνομαστὶ ἂν ἔγραφον. εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φανεῖσθαι ἐμμελλον. 3. Κτησίας ὁ Κτησιόχοι ὁ Κτιδίος συνέ-

γραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ἂ μῆτε αὐτὸς εἶδε μῆτε ἄλλου εἰπόντος ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβούλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ πολλὰ παράδοξα, γνώριμον μὲν ἅπασιν τὸ ψεῦδος πλασάμενος, οὐκ ἀτερπῆ δὲ ὅμως συνθεῖς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ τούτοις προελόμενοι συνέγραψαν ὡς δὴ τινὰς ἑαυτῶν πλάνας τε καὶ ἀποδημίας θηρίων τε μεγέθη ἱστοροῦντες καὶ ἀνθρώπων ὠμότητος καὶ βίων καινότητος· ἀρχηγὸς δὲ αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης βωμολοχίας ὁ τοῦ Ὀμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγούμενος ἀνέμων τε δουλείαν καὶ μονοφθάλμους καὶ ὠμοφάγους καὶ ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους. ἔτι δὲ πολυκέφαλα ζῶα καὶ τὰς ὑπὸ φαρμάκων τῶν ἐταίρων μεταβολάς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος ὡς πρὸς ἰδιώτας ἀνθρώπους ἔερατεύσατο τοὺς Φαίακας. 4. τούτοις οὖν ἐντυχῶν ἅπασιν τοῦ ψεύσασθαι μὲν οὐ σφόδρα τοὺς ἀνδρας ἐμειψάμην ὁρῶν ἤδη σύνηθες ὄν τοῦτο καὶ τοῖς φιλοσοφεῖν ὑπισχνουμένοις· ἐκεῖνο δὲ αὐτῶν ἐθαύμαζον, εἰ ἐνόμισαν λῆσειν οὐκ ἀληθῆ συγγράφοντες. διόπερ καὶ αὐτὸς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπολιπεῖν τι σπουδάσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμοιρος ᾖ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας. ἐπεὶ μηδὲν ἀληθὲς ἱστορεῖν εἶχον — οὐδὲν γὰρ ἐπεπόνθειν ἀξιόλογον — ἐπὶ τὸ ψεῦδος ἐτραπόμην πολὺ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερον· κἂν ἐν γὰρ δὴ τοῦτο ἀληθεύσω λέγων. ὅτι ψεύσομαι. οὕτω δ' ἂν μοι δοκῶ καὶ τὴν παρὰ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυγεῖν αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθὲς λέγειν. γράφω τοίνυν περὶ ὧν μῆτε εἶδον μῆτε ἔπαθον μῆτε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην, ἔτι δὲ μῆτε ὅλως ὄντων μῆτε τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένων. διὸ δεῖ τοὺς ἐντυχάνοντας μηδαμῶς πιστεύειν αὐτοῖς.

5. Ὀρμηθεῖς γὰρ ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν καὶ ἄφεις ἐς τὸν ἑσπέριον ὠκεανὸν οὐρίῳ ἀνέμῳ τὸν πλοῦν

ἐποιούμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδημίας καὶ ὑπόθεσις ἡ τῆς διανοίας περιεργία καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία καὶ τὸ βούλεσθαι μαθεῖν τί τὸ τέλος ἐστὶ τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τίνες οἱ πέραν κατοικοῦντες ἄνθρωποι. τούτου γε μέντοι ἔνεκα πάμπολλα μὲν σιτία ἐνεβαλόμην, ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, πεντήκοντα δὲ τῶν ἡλικιωτῶν προσεποιησάμην τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχοντας, ἔτι δὲ καὶ ὄπλων πολὺ τι πλῆθος παρεσκευασάμην καὶ κυβερνήτην τὸν ἄριστον μισθῶ μέγῳ πείσας παρέλαβον καὶ τὴν ναῦν — ἄκατος δὲ ἦν — ὡς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον

74 πλοῦν ἐκρατυνάμην. 6. ἡμέραν μὲν οὖν καὶ νύκτα οὐρίῳ πλέοντες ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης οὐ σφόδρα βιαίως ἀνηγόμεθα, τῇ ἐπιούσῃ δὲ ἅμα ἡλίῳ ἀνατέλλουσι ὅτε ἄνεμος ἐπεδίδου καὶ τὸ κύμα ηὔξανετο καὶ ζόφος ἐπερίγνετο καὶ οὐκέτ' οὐδὲ στεῖλαι τὴν ὀθόνην δυνατὸν ἦν. ἐπιτρέψαντες οὖν τῷ πνεύματι καὶ παραδόντες ἑαυτοὺς ἐχειμαζόμεθα ἡμέρας ἐννέα καὶ ἑβδομήκοντα, τῇ ὄγδοηκοστῇ δὲ ἄφνω ἐκλάμψαντος ἡλίου καθορώμεν οὐ πόρρω νῆσον ὑψηλὴν καὶ δασεῖαν, οὐ τραχεῖ περιηχουμένην τῷ κύματι· καὶ γὰρ ἤδη τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεπέπαυτο. προσσχόντες οὖν καὶ ἀποβάιντες ὡς ἂν ἐκ μακρᾶς ταλαιπωρίας πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκείμεθα, διαναστάντες δὲ ὅμως ἀπεκρίναμεν ἡμῶν αὐτῶν τριακοντα μὲν φύλακας τῆς νεῶς παραμένειν, εἴκοσι δὲ σὺν ἐμοὶ ἀνελθεῖν ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ.

75 7. προσελθόντες δὲ ὅσον σταδίους τρεῖς ἀπὸ τῆς θαλάττης δι' ὕλης ὀρώμεν τινὰ στήλην χαλκοῦ πεποιημένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγεγραμμένην, ἀμυδροῖς δὲ καὶ ἐκτετριμμένοις, λέγουσαν, „ἄχρὶ τούτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος ἀφίκοντο.“ ἦν δὲ καὶ ἵχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέτρᾳ, τὸ μὲν πλεθριαῖον, τὸ δὲ ἔλαττον· ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ μὲν τοῦ Διονύσου τὸ μικρότερον, θάτερον δὲ Ἡρακλέους. προσκν-

νήσαντες δ' οὖν προήειμεν· οὐπω δὲ πολὺ παρήειμεν καὶ ἐφισταμέθα ποταμῷ οἶνον ρέοντι ὁμοιοτάτῳ μάλιστα οἰόσπερ ὁ Χῖός ἐστιν. ἄφθονον δὲ ἦν τὸ ρεῦμα καὶ πολὺ, ὥστε ἐνιαχοῦ καὶ ναυσίπορον εἶναι δύνασθαι. ἐπήγει οὖν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεῦειν τῷ ἐπὶ τῆς στήλης ἐπιγράμματι ὁρῶσι τὰ σημεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δέ μοι καὶ ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς καταμαθεῖν, ἀνῆειν παρατὸ ρεῦμα, καὶ πηγὴν μὲν οὐδεμίαν εὗρον αὐτοῦ, πολλὰς δὲ καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλήρεις βοτρυῶν, παρὰ δὲ τὴν ρίζαν ἐκάστης ἀπέρρει σταγῶν οἴνου διανουῶς, ἀφ' ὧν ἐγίνετο ὁ ποταμὸς. ἦν δὲ καὶ ἰχθύς ἐν αὐτῷ πολλοὺς ἰδεῖν, οἶνω μάλιστα καὶ τὴν χροῶν καὶ τὴν γεῦσιν προσ- 76
εοικότας· ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινὰς καὶ ἐμφαρόντες ἐμεθύσθημεν· ἀμέλει καὶ ἀνατεμόντες αὐτοὺς εὐρίσκομεν τρυγὸς μεστούς. ὕστερον μέντοι ἐπινοήσαντες τοὺς ἄλλους ἰχθύς, τοὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος, παραμυγνύντες ἐκεράννυμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφαγίας. 8. τότε δὲ τὸν ποταμὸν διαπεράσαντες, ἧ διαβατὸς ἦν, εὗρομεν ἀμπέλων χοῆμα τεράστιον· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ στέλεχος αὐτὸς εὐερνῆς καὶ παχύς, τὸ δὲ ἄνω γυναικῆς ἦσαν, ὅσον ἐκ τῶν λαγόνων ἅπαντα ἔχουσαι τέλεια. τοιαύτην παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν ἄρτι τοῦ Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος ἀποδειδρουμένην. ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐταῖς οἱ κλάδοι καὶ μεστοὶ ἦσαν βοτρυῶν. καὶ μὴν καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόμων ἔλιξί τε καὶ φύλλοις καὶ βότρουσι. προσελθόντας δὲ ἡμᾶς ἤσπαζοντό τε καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μὲν Λύδιον, αἱ δὲ Ἰνδικήν, αἱ πλεῖσται δὲ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν προῖέμεναι. καὶ ἐφίλουν δὲ ἡμᾶς τοῖς στόμασιν· ὁ δὲ φιληθεῖς αὐτίκα ἐμέθυσε καὶ παράφορος ἦν. δρέπεσθαι μέντοι οὐ παρεῖχον τοῦ καρποῦ, ἀλλ' ἤλγουν καὶ ἐβόων ἀποσπασμένοι. αἱ δὲ καὶ μίγνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμουν· καὶ δύο τινὲς τῶν ἐταίρων

- 77 πλησιάσαντες αὐταῖς οὐκέτ' ἀπελύοντο, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδεντο· συνεφύοντο γὰρ καὶ συνερριζοῦντο, καὶ ἤδη αὐτοῖς κλάδοι ἐπεφύκεσαν οἱ δάκτυλοι καὶ ταῖς ἔλιξι περιπλεκόμενοι ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν ἔμελλον. 9. καταλιπόντες δὲ αὐτοὺς ἐπὶ ναῦν ἐφεύγομεν καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγούμεθα ἐλθόντες τὰ τε ἄλλα καὶ τῶν ἐταίρων τὴν ἀμπελομιξίαν. καὶ δὴ λαβόντες ἀμφορέας τινὰς καὶ ὑδρευσάμενοί τε ἅμα καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ οἰνισάμενοι καὶ αὐτοῦ πλησίον ἐπὶ τῆς ἡϊόνος ἀνλισάμενοι ἔωθεν ἀνήχθημεν οὐ σφόδρα βιαίῳ πνεύματι· περὶ μεσημβρίαν δὲ οὐκέτι τῆς νῆσου φαινομένης ἄφνω τυφῶν ἐπιγενομένος καὶ περιδινήσας τὴν ναῦν καὶ μετεωρίσας ὅσον ἐπὶ σταδίους τρισχιλίους οὐκέτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλαγος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον ἐξαπηρητημένην ἄνεμος ἐμπεσὼν τοῖς ἰστίοις ἔφερε κυρτώσας τὴν ὀθόνην. 10. ἐπτά δὲ ἡμέρας καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀεροδρομήσαντες ὀργόῃ καθορῶμεν γῆν τινα μεγάλην ἐν τῷ ἀέρι καθάπερ νῆσον, λαμπρὰν καὶ σφαιροειδῆ καὶ φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομένην· προσενεχθέντες δὲ αὐτῇ καὶ ὀρμισάμενοι ἀπέβημεν, ἐπισκοποῦντες δὲ τὴν χώραν εὐρίσκομεν οἰκουμένην τε καὶ γεωργομένην. ἡμέρας μὲν οὖν οὐδὲν
- 78 αὐτόθεν καθεωρῶμεν, νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης ἐφαίνοντο ἡμῖν καὶ ἄλλαι πολλαὶ νῆσοι πλησίον, αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ μικρότεροι, πυρὶ τὴν χροῶν προσεοικυῖαι, καὶ ἄλλη δε τις γῆ κάτω καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμοὺς ἔχουσα καὶ πελάγη καὶ ὕλας καὶ ὄρη. ταύτην οὖν τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην εἰκάζομεν. 11. δόξαν δὲ ἡμῖν καὶ ἐτι πορρωτέρω προσελθεῖν, ξυνηλήφθημεν τοῖς Ἴππογύποις παρ' αὐτοῖς καλουμένοις ἀπαντήσαντες. οἱ δὲ Ἴππογυποὶ οὗτοί εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων ὄχουμένοι καὶ καθάπερ Ἴπποις τοῖς ὀρνέοις χροῶμενοι· μεγάλοι γὰρ οἱ γῦπες καὶ ὡς ἐπίπαν τρικέφαλοι. μάθοι δ' ἂν τις τὸ μέγεθος αὐ-

τῶν ἐντεῦθεν· νεῶς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἴστού ἕκαστον τῶν πτερωῶν μακρότερον καὶ παχύτερον φέρουσι. τούτοις οὖν τοῖς Ἴππογύποις προστέτακται περιπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὐρεθεῖν ξένος, ἀνάγειν ὡς τὸν βασιλέα· καὶ δὴ καὶ ἡμᾶς ξυλλαβόντες ἀνάγουσιν ὡς αὐτόν. ὁ δὲ θεασάμενος καὶ ἀπὸ τῆς θείας καὶ τῆς στολῆς εἰκάσας, Ἕλληνες ἄρα, ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι; συμφησάντων δέ, Πῶς οὖν ἀφίκεσθε, ἔφη, τοσοῦτον ἄερα διελθόντες; καὶ ἡμεῖς τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα· καὶ ὅς ἀρξάμενος τὸ καθ' αὐτὸν ἡμῖν διεξήει, ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὢν τοῦνομα Ἐνδυμίων ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων ἀναρπασθεῖν ποτὲ καὶ ἀφικόμενος βασιλεύσειε τῆς χώρας· εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε τὴν ἡμῖν κάτω φαινομένην Σελήνην. ἀλλὰ θαρρεῖν τε παρεκελεύετο καὶ μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι· πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσεσθαι ὦν δεόμεθα.

12. Ἦν δὲ καὶ κατορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τοὺς τὸν ἥλιον κατοικοῦντας, ἀπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσεσθε. καὶ ἡμεῖς ἠρόμεθα τίνες τε εἶεν οἱ πολέμιοι καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς· Ὁ δὲ Φαέθων, φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικούντων βασιλεύς — οἰκεῖται γὰρ δὴ κάκεινος ὡσπερ καὶ ἡ Σελήνη — πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης· τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ ποτε τοὺς ἀπορωτάτους συναγαγὼν ἐβουλήθη ἀποικίαν εἰς τὸν Ἔωσφόρον στείλαι, ὄντα ἔρημον καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικούμενον· ὁ τοίνυν Φαέθων φθονήσας ἐκάλυε τὴν ἀποικίαν κατὰ μέσον τὸν πόρον ἀπαντήσας ἐπὶ τῶν Ἴππομυρμήκων. τότε μὲν οὖν νικηθέντες — οὐ γὰρ ἤμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ — ἀνεχωρήσαμεν· νῦν δὲ βούλομαι αὐθις ἐξενεργεῖν τὸν πόλεμον καὶ ἀποστεῖλαι τὴν ἀποικίαν. ἦν οὖν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τοῦ στόλου, γῦπας δὲ ὑμῖν ἐγὼ παρέξω τῶν βασιλικῶν ἕνα ἕκαστα

καὶ τὴν ἄλλην ὄπλισιν· αὐρίον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξο-
 δου. Οὕτως, ἔφην ἐγώ, γιγνέσθω, ἐπειδὴ σοι δοκεῖ.
 13. τότε μὲν οὖν παρ' αὐτῷ ἐστιαθέντες ἐμείναμεν, ἔω-
 θεν δὲ διαναστάντες ἐταπτόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ ἐσή-
 μαινον πλησίον εἶναι τοὺς πολεμίους. τὸ μὲν οὖν πλῆθος
 80 τῆς στρατιᾶς δέκα μυριάδες ἐγένοντο ἄνευ τῶν σκευο-
 φόρων καὶ τῶν μηχανοποιῶν καὶ τῶν πεζῶν καὶ τῶν ξέ-
 ρων συμμαχῶν· τούτων δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ
 Ἰππόγυποι, δισμύριοι δὲ οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρ-
 νεον δὲ καὶ τοῦτό ἐστι μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχά-
 νοις πάντῃ λάσιον, τὰ δὲ ὠκύπτερα ἔχει θριδακίης φύλ-
 λοις μάλιστα προσειοκότα. ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ Κεγχροβόλοι
 ἐτετάχατο καὶ οἱ Σκοροδομάχοι. ἦλθον δὲ αὐτῷ καὶ ἀπὸ
 τῆς ἄρκτου σύμμαχοι. τρισμύριοι μὲν Ψυλλοτοξόται,
 πεντακισμύριοι δὲ Ἀνεμοδρόμοι· τούτων δ' οἱ μὲν Ψυλ-
 λοτοξόται ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱπάσσονται, ὅθεν καὶ
 τὴν προσηγορίαν ἔχουσι· μέγεθος δὲ τῶν ψυλλῶν ὅσον
 δώδεκα ἐλέφαντες· οἱ δὲ Ἀνεμοδρόμοι πεζοὶ μὲν εἰσι,
 φέρονται δὲ ἐν τῷ ἀέρι ἄνευ πτερῶν· ὁ δὲ τρόπος τῆς
 φορᾶς τοιόσδε· χιτῶνας ποδήρεις ὑποζωσαμενοι κολπω-
 σαντες αὐτοὺς τῷ ἀνέμῳ καθάπερ ἰστία φέρονται ὥσπερ
 τὰ σκάφη. τὰ πολλὰ δ' οἱ τοιοῦτοι ἐν ταῖς μάχαις πελ-
 τασταί εἰσιν. ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τὴν Καππα-
 81 δοκίαν ἀστέρων ἤξιεν Στρουθοβάλατοι μὲν ἑπτακισμύ-
 ριοι, Ἰππογέρατοι δὲ πεντακισχίλιοι. τοῦτους ἐγὼ οὐκ
 ἐθεασάμην· οὐ γὰρ ἀφίκοιτο. διόπερ οὐδὲ γράψαι τὰς
 φύσεις αὐτῶν ἐτολήμην· τεράστια γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ
 αὐτῶν ἐλέγοντο. 14. αὕτη μὲν ἡ τοῦ Ἐνδυμίωνος δύνα-
 μισ ἦν. σκευὴ δὲ πάντων ἡ αὐτή· κράνη μὲν ἀπὸ τῶν
 κυάμων· μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ καρτε-
 ροί· θώρακες δὲ φυλιδωτοὶ πάντες θέρμιοι· τὰ γὰρ
 λέπη τῶν θέρμιων σφραγιστοὶ ποιοῦνται θώρακας·

ἄρρηκτον δ' ἐκεῖ γίγνεται τοῦ θέρμου τὸ λέπος ὥσπερ κέρας· ἀσπίδες δὲ καὶ ξίφη οἷα τὰ Ἑλληνικά. 15. ἐπειδὴ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε· τὸ μὲν δεξιὸν κέρας εἶχον οἱ Ἴππόγυποι καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀρίστους περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τούτοις ἦμεν· τὸ δὲ εὐώνυμον οἱ Λαχανόπτεροι· τὸ δὲ μέσον οἱ σύμμαχοι ὡς ἕκαστοι. τὸ δὲ πεξὸν ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριάδας. ἐτάχθησαν δὲ οὕτως· ἀράχλαι παρ' αὐτοῖς πολλοὶ καὶ μεγάλοι γίνονται πολὺ τῶν Κυκλάδων νήσων ἕκαστος μείζων. τούτοις προσέταξε διυφῆναι τὸν μεταξὺ τῆς Σελήνης καὶ τοῦ Ἑωσφόρου ἀέρα. ὡς δὲ τάχιστα ἐξειργάσαντο καὶ 82 πεδίον ἐποίησαν, ἐπὶ τούτου παρέταξε τὸ πεξὸν· ἠγεῖτο δὲ αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδιάνακτος τρίτος αὐτός. 16. τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ Ἴππομύρμηκες καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ Φαέθων· θηρία δὲ ἐστὶ μέγιστα, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῖν μύρμηξι προσεικίοντα πλὴν τοῦ μεγέθους· ὁ γὰρ μέγιστος αὐτῶν καὶ δίπλευρος ἦν. ἐμάχοντο δὲ οὐ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μάλιστα τοῖς κέρασιν· ἐλέγοντο δὲ οὗτοι εἶναι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας. ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκῶνωπες, ὄντες καὶ οὗτοι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται κῶνωπι μεγάλοις ἐποχούμενοι· μετὰ δὲ τούτους οἱ Ἀεροκάρδακες, ψιλοὶ τε ὄντες καὶ πεξοί, πλὴν μάχιμοί γε καὶ οὗτοι· πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδόνων ῥαφανίδας ὑπερμεγέθεις, καὶ ὁ βληθεὶς οὐδ' ἐπ' ὀλίγον ἀντέχειν ἠδύνατο, ἀπέθνησκε δέ, δυσωδίας τινὸς τῷ τραύματι ἐγγινομένης· ἐλέγοντο δὲ χροῖεν τὰ βέλη μαλάχης ἰῶ. ἐχό- 83 μνοι δὲ αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκητες, ὀπλίται ὄντες καὶ ἀγγέμαχοι τὸ πλῆθος μύριοι· ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι ἀσπίσι μὲν μυκητίναις ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυλίνοις τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων. πλησίον δὲ αὐτῶν οἱ Κυνοβάλανοι ἔστησαν, οὓς ἐπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸν

Σείριον κατοικοῦντες. πεντακισχίλιοι καὶ οὗτοι, ἄνδρες κυνοπρόσωποι ἐπὶ βαλάνων πτερωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δὲ κάκεινων ὑστερίζειν τῶν συμμάχων οὓς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίου μετεπέμπετο σφενδονήτας καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν τῆς μάχης ἤδη κεκοιμένης ἀφίκοντο, ὡς μήποτε ὄφελον· οἱ σφενδονῆται δὲ οὐδὲ ὄλως παρεγένοντο, διόπερ φασὶν αὐτοῖς ὑστερον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα πυροπολῆσαι τὴν χώραν. τοιαύτη μὲν καὶ ὁ Φαέθων ἐπήει παρασκευῇ. 17. συμμίζαντες δὲ ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη καὶ ὠγκήσαντο ἑκατέρων οἱ ὄνοι

84 — τοῦτοις γὰρ ἀντὶ σαλπικγκτῶν χρωῖνται — ἐμάχοντο. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν Ἡλιωτῶν αὐτίκα ἔφυγον οὐδ' εἰς χειρᾶς δεξιόμενοι τοὺς Ἴππογύπους, καὶ ἡμεῖς εἰπόμεθα κτείνοντες· τὸ δεξιὸν δὲ αὐτῶν ἐκράτει τοῦ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ εὐωνύμου. καὶ ἐπεξῆλθον οἱ Ἀεροκῶνωπες διωκοντες ἄχοι πρὸς τοὺς πεζοὺς. ἐνταῦθα δὲ κάκεινων ἐπιβοηθούτων ἔφυγον ἐγκλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἤσθοντο τοὺς ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ σφῶν νενικημένους. τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γεγενημένης πολλοὶ μὲν ζῶντες ἠλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνηροῦντο, καὶ τὸ αἷμα ἔρρει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥστε αὐτὰ βᾶπτεσθαι καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα παρ' ἡμῖν δυομένου τοῦ ἡλίου φαίνεται. πολὺ δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσταξεν, ὥστε με εἰκάξειν, μὴ ἄρα τοιούτου τινὸς καὶ πάλαι ἄνω γενομένου Ὀμηρος ὑπέλαβεν αἵματι ὑσαι τὸν Δία ἐπὶ τῷ τοῦ Σαρπηδόου θανάτῳ. 18. ἀναστρέψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως δύο τροπαια ἐστήσαμεν, τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἀραχνίων τῆς πεζομαχίας, τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας ἐπὶ τῶν νεφῶν. ἄρτι δὲ τούτων γιγνομένων ἠγγέλλοντο ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι προσελαύνοντες, οἷς ἔδει πρὸ τῆς μάχης ἐλθεῖν τῷ Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες, θέαμα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν καὶ ἀνθρώπων

συγκείμενοι· μέγεθος δὲ τῶν μὲν ἀνθρώπων ὅσον τοῦ Ῥοδίων κολοσσοῦ ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δὲ ἵππων ὅσον νεῶς μεγάλης φορτίδος. τὸ μέντοι πλῆθος αὐτῶν οὐκ ἀνέγραψα, μὴ τῷ καὶ ἄπιστον δόξῃ, τοσοῦτον ἦν. 85 ἤγειτο δὲ αὐτῶν ὁ ἐκ τοῦ Ζωδιακοῦ τοξότης. ἐπεὶ δὲ ἤσθοντο τοὺς φίλους νευικημένους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν αὐτίς ἐπιέναι, αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι τεταραγμένοις ἐπιπίπτουσι τοῖς Σεληνίταις, ἀτάκτοις περὶ τὴν δίωξιν καὶ τὰ λάφυρα διεσκεδασμένοις· καὶ πάντας μὲν τρέπουσιν, αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτοῦ κτείνουσιν· ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια καὶ κατέδραμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν ἀραχνῶν πεδίον ὑφασμένον, ἐμὲ δὲ καὶ δύο τινὰς τῶν ἐταίρων ἐξώγησαν. ἤδη δὲ παρῆν καὶ ὁ Φαέθων καὶ ἄλλα αὐτίς τρόπαια ὑπ' ἐκείνων ἴστατο. ἡμεῖς μὲν οὖν ἀπηγόμεθα ἐς τὸν Ἴλιον ἀνθημερὸν τῷ χεῖρε ὀπίσω δεθέντες ἀραχνίου ἀποκόμματι.

19. οἱ δὲ πολιορκεῖν μὲν οὐκ ἔγνωσαν τὴν πόλιν, ἀναστρέψαντες δὲ τὸ μεταξὺ τοῦ ἀέρος ἀπετείχιζον, ὥστε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τοῦ Ἡλίου πρὸς τὴν Σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος ἦν διπλοῦν, νεφελωτόν· ὥστε σαφῆς ἔκλειψις τῆς Σελήνης ἐγεγόνει καὶ νυκτὶ διηνεκεῖ πᾶσα κατείχετο. πιεζόμενος δὲ τούτοις ὁ Ἐνδυμίων πέμψας ἰκέτευε καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα καὶ μὴ σφᾶς περιορᾶν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας, ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους τελέσειν καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι καὶ μηκέτι πολεμήσειν, καὶ ὁμήρους ἐπὶ τούτοις δοῦναι ἤθελεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα γενομένης δις ἐκκλησίας τῇ προτεραία μὲν οὐδὲν παρέλυσαν τῆς ὀργῆς, τῇ ὑστεραία δὲ μετέγνωσαν, καὶ 86 ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ τούτοις.

20. „κατὰ τάδε συνθήκας ἐποίησαντο οἱ Ἡλιῶται καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σεληνίτας καὶ τοὺς συμμαχούς, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τοὺς Ἡλιώ-

τας τὸ διατείχισμα καὶ μηκέτι ἐς τὴν Σελήνην ἐσβάλλειν,
 ἀποδοῦναι δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ὄητου ἕκαστον χρή-
 ματος. τοὺς δὲ Σεληνίτας ἀφείναι μὲν αὐτονόμους τοὺς
 γε ἄλλους ἀστέρας, ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις,
 συμμαχεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων. ἦν τις ἐπίη· φόρον δὲ ὑπο-
 τελεῖν ἕκαστου ἔτους τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν τῷ βα-
 σιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν δρόσον ἀμφορέας μυρίους, καὶ οὐμή-
 ρους δὲ σφῶν αὐτῶν δοῦναι μυρίους, τὴν δὲ ἀποικίαν
 τὴν ἐς τὸν Εὐσφόρον κοινήν ποιεῖσθαι καὶ μετέχειν τῶν
 ἄλλων τὸν βουλούμενον· ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας στήλη
 ἠλεκτροίνῃ καὶ ἀναστήσαι ἐν μέσῳ τῷ ἀέρι ἐπὶ τοῖς μεθο-
 ρίοις. ὤμοσαν δὲ Ἡλιωτῶν μὲν Πυρρονίδης καὶ Θερίτης
 καὶ Φλόγιος, Σεληνιτῶν δὲ Νύκτωρ καὶ Μήμιος καὶ Πο-
 λυλαμπής. 21. τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο· εὐθύς δὲ
 87 τὸ τεῖχος καθηροεῖτο καὶ ἡμᾶς τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέδο-
 σαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν Σελήνην, ὑπηριτιάζον
 ἡμᾶς καὶ ἠσπάζοντο μετὰ δακρῶν οἱ τε ἑταῖροι καὶ ὁ
 Ἐνδυμίω ἀντὸς, καὶ ὁ μὲν ἠξίου μείναι τε παρ' αὐτῷ
 καὶ κοινοῦναι τῆς ἀποικίας ὑπισχνούμενος δώσειν πρὸς
 γάμον τὸν ἑαυτοῦ παῖδα· γυναῖκες γὰρ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐ-
 τοῖς. ἐγὼ δὲ οὐδαμῶς ἐπειθόμεην, ἀλλ' ἠξίου ἀποπεμ-
 φθῆναι κάτω ἐς τὴν θάλατταν, ὡς δὲ ἐγὼ ἀδύνατον ὄν
 πείθειν, ἀποπέμπει ἡμᾶς ἐστιάσας ἐπὶ ἡμέρας. 22. ἃ
 δὲ ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ Σελήνῃ κατενόησα καινὰ
 καὶ παράδοξα, ταῦτα βούλομαι εἰπεῖν. πρῶτα μὲν τὸ μὴ
 ἐκ γυναικῶν γενεᾶσθαι αὐτοὺς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρρένων·
 γάμοις γὰρ τοῖς ἄρρεσι χωρῶνται καὶ οὐδὲ ὄνομα γυναικὸς
 ὄλωσ' ἴσασι. μέχοι μὲν οὖν πέντε καὶ εἴκοσι ἐτῶν γαμεῖ-
 ται ἕκαστος, ἀπὸ δὲ τούτων γαμεῖ αὐτὸς· κύνουσι δὲ οὐκ
 ἐν τῇ νηδύϊ, ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκνημίαις· ἐπειδὴν γὰρ
 συλλάβῃ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη, καὶ χρόνῳ
 ὕστερον ἀνατεμόντες ἐξάνουσι νεκρά, ἐκθέντες δὲ αὐτὰ

προς τὸν ἄνεμον κεκηνότα ζωοποιούσι. δοκεῖ δέ μοι καὶ
 εἰς τοὺς Ἑλληνας ἐκεῖθεν ἤκειν τῆς γαστροκημίας τοῦ-
 νομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρὸς κνοφορεῖ. μείζον δὲ
 τούτου ἄλλο διηγῆσομαι. γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώ- 88
 πων οἱ καλούμενοι Δενδρῖται, γίνεται δὲ τὸν τρόπον
 τοῦτον· ὄρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀποτεμόντες ἐν γῆ
 φυτεύουσιν, ἐκ δὲ αὐτοῦ δένδρον ἀναφύεται μέγιστον,
 σάρκινον, οἶον φαλλός· ἔχει δὲ καὶ κλάδους καὶ φύλλα·
 ὁ δὲ καρπὸς ἐστὶ βάλανοι πηχυαῖαι τὸ μέγεθος. ἐπειδὴν
 οὖν πεπανθῶσι, τρουγῆσαντες αὐτὰς ἐκκολάπτουσι τοὺς
 ἀνθρώπους. αἰδοῖα μέντοι πρόσθετα ἔχουσιν οἱ μὲν ἐλε-
 φάντινα, οἱ δὲ πένητες αὐτῶν ξύλινα. καὶ διὰ τούτων
 ὀχεύουσι καὶ πλησιάζουσι τοῖς γαμέταις τοῖς ἑαυτῶν.
 23. ἐπειδὴν δὲ γηράσῃ ὁ ἀνθρώπος, οὐκ ἀποθνήσκει,
 ἀλλ' ὥσπερ ὁ καπνὸς διαλυόμενος ἀῆρ γίνεται. τροφή δὲ
 πᾶσιν ἢ αὐτῇ· ἐπειδὴν γὰρ πῦρ ἀνακαύσωσι, βατράχους
 ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων· πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν
 ἐν τῷ ἀέρι πετόμενοι· ὀπτωμένων δὲ περικαθεζόμενοι
 ὥσπερ δὴ περὶ τράπεζαν λάπτουσι τὸν ἀναθυμιώμενον
 καπνὸν καὶ εὐωχοῦνται. σίτω μὲν δὴ τρέφονται τοιοῦτῳ· 89
 ποτὸν δὲ αὐτοῖς ἐστὶν ἀῆρ ἀποθλιβόμενος εἰς κύλικα
 ὑγρὸν ἀνιείς ὥσπερ δρόσον. οὐ μὴν ἀπουροῦσί γε καὶ
 ἀφοδεύουσιν, ἀλλ' οὐδὲ τέτρηνται ἢ περ ἡμεῖς· ἀλλ' οὐδὲ
 τὴν συνουσίαν οἱ παῖδες ἐν ταῖς ἔδραις παρέχουσιν, ἀλλ'
 ἐν ταῖς ἰγνύσιν ὑπὲρ τὴν γαστροκημίαν· ἐκεῖ γὰρ εἰσι
 τετρημένοι. καλὸς δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς ἢν πού τις
 φαλακρὸς καὶ ἄκομος ἦ, τοὺς δὲ κομήτας καὶ μυσάττων-
 ται. ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀστέρων τούναντίον τοὺς κο-
 μήτας νομίζουσι καλοῦς· ἐπεδήμουν γὰρ τινες, οἱ καὶ
 περὶ ἐκείνων διηγοῦντο. καὶ μὴν καὶ γένεια φύουσι μικρὸν
 ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυχας ἐν τοῖς ποσίν οὐκ ἔχουσιν,
 ἀλλὰ πάντες εἰσὶ μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς πυγὰς ἐκά-

- στῶ αὐτῶν κράμβη ἐκπέφυκε μακρὰ ὡσπερ οὐρά, θάλλουσα ἐς αἰεὶ καὶ ὑπτίου ἀναπίπτοντος οὐ κατακλωμένη.
- 90 24. ἀπομύττονται δὲ μέλι δριμύτατον· κάπειδαν ἢ πο-
 νῶσιν ἢ γυμνάζονται, γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἰδρῶσιν,
 ὥστε καὶ τυροὺς ἀπ' αὐτοῦ πηγνυσθαι, ὀλίγον τοῦ μέλι-
 τος ἐπιστάξαντες· ἔλαιον δὲ ποιοῦνται ἀπὸ τῶν κρομ-
 μύων πάνυ λιπαρόν τε καὶ εὐῶδες ὡσπερ μύρον. ἀμπέ-
 λους δὲ πολλὰς ἔχουσι ὑδροφόρους· αἱ γὰρ ῥᾶγες τῶν
 βοτρύων εἰσὶν ὡσπερ χάλαζα, καὶ μοι δοκεῖ ἐπειδὴν ἐμ-
 πεσὼν ἄνεμος διασειέσῃ τὰς ἀμπέλους ἐκείνας, τότε πρὸς
 ἡμᾶς καταπίπτει ἢ χάλαζα διαρραγέντων τῶν βοτρύων.
 τῇ μέντοι γε γαστρὶ ὅσα πῆρα χρῶνται τιθέντες ἐν αὐτῇ
 ὄσων δέονται· ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη καὶ πάλιν κλει-
 στή ἐστιν· ἔντερον δὲ οὐδὲ ἤπαρ ἐν αὐτῇ φαίνεται ἢ
 τοῦτο μόνον, ὅτι δασεῖα πᾶσα ἐντοσθεν καὶ λάσιός ἐστιν,
 ὥστε καὶ τὰ νεογνά, ἐπειδὴν ὀιγῶσιν, ἐς ταύτην ὑπο-
 δύεται. 25. ἐσθῆς δὲ τοῖς μὲν πλουσίοις ὑαλίνη μαλθακή.
 τοῖς πένησι δὲ χαλκῆ ὑφαντή· πολὺχαλκα γὰρ τὰ ἐκεῖ
 χωρία καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὑδατι ὑποβρέξαντες ὡσ-
 περ τὰ ἔρια. περὶ μέντοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἷους ἔχουσι.
 ὀκνῶ μὲν εἰπεῖν, μὴ τίς με νομίσῃ ψεύδεσθαι διὰ τὸ
 ἄπιστον τοῦ λόγου. ὅμως δὲ καὶ τοῦτο ἐρῶ· τοὺς ὀφθαλ-
 μοὺς περιαιροτοὺς ἔχουσι, καὶ ὁ βουλόμενος ἐξελὼν τοὺς
- 91 αὐτοῦ τυφλώττει ἔστ' ἂν δεηθῆ ἰδεῖν· οὕτω δ' ἐνθήμε-
 νος ὄρα· καὶ πολλοὶ τοὺς σφετέρους ἀπολέσαντες παρ'
 ἄλλων χρησάμενοι ὄρωσιν. εἰσὶ δ' οἱ καὶ πολλοὺς ἀπο-
 θέτους ἔχουσι, οἱ πλούσιοι. τὰ ὄτα δὲ πλατάνων φύλλα
 ἐστὶν αὐτοῖς πλήν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων· ἐκεῖνοι γὰρ
 μόνοι ξύλινα ἔχουσι. 26. καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς
 βασιλείοις ἐθεασάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ
 φρέατος οὐ πάνυ βαθέος. ἂν μὲν οὖν ἐς τὸ φρέαρ καταβῆ
 τις, ἀκούει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν ἐν τῇ γῆ λεγομένων.

εἰάν δὲ ἐς το κάτοπτρον ἀποβλέψη, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη ὁρᾷ ὡσπερ ἐφεστῶς ἐκάστοις· τότε καὶ τοὺς οἰκείους ἐγὼ ἐθεασάμην καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα, εἰ δὲ κάκεινοι ἐμὲ ἐώρων, οὐκ ἔχω τὸ ἀσφαλὲς εἰπεῖν. ὅστις δὲ ταῦτα μὴ πιστεύει οὕτως ἔχειν, ἂν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ἀφίκηται, εἴσεται ὡς ἀληθῆ λέγω. 27. τότε δ' οὖν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἐμβάντες ἀνήχθημεν· ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων χιτῶνων, πέντε δὲ χαλκοῦς, καὶ πανοπλίαν θερμίνην, ἃ πάντα ἐν τῷ κήτει κατέλιπον. συνέπεμψε δὲ ἡμῖν καὶ Ἴππογύπους χιλίους παραπέμψοντας ἄχρι σταδίων πεντακοσίων. 28. ἐν δὲ τῷ παράπλῳ πολ- 92 λὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρημεΐσαμεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ Ἐωσφόρῳ ἄρτι συνοικιζομένῳ καὶ ἀποβάντες ὑδρυσάμεθα. ἐμβάντες δὲ εἰς τὸν Ζωδιακὸν ἐν ἀριστερᾷ παρήειμεν τὸν ἥλιον ἐν χρῶ τὴν γῆν παραπλέοντες· οὐ γὰρ ἀπέβημεν καίτοι πολλὰ τῶν ἐταίρων ἐπιθυμούντων, ἀλλ' ὁ ἄνεμος οὐκ ἐφῆκεν. ἐθεώμεθα μέντοι τὴν χώραν εὐθαλῆ τε καὶ πίονα καὶ εὐνδρον καὶ πολλῶν ἀγαθῶν μεστήν. ἰδόντες δὲ ἡμᾶς οἱ Νεφελοκένταυροι, μισθοφοροῦντες [παρὰ] τῷ Φαέθοντι, ἐπέπτησαν ἐπὶ τὴν ναῦν καὶ μαθόντες ἐνσπόνδους ἀνεχώρησαν. 29. ἤδη δὲ καὶ οἱ Ἴππογυποὶ ἀπεληλύθεσαν· πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιουῶσαν νύκτα καὶ ἡμέραν περὶ ἐσπέραν ἀφικόμεθα ἐς τὴν Λυχνόπολιν καλουμένην ἣδη τὸν κάτω πλοῦν διώκοντες. ἡ δὲ πόλις αὕτη κεῖται μεταξὺ τοῦ Πλειάδων καὶ τοῦ Ἰάδων ἀέρος, ταπεινότερα μέντοι πολὺ τοῦ Ζωδιακοῦ. ἀποβάντες δὲ ἄνθρωπον μὲν οὐδενα εὔρομεν, λύχνους δὲ πολλοὺς περιθέοντας καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας, τοὺς μὲν μικροὺς καὶ ὡσπερ εἰπεῖν πένητας, ὀλίγους δὲ τῶν μεγάλων καὶ δυνατῶν πάνυ λαμπροὺς καὶ περιφανεῖς. οἰκήσεις δὲ αὐτοῖς καὶ λυχνεῶνες

ἰδίᾳ ἐκάστῳ πεποιήντο, καὶ αὐτοὶ ὀνόματα εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι, καὶ φωνὴν προεμμένων ἠκούομεν, καὶ οὐδὲν ἡμᾶς ἠδίκουν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ξενία ἐκάλουν· ἡμεῖς δὲ

93 ὅμως ἐφοβούμεθα, καὶ οὔτε δειπνήσαι οὔτε ὑπνώσαι τις ἡμῶν ἐτόλμησεν. ἀρχεῖα δὲ αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πεποιήται, ἐνθα ὁ ἀρχῶν αὐτῶν διὰ νυκτὸς ὅλης κάθηται ὀνομαστὶ καλῶν ἕκαστον· ὅς δ' ἂν μὴ ὑπακούσῃ, καταδικάζεται ἀποθανεῖν ὡς λιπῶν τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι σβεσθῆναι. παρεστῶτες δὲ ἡμεῖς ἔωρῶμεν τὰ γινόμενα καὶ ἠκούομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀπολογουμένων καὶ τὰς αἰτίας λεγόντων δι' ἃς ἐβράδυνον. ἐνθα καὶ τὸν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα καὶ προσειπὼν αὐτὸν περὶ τῶν κατ' οἶκον ἐπυνθανόμην ὅπως ἔχοιεν· ὁ δὲ μοι ἅπαντα ἐκεῖνα διηγήσατο. τὴν μὲν οὖν νύκτα ἐκείνην αὐτοῦ ἐμείναμεν, τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἄραντες ἐπλέομεν ἤδη πλησίον τῶν νεφῶν· ἐνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν πόλιν ἰδόντες ἐθαυμάσαμεν, οὐ μέντοι ἐπέβημεν αὐτῆς· οὐ γὰρ εἶα τὸ πνεῦμα, βασιλεύειν μέντοι αὐτῶν ἐλέγετο Κόρωος ὁ Κοιτυφίωος, καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἀριστοφάνους τοῦ ποιητοῦ, ἀνδρὸς σοφοῦ καὶ ἀληθοῦς καὶ μάτην ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀπιστουμένου. τρίτῃ δὲ ἀπὸ ταύτης ἡμέρα καὶ τὸν ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἔωρῶμεν, γῆν δὲ οὐδαμοῦ, πλην γε τῶν ἐν τῷ ἀέρι· καὶ αὐταὶ δὲ πυρώδεις ἤδη καὶ ὑπεραργεῖς ἐφαντάζοντο. τῇ δὲ τετάρτῃ περὶ μεσημβρίαν μαλακῶς ἐνδιδόντος τοῦ πνεύματος καὶ συνιζάνοντος ἐπὶ τὴν θάλατταν κατετέθημεν. 30. ὡς δὲ τοῦ ὕδατος ἐφαισαμεν, θαυμασίως ὑπερηδόμεθα καὶ ὑπερεχαίρομεν καὶ

94 πᾶσαν εὐφροσύνην ἐκ τῶν παρόντων ἐποιοούμεθα καὶ ἀποβάντες ἐνηχόμεθα· καὶ γὰρ ἐτιχε γαλήνη οὔσα καὶ εὐσταθοῦν τὸ πέλαγος. εἶοικε δὲ ἀρχὴ κακῶν μειζόντων γίνεσθαι πολλάκις ἢ πρὸς τὸ βέλτιον μεταβολή· καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνας ἡμέρας ἐν εἰδία πλείσαντες τῆς

τρίτης ὑποφαινούσης πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω
 ὁρῶμεν θηρία καὶ κήτη πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἐν δὲ μέγι-
 στον ἀπάντων ὅσον σταδίων χιλίων καὶ πεντακοσίων τὸ
 μέγεθος· ἐπῆει δὲ κεχηγὸς καὶ πρὸ πολλοῦ ταράττον τὴν
 θάλατταν ἀφρῶ τε περικλυζόμενον καὶ τοὺς ὀδόντας ἐκ-
 φαῖνον πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψηλοτέρους, ὅξεις
 δὲ πάντας ὥσπερ σκόλοπας καὶ λευκοὺς ὥσπερ ἔλεφαν-
 τίνους. ἡμεῖς μὲν οὖν τὸ ὕστατον ἀλλήλους προσειπόν-
 τες καὶ περιβαλόντες ἐμένομεν· τὸ δὲ ἤδη παρῆν καὶ
 ἀναροφῆσαν ἡμᾶς αὐτῇ νηὶ κατέπιεν. οὐ μέντοι ἔφθη
 συναράξει τοῖς ὁδοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἢ
 ναῦς ἐς τὸ ἔσω διεξέπεσεν. 31. ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ 95
 μὲν πρῶτον σκότος ἦν καὶ οὐδὲν ἑωρῶμεν, ὕστερον δὲ
 αὐτοῦ ἀναχανόντος εἶδομεν κύτος μέγα καὶ πάντη πλατὺ
 καὶ ὑψηλόν, ἱκανὸν μυριάνδρῳ πόλει ἐνοικεῖν. ἐκειντο
 δὲ ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία
 συγκεκομμένα καὶ πλοίων ἰστία καὶ ἄγκυραι καὶ ἀνθρώ-
 πων ὀστέα καὶ φορτία, κατὰ μέσον δὲ καὶ γῆ καὶ λόφοι
 ἦσαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ τῆς ἰλύος ἣν κατέπιε συνιζάνουσα.
 ὕλη γοῦν ἐπ' αὐτῆς καὶ δένδρα παντοῖα ἐπεφύκει καὶ
 λάχανα ἐβεβλαστήκει καὶ ἐώκει πάντα ἐξειργασμένοις.
 περίμετρον δὲ τῆς γῆς στάδιοι διακόσιοι καὶ τετταράκον-
 τα. ἦν δὲ ἰδεῖν καὶ ὄρνεα τὰ θαλάττια, λάρους καὶ ἀλ-
 κυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νεοττεύοντα. 32. τότε μὲν οὖν
 ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν, ὕστερον δὲ ἀναστήσαντες τοὺς
 εταίρους τὴν μὲν ναῦν ὑπεστηρίζαμεν, αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα
 συντριψάντες καὶ ἀνακαύσαντες δεῖπνον ἐκ τῶν παρόν-
 των ἐποιούμεθα. παρέκειτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ 96
 κρέα τῶν ἰχθύων καὶ ὕδωρ ἔτι τὸ ἐκ τοῦ Ἐωσφόρου εἶ-
 χομεν. τῇ ἐπιούσῃ δὲ διαναστάντες, εἴ ποτε ἀναχάνοι τὸ
 κῆτος, ἑωρῶμεν ἄλλοτε μὲν γῆν, ἄλλοτε δὲ ὄρη, ἄλλοτε
 δὲ μόνον τὸν οὐρανόν, πολλάκις δὲ καὶ νήσους· καὶ γὰρ

ἡσθανόμεθα φερομένου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐθάδες τῇ διατριβῇ ἐγενόμεθα, λαβὼν ἐπὶ τῶν εἰαίρων ἐβάδιζον ἐς τὴν ὕλην περισκοπήσασθαι τὰ πάντα βουλόμενος. οὐπω δὲ ὄλους πέντε διελθὼν σταδίους εὗρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλου ἡ ἐπιγραφή, καὶ μετ' οὐ πολὺ καὶ τάφους πολλοὺς καὶ στήλας ἐπ' αὐτῶν πλησίον τε πηγὴν ὕδατος διαυγοῦς, ἐτι δὲ καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἠκούομεν καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πόρωθεν καὶ τινα καὶ ἔπαυλιν εἰκάζομεν. 33. σπουδῇ οὖν βαδίζοντες ἐφιστάμεθα πρεσβύτῃ καὶ νεανίσκῳ μάλα προθύμως πρᾶσιάν τινα ἐργαζομένοις καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύουσιν· ἡσθέντες οὖν ἅμα καὶ φοβηθέντες ἔστημεν· κάκεινοι δὲ ταῦτόν ἡμῖν ὡς τὸ εἰκὸς παθόντες ἀναυδοὶ παρεστήκεσαν· χρόνῳ δὲ ὁ πρεσβύτης ἔφη, Τίνες ἄρα ὑμεῖς ἐστε, ὦ ξένοι; πότερον, ἔφη, τῶν ἐναλίω δαιμόνων ἢ ἀνθρώπων δυστυχεῖς ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀνθρώποι ὄντες καὶ ἐν γῆ τραπεύτες νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν καὶ συννηχόμεθα τῷ περιέχοντι τούτῳ θηρίῳ, οὐδ' ἂν πάσχομεν ἀκριβῶς εἰδότες· τεθνᾶναι μὲν γὰρ εἰκάζομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν. πρὸς ταῦτα καὶ γὰρ εἶπον· Καὶ ἡμεῖς σοὶ ἀνθρώποι νεήλυδες, ὦ πάτερ, 97 αὐτῷ σκάφει πρόην καταποθέντες. προήλθομεν δὲ νῦν βουλόμενοι μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει· πολλὴ γὰρ τις καὶ λάσιος ἐφαίνετο. δαίμων δέ τις, ὡς εἴκειν, ἡμᾶς ἤγαγε σέ τε ὀφρομένους καὶ εἰσομένους ὅτι μὴ μόνοι ἐν τῷδε καθείργμεθα τῷ θηρίῳ· ἀλλὰ φράσον γε ἡμῖν τὴν σαντοῦ τύχην. ὅστις τε ὦν καὶ ὅπως δεῦρο εἰσηλθες. ὁ δὲ οὐ πρότερον ἔφη ἐρεῖν οὐδὲ πεύσεσθαι παρ' ἡμῶν πρὶν ξειρίων τῶν παρόντων μεταδοῦναι, καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἤγει ἐπὶ τὴν οἰκίαν — ἐπεποίητο δὲ αὐτάρκη καὶ στιβάδας ἐνωκοδόμητο καὶ τὰ ἄλλα ἐξήριστο — παραθεῖς δὲ ἡμῖν λάχανά τε καὶ ἀκρόδρα καὶ ἰχθῦς, ἐτι δὲ καὶ οἶνον ἐγγέας,

επειδὴ ἱκανῶς ἐκορέσθημεν, ἐπυνθάνετο ἂ ἐπεπόνθει-
 μεν· καὶ γὰρ παντὰ ἐξῆς διηγησαμην, τὸν τε χειμῶνα καὶ
 τὰ ἐν τῇ νήσῳ καὶ τὸν ἐν τῷ ἀέρι πλοῦν, καὶ τὸν πόλε-
 μον, καὶ τὰ ἄλλα μέχρι τῆς ἐς τὸ κῆτος καταδύσεως.
 34. ὁ δὲ ὑπερθανμάσας καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ καθ' ἑαυ-
 τὸν διεξῆει λέγων, Τὸ μὲν γένος εἰμί, ὧ ξένοι, Κύπριος,
 ὀρηθεὶς δὲ κατ' ἐμπορίαν ἀπὸ τῆς πατρίδος μετὰ παι-
 δός, ὃν ὁρᾶτε, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν ἔπλεον εἰς
 Ἰταλίαν ποικίλον φόρτον κομίζων ἐπὶ νεῶς μεγάλης, ἣν
 ἐπὶ στόματι τοῦ κήτους διαλελυμένην ἴσως ἐωράκατε. μέ-
 χροι μὲν οὖν Σικελίας εὐτυχῶς διεπλεύσαμεν· ἐκεῖθεν δὲ
 ἀρπασθέντες ἀνέμῳ σφοδρῷ τριταῖοι ἐς τὸν ὠκεανὸν
 ἀπηνέχθημεν, ἔνθα τῷ κῆτει περιτυχόντες καὶ αὐτανδροὶ
 καταποθέντες δύο ἡμεῖς μόνοι τῶν ἄλλων ἀποθανόντων
 ἐσώθημεν. θάψαντες δὲ τοὺς ἑταίρους καὶ ναὸν τῷ Πο-
 σειδῶνι δειμάμενοι τουτονὶ τὸν βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν
 κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ σιτούμενοι καὶ ἀκρόδρα. πολλή 98
 δέ. ὡς ὁρᾶτε, ἡ ὕλη, καὶ μὴν καὶ ἀμπέλους ἔχει πολλάς,
 ἀφ' ὧν ἥδιστος οἶνος γίγνεται· καὶ τὴν πηγὴν δὲ ἴσως
 εἶδετε καλλίστου καὶ ψυχροτάτου ὕδατος. εὐνήν δὲ ἀπὸ
 τῶν φύλλων ποιούμεθα καὶ πῦρ ἄφθονον καίομεν καὶ
 ὄρνεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπετόμενα καὶ ζῶντας ἰχθῦς
 ἀγρεύομεν ἐξιόντες ἐπὶ τὰ βραγχία τοῦ θηρίου, ἔνθα καὶ
 λουόμεθα, ὅποταν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μὴν καὶ λίμνη οὐ
 πόρρω ἔστιν ἀλμυρὰ σταδίων εἴκοσι τὸ περίμετρον ἰχθῦς
 ἔχουσα παντοδαπούς, ἐν ἣ καὶ νηχόμεθα καὶ πλέομεν
 ἐπὶ σκάφους μικροῦ, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην. ἔτη δὲ ἡμῖν
 ἔστι τῆς καταπόσεως ταῦτα ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. 35. καὶ τὰ
 μὲν ἄλλα ἴσως φέρειν ἐδυνάμεθα, οἱ δὲ γείτονες ἡμῶν
 καὶ πάροιχοι σφόδρα χαλεποὶ καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἄμικτοί
 τε ὄντες καὶ ἄγριοι. Ἦ γάρ, ἔφην ἐγώ, καὶ ἄλλοι τινές
 εἰσιν ἐν τῷ κῆτει; Πολλοὶ μὲν, ἔφη, καὶ ἄξενοι καὶ τὰς 99

μορφὰς ἀλλόκοτοι· τὰ μὲν γὰρ ἑσπέρια καὶ οὐραία τῆς ὕλης Ταριχᾶνες οἰκοῦσιν, ἔθνος ἐγγελυωπὸν καὶ καρβοπρόσωπον, μάχιμον καὶ θρασύ καὶ ὠμοφάγον· τὰ δὲ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον Τριτωνομένδητες, τὰ μὲν ἄνω ἀνθρώποις εἰκοότες, τὰ δὲ κάτω τοῖς γαλεώταις, ἦττον μέντοι ἄδικοί εἰσι τῶν ἄλλων· τὰ λαιὰ δὲ Καρκινόχειρες καὶ Θυννοκέφαλοι συμμαχίαν τε καὶ φιλίαν πρὸς ἑαυτοὺς πεποιημένοι· τὴν δὲ μεσόγαιαν νέμονται Παγουρίδαι καὶ Ψηττόποδες, γένος μάχιμον καὶ ὀρομικώτατον· τὰ ἑῶα δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ στόματι τὰ μὲν πολλὰ ἔρημά ἐστι προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ. ὅμως δὲ ἐγὼ ταῦτα ἔχω φόρον τοῖς Ψηττόποσιν ὑποτελῶν ἐκάστου ἔτους ὄστρεια πεντακόσια. 36. τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν· ὑμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν ὅπως δυνησόμεθα τοσοῦτοις ἔθνεσι μάχεσθαι καὶ ὅπως βιοτεύσομεν. Πόσοι δέ, ἔφην ἐγώ, πάντες οὗτοί εἰσι; Πλείους, ἔφη, τῶν χιλίων. Ὅπλα δὲ τίνα ἐστὶν αὐτοῖς; Οὐδέν, ἔφη, πλὴν τὰ ὀστᾶ τῶν ἰχθύων. Οὐκοῦν, ἔφην ἐγώ, ἄριστ' ἂν ἔχοι διὰ μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς ἅτε οὐσὶν ἀρόπλοις αὐτοῖς γε ὠπλισμένους· εἰ γὰρ κρατήσομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τὸν λοιπὸν βίον οἰκήσομεν. ἔδοξε ταῦτα, καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ ταῦν παρεσκευαζόμεθα. αἰτία δὲ τοῦ πολέμου ἐμελλεν εἶσεσθαι τοῦ φόρου ἢ οὐκ ἀπόδοσις, ἥδη τῆς προθεσμίας ἐνεστῶσης, καὶ δὴ οἱ μὲν ἔπεμπον ἀπαιτοῦντες τὸν δασμόν· ὁ δὲ ὑπεροπτικῶς ἀποκριάμενος ἀπεδίωξε τοὺς ἀγγέλους. πρῶτοι οὖν οἱ Ψηττόποδες καὶ οἱ Παγουρίδαι χαλεπαίνοντες τῷ Σκινθάρω - τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο - μετὰ πολλοῦ θοοῦ βου ἐπήεσαν. 37. ἡμεῖς δὲ τὴν ἐφοδοὺν ὑποπεινόντες ἐξοπλισάμενοι ἀνεμένομεν, λόχον τινα προταξάντες ἀνδρῶν πέντε καὶ εἴκοσιν· προεῖρητο δὲ τοῖς ἐν τῇ ἐνέδρῃ, ἐπειδὴν ἰδῶσι παρεληλυθότας τοὺς πολεμίους, ἐπαρίστασθαι· καὶ οὕτως ἐποίησαν. ἐπαρυστάντες γὰρ κατόπισθεν

ἔκοπτον αὐτούς, καὶ ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοὶ πέντε καὶ εἴκοσι
 τὸν ἀριθμὸν ὄντες — καὶ γὰρ ὁ Σκίνθαρος καὶ ὁ παῖς
 αὐτοῦ συνεστρατεύοντο — ὑπηντιάζομεν καὶ συμμίζαν-
 τες θυμῷ καὶ ῥώμῃ διεκινδυνεύομεν. τέλος δὲ τροπὴν
 αὐτῶν ποιησάμενοι κατεδιώξαμεν ἄχρι πρὸς τοὺς φω-
 λεούς. ἀπέθανον δὲ τῶν μὲν πολεμίων ἑβδομήκοντα καὶ
 ἑκατόν, ἡμῶν δὲ εἰς καὶ ὁ κυβερνήτης τρίγλης πλευρᾶ
 διαπαρεῖς τὸ μετὰφρονον. 38. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέ-
 ραν καὶ τὴν νύκτα ἐπηυλισάμεθα τῇ μάχῃ καὶ τρόπαιον 101
 ἐστήσαμεν ῥάχιν ξηρὰν δελφίνος ἀναπήξαντες. τῇ ὕστε-
 ραίᾳ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι παρήσαν, τὸ μὲν δεξιὸν
 κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχᾶνες — ἠγείτο δὲ αὐτῶν Πήλα-
 μος — τὸ δὲ εὐώνυμον οἱ Θυννοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ οἱ
 Καρκινόχειρες· οἱ γὰρ Τριτωνομένδητες τὴν ἡσυχίαν
 ἦγον οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ προ-
 απαντήσαντες αὐτοῖς παρὰ τὸ Ποσειδάϊον συνεμίζαμεν
 πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει δὲ τὸ κύτος ὥσπερ τὰ σπῆ-
 λαια. τρεψάμενοι δ' αὐτοὺς ἄτε γυμνήτας ὄντας καὶ κα-
 ταδιώξαντες ἐς τὴν ὕλην τὸ λοιπὸν ἐπεκρατοῦμεν τῆς γῆς.
 39. καὶ μετ' οὐ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες νεκρούς τε
 ἀνηροῦντο καὶ περὶ φιλίας διελέγοντο· ἡμῖν δὲ οὐκ ἐδό-
 κει σπένδεσθαι, ἀλλὰ τῇ ὕστεραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐ-
 τοὺς πάντας ἄρδην ἐξεκόψαμεν πλὴν τῶν Τριτωνομεν-
 δήτων. οὗτοι δὲ ὡς εἶδον τὰ γιγνόμενα, διαδράντες ἐκ
 τῶν βραγχιῶν ἀφῆκαν αὐτοὺς ἐς τὴν θάλατταν. ἡμεῖς δὲ
 τὴν χώραν ἐπελθόντες ἔρημον ἦδη οὔσαν τῶν πολεμίων
 τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατωκοῦμεν τὰ πολλὰ γυμνασίους τε καὶ
 κυνηγεσίους χρώμενοι καὶ ἀμπελουργοῦντες καὶ τὸν καρ-
 πὸν συγκομιζόμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων, καὶ ὅλως ἐώκει-
 μεν τοῖς ἐν δεσμωτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύκτῳ τρυφῶσι καὶ
 λελημένοις. ἐνιαυτὸν μὲν οὖν καὶ μῆνας ὀκτώ τοῦτον
 διήγομεν τὸν τρόπον 40. τῷ δ' ἐνάτῳ μηνὶ πέμπτη ἴστα-

μένου περὶ τὴν δευτέραν τοῦ στόματος ἄνοιξιν — ἅπαξ γὰρ δὴ τοῦτο κατὰ τὴν ὥραν ἐκάστην ἐποίει τὸ κῆτος, 102 ὥστε ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοιξεις τεκμαίρεσθαι τὰς ὥρας — περὶ οὖν τὴν δευτέραν, ὥσπερ ἔφην, ἄνοιξιν, ἄφνω βοή τε πολλὴ καὶ θόρυβος ἠκούετο καὶ ὥσπερ κελεύσματα καὶ εἰρεσίαι· ταραχθέντες οὖν ἀνειρπύσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ στόμα τοῦ θηρίου καὶ σιάντες ἐνδοτέρω τῶν ὀδόντων καθερωῶμεν ἀπάντων ὧν ἐγὼ εἶδον θεαμάτων παραδοξότατον. ἄνδρας μεγάλους ὅσον ἡμισταδιαίους τὰς ἡλικίας ἐπὶ νήσων μεγάλων προσπλέοντας ὥσπερ τριηρῶν. οἶδα μὲν οὖν ἀπίστοις εἰκότα ἱστορήσων, λέξω δὲ ὅμως.

Νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲν, οὐ πάνυ δὲ ὑψηλαί, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἐκάστη τὸ περίμετρον· ἐπὶ δὲ αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ ἑκατόν· τούτων δὲ οἱ μὲν παρ' ἐκάτερα τῆς νήσου καθήμενοι ἐφεξῆς ἐκωπηλάτουں κυπαρίττοις μεγάλαις αὐτοκλάδοις καὶ αὐτοκόμοις ὥσπερ εἰ ἐρετιμοῖς, κατοπίιν δὲ ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδόκει, κυβερνήτης ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ εἰστήκει χάλκεον ἔχων πηδάλιον πεντασταδιαῖον τὸ μῆκος· ἐπὶ δὲ τῆς προῦρας ὅσον τετταράκοντα ὠπλισμένοι αὐτῶν ἐμάχοντο πάντα εἰκότες ἀνθρώποις πλην τῆς κόμης· αὕτη δὲ πῦρ ἦν καὶ ἐκαίετο, ὥστε οὐδὲ κορυφῶν ἐδέοντο. ἀντὶ δὲ ἰστίων ὁ ἄνεμος ἐμπίπτων τῇ ὕλῃ πολλῇ οὕσῃ ἐν ἐκάστη ἐκόλπου τε αὐτὴν καὶ ἔφερε τὴν νῆσον ἢ ἐθέλοι ὁ κυβερνήτης· κελευστής δὲ ἐφειστήκει αὐτοῖς καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὀξέως ἐκινοῦντο ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων. 103 41. τὸ μὲν οὖν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἐωρῶμεν, ὕστερον δὲ ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι, καὶ διασιάντες ἐπολέμουں καὶ ἐνανμάχουں. πολλὰ μὲν οὖν ἀντίπρωροι σινηράσσοῦντο ἀλλήλαις, πολλὰ δὲ καὶ ἐμβληθεῖσαι κατεδύοντο, αἱ δὲ συμπλεκόμεναι καρτερῶς διηγωνίζοντο καὶ οὐ ῥαδίως

ἀπελύοντο· οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρῶρας παρατεταγμένοι πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν ἐπιβαίνοντες καὶ ἀναιροῦντες· ἐξώγρει δὲ οὐδεὶς. ἀντὶ δὲ χειρῶν σιδηρῶν πολύποδας μεγάλους ἐκδεδεμένους ἀλλήλοις ἀπερρίπτουν, οἱ δὲ περιπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ κατεῖχον αὐτὴν τὴν νῆσον. ἔβαλλον μέντοι καὶ ἐτίρωσκον ὄστρεοῖς τε ἀμαξοπληθέσι καὶ σπόγγοις πλεθραιοῖς. 42. ἤγειτο δὲ τῶν μὲν Αἰολοκένταυρος, τῶν δὲ Θαλασσοπότης· καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγένητο, ὡς ἐδόκει, λείας ἔνεκα· ἐλέγετο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τοῦ Αἰολοκενταύρου ἐληλακέναι, ὡς ἦν ἀκούειν ἐπικαλούντων ἀλλήλοις καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων ἐπιβοωμένων. τέλος δὲ νικῶσιν οἱ τοῦ Αἰολοκενταύρου καὶ νήσους τῶν πολεμίων καταδύουσιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν, αἱ δὲ λοιπαὶ πρύμναν κρουσάμεναι ἔφρευγον. οἱ δὲ μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἔσπερα ἦν, τραπόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια τῶν πλείστων ἐπεκράτησαν καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο· καὶ γὰρ 104 ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔστησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νησομαχίας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ κήτους μίαν τῶν πολεμίων νήσων ἀνασταυρώσαντες. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν νύκτα περὶ τὸ θηρίον ἠύλισαντο ἐξάψαντες αὐτοῦ τὰ ἀπόγεια καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλησίον ὀρμισάμενοι· καὶ γὰρ ἀγκύραις ἐχρῶντο μεγάλαις, ὑαλί- ναις, καρτεραῖς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ θύσαντες ἐπὶ τοῦ κήτους καὶ τοὺς οἰκείους θάψαντες ἐπ' αὐτοῦ ἀπέπλεον ἠδόμενοι καὶ ὥσπερ παιᾶνας ἄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νησομαχίαν γενόμενα.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

1. Τὸ δ' ἀπὸ τούτου μηκέτι φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ κήτει δίαιταν ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ μηχανὴν τινα ἐξή-
 τουν, δι' ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο· καὶ τὸ μὲν πρῶτον
 ἔδοξεν ἡμῖν διορύξασι κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον ἀποδρᾶ-
 ναι, καὶ ἀρξάμενοι διεκόπτομεν· ἐπειδὴ δὲ προελθόντες
 ὅσον πέντε σταδίους οὐδὲν ἠνύομεν, τοῦ μὲν ὀρύγματος
 ἐπαυσάμεθα, τὴν δὲ ὕλην καῦσαι διέγνωμεν· οὕτω γὰρ
 ἂν τὸ κῆτος ἀποθανεῖν· εἰ δὲ τοῦτο γένοιτο, ὄραδία ἔμελ-
 λεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἢ ἔξοδος. ἀρξάμενοι οὖν ἀπὸ τῶν οὐ-
 ραίων ἐκαίομεν, καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ καὶ ἴσας νύκτας
 105 ἀναισθήτως εἶχε τοῦ καύματος, ὀργόη δὲ καὶ ἐνάτη συ-
 ἴεμεν αὐτοῦ νοσοῦντος· ἀργότερον γοῦν ἀνέχασκε, καὶ
 εἴ ποτε ἀναχάνοι, ταχὺ συνέμνε. δεκάτη δὲ καὶ ἐνδεκάτη
 τέλειον ἀπονενέκρωτο καὶ δυσῶδες ἦν· τῇ δωδεκάτῃ δὲ
 μόλις ἐνενοήσαμεν, ὥς, εἰ μὴ τις χανόντος αὐτοῦ ὑπο-
 στηρίζεις τοὺς γομφίους, ὥστε μηκέτι σιγκλειδαί, κιν-
 δυνεύσομεν κατακλεισθέντες ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀπολέσθαι·
 οὕτω δὴ μεγάλοις δοκοῖς τὸ στόμα διερείσαντες τὴν ναῦν
 ἐπεσκευάζομεν ἕδωρ τε ὡς ἐν πλεῖστον ἐμβαλλόμενοι καὶ
 τὰ ἄλλα ἐπιτήδεια· κυβερνᾶν δ' ἔμελλεν ὁ Σκίνθαρος.
 τῇ δ' ἐπιούσῃ τὸ μὲν ἤδη ετεθνήκει. 2. ἡμεῖς δὲ ἀνελχύ-
 σαντες τὸ πλοῖον καὶ διὰ τῶν ἀραιωμάτων διαγαρόντες
 καὶ ἐκ τῶν ὀδόντων ἐξάψαντες ἡρέμα καθήκαμεν ἐς τὴν
 θάλατταν· ἐπαναβάντες δὲ ἐπὶ τὰ νῶτα καὶ θύσαντες τῷ
 Ποσειδῶνι αὐτοῦ παρὰ τὸ τροπαιὸν ἡμέρας τε τρεῖς ἐπ-
 ανλισάμενοι — νηγεμία γὰρ ἦν — τῇ τετάρτῃ ἀπεπλεύ-
 σαμεν. ἐνθα δὴ πολλοῖς τῶν ἐκ τῆς ναυμαχίας νεκροῖς
 ἀπρητῶμεν καὶ προσωκέλλομεν, καὶ τὰ σώματα καταμε-

τροῦντες ἐθανμάζομεν. καὶ ἡμέρας μὲν τινὰς ἐπλέομεν εὐκράτῳ ἄερί χρώμενοι, ἔπειτα βορέου σφοδροῦ πνεύσαντος μέγα κρύος ἐγένετο καὶ ὑπ' αὐτοῦ πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος οὐκ ἐπιπολῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος ὅσον ἐπὶ τετρακοσίας ὀργυιάς, ὥστε καὶ ἀποβάντας διαθεῖν ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου. ἐπιμένοντος δὲ τοῦ πνεύματος φέρειν 106 οὐ δυνάμενοι τοιούδε τι ἐπενοήσαμεν — ὁ δὲ τὴν γνώμην ἀποφηνάμενος ἦν Σκίνθαρος — σκάψαντες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον ἐν τούτῳ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα, πῦρ ἀνακαίοντες καὶ σιτούμενοι τοὺς ἰχθῦς· εὐρίσκομεν δὲ αὐτοὺς ἀνορύττοντες. ἐπειδὴ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτήδεια, προελθόντες καὶ τὴν ναῦν πεπηγυῖαν ἀνασπάσαντες καὶ πετάσαντες τὴν ὀθόνην ἐσυρόμεθα ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ προσηνώς ἐπὶ τοῦ πάγου διολισθαίνοντες. ἡμέρα δὲ πέμπτη ἀλέα τε ἤδη ἦν καὶ ὁ πάγος ἐλύετο καὶ ὕδωρ πάντα αὐτῆς ἐγένετο. 3. πλεύσαντες οὖν ὅσον τριακοσίους σταδίους νήσῳ μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ προσηνέχθημεν, ἀφ' ἧς ὕδωρ λαβόντες — ἐπελελοίπει γὰρ ἤδη — καὶ δύο ταῦρους ἀργίους κατατοξεύσαντες ἀπεπλεύσαμεν. οἱ δὲ ταῦροι οὗτοι τὰ κέρατα οὐκ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσπερ ὁ Μῶμος ἠξίου. μετ' οὐ πολὺ δὲ εἰς πέλαγος ἐνεβαίνομεν, οὐχ ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος· καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκὴ πλήρης ἀμπέλων. ἦν δὲ ἡ νῆσος τυρός μέγιστος, πάνυ συμπεπηγώς, ὡς ὕστερον ἐμπαρόντες ἐμάθομεν, πέντε καὶ εἴκοσι σταδίων τὸ περίμετρον· αἱ δὲ ἀμπελοὶ βοτρύων πλήρεις, οὐ μέντοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα ἐξ αὐτῶν ἀποθλίβοντες ἐπίνομεν. ἱερὸν δὲ ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ ἀνωκοδόμητο Γαλατείας τῆς Νηρηίδος, ὡς ἐδήλου τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον δ' οὖν χρόνον ἐκεῖ ἐμείναμεν, ὄψον μὲν ἡ γῆ καὶ σιτίον ὑπῆρχε, ποτὸν δὲ τὸ γάλα τὸ ἐκ τῶν βοτρύων. βασιλεύειν δὲ τῶν χωρίων τούτων ἐλέγετο Τυρῶ 107

ἡ Σαλμωνέως, μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν ταύτην παρὰ τοῦ Ποσειδῶνος λαβοῦσα τὴν τιμὴν. 4. μείναντες δὲ ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε τῇ ἕκτῃ ἐξωρομήσαμεν, αὐρας μὲν τινος παραπεμπούσης, λειοκύμονος δὲ οὔσης τῆς θαλάττης· τῇ ὀργῇ δὲ ἡμέρα πλείοντες οὐκέτι διὰ τοῦ γάλακτος, ἀλλ' ἤδη ἐν ἄλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι, καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλοὺς ἐπὶ τοῦ πελάγους διαθέοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεικότας καὶ τὰ σώματα καὶ τὰ μέγεθη, πλὴν τῶν ποδῶν μόνων· ταῦτα γὰρ φέλλινα εἶχον· ἀφ' οὗ δὴ οἶμαι καὶ ἐκαλοῦντο Φελλόποδες. ἐθαυμάζομεν οὖν ἰδόντες οὐ βαπτίζομένους, ἀλλ' ὑπερέχοντας τῶν κυμάτων καὶ ἀδεῶς ὁδοιποροῦντας. οἱ δὲ καὶ προσήεσαν καὶ ἠσπάζοντο ἡμᾶς Ἑλληνικῇ φωνῇ ἐλεγόν τε εἰς Φελλῶ τὴν αὐτῶν πατρίδα ἐπείγεσθαι· μέγρι μὲν οὖν τινος συνωδοιπόρου ἡμῖν παραθέοντες, εἶτα ἀποτραπόμενοι τῆς ὁδοῦ ἐβάδιζον εὐπλοῖαν ἡμῖν ἐπευξάμενοι. μετ' ὀλίγον δὲ πολλὰ νῆσοι ἐφαίνοντο, πλησίον μὲν ἐξ ἀριστερῶν ἢ Φελλῶ, εἰς ἣν ἐκεῖνοι ἔσπευδον, πόλις ἐπὶ μεγάλῳ καὶ στρογγύλῳ φελλοῦ κατοικουμένη· πόρωθεν δὲ καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ πέντε μέγισται καὶ ὑψηλόταται, καὶ πῦρ πολὺ ἀπ' αὐτῶν ἀνεκαίετο. 5. κατὰ δὲ τὴν προῶραν μία πλατεῖα καὶ ταπεινὴ, σταδίους ἐπέχουσα οὐκ ἐλάττους πεντακοσίων. ἤδη δὲ πλησίον τε ἡμεῖν καὶ θαυμαστὴ τις αὐρα περιέπνευσεν ἡμᾶς. ἠδεῖα καὶ εὐωδῆς, οἷαν φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος ἀπόζειν τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδων καὶ ναρκίσσων καὶ ὑακίνθων καὶ κρίνων καὶ ἰῶν. ἔτι δὲ μυρρίνης καὶ δαφνης καὶ ἀμπελάνθης, τοιοῦτον ἡμῖν τὸ ἡδὺν προσέβαλλεν. ἠσθέντες δὲ τῇ ὄσμῃ καὶ χορηστὰ ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαντες κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς νήσου ἐγγιγνόμεθα. ἐνθα δὴ καὶ καθεωρῶμεν λιμένας τε πολλοὺς περὶ πάσαν ἀκλύστους καὶ μεγάλους ποταμοὺς τε διαυγεῖς ἐξίοντας ἠρέμα ἐς τὴν

θάλατταν, ἔτι δὲ λειμῶνας καὶ ὕλας καὶ ὄρνεα μουσικά, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἡϊόνων ἄδοντα, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων· ἀήρ τε κοῦφος καὶ εὐπνοὺς περιεκέχυτο τὴν χώραν· καὶ αὐραὶ δὲ τινες ἠδεῖαι διαπνεύουσαι ἠρέμα τὴν ὕλην διεσάλευον, ὥστε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινουμένων τερπνὰ καὶ συνεχῆ μέλη ἀπεσυρίζετο εὐοικία τοῖς ἐπ' ἐρημίας ἀυλήμασι τῶν πλαγίων ἀυλῶν. καὶ μὴν καὶ βοή σύμμικτος ἠκούετο ἄθρους, οὐ θορυβώδης, ἀλλ' οἷα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν ἀυλούντων, τῶν δὲ ἐπαινούντων, ἐνίων δὲ κροτούντων πρὸς ἀυλὸν ἢ κιθάραν.

6. τούτοις ἅπασι κηλούμενοι κατήχθημεν, ὀρμίσαντες δὲ 109 τὴν ναῦν ἀπεβαίνομεν τὸν Σκίνθαρον ἐν αὐτῇ καὶ δύο τῶν ἐταίρων ἀπολιπόντες. προιόντες δὲ διὰ λειμῶνος εὐανθοῦς ἐντυγχάνομεν τοῖς φρουροῖς καὶ περιπόλοις, οἱ δὲ δῆσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις στεφάνοις — οὗτος γὰρ μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν — ἀνήγον ὡς τὸν ἄρχοντα, παρ' ὧν δὴ καθ' ὁδὸν ἠκούσαμεν ὡς ἡ μὲν νῆσος εἶη τῶν Μακάρων προσαγορευομένη, ἀρχὸς δὲ ὁ Κρής Ραδάμανθυς. καὶ δὴ ἀναχθέντες ὡς αὐτὸν ἐν τάξει τῶν δικαζομένων ἐστημεν τέταρτοι. 7. ἦν δὲ ἡ μὲν πρώτη δίκη περὶ Αἴαντος τοῦ Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνεῖναι τοῖς ἡρωσιν εἴτε καὶ μὴ· κατηγορεῖτο δὲ αὐτοῦ ὅτι μεμήνοι καὶ ἑαυτὸν ἀποκτάνοι. τέλος δὲ πολλῶν ῥηθέντων ἔγνω ὁ Ραδάμανθυς, νῦν μὲν αὐτὸν πιόμενον τοῦ ἔλλεβόρου παραδοθῆναι Ἰπποκράτει τῷ Κῳῳ ἰατρῷ, ὕστερον δὲ 110 σωφρονήσαντα μετέχειν τοῦ συμποσίου. 8. δευτέρα δὲ ἦν κρίσις ἐρωτικῆ, Θησεῶς καὶ Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, ποτέρῳ χρὴ αὐτὴν συνοικεῖν. καὶ ὁ Ραδάμανθυς ἐδίκασε Μενελάῳ συνεῖναι αὐτὴν ἄτε καὶ τοσαῦτα πονήσαντι καὶ κινδυνεύσαντι τοῦ γάμου ἕνεκα· καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ καὶ ἄλλας εἶναι γυναῖκας τὴν τε Ἀμαζόνα καὶ τὰς τοῦ Μίνωος θυγατέρας. 9. τρίτη δ' ἐδι-

κάσθη περὶ προεδρίας Ἀλεξάνδρῳ τε τῷ Φιλίππου καὶ Ἀννίβᾳ τῷ Καρχηδονίῳ, καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κῦρον τὸν Πέρσην τὸν πρότερον. 10. τέταρτοι δὲ ἡμεῖς προσήχθημεν· καὶ ὁ μὲν ἦρετο τί παθόντες ἔτι ζῶντες ἱεροῦ χωρίου ἐπιβαίημεν· ἡμεῖς δὲ πάντα ἐξῆς διηγησάμεθα. οὗτος δὲ μεταστησάμενος ἡμᾶς ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐσκέπτετο καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινοῦτο περὶ ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ Ἀριστείδης ὁ δίκαιος ὁ Ἀθηναῖος. ὡς δὲ ἔδοξεν αὐτῷ, ἀπεφήνατο, τῆς μὲν φιλοπραγμοσύνης καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, δοῦναι τὰς εὐθύνας, τὸ δὲ νῦν ῥητὸν χρόνον μείναντας ἐν τῇ νήσῳ καὶ συνδιαιτηθέντας τοῖς ἥρωσιν ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ τὴν προθεσμίαν τῆς ἐπιδημίας μὴ πλεόν μηνῶν ἑπτὰ.

111 11. τούντεῦθεν ἡμῖν αὐτομάτων τῶν στεφάνων περιουέντων ἐλελύμεθα καὶ εἰς τὴν πόλιν ἠγόμεθα καὶ εἰς τὸ τῶν Μακάρων συμπόσιον. αὕτη μὲν οὖν ἡ πόλις πᾶσα χρουσῆ. τὸ δὲ τεῖχος περιέκειται σμαράγδινον· πύλαι δὲ εἰσιν ἑπτὰ, πᾶσαι μονόξυλοι κινναμώμιοι· τὸ μέντοι ἔδαφος τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τεύχους γῆ ἐλεφαντίνη· ναοὶ δὲ πάντων θεῶν βηρύλλου λίθου ὠκοδομημένοι, καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι μονόλιθοι ἀμεθύστινοι. ἐφ' ὧν ποιοῦσι τὰς ἑκατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν ῥεῖ ποταμὸς μύρου τοῦ καλλίστου τὸ πλάτος πήχων ἑκατὸν βασιλικῶν, βάθος δὲ πεντήκοντα, ὥστε νεῖν εἰμαρῶς. λουτρὰ δὲ ἔστιν ἐν αὐτοῖς οἴκοι μεγάλοι ὑάλινοι, τῷ κινναμώμῳ ἐγκαίόμενοι· ἀπὸ μέντοι ὕδατος ἐν ταῖς πυλέοις ὁρόσος θεομῆ ἔστιν. 12. ἐσθῆτι δὲ χρῶνται ἀραχνίσις λεπτοῖς, πορφυροῖς. αὐτοὶ δὲ σῶματα μὲν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλ' ἀναφείς καὶ ἄσαρκοί εἰσι, μορφήν δὲ καὶ ἰδέαν μόνην ἔχουσι καὶ ἐμφαίρουσι, καὶ ἀσώματα ὄντες ὅμως σινεστᾶσι καὶ κιννοῦνται καὶ φρονοῦσι καὶ φωνὴν ἀφιαῖσι,

καὶ ὅλως ἔοικε γυμνή τις ἢ ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν τὴν τοῦ σώματος ὁμοιότητα περικειμένη· εἰ γοῦν μὴ ἄψαιτό τις, οὐκ ἂν ἐλέγξειε μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὀρώμενον· εἰσὶ 112 γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ὀρθαί, οὐ μέλαιναι. γηράσκει δὲ οὐδείς, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ παραμένει. οὐ μὴν οὐδὲ νῦξ παρ' αὐτοῖς γίνεται, οὐδὲ ἡμέρα πάνυ λαμπρά· καθάπερ γὰρ τὸ λυκαυγὲς ἤδη πρὸς ἕω μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοιοῦτο φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι καὶ ὥραν μίαν ἴσασι τοῦ ἔτους· αἰὲ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἕαρ ἔστι καὶ εἷς ἄνεμος παρ' αὐτοῖς πνεῖ ὁ ζέφυρος. 13. ἡ δὲ χώρα πᾶσι μὲν ἄνθεσι, πᾶσι δὲ φυτοῖς ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τέθηλεν· αἱ μὲν γὰρ ἄμπελοι δωδεκάφοροί εἰσι καὶ κατὰ μῆνα ἕκαστον καρποφοροῦσι· τὰς δὲ ῥοιάς καὶ τὰς μηλέας καὶ τὴν ἄλλην ὀπώραν ἔλεγον μὲν εἶναι τρισκαιδεκάφορον· ἐνὸς γὰρ μηνὸς τοῦ παρ' αὐτοῖς Μινώου δις καρποφορεῖ. ἀντὶ δὲ πυροῦ οἱ στάχυες ἄρτον ἔτοιμον ἐπ' ἄκρων φύουσιν ὥσπερ μύκητας. πηγαὶ δὲ περὶ τὴν πόλιν ὕδατος μὲν πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ τριακόσiai, μέλιτος δὲ ἄλλαι τοσαῦται, μύρον δὲ πεντακόσiai, μικρότεραι μέντοι αὗται· καὶ ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ καὶ οἶνου ὀκτώ. 14. τὸ δὲ συμπόσιον ἔξω τῆς πόλεως πεποιήται ἐν τῷ Ἡλυσίῳ καλουμένῳ πεδίῳ· λειμῶν δὲ ἔστι κάλλιστος καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἐπισκιάζουσα τοὺς κατακειμένους, καὶ στρωμνὴ μὲν ἐκ τῶν ἀνθέων ὑποβέβληται. διακονοῦνται δὲ καὶ διαφέρουσιν ἕκαστα οἱ ἄνεμοι πλήν γε τοῦ οἴνοχοεῖν· τούτου γὰρ οὐ δέονται, περὶ δὲ τὸ συμπόσιον ὑάλινά ἔστι μεγάλα δένδρα τῆς 113 διανγεστάτης ὑάλου, καὶ καρπὸς ἔστι τῶν δένδρων τούτων ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς κατασκευὰς καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδὴν οὖν παρὶθ τις ἐς τὸ συμπόσιον, τρυγῆσας ἐν ἧ καὶ δύο τῶν ἐκπωμάτων παρατίθεται, τὰ δὲ αὐτίκα οἴνου πλήρη γίγνεται. οὕτω μὲν πίνουσιν. ἀντὶ δὲ τῶν

- στεφάνων αἱ ἀηδόνες καὶ τὰ ἄλλα μουσικὰ ὄργανα ἐκ τῶν πλησίον λειμῶνων τοῖς στόμασιν ἀνθολογοῦντα κατανίφει αὐτοὺς μετ' ᾠδῆς ὑπερπετόμενα. καὶ μὴν καὶ μυρίζονται ᾧδε· νεφέλαι πυκναὶ ἀνασπᾶσασαι μύρον ἐκ τῶν πηγῶν καὶ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐπιστᾶσαι ὑπὲρ τὸ συμπόσιον ἡρέμα τῶν ἀνέμων ὑποθλιβόντων ὕουσι λεπτὸν ὥσπερ δρόσον. 15. ἐπὶ δὲ τῷ δειπνῷ μουσικῇ τε καὶ ᾠδαῖς σχολάζουσιν· ἄδεται δὲ αὐτοῖς τὰ τοῦ Ὀμήρου ἔπη μάλιστα· καὶ αὐτὸς γὰρ πάρεστι καὶ συνευχεῖται αὐτοῖς ὑπὲρ τὸν Ὀδυσσεῖα κατακείμενος, οἱ μὲν οὖν χοροὶ ἐκ παίδων εἰσὶ καὶ παρθένων· ἐξάρχουσι δὲ καὶ συνάδουσιν Εὐνομὸς τε ὁ Λοκρὸς καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος καὶ Ἀνακρέων καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ τοῦτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἤδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὴν δὲ οὔτοι παύσονται ἄδοντες, δεύτερος χορὸς παρέρχεται ἐκ κύκνων καὶ χελιδόνων καὶ ἀηδόνων. ἐπειδὴν δὲ καὶ οὔτοι ἄσωσι, τότε ἤδη ἡ πᾶσα ὕλη ἐπαιλεῖ τῶν ἀνέμων καταρχόντων.
- 114 16. μέγιστον δὲ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκείνο ἔχουσι· πηγαί εἰσι δύο παρὰ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν γέλωτος, ἡ δὲ ἠδοιῆς· ἐκ τούτων ἑκατέρας πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι καὶ τὸ λοιπὸν ἠδόμενοι καὶ γελῶντες διάγουσι.
17. Βούλομαι δὲ εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων οὔστινας παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην· πάντας μὲν τοὺς ἡμιθέους καὶ τοὺς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας πλήν γε τοῦ Λοκροῦ Αἴαντος· ἐκεῖνον δὲ μόνον ἔφασκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι. βαρβάρων δὲ Κύρους τε ἀμφοτέρους καὶ τὸν Σκύθην Ἀνάχαρσιν καὶ τὸν Θρακὰ Ζάμολξιν καὶ Νουμᾶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὴν καὶ Λυκούργον τὸν Λακεδαιμόνιον καὶ Φωκίωνα καὶ Τέλλον τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς σοφοὺς ἄνευ Περιάνδρου, εἶδον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν Σωφρονίσκου ἀδολεσχοῦντα μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμήδους· περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν Γάκιυθός τε ὁ Λακεδαι-

μόνιος καὶ ὁ Θεσπιεύς Νάρκισσος καὶ Ἰλας καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ καλοί. καὶ μοι ἐδόκει ἐρᾶν τοῦ Ἰακίνθου· τὰ πολλὰ γοῦν ἐκείνον διήλεγχεν. ἐλέγετο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθυς καὶ ἠπειληκέναι πολλάκις ἐκβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς νήσου, ἣν φλυαρῆ καὶ μὴ ἐθέλη 115 ἀφείς τὴν εἰρωνείαν εὐωχεῖσθαι. Πλάτων δὲ μόνος οὐ παρῆν, ἀλλ' ἐλέγετο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἀναπλασθείσῃ ὑπ' αὐτοῦ πόλει οἰκεῖν χρώμενος τῇ πολιτείᾳ καὶ τοῖς νόμοις οἷς συνέγραψεν. 18. οἱ μέντοι ἀμφ' Ἀρίστιππὸν τε καὶ Ἐπίκουρον τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο ἠδεῖς τε ὄντες καὶ κεχαρισμένοι καὶ συμποτικώτατοι. παρῆν δὲ καὶ Αἴσωπος ὁ Φρυξ· τούτῳ δὲ ὅσα καὶ γελωτοποιῶ χρωῖνται. Διογένης μὲν γε ὁ Σινοπεύς τοσοῦτον μετέβαλε τοῦ τρόπου, ὥστε γῆμαι μὲν Λαῖδα τὴν ἐταίραν, ὀρχεῖσθαι δὲ πολλάκις ὑπὸ μέθης ἀνιστάμενον καὶ παροινεῖν. τῶν δὲ Στωϊκῶν οὐδεὶς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον. ἠκούομεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου ὅτι οὐ πρότερον αὐτῷ ἐπιβῆναι τῆς νήσου θέμις, πρὶν τὸ τέταρτον ἑαυτὸν ἐλλεβορίσῃ. τοὺς δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἐλθεῖν, ἐπέχειν δὲ ἔτι καὶ διασκέπτεσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτό πω καταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἐστίν. ἄλλως τε καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθου, οἶμαι, κρίσιν ἐδεδοίκεσαν, ἅτε καὶ τὸ κρι- 116 τήριον αὐτοὶ ἀνηρηκότες. πολλοὺς δὲ αὐτῶν ἔφασκον ὀρμηθέντας ἀκολουθεῖν τοῖς ἀφικνουμένοις, ὑπὸ νωθείας δὲ ἀπολείπεσθαι μὴ καταλαμβάνοντας καὶ ἀναστρέφειν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ. 19. οὗτοι μὲν οὖν ἦσαν οἱ ἀξιολογώτατοι τῶν παρόντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλέα καὶ μετὰ τοῦτον Θησέα. περὶ δὲ συνουσίας καὶ ἀφροδισίων οὕτω φρονοῦσι· μίσγονται μὲν ἀναφανδὸν πάντων ὁρώντων καὶ γυναιξὶ καὶ ἄρρεσι, καὶ οὐδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ· μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο ἢ μὴν καθα-

ρῶς πλησιάζειν τοῖς νέοις· καὶ μέντοι πάντες αὐτοῦ ἐπι-
 ορκεῖν κατεγίνωσκον· πολλάκις γοῦν ὁ μὲν Ἐρακλῆος ἢ
 ὁ Νάρκισσος ὠμολόγουν, ἐκεῖνος δὲ ἠρνεῖτο. αἱ δὲ γυ-
 ναῖκές εἰσι πᾶσι κοιναὶ καὶ οὐδεὶς φθονεῖ τῷ πλησίον,
 ἀλλ' εἰσὶ περὶ τοῦτο μάλιστα Πλατωνικώτατοι· καὶ οἱ
 παῖδες δὲ παρέχουσι τοῖς βουλομένοις οὐδὲν ἀντιλέγοντες.

- 117 20. Οὐπω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διεληλύθεσαν, καὶ
 προσελθὼν ἐγὼ Ὀμηρῷ τῷ ποιητῇ, σχολῆς οὔσης ἀμφοῖν,
 τά τε ἄλλα ἐπυνθανόμην καὶ ὅθεν εἶη, λέγων τοῦτο μάλ-
 ιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτι νῦν ζητεῖσθαι. ὁ δὲ οὐδ' αὐτὸς
 μὲν ἀγνοεῖν ἐφασκεν ὡς οἱ μὲν Χίτων, οἱ δὲ Συμωναῖοι,
 πολλοὶ δὲ καὶ Κολοφώνιοι αὐτὸν νομίζουσιν. εἶναι μέν-
 τοι γε ἔλεγε Βαβυλώνιος, καὶ παρὰ γε τοῖς πολίταις οὐχ
 Ὀμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι· ὕστερον δὲ Ὀμηρεὺ-
 σας παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἀλλάξαι τὴν προσηγορίαν. ἔτι δὲ
 καὶ περὶ τῶν ἀθετουμένων στίχων ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκεί-
 νου εἰσὶν ἐγγεγραμμένοι, καὶ ὅς ἐφασκε πάντας αὐτοῦ
 εἶναι, κατεγίνωσκον οὖν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ
 Ἀρίσταρχον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν. ἐπεὶ
 δὲ ταῦτα ἱκανῶς ἀπεκρίνατο, πάλιν αὐτὸν ἠρώτων τί δή
 118 ποτε ἀπὸ τῆς μήριδος τὴν ἀρχὴν ἐποίησατο· καὶ ὅς εἶπεν
 οὕτως ἐπελθεῖν αὐτῷ μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι, καὶ μὴν
 κάκεινο ἐπεθύμουσι εἰδέναί, εἰ προτέραν ἔγραψε τὴν
 Ὀδύσειαν τῆς Ἰλιάδος, ὡς οἱ πολλοὶ φασιν· ὁ δὲ ἠρ-
 νεῖτο, ὅτι μὲν γὰρ οὐδὲ τιφλὸς ἦν, ὁ καὶ αὐτὸ περὶ
 αὐτοῦ λέγουσιν, ἀντίκα ἠπιστάμην· ἔώρα γάρ, ὥστε
 οὐδὲ πυνθάνεσθαι ἐδεόμην, πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε τοῦτο
 ἐποίουν, εἴ ποτε αὐτὸν σχολῆν ἄγοντα ἑώραν· προσιῶν
 γάρ τι ἐπυνθανόμην αὐτοῦ, καὶ ὅς προθύμως πάλιν ἀπε-
 κρίνατο, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐκράτησεν·
 ἦν γάρ τις γραφὴ κατ' αὐτοῦ ἐπενηνεγμενῆ ὑβρεως ὑπὸ
 Θεοσίτου ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἔσκωψε, καὶ ἐνί-

κησεν Ὅμηρος Ὀδυσσέως συναγορεύοντος. 21. κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἀφίκετο καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος ἐπτάκις ἀλλαγείς καὶ ἐν τοσοῦτοις ζώοις βιοτεύσας καὶ ἐκτελέσας τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους. ἦν δὲ χρυσοῦς ὅλον 119 τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐκρίθη μὲν συμπολιτεύεσασθαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι πότερον Πυθαγόραν ἢ Εὐφορβον χρῆ αὐτὸν ὀνομάζειν. ὁ μέντοι Ἐμπεδοκλῆς ἦλθε μὲν καὶ οὗτος, περιέφθορ καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένος· οὐ μὴν παρεδέχθη καίτοι πολλὰ ἴκετεύων.

22. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐνέστη ὁ ἀγὼν τὰ παρ' αὐτοῖς Θανατούσια. ἠγωνοθέτει δὲ Ἀχιλλεύς τὸ πέμπτον καὶ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ μὲν οὖν ἄλλα μακρὸν ἂν εἶη λέγειν· τὰ δὲ κεφάλαια τῶνπραχθέντων διηγήσομαι. πάλην μὲν ἐνίκησε Κᾶρος ὁ ἀφ' Ἡρακλέους Ὀδυσσέα περὶ τοῦ στεφάνου καταγωνισάμενος· πυγμῇ δὲ ἴση ἐγένετο Ἄρειου τε τοῦ Αἰγυπτίου, ὅς ἐν Κορίνθῳ τέθραπται, καὶ 120 Ἐπειοῦ ἀλλήλοις συνελθόντων. παγκρατίου δὲ ἄθλα οὐ τίθεται παρ' αὐτοῖς. τὸν μέντοι δρόμον οὐκέτι μὲμνημαι ὅστις ἐνίκησε. ποιητῶν δὲ τῇ μὲν ἀληθείᾳ παρὰ πολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσίοδος. τὰ δὲ ἄθλα ἦν ἅπασι στέφανος πλακεῖς ἐκ πτερῶν ταωνείων.

23. Ἄρτι δὲ τοῦ ἀγῶνος συντετελεσμένου ἠγγέλλοντο οἱ ἐν τῷ χώρῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι ἀπορρήξαντες τὰ δεσμὰ καὶ τῆς φρουρᾶς ἐπικρατήσαντες ἐλάυνειν ἐπὶ τὴν νῆσον· ἠγείσθαι δὲ αὐτῶν Φάλαριν τε τὸν Ἄκραγαντῖνον καὶ Βούσιριν τὸν Αἰγύπτιον καὶ Διομήδην τὸν Θραῶκα καὶ τοὺς περὶ Σκείρωνα καὶ Πιτυοκάμπτην. 121 ὡς δὲ ταῦτα ἠκούσεν ὁ Ραδάμανθυς, ἐκτάττει τοὺς ἦρωας ἐπὶ τῆς ἡϊόνος· ἠγείτο δὲ Θησεὺς τε καὶ Ἀχιλλεύς καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος ἥδη σωφρονῶν· καὶ συμμιζάντες ἐμάχοντο καὶ ἐνίκησαν οἱ ἦρωες Ἀχιλλέως τὰ πλεῖστα κατορθώσαντος. ἠρώστεισε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ τῷ δεξιῷ

ταχθεὶς πολὺ μᾶλλον ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο. προσ-
 122 ἰόντων γὰρ τῶν πολεμίων οὐκ ἔφυγε καὶ τὸ πρόσωπον
 ἄτρεπτος ἦν· ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξηρέθη αὐτῷ ἀριστεῖον,
 καλὸς τε καὶ μέγιστος παράδεισος ἐν τῷ προαστείῳ, ἐνθα
 καὶ συγκαλῶν τοὺς εἰταίρους διελέγετο Νεκρακαδημίαι

τὸν τόπον προσαγορεύσας. 24. συλλαβόντες οὖν τοὺς
 νενικημένους καὶ δήσαντες αὐτοῖς ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον
 κολασθησομένους. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὀμη-
 ρος καὶ ἀπιόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κοιμίζειν τοῖς παρ'
 ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλ-
 λων ἀπωλέσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος αὕτη.

νῦν δέ μοι ἔννεπε, Μοῦσα, μάχην νεκρῶν ἡρώων.

τότε δ' οὖν κυάμους ἐψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νό-
 123 μος ἐπειδὴν τὸν πόλεμον κατορθώσωσιν, εἰστιῶντο τὰ
 ἐπινίκια καὶ ἑορτὴν μεγάλην ἤγον· μόνος δὲ ταύτης οὐ
 μετεῖχε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόρρω ἕκαθεξέτο μυ-
 σαττόμενος τὴν κυαμοφαγίαν.

25. Ἦδη δὲ μηνῶν ἕξ διεληλυθότων περὶ μεσοῦντα
 τὸν ἔβδομον νεώτερα συνίστατο πράγματα· ὁ Κινύρας ὁ
 τοῦ Σκινθάρου παῖς μέγας τε ὦν καὶ καλὸς ἦρα ἐπὶ πολὺν
 χρόνον ἤδη τῆς Ἑλένης, καὶ αὕτη δὲ οὐκ ἀφανὴς ἦν ἐπι-
 νῶς ἀγαπῶσα τὸν νεανίσκον· πολλάκις γοῦν καὶ διένευον
 ἀλλήλοισ ἐν τῷ συμποσίῳ καὶ προὔπινον καὶ μόνοι ἐξανι-
 στάμενοι ἐπλανῶντο περὶ τὴν ὕλην, καὶ δὴ ποτε ὑπὸ
 τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἀμηχανίας ἐβουλεύσατο ὁ Κινύρας
 123 ἀρπάσας τὴν Ἑλένην φυγεῖν. ἐδόκει δὲ κάκεινη ταῦτα,
 οἷχεσθαι ἀπιόντας ἕς τινα τῶν ἐπικειμένων νήσων, ἧτοι
 ἕς τὴν Φελλῶ ἢ ἕς τὴν Τυρόεσσαν. συνωμότας δὲ παλαι
 προσειληφεσαν τρεῖς τῶν εἰταίρων τῶν ἐμῶν τοὺς θρασυ-
 τάτους. τῷ μέντοι πατρὶ ταῦτα οὐκ ἐμήνυσεν· ἠπίστατο
 γὰρ ὑπ' αὐτοῦ κωλυθησόμενος. ὡς δὲ ἐδόκει αὐτοῖς, ἐτέ-
 λουν τὴν ἐπιβουλήν, καὶ ἐπειδὴ νῦξ ἐγένετο — ἐγὼ μὲν

οὐ παρήμην· ἐτύγγανον γὰρ ἐν τῷ συμποσίῳ κοιμώμενος — οἱ δὲ λαθόντες τοὺς ἄλλους ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην ὑπὸ σπουδῆς ἀνήχθησαν. 26. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος ὁ Μενέλεως ἐπεὶ ἔμαθε τὴν εὐνὴν κενὴν τῆς γυναικός, βοήν τε ἴσθη καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλαβὼν ἦει πρὸς τὸν βασιλέα τὸν Ῥαδάμανθυν. ἡμέρας δὲ ὑποφαινούσης ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν ναῦν πολὺ ἀπέχουσαν· οὕτω δὲ ἐμβιβάσας ὁ Ῥαδάμανθυσ πεντήκοντα τῶν ἠρώων εἰς ναῦν μονόξυλον ἀσφοδελίνην παρήγγειλε διώκειν· οἱ δὲ ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες περὶ μεσημβρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτοὺς ἄρτι ἐς τὸν γαλακτώδη ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας πλησίον τῆς Τυροέσσης· παρὰ τοσοῦτον ἦλθον διαδρᾶναι· καὶ ἀναδησάμενοι τὴν 124 ναῦν ἀλύσει ῥοδίνῃ κατέπλεον. ἡ μὲν οὖν Ἑλένη ἐδάκρυε τε καὶ ἠσχύνετο καὶ ἐνεκαλύπτετο, τοὺς δὲ ἀμφὶ τὸν Κινύραν ἀνακρίνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθυσ, εἴ τινας καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς οὐδένα εἶπον, ἐκ τῶν αἰδοίων δῆσας ἀπέπεμψεν ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον μαλάχῃ πρότερον μαστιγωθέντας. 27. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροθέσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσου τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμείναντας. ἐνταῦθα δὲ ἐγὼ ἐποτνιαώμην τε καὶ ἐδάκρυον οἷα ἔμελλον ἀγαθὰ καταλιπὼν αὐθις πλανηθήσεσθαι. αὐτοὶ μέντοι παρεμυθοῦντο λέγοντες οὐ πολλῶν ἐτῶν ἀφίξεσθαι πάλιν ὡς αὐτούς, καὶ μοι ἤδη θρόνον τε καὶ κλισίαν ἐς τοῦπιόν ἐπεδείκνυσαν πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδαμάνθυι πολλὰ ἰκέτευον εἰπεῖν τὰ μέλλοντα καὶ ὑποδείξαι μοι τὸν πλοῦν. ὁ δὲ ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα πολλὰ πρότερον πλανηθέντα καὶ κινδυνεύσαντα, τὸν δὲ χρόνον οὐκέτι τῆς ἐπανόδου προσθεῖναι ἠθέλησεν· ἀλλὰ δὴ καὶ δεικνὺς τὰς πλησίον νήσους — ἐφαίνοντο δὲ πέντε τὸν ἀριθμόν, ἄλλη δὲ ἕκτη πόρωθεν — ταύτας μὲν εἶναι

ἔφρασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, Ἄφ' ὧν, ἔφη, ἤδη τὸ πολὺ πῦρ ὄραξ καλούμενον, ἕκτη δὲ ἐκείνη τῶν ὀνει-
 125 ρων ἢ πόλις· μετὰ ταύτην δὲ ἡ τῆς Καλυψοῦς νῆσος, ἀλλ' οὐδέπω σοι φαίνεται. ἐπειδὴν δὲ ταύτας παραπλευ-
 σης, τότε δὴ ἀφίξῃ ἐς τὴν μεγάλην ἠπειρον τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ' ὑμῶν κατοικουμένῃ· ἐνταῦθα δὴ πολλὰ παθῶν καὶ ποικίλα ἔθνη διελθῶν καὶ ἀνθρώποις ἀμίκτοις ἐπιδημήσας χρόνῳ ποτὲ ἦξεις εἰς τὴν ἑτέραν ἠπειρον. τοσαῦτα εἶπε. 28. καὶ ἀνασπάσας ἀπὸ τῆς γῆς μαλάχης ῥίζαν ὠρεξέ μοι. ταύτην κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις προσεύχεσθαι· παρήγγεσε δὲ καὶ εἰ ποτε ἀφικοίμην ἐς τήνδε τὴν γῆν. μήτε πῦρ μαχαίρα σκαλεῦν μήτε θεόμους ἐσθίειν μήτε παιδί ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν· τούτων γὰρ ἂν μεμνημένον ἐλπίδας ἔχειν τῆς εἰς τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν οὖν τὰ περὶ τὸν πλοῦν παρεσκευαζόμεν, καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συνειστιώμεν αὐτοῖς. τῇ δὲ ἐπιούσῃ προσελθὼν πρὸς Ὀμηρον τὸν ποιητὴν ἐδεήθην αὐτοῦ ποιῆσαί μοι δίστιχον ἐπίγραμμα· καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε, στήλην βηρύλλου λίθου ἀναστήσας ἐπέγραψα πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δὲ ἐπίγραμμα ἦν τοιούδε·

Λουκιανὸς τάδε πάντα φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν
 εἶδέ τε καὶ πάλιν ἦλθεν ἔην ἐς πατρίδα γαῖαν.

126 29. μείνας δὲ κάκεινῃν τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιούσης ἀνηγόμην τῶν ἠρώων παραπεμπόντων. ἐνθα μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν λαθρὰ τῆς Πηνελόπης δίδωσιν ἐπιστολὴν εἰς Ὠγυγίαν τὴν νῆσον Καλυψοῦ κομίζειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ Ῥαδάμανθυς τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' εἰ καταχθείημεν ἐς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλάβῃ ἄτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν καταπλέοντας. ἐπεὶ δὲ τὸν εἰώδη ἀέρα προῖοντες παρεληλύθειμεν, αὐτίκα ἡμᾶς ὀσμὴ τε δεινὴ διεδέχετο οἶον ἀσφάλτου καὶ θείου καὶ πίττης ἅμα καιομένων, καὶ κνῖσα δὲ πονηρὰ καὶ ἀφόρητος ὥσπερ ἀπ' ἀνθρώπων

ὄπταμένων, καὶ ὁ ἀήρ ξοφερός καὶ ὀμιχλώδης, καὶ κατέσταξεν ἐξ αὐτοῦ δρόσος πιττίνη· ἠκούομεν δὲ καὶ μαστίγων ψόφον καὶ οἰμωγὴν ἀνθρώπων πολλῶν. 30. ταῖς μὲν οὖν ἄλλαις οὐ προσέσχομεν, ἧ δὲ ἐπέβημεν, τοιάδε ἦν· κύκλω μὲν πᾶσα κρημνώδης καὶ ἀπόξυρος, πέτραις τραχέσι κατεσκληκυῖα, δένδρον δ' οὐδὲν οὐδὲ ὕδωρ ἐνῆν· ἀνερπύσαντες δὲ ὅμως κατὰ τοὺς κρημνοὺς προήειμεν διὰ τινος ἀκανθώδους καὶ σκολόπων μεστής ἀτραποῦ, πολλὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας ἐχούσης. ἐλθόντες δὲ ἐπὶ τὴν εἰρκτὴν καὶ τὸ κολαστήριον πρῶτα μὲν τὴν φύσιν τοῦ τόπου ἐθαυμάζομεν· τὸ μὲν γὰρ ἔδαφος αὐτὸ μαχαίραις καὶ σκόλοψι πάντη ἐξηγηθῆκει, κύκλω δὲ ποταμοὶ περιέρρουον, ὁ μὲν βορβόρου, ὁ δὲ δεύτερος αἵματος, ὁ 127 δὲ ἔνδον πυρός, πάνυ μέγας οὗτος καὶ ἀπέρατος, καὶ ἔρρει ὥσπερ ὕδωρ καὶ ἐκυματοῦτο ὥσπερ θάλαττα, καὶ ἰχθύς δὲ εἶχε πολλοὺς, τοὺς μὲν δαλοῖς προσεικότητας, τοὺς δὲ μικροὺς ἀνθραξι πεπυρωμένοις, ἐκάλουν δὲ αὐτοὺς λυχνίσκους. 31. εἴσοδος δὲ μία στενὴ διὰ πάντων. καὶ πυλωρὸς ἐφειστήκει Τίμων ὁ Ἀθηναῖος. παρελθόντες δὲ ὅμως τοῦ Ναυπλίου καθηγουμένου ἐρωῶμεν κολαζομένους πολλοὺς μὲν βασιλέας, πολλοὺς δὲ καὶ ἰδιώτας, ὧν ἐνίους καὶ ἐγνωρίζομεν· εἶδομεν δὲ καὶ τὸν Κινύραν καπνῶ ὑποτυφόμενον ἐκ τῶν αἰδοίων ἀπηρητημένον. προσετίθεσαν δὲ οἱ περιηγηταὶ καὶ τοὺς ἐκάστων βίους καὶ τὰς αἰτίας ἐφ' αἷς κολάζονται· καὶ μερίστας ἀπασῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευδόμενοί τι παρὰ τὸν βίον καὶ οἱ μὴ τάληθῆ συγγεγραφότες, ἐν οἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἦν καὶ Ἡρόδοτος καὶ ἄλλοι πολλοί. τούτους οὖν ὁρῶν ἐγὼ χρηστὰς εἶχον εἰς τοῦπιὸν τὰς ἐλπίδας· οὐδὲν γὰρ ἔμαυτῶ ψεῦδος εἰπόντι συνηπιστάμην. 32. ταχέως δ' οὖν ἀναστρέψας ἐπὶ τὴν ναῦν — οὐδὲ γὰρ ἠδυνάμην φέρειν τὴν ὄψιν — ἀσπασάμενος τὸν Ναύπλιον ἀπέ-

πλευσα· καὶ μετ' ὀλίγον ἐφαίνετο πλησίον ἢ τῶν ὀνει-
 ρων νῆσος, ἀμυδρὰ καὶ ἀσαφῆς ἰδεῖν· εἶχε δὲ καὶ αὐτῆ
 128 τι τοῖς ὀνειροῖς παραπλήσιον· ὑπεχώρει γὰρ προσιόντων
 ἡμῶν καὶ ὑπέφευγε καὶ πορρωτέρω ὑπέβαινε. καταλα-
 βόντες δὲ ποτε αὐτὴν καὶ ἐσπλεύσαντες ἐς τὸν Ἐπνου
 λιμένα προσαγορευόμενον πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἔλε-
 φαντίνων, ἧ τὸ τοῦ Ἀλεκτρονόου ἱερὸν ἐστὶ, περὶ δείλην
 ὀψίαν ἀπεβαίνομεν, παρελθόντες δὲ ἐς τὴν πόλιν πολλοὺς
 ὀνειροὺς καὶ ποικίλους ἐωρῶμεν. πρῶτον δὲ βούλομαι
 περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μηδὲ ἄλλω τινὶ γέγραπται
 περὶ αὐτῆς, ὅς δὲ καὶ μόνος ἐπεμνήσθη Ὅμηρος, οὐ πάνυ
 ἀκριβῶς συνέγραψε. 33. κύκλω μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν
 ὕλη ἀνέστηκε, τὰ δένδρα δὲ ἐστὶ μῆκωνες ὑψηλαὶ καὶ
 μανδραγόραι καὶ ἐπ' αὐτῶν πολὺ τι πλῆθος νυκτερίδων·
 τοῦτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίνεται ὄρνειον. ποταμὸς δὲ
 παραρρεῖ πλησίον ὃ ὑπ' αὐτῶν καλούμενος Νυκτιπόρος,
 καὶ πηγαὶ δύο παρὰ τὰς πύλας· ὀνόματα καὶ ταύταις, τῇ
 μὲν Νήγρετος, τῇ δὲ Παννυχία. ὁ περίβολος δὲ τῆς πό-
 λεως ὑψηλὸς τε καὶ ποικίλος, ἰριδι τὴν χροῶν ὁμοιότα-
 τος. πύλαι μέντοι ἔπεισιν οὐ δύο. καθάπερ Ὅμηρος εἴ-
 ρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες, δύο μὲν πρὸς τὸ τῆς Βλακειᾶς
 129 πεδίου ἀποβλέπουσαι, ἡ μὲν σιδηρᾶ. ἡ δὲ ἐκ κεράμου
 πεποιημένη, καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν οἱ τε
 φοβεροὶ καὶ φονικοὶ καὶ ἀπηγεῖς, δύο δὲ πρὸς τὸν λιμένα
 καὶ τὴν θάλατταν, ἡ μὲν κερατίνη, καθ' ἣν ἡμεῖς παρήλ-
 θομεν, ἡ δὲ ἔλεφαντίνη. εἰσιόντι δὲ ἐς τὴν πόλιν ἐν δεξιᾷ
 μὲν ἐστὶ τὸ Νυκτῶον· σέβουσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλιστα
 καὶ τὸν Ἀλεκτρονόον· ἐκείνῳ δὲ πλησίον τοῦ λιμένος τὸ
 ἱερὸν πεποιήται. ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὰ τοῦ Ἐπνου βασιλεία.
 οὗτος γὰρ δὴ ἄρχει παρ' αὐτοῖς σατραπᾶς δύο καὶ ὑπάρ-
 χους πεποιημένος. Ταραξιώνα τε τὸν Ματαιογένους καὶ
 Πλουτοκλέα τὸν Φαντασίωρος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγορᾷ πηγή

τίς ἐστίν, ἦν καλοῦσι Καρεῶτιν· καὶ πλησίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἔνθα καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς καὶ τὸ μαντεῖον, οὗ προειστήκει προφητεύων Ἀντιφῶν ὁ τῶν ὀνειρώων ὑποκριτής, ταύτης παρὰ τοῦ Ἵπνου λαχῶν τῆς τιμῆς. 34. αὐτῶν μέντοι τῶν ὀνειρώων οὔτε φύσις οὔτε ἰδέα ἢ αὐτή. ἀλλ' οἱ μὲν μακροὶ τε ἦσαν καὶ μαλακοὶ καὶ καλοὶ καὶ εὐειδεῖς, οἱ δὲ σκληροὶ καὶ μικροὶ καὶ ἄμορφοι, καὶ οἱ μὲν χρούσει, ὡς ἐδόκουν, οἱ δὲ ταπεινοὶ τε καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοὶ τινες 130 καὶ τερατώδεις, καὶ ἄλλοι καθάπερ ἐς πομπὴν διεσκευασμένοι, οἱ μὲν ἐς βασιλέας, οἱ δὲ ἐς θεοὺς, οἱ δὲ εἰς ἄλλα τοιαῦτα κεκοσμημένοι. πολλοὺς δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν πάλαι παρ' ἡμῖν ἑωρακότες, οἱ δὲ καὶ προσήεσαν καὶ ἠσπάζοντο ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες, καὶ παραλαμβάνοντες ἡμᾶς καὶ κατακοιμίσαντες πάνυ λαμπρῶς καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, τὴν τε ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῆ κατασκευάσαντες καὶ ὑπισχνούμενοι βασιλέας τε ποιῆσειν καὶ σατράπας. ἔνιοι δὲ καὶ ἀπήγον ἡμᾶς εἰς τὰς πατρίδας καὶ τοὺς οἰκείους ἐπεδεικνυον καὶ αὐθημερὸν ἐπανῆγον. 35. ἡμέρας μὲν οὖν τριάκοντα καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν καθεύδοντες καὶ εὐωχούμενοι. ἔπειτα ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταρραγείσης ἀνεγρόμενοι καὶ ἀναθορόντες ἀνήχθημεν ἐπισιτισάμενοι. τριταῖοι δ' ἐκεῖθεν τῇ Ὠγγυρίᾳ νήσῳ προσσχόντες ἐπιβαίνομεν. πρότερον δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν ἀνεγίνωσκον τὰ γεγραμμένα. ἦν δὲ τοιαύδε· „Ὀδυσσεὺς Καλυψοῖ χαίρειν. Ἴσθι με, ὡς τὰ πρῶτα ἐξέπλευσα παρὰ σοῦ τὴν σχεδίαν κατασκευασάμενος, ναυαγία χρησάμενον μόλις ὑπὸ Λευκοθέας διασωθῆναι εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν. ὑφ' ὧν ἐς τὴν οἰκείαν ἀποπεμφθεῖς κατέλαβον πολλοὺς τῆς 131 γυναικὸς μνηστῆρας ἐν τοῖς ἡμετέροις τρυφῶντας· ἀποκτείνοντας δὲ ἅπαντας ὑπὸ Τηλεγόνου ὕστερον τοῦ ἐκ Κίρ-

κης μοι γενομένου ἀνηρέθην, καὶ νῦν εἰμι ἐν τῇ Μακά-
 ρων νήσῳ πάνυ μετανοῶν ἐπὶ τῷ καταλιπεῖν τὴν παρὰ
 σοὶ δίαίταν καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ προτεινομένην ἀθανασίαν.
 ἦν οὖν καιροῦ λάβωμαι, ἀποδρᾶς ἀφίξομαι πρὸς σέ.“
 ταῦτα μὲν ἐδήλου ἢ ἐπιστολή, καὶ περὶ ἡμῶν. ὅπως ξε-
 νισθῶμεν. 36. ἐγὼ δὲ προελθὼν ὀλίγον ἀπὸ τῆς θαλατ-
 τῆς εὖρον τὸ σπήλαιον τοιοῦτον οἶον Ὅμηρος εἶπε, καὶ
 αὐτὴν ταλασιουργοῦσαν. ὡς δὲ τὴν ἐπιστολὴν ἔλαβε καὶ
 ἐπελέξατο, πρῶτα μὲν ἐπὶ πολὺ ἐδάκρυνεν, ἔπειτα δὲ
 παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενία καὶ εἰστία λαμπρῶς καὶ περὶ
 τοῦ Ὀδυσσεῶς ἐπνυθάνετο καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης,
 ὅποια τε εἶη τὴν ὄψιν καὶ εἰ σώφρων, καθάπερ Ὀδυσσεὺς
 πάλαι περὶ αὐτῆς ἐκόμπαζε· καὶ ἡμεῖς τοιαῦτα ἀπεκρι-
 νάμεθα, ἐξ ὧν εἰκάζομεν εὐφρανεῖσθαι αὐτὴν. τότε μὲν
 οὖν ἀπελθόντες ἐπὶ τὴν ναῦν πλησίον ἐπὶ τῆς ἡτόνος
 ἐκοιμήθημεν. 37. ἔωθεν δὲ ἀνηγόμεθα σφοδρότερον κατι-
 όντος τοῦ πνεύματος· καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέρας δύο
 τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκυνθοπειραταῖς. ἀνθρώ-
 ποι δὲ εἰσιν οὗτοι ἄγριοι ἐκ τῶν πλησίου νήσων ληστεύον-
 132 τες τοὺς παραπλέοντας. τὰ πλοῖα δὲ ἔχουσι μεγάλα κολο-
 κύνθινα τὸ μῆκος πήχεων ἐξήκοντα· ἐπειδὴν γὰρ ξηρά-
 νωσι τὴν κολόκυνθαν, κοιλάναντες αὐτὴν καὶ ἐξελόντες
 τὴν ἐντεριώνην ἐμπλέουσιν. ἴστοις μὲν χρωμενοὶ καλα-
 μίνοις. ἀντὶ δὲ τῆς ὀθόνης τῷ φύλλῳ τῆς κολοκύνθης.
 προσβαλόντες οὖν ἡμῖν ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο
 καὶ πολλοὺς κατετραυμάτιζον βάλλοντες τῷ σπέρματι
 τῶν κολοκυνθῶν. ἀρχωμάλως δὲ ἐπὶ πολὺ ναυμαχοῦν-
 τες περὶ μεσημβρίαν εἶδομεν κατόπιον τῶν Κολοκυνθο-
 πειρατῶν προσπλέοντας τοὺς Καρυοναῦτας. πολέμιοι δὲ
 ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ἔδειξαν· ἐπεὶ γὰρ ἐκεῖνοι ἦσθοντο
 αὐτοὺς ἐπιόντας, ἡμῶν μὲν ὀλιγώρησαν, τραπόμενοι δὲ
 ἐπ’ ἐκείνους ἐναυμάχουν. 38 ἡμεῖς δὲ ἐν τοσοῦτῳ ἐπά-

ραντες τὴν ὁθόνην ἐφεύγομεν ἀπολιπόντες αὐτοὺς μαχο-
 μένους. καὶ δῆλοι ἦσαν κρατήσοντας οἱ Καρριναῦται ἄτε
 καὶ πλείους — πέντε γὰρ εἶχον πληρώματα — καὶ ἀπὸ 133
 ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν αὐτοῖς
 κελύφη, καρύων ἡμίτομα, κεκενωμένα, μέγεθος δὲ ἐκά-
 στου ἡμιτομίου ἐς μῆκος ὀργυιαὶ πεντεκαίδεκα. ἐπεὶ δὲ
 ἀπεκρύψαμεν αὐτούς, ἰώμεθ' αὖτε τοὺς τραυματίας καὶ τὸ
 λοιπὸν ἐν τοῖς ὄπλοις ἤμεν ὡς ἐπίπαν αἰεὶ τινὰς ἐπιβου-
 λὰς προσδεχόμενοι· οὐ μάτην. 39. οὐπω γοῦν ἐδεδύκει
 ὁ ἥλιος, καὶ ἀπὸ τινος ἐρήμου νήσου προσήλαννον ἡμῖν
 ὅσον εἴκοσιν ἄνδρες ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ὀχούμενοι,
 ληστὰὶ καὶ οὗτοι· καὶ οἱ δελφῖνες αὐτοὺς ἔφερον ἀσφελ-
 λῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐχρεμέτιζον ὥσπερ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ
 πλησίον ἦσαν, διαστάντες οἱ μὲν ἐνθεν, οἱ δὲ ἐνθεν ἔβαλ-
 λον ἡμᾶς σηπείαις ξηραῖς καὶ ὀφθαλμοῖς καρκίνων. το-
 ξευόντων δὲ καὶ ἡμῶν καὶ ἀκοντιζόντων οὐκέτι ὑπέμει-
 ναν, ἀλλὰ τρωθέντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν πρὸς τὴν νῆσον
 κατέφυγον. 40. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον γαλήνης οὐσῆς
 ἐλάθομεν προσοκείλαντες ἀλκυόνοσ καλιᾶ παμμεγέθει· 134
 σταδίων γοῦν ἦν αὕτη ἐξήκοντα τὸ περίμετρον. ἐπέπλει
 δὲ ἡ ἀλκυὼν τὰ ῥᾶ θάλασσα οὐ πολὺ μείων τῆς καλιᾶς.
 καὶ δὴ ἀναπταμένη μικροῦ μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν τῷ
 ἀνέμῳ τῶν πτερῶν· ὥχεται δ' οὖν φεύγουσα γοεράν τινα
 φωνὴν προεμένη. ἐσβάντες δὲ ἡμεῖς ἡμέρας ἤδη ὑποφαι-
 νούσης ἐθεώμεθα τὴν καλιᾶν σχεδιά μεγάλην προσει-
 κυῖαν ἐκ δένδρων μεγάλων συμπεφορημένην· ἐπὶ δὲ
 καὶ ῥᾶ πεντακόσια, ἕκαστον αὐτῶν Χίου πίθου περιπλη-
 θέστερον. ἤδη μέντοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἐνδοθεν ἐφαίνοντο
 καὶ ἔκρωζον. πελέκεσιν οὖν διακόψαντες ἐν τῶν ῥᾶν
 νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολάψαμεν εἴκοσι γυπῶν ἀδρότερον.
 41. ἐπεὶ δὲ πλέοντες ἀπείχομεν τῆς καλιᾶς ὅσον σταδίουσ
 διακοσίους, τέρατα ἡμῖν μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἐπεσή-

μανεν· ὁ τε γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χηνίσκος ἄφνω ἐπτερού-
 ξατο καὶ ἀνεβόησε, καὶ ὁ κυβερνήτης ὁ Σκίνθαρος φα-
 λακρὸς ἤδη ὦν ἀνεκόμησε, καὶ τὸ πάντων δὴ παραδοξό-
 τατον. ὁ γὰρ ἰστὸς τῆς νεῶς ἐξεβλάστησε καὶ κλάδους
 ἀνέφυσε καὶ ἐπὶ τῷ ἄκρῳ ἐκαρποφόρησεν, ὁ δὲ καρπὸς
 ἦν σῦκα καὶ σταφυλὴ μέλαινα, οὕτω πέπειρος. ταῦτα
 135 ἰδόντες ὡς τὸ εἰκὸς ἐταράχθημεν καὶ ἠυχόμεθα τοῖς θεοῖς
 ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τοῦ φαντάσματος. 42. οὕτω δὲ
 πεντακοσίους σταδίους διελθόντες εἶδομεν ὕλην μεγίστην
 καὶ λάσιον πιτύων καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς μὲν εἰκά-
 σαμεν ἠπειρον εἶναι· τὸ δὲ ἦν πέλαγος ἄβυσσον ἀρρίξοις
 δένδροις καταπεφυτευμένον· εἰστήκει δὲ τὰ δένδρα ὅμως
 ἀκίνητα, ὀρθὰ καθάπερ ἐπιπλέοντα. πλησιάσαντες γοῦν
 καὶ τὸ πᾶν κατανοήσαντες ἐν ἀπόρῳ εἰχόμεθα τί χρῆ
 δραῖν· οὔτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατὸν ἦν —
 πυκνὰ γὰρ καὶ προσεχῆ ὑπῆρχεν — οὔτε ἀναστρέφειν
 ἐδόκει ῥάδιον. ἐγὼ δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον
 ἀπεσκόπουν τὰ ἐπέκεινα ὅπως ἔχοι. καὶ ἑώρων ἐπὶ στα-
 δίους μὲν πεντήκοντα ἢ ὀλίγῳ πλείους τὴν ὕλην οὔσαι,
 ἔπειτα δὲ αὐτίς ἕτερον ὠκεανὸν ἐκδεχόμενοι. καὶ δε-
 ἐδόκει ἡμῖν ἀναθεμένους τὴν ναῦν ἐπὶ τὴν κόμην τῶν
 δένδρων — πυκνὴ δὲ ἦν — ὑπερβιβάσαι, εἰ δυναίμεθα,
 εἰς τὴν θάλατταν τὴν ἑτέραν· καὶ οὕτως ἐποιούμεν. ἐκ-
 δήσαντες γὰρ αὐτὴν κάλῳ μεγάλῳ καὶ ἀνελθόντες ἐπὶ
 τὰ δένδρα μόλις ἀνιμησάμεθα. καὶ θέντες ἐπὶ τῶν κλα-
 δων, πετάσαντες τὰ ἰστία καθάπερ ἐν θαλάττῃ ἐπλέομεν
 τοῦ ἀνέμου προωθοῦντος ἐπισιγόμενοι· ἔνθα δὴ καὶ τὸ
 136 Ἀντιμάχου τοῦ ποιητοῦ ἔπος ἐπεισῆλθε. φησὶ γὰρ πού
 κακείνος·

Τοῖσιν δ' ὕληντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι.

43. βιασάμενοι δὲ ὅμως τὴν ὕλην ἀφικόμεθα εἰς τὸ ὕδωρ,
 καὶ πάλιν ὁμοίως καταθέντες τὴν ναῦν ἐπλέομεν διὰ

καθαροῦ καὶ διαυγοῦς ὕδατος, ἄχρι δὴ ἐπέστημεν χάσματι
 μεγάλῳ ἐκ τοῦ ὕδατος διεστώτος γεγεννημένῳ, καθάπερ
 ἐν τῇ γῆ πολλάκις ὀρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γενόμενα δια-
 χωρίσματα. ἡ μὲν οὖν ναῦς καθελόντων ἡμῶν τὰ ἰστία
 οὐ φραδίως ἔστη παρ' ὀλίγον ἐλθοῦσα κατενεχθῆναι. ὑπερ-
 κύψαντες δὲ ἡμεῖς ἐωρῶμεν βάθος ὅσον σταδίων χιλίων
 μάλα φοβερόν καὶ παράδοξον· εἰστήκει γὰρ τὸ ὕδωρ ὥσ-
 περ μεμερισμένον· περιβλέποντες δὲ ὀρῶμεν κατὰ δεξιὰ
 οὐ πάνυ πόρρωθεν γέφυραν ἐπέξενυμένην ὕδατος συν-
 άπτοντος τὰ πελάγη κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ἐκ τῆς ἐτέρας
 θαλάττης ἐς τὴν ἐτέραν διαρρέοντος. προσελάσαντες οὖν
 ταῖς κώπαις κατ' ἐκείνο παρεδράμομεν καὶ μετὰ πολλῆς
 ἀγωνίας ἐπεράσαμεν οὐποτε προσδοκῆσαντες. 44. ἐντεῦ-
 θεν ἡμᾶς ὑπεδέχετο πέλαγός τε προσηνῆς καὶ νῆσος οὐ
 μεγάλη, εὐπρόσιτος, συνοικουμένη· ἐνέμοντο δὲ αὐτὴν
 ἄγριοι ἄνθρωποι, Βουκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἶον
 παρ' ἡμῖν τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττουσιν. ἀποβάντες 137
 δὲ προῆιμεν ὑδρευσόμενοι καὶ σιτία ληψόμενοι, εἴ πο-
 θεν δυνηθείημεν· οὐκέτι γὰρ εἶχομεν. καὶ ὕδωρ μὲν αὐ-
 τοῦ πλησίον εὔρομεν, ἄλλο δὲ οὐδὲν ἐφαίνετο, πλὴν μυ-
 κηθμὸς πολὺς οὐ πόρρωθεν ἠκούετο. δόξαντες οὖν ἀγέ-
 λην εἶναι βοῶν, κατ' ὀλίγον προχωροῦντες ἐπέστημεν
 τοῖς ἀνθρώποις. οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς ἐδίωκον, καὶ τρεῖς
 μὲν τῶν ἐταίρων λαμβάνουσιν, οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὴν
 θάλατταν κατεφεύγομεν. εἶτα μέντοι πάντες ὀπλισάμενοι
 — οὐ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν ἀτιμωρήτους περιιδεῖν τοὺς φί-
 λους — ἐμπίπτομεν τοῖς Βουκεφάλοις τὰ κρέα τῶν ἀνη-
 ρημένων διαιρουμένοις· βοήσαντες δὲ πάντες ἐδιώκομεν,
 καὶ κτείνομέν τε ὅσον πεντήκοντα καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο
 λαμβάνομεν, καὶ αὐθις ὀπίσω ἀνεστρέψαμεν τοὺς αἰχμα-
 λώτους ἔχοντες. σιτίον μέντοι οὐδὲν εὔρομεν. οἱ μὲν οὖν
 ἄλλοι παρήνουν ἀποσφάπτειν τοὺς εἰλημμένους, ἐγὼ δὲ

οὐκ ἔδοκίμαζον, ἀλλὰ δήσας ἐφύλαττον αὐτούς, ἄχρι δὴ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βουκεφάλων πρέσβεις αἰτοῦντες ἐπὶ λύτροις τοὺς συνειλημμένους· συνίεμεν γὰρ αὐτῶν διανευόντων καὶ γοερὸν τι μυκωμένων ὥσπερ ἰκετευόντων. τὰ λύτρα δὲ ἦν τυροὶ πολλοὶ καὶ ἰχθῦς ξηροὶ καὶ κρόμ-
 138 μνα καὶ ἔλαφοι τέτταρες, τρεῖς ἐκάστη πόδας ἔχουσα, δύο μὲν τοὺς ὕπισθεν, οἱ δὲ πρόσω εἰς ἓνα συνεπεφύκεισαν. ἐπὶ τούτοις ἀποδόντες τοὺς συνειλημμένους καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμείναντες ἀνήχθημεν. 45. ἤδη δὲ ἰχθύες τε ἡμῖν ἐφαίνοντο καὶ ὄρνεα παρεπέτετο καὶ ἄλλ' ὅποσα γῆς πλησίον οὔσης σημεῖα, προῦφαίνετο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρας εἶδομεν καινῶ τρόπῳ ναυτιλίας χρωμένους· αὐτοὶ γὰρ καὶ ναῦται καὶ νῆες ἦσαν. λέξω δὲ τοῦ πλοῦ τὸν τρόπον· ὕπτιοι κείμενοι ἐπὶ τοῦ ὕδατος ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα — μεγάλα δὲ φέρουσιν — ἐξ αὐτῶν ὀθόνην πετάσαντες καὶ ταῖς χερσὶ τοὺς ποδεῶνας κατέχοντες ἐμπίπτουτος τοῦ ἀνέμου ἔπλεον. ἄλλοι δὲ μετὰ τούτους ἐπὶ φελλῶν καθήμενοι ζεύξαντες δύο δελφίνας ἤλαυνόν τε καὶ ἠνιόχουν· οἱ δὲ προϊόντες ἐπεφέροντο τοὺς φελλούς. οὗτοι ἡμᾶς οὔτε ἠδίκουν οὔτε ἔφειγον, ἀλλ' ἤλαυνον ἀδεῶς τε καὶ εἰρηνικῶς τὸ εἶδος τοῦ ἡμετέρου πλοίου
 139 θανμάζοντες καὶ πάντοθεν περισκοποῦντες. 46. ἐσπέρας δὲ ἤδη προσήχθημεν νήσῳ οὐ μεγάλῃ· κατώκητο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν, ὡς ἐνομιζομεν. Ἑλλάδα φωνῆν προειμένων· προσήεσαν γὰρ καὶ ἐδεξιοῦντο καὶ ἠσπάζοντο, πάνν ἑταιρικῶς κεκοσμημέναι καὶ καλά παῖσαι καὶ νεάνιδες. ποδήρεις τοὺς χιτῶνας ἐπισυρόμεναι. ἡ μὲν οὖν νήσος ἐκαλεῖτο Καββαλοῦσα. ἡ δὲ πόλις Ὑδραμαρδία. λαβοῦσαι δ' οὖν ἡμᾶς αἱ γυναῖκες ἐκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε καὶ ξένον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποστὰς — οὐ γὰρ χρηστὰ ἔμαντευόμην — ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων ὀρώ πολ-
 λῶν ἀνθρώπων ὅστις καὶ κρανία κείμενα· καὶ τὸ μὲν βοῆν

ἰστάναι καὶ τοὺς ἑταίρους συγκαλεῖν καὶ ἐς τὰ ὄπλα χω-
 ρεῖν οὐκ ἔδοκίμαζον. προχειρισάμενος δὲ τὴν μαλάχην
 πολλὰ ἠνύχομην αὐτῇ διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν.
 μετ' ὀλίγον δὲ τῆς ξένης διακονουμένης εἶδον τὰ σκέλη
 οὐ γυναικός, ἀλλ' ὄνου ὀπλάς· καὶ δὴ σπασάμενος τὸ 140
 ξίφος συλλαμβάνω τε ταύτην καὶ δήσας περὶ τῶν ὄλων
 ἀνέκρινον. ἡ δέ, ἄκουσα μὲν. εἶπε δὲ ὅμως, αὐτὰς μὲν
 εἶναι θαλαττίους γυναικᾶς Ὀνοσκελέας προσαγορευομέ-
 νας, τροφήν δὲ ποιεῖσθαι τοὺς ἐπιδημοῦντας ξένους. ἐπει-
 δὲν γάρ, ἔφη, μεθύσωμεν αὐτούς, συνευνηθεῖσαι κοι-
 μωμένοις ἐπιχειροῦμεν. ἀκούσας δὲ ταῦτα ἐκείνην μὲν
 αὐτοῦ κατέλιπον δεδεμένην, αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ
 στέγος ἐβόων τε καὶ τοὺς ἑταίρους συνεκάλουν. ἐπεὶ
 δὲ συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμήνουν αὐτοῖς καὶ τὰ τε ὅσῃ
 ἐδείκνυον καὶ ἦγον ἔσω πρὸς τὴν δεδεμένην· ἡ δὲ αὐτίκα
 ὕδωρ ἐγένετο καὶ ἀφανὴς ἦν. ὅμως δὲ τὸ ξίφος ἐς τὸ ὕδωρ
 καθῆκα πειρώμενος· τὸ δὲ αἷμα ἐγένετο. 47. ταχέως οὖν
 ἐπὶ ναῦν κατελθόντες ἀπεπλεύσαμεν· καὶ ἐπεὶ ἡμέρα
 ὑπὴύραξε, τὴν ἡπειρον ἀποβλεπόμενοι εἰκάζομεν εἶναι
 τὴν ἀντιπέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένην κειμένην. προσ-
 κυνήσαντες δ' οὖν καὶ προσευξάμενοι περὶ τῶν μελλόν-
 των ἐσκοποῦμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει ἐπιβάσι μόνον αὐθις
 ὀπίσω ἀναστρέφειν, τοῖς δὲ τὸ μὲν πλοῖον αὐτοῦ κατα-
 λιπεῖν, ἀνελθόντας δὲ ἐς τὴν μεσόγαιαν πειραθῆναι τῶν
 ἐνοικούντων. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμῶν σφο-
 δρὸς ἐπιπεσὼν καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῷ αἰγιαλῷ
 διέλυσεν. ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα τὰ ὄπλα ἕκαστος
 καὶ εἴ τι ἄλλο οἶός τε ἦν ἀρπασάμενοι.

Ταῦτα μὲν οὖν τὰ μέχρι τῆς ἐτέρας γῆς συνενεχθέν-
 τα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ καὶ παρὰ τὸν πλοῦν ἐν ταῖς νή-
 σοις καὶ ἐν τῷ ἀέρι καὶ μετ' αὐτὰ ἐν τῷ κῆτει καὶ ἐπειδὴ
 ἐξήλθομεν, παρὰ τε τοῖς ἥρωσι καὶ τοῖς ὀνειροῖς καὶ τὰ 141

τελευταία παρὰ τοῖς Βουκεφάλοις καὶ ταῖς Ὀνοσκελαῖς, τὰ δὲ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν τοῖς ἐξῆς βιβλίοις διηγῆσομαι.

ΤΥΡΑΝΝΟΚΤΟΝΟΣ.

Ἀνῆλθέ τις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ὡς ἀποκτενῶν τὸν τύραννον· αὐτὸν μὲν οὐχ εὔρε, τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ ἀποκτείνας κατέλιπε τὸ ξίφος ἐν τῷ σώματι. ἔλθων ὁ τύραννος καὶ τὸν υἱὸν ἰδὼν ἤδη νεκρὸν τῷ αὐτῷ ξίφει ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν. αἰτεῖ ὁ ἀνελθὼν καὶ τὸν τοῦ τυράννου υἱὸν ἀνελὼν γέρας ὡς τυραννοκτόνος.

1. Δύο τυράννους ἀποκτείνας. ὧ ἄνδρες δικασταί, μιᾶς ἡμέρας, τὸν μὲν ἤδη παρηβηκότα, τὸν δὲ ἀκμαῖζοντα καὶ πρὸς διαδοχὴν τῶν ἀδικημάτων ἐτοιμότερον, ἤκω μίαν ὅμως ἐπ' ἀμφοτέροις αἰτήσων δωρεὰν μόνος τῶν πώποτε τυραννοκτόνων πληγῇ μιᾶ δύο ποιηροῦς ἀποσκευασάμενος καὶ φονεύσας τὸν μὲν παῖδα τῷ ξίφει, τὸν πατέρα δὲ τῇ πρὸς τὸν υἱὸν φιλοστοργίᾳ. ὁ μὲν οὖν τύραννος ἀνθ' ὧν ἐποίησεν ἱκανὴν ἡμῖν δέδωκε τιμωρίαν. ζῶν μὲν τὸν υἱὸν ἐπιδὼν προσηρησμένοι παρὰ τὴν τελευταίην, τελευταῖον δὲ ἠραγκασμένος, τὸ παραδοξότατον, αὐτὸς αὐτοῦ γενέσθαι τυραννοκτόνος· ὁ παῖς δὲ ὁ ἐκείνου τέθυκε μὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὑπηρετήσε δέ μοι καὶ ἀπο-

142 θανὼν πρὸς ἄλλον φόνον. ζῶν μὲν συναδικῶν τῷ πατρὶ, μετὰ θάνατον δὲ πατροκτονήσας, ὡς ἐδύνατο. 2. τὴν μὲν οὖν τυραννίδα ὁ παύσας εἰμὶ ἐγὼ καὶ τὸ ξίφος, ὃ πάντα εἰργασται, ἐμόν, τὴν δὲ τάξιν ἐνήλλαξα τῶν φόνων καὶ τὸν τρόπον ἐκαινοτόμησα τῆς τῶν ποιηρῶν τελευταίης, τὸν μὲν ἰσχυρότερον καὶ ἀμύρασθαι δυνατόμενον αὐτὸς ἀνελὼν, τὸν γέροντα δὲ μόνῳ παραχωρήσας τῷ ξίφει. 3. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ περιττότερόν τι ἐπὶ τοῦτοις

ᾤμην γενήσεσθαι μοι παρ' ὑμῶν καὶ δωρεὰς λήψεσθαι ἰσαρίθμους τοῖς ἀνηρημένοις, ὡς ἂν οὐ τῶν παρόντων ἀπαλλάξας ὑμᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν μελλόντων κακῶν ἐλπίδος, καὶ τὴν ἐλευθερίαν βέβαιον παρασχῶν, οὐδενὸς παραλελειμμένου κληρονόμου τῶν ἀδικημάτων· μεταξὺ δὲ κινδυνεύω τοσαῦτα κατορθώσας ἀγέραστος ἀπελθεῖν παρ' ὑμῶν καὶ μόνος στέρεσθαι τῆς παρὰ τῶν νόμων ἀμοιβῆς, οὓς διεφύλαξα. ὁ μὲν οὖν ἀντιλέγων οὕτωσὶ δοκεῖ μοι οὐ κηδόμενος. ὡς φησι, τῶν κοινῶν τοῦτο ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι λελυπημένος καὶ ἀμυνόμενος τὸν ἐκείνοισ τοῦ θανάτου αἴτιον γεγεννημένον. 4. ὑμεῖς δὲ ἀνάσχεσθέ μου, ὧ ἄνδρες δικασταί, πρὸς ὀλίγον τὰ ἐν τῇ τυραννίδι καίπερ εἰδόσιν ὑμῖν ἀκριβῶς διηγουμένου· καὶ γὰρ τὸ μέγεθος οὕτω μάθοιτ' ἂν τῆς εὐεργεσίας τῆς ἐμῆς, καὶ αὐτοὶ μᾶλλον εὐφρανεῖσθε λογιζόμενοι ὧν ἀπηλλάγητε. οὐ γὰρ ὥσπερ ἄλλοις τισὶν ἤδη συνέβη πολλάκις, ἀπλῆν καὶ ἡμεῖς τυραννίδα καὶ μίαν δουλείαν ὑπεμείναμεν, οὐδὲ ἐνὸς ὑπηνέγκαμεν ἐπιθυμίαν δεσπότου, ἀλλὰ μόνοι τῶν πώποτε τὰ ὅμοια δυστυχησάντων δύο ἀνθ' ἐνὸς τυράννου εἶχομεν καὶ πρὸς διττὰ οἱ δυστυχεῖς ἀδικήματα διηρούμεθα. μετριώτερος δὲ ὁ πρεσβύτερος ἦν παρὰ πολὺ καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἠπιώτερος καὶ πρὸς τὰς κολάσεις βραδύτερος καὶ πρὸς τὰς ἐπιθυμίας ἀμβλύτερος, ὡς ἂν ἤδη τῆς ἡλικίας τὸ μὲν σφοδρότερον τῆς ὀρμῆς ἐπεχούσης. τὰς δὲ τῶν ἡδονῶν ὀρεξεις χαλιναγωγούσης. καὶ πρὸς γε τὴν ἀρχὴν τῶν ἀδικημάτων ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἄκων προῆχθαι ἐλέγετο, οὐ πάνυ τυραννικὸς αὐτὸς ὧν, ἀλλ' εἰκὼν ἐκείνω· φιλότεκνος γὰρ ἐς ὑπερβολὴν ἐγένετο, ὡς ἔδειξε, καὶ πάντα ὁ παῖς ἦν αὐτῷ καὶ ἐκείνω ἐπείθετο καὶ ἠδίκηει ὅσα κελεύοι καὶ ἐκόλαζεν οὓς προστάττοι καὶ πάντα ὑπηρέτει, καὶ ὄλως ἐτυραννεῖτο ὑπ' αὐτοῦ καὶ δορυφόρος τῶν τοῦ παι-

δὸς ἐπιθυμιῶν ἦν. 5. ὁ νεανίας δὲ τῆς μὲν τιμῆς παρε-
 144 χῶρει καθ' ἡλικίαν ἐκείνῳ καὶ μόνου ἐξίστατο τοῦ τῆς
 ἀρχῆς ὀνόματος, τὸ δ' ἔργου τῆς τυραννίδος καὶ τὸ κε-
 φάλαιον αὐτὸς ἦν, καὶ τὸ μὲν πιστὸν καὶ ἀσφαλὲς ἀπ'
 αὐτοῦ παρεῖχε τῇ δυναστείᾳ, τὴν δὲ ἀπόλαυσιν μόνος
 ἔκαρπουτο τῶν ἀδικημάτων. ἐκεῖνος ἦν ὁ τοὺς δορυφό-
 ρους συνέχων, ὁ τὴν φρουρὰν κρατύνων, ὁ τοὺς τυραν-
 νουμένους φοβῶν, ὁ τοὺς ἐπιβουλεύοντας ἐκκόπτων,
 ἐκεῖνος ὁ τοὺς ἐφήβους ἀνασπῶν, ὁ ἐνυβρίζων τοῖς γά-
 μοις· ἐκείνῳ αἱ παρθέναι ἀνήγοντο, καὶ εἴ τινες σφαγαὶ
 καὶ εἴ τινες φυγαὶ καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις καὶ βάσανοι
 καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα τολμήματα ἦν νεανικά. ὁ γέρον
 δὲ ἐκεῖνος ἠκολούθει καὶ συνηθίκει καὶ ἐπῆνει μόνον τὰ
 τοῦ παιδὸς ἀδικήματα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἡμῖν ἀφόρητον
 καθειστήκει· ὅταν γὰρ αἱ τῆς γνώμης ἐπιθυμίαι τὴν ἐκ
 τῆς ἀρχῆς ἐξουσίαν προσλάβωσιν, οὐδένα ὄρον ποιοῦν-
 ται τῶν ἀδικημάτων. 6. μάλιστα δὲ ἐκεῖνο ἐλύπει, τὸ εἰ-
 δέναι μακρὰν, μᾶλλον δὲ αἰδιον τὴν δουλείαν ἐσομένην
 καὶ ἐκ διαδοχῆς παραδοθησομένην τὴν πόλιν ἄλλοτε ἄλ-
 λω δεσπότῃ καὶ πονηρῶν κληροσύμημα γενησόμενον τὸν
 δῆμον· ὡς τοῖς γε ἄλλοις οὐ μικρὰ τις ἐλπίς αὕτη, τὸ λο-
 γίζεσθαι καὶ πρὸς αὐτοὺς λέγειν. „ἀλλ' ἤδη παύσεται,
 ἀλλ' ἤδη τεθνήξεται καὶ μετ' ὀλίγοι ἐλεύθεροι γενησό-
 μεθα.“ ἐπ' ἐκείνων δὲ οὐδὲν τοιοῦτον ἠλπίζετο, ἀλλὰ
 ἐωρῶμεν ἤδη ἔτοιμον τὸν τῆς ἀρχῆς διάδοχον. τοιγαροῦν
 οὐδ' ἐπιχειρεῖν τις ἐτόλμα τῶν γεννηκῶν καὶ τὰ αὐτὰ
 145 ἔμοι προαιρουμένων, ἀλλ' ἀπέγνωστο παντάπασιν ἡ ἐλευ-
 θερία καὶ ἄμαχος ἡ τυραννὶς ἐδόκει πρὸς τοσοῦτους ἐσο-
 μένης τῆς ἐπιχειρήσεως. 7. ἀλλ' οὐκ ἐμὲ ταῦτα ἐφόβησεν
 οὐδὲ τὸ δυσχερὲς τῆς πράξεως λογισάμενος ἀπώκησα
 οὐδὲ πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπεδειλίασα, μόνος δέ, μόνος
 πρὸς οὕτως ἰσχυρὰν καὶ πολλὴν τυραννίδα, μᾶλλον δὲ

οὐ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ξίφους ἀνήγειν τοῦ συμμαχη-
 μένου καὶ τὸ μέρος συντετυραννοκτονηκός, πρὸ ὀφθαλ-
 μῶν μὲν τὴν τελευτὴν ἔχων, ἀλλαξόμενος δὲ ὅμως τὴν
 κοινὴν ἐλευθερίαν τῆς σφαγῆς τῆς ἐμῆς. ἐντυχῶν δὲ τῇ
 πρώτῃ φρουρᾷ καὶ τρεψάμενος οὐ θάδιως τοὺς δορυφό-
 ρους καὶ τὸν ἐντυγχάνοντα κτείνων καὶ τὸ ἀνδιστάμενον
 πᾶν διαφθείρων ἐπὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τῶν ἔργων ἰέμην,
 ἐπὶ τὴν μόνην τῆς τυραννίδος ἰσχύν, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν
 τῶν ἡμετέρων συμφορῶν· καὶ ἐπιστὰς τῷ τῆς ἀκροπό-
 λεως φρουρίῳ καὶ ἰδὼν γεννικῶς ἀμυνόμενον καὶ ἀντι-
 στάμενον πολλοῖς τραύμασιν ὅμως ἀπέκτεινα. 8. καὶ ἡ
 μὲν τυραννὶς ἤδη καθήρητο καὶ πέρας εἶχε μοι τὸ τόλ-
 μημα, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου πάντες ἡμεῖς ἐλεύθεροι, ἐλεί-
 πετο δὲ ὁ γέρον ἐτι μόνος, ἄνοπλος, ἀποβεβληκῶς τοὺς
 φύλακας, ἀπολωλεκῶς τὸν μέγαν ἐκείνον ἑαυτοῦ δορυ-
 φόρον, ἔρημος, οὐδὲ γενναίας ἐτι χειρὸς ἄξιος. ἐνταῦθα
 τοίνυν πρὸς ἑμαυτόν, ὧ ἄνδρες δικασταί, τὰ τοιαῦτα
 ἐλογιζόμεν· πάντ' ἔχει μοι καλῶς, πάντα πέπρακται,
 πάντα κατώρθωται. τίνα ἂν ὁ περίλοιπος κολασθεῖν τρό- 146
 πον; ἐμοῦ μὲν γὰρ ἀνάξιός ἐστι καὶ τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ
 μάλιστα ἐπ' ἔργῳ λαμπρῷ καὶ νεανικῷ καὶ γενναίῳ ἀνη-
 ρημένος, κατασχύνων κἀκείνην τὴν σφαγὴν· ἄξιον δέ
 τίνα δεῖ ζητῆσαι δῆμιον ἄλλον μετὰ τὴν συμφορὰν, μηδὲ
 τὴν αὐτὴν κερδαίνειν. ἰδέτω, κολασθῆτω, παρακείμενον
 ἐχέτω τὸ ξίφος· τούτῳ τὰ λοιπὰ ἐντέλλομαι. ταῦτα βου-
 λευσάμενος αὐτὸς μὲν ἐκποδῶν ἀπηλλαττόμην, τὸ δέ,
 ὅπερ ἐγὼ προῦμαντευσάμην, διεπράξατο καὶ ἐτυραννο-
 κτόνησε καὶ τέλος ἐπέθηκε τῷ ἐμῷ δράματι. 9. πάρειμι
 οὖν κομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρατίαν καὶ θαρρεῖν ἤδη προ-
 κηρύττων ἅπασιν καὶ τὴν ἐλευθερίαν εὐαγγελιζόμενος. ἤδη
 οὖν ἀπολαύετε τῶν ἔργων τῶν ἐμῶν. κενὴ μὲν, ὡς ὄρατε,
 πονηρῶν ἢ ἀκρόπολις, ἐπιτάττει δὲ οὐδεὶς, ἀλλὰ καὶ τι-

μᾶν ἔξεστι καὶ δικάζειν καὶ ἀντιλέγειν κατὰ τοὺς νόμους,
 καὶ ταῦτα πάντα γεγένηται δι' ἐμὲ ὑμῖν καὶ διὰ τὴν τόλ-
 μαν τὴν ἐμὴν, κακὸν τοῦ ἐνὸς ἐκείνου φόνου, μεθ' ὃν
 οὐκέτι ζῆν πατήρ ἐδύνατο. ἀξιώ δ' οὖν ἐπὶ τούτοις τὴν
 ὀφειλομένην δοθῆναί μοι παρ' ὑμῶν δωρεάν, οὐ φιλοκερ-
 δῆς οὐδὲ μικρολόγος τις ὢν οὐδὲ ἐπὶ μισθῷ τὴν πατρίδα
 εὐεργετεῖν προηρημένος, ἀλλὰ βεβαιωθῆναί μοι βουλό-
 μενος τὰ κατορθώματα τῇ δωρεᾷ καὶ μὴ διαβληθῆναι
 μηδὲ ἄδοξον γενέσθαι τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ἐμὴν ὡς ἀτελῆ
 καὶ γέρωσ ἀναξίαν κεκριμένην. 10. οὐτοσί δὲ ἀντιλέγει
 147 δωρεάν λαμβάνειν· οὐ γὰρ εἶναι τυραννοκτόνον οὐδὲ
 πεπραχθαί μοι τι κατὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐνδεῖν τι τῷ ἔργῳ
 τῷ ἐμῷ πρὸς ἀπαίτησιν τῆς δωρεᾶς. πυνθάνομαι τοίνυν
 αὐτοῦ. τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς παρ' ἡμῶν; οὐκ ἐβουλήθην;
 οὐκ ἀνήλθον; οὐκ ἐφόνευσα; οὐκ ἠλευθέρωσα; μὴ τις
 ἐπιτάττει; μὴ τις κελεύει; μὴ τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μὴ
 τίς με τῶν κακούργων διέφυγεν; οὐκ ἂν εἴποις. ἀλλὰ
 πάντα εἰρήνης μεστὰ καὶ πάντες οἱ νόμοι καὶ ἐλευθερία
 σαφῆς καὶ δημοκρατία βέβαιος καὶ γάμοι ἀνύβριστοι καὶ
 παῖδες ἀδεεῖς καὶ παρθένοι ἀσφαλεῖς καὶ ἐορτάζουσα τὴν
 κοινὴν εὐτυχίαν ἢ πόλις. τίς οὖν ὁ τούτων ἀπάντων αἴ-
 τιος; τίς ὁ ἐκείνα μὲν παύσας, τὰ δὲ παρεσχημένος; εἰ
 γὰρ τίς ἐστι πρὸ ἐμοῦ τιμᾶσθαι δίκαιος. παραχωρῶ τοῦ
 γέρωσ, ἐξίσταμαι τῆς δωρεᾶς. εἰ δὲ μόνος ἐγὼ πάντα διε-
 πραξάμην τολμῶν, κινδυνεύων, ἀνίων, ἀναιρῶν, κολά-
 ζων, δι' ἀλλήλων τιμωρούμενος, τί μου διαβάλλεις τὰ
 κατορθώματα; τί δαὶ ἀχάριστον πρὸς με τὸν δῆμον ποι-
 εῖς εἶναι; 11. Οὐ γὰρ αὐτὸν ἐφόνευσας τὸν τύραννον·
 ὁ δὲ νόμος τυραννοκτόνῳ δίδωσι τὴν δωρεάν. Διαφέρει
 δέ, εἰπέ μοι, τί ἢ αὐτὸν ἀνελεῖν ἢ τοῦ θανάτου παρα-
 σχεῖν τὴν αἰτίαν; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲν οἶμαι· ἀλλὰ τοῦτο

μόνον ὁ νομοθέτης εἶδε, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δημοκρα-
 τίαν, τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν. τοῦτ' ἐτίμησε, τοῦτ'
 ἄξιον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ὅπερ οὐκ ἂν εἶποις μὴ δι' ἐμὲ
 γεγενῆσθαι. εἰ γὰρ ἐφόνευσα δι' ὃν ἐκεῖνος ζῆν οὐκ ἐδύ-
 νατο, αὐτὸς εἰργασμαὶ τὴν σφαγὴν. ἐμὸς ὁ φόνος, ἡ χεὶρ 148
 ἐκεῖνου. μὴ τοίνυν ἀκριβολογοῦ ἔτι περὶ τοῦ τρόπου τῆς
 τελευτῆς μηδὲ ἐξέταξε ὅπως ἀπέθανεν, ἀλλ' εἰ μηκέτ'
 ἐστίν, εἰ δι' ἐμὲ τὸ μηκέτ' εἶναι ἔχει· ἐπεὶ κάκεινο προσ-
 εξετάσειν μοι δοκεῖς καὶ συκοφαντήσειν τοὺς εὐεργέτας,
 εἴ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ ἢ ξύλῳ ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ
 ἀπέκτεινε. τίθαί, εἰ λιμῶ ἐξεπολιόρκησα τὸν τύραννον
 τὴν ἀνάγκην τῆς τελευτῆς παρέχων, ἀπήτεις ἂν καὶ τότε
 παρ' ἐμοῦ αὐτόχειρα τὴν σφαγὴν, ἢ ἐνδεῖν ἔλεγές μοι τι
 πρὸς τὸν νόμον, καὶ ταῦτα, χαλεπώτερον τοῦ κακούρ-
 γου πεφονευμένου; ἐν μόνον ἐξέταξε, τοῦτο ἀπαίτει, 149
 τοῦτο πολυπραγμόνει, τίς τῶν πονηρῶν λείπεται, ἢ τίς
 ἐλπίς τοῦ φόβου ἢ τί ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν; εἰ δὲ
 καθαρὰ πάντα καὶ εἰρηνικά, συκοφαντοῦντός ἐστι τῷ
 τρόπῳ τῶν πεπραγμένων χρώμενον ἀποστερεῖν ἐθέλειν
 τὴν ἐπὶ τοῖς πεπονημένοις δωρεάν. 12. ἐγὼ καὶ τοῦτο
 μέμνημαι διηγορευμένον ἐν τοῖς νόμοις, ἐκτὸς εἰ μὴ διὰ
 τὴν πολλὴν δουλείαν ἐπιλέλησμαι τῶν ἐν αὐτοῖς εἰρημέ-
 νων, αἰτίας θανάτου εἶναι διττάς, εἴ τις αὐτὸς ἀπέκτει-
 νεν ἢ εἴ τις μὴ αὐτὸς μὲν ἀπέκτεινε μηδὲ τῇ χειρὶ ἔδρασε
 τὸ ἔργον, ἠνάγκασε δὲ καὶ παρέσχεν ἀφορμὴν τοῦ φόνου, 150
 τὰ ἴσα καὶ τοῦτον ἄξιόσ' ὁ νόμος αὐτὸν ἀντικολάζεσθαι,
 μάλα δικαίως· καὶ γὰρ ἠβούλετο τοῦ πεπραγμένου ἴσον
 γίνεσθαι τὸ τῆς αἰτίας· καὶ περιττὴ λοιπὸν ἡ ἐξέτασις
 τοῦ τρόπου τῆς σφαγῆς. εἶτα τὸν μὲν οὕτως ἀποκτείναντα
 κολάζειν ὡς ἀνδροφόνον δικαιοῖς καὶ οὐδαμῶς ἀφεῖσθαι
 θέλεις, τὸν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τούτῳ τρόπῳ εὖ πεποιη-
 κότε τὴν πόλιν οὐ τῶν ὁμοίων ἀξιῶσεις τοῖς εὐεργέταις;

13. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἂν ἔχοις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν ἀπλῶς αὐτὸ ἔπραξα, ἠκολούθησε δέ τι τέλος ἄλλως χρηστὸν ἐμοῦ μὴ θελήσαντος. τί γὰρ ἔτι ἐδεδίδειν τοῦ ἰσχυροτέρου πεφονευμένου; τί δὲ κατέλιπον τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πάντως τὸ ἐσόμενον αὐτὸ προεμαντευόμην; ἐκτὸς εἰ μὴ τοῦτο φῆς, ὡς οὐ τύραννος ὁ τεθνεὺς ἦν οὐδὲ ταύτην εἶχε τὴν προσηγορίαν, οὐδὲ δωρεὰς ἐπ' αὐτῷ πολλὰς.
- 151 εἰ ἀποθάνοι, ἠδέως ἂν ὑμεῖς ἐδώκατε. ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποις. εἴτα τοῦ τυράννου πεφονευμένου τῷ τὴν αἰτίαν παρασχόντι τῆς σφαγῆς οὐκ ἀποδώσεις τὴν δωρεάν; ὡς τῆς πολυπραγμοσύνης. μέλει δέ σοι, πῶς ἀπέθανεν, ἀπολαύοντι τῆς ἐλευθερίας, ἢ τὸν τὴν δημοκρατίαν ἀποδεδωκότα περιττότερόν τι προσαπαιτεῖς; καίτοι ὅ γε νόμος, ὡς φῆς, τὸ κεφάλαιον ἐξετάζει τῶν πεπραγμένων, τὰ διαμέσου δὲ πάντα ἔᾶ καὶ οὐκέτι πολυπραγμονεῖ. τί γὰρ; οὐχὶ καὶ ἐξελάσας τις τύραννον ἤδη τιμὴν ἔλαβε τυραννοκτόνου; καὶ μάλα δικαίως· ἐλευθερίαν γὰρ κάκεινος ἀντὶ δουλείας παρέσχηται. τὸ δὲ ὑπ' ἐμοῦ γεγενημένον οὐ φυγὴ οὐδὲ δευτέρας ἐπαναστάσεως ἐλπίς, ἀλλὰ παντελῆς καθάρσις καὶ πανωλεθρία παντὸς τοῦ γένους καὶ ῥιζόθεν τὸ δεινὸν ἅπαν ἐκκεκομμένοι. 14. καί μοι πρὸς θεῶν ἤδη ἀπ' ἀρχῆς ἐς τέλος, εἰ δοκεῖ, πάντα ἐξετάσατε,
- 152 εἴ τι τῶν πρὸς τὸν νόμον παραλέλειπται καὶ εἰ ἐνδεῖ τι τῶν προσεῖναι ὀφειλόντων τυραννοκτόνω. πρῶτα μὲν δὴ γνώμην προϋπάρχειν χρὴ καὶ γενναίαν καὶ φιλόπολι καὶ πρὸ τῶν κοινῶν κινδυνεύειν ἐθέλουσαν καὶ τῷ οἰκείῳ θανάτῳ τὴν τῶν πολλῶν σωτηρίαν ὠνησομένην. ἄρ' οὖν πρὸς τοῦτο ἐνεδέγησα, ἐμαλακίσθην, ἢ προϊδόμενός τινα τῶν διὰ μέσου κινδύνων ἀπώκησα; οὐκ ἂν εἴποις. μένε τοίνυν ἐπὶ τούτου ἔτι μόνου καὶ νόμιζε τοῦ θελήσαι μόνου καὶ τοῦ βουλευέσασθαι ταῦτα, εἰ καὶ μὴ χρηστὸν ἀποβέβηκει, ἔκ γε τῆς γνώμης αὐτῆς καταστάντα με γέρας

ἀξιούν ὡς εὐεργέτην λαμβάνειν. ἐμοῦ μὲν οὐ δυνηθέν-
 τος, ἄλλου δὲ μετ' ἐμὲ τυραννοκτονηκόςτος, ἄλογον,
 εἰπέ μοι, ἢ ἀγνώμων ἦν παρασχεῖν; καὶ μάλιστα εἰ ἔλε-
 γον, "Ἄνδρες, ἐβουλόμην, ἠθέλησα, ἐπεχείρησα, ἐπειρά-
 θην, τῆς γνώμης μόνης ἄξιός εἰμι τιμᾶσθαι, τί ἂν ἀπε-
 κρίνω τότε; 15. νῦν δὲ οὐ τοῦτό φημι, ἀλλὰ καὶ ἀνήλθον
 καὶ ἐκινδύνευσά καὶ μυρία πρὸ τῆς τοῦ νεανίσκου σφα-
 γῆς ἐπόνησα· μὴ γὰρ οὕτω ῥᾶστος μηδὲ εὐχερὲς ὑπολά-
 βητε εἶναι τὸ πρᾶγμα, φρουρὰν ὑπερβῆναι καὶ δορυφό-
 ρων κρατῆσαι καὶ τρέψασθαι τοσοῦτους μόνον, ἀλλὰ σχε-
 δὸν τὸ μέγιστον ἐν τῇ τυραννοκτονίᾳ καὶ τὸ κεφάλαιον
 τῶν ἔργων τοῦτό ἐστιν. οὐ γὰρ δὴ αὐτός γε ὁ τύραννος
 μέγα καὶ δυσάλωτον καὶ δυσκατέργαστόν ἐστιν, ἀλλὰ τὰ
 φρουροῦντα καὶ συνέχοντα τὴν τυραννίδα, ἃ τις ἂν νι-
 κήσῃ, πάντα οὕτως κατάρθωσε, καὶ τὸ λοιπὸν ὀλίγον. τὸ
 δὴ ἄχρι τῶν τυράννων προελθεῖν οὐκ ἂν ὑπῆρξέ μοι, μὴ
 οὐχὶ τῶν περὶ αὐτοὺς φυλάκων καὶ δορυφόρων ἀπάντων
 κεκρατηκότι κάκεινους ἅπαντας προνεμικηκότι. οὐδὲν ἔτι 153
 προστίθημι, ἀλλ' ἐπὶ τούτων αὐθις μένω· φυλακῆς ἐκρά-
 τησα, δορυφόρους ἐνίκησα, τὸν τύραννον ἀφύλακτον,
 ἄνοπλον, γυμνὸν ἀπέδωκα. τιμῆς ἄξιός ἐπὶ τούτοις εἶναι
 σοι δοκῶ, ἢ ἔτι ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ τὸν φόνον; 16. ἀλλ'
 εἰ καὶ φόνον ζητεῖς, οὐδὲ τοῦτο ἐνδεῖ, οὐδὲ ἀναίμακτός
 εἰμι, ἀλλ' εἰργασμαι μεγάλην καὶ γενναίαν σφαγὴν νεα-
 νίσκου ἀκμάζοντος καὶ πᾶσι φοβεροῦ, δι' ὃν ἀνεπιβού-
 λευτος κάκεινος ἦν, ᾧ μόνῳ ἐθάρρει, ὃς ἀντὶ πολλῶν
 ἤρκει δορυφόρων. ἄρ' οὖν οὐκ ἄξιός, ᾧ οὕτως, δωρεᾶς,
 ἀλλὰ ἄτιμος ἐπὶ τηλικούτοις γένωμαι; τί γάρ, εἰ δορυ-
 φόρον ἕνα, τί δ' εἰ ὑπηρετήν τινά τοῦ τυράννου ἀπέκτει-
 να, τί δ' εἰ οἰκέτην τίμιον, οὐ μέγα ἂν ἔδοξε καὶ τοῦτο,
 ἀνελθόντα ἐν μέσῃ τῇ ἀκροπόλει, ἐν μέσοις τοῖς ὄπλοις
 φόνον τινὸς ἐργάσασθαι τῶν τοῦ τυράννου φίλων; νῦν

δὲ καὶ τὸν πεφονευμένον αὐτὸν ἰδέ. υἱὸς ἦν τυράννου, μάλλον δὲ τύραννος χαλεπώτερος καὶ δεσπότης ἀπαραίτητος καὶ κολαστὴς ὤμοτερος καὶ ὑβριστὴς βιαιότερος, τὸ δὲ μέγιστον, κληρονόμος τῶν ὅλων καὶ διάδοχος καὶ ἐπὶ πολὺ παρατεῖναι τὰ τῆς ἡμετέρας συμφορᾶς δυνάμενος. 17. βούλει τοῦτο μόνον πεπρωχθαί μοι, ζῆν δὲ ἔτι τὸν τύραννον διαπεφευγότα; γέρας δὴ ἐπὶ τούτοις αἰτῶ. τί φατέ; οὐ δώσετε; οὐχὶ κάκεινον ὑπεωρᾶσθε; οὐ δεσπότης; οὐ βαρὺς; οὐκ ἀφόρητος ἦν; νῦν δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐννοήσατε· ὁ γὰρ οὗτος ἀπαιτεῖ παρ' ἐμοῦ, τοῦτο, ὡς ἐνῆν, ἄριστα διεπραξάμην καὶ τὸν τύραννον ἀπέκτεινα ἐτέρῳ φόνῳ, οὐχ ἀπλῶς οὐδὲ πληγῇ μιᾷ, ὅπερ εὐκταϊότατον ἦν αὐτῷ ἐπὶ τηλικούτοις ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπη προβασανίσας πολλῇ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς δείξας τὰ φίλτατα οἰκτρῶς προκείμενα, υἱὸν ἐν ἡλικίᾳ, εἰ καὶ πονηρόν. ἀλλ' οὖν καὶ ἀκμάζοντα καὶ ὅμοιον τῷ πατρί, αἵματος καὶ λύθρου ἐμπεπλησμένον. ταῦτ' ἐστὶ πατέρων τὰ τραύματα. ταῦτα ξίφη δικαίων τυραννοκτόνων. οὗτος θάνατος ἄξιος ὤμων τυράννων, αὕτη τιμωρία πρέπουσα τοσοῦτοις ἀδικήμασι· τὸ δ' εὐθύς ἀποθανεῖν, τὸ δ' ἀγνοῆσαι, τὸ δὲ μηδὲν τοιοῦτο θέαμα ἰδεῖν, οὐδὲν ἔχει τυραννικῆς κολάσεως ἄξιον. 18. οὐ γὰρ ἠγνόουν, ὡ οὐτος, οὐκ ἠγνόουν. οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδεὶς. ὅσῃν ἐκεῖνος εὐνοίαν πρὸς τὸν υἱὸν εἶχε καὶ ὡς οὐκ ἂν ἠξίωσεν ἐπιβιῶναι οὐδ' ὀλίγον αὐτῷ χρόνον· πάντες μὲν γὰρ πατέρες ἴσως πρὸς τοὺς παῖδας τοιοῦτοι. ὁ δὲ καὶ περιττο-
155 τερὸν τι τῶν ἄλλων εἶχεν, εἰκότως, ὁρῶν μόνον ἐκεῖνον κηδεμόνα καὶ φύλακα τῆς τυραννίδος καὶ μόνον προκινδυνεύοντα τοῦ πατρὸς καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῇ ἀρχῇ παρεχόμενον. ὥστε εἰ καὶ μὴ διὰ τὴν εὐνοίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόγνωσιν εὐθύς ἠπιστάμην τεθνηξόμενον αὐτὸν καὶ λογιούμενον ὡς οὐδὲν ἔτι τοῦ ζῆν ὄφελος τῆς ἐκ τοῦ

παιδὸς ἀσφαλείας καθηρημένης. ἅπαντα τοίνυν αὐτῷ
 ἀθρόα περιέστησα, τὴν φύσιν, τὴν λύπην, τὴν ἀπόγνω-
 σιν, τὸν φόβον, τὰς ἐπὶ τῶν μελλόντων ἐλπίδας χρόνων.
 ἐπ' αὐτὸν ἐχρησάμην τούτοις συμμάχοις καὶ πρὸς τὴν
 τελευταίαν ἐκείνην σκέψιν κατηνάγκασα. ἀπέθανεν ὑμῖν
 ἄτεκνος, λελυπημένος, ὀδυρόμενος, δακρῶων, πεπευθη-
 κῶς πένθος ὀλιγοχρόνιον μὲν, ἀλλ' ἱκανὸν πατρί, καὶ τὸ
 δεινότατον, αὐτὸς ὑφ' αὐτοῦ, ὅσπερ θανάτων οἰκτιστος
 καὶ πολλῷ χαλεπώτερος ἢ εἰ ὑπ' ἄλλου γίγνοιτο. 19. ποῦ
 μοι τὸ ξίφος; μὴ τις ἄλλος τοῦτο γνωρίζει; μὴ τινος ἄλ-
 λου ὄπλον τοῦτο ἦν; τίς αὐτὸ ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀνεκό-
 μισε; πρὸ τοῦ τυράννου τίς ἐχρήσατο; τίς αὐτὸ ἐπ' ἐκεῖ- 156
 νον ἀπέστειλεν; ὦ ξίφος κοινῶν καὶ διάδοχον τῶν
 ἐμῶν κατορθωμάτων, μετὰ τοσοῦτους κινδύνους, μετὰ
 τοσοῦτους φόβους ἀμελούμεθα καὶ ἀνάξιοι δοκοῦμεν δω-
 ρεᾶς. εἰ γὰρ ὑπὲρ μόνου τούτου τὴν τιμὴν ἤτουν παρ'
 ὑμῶν, εἰ γὰρ ἔλεγον, "Ἄνδρες, ἀποθανεῖν ἐθέλησαντι τῷ
 τυράννῳ καὶ ἀνόπλῳ ἐπὶ τοῦ καιροῦ κατειλημμένῳ ξίφος
 τοῦτο ἐμὸν ὑπηρέτησε καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐλευθερίας
 συνήργησεν, οὐκ ἂν τιμῆς τε καὶ δωρεᾶς ἄξιον ἐνομίσατε
 δεσπότην οὕτω δημοτικοῦ κτήματος; οὐκ ἂν ἡμεῖψασθε;
 οὐκ ἂν ἐν τοῖς εὐεργέταις ἀνεγράψατε; οὐκ ἂν τὸ ξίφος
 ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθήκατε; οὐκ ἂν μετὰ τῶν θεῶν κἀκεῖνο
 προσεκυνήσατε; 20. νῦν μοι ἐννοήσατε οἷα πεποιηκέναι
 εἰκὸς τὸν τύραννον, οἷα δὲ εἰρηκέναι πρὸ τῆς τελευτῆς·
 ἐπεὶ γὰρ ὑπ' ἐμοῦ φονευόμενος καὶ τιρωσκόμενος πολ-
 λοῖς τραύμασιν ἐς τὰ φανερά τοῦ σώματος, ὡς ἂν μάλι-
 στα λυπήσειν ἔμελλον τὸν γεγεννηκότα, ὡς ἂν ἐκ τῆς
 πρώτης θέας διασπαράξω, ὁ μὲν ἀνεβόησεν οἰκτρὸν ἐπι-
 βοῶμενος τὸν γεγεννηκότα, οὐ βοηθὸν οὐδὲ σύμμαχον
 — ἦδει γὰρ πρεσβύτην ὄντα καὶ ἀσθενῆ — ἀλλὰ θεατὴν
 τῶν οἰκείων κακῶν· ἐγὼ γὰρ ἀπηλλαττόμην ποιητῆς μὲν

- 157 τῆς ὅλης τραγωδίας γεγενημένος, καταλιπὼν δὲ τῷ ὑποκριτῇ τὸν νεκρὸν καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὸ ξίφος καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ δράματος· ἐπιστὰς δὲ ἐκεῖνος καὶ ἰδὼν υἱὸν οἷον εἶχε μόνον ὀλίγον ἐμπνέοντα, ἡμαργμένον, ἐμπεπλησμένον τοῦ φόνου καὶ τὰ τραύματα συνεχῆ καὶ πολλὰ καὶ καίρια, ἀνεβόησε τοῦτο, Τέκνον, ἀνηγήμεθα, πεφονεύμεθα, τετυραννοκτονήμεθα, ποῦ ὁ σφαγεύς; τίμι με τηρεῖ; τίμι με φυλάττει διὰ σοῦ, τέκνον, προαηρησμένον; ἢ μή τι ὡς γέροντος ὑπερφρονεῖ. καὶ τῇ βραδυτῆτι, κολάζειν δέον, καὶ παρατείνει μοι τὸν φόνον καὶ μακροτέραν μοι τὴν σφαγὴν ποιεῖ; 21. καὶ ταῦτα λέγων ἐξήτει τὸ ξίφος· αὐτὸς γὰρ ἄνοπλος ἦν διὰ τὸ πάντα τῷ παιδί θαρρεῖν. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἐνεδέησε, πάλαι δὲ ἦν ὑπ' ἐμοῦ καὶ τοῦτο προπαρεσκευασμένον καὶ πρὸς τὸ μέλλον τόλμημα καταλελειμμένον. ἀποσπάσας δὴ τῆς σφαγῆς καὶ τοῦ τραύματος ἐξελὼν τὸ ξίφος φησί, Πρὸ μικροῦ μὲν μὴ ἀπέκτεινας, νῦν δὲ ἀνάπαυσον, ξίφος, πατρὶ πενθοῦντι παραμύθιον ἔλθε καὶ προεσβυτικῇ χειρὶ δυστυχοῦση συναγώνισαι, ἀπόσφαξον, τυραννοκτόνησον καὶ τοῦ πενθεῖν ἀπάλλαξον. εἴθε πρῶτός σοι ἐνέτυχον, εἴθε τὴν τάξιν
- 158 προῦλαβον τοῦ φόνου. ἀπέθανον ἄν, ἀλλ' ἢ ὡς τυραννος μόνον, ἀλλ' ἔτι νομίζων ἔξιεν ἐκδικόν· νῦν δὲ ὡς ἄτεκνος, νῦν δὲ ὡς οὐδὲ φονέως εὐπορῶν. καὶ ταῦτα ἅμα λέγων ἐπήγε τὴν σφαγὴν τρέμων. οὐ δυνάμενος, ἐπιθυμῶν μὲν, ἀσθενῶν δὲ πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ τολμηματος. 22. πόσαι κολάσεις ταῦτα; πόσα τραύματα; πόσοι θάνατοι; πόσαι τυραννοκτοινίαι; πόσαι δωρεαί; καὶ τέλος ἑωράκατε πάντες τὸν μὲν νεανίαν προκείμενον, οὐδὲ μικρὸν οὐδ' εὐκαταγώνιστον ἔργον, τὸν προεσβύτην δὲ αὐτῷ περικεχυμένον καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀνακεκραμένον, τὴν ἑλευθέριον ἐκείνην καὶ ἐπιτίκιοι σπονδὴν καὶ τὰ ἔργα τοῦ ξίφους τοῦ ἐμοῦ, αὐτὸ δὲ τὸ ξίφος ἐν μέσῳ

ἀμφοτέρων ἐπιδεικνύμενον, ὡς οὐκ ἀνάξιον γεγένηται τοῦ δεσπότου, καὶ μαρτυρούμενον ὅτι μοι πιστῶς διηκονήσατο. τοῦτο ὑπ' ἐμοῦ γενόμενον μικρότερον ἦν· νῦν δὲ λαμπρότερόν ἐστι τῇ καινότητι. καὶ ὁ μὲν καθελαὼν τὴν τυραννίδα πᾶσαν εἰμι ἐγώ· μεμέρισται δὲ ἐς πολλοὺς τὸ ἔργον ὥσπερ ἐν δράματι· καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐγὼ ὑπεκρινάμην, τὰ δευτέρα δὲ ὁ παῖς, τὰ τρίτα δὲ ὁ τυραννος αὐτός, τὸ ξίφος δὲ πᾶσιν ὑπηρετήσεν.

ΑΠΟΚΗΡΥΤΤΟΜΕΝΟΣ.

159

Ἀποκηρυχθεῖς τις ἰατρικὴν ἐξέμαθε. μανέντα τὸν πατέρα καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένον ἰασάμενος φαρμάκου δόσει ἀνελήφθη αὐθις ἐς τὸ γένος. μετὰ ταῦτα μεμνηυῖαν τὴν μητριαν ἰάσασθαι κελευόμενος καὶ λέγων μὴ δύνασθαι ἀποκηρύττεται.

1. Οὐ καινὰ μὲν ταῦτα, ᾧ ἄνδρες δικασταί, οὐδὲ παράδοξα τὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐν τῷ παρόντι γιγνόμενα, οὐδὲ νῦν πρῶτον τὰ τοιαῦτα ὀργίζεται, ἀλλὰ πρόχειρος οὗτος ὁ νόμος αὐτῷ καὶ συνήθως ἐπὶ τοῦτ' ἀφικνεῖται τὸ δικαστήριον. ἐκεῖνο δὲ καινότερον νῦν δυστυχῶ, ὅτι ἔγκλημα μὲν ἴδιον οὐκ ἔχω, κινδυνεύω δὲ τιμωρίαν ὑποσχεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ μὴ πάντα δύναται πείθεσθαι τούτῳ κελεύοντι· οὐ τί γένοιτ' ἂν ἀτοπώτερον, θεραπεύειν ἐκ προστάγματος, οὐκέθ' ὡς ἡ τέχνη δύναται, 160 ἀλλ' ὡς ὁ πατήρ βούλεται; ἐβουλόμην μὲν οὖν τὴν ἰατρικὴν καὶ τοιοῦτόν τι ἔχειν φάρμακον, ὃ μὴ μόνον τοὺς μεμνηότας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀδίκως ὀργιζομένους παύειν ἐδύνατο, ἵνα καὶ τοῦτο τοῦ πατρὸς τὸ νόσημα ἰασαίμην. νυνὶ δὲ τὰ μὲν τῆς μανίας αὐτῷ τέλεον πέπνυται, τὰ δὲ

τῆς ὀργῆς μᾶλλον ἐπιτείνεται· καὶ τὸ δεινότατον. τοῖς
 μὲν ἄλλοις ἅπασι σωφρονεῖ. κατ' ἐμοῦ δὲ τοῦ θεραπεύ-
 σαντος μόνου μαίνεται. τὸν μὲν οὖν μισθὸν τῆς θερα-
 πείας ὁρᾶτε οἷον ἀπολαμβάνω, ἀποκηρυττόμενος ὑπ' αὐ-
 τοῦ πάλιν καὶ τοῦ γένους ἀλλοτριούμενος δεύτερον, ὡς-
 περ διὰ τοῦτ' ἀναληφθεὶς πρὸς ὀλίγον, ἔν' ἀτιμότερος
 γένωμαι πολλάκις ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας. 2. ἐγὼ δὲ ἐν μὲν
 τοῖς δυνατοῖς οὐδὲν κελευσθῆναι περιμένω· πρῶην γοῦν
 ἄκλητος ἦκον ἐπὶ τὴν βοήθειαν. ὅταν δέ τι ἢ τελέως
 ἀπεγνωσμένον, οὐδ' ἐπιχειρεῖν βούλομαι. ἐπὶ δὲ τῆς γυ-
 ναικὸς ταύτης εἰκότως καὶ ἀτολμότερός εἰμι· λογίζομαι
 γὰρ οἷα πάθοιμ' ἂν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀποτυχῶν, ὃς οὐδὲ
 ἀρξάμενος τῆς θεραπείας ἀποκηρύττομαι. ἄχθομαι μὲν
 οὖν, ὡς ἄνδρες δικασταί, ἐπὶ τῇ μητροιᾷ χαλεπῶς ἐχούσῃ
 — χρηστὴ γὰρ ἦν — καὶ ἐπὶ τῷ πατρὶ δι' ἐκείνην ἀνω-
 μένω. τὸ δὲ μέγιστον, ἐπ' ἐμαυτῷ ἀπειθεῖν δοκοῦντι καὶ
 161 ἂ προστάττομαι ὑπουργεῖν οὐ δυναμένῳ καὶ δι' ὑπερβο-
 λὴν τῆς νόσου καὶ ἀσθένειαν τῆς τέχνης. πλὴν οὐ δίκαιον
 οἶμαι ἀποκηρύττεσθαι τὸν ἂ μὴ δύναται ποιεῖν μηδὲ τὴν
 ἀρχὴν ὑπισχνούμενον. 3. δι' ἃς μὲν οὖν αἰτίας καὶ προ-
 τερον ἀπεκήρυξέ με, ῥάδιον συριδεῖν ἐκ τῶν παρόντων.
 ἐγὼ δὲ καὶ πρὸς ἐκείνας μὲν, ὡς οἶομαι, ἱκανῶς τῷ μετὰ
 ταῦτα βίῳ ἀπελογησάμην, καὶ ταυτὶ δὲ ἂ νῦν ἐγκαλεῖ,
 ὡς ἂν οἷός τε ὦ, ἀπολυσομαι μικρὰ ὑμῖν διηγησάμενος
 τῶν ἐμῶν· ὁ γὰρ δυσάγωγος καὶ δυσπειθῆς ἐγὼ, ὁ κατα-
 σχύνων τὸν πατέρα καὶ ἀνάξια πράττων τοῦ γένους τότε
 μὲν αὐτῷ τὰ πολλὰ ἐκείνα βρῶντι καὶ διατεινομένῳ ὀλίγα
 χρῆναι ἀντιλέγειν ὠόμην. ἀπελθὼν δὲ τῆς οἰκίας ἐνόμι-
 ζόν μοι δικαστήριον ἔσσεσθαι μέγα καὶ ψῆφον ἀληθῆ τὸν
 μετὰ ταῦτα βίον καὶ τὸ φαίνεσθαι πάμπολυ τῶν τοῦ πα-
 τρὸς ἐγκλημάτων ἐκείνων ἀφεστηκότα καὶ περὶ τὰ κάλ-
 λιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐσπουδακότα καὶ τοῖς ἀρίστοις

συνόντα. προεωρώμην δὲ καὶ τοιοῦτόν τι καὶ ὑπώπτευον
 ἤδη ὡς οὐ σφόδρα καθεστηκότος τοῦ πατρὸς ἀδίκως ὀρ-
 γίξεσθαι καὶ ἐγκλήματα ψευδῆ καθ' υἱοῦ συντιθέναι·
 καὶ ἥσάν τινες οἱ μανίας ἀρχὴν ταῦτα εἶναι νομίζοντες
 καὶ ἀπειλήν καὶ ἀκροβολισμόν οὐκ εἰς μακρὰν ἐπιπεσου-
 μένου τοῦ κακοῦ, μῖσος ἄλογον καὶ νόμον ἀπηνῆ καὶ 162
 βλασφημίας προχείρους καὶ δικαστήριον σκυθρωπὸν καὶ
 βοήν καὶ ὀργὴν καὶ ὄλωσ χολῆς μεστὰ πάντα. διὸ δὴ
 τάχα μοι καὶ ἰατρικῆς δεήσειν ποτὲ προσεδόκων. 4. ἀπο-
 δημῆσας οὖν καὶ τοῖς εὐδοκιμωτάτοις τῶν ἐπὶ τῆς ἀλλο-
 दाπῆς ἰατρῶν συγγενόμενος καὶ πύνω πολλῶ καὶ προθυ-
 μία λιπαρεῖ χρησάμενος ἐξέμαθον τὴν τέχνην. ἐπανελθὼν
 δὲ καταλαμβάνω τὸν πατέρα σαφῶς ἤδη μεμνηνότεα καὶ ὑπὸ
 τῶν ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένοι οὐκ ἐς βάθος ὀρών-
 των οὐδ' ἀκριβῶς φυλοκρινούντων τὰς νόσους. πλὴν
 ὅπερ γε εἰκὸς ἦν ποιεῖν χρηστὸν υἱόν, οὔτε ἐμνησικάκησα
 τῆς ἀποκηρύξεως οὔτε μετὰπεμπτος γενέσθαι περιέμεινα·
 οὐδὲ γὰρ εἶχόν τι αὐτῷ ἴδιον ἐγκαλεῖν, ἀλλὰ πάντα ἐκεῖνα
 ἦν ἀλλότρια τὰ ἀμαρτήματα καὶ ὥσπερ ἔφην ἤδη, τῆς
 νόσου. παρελθὼν οὖν ἄκλητος οὐκ εὐθύς ἰασάμην· οὐ
 γὰρ οὕτως ποιεῖν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν οὐδὲ ταῦτα ἢ τέχνη
 παραινεῖ, ἀλλὰ πάντων πρῶτον τοῦτο διδασκόμεθα συνο-
 ρᾶν εἴτε ἰάσιμόν ἐστι τὸ νόσημα εἴτε ἀνήκεστον καὶ ὑπερ-
 βεβηκὸς τοὺς ὄρους τῆς τέχνης· καὶ τηνικαῦτα, ἦν μὲν
 εὐμεταχείριστον ἦ, ἐπιχειροῦμεν καὶ πᾶσαν σπουδὴν
 εἰσφερόμεθα σῶσαι τὸν νοσοῦντα· ἦν δὲ κεκρατηκὸς
 ἤδη καὶ νενικηκὸς τὸ πάθος ἰδῶμεν, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν
 προσαπτόμεθα, νόμον τινὰ παλαιὸν τῶν προπατόρων τῆς
 τέχνης ἰατρῶν φυλάττοντες, οἳ φασὶ μὴ δεῖν ἐπιχειρεῖν
 τοῖς κεκρατημένοις. ἰδὼν οὖν τὸν πατέρα ἔτι ἐντὸς τῆς
 ἐλπίδος καὶ τὸ πάθος οὐχ ὑπὲρ τὴν τέχνην, ἐπὶ πολὺ τη-
 ρήσας καὶ ἀκριβῶς ἐξετάσας ἕκαστα ἐπεχειροῦν ἤδη καὶ τὸ 163

φάρμακον τεθαρορηκότως ἐνέχεον, καίτοι πολλοὶ τῶν παρόντων ὑπώπτενον τὴν δόσιν καὶ τὴν ἴασιν διέβαλλον καὶ πρὸς κατηγορίας παρεσκευάζοντο. Ὡς παρῆν δὲ καὶ ἡ μητριὰ φοβουμένη καὶ ἀπιστοῦσα, οὐ τῷ μισεῖν ἐμέ, ἀλλὰ τῷ δεδιέναι καὶ ἀκριβῶς εἰδέναι πονήρως ἐκείνον διακείμενον· ἠπίστατο γὰρ μόνη τὰ πάντα συνοῦσα καὶ ὁμοδίαυτος τῇ νόσῳ. πλὴν ἀλλ' ἔγωγε οὐδὲν ἀποδειλιάσας — ἠπιστάμην γὰρ οὐ ψευσόμενά με τὰ σημεῖα οὐδὲ προδώσουσαν τὴν τέχνην — ἐπῆγον τὴν ἴασιν ἐν καιρῷ τῆς ἐπιχειρήσεως, καίτοι κάμοι τινες τῶν φίλων συνεβούλευον μὴ θρασύνεσθαι, μὴ καὶ διαβολὴν τινα μεῖζω ἐνέγκῃ μοι τὸ ἀποτυχεῖν ὡς ἀμυνομένῳ τὸν πατέρα φαρμάκῳ καὶ μνησικακήσαντι ὧν ἐπεπόνθειν ὑπ' αὐτοῦ. καὶ τὸ κεφάλαιον, σῶος μὲν οὗτος εὐθύς ἦν καὶ ἐσωφρόνει πάλιν καὶ πάντα διεγίνωσκεν· οἱ παρόντες δὲ ἐθαύμαζον καὶ ἡ μητριὰ δὲ ἐπῆνει καὶ φανερὰ πᾶσιν ἦν χαίρουσα κάμοι εὐδοκιμοῦντι κάκεινῳ σωφρονοῦντι. οὗτος δ' οὖν — μαρτυρεῖν γὰρ αὐτῷ ἔχω — μήτε μελλήσας μήτε σύμβουλον τινα περὶ τούτων προσλαβών, ἐπειδὴ τὸ πᾶν ἤκουσε τῶν παρόντων, ἔλυε μὲν τὴν ἀποκήρυξιν, υἱὸν δὲ ἐξ ὑπαρχῆς ἐποιεῖτό με σωτήρα καὶ εὐεργέτην ἀποκαλῶν, καὶ ἀκριβῆ πείραν εἰληφέναι ὁμολογῶν καὶ περὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐκείνων ἀπολογούμενος. τοῦτο γενομένου εὐφραине μὲν πολλούς, ὅσοι παρῆσαν χρηστοί. ἐλύπει δὲ ἐκείνους, ὅσοις ἀποκήρυξις ἠδίων ἀναλήψεως. εἶδον 164 γοῦν τότε οὐ πάντας ὁμοίως ἠδομένους τῷ πράγματι, ἀλλ' εὐθύς τις καὶ χρόαν τρεπομένην καὶ βλέμμα τεταραγμένον καὶ πρόσωπον ὠργισμένον, οἷον ἐκ φθόρου καὶ μίσους γίνεται. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὡς τὸ εἶκος, ἐν εὐφροσυναις καὶ θυμηδίαις ἤμεν ἀλλήλους ἀπειληφότες.

θ. ἡ μητριὰ δὲ μετὰ μικρὸν εὐθύς νοσεῖν ἤρξατο, νόσον, ὧ ἄνδρες δικασταί, χαλεπὴν καὶ παράλογον· ἀρχόμενον

γὰρ εὐθύς τὸ δεινὸν παρεφύλαξα· οὐ γὰρ ἀπλοῦν οὐδὲ
 ἐπιπόλαιον τῆς μανίας τὸ εἶδος, ἀλλὰ τι παλαιὸν ὑποί-
 κουροῦν ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπέρορηξε καὶ ἐς τοῦμφανὲς
 ἐξενίκησε. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα ἡμῖν ἐστι σημεῖα τῶν
 ἀνιάτως μεμνηότων, ἐν δὲ ἐκείνο καινὸν ἐπὶ γῆς γυναι-
 κὸς ταύτης παρεφύλαξα· πρὸς μὲν γὰρ τοὺς ἄλλους ἡμε-
 ρωτέρα καὶ πραεῖά ἐστι καὶ παρόντων εἰρήνην ἄγει ἢ νό-
 σος, ἂν δὲ τινα ἰατρὸν ἴδῃ καὶ τοῦτ' ἀκούσῃ μόνον, κατ'
 ἐκείνου μάλιστα παροξύνεται, ὅπερ καὶ αὐτὸ τοῦ πονή-
 ρως καὶ ἀνηκέστως ἔχειν ἐστὶ τεκμήριον. ταῦτα ὁρῶν ἐγὼ
 μὲν ἡνιώμην καὶ τὴν γυναῖκα ὥκτειρον ἀξίαν οὔσαν καὶ 165
 παρὰ τὸ προσῆκον δυστυχοῦσαν. 7. ὁ πατήρ δὲ ὑπὸ ἰδιω-
 τείας — οὐ γὰρ οἶδεν οὔτε ἀρχὴν τοῦ κατέχοντος κακοῦ
 οὔτε τὴν αἰτίαν οὔτε τὸ μέτρον τοῦ πάθους — ἐκέλευεν
 ἰᾶσθαι καὶ τὸ ὅμοιον ἐγγεῖαι φάρμακον· ὥτετο γὰρ ἐν εἶ-
 ναι μανίας εἶδος καὶ μίαν τὴν νόσον καὶ τὸ ἀρρώστημα
 ταῦτὸν καὶ παραπλησίαν τὴν θεραπείαν ἐνδεχόμενον.
 ἐπεὶ δέ, ὅπερ ἀληθέστατον, ἀδύνατον εἶναι φημι σώζε-
 σθαι τὴν γυναῖκα καὶ ἠττηῆσθαι ὑπὸ τῆς νόσου ὁμολογῶ,
 ἀγανακτεῖ καὶ ὀργίζεται καὶ φησιν ἐκόντα καθυφίεσθαι
 καὶ προδιδόναι τὴν ἀνθρωπον, ἐγκαλῶν ἐμοὶ τὴν ἀσθέ-
 νειαν τῆς τέχνης. καὶ πάσχει μὲν σύνηθες τοῖς λυπου-
 μένοις· ὀργίζονται γοῦν ἅπαντες τοῖς μετὰ παρορησίας
 τάληθῆ λέγουσι. πλὴν ἐγὼγε ὡς ἂν οἴός τε ᾧ, δικαιολο-
 γήσομαι πρὸς αὐτὸν καὶ ὑπὲρ ἑμαυτοῦ καὶ τῆς τέχνης.
 8. καὶ πρῶτόν γε ἀπὸ τοῦ νόμου ἄρξομαι, καθ' ὃν οὗτός
 με ἀποκηρῦξαι βούλεται, ἵν' εἰδῆ οὐκέθ' ὁμοίαν οὔσαν 166
 αὐτῷ νῦν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξουσίαν. οὐ γὰρ ἅπασιν,
 ᾧ πάτερ, ὁ νομοθέτης οὐδὲ πάντας υἱέας οὐδὲ ὁσάκις ἂν
 ἐθέλωσιν ἀποκηρύττειν συγκεχώρηκεν οὐδ' ἐπὶ πάσαις
 αἰτίαις, ἀλλ' ὥσπερ τοῖς πατράσι τὰ τηλικαῦτα ὀργίξε-
 σθαι ἐφήκεν, οὔτως καὶ τῶν παίδων προϋνόησεν, ὡς μὴ

ἀδίκως αὐτὸ πάσχωσι· καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐλευθέρων ἐφῆκε
 γίνεσθαι οὐδὲ ἄκριτον τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' ἐς δικαστή-
 ριον ἐκάλεσε καὶ δοκιμαστὰς ἐκάθισε τοὺς μῆτε πρὸς ὄρ-
 γὴν μῆτε πρὸς διαβολὴν τὸ δίκαιον κρινούοντας· ἦδει γὰρ
 πολλοῖς πολλάκις ἀλόγους αἰτίας ὄργῃς παρισταμένους,
 καὶ τὸν μὲν ψευδεῖ τιμὴν διαβολῇ πειθόμενον, τὸν δὲ οἰ-
 κέτη πιστεύοντα ἢ γυναίῳ ἐχθρῷ. οὐκ οὐκ ἠγείτο ἀδίκασ-
 στον γίνεσθαι τὸ πρᾶγμα οὐδ' ἐξ ἐρήμης τοὺς παῖδας
 εὐθύς ἀλίσκεσθαι, ἀλλὰ καὶ ὕδωρ ἐγγεῖται καὶ λόγος ἀπο-
 δίδεται καὶ ἀνεξέταστον οὐδὲν καταλείπεται. 9. ἐπεὶ τοί-
 νυν ἔξεστι, καὶ τοῦ μὲν ἐγκαλεῖν μόνου ὁ πατὴρ κύριος,
 τοῦ κρῖναι δέ, εἰ εὐλόγα αἰτιᾶται, ὑμεῖς οἱ δικάζοντες,
 αὐτὸ μὲν ὅ μοι ἐπιφέρει καὶ ἐφ' ᾧ νῦν ἀγανακτεῖ, μη-
 δέπω σκοπεῖτε, πρότερον δὲ ἐκείνο ἐξετάσατε. εἰ ἔτι δο-
 τέον ἀποκηρύττειν αὐτῷ ἅπαξ ἀποκηρύξονται καὶ χρησα-
 μένω τῇ παρὰ τοῦ νόμου ἐξουσίᾳ καὶ ἀποπληρωσάντι
 167 τὴν πατρικὴν ταύτην δυναστείαν, εἴτ' αὐτίς ἀναλαβόντι
 καὶ λύσαντι τὴν ἀποκηρύξιν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικώτατον
 εἶναί φημι τὸ τοιοῦτον, ἀπεράντους γίνεσθαι τῶν παί-
 δων τὰς τιμωρίας καὶ πολλὰς τὰς καταδικὰς καὶ τὸν φό-
 βον αἰδῖον καὶ τὸν νόμον ἄρτι μὲν συνοργίζεσθαι, μετὰ
 μικρὸν δὲ λύεσθαι καὶ πάλιν ὁμοίως ἰσχυρὸν εἶναι, καὶ
 ὄλως ἄνω καὶ κάτω στρέφεσθαι τὰ δίκαια πρὸς τὸ ἐπὶ
 καιροῦ δοκοῦν πατράσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον ἄξιον
 ἐπιέναι καὶ ἀγανακτοῦντι συναγανακτεῖν καὶ κύριον τῆς
 τιμωρίας ποιεῖν τὸν γεγεννηκότα, ἣν δὲ ἅπαξ ἀναλώσῃ
 τὴν ἐξουσίαν καὶ καταχρήσῃται τῷ νόμῳ καὶ ἐμπλησθῇ
 τῆς ὄργῃς, εἴτα μετὰ ταῦτα ἀναλάβῃ χρηστὸν εἶναι μετα-
 πεισθεῖς, ἐπὶ τούτων ἀνάγκη μένειν καὶ μηκέτι μεταπη-
 δᾶν μηδὲ μεταβουλεύεσθαι μηδὲ μεταποιεῖν τὴν κρίσιν·
 τοῦ μὲν γὰρ τὸν γεννηθέντα πονηρὸν ἢ χρηστὸν ἀποβῆ-
 σεσθαι οὐδέν, οἶμαι, γνώρισμα ἦν, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς

ἀναξίους τοῦ γένους παραιεῖσθαι συγκεχώρηται τοῖς ὅτε ἡγνούν ἀναθρεψαμένοις. 10. ὅταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ἐπ' ἐξουσίας αὐτός τις ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ δοκιμάσας ἀναλάβῃ, τίς ἔτι μηχανὴ μεταβάλλεσθαι, ἢ τίς ἔτι χρήσις ὑπόλοιπος τοῦ νόμου; φαίη γὰρ ἂν πρὸς σὲ ὁ νομοθέτης, 168
 Εἰ πονηρὸς οὗτος ἦν καὶ τοῦ ἀποκηρυχθῆναι ἄξιός, τί παθῶν ἀνεκάλεις; τί δ' αὖθις ἐπανήγες ἐς τὴν οἰκίαν; τί δ' ἔλυσες τὸν νόμον; ἐλεύθερος γὰρ ἦσθα καὶ τοῦ μὴ ποιεῖν ταῦτα κύριος. οὐ γὰρ δὴ ἐντροφᾶν σοι δοτέον τοῖς νόμοις οὐδὲ πρὸς τὰς σὰς μεταβολὰς συνάγεσθαι τὰ δικαστήρια οὐδὲ ἄρτι μὲν λύεσθαι ἄρτι δὲ κυρίους εἶναι τοὺς νόμους, καὶ τοὺς δικαστὰς καθῆσθαι μάρτυρας, μᾶλλον δὲ ὑπερέτας τῶν σοι δοκούντων ὅτε μὲν κολάζοντας ὅτε δὲ διαλλάττοντας, ὅποταν σοι δοκῇ. ἅπαξ γεγεννηκας, ἅπαξ ἀνατέτροφας, ἅπαξ καὶ τὸ ἀποκηρύττειν ἀντι τούτων ἔχεις, καὶ τότε, ἦν δικαίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῆς· τὸ δ' ἅπανστον τοῦτο καὶ ἀίδιον καὶ πολὺ καὶ ῥάδιον μεῖζον ἤδη τῆς πατρικῆς ἐστὶν ἐξουσίας. 11. μὴ δὴ, πρὸς Διός, ὧ ἄνδρες δικασταί, συγχωρήσητε αὐτῷ ἐκούσιον τὴν ἀνάληψιν πεπονημένῳ καὶ λύσαντι τὴν γνώσιν τοῦ πάλαι δικαστηρίου καὶ ἀκυρώσαντι τὴν ὀργὴν αὖθις τὴν αὐτὴν τιμωρίαν ἀνακαλεῖν καὶ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν τὴν πατρικὴν ἀνατρέχειν. ἧς ἔξωρος ἤδη καὶ ἔωλος ἢ προθεσμία, καὶ μόνῳ τούτῳ ἄκυρος καὶ προδεδαπανημένη· ὁρᾶτε γὰρ πού καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις δικαστηρίοις ὡς ἀπὸ μὲν τῶν 169 κλήρω λαχόντων δικαστῶν, ἦν τις ἄδικον οἰηται γεγενῆσθαι τὴν κρίσιν, δίδωσιν ὁ νόμος εἰς ἕτερον ἐφεῖναι δικαστήριον· ἦν δὲ τινες ἐκόντες αὐτοὶ σύνθωνται δικαστὰς καὶ προελόμενοι ἐπιτρέψωσι διαιτᾶν, οὐκέτι. οἷς γὰρ ἐξῆν μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἐμμένειν, εἴ τούτους τις αὐθαίρετος εἴλετο, στέργειν ἐστὶ δίκαιος τοῖς ἐγνωσμένοις. οὕτω δὴ καὶ σύ, ὃν ἐξῆν μηκέτ' ἀναλαμβάνειν, εἴ σοι

ἀνάξιος ἐδόκει τοῦ γένους, τοῦτον εἰ χρηστὸν ἠγησάμενος εἶναι πάλιν ἀνείληφας, οὐκέτ' ἀποκηρύττειν ἔξεις· ὅτι γὰρ οὐκ ἄξιος αὐτῆς παθεῖν ταῦτα, ὑπ' αὐτοῦ σου μεμαρτύρηται καὶ χρηστὸς ἤδη ἀνωμολόγηται. ἀμετανόητον οὖν τὴν ἀνάληψιν καὶ τὴν διαλλαγὴν βέβαιον εἶναι προσήκει μετὰ κρίσιν οὕτω πολλὴν καὶ δύο δικαστήρια, ἓν μὲν τὸ πρῶτον, ἐφ' οὗ παρητήσω, δεύτερον δὲ τὸ σόν, ὅτε μετεβουλευσώ καὶ ἀνάδαστον ἐποίησας· τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας βεβαιοῖς τὰ μετ' ἐκεῖνα βεβουλευμένα. μένε τοίνυν ἐπὶ τῶν τελευταίων καὶ φύλαττε τὴν σαντοῦ κρίσιν· πατέρα σε εἶναι δεῖ· τοῦτο γὰρ ἔδοξέ σοι, τοῦτ' ἐδοκίμασας, τοῦτ' ἐκύρωσας. 12. ἐγὼ μὲν οὐδ' εἰ μὴ φύσει παῖς ἦν, θέμενος δὲ ἀποκηρύττειν ἠθέλες, ἔξεῖναι ἂν σοι ὄμην· ὁ γὰρ τὴν ἀρχὴν μὴ ποιεῖν δυνατὸν ἦν, τοῦτ' ἀδίκον λύειν ἅπαξ γενόμενον. τὸν δὲ καὶ φύσει καὶ αὐτῆς προαιρέσει καὶ γνώμῃ εἰσπεποιημένοι, πῶς εὐλόγον αὐτῆς ἀπωθεῖσθαι καὶ πολλάκις τῆς μιᾶς οἰκειότητος ἀποστρεφῖν; εἰ δ' οἰκείης ὢν ἐτύγχανον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πονηρὸν οἰόμενος ἐπέδησας, μεταπεισθεὶς δὲ ὡς οὐδὲν ἠδίκουν, ἐλεύθερον ἀφήκας εἶναι, ἅρ' ἂν σοι πρὸς καιρὸν ὀργισθέντι αὐτῆς ἔξῃν ἐς τὴν ὁμοίαν δουλείαν ἐπανάγειν; οὐδαμῶς. τὰ γὰρ τοιαῦτα βέβαια καὶ διὰ παντὸς κύρια ὑπάρχειν οἱ νόμοι ἀξιούσιν. ὑπὲρ μὲν οὖν τοῦ μηκέτι ἔξεῖναι τούτῳ ἀποκηρύττειν ὃν ἅπαξ ἀποκηρύξας ἐκὼν ἀνέλαβεν, ἔτι πολλὰ εἰπεῖν ἔχων ὁμῶς παύσομαι.

13. Σκέψασθε δὲ ἤδη ὅτινα ὄντα με καὶ ἀποκηρύξει· καὶ οὐ δὴ που τοῦτό φημι, ὡς τότε μὲν ἰδιώτην, νῦν δὲ ἰατρόν· οὐδὲν γὰρ ἂν πρὸς τοῦτο ἡ τέχνη συναγωνίσαιτο· οὐδ' ὅτι τότε μὲν νέον, νῦν δὲ ἤδη καὶ προβεβηκότα καὶ τὸ πιστὸν τοῦ μηδὲν ἀδικῆσαι ἂν παρὰ τῆς ἡλικίας ἔχοντα· μικρὸν γὰρ ἴσως καὶ τοῦτο. ἀλλὰ τότε

μέν, εἰ καὶ μηδὲν ἠδίκημένος, ὡς ἂν ἔγωγε φαίην, ἀλλ' οὐδὲ εὖ πεπονθὼς παρητεῖτο τῆς οἰκίας, νῦν δὲ σωτήρα ἐναγχος καὶ εὐεργέτην γεγεννημένον, οὗ τί γένοιτ' ἂν ἀχα- 171
 ριστότερον, σωθέντα δι' ἐμὲ καὶ τηλικούτου κίνδυνου διαπεφευγότα τοῖς τοιούτοις εὐθύς ἀμείβεσθαι τῆς θεραπείας ἐκείνης οὐδένα λόγον ἔχοντα, ἀλλ' οὕτως ῥαδίας ἐπιλελησθαι καὶ ἐπὶ τὴν ἐρημίαν ἐλαύνειν τὸν ἐφησθέντ' ἂν δικαίως ἐφ' οἷς ἀδίκως ἐξεβέβλητο, μὴ μόνον οὐ μνησικακήσαντα, ἀλλὰ καὶ σώσαντα καὶ σωφρονεῖν παρασκευάσαντα; 14. οὐ γὰρ σμικρόν, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὐδὲ τὸ τυχόν εὖ πεποιηκὼς αὐτὸν ὅμως τῶν τοιούτων νῦν ἀξιοῦμαι. ἀλλ' εἰ καὶ οὗτος ἀγνοεῖ τὰ τότε, πάντες ὑμεῖς ἴστε οἷα ποιοῦντα αὐτὸν καὶ πάσχοντα καὶ ὅπως διακείμενον ἐγὼ παραλαβών, τῶν μὲν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωκότων, τῶν δὲ οἰκείων φευγόντων καὶ μηδὲ πλησίον προσιέναι τολμώντων, τοιοῦτον ἀπέφηνα, ὡς καὶ κατηγορεῖν δύνασθαι καὶ περὶ τῶν νόμων διαλέγεσθαι. μᾶλλον δὲ ὄραξ, ὧ πάτερ, τὸ παράδειγμα· τοιοῦτον ὄντα σε παρ' ὀλίγον οἷα νῦν ἡ γυνὴ ἐστὶ, πρὸς τὴν ἀρχαίαν φρόνησιν ἐπανήγαγον. οὐ δὴ δίκαιον, τοιαύτην μοι γενέσθαι τὴν ἀμοιβὴν ἀντ' ἐκείνων οὐδὲ κατ' ἐμοῦ σε μόνου σωφρονεῖν· ὅτι γὰρ μὴ μικρὰ ὑπ' ἐμοῦ εὐεργέτησαι, 172
 καὶ ἀπ' αὐτῶν ὧν ἐγκαλεῖς δῆλόν ἐστιν· ὃν γὰρ ὡς ἐν ἐσχάτοις οὐσαν τὴν γυναῖκα καὶ παμπονήρως ἔχουσαν οὐκ ἰώμενον μισεῖς, πῶς οὐ πολὺ μᾶλλον, ὅτι σε τῶν ὁμοίων ἀπήλλαξα, ὑπεραγαπᾷς καὶ χάριν ὁμολογεῖς τῶν οὕτω δεινῶν ἀπηλλαγμένους; σὺ δέ, ὅπερ ἀγνωμονέστατον, σωφρονήσας εὐθύς εἰς δικαστήριον ἄγεις καὶ σεσωσμένος κολάζεις καὶ ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο μῖσος ἀνατρέχεις καὶ τὸν αὐτὸν ἀναγινώσκεις νόμον. καλὸν γοῦν τὸν μισθὸν ἀποδίδως τῇ τέχνῃ καὶ ἀξίας ἀμοιβὰς τῶν φαρμάκων ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ὑγιαίνων μόνον. 15. ὑμεῖς δέ,

ὧ ἄνδρες δικασταί, τὸν εὐεργέτην τούτῳ κολάζειν ἐπι-
 τρέψετε καὶ τὸν σώσαντα ἐξελαύνειν καὶ τὸν σωφρονί-
 σαντα μισεῖν καὶ τὸν ἀναστήσαντα τιμωρεῖσθαι; οὐκ, ἦν
 γε τὰ δίκαια ποιῆτε. καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν ἁμαρτά-
 νων ἐτύγχανον, ἦν μοί τις οὐ μικρὰ προοφειλομένη χά-
 ρις, εἰς ἣν ἀποβλέποντα τούτου καὶ ἧς μεμνημένον καλῶς
 εἶχε τῶν μὲν παρόντων καταφρονεῖν, δι' ἐκεῖνα δὲ πρό-
 χειρον τὴν συγγνώμην ἔχειν, καὶ μάλιστα εἰ τηλικαύτη
 τις ἢ εὐεργεσία τυγγάνοι, ὡς πάντα ὑπερπαίειν τὰ μετὰ
 ταῦτα. ὅπερ οἶμαι κάμοι πρὸς τούτου ὑπάρχειν, ὃν ἔσω-
 σα, καὶ ὃς τοῦ βίου παντὸς χρεώσθητις ἔστι μοι, καὶ ὧ τὸ
 173 εἶναι καὶ τὸ σωφρονεῖν καὶ τὸ συνιέναι παρέσχημαί, καὶ
 μάλιστα ὅτε οἱ ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνωάκεσαν καὶ ἦτ-
 τους εἶναι ὠμολόγουν τῆς νόσου. 16. τοῦτο γὰρ μείζω
 οἶμαι ποιεῖν τὴν ἐμὴν εὐεργεσίαν, ὃς οὔτε νόσος ἦν τότε
 οὔτε ἀναγκαίαν τῆς θεραπείας ἔχων αἰτίαν, ἀλλὰ ἐλεύ-
 θερος καθεστὼς καὶ ἀλλότριος, τῆς φυσικῆς αἰτίας ἀφει-
 μένος, ὅμως οὐ περιεῖδον, ἀλλ' ἐθέλοντῆς, ἄκλητος,
 ἀντεπάγγελτος ἦκον. ἐβόηθησα, προσελιπάρησα, ἰασά-
 μην, ἀνέστησα καὶ τὸν πατέρα ἐμαυτῷ διεφύλαξα καὶ
 ὑπὲρ τῆς ἀποκηρύξεως ἀπελογησάμην καὶ τῇ εὐνοίᾳ τὴν
 ὄργην ἔπαυσα καὶ τὸν νόμον ἔλυσα τῇ φιλοστοργίᾳ καὶ
 μεγάλης εὐεργεσίας τὴν εἰς τὸ γένος ἐπάνοδον ἐπριάμην
 καὶ ἐν οὕτως ἐπισφαλεῖ καιρῷ τὴν πρὸς τὸν πατέρα πίστιν
 ἐπεδειξάμην καὶ μετὰ τῆς τέχνης ἐμαυτὸν εἰσεποίησα καὶ
 γνήσιος υἱὸς ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνεφάνην. πόσα γὰρ οἶεσθε
 παθεῖν με. πόσα καμεῖν παρόντα, ὑηρετοῦντα, καιρο-
 φυλακοῦντα, νῦν μὲν εἰκοντα τῇ τοῦ πάθους ἀκμῇ, νῦν
 δὲ τὴν τέχνην ἐπάγοντα πρὸς ὀλίγον ἐνδιδόντος τοῦ κα-
 κοῦ; ἔστι δὲ τῶν ὄντων ἀπάντων τούτων ἐν τῇ ἰατρικῇ
 τὸ ἐπισφαλέστατον, τοὺς τοιούτους ἰᾶσθαι καὶ πλησιάζειν
 οὕτω διακειμένοις· ἐς γὰρ τοὺς πλησίον πολλάκις ἀφιαῖσι

τὴν λύτταν ἐπιξέσαντος τοῦ πάθους. καὶ ὅμως πρὸς οὐδέν τούτων ἀπώκησα οὐδὲ ἀπεδειλίασα, συνῶν δὲ καὶ 174 πάντα τρόπον ἀντεξεταζόμενος τῇ νόσῳ τὸ τελευταῖον ἐκράτησα τῷ φαρμάκῳ. 17. μὴ γὰρ τοῦτ' ἀκούσας εὐθύς ὑπολάβοι τις, ποῖος δὲ ἢ πόσος ὁ κάματος ἐγγέαι φάρμακον; πολλὰ γὰρ πρὸ τούτου γενέσθαι δεῖ καὶ προοδοποιῆσαι τῇ πόσει καὶ προπαρασκευάσαι ῥᾶδιον εἰς ἴασιν τὸ σῶμα καὶ τῆς ἀπάσης ἕξεως φροντίσαι κενοῦντα καὶ ἰσχυαίνοντα καὶ οἷς χρῆ τρέφοντα καὶ κινουῦντα εἰς ὅσον χρήσιμον καὶ ὑπνους ἐπινοοῦντα καὶ ἡρεμίας μηχανώμενον, ὥπερ οἱ μὲν ἄλλο τι νοσοῦντες ῥαδίως πεισθεῖεν ἄν, οἱ μεμνηότες δὲ διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ νοῦ δυσάγωγοι καὶ δυσηνιόχητοι καὶ τῷ ἰατρῷ ἐπισφαλεῖς καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσκαταγώνιστοι. ὅταν γοῦν πολλάκις ποιήσωμεν ἤδη πλησίον γενέσθαι τοῦ τέλους καὶ ἐλπίσωμεν, ἐμπεσόν τι μικρὸν ἀμάρτημα ἐπακμάσαντος τοῦ πάθους ἅπαντα ῥαδίως ἐκεῖνα ἀνέτρεψε καὶ ἀνεπόδισε τὴν θεραπείαν καὶ τὴν τέχνην διέσφηλε. 18. τὸν οὖν ταῦτα πάντα ὑπομεμνηκότα καὶ οὕτω χαλεπῷ νοσήματι προσπαλαίσαντα καὶ πάθος ἀπάντων παθῶν τὸ δυσαλωτότατον νενικη- 175 κότα ἔτι τούτῳ ἀποκηρύττειν ἐπιτρέψετε, καὶ τοὺς νόμους ὡς βούλεται ἐρμηνεύειν κατ' εὐεργέτου συγχωρήσετε καὶ τῇ φύσει πολεμεῖν αὐτὸν ἐάσετε; ἐγὼ τῇ φύσει πειθόμενος, ὡς ἄνδρες δικασταί, σώζω καὶ διαφυλάττω τὸν πατέρα ἐμαυτῷ, κὰν ἀδικῇ· οὐτοσί δὲ τὸν εὐεργετηκότα παῖδα τοῖς νόμοις, ὡς φησιν, ἀκολουθῶν διαφθείρει καὶ τοῦ γένους ἀποστερεῖ. μισόπαις οὗτος, ἐγὼ φιλοπάτωρ γίγνομαι· ἐγὼ τὴν φύσιν ἀσπάζομαι, οὗτος τὰ τῆς φύσεως παροραῖ καὶ καθυβρίζει. ὡς πατὴρ μισοῦντος ἀδίκως· ὡς παιδὸς φιλοῦντος ἀδικώτερον. ἐγκαλῶ γὰρ ἐμαυτῷ, τοῦ πατρὸς ἀναγκάζοντος, ὅτι μισούμενος οὐδέον φιλῶ καὶ φιλῶ πλέον ἢ προσῆκε. καίτοι γε ἡ φύσις

τοῖς πατρᾶσι τοὺς παῖδας μᾶλλον ἢ τοῖς παισὶ τοὺς πα-
 τέρας ἐπιτάττει φιλεῖν. ἀλλ' οὗτος ἐκὼν καὶ τοὺς νόμους
 παρορᾷ, οἱ τοὺς οὐδὲν ἡδίκηκότας παῖδας τῷ γένει φυ-
 λάττουσι, καὶ τὴν φύσιν, ἢ τοὺς γεννήσαντας ἔλκει πρὸς
 176 χάς εὐνοίας ἔχων πρὸς ἐμὲ μείζονα τὰ δίκαιά μοι τῆς εὐ-
 νοίας εἰσφέρει καὶ ἐπιδίδωσιν, ἢ τό γε ἔλαττον ἐμὲ μιμῆ-
 ται καὶ ζηλοῖ τοῦ φίλτρου· ἀλλ', οἴμοι τῆς συμφορᾶς,
 προσέτι καὶ μισεῖ φιλοῦντα καὶ ἀγαπῶντα ἐλαύνει καὶ
 εὐεργετοῦντα ἀδικεῖ καὶ ἀσπαζόμενον ἀποκηρύττει καὶ
 τοὺς φιλόπαιδας νόμους ὡς μισόπαιδας κατ' ἐμοῦ μετα-
 χειρίζεται. ὦ μάχης, ἣν εἰσάγεις, πάτερ, τοῖς νόμοις
 κατὰ τῆς φύσεως. 19. οὐκ ἔστι ταῦτα. οὐκ ἔστιν ὡς θέ-
 λεις· κακῶς ἐρμηνεύεις. ὦ πάτερ, καλῶς κειμένους τοὺς
 νόμους. οὐ πολεμεῖ φύσις καὶ νόμος ἐν ταῖς εὐνοίαις.
 ἀλλ' ἀκολουθοῦσιν ἐνταῦθα ἀλλήλοις καὶ συναγωνίζον-
 ται τῇ λύσει τῶν ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τὸν εὐεργέτην.
 ἀδικεῖς τὴν φύσιν. τί καὶ τοὺς νόμους συναδικεῖς τῇ φύ-
 σει; οὐς καλοὺς καὶ δικαίους καὶ φιλόπαιδας εἶναι θέ-
 λοντας οὐ συγχωρεῖς. καθ' ἐνὸς παιδὸς ὡς κατὰ πολλῶν
 κινῶν πολλάκις καὶ ἡσυχάζειν οὐκ ἔδῃ ἐν ταῖς τιμωρίαις
 τοὺς ἐν ταῖς τῶν παίδων πρὸς τοὺς πατέρας εὐνοίαις ἡσυ-
 χάζειν ἐθέλοντας, καίτοι γε ἐπὶ τοῖς μηδὲν ἡμαρτηκόσι
 μηδὲ κειμένους. καὶ μὴν οἷ γε νόμοι καὶ ἀχαριστίας δι-
 κάζεσθαι διδόναι κατὰ τῶν τοὺς εὐεργέτας μὴ αὐτ' εὖ
 ποιούντων. ὁ δὲ πρὸς τῷ μὴ ἀμείβεσθαι καὶ ἐπ' αὐτοῖς
 οἷς εὖ πέπονθε κολάζειν ἀξιῶν, σκέψασθε εἴ τινα ὑπερ-
 βολὴν ἀδικίας ἀπολέλοιπεν. ὡς μὲν οὖν οὔτε ἀποκηρύτ-
 τειν ἔτι τούτῳ ἔξεστιν ἅπαξ ἤδη τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν
 ἀποπληρώσαντι καὶ χρησαμένῳ τοῖς νόμοις οὔτε ἄλλως
 δίκαιον, εὐεργέτην εἰς τὰ τηλικαῦτα γεγενημένον ἀπω-

θεῖσθαι καὶ τῆς οἰκίας παραιτεῖσθαι, ἰκανῶς, οἶμαι, δε-
δεικται.

20. Ἦδη δὲ καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἔλθωμεν τῆς 177
ἀποκηρύξεως καὶ τὸ ἔγκλημα ἐξετάσωμεν ὁποῖόν ἐστιν.
ἀνάγκη δὲ αὐθις ἐπὶ τὴν γνώμην ἀναδραμεῖν τοῦ νομο-
θέτου. ἵνα γὰρ σοι τοῦτο πρὸς ὀλίγον δῶμεν, τὸ ἐξεῖναι
ὁσάκις ἂν ἐθέλῃς ἀποκηρύττειν, καὶ κατὰ γε τοῦ εὐερ-
γέτου προσέτι τὴν ἐξουσίαν ταύτην συγχωρήσωμεν, οὐχ
ἀπλῶς, οἶμαι, οὐδὲ ἐπὶ πάσαις αἰτίαις ἀποκηρύξεις. οὐδὲ
τοῦθ' ὁ νομοθέτης φησὶν, ὅτι ἂν τύχῃ ὁ πατὴρ αἰτια-
σάμενος, ἀποκηρυττέτω, καὶ ἀπόχρη θελῆσαι μόνον καὶ
μέμψασθαι. τί γὰρ ἂν ἔδει δικαστηρίου; ἀλλ' ὑμῖν ποιεῖ
τοῦτο, ὡς ἄνδρες δικασταί, σκοπεῖν εἴτε ἐπὶ μεγάλοις καὶ
δικαίοις ὁ πατὴρ ὀργίζεται εἴτε καὶ μὴ. οὐκοῦν τοῦτο ἦδη
ἐξετάσατε. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν μετὰ τὴν μανίαν εὐθύς.

21. τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῆς σωφροσύνης τοῦ πατρὸς λύσις
ἦν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ σωτὴρ καὶ εὐεργέτης καὶ πάντα
ἦν ἐγώ. καὶ οὐδέν, οἶμαι, τούτοις ἔγκλημα προσεῖναι
ἐδύνατο. τὰ μετὰ ταῦτα δὲ τί τῶν πάντων αἰτιᾶ; τίνα
θεραπείαν, τίνα ἐπιμέλειαν υἱοῦ παρῆκα; πότε ἀπόκοι-
τος ἐγενόμην; τίνας πότους ἀκαίρους, τίνας κώμους ἐγκα-
λεῖς; τίς ἀσωτία; τίς πορνοβοσκὸς ὕβριςται; τίς ἠτιά-
σατο; οὐδὲ εἷς. καὶ μὴν ταῦτ' ἐστὶν ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ
νόμος ἀποκηρύττειν ἐφήσιν. ἀλλὰ νοσεῖν ἤρξατο ἢ μη-
τρυιά. τί οὖν; ἐμοὶ τοῦτ' ἐγκαλεῖς καὶ νόσου δίκην ἀπαι-
τεῖς; οὐ, φησὶν. 22. ἀλλὰ τί; θεραπεύειν προστατόμε- 178
νος οὐκ ἐθέλεις, καὶ διὰ τοῦτ' ἄξιός ἂν εἴης ἀποκηρύ-
ξεως ἀπειθῶν τῷ πατρί. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν οἶα προστάττοντι
αὐτῷ ὑπακούειν οὐ δυνάμενος ἀπειθεῖν δοκῶ πρὸς ὀλί-
γον ὑπερθῆσομαι· πρότερον δὲ ἀπλῶς ἐκεῖνό φημι, ὡς
οὐ πάντα προστάττειν οὔτε τούτῳ δίδωσιν ὁ νόμος οὔτ'
ἐμοὶ τὸ πεῖθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκαῖον. ἐν δ' οὖν

τοῖς τῶν προσταγμάτων τὰ μὲν ἀνεύθυνα ἔστι, τὰ δὲ
 ὀργῆς καὶ τιμωρίας ἄξια· ἐὰν νοσῆς αὐτός, ἐγὼ δὲ ἀμελῶ·
 ἐὰν τῶν κατ' οἶκον ἐπιμελεῖσθαι κελεύῃς, ἐγὼ δὲ ὀλι-
 γωρῶ· ἐὰν τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν προστάτῃς, ἐγὼ
 δὲ ὀκνῶ. πάντα ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια εὐλόγους
 ἔχει τὰς προφάσεις καὶ τὰς μέμψεις πατρικᾶς· τὰ δὲ ἄλλα
 ἐφ' ἡμῖν ἔστι τοῖς παισίν, ὄντα τῶν τεχνῶν καὶ τῆς τού-
 των χρήσεως, καὶ μάλιστα, εἰ μηδὲν ὁ πατήρ αὐτὸς ἀδι-
 κοῖτο. ἐπεὶ τοι ἂν τῷ γραφεῖ πατήρ προστάτῃ, ταῦτα
 μὲν, τέκνον, γράφε, ταυτὶ δὲ μὴ, καὶ τῷ μουσικῷ, τήνδε
 μὲν τὴν ἀρμονίαν κροῦε, ταύτην δὲ μὴ, καὶ τῷ χαλ-
 κεύοντι, τοιαῦτα μὲν χάλκευε, τοιαῦτα δὲ μὴ, ἄρ' ἂν τις
 179 ἀνάσχοιτο ἀποκηρύττοντα, ὅτι μὴ κατὰ τὰ ἐκείνω δο-
 κοῦντα ὁ παῖς χρῆται τῇ τέχνῃ; οὐδὲ εἰς, οἶμαι. 23. τὸ
 δὲ τῆς ἰατρικῆς ὅσῳ σεμνότερόν ἐστι καὶ τῷ βίῳ χρησι-
 μώτερον, τοσοῦτῳ καὶ ἐλευθεριώτερον εἶναι προσήκει
 τοῖς χρωμένοις, καὶ τινα προνομίαν ἔχειν τὴν τέχνην δι-
 καιον τῇ ἐξουσίᾳ τῆς χρήσεως, ἀναγκάζεσθαι δὲ μηδὲν
 μηδὲ προστάττεσθαι πράγμα ἱερὸν καὶ θεῶν παιδεύμα
 καὶ ἀνθρώπων σοφῶν ἐπιτήδευμα, μηδ' ὑπὸ δουλείαν
 γενέσθαι νόμου μηδ' ὑπὸ φόβον καὶ τιμωρίαν δικαστη-
 ρίου, μηδ' ὑπὸ ψῆφον καὶ πατρὸς ἀπειλήν καὶ ὀργὴν
 ἰδιωτικὴν. ὥστε καὶ εἰ τοῦτό σοι σαφῶς οὕτωσὶ καὶ διαρ-
 ρήδην ἔλεγον. Οὐ βούλομαι οὐδὲ θεραπεύω δυνάμενος,
 ἀλλ' ἐμαυτῷ μόνῳ τὴν τέχνην οἶδα καὶ τῷ πατρὶ. τοῖς δὲ
 ἄλλοις ἅπασιν ἰδιώτης εἶναι βούλομαι· τίς τυραννὸς οὕτω
 βίαιος, ὡς ἀναγκάσαι ἂν καὶ ἄκοιντα χρῆσθαι τῇ τέχνῃ;
 τὰ γὰρ τοιαῦτα ἱκετείας καὶ δεήσεσιν, οὐ νόμοις καὶ ὄρ-
 γαις καὶ δικαστηρίοις ὑπάγειν, οἶμαι, προσήκει· πείθε-
 σθαι τὸν ἰατρὸν χρή, οὐ κελεύεσθαι, βούλεσθαι, οὐ φο-
 βεῖσθαι, ἐπὶ τὴν θεραπείαν οὐκ ἄγεσθαι, ἐκόντα δὲ
 180 ἐρχόμενον ἤδεσθαι. πατρικῆς δὲ ἀνάγκης ἄμοιρος ἢ ἀτε-

λῆς τέχνη, ὅπου γε τοῖς ἰατροῖς καὶ δημοσίαι αἱ πόλεις τιμὰς καὶ προεδρίας καὶ ἀτελείας καὶ προνομίας διδόασι. 24. ταῦτα μὲν οὖν ἀπλῶς ἂν εἶχον εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ καὶ σοῦ διδαξαμένου με καὶ πολλὰ ἐπιμεληθέντος καὶ ἀναλώσαντος, ὡς μάθοιμι, πρὸς μίαν ὅμως θεραπείαν ταύτην, δυνατὴν οὕσαν, ἀντέλεγον. νυνὶ δὲ κάκεινο ἐννόησον, ὡς παντάπασιν ἀγνώμων ποιεῖς οὐκ ἔων με χρῆσθαι μετ' ἐλευθερίας ἐμῶ κτήματι. ταύτην ἐγὼ τὴν τέχνην οὐχ υἱὸς ὦν σὸς ἐξέμαθον οὐδὲ τῷ σῷ νόμῳ ὑποκείμενος, καὶ ὅμως αὐτὴν μεμάθηκά σοι — καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλανκας — οὐδὲν παρὰ σοῦ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων. τίνα διδάσκαλον ἐμισθώσω; τίνα φαρμάκων παρασκευήν; οὐδ' ἦντιναοῦν· ἀλλὰ πενόμενος ἐγὼ καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορούμενος καὶ ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἐλεούμενος ἐπαιδευόμεν. καὶ μοι τοιαῦτα παρὰ τοῦ πατρὸς ἦν πρὸς τὸ μαθεῖν ἐφόδια, λύπη καὶ ἐρημία καὶ ἀπορία καὶ μῖσος οἰκείων καὶ ἀποστροφὴ συγγενῶν. ἀντὶ τούτων 181 τοίνυν χρῆσθαί μου τῇ τέχνῃ ἀξιοῖς καὶ δεσπότης εἶναι θέλεις τῶν ὅτ' οὐκ ἦσθα δεσπότης πεπορισμένων; ἀγάπα, εἰ τί σε καὶ πρότερον ἐκῶν οὐ προοφείλων εὐέποιησα, μηδεμίαν μηδὲ τότε χάριν ἀπαιτεῖσθαι δυνάμενος. 25. οὐ δὴ δεῖ τὴν εὐποιάν τὴν ἐμὴν ἀνάγκην ἐς τὸ λοιπὸν μοι γενέσθαι οὐδὲ τὸ ἐκόντα εὐεργετῆσαι ἀφορμὴν τοῦ ἄκοντα κελεύεσθαι καταστῆναι οὐδὲ ἔθος ὑπάρξαι τοῦτο, τὸ ἅπαξ τινὰ ἰασάμενον πάντας ἐς αἰεὶ θεραπεύειν ὁπόσους ἂν ὁ θεραπευθεὶς θέλῃ· ἐπεὶ δεσπότης ἂν οὕτως καθ' ἡμῶν εἴημεν τοὺς θεραπευομένους κεχειροτονηκότες καὶ μισθὸν τὸ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ τὸ πάντα κελεύουσιν ὑπηρετεῖν προσδεδωκότες, οὗ τί γένοιτ' ἂν ἀδικώτερον; διότι σε νοσήσαντα χαλεπῶς οὕτως ἀνέστησα, διὰ τοῦτο νομίζεις ἐξεῖναι σοι καταχρησθαι μου τῇ τέχνῃ; 26. ταῦτα μὲν οὖν εἶχον ἂν λέγειν, εἰ καὶ δυ-

182 νατά μοι οὗτος προσέταττεν, ἐγὼ δὲ μὴ πάντως ἅπασιν
 μηδὲ πρὸς ἀνάγκην ὑπήκουον. νῦν δὲ ἤδη σκέψασθε καὶ
 οἷά ἐστιν αὐτοῦ τὰ ἐπιτάγματα· ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ ἰάσω, φησί,
 μεμνηότα, μέμνητε δὲ καὶ ἡ γυνὴ καὶ τὰ ὅμοια πάσχει —
 τοῦτο γὰρ οἶεται — καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀπεγνω-
 σται, δύνασαι δὲ σὺ πάντα ὡς ἐδειξας, ἰῶ καὶ ταύτην καὶ
 ἀπάλλαττε ἤδη τῆς νόσου. τοῦτο δὲ οὕτως μὲν ἀπλῶς
 ἀκούσαι πάννυ εὐλογον ἂν δόξειε, καὶ μάλιστα ἰδιώτῃ καὶ
 ἀπειρῷ ἰατρικῆς· εἰ δέ μου ἀκούσατε ὑπὲρ τῆς τέχνης
 δικαιολογουμένου, μάθοιτ' ἂν ὡς οὔτε πάντα ἡμῖν δυ-
 νατά ἐστιν οὔθ' αἱ τῶν νοσημάτων φύσεις παραπλήσιοι
 οὔτ' ἴασις ἢ αὐτῇ οὔτε φάρμακα τὰ αὐτὰ ἐπὶ πάντων
 ἰσχυρά, καὶ τότε ἔσται δῆλον ὡς πάμπολυ τοῦ μὴ βού-
 λεσθαί τι τὸ μὴ δύνασθαι διαφέρει. ἀνάσχεσθε δέ μου
 τὰ περὶ τούτων φιλοσοφοῦντος, καὶ μὴ ἀπειρόκαλον μηδὲ
 ἐξαγωγίον μηδὲ ἀλλότριον ἢ ἄκαιρον ἠγγήσησθε τὸν περὶ
 τούτων λόγον. 27. πρῶτα μὲν δὴ σωματίων φύσεις καὶ
 κράσεις οὐχ αἱ αὐταί, κἂν ὅτι μάλιστα ἐκ τῶν ὁμοίω
 συνεστάναι ὁμολογῶνται, ἀλλὰ τὰ μὲν τῶνδε, τὰ δὲ
 τῶνδε μᾶλλον ἢ ἕλαττον μετέχει. καὶ λέγω τοῦτο ἐτι περὶ
 τῶν ἀνδρείων, ὡς οὐδὲ ταῦτα πᾶσιν ἴσα ἢ ὅμοια οὔτε τῇ
 κράσει οὔτε τῇ συστάσει, διάφορα γὰρ δὴ καὶ μεγέθει
 καὶ εἴδει ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίνεσθαι αὐτοῖς, καὶ
 τὰ μὲν εὐίατα εἶναι καὶ πρὸς τὴν θεραπείαν ἀναπεπτα-
 μένα, τὰ δὲ τέλειον ἀπεγνωσμένα καὶ ῥαδίως ἀλισκόμενα
 καὶ κατὰ κράτος ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα. τὸ
 183 τοίνυν οἶεσθαι πάντα πυρετὸν ἢ πᾶσαν φθόνην ἢ περι-
 πνευμοσίαν ἢ μαρίαν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οὔσαν τῷ γέ-
 νει ὁμοίαν ἐπὶ παντὸς εἶναι σώματος, οὐ σωφρονοῦντων
 οὐδὲ λελογισμένων οὐδὲ τὰ τοιαῦτα ἐξητακότων ἐστὶν
 ἀνθρώπων, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐν μὲν τῶνδε ῥαδίον ἰᾶσθαι,
 ἐν δὲ τῶνδε οὐκέτι. ὥσπερ οἶμαι καὶ πυρὸν ἢν⁶ τὸν αὐτὸν

ἐς διαφόρους χώρας ἐμβάλης, ἄλλως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ
 καὶ βαθείᾳ καὶ ποτιζομένη καὶ εὐηλίῳ καὶ εὐηνέμῳ καὶ
 ἐξευρασμένη ἀναφύσεται, εὐθαλῆς οἶμαι καὶ εὐτροφος
 καὶ πολύχους καρπός, ἄλλως δὲ ἐν ὄρει καὶ ὑπολίθῳ
 γηδίῳ, ἄλλως δὲ ἐν δυσηλίῳ, ἄλλως δὲ ἐν ὑπωρείᾳ, καὶ
 ὅλως διαφόρως καθ' ἑκάστους τόπους· οὕτω δὲ καὶ τὰ
 νοσήματα παρὰ τοὺς ὑποδεξαμένους τόπους ἢ εὐφορα καὶ
 εὐτροφα ἢ ἐλάττω γίνονται. τοῦτο τοίνυν ὑπερβὰς ὁ πα-
 τῆρ καὶ ὅλον ἀνεξέταστον καταλιπὼν ἀξιῶσι πᾶσαν μανίαν
 τὴν ἐν ἅπαντι σώματι ὁμοίαν εἶναι καὶ τὴν θεραπείαν
 ἴσην. 28. πρὸς δὲ τούτοις τοιούτοις οὖσιν ὅτι τὰ γυναι-
 κεία σώματα πάμπολυ τῶν ἀνδρείων διαφέρουσι πρὸς τε
 νόσου διαφορὰν καὶ πρὸς θεραπείας ἐλπίδα ἢ ἀπόγνω-
 σιν ῥᾶδιον καταμαθεῖν· τὰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν εὐπαγῆ
 καὶ εὐτόνα πόνοις καὶ κινήσεσι καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτη γε-
 γυμνασμένα, τὰ δὲ ἔκλυτα καὶ ἀσυμπαγῆ, ἐσκιατροφημένα
 καὶ λευκὰ αἵματος ἐνδεία καὶ θερμοῦ ἀπορία καὶ ὑγροῦ
 ἐπιρροία· εὐάλωτότερα τοίνυν τῶν ἀνδρείων καὶ ταῖς
 νόσοις ἐκκείμενα καὶ τὴν ἴασιν οὐ περιμένοντα καὶ μά- 184
 λιστα πρὸς μανίας εὐχερέστερα· ἅτε γὰρ πολὺ μὲν τὸ
 ὀργίλον καὶ κοῦφον καὶ ὀξυκίνητον ἔχουσιν, ὀλίγην δὲ
 τὴν τοῦ σώματος αὐτοῦ δύναμιν, ῥαδίως ἐς τὸ πάθος
 τοῦτο κατολισθάνουσιν. 29. οὐ δίκαιον τοίνυν παρὰ τῶν
 ἰατρῶν τὴν ὁμοίαν ἐπ' ἀμφοῖν θεραπείαν ἀπαιτεῖν, εἰ-
 δότας ὡς πολὺ τοῦν μέσῳ, βίῳ παντὶ καὶ πράξεσιν ὅλαις
 καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν ἐξ ἀρχῆς εὐθύς κεχωρισμένων.
 ὅταν τοίνυν λέγῃς ὅτι μέμηνε, προστίθει καὶ ὅτι γυνὴ
 οὕσα μέμηνε, καὶ μὴ σύγχει ταῦτα πάντα τῷ τῆς μανίας
 ὑπάγων ὀνόματι ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ δοκοῦντι, ἀλλὰ χωρί-
 στας, ὥσπερ ἐστὶ καὶ ἐν τῇ φύσει, τὸ δυνατὸν ἐφ' ἑκάστου
 σκόπει· καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅπερ ἐν ἀρχῇ τῶν λόγων εἰπὼν
 μέμνημαι, τοῦτο πρῶτον ἐπισκοποῦμεν, φύσιν σώματος

τοῦ νοσοῦντος καὶ κραιῖν, καὶ τίνος πλείονος μετέχει, καὶ εἰ θερμότερον ἢ ψυχρότερον, καὶ ἀκμάζον ἢ παρηβηκός, καὶ μέγα ἢ μικρόν, καὶ πιμελές ἢ ὀλιγόσαρκον. καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅλως ἂν τις αὐτὰ προεξετάσῃ, πάνυ ἀξιόπιστος ἂν εἴη ἀπογιγνώσκων τι ἢ ὑπισχνούμενος. 30. ἐπεὶ καὶ τῆς μανίας αὐτῆς μυρία εἶδη ἐστὶ καὶ παμπόλλας ἔχει τὰς αἰτίας καὶ οὐδὲ τὰς προσηγορίας αὐτὰς ὁμοίας· οὐ γὰρ ταῦτόν παρανοεῖν καὶ παραπαίειν καὶ λυττᾶν καὶ
 185 μεμηνέναι, ἀλλὰ ταῦτα πάντα τοῦ μᾶλλον ἢ ἥττον ἔχουσθαι τῇ νόσῳ ὀνόματά ἐστιν· αἰτία τε τοῖς μὲν ἀνδράσιν ἄλλαι, ταῖς δὲ γυναιξὶν ἕτεραι, καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν τοῖς μὲν νέοις ἄλλαι, τοῖς δὲ γεγηρακόσι διάφοροι, οἷον νέοις μὲν πλήθος ὡς τὸ πολὺ, γέροντας δὲ καὶ διαβολὴ ἀκαιρός καὶ ὀργὴ ἄλογος πολλάκις κατ' οἰκείων ἐμπεσοῦσα τὸ μὲν πρῶτον διετάραξεν, εἶτα κατ' ὀλίγον ἐς μανίαν περιέτρεψε· γυναικῶν δὲ πολλὰ καθικνεῖται καὶ ῥαδίως ἐς τὴν νόσον ἐπάγεται, μάλιστα δὲ μῖσος κατὰ τίνος πολὺ ἢ φθόνος ἐπ' ἐχθρῶ ἐντυχοῦντι ἢ λύπη τις ἢ ὀργή· κατ' ὀλίγοι ταῦτα ὑποτυφόμενα καὶ μακρῷ χρόνῳ ἐντρεφόμενα μανίαν ἀποτελεῖ. 31. τοιαῦτά σοι, ὦ πάτερ, καὶ ἡ γυνὴ πέποιθε καὶ ἴσως τι λελύπηκεν αὐτὴν ἐναγχος· οὐδένα γὰρ ἐκείνη ἐμίσει, πλὴν ἔχειαί γε καὶ οὐκ ἂν ἐκ τῶν παρόντων ὑπ' ἰατροῦ θεραπευθῆναι δύναίτο· ὡς εἴ γε ἄλλος τις ὑπόσχοιτο, εἴ τις ἀπαλλάξειε, μίσει τότε ὡς ἀδικοῦντα ἐμέ, καὶ μὴν κάκεινο, ὦ πάτερ, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ καὶ μὴ τελέως οὕτως ἀπέγνωστο, ἀλλὰ τις ἐτι σωτηρίας ἐλπίς ὑπεφαίνεται, οὐκ ἂν οὐδὲ οὕτω ῥαδίως προσηψάμην οὐδ' αὖ προχείρως φάρμακον ἐγγέαι ἐτόλμησα δεδιώς τὴν τύχην καὶ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δυσφημίαν. ὅρῳ ὡς οἴονται πάντες εἶναί τι μῖσος πρὸς τοὺς προγόνους πάσαις μητριαῖς,
 186 καὶ ὧσι χρησταί, καὶ τινα κοιστὴν μανίαν ταύτην γυναι-

κείαν αὐτὰς μεμνημένοι; τάχ' ἂν οὖν τις ὑπόπτειυσεν, ἄλλως χωρήσαντος τοῦ κακοῦ καὶ τῶν φαρμάκων οὐ δυναθέντων, κακοήθη καὶ δολερὰν τὴν θεραπείαν γεγενῆσθαι. 32. καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικός, ᾧ πάτερ, οὕτως ἔχει, καὶ πάνυ σοι τετηρηκῶς λέγω· οὐ ποτε ῥᾶον ἔξει, κἄν μυριάκις πῆγ τοῦ φαρμάκου· διὰ τοῦτ' ἐπιχειρεῖν οὐκ ἄξιον, εἰ μὴ πρὸς μόνον τὸ ἀποτυχεῖν με κατεπειγῆς καὶ κακοδοξία περιβαλεῖν θέλης. ἔασον ὑπὸ τῶν ὁμοτέχνων φθονεῖσθαι. εἰ δέ με ἀποκηρύξης πάλιν, ἐγὼ μὲν καίτοι πάντων ἔρημος γενόμενος οὐδὲν κατὰ σοῦ δεινὸν εὖξομαι. τί δ' ἂν, ὅπερ μὴ γένοιτο, αὐθις ἢ νόσος ἐπανέλθῃ; — φιλεῖ γάρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθιζόμενα παλινδρομεῖν — τί με πρᾶξαι δεήσει; θεραπεύσω μὲν εὖ ἴσθι καὶ τότε καὶ οὐ ποτε λείψω τὴν τάξιν, ἣν τοὺς παῖδας ἔταξεν ἢ φύσις, οὐδὲ τοῦ γένους τὸ ἐπ' ἑμαυτῷ ἐπιλήσομαι. εἴτ' ἂν σωφρονήσης, αὐθις ἀναλαμβάνειν πῶποτε πιστεῦσαί με δεῖ; ὀρᾶς; ἤδη καὶ ταῦτα ποιῶν ἐπισπᾶ τὴν νόσον καὶ ὑπομιμνήσκεις τὸ πάθος. χθὲς καὶ πρῶην ἐκ τηλικούτων κακῶν ἀνασφήλας διατείνῃ καὶ βοᾶς καὶ τὸ μέγιστον, ὀργίξῃ καὶ πρὸς μῖσος τρέπη καὶ τοὺς νόμους ἀνακαλεῖς. οἴμοι, πάτερ, ταῦτ' ἦν σου καὶ τῆς πάλαι μανίας τὰ προοίμια.

ΦΑΛΑΡΙΣ ΠΡΩΤΟΣ.

187

1. Ἐπεμψεν ἡμᾶς, ᾧ Δελφοί, ὁ ἡμέτερος δυνάστης Φάλαρις ἄξοντας τῷ θεῷ τὸν ταῦρον τοῦτον καὶ ὑμῖν διαλεξομένους τὰ εἰκότα ὑπὲρ τε αὐτοῦ ἐκείνου καὶ τοῦ ἀναθήματος. ὧν μὲν οὖν ἔνεκα ἤκομεν, ταῦτ' ἔστιν· ἃ δέ γε πρὸς ὑμᾶς ἐπέστειλεν, ταῦτα· Ἐγὼ, φησὶν, ᾧ Δελ-

φοί, καὶ παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἑλλήσι τοιοῦτος υπολαβάνεσθαι ὁποῖός εἰμι, ἀλλὰ μὴ ὁποῖον ἢ παρὰ τῶν μισούντων καὶ φθονούντων φήμη ταῖς τῶν ἀγνοούντων ἀκοαῖς παραδέδωκεν, ἀντὶ τῶν πάντων ἀλλαξαίμην ἄν, μάλιστα δὲ παρ' ὑμῖν, ὅσῳ ἱεροί τε ἐστε καὶ πάρεδροι
 188 τοῦ Πυθίου καὶ μόνον οὐ σύνοικοι καὶ ὁμωρόφιοι τοῦ θεοῦ. ἡγοῦμαι γάρ, εἰ ὑμῖν ἀπολογησαίμην καὶ πείσαιμι μάτην ἄμὸς ὑπειληφθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι δι' ὑμῶν ἀπολελογημένος ἔσεσθαι. καλῶ δὲ ἅν ἐρῶ τὸν θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν οὐκ ἔνι δὴ πον παραλογίσασθαι καὶ ψευδεὶ λόγῳ παραγαγεῖν· ἀνθρώπους μὲν γὰρ ἴσως ἔξαπατηῆσαι ῥᾶδιον, θεὸν δέ, καὶ μάλιστα τοιοῦτον, διαλαθεῖν ἀδύνατον. 2. ἐγὼ γὰρ οὐ τῶν ἀφανῶν ἐν Ἀκράγαντι ὄν, ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος εὖ γεγυνῶς καὶ τραφεὶς ἐλευθερίως καὶ παιδείᾳ προσεσχηκῶς, αἰεὶ διετέλουν τῇ μὲν πόλει δημοτικὸν ἑμαυτὸν παρέχων, τοῖς δὲ συμπολιτευομένοις ἐπιεικῆ καὶ μέτριον, βίαιον δὲ ἢ σκαιὸν ἢ ὑβριστικὸν ἢ αὐθέκαστον οὐδεὶς οὐδὲν ἐπεκάλει μου τῷ προτέρῳ ἐκείνῳ βίῳ. ἐπειδὴ δὲ ἐώρων τοὺς τάναντία μοι πολιτευομένους ἐπιβουλεύοντας καὶ ἐξ ἅπαντος τρόπου ἀνελεῖν με ζητοῦντας — διήρητο δὲ ἡμῶν τότε ἡ πόλις —
 189 μίαν ταύτην ἀποφυγὴν καὶ ἀσφάλειαν εὔρισκον, τὴν αὐτὴν ἅμα καὶ τῇ πόλει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ ἐκείνους μὲν ἀναστείλαιμι καὶ παύσαιμι ἐπιβουλεύοντας, τὴν πόλιν δὲ σωφρονεῖν καταναγκάσαιμι· καὶ ἦσαν γὰρ οὐκ ὀλίγοι ταῦτα ἐπαινοῦντες, ἄνδρες μέτριοι καὶ φιλοπόλιδες, οἳ καὶ τὴν γνώμην ἤδεσαν τὴν ἐμὴν καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην. τοῦτοις συναγωνισταῖς χρησάμενος ῥᾶδίως ἐκράτησα τῆς ἐπιχειρήσεως. 3. τοῦντεῦθεν οἳ μὲν οὐκέτι ἐτάραττον, ἀλλ' ὑπήκουον, ἐγὼ δὲ ἤρχον, ἡ πόλις δὲ ἀστασίαστος ἦν. σφαγὰς δὲ ἢ ἐλάσεις ἢ δημούσεις οὐδὲ κατὰ τῶν ἐπιβεβουλευκότων εἰργαζόμεν,

καίτοι ἀναγκαῖον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν ἐν ἀρχῇ τῆς δυναστείας μάλιστα· φιλανθρωπία γὰρ καὶ πραότητι καὶ τῷ ἡμέρῳ καὶ ἰσοτιμίας θαυμασίως ἐγὼ ἤλπιζον ἐς τὸ πείθεσθαι προσάξεσθαι τούτους. εὐθύς γοῦν τοῖς μὲν ἐχθροῖς ἐσπείσμην καὶ διηλλάγμην, καὶ συμβούλοις καὶ συνεστίοις ἐχρώμην τοῖς πλείστοις αὐτῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐτὴν ὄρων ὀλιγωρία τῶν προεστώτων διεφθαρμένην, τῶν πολλῶν 190 κλεπτόντων, μᾶλλον δὲ ἀρπαζόντων τὰ κοινά, ὑδάτων τε ἐπιρροαίαις ἀνεκτησάμην καὶ οἰκοδομημάτων ἀναστάσσειν ἐκόσμησα καὶ τειχῶν περιβολῇ ἐκράτυνα καὶ τὰς προσόδους, ὅσαι ἦσαν κοιναί, τῇ τῶν ἐφεστώτων ἐπιμελείᾳ ῥαδίως ἐπηνύξησα καὶ τῆς νεολαίας ἐπεμελούμην καὶ τῶν γερόντων προϋνόουν καὶ τὸν δῆμον ἐν θέαις καὶ διανομαῖς καὶ πανηγύρεσι καὶ δημοθουρίαις διηγῶν, ὕβρεις δὲ παρθένων ἢ ἐφήβων διαφθοραὶ ἢ γυναικῶν ἀπαγωγαὶ ἢ δορυφόρων ἐπιπέμψεις ἢ δεσποτικὴ τις ἀπειλὴ ἀποτρόπαιά μοι καὶ ἀκούσαι ἦν. 4. ἤδη δὲ καὶ περὶ τοῦ ἀφεῖναι τὴν ἀρχὴν καὶ καταθέσθαι τὴν δυναστείαν ἐσκοπούμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσαιτο ἂν τις ἐννοῶν, ἐπεὶ τό γε ἄρχειν αὐτὸ καὶ πάντα πράττειν ἐπαχθὲς ἤδη καὶ σὺν φθόνῳ καματηρὸν ἐδόκει μοι εἶναι· τὸ δ' ὅπως μηκέτι τοιαύτης τινὸς θεραπείας δεήσεται ἡ πόλις, 191 τοῦτ' ἐζήτην ἔτι. καὶ γὰρ μὲν ὁ ἀρχαῖος περὶ ταῦτα εἶχον, οἱ δὲ ἤδη τε συνίσταντο ἐπ' ἐμὲ καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπιβουλῆς καὶ ἀποστάσεως ἐσκοποῦντο καὶ συνωμοσίας συνεκρότουσαν καὶ ὅπλα ἤθροισον καὶ χρήματα ἐπορίζοντο καὶ τοὺς ἀστρυγείτους ἐπεκαλοῦντο καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους ἐπρεσβεύοντο· ἂ μὲν γὰρ περὶ ἐμοῦ αὐτοῦ, εἰ ληφθεῖν, ἐδέδοκτο ἤδη αὐτοῖς καὶ ὅπως με αὐτοχειρία διασπάσασθαι ἠπέιλον καὶ ἄς κολάσεις ἐπενόουν, δημοσίᾳ στρεβλούμενοι ἐξεῖπον. τοῦ μὲν δὴ μηδὲν παθεῖν τοιοῦτον οἱ θεοὶ αἴτιοι φωρά-

σαντες τὴν ἐπιβουλὴν, καὶ μάλιστα γὰρ ὁ Πύθιος οὐκ ἐ-
 192 ρατά τε προδείξας καὶ τοὺς μνηύσοντας ἕκαστα ἐπιπέμ-
 πων. 5. ἐγὼ δὲ ἐνταῦθα ἤδη ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, ἐπὶ τοῦ
 αὐτοῦ δέους νῦν τῷ λογισμῷ γενομένους ἀξιῶ περὶ τῶν
 τότε πρακτέων μοι συμβουλευῆσαι, ὅτε ἀφύλακτος ὀλίγου
 δεῖν ληφθεὶς ἐξήτουν τινὰ σωτηρίαν περὶ τῶν παρόντων.
 πρὸς ὀλίγον οὖν τῇ γνώμῃ ἐς Ἀκράγαντα παρ' ἐμὲ ἀπο-
 δημήσαντες καὶ ἰδόντες τὰς παρασκευὰς αὐτῶν καὶ τὰς
 ἀπειλὰς ἀκούσαντες εἶπατε τί δεῖ ποιεῖν; φιλανθρωπία
 χρῆσθαι πρὸς αὐτοὺς ἔτι καὶ φείδεσθαι καὶ ἀνέχεσθαι
 ὅσον αὐτίκα μελλήσονται πείσεσθαι τὰ ὕστατα; μᾶλλον
 δὲ γυμνὴν ἤδη ὑπέχειν τὴν σφαγὴν καὶ τὰ φίλτατα ἐν
 ὀφθαλμοῖς ὄραν ἀπολλύμενα; ἢ τὰ μὲν τοιαῦτα πάνυ
 ἡλιθίου τινὸς εἶναι. γειναῖα δὲ καὶ ἀνδρώδη διανοηθέντα
 καὶ χολὴν ἔμφρονος καὶ ἡδίκημένου ἀνδρὸς ἀναλαβόντα
 μετελθεῖν ἐκείνους. ἑμαυτῷ δὲ ἐκ τῶν ἐνόντων τὴν ἐς τὸ
 ἐπιὸν ἀσφάλειαν παρασχεῖν; ταῦτ' οἶδ' ὅτι συνεβουλεύ-
 193 σατε ἄν. 6. τί οὖν ἐγὼ μετὰ τοῦτο ἐποίησα; μεταστειλά-
 μενος τοὺς αἰτίους καὶ λόγου μεταδοὺς αὐτοῖς καὶ τοὺς
 ἐλέγχους παραγαγὼν καὶ σαφῶς ἐξελέγξας ἕκαστα, ἐπεὶ
 μηδ' αὐτοὶ ἔτι ἕξαρον ἦσαν, ἡμυρόμην ἀγανακτῶν τὸ
 πλεον οὐχ ὅτι ἐπεβεβουλεύμην, ἀλλ' ὅτι μὴ εἰάθην ὑπ'
 αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ προαιρέσει μείναι. ἦν ἔξ ἀρχῆς
 ἐνεστησάμην. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου φυλάττων μὲν ἑμαυτὸν
 διατελῶ, ἐκείνων δὲ τοὺς αἰεὶ ἐπιβουλεύοντάς μοι κολά-
 ζων. εἶθ' οἱ ἄνθρωποι ἐμὲ τῆς ὠμότητος αἰτιῶνται οὐκέτι
 λογιζόμενοι παρὰ ποτέρον ἡμῶν ἦν ἡ πρώτη τούτων
 ὄρχη, συνελόντες δὲ τὰν μέσῳ καὶ ἐφ' οἷς ἐκολάζοντο τὰς
 τιμωρίας αὐτὰς ἠτιῶντο καὶ τὰς δοκούσας ἐν αὐταῖς ὠμότη-
 τας, ὅμοιον ὡς εἴ τις παρ' ἡμῖν ἱερόσυλόν τινα ἰδὼν
 ἀπὸ τῆς πέτρας ῥιπτόμενον ἃ μὲν ἐτόλμησε μὴ λογίζοιτο,
 ὡς νύκτωρ ἐς τὸ ἱερὸν παρῆλθε καὶ κατέσπασε τὰ ἀνα-

θήματα καὶ τοῦ ξοάνου ἤψατο, κατηγοροίη δὲ ὑμῶν πολλήν τὴν ἀγριότητα, ὅτι Ἕλληνες τε καὶ ἱεροὶ εἶναι λέγοντες ὑπεμείνατε ἄνθρωπον Ἕλληνα πλησίον τοῦ ἱεροῦ — 194 καὶ γὰρ οὐ πάνυ πόρρω τῆς πόλεως εἶναι λέγεται ἢ πέτρα — κολάσει τοιαύτη περιβαλεῖν. ἀλλ', οἶμαι, αὐτοὶ τε καταγελάσεσθε, ἢν ταῦτα λέγη τις καθ' ὑμῶν, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὴν κατὰ τῶν ἀσεβούντων ὠμότητα. 7. τὸ δ' ὅλον οἱ δῆμοι οὐκ ἐξετάζοντες ὁποῖός τις ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφεστώς ἐστίν, εἴτε δίκαιος εἴτε ἄδικος, ἀπλῶς αὐτὸ τὸ τῆς τυραννίδος ὄνομα μισοῦσι καὶ τὸν τύραννον, καὶ ἂν Αἰακὸς ἢ Μίνως ἢ Ραδάμανθυς ἢ, ὁμοίως ἐξ ἅπαντος ἀνελεῖν σπεύδουσι, τοὺς μὲν πονηροὺς αὐτῶν πρὸ ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τοὺς δὲ χρηστοὺς τῇ κοινωσίᾳ τῆς προσηγορίας τῶ ὁμοίῳ μίσει συμπεριλαμβάνοντες. ἐγὼ γ' οὖν ἀκούω καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς Ἕλλησι πολλοὺς γενέσθαι τυράννους σοφοὺς ὑπὸ φάυλῳ 195 ὀνόματι δοκοῦντι χρηστὸν καὶ ἡμέρον ἡῆτος ἐπιδεδειγμένους, ὧν ἐνίων καὶ λόγους εἶναι βραχεῖς ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους. ἀγάλματα καὶ ἀναθήματα τῷ Πυθίῳ. 8. ὁρᾶτε δὲ καὶ τοὺς νομοθέτας τῷ κολαστικῷ εἶδει τὸ πλεον νέμοντας. ὡς τῶν γε ἄλλων οὐδὲν ὄφελος, εἰ μὴ ὁ φόβος προσεῖη καὶ ἐλπίς τῆς κολάσεως. ἡμῖν δὲ τοῦτο πολλῷ ἀναγκαιότερον τοῖς τυράννοις, ὅσῳ πρὸς ἀνάγκην ἐξηγούμεθα καὶ μισοῦσί τε ἅμα καὶ ἐπιβουλεύουσιν ἀνθρώποις σύνεσμεν, ὅπου μὴδὲ τῶν μορμολυκείων ὄφελός τι ἡμῖν γίνεται, ἀλλὰ τῷ περὶ τῆς Ἰδρας μύθῳ τὸ πρᾶγμα ἔοικεν· ὅσῳ γὰρ ἂν ἐκκόπτωμεν, τοσῶδε πλείους ἡμῖν ἀναφύονται τοῦ κολάζειν ἀφορμαί. φέρειν δὲ ἀνάγκη καὶ τὸ ἀναφνόμενον ἐκκόπτειν αἰεὶ καὶ 196 ἐπικαλεῖν νῆ Δία κατὰ τὸν Ἰόλεων, εἰ μέλλοιμεν ἐπικρατήσειν· τὸν γὰρ ἅπαξ εἰς τὰ τοιαῦτα ἐμπεσεῖν ἠναγκασμένον ὅμοιον χρὴ τῇ ὑποθέσει καὶ αὐτὸν εἶναι, ἢ φειδόμε-

νου τῶν πλησίον ἀπολωλέναι. ὅλως δέ. τίνα οἶεσθε οὕτως ἄγριον ἢ ἀνήμερον ἄνθρωπον εἶναι ὡς ἤδυσθαι μαστιγοῦντα καὶ οἰμωγῶν ἀκούοντα καὶ σφαττομένους ὀρφῶντα, εἰ μὴ ἔχοι τινὰ μεγάλην τοῦ κολάζειν αἰτίαν; ποσάκις γοῦν ἐδάκρυσα μαστιγομένων ἄλλων. ποσάκις δὲ θρηνεῖν καὶ ὀδύρεσθαι τὴν ἑμαυτοῦ τύχην ἀναγκάζομαι μείζω κόλασιν αὐτὸς καὶ χρονωτέραν ὑπομένων; ἀνδρὶ γὰρ φύσει μὲν ἀγαθῷ, διὰ δὲ ἀνάγκην πικρῷ πολὺ τοῦ κολάζεσθαι τὸ κολάζειν χαλεπώτερον. 9. εἰ δὲ δεῖ μετὰ παρρησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν, εἰ αἴρεσις μοι προτεθείη, πότερα βούλομαι. κολάζειν τινὰς ἀδίκως ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὐ ἴστε ὡς οὐδὲν μελλήσας ἐλοίμην ἂν τεθνήναι μᾶλλον ἢ μηδὲν ἀδικοῦντας κολάζειν. εἰ δέ τις φαίη, Βούλει. ὦ Φάλαρι, τεθνήναι αὐτὸς ἀδίκως ἢ δικαίως κολάζειν τοὺς ἐπιβούλους; τοῦτο βουλοίμην ἂν. αὐτίς γὰρ ὑμᾶς, ὦ Δελφοί. συμβούλους καλῶ. πότερον ἄμεινόν ἐστιν ἀδίκως ἀποθανεῖν ἢ ἀδίκως σῶζειν τὸν ἐπιβεβουλευκότα; οὐδεὶς οὕτως. οἶμαι. ἀνόητός ἐστιν ὃς οὐκ ἂν προτιμήσειε ζῆν μᾶλλον ἢ σῶζων τοὺς ἐχθροὺς ἀπολωλέναι. καίτοι πόσους ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρησάντων μοι καὶ φανερῶς ἐληλεγμένων ὅμως ἔσωσα; οἷον Ἄγκανθον τουτουὶ καὶ Τιμοκράτην καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. παλαιᾶς συνηθείας τῆς πρὸς αὐτοὺς μνημονεύσας. 10. ὅταν δὲ βουλευθῆτε τοῦμὸν εἰδέναι, τοὺς εἰσφοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτήσατε ὅποιος ἐγὼ περὶ αὐτούς εἶμι καὶ εἰ φιλανθρωπῶς προσφέρομαι τοῖς καταίρουσιν, ὅς γε καὶ σκοποὺς ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω καὶ πευθῆνας, καὶ τίνες καὶ ὅθεν καταπεπλεύκασιν. ὡς κατ' ἀξίαν τιμῶν ἀποπέμποιμι αὐτούς. ἐγὼ δὲ καὶ ἐξεπίτηδες φοιτῶσι παρ' ἐμέ, οἱ σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ οὐ φείγονσι τὴν συνουσίαν τὴν ἐμήν. ὥσπερ ἀμέλει καὶ πρῶην ὁ σοφὸς Πυθαγόρας ἤκειν ὡς ἡμᾶς. ἄλλα μὲν ὑπερ

ἐμοῦ ἀκηκοώς· ἐπεὶ δὲ ἐπειράθη, ἀπῆλθεν ἐπαινῶν με
 τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐλεῶν τῆς ἀναγκαίας ὠμότητος. εἶτα
 οἴεσθε τὸν πρὸς τοὺς ὄθνεῖους φιλάνθρωπου οὕτως ἀδί-
 κως τοῖς οἰκείοις προσφέρεισθαι, εἰ μὴ τι διαφερόντως
 ἠδίκητο; 11. ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἑμαυτοῦ ἀπολελόγημαι
 ὑμῖν, ἀληθῆ καὶ δίκαια καὶ ἐπαίνου μᾶλλον, ὡς ἑμαυτὸν
 πείθω, ἢ μίσους ἄξια. ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀναθήματος καιρὸς
 ὑμᾶς ἀκούσαι ὅθεν καὶ ὅπως τὸν ταῦρον τοῦτον ἐκτη-
 σάμην οὐκ ἐκδοὺς αὐτὸς τῷ ἀνδριαντοποιῷ. μὴ γὰρ οὕτω
 μαυεῖν, ὡς τοιούτων ἐπιθυμῆσαι κτημάτων. ἀλλὰ Πε- 198
 ρίλαος ἦν τις ἡμεδαπός, χαλκεὺς μὲν ἀγαθός, πονηρὸς
 δὲ ἄνθρωπος. οὗτος πάμπολυ τῆς ἐμῆς γνώμης διημαρ-
 τηκῶς ᾤετο χαριεῖσθαι μοι, εἰ καινὴν τινα κόλασιν ἐπι-
 νοήσειεν, ὡς ἐξ ἅπαντος κολάζειν ἐπιθυμοῦντι. καὶ δὴ
 κατασκευάσας τὸν βοῦν ἠκέ μοι κομίζων κάλλιστον ἰδεῖν
 καὶ πρὸς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένον· κινήσεως γὰρ
 αὐτῷ καὶ μυκηθμοῦ ἔδει μόνον πρὸς τὸ καὶ ἔμψυχον εἶ-
 ναι δοκεῖν. ἰδὼν δὲ ἀνέκραγον εὐθύς, ἄξιον τὸ κτήμα
 τοῦ Πυθίου, πεμπτέος ὁ ταῦρος τῷ θεῷ. ὁ δὲ Περίλαος
 παρεστώς, τί δ' εἰ μάθοις, ἔφη, τὴν σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ
 καὶ τὴν χρείαν ἣν παρέχεται; καὶ ἀνοίξας ἅμα τὸν ταῦ-
 ρον κατὰ τὰ νῶτα, Ἦν τινα, ἔφη, κολάζειν ἐθέλης, ἐμ-
 βιβάσας ἐς τὸ μηχάνημα τοῦτο καὶ κατακλείσας προστι-
 θέναι μὲν τοὺς αὐλοὺς τούσδε πρὸς τοὺς μυξωτῆρας τοῦ
 βοός, πῦρ δὲ ὑποκαίειν κελεύειν, καὶ ὁ μὲν οἰμώζεται
 καὶ βοήσεται ἀλήκτοις ταῖς ὀδύναῖς ἐχόμενος, ἢ βοή δὲ
 διὰ τῶν αὐλῶν μέλη σοι ἀποτελέσει οἷα λιγυρώτατα καὶ
 ἐπαυλήσει θρηνηῶδες καὶ μυκήσεται γοερώτατον, ὡς τὸν
 μὲν κολάζεσθαι, σὲ δὲ τέρπεσθαι μεταξὺ καταυλούμενον. 199
 12. ἐγὼ δὲ ὡς τοῦτο ἤκουσα, ἐμυσάχθην τὴν κακομηχα-
 νίαν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν ἐπίνοιαν ἐμίσησα τοῦ κατα-
 σκευάσματος καὶ οἰκείαν αὐτῷ τιμωρίαν ἐπέθηκα· καί,

Ἄγε δὴ, ἔφην, ὦ Περίλαε, εἰ μὴ κενὴ ἄλλως ὑπόσχεσις ταῦτά ἐστι, δεῖξον ἡμῖν αὐτὸς εἰσελθὼν τὴν ἀλήθειαν τῆς τέχνης καὶ μίμησαι τοὺς βοῶντας, ἵν' εἰδῶμεν εἰ καὶ ἂ φῆς μέλη διὰ τῶν αὐλῶν φθέγγεται. πείθεται μὲν ταῦτα ὁ Περίλαος, ἐγὼ δέ, ἐπεὶ ἔνδον ἦν, κατακλείσας αὐτὸν πῦρ ὑφάπτειν ἐκέλευον, Ἀπολάμβανε, εἰπὼν, τὸν ἄξιον μισθὸν τῆς θανμαστικῆς σου τέχνης, ἵν' ὁ διδάσκαλος τῆς μουσικῆς αὐτὸς πρῶτος αὐλῆς. καὶ ὁ μὲν δίκαια ἔπασχεν ἀπολαύων τῆς αὐτοῦ εὐμηχανίας· ἐγὼ δὲ ἔτι ἔμπνουν καὶ ζῶντα τὸν ἄνδρα ἐξαιρεθῆναι κελεύσας. ὡς μὴ μιάνειε τὸ ἔργον ἐναποθανῶν, ἐκείνον μὲν ἄταφον κατὰ κρημνῶν ῥίπτειν ἐκέλευσα. καθήρας δὲ τὸν βοῦν ἀνέπεμψα ὑμῖν ἀνατεθῆσόμενον τῷ θεῷ καὶ ἐπιγράψαι

200 γε ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσα τὴν πᾶσαν διήγησιν, τοῦ ἀνατιθέντος ἐμοῦ τοῦνομα, τὸν τεχνίτην τὸν Περίλαον, τὴν ἐπίνοιαν τὴν ἐκείνου, τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐμήν, τὴν πρόεπουσαν τιμωρίαν, τὰ τοῦ σοφοῦ χαλκῆως μέλη, τὴν πρῶτην πείραν τῆς μουσικῆς. 13. ὑμεῖς δέ, ὦ Δελφοί, δίκαια ποιήσετε θύσαντες μὲν ὑπὲρ ἐμοῦ μετὰ τῶν πρόεβρων, ἀναθέντες δὲ τὸν ταῦρον ἐν καλῷ τοῦ ἱεροῦ, ὡς πάντες εἰδεῖεν οἷός ἐγὼ πρὸς τοὺς πονηροὺς εἰμι καὶ ὅπως ἀμύνομαι τὰς περιττὰς ἐς κακίαν ἐπιθυμίας αὐτῶν. ἰκανὸν γοῦν καὶ τοῦτο μόνον δηλῶσαι μου τὸν τρόπον, Περίλαος κολασθεὶς καὶ ὁ ταῦρος ἀνατεθεὶς καὶ μηκέτι φυλαχθεὶς πρὸς ἄλλων κολαζομένων αὐλήματα μηδὲ μελωδήσας ἄλλο ἔτι πλὴν μόνα τὰ τοῦ τεχνίτου μνηήματα, καὶ ὅτι ἐν μόνῳ αὐτῷ καὶ πείραν ἔλαβον τῆς τέχνης καὶ κατέπαυσα τὴν ἄμουσον ἐκείνην καὶ ἀπάνθρωπον ᾠδὴν. καὶ τὰ μὲν παρόντα ταῦτα παρ' ἐμοῦ τῷ θεῷ ἀναθήσω δὲ καὶ ἄλλα πολλάκις. ἐπειδὴν μοι παράσχη μηκέτι δεῖσθαι κολάσεων. 14. ταῦτα μὲν, ὦ Δελφοί, τὰ παρὰ τοῦ Φαλάριδος, ἀληθῆ πάντα καὶ οἷα ἐπράχθη ἕκαστα, καὶ

δίκαιοι ἂν εἶημεν πιστεῦεσθαι ὑφ' ὑμῶν μαρτυροῦντες, ὡς ἂν καὶ εἰδότες καὶ μηδεμίαν αἰτίαν τοῦ ψεύδεσθαι νῦν ἔχοντες. εἰ δὲ δεῖ καὶ δεηθῆναι ὑπὲρ ἀνδρὸς μάτην πονηροῦ δοκοῦντος καὶ ἄκουτος κολάζειν ἠναγκασμένου, ἵκετεύομεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ Ἀκραγαντινοὶ Ἕλληνές τε ὄντες καὶ τὸ ἀρχαῖον Δωριεῖς, προσέεσθαι τὸν ἄνδρα φίλον εἶναι ἐθέλοντα καὶ πολλὰ καὶ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ὠρημένον. λάβετε οὖν αὐτοὶ τὸν ταῦρον καὶ ἀνάθετε καὶ εὐξασθε ὑπὲρ τε τῆς Ἀκράγαντος καὶ ὑπὲρ 201 τοῦ Φαλάριδος, καὶ μῆτε ἡμᾶς ἀπράκτους ἀποπέμψητε ἢ τε ἐκεῖνον ὑβρίσητε μῆτε τὸν θεὸν ἀποστερήσητε καλλίστου τε ἅμα καὶ δικαιοτάτου ἀναθήματος.

ΦΑΛΑΡΙΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

1. Οὔτε Ἀκραγαντίνων. ὧ ἄνδρες Δελφοί, πρόξενος ὢν οὔτε ἰδιόξενος αὐτοῦ Φαλάριδος οὔτ' ἄλλην ἔχων πρὸς αὐτὸν ἢ εὐνοίας ἰδίαν αἰτίαν ἢ μελλούσης φιλίας ἐλπίδα, τῶν δὲ πρέσβων ἀκούσας τῶν ἠκόντων παρ' αὐτοῦ ἐπιεικῆ καὶ μέτρια διεξιόντων, καὶ τὸ εὐσεβὲς ἅμα καὶ τὸ κοινῇ συμφέρον καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πρέπον προορώμενος ἀνέστην παραινέσων ὑμῖν μῆτε ὑβρίζειν ἄνδρα δυνάστην εὐσεβοῦντα μῆτε ἀνάθημα ἤδη τῷ θεῷ 202 καθωμολογημένον ἀπαλλοτριοῦν, καὶ ταῦτα τριῶν τῶν μεγίστων ὑπόμνημα εἰς ἀεὶ γενησόμενον, τέχνης καλλίστης καὶ ἐπινοίας κακίστης καὶ δικαίας κολάσεως. 2. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τὸ ἐνδοιάσαι ὑμᾶς ὅλως περὶ τούτου καὶ ἡμῖν προθεῖναι τὴν διάσκεψιν, εἰ χρὴ δέχεσθαι τὸ ἀνάθημα ἢ ὀπίσω αὐτίς ἀποπέμπειν, ἀνόσιον ἤδη εἶναι νομίζω, μᾶλλον δὲ οὐδ' ὑπερβολὴν ἀσεβείας ἀπολελοιπέ-

ναι· οὐδὲν γὰρ ἄλλ' ἢ ἱεροσυλία τὸ πρᾶγμα ἔστι μακροῦ
 τῶν ἄλλων χαλεπωτέρα, ὅσῳ τοῦ τὰ ἤδη ἀνατιθέντα συ-
 λᾶν τὸ μηδὲ τὴν ἀρχὴν τοῖς ἀνατιθέναι βουλομένοις ἐπι-
 τρέπειν ἀσεβέστερον. 3. δέομαι δὲ ὑμῶν Δελφός καὶ αὐ-
 τὸς ἂν καὶ τὸ ἴσον μετέχων τῆς τε δημοσίας εὐκλείας,
 εἰ φυλάττειτο, καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, εἰ ἐκ τῶν παρόν-
 των προσγένοιτο, μήτ' ἀποκλείειν τὸ ἱερόν τοῖς εὐσεβοῦσι
 μήτε τὴν πόλιν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους διαβάλλειν ὡς
 τὰ πεμπόμενα τῷ θεῷ συκοφαντοῦσαν καὶ ψήφῳ καὶ δι-
 καστηρίῳ δοκιμάζουσιν τοὺς ἀνατιθέντας· οὐδεὶς γὰρ
 203 ἐτι ἀναθεῖναι τολμήσειεν ἂν εἰδὼς οὐ προσησόμενον τὸν
 θεὸν ὅ τι ἂν μὴ πρότερον τοῖς Δελφοῖς δοκῇ. 4. ὁ μὲν
 οὖν Πύθιος τὴν δικαίαν ἤδη περὶ τοῦ ἀναθήματος ψῆ-
 φον ἤνεγκεν· εἰ γοῦν ἐμίσει τὸν Φάλαριν ἢ τὸ δῶρον
 αὐτοῦ ἐμυσάττετο, ῥάδιον ἦν ἐν τῷ Ἰουίῳ μέσῳ καταδύ-
 σαι αὐτὸ μετὰ τῆς ἀγούσης ὀλκάδος, ὁ δὲ πολὺ τούτῳ
 τίον ἐν εὐδία τε διαπεραιωθῆναι, ὡς φασί, παρέσχεν
 αὐτοῖς καὶ σῶς ἐς τὴν Κίρραν καταῤῥαι. 5. ᾧ καὶ δήλον
 ὅτι προσίεται τὴν τοῦ μονάρχου εὐσέβειαν. χρῆ δὲ καὶ
 ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψηφισαμένους προσθεῖναι καὶ τὸν
 ταῦρον τουτοῦ τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τοῦ ἱεροῦ· ἐπεὶ πάντων
 ἂν εἴη τοῦτο ἀτοπώτατον. πέμψαντά τινα μεγαλοπρεπῆς
 οὕτω δῶρον θεῷ τὴν καταδικάζουσιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ψῆ-
 φον λαβεῖν καὶ μισθὸν κομίσασθαι τῆς εὐσεβείας τὸ κε-
 κρισθαι μηδὲ τοῦ ἀνατιθέναι ἄξιος. 6. ὁ μὲν οὖν τὰναντία
 μοι ἐγνωκῶς, καθάπερ ἐκ τοῦ Ἀκράγαντος ἄρτι κατα-
 πεπλευκῶς, σφαγᾶς τινος καὶ βίας καὶ ἀρπαγᾶς καὶ ἀπα-
 γωγᾶς ἐτραγῶδει τοῦ τυράννου μόνον οὐκ αὐτόπτης γε-
 γενῆσθαι λέγων. ὃν ἴσμεν οὐδ' ἄχρι τοῦ πλοίου ἀποδε-
 δημηκότα. χρῆ δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα μηδὲ τοῖς πεπονημένοι
 φάσκουσι πάνυ πιστεύειν διηγουμένοις — ἄδηλον γὰρ
 εἰ ἀληθῆ λέγουσιν — οἷχ ὅπως αὐτοὺς ἂ μὴ ἐπιστάμεθα

κατηγορεῖν. 7. εἰ δ' οὖν τι καὶ πέπρακται τοιοῦτον ἐν 204
Σικελία, τοῦτ' οὐ Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπραγμονεῖν,
 εἰ μὴ ἀντὶ ἱερῶν ἤδη δικαστὰ εἶναι ἀξιούμεν καί, δέον
 θύειν καὶ τᾶλλα θεραπεύειν τὸν θεὸν καὶ συνανατιθέναι
 εἰ πέμψειέ τις, σκοποῦντες καθήμεθα εἰ τινες τῶν ὑπὲρ
 τὸν Ἴόνιον δικαίως ἢ ἀδίκως τυραννοῦνται. 8. καὶ τὰ
 μὲν τῶν ἄλλων ἐχέτω ὅπῃ βούλεται· ἡμῖν δὲ ἀναγκαῖον,
 οἶμαι, τὰ ἡμέτερα αὐτῶν εἰδέναι. ὅπως τε πάλαι διέκειτο
 καὶ ὅπως νῦν ἔχει καὶ τί ποιοῦσι λῶϊον ἔσται. ὅτι μὲν δὴ
 ἐν κρημνοῖς τε οἰκοῦμεν αὐτοὶ καὶ πέτρας γεωργοῦμεν,
 οὐχ' Ὀμηρον χορὴ περιμένειν δηλώσοντα ἡμῖν, ἀλλ' ὄραν
 πάρεστι ταῦτα· καὶ ὅσον ἐπὶ τῇ γῇ, βαθεῖ λιμῶ ἀεὶ συνῆ-
 μεν ἄν. τὸ δὲ ἱερὸν καὶ ὁ Πύθιος καὶ τὸ χρηστήριον
 καὶ οἱ θύοντες καὶ οἱ εὐσεβοῦντες ταῦτα Δελφῶν τὰ πε-
 δία, ταῦτα ἢ πρόσοδος, ἐντεῦθεν ἢ εὐπορία, ἐντεῦθεν
 αἱ τροφαί — χορὴ γὰρ τάληθῆ πρὸς γε ἡμᾶς αὐτοὺς λέ-
 γειν — καὶ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα
 ἡμῖν καὶ ἀνήροτα φύεται τὰ πάντα ὑπὸ γεωργῶ τῷ θεῷ,
 ὅς οὐ μόνον τὰ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἀγαθὰ γινόμενα παρέ- 205
 χει, ἀλλ' εἴ τι ἐν Φρυξίν ἢ Λυδοῖς ἢ Πέρσαις ἢ Ἀσσυ-
 ρίοις ἢ Φοίνιξιν ἢ Ἰταλιώταις ἢ Ὑπερβορέοις αὐτοῖς πάν-
 τα ἐς Δελφοὺς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ δεύτερα μετὰ τὸν θεὸν
 ἡμεῖς τιμώμεθα ὑφ' ἀπάντων καὶ εὐποροῦμεν καὶ εὐ-
 δαιμονοῦμεν· ταῦτα τὸ ἀρχαῖον, ταῦτα τὸ μέχρι νῦν,
 καὶ μὴ παυσάμεθά γε οὕτω βιοῦντες. 9. μέμνηται δὲ οὐ-
 δεῖς πώποτε ψῆφον ὑπὲρ ἀναθήματος παρ' ἡμῖν ἀναδο-
 θεῖσαν οὐδὲ κωλυθέντα τινὰ θύειν ἢ ἀνατιθέναι. καὶ
 διὰ τοῦτ', οἶμαι, καὶ αὐτὸ εἰς ὑπερβολὴν ἠῤῥηται τὸ
 ἱερὸν καὶ ὑπερπλουτεῖ ἐν τοῖς ἀναθήμασι. δεῖ τοίνυν μηδ'
 ἐν τῷ παρόντι καινοτομεῖν μηδὲν μηδὲ παρὰ τὰ πάτρια
 νόμον καθιστάναι, φυλοκρινεῖν τὰ ἀναθήματα καὶ γε-
 νεαλογεῖν τὰ πεμπόμενα, ὅθεν καὶ ἀφ' ὅτου καὶ ὅποια.

δεξαμένους δὲ ἀπραγμόνως ἀνατιθέναι ὑπηρετοῦντας ἀμφοῖν, καὶ τῷ θεῷ καὶ τοῖς εὐσεβέσι. 10. δοκεῖτε δέ μοι, ὡς ἄνδρες Δελφοί, ἄριστα βουλευέσθαι περὶ τῶν παρόντων, εἰ λογίσαισθε πρῶτον ὑπὲρ ὧσων καὶ ἡλίκων ἐστὶν ἡ σκέψις, πρῶτον μὲν ὑπὲρ τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ
 206 ἱεροῦ καὶ θυσιαῶν καὶ ἀναθημάτων καὶ ἐθῶν ἀρχαίων καὶ θεσμῶν παλαιῶν καὶ δόξης τοῦ μαντείου. ἔπειτα ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅλης καὶ τῶν συμφερόντων τῷ τε κοινῷ ἡμῶν καὶ ἰδίᾳ ἐκάστῳ Δελφῶν, ἐπὶ πᾶσι δὲ τῆς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐκλείας ἢ κακοδοξίας· τούτων γὰρ οὐκ οἶδα εἴ τι μείζον, εἰ σωφρονεῖτε, ἢ ἀναγκαιότερον ἠγήσασθε ἄν.

11. Περὶ μὲν οὖν ὧν βουλευόμεθα, ταῦτά ἐστιν, οὐ Φάλαρις τύραννος εἰς οὐδὲ ταῦρος οὔτος οὐδὲ χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλεῖς καὶ πάντες δυνασταί, ὅσοι νῦν χρῶνται τῷ ἱερῷ, καὶ χρυσὸς καὶ ἄργυρος καὶ ὅσα ἄλλα τίμια πολλὰ πολλάκις ἀνατεθησόμενα τῷ θεῷ· πρῶτον μὲν γὰρ τὸ κατὰ τὸν θεὸν ἐξετασθῆναι ἄξιον. 12. τί-
 νος οὖν ἔνεκα μὴ ὡς αἰεὶ μὴδὲ ὡς πάλαι τὰ περὶ τῶν ἀναθημάτων ποιήσομεν; ἢ τί μεμφόμενοι τοῖς παλαιοῖς ἔθεσι καινοτομήσομεν; καὶ ὃ μὴδὲ πώποτε, ἀφ' οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν καὶ ὁ Πύθιος χρᾶ καὶ ὁ τρίπους φθέγγεται καὶ
 207 ἡ ἱέρεια ἐμπνεῖται, γεγένηται παρ' ἡμῖν, νῦν καταστησόμεθα. κρινεσθαι καὶ ἐξετάζεσθαι τοὺς ἀνατιθέντας; καὶ μὴν ἐξ ἐκείνου μὲν τοῦ παλαιοῦ ἔθους, τοῦ ἀνέδην καὶ πᾶσιν ἐξεῖναι, ὁρᾶτε ὧσων ἀγαθῶν ἐμπέπλησται τὸ ἱερόν. ἀπάντων ἀνατιθέντων καὶ ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν ἐνίων δωροισμένων τὸν θεόν. 13. εἰ δ' ὑμᾶς αὐτοὺς δοκιμαστάς καὶ ἐξεταστάς ἐπιστήσετε τοῖς ἀναθημασιν, ὅκνῳ μὴ ἀπορήσωμεν τῶν δοκιμασθησομένων, εἴτι οὐδενὸς ὑπομένουτος ὑπόδικον αὐτὸν καθιστάναι, καὶ ἀναλίσκοντα καὶ καταδαπανῶντα παρ' αὐτοῦ, κρι-

νεσθαι καὶ ὑπὲρ τῶν ὅλων κινδυνεύειν. ἢ τίτι βιωτόν, εἰ κριθήσεται τοῦ ἀνατιθέναι καὶ ἀνάξιος;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Η ΨΕΥΔΟΜΑΝΤΙΣ.

1. Σὺ μὲν ἴσως, ᾧ φίλτατε Κέλσε, μικρόν τι τοῦτο καὶ φαῦλον οἶει τὸ πρόσταγμα. προστάττειν τὸν Ἀλεξάνδρου σοι τοῦ Ἀβωνοτειχίτου τοῦ γόητος βίον καὶ ἐπινοίας αὐτοῦ καὶ τολμήματα καὶ μαγγανείας ἐς βιβλίον ἐγγράψαντα πέμψαι· τὸ δέ, εἴ τις ἐθέλοι πρὸς τὸ ἀκριβὲς ἕκαστον ἐπεξιέναι, οὐ μεῖον ἔστιν ἢ τὰς Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου πράξεις ἀναγράψαι· τοσοῦτος ἐν κακίᾳ οὗτος, ὅσος εἰς ἀρετὴν ἐκεῖνος. ὅμως δὲ εἰ μετὰ συγγνώμης ἀναγνώσεσθαι μέλλοις καὶ τὰ ἐνδέοντα τοῖς ἱστορουμένοις προσλογιεῖσθαι, ὑποστήσομαι σοι τὸν ἄθλον καὶ τὴν Αὐγέου βουστασίαν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' ἐς δύνάμιν γε τὴν ἐμαυτοῦ ἀνακαθήρασθαι πειράσομαι, ὀλίγους ὅσους τῶν κοφίνων ἐκφορήσας, ὡς ἀπ' ἐκείνων τεκμαίροιο πόση πᾶσα καὶ ὡς ἀμύθητος ἦν ἡ κόπρος, ἣν τρισχίλιοι βόες ἐν πολλοῖς ἔτεσι ποιῆσαι ἐδύναντο.

2. Αἰδοῦμαι μὲν οὖν ὑπὲρ ἀμφοῖν, ὑπὲρ τε σοῦ καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ· σοῦ μὲν, ἀξιούντος μνήμη καὶ γραφῇ παραδοθῆναι ἄνδρα τρισκατάρατον, ἐμαυτοῦ δέ, σπουδῆν ποιουμένου ἐπὶ τοιαύτῃ ἱστορίᾳ καὶ πράξεσιν ἀνθρώπου, ὃν οὐκ ἀναγινώσκεσθαι πρὸς τῶν πεπαιδευμένων ἦν ἄξιον, ἀλλ' ἐν πανδήμῳ τινὶ μεγίστῳ θεάτρῳ ὄρασθαι ὑπὸ πιθήκων ἢ ἀλωπέκων σπαραττόμενον. ἀλλ' ἦν τις ἡμῖν ταύτην ἐπιφέρῃ τὴν αἰτίαν, ἕξομεν καὶ αὐτοὶ ἐς παράδειγμά τι τοιοῦτον ἀνενεγκεῖν· καὶ Ἀρριανὸς γὰρ ὁ τοῦ Ἐπικτήτου μαθητῆς, ἀνὴρ Ῥωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις καὶ παιδείᾳ παρ' ὅλου τὸν βίον συγγενόμενος, ὁμοίον

τι παθῶν ἀπολογῆσαι' ἂν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν· Τιλλιβόρου γοῦν τοῦ ληστοῦ κάκεινος βίον ἀναγράψαι ἠξίωσεν· ἡμεῖς δὲ πολὺ ὠμοτέρου ληστοῦ μνήμην ποιησόμεθα, ὅσῳ μὴ ἐν ὕλαις καὶ ἐν ὄρεσιν, ἀλλ' ἐν πόλεσιν οὗτος ἐλήστευεν οὐ Μυσίαν μόνην οὐδὲ τὴν Ἰδὴν κατατρέχων οὐδὲ ὀλίγα τῆς Ἀσίας μέρη τὰ ἐρημότερα λεηλατῶν, ἀλλὰ πᾶσαν ὡς εἶπειν τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐμπλήσας τῆς ληστείας τῆς αὐτοῦ.

3. Πρώτερον δέ σοι αὐτὸν ὑπογράψω τῷ λόγῳ πρὸς τὸ ὁμοιότατον εἰκάσας. ὡς ἂν δύνωμαι, καίτοι μὴ πάνυ
 210 γραφικός τις ὢν· τὸ γὰρ δὴ σῶμα, ἵνα σοι καὶ τοῦτο δεῖξω, μέγας τε ἦν καὶ καλὸς ἰδεῖν καὶ θεοπροπῆς ὡς ἀληθῶς. λευκὸς τὴν χροῖαν. τὸ γένειον οὐ πάνυ λάσιος. κόμην τὴν μὲν ἰδίαν, τὴν δὲ καὶ πρόσθετον ἐπικείμενος εὖ μάλα εἰκασμένην καὶ τοὺς πολλοὺς ὅτι ἦν ἀλλοτρία λεληθυῖαν· ὀφθαλμοὶ πολὺ τὸ γοργόν καὶ ἐνθεον διεμφαίνοντες, φώνημα ἠδιστόν τε ἅμα καὶ λαμπρότατον· καὶ ὅλως οὐδαμῶθεν μωμητὸς ἦν ταῦτά γε. 4. τοιόσδε μὲν τὴν μορφήν· ἡ ψυχὴ δὲ καὶ ἡ γνώμη, ἀλεξίκακε
 Ηράκλεις καὶ Ζεὺ ἀποτρόπαιε καὶ Διόσκουροι σωτῆρες, πολεμίοις καὶ ἐχθροῖς ἐντυχεῖν γένοιτο καὶ μὴ συγγενέσθαι τοιούτῳ τιτί· συνέσει μὲν γὰρ καὶ ἀγχινοῖα καὶ δριμύτητι πάμπολυ τῶν ἄλλων διέφερε, καὶ τό τε περιεργον καὶ εὐμαθὲς καὶ μνημονικόν καὶ πρὸς τὰ μαθημα-
 211 τὰ εὐφρῆς πάντα ταῦτα ἐς ὑπερβολὴν ἕκαστα ὑπῆρχεν αὐτῷ· ἐχοῖτο δὲ αὐτοῖς ἐς τὸ χεῖριστον· καὶ ὄργανα ταῦτα γενναῖα ὑποβεβλημένα ἔχων αὐτίκα μάλα τῶν ἐπὶ κα-
 τὰ διαβολῆτων ἀκροτάτος ἀπειτελέσθη ὑπὲρ τοὺς Κέρκωπας, ὑπὲρ τὸν Εὐρύβατον ἢ Φρυγῶνδαν ἢ Ἀριστόδημον ἢ Σώστρατον. αὐτὸς μὲν γὰρ τῷ γαμβρῷ Ροιτιλιανῷ ποτε γράφων καὶ τὰ μειριώτατα ὑπὲρ αὐτοῦ λέγων Πυθαγόρα ὅμοιος εἶναι ἠξίου. ἀλλ' ἵλεως μὲν ὁ

Πυθαγόρας εἶη, σοφὸς ἀνὴρ καὶ τὴν γνώμην θεσπέσιος. εἰ δὲ κατὰ τοῦτον ἐγεγένητο, παῖς ἂν εὖ οἶδ' ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶναι ἔδοξε. καὶ πρὸς Χαρίτων μὴ με νομίσης ἐφ' ὕβρει ταῦτα τοῦ Πυθαγόρου λέγειν ἢ συνάπτειν πειρώμενον αὐτοὺς πρὸς ὁμοιότητα τῶν πράξεων. ἀλλ' εἴ τις τὰ χεῖριστα καὶ βλασφημώτατα τῶν ἐπὶ διαβολῇ περὶ τοῦ Πυθαγόρου λεγομένων, οἷς ἔγωγε οὐκ ἂν πεισθείην ὡς ἀληθέσιν οὖσιν, ὅμως συναγάγοι ἐς τὸ αὐτό, πολλοστὸν ἂν μέρος ἅπαντα ἐκεῖνα γένοιτο τῆς Ἀλεξάνδρου δεινότητος. ὅλως γὰρ ἐννόησόν μοι καὶ τῶ λογισμῶ διατύπωσον ποικιλωτάτην τινὰ ψυχῆς κρᾶσιν ἐκ ψεύδους καὶ δόλων καὶ ἐπιορκιῶν καὶ κακοτεχνιῶν συγκειμένην, ῥαδίαν, 212
τολμηράν, παράβολον, φιλόπονον ἔξεργάσασθαι τὰ νοηθέντα, καὶ πιθανὴν καὶ ἀξιόπιστον καὶ ὑποκριτικὴν τοῦ βελτίονος καὶ τῶ ἐναντιωτάτῳ τῆς βουλήσεως ἔοικυῖαν. οὐδεὶς γοῦν τὸ πρῶτον ἐντυχὼν οὐκ ἀπῆλθε δόξαν λαβῶν ὑπὲρ αὐτοῦ ὡς εἶη πάντων ἀνθρώπων χρησιμότητος καὶ ἐπιεικέστατος καὶ προσέτι ἀπλοϊκώτατός τε καὶ ἀφελέστατος. ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὸ μεγαλοργὸν προσῆν καὶ τὸ μηδὲν μικρὸν ἐπινοεῖν, ἀλλ' αἰεὶ τοῖς μεγίστοις ἐπέχειν τὸν νοῦν.

5. Μειράκιον μὲν οὖν ἔτι ὢν πάνυ ὠραῖον, ὡς ἐνῆν ἀπὸ τῆς καλάμης τεκμαίρεσθαι καὶ ἀκούειν τῶν διηγουμένων, ἀνέδην ἐπόρνευε καὶ συνην ἐπὶ μισθῶ τοῖς βουλομένοις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις λαμβάνει τις αὐτὸν ἐραστῆς γόης τῶν μαγείας καὶ ἐπωδᾶς θεσπεσίους ὑπισχνουμένων καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς 213
ἐχθροῖς καὶ θησαυρῶν ἀναπομπὰς καὶ κλήρων διαδοχάς. οὗτος ἰδὼν εὐφυνᾶ παῖδα καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν ἑαυτοῦ πράξεων ἐτοιμώτατον, οὐ μείον ἐρωῶντα τῆς κακίας τῆς αὐτοῦ ἢ αὐτὸς τῆς ὥρας τῆς ἐκείνου, ἔξεπαίδευσέ τε αὐτὸν καὶ διετέλει ὑπουργῶ καὶ ὑπηρέτῃ καὶ διακόνῳ χρῶ-

μενος. ὁ δ' αὐτὸς ἐκεῖνος δημοσίᾳ μὲν ἰατρὸς δῆθεν ἦν, ἠπίστατο δὲ κατὰ τὴν Θόωνος τοῦ Αἰγυπτίου γυναῖκα φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μειμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ.

ὦν ἀπάντων κληρονόμος καὶ διάδοχος οὗτος ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ διδάσκαλος ἐκεῖνος καὶ ἐραστὴς τὸ γένος Τυανεύς τῶν Ἀπολλωνίῳ τῷ Τυανεῖ συγγενομένων καὶ τὴν πᾶσαν αὐτοῦ τραγωδίαν εἰδότες. ὁρᾷς ἔξ οἷας σοι διατριβῆς ἄνθρωπον λέγω.

6. Ἦδη δὲ πῶγωνος ὁ Ἀλέξανδρος πιμπλάμενος καὶ τοῦ Τυανεύς ἐκείνου ἀποθανόντος ἐν ἀπορίᾳ καθεστώς, ἀπηνθηκνίας ἅμα τῆς ὥρας, ἀφ' ἧς τρέφεσθαι ἐδύνατο. οὐκέτι μικρὸν οὐδὲν ἐπενόει, ἀλλὰ κοινωήσας Βυζαντίῳ τιλὶ χρονογράφῳ τῶν καθιέντων ἐς τοὺς ἀγῶνας, πολὺ καταρατοτέρῳ τὴν φύσιν — Κοκκωνᾶς δὲ οἶμαι ἐπεκαλεῖτο — περιήεσαν γοητεύοντες καὶ μαγγανεύοντες καὶ τοὺς παχεῖς τῶν ἀνθρώπων — οὕτως γὰρ αὐτοὶ τῇ πατρίῳ τῶν μάγων φωνῇ τοὺς πολλοὺς ὀνομάζουσιν — ἀποκείροντες. ἐν δὴ τούτοις καὶ Μακέρτιν γυναῖκα πλουσίαν, ἔξωρον μὲν, ἐράσμιον δὲ ἔτι εἶναι βουλομένην, ἐξευρόντες ἐπεσιτίσαντό τε τὰ ἀρκοῦντα παρ' αὐτῆς καὶ ἠκολούθησαν ἐκ τῆς Βιθυνίας ἐς τὴν Μακεδοσίαν. Πελλαία δὲ ἦν ἐκείνη, πάλαι μὲν εὐδαίμονος χωρίου κατὰ τοὺς τῶν Μακεδόνων βασιλέας, νῦν δὲ ταπεινοῦς καὶ ὀλιγίστους οἰκήτορας ἔχοντος. 7. ἐνταῦθα ἰδόντες δρᾶ-
215 κούτας παμμεγέθεις, ἡμέρους πάνυ καὶ τιθασούς, ὡς καὶ ὑπὸ γυναικῶν τρέφεσθαι καὶ παιδίους συγκαθεῖδειν καὶ πατουμένοις ἀνέχεσθαι καὶ θλιβομένους μὴ ἀγανακτεῖν καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλῆς κατὰ ταῦτά τοις βρέφεσι — πολλοὶ δὲ γίγνονται παρ' αὐτοῖς τοιοῦτοι, ὅθην καὶ τὸν περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος μῦθον διαφοιτῆσαι πάλαι εἰκός, ὁπότε ἐκίει τὸν Ἀλέξανδρον, δρᾶκοντος οἶμαι συγκα-

θεύδοντος αὐτῇ τοιούτου — ὠνοῦνται τῶν ἐρπετῶν ἐν τὸ κάλλιστον ὀλίγων ὀβολῶν. 8. καὶ κατὰ τὸν Θουκυδίδη ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐνθένδε ἤδη. ὥς γὰρ ἂν δύο κάκιστοι καὶ μεγαλότολμοι καὶ πρὸς τὸ κακουργεῖν προχειρότατοι ἐς τὸ αὐτὸ συνελθόντες ῥαδίως κατενόησαν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ὑπὸ δυνεῖν τούτοις μεγίστοις τυραννόμενον, ἐλπίδος καὶ φόβου, καὶ ὅτι ὁ τούτων ἑκατέρω ἐς δέον χρήσασθαι δυνάμενος τάχιστα πλουτήσειεν ἂν· ἀμφοτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιότι καὶ τῷ ἐλπίζοντι, ἐσῶρων τὴν πρόγνωσιν ἀναγκαιοτάτην τε καὶ ποθεινοτάτην οὖσαν, καὶ Δελφοὺς οὕτω πάσαις πλουτήσαι καὶ αἰοιδίμους 216 γενέσθαι καὶ Δῆλον καὶ Κλάρον καὶ Βραγχίδας, τῶν ἀνθρώπων αἰεὶ δι' οὓς προεῖπον τυράννους, τὴν ἐλπίδα καὶ τὸν φόβον, φοιτῶντων ἐς τὰ ἱερὰ καὶ προμαθεῖν τὰ μέλλοντα δεομένων καὶ δι' αὐτὸ ἑκατόμβας θυόντων καὶ χρυσᾶς πλίνθους ἀνατιθέντων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους στρέφοντες καὶ κνκλοῦντες μαντεῖον συστήσασθαι καὶ χρηστήριον ἐβουλεύοντο· εἰ γὰρ τοῦτο προχωρήσειεν αὐτοῖς, αὐτίκα πλούσιοι τε καὶ εὐδαίμονες ἔσεσθαι ἤλπίζον, ὅπερ ἐπὶ μεῖζον ἢ κατὰ τὴν πρώτην προσδοκίαν ἀπήντησεν αὐτοῖς καὶ κρείττον διεφάνη τῆς ἐλπίδος. 9. τούντεῦθεν τὴν σκέψιν ἐποιοῦντο, πρῶτον μὲν περὶ τοῦ χωρίου, δεύτερον δὲ ἥτις ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ τρόπος ἂν γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν οὖν Κοκκωνᾶς τὴν Χαλκηδόνα ἐδοκίμαζεν ἐπιτήδειον εἶναι, ὥς ἐμπόρων χωρίον τῇ τε Θοράκῃ καὶ τῇ Βιθυνίᾳ πρόσοικον, οὐχ ἑκάς οὐδὲ τῆς Ἀσίας καὶ Γαλατίας καὶ τῶν ὑπερκειμένων ἐθνῶν ἀπάντων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἔμπαλιν τὰ οἴκοι προῦκρινε 217 λέγων ὅπερ ἀληθὲς ἦν, πρὸς τὴν τῶν τοιούτων ἀρχὴν καὶ ἐπιχειρήσιν ἀνθρώπων δεῖν παχέων καὶ ἡλιθίων τῶν ὑποδεχομένων, οἷους τοὺς Παφλαγόνας εἶναι ἔφασκεν ὑπεροικούντας τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος, δεισιδαίμονας τοὺς

πολλοὺς καὶ πλουσίους, καὶ μόνον εἰ φανεῖται τις ἀυλι-
τὴν ἢ τυμπανιστὴν ἢ κυμβάλους κροτοῦντα ἐπαγόμενος,
κοσκίνῳ τὸ τοῦ λόγου μαντευόμενος, αὐτίκα μάλα πάν-
τας κεκηρύχτας πρὸς αὐτὸν καὶ ὡς περ τινα τῶν ἐπουρα-
νίων προσβλέποντας.

10. Ὀλίγησ δὲ τῆς περὶ τοῦτο στάσεως αὐτοῖς γενο-
μένης τέλος ἐνίκησεν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ἀφικόμενοι ἐς
τὴν Χαλκηδόνα — χρήσιμον γάρ τι ὅμως ἢ πόλις αὐτοῖς
ἔχειν ἔδοξε — τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπερ ἀρχαιο-
τατόν ἐστι τοῖς Χαλκηδονίοις, κατορύττουσι δέλτους χαλ-
κᾶς, λεγούσας ὡς αὐτίκα μάλα ὁ Ἀσκληπιὸς σὺν τῷ πα-
τρὶ Ἀπόλλωνι μέτεισιν ἐς τὸν Πόντον καὶ καθέξει τὸ τοῦ
Ἀβώνου τείχος. αὗται αἱ δέλτοι ἐξεπίτηδες εὐρεθεῖσαι
218 διαφοιτῆσαι ῥαδίως τοῦτον τὸν λόγον ἐς πᾶσαν τὴν Βι-
θυνίαν καὶ τὸν Πόντον ἐποίησαν, καὶ πολὺ πρὸ τῶν ἄλ-
λων ἐς τὸ τοῦ Ἀβώνου τείχος· κἀκεῖνοι γὰρ καὶ νεῶν
αὐτίκα ἐψηφίσαντο ἐγείραι καὶ τοὺς θεμελίους ἤδη ἔσκα-
πτον. κἀνταῦθα ὁ μὲν Κοκκωνᾶς ἐν Χαλκηδόνι κατα-
λείπεται, διτιοὺς τινὰς καὶ ἀμφιβόλους καὶ λοξοὺς χρη-
σμοὺς συγγράφων. καὶ μετ' ὀλίγον ἐτελεύτησε τὸν βίον
ὑπὸ ἐχίδνης οἴμαι δηχθεῖς. 11. προεισπέμπεται δὲ ὁ
Ἀλέξανδρος κομῶν ἤδη καὶ πλοκάμους καθευμένος καὶ
μεσόλευκον χιτῶνα πορφυροῦν ἐνδεδυκῶς καὶ ἱμάτιον
ὑπὲρ αὐτοῦ λευκὸν ἀναβεβλημένος ἄρπην ἔχων κατὰ τὸν
Περσέα, ἀφ' οὗ ἑαυτὸν ἐγενεαλόγει μητρόθεν. καὶ οἱ
ὀλέθριοι ἐκεῖνοι Παφλαγόνες εἰδότες αὐτοῦ ἀμφοτέρους
τοὺς γονέας ἀφανεῖς καὶ ταπεινοὺς ἐπίστεινον τῷ χρησμῷ
λέγοντι
- 219 Περσείδης γενεὴν Φοῖβῳ φίλος οὗτος ὁράται,
δῖος Ἀλέξανδρος, Ποδαλειρίου αἶμα λελογχῶς.
οὕτως ἄρα ὁ Ποδαλειρίος μάχλος καὶ γυναικομανῆς τὴν
φύσιν, ὡς ἀπὸ Τηέκκως ἄχρι Παφλαγοῦσας στίβεισθαι ἐπὶ

τὴν Ἀλεξάνδρου μητέρα. εὔρητο δὲ χρησμός ἤδη ὡς Σιβύλλης προμαντευσαμένης·

Εὐξείνου Πόντοιο παρ' ἧόσιν ἄγχι Σινώπης
 ἔσται τις κατὰ Τύρσιν ὑπ' Αὐσονίοισι προφήτης,
 ἐκ πρώτης δεικνὺς μονάδος τρισσῶν δεκάδων τε
 πένθ' ἑτέρας μονάδας καὶ εἰκοσάδα τρισάριθμον,
 ἀνδρὸς ἀλεξητῆρος ὁμωνυμίην τετρακύνκλον.

12. Ἐσβαλὼν οὖν ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τοιαύτης τρα- 220
 γωδίας διὰ πολλοῦ ἐς τὴν πατρίδα περιβλεπτός τε καὶ
 λαμπρὸς ἦν, μεμνημένοι προσποιούμενος καὶ ἀφροῦ ἐνίστε
 ὑποπιμπλάμενος τὸ στόμα· θαδίως δὲ τοῦτο ὑπῆρχεν αὐ-
 τῷ, στρουθίου τῆς βαφικῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν διαμαση-
 σαμένῳ· τοῖς δὲ θεῖόν τι καὶ φοβερὸν ἐδόκει καὶ ὁ ἀφρός.
 ἐπεποιήτο δὲ αὐτοῖς πάλαι καὶ κατεσκευάστο κεφαλὴ δρά-
 κοντος ὀθουίνη ἀνθρωπόμορφόν τι ἐπιφαίνουσα, κατά-
 γραφος, πάνυ εἰκασμένη, ὑπὸ θριξίν ἰππειαῖς ἀνοίγουσά
 τε καὶ αὐθις ἐπικλείουσα τὸ στόμα, καὶ γλῶττα οἷα δρά-
 κοντος διττὴ μέλαινα προέκυπτεν, ὑπὸ τριχῶν καὶ αὐτῇ
 ἔλκομένη. καὶ ὁ Πελλαῖος δὲ δράκων προὔπηρχε καὶ οἴ-
 κοι ἐτρέφετο, κατὰ καιρὸν ἐπιφανησόμενος αὐτοῖς καὶ
 συντραγωδήσων, μᾶλλον δὲ πρωταγωνιστῆς ἐσόμενος.

13. Ἦδη δὲ ἄρχεσθαι δέον, μηχανᾶται τοιόνδε τι· 221
 νύκτωρ γὰρ ἐλθὼν ἐπὶ τοὺς θεμελίους τοῦ νεῶ τοὺς ἄρτι
 ὀρυττομένους — συνειστήκει δὲ ἐν αὐτοῖς ὕδωρ ἢ αὐτό-
 θεν ποθὲν συλλειβόμενον ἢ ἐξ οὐρανοῦ πεσόν — ἐν-
 ταῦθα κατατίθεται χήνειον ῥῶν προκεκενωμένον, ἔνδον
 φυλάττον ἐρπετόν τι ἀρτιγέννητον, καὶ βυθίσας τοῦτο
 ἐν μυγῶ τοῦ πηλοῦ ὀπίσω αὐθις ἀπηλλάττετο. ἔωθεν δε
 γυμνὸς ἐς τὴν ἀγορὰν προπηδήσας, διάζωμα δὲ περὶ το
 αἰδοῖον ἔχων κατάχρυσον, καὶ τοῦτο καὶ τὴν ἄρπην ἐκεί-
 νην φέρων, σείων ἅμα τὴν κόμην ἄνετον ὥσπερ οἱ τῆ
 μητρὶ ἀγείροντές τε καὶ ἐνθεαζόμενοι, ἐδημηγόρει ἐπὶ

- βωμόν τινα ὑψηλὸν ἀναβάς καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζεν αὐτίκα μάλα δεξομένην ἐναργῆ τὸν θεόν. οἱ παρόντες δὲ — ξυνδεδραμηῆκει γὰρ σχεδὸν ἅπασα ἡ πόλις ἅμα γυναιξὶ καὶ γέρουσι καὶ παιδίοις — ἐτεθήπεσαν καὶ εὐχοντο καὶ προσεκύνουν. ὁ δὲ φωνάς τινας ἀσήμους φθεγγόμενος, οἷαι γένοιοντο ἂν Ἑβραίων ἢ Φοινίκων, ἐξέπληττε τοὺς ἀνθρώπους οὐκ εἰδότας ὅ τι καὶ λέγοι, πλὴν τοῦτο μόνον, ὅτι πᾶσιν ἐγκατεμίγνυ τὸν Ἀπόλλω καὶ τὸν Ἀσκληπιόν. 14. εἶτα ἔθει δρόμῳ ἐπὶ τὸν ἐσόμενον νεών·
- 222 καὶ ἐπὶ τὸ ὄρυγμα ἐλθὼν καὶ τὴν προωκοδομημένην τοῦ χρηστηρίου πηγῆν, ἐμβὰς ἐς τὸ ὕδωρ ὕμνους τε ἤδεν Ἀσκληπιοῦ καὶ Ἀπόλλωνος μεγάλη τῇ φωνῇ καὶ ἐκάλει τὸν θεὸν ἦκειν τύχῃ τῇ ἀγαθῇ ἐς τὴν πόλιν. εἶτα φιαλὴν αἰτήσας, δόντος τινός, ῥαδίως ὑποβαλὼν ἀνιμᾶται μετὰ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ πηλοῦ τὸ ῥὸν ἐκεῖνο, ἐν ᾧ ὁ θεὸς αὐτῷ κατεκέκλειστο, κηρῷ λευκῷ καὶ ψιμυθίῳ τὴν ἀρμογὴν τοῦ στόματος ξυγκεκολλημένον· καὶ λαβὼν αὐτὸ ἐς τὰς χεῖρας ἔχειν ἔφασκεν ἤδη τὸν Ἀσκληπιόν. οἱ δὲ ἀτεινὲς ἀπέβλεπον ὅ τι καὶ γίνοιτο, πολὺ πρότερον θαυμάσαντες τὸ ῥὸν ἐν τῷ ὕδατι εἰρημένον. Ἐπεὶ δὲ καὶ κατάξας αὐτὸ ἐς κοίλην τὴν χεῖρα ὑπεδέξατο τὸ τοῦ ἔρπετοῦ ἐκείνου ἔμβρονον καὶ οἱ παρόντες εἶδον κινούμενον καὶ περὶ τοῖς δακτύλοις εἰλούμενον, ἀνέκραγον εὐθὺς καὶ ἠσπάζοντο τὸν θεὸν καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζον καὶ χαρδὸν ἕκαστος ἐνεπίμπλαντο τῶν εὐχῶν, θησαν-
 ροὺς καὶ πλούτους καὶ ἡγίειαν καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ αἰτῶν παρ' αὐτοῦ. ὁ δὲ δρομαῖος αὐτίθις ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἴετο φέ-
 223 ρων ἅμα καὶ τὸν ἀρτιγέννητον Ἀσκληπιόν δις τεχθέντα, ὅτε ἄλλοι ἅπαξ τίκονται ἀνθρώποι, οὐκ ἐκ Κορωίδος μὰ Δί' οὐδέ γε κορώνης, ἀλλ' ἐκ χηρῶς γεγεννημένον. ὁ δὲ λεῶς ἅπας ἠκολούθει, πάντες ἐνθεοὶ καὶ μεμηρότες ὑπὸ τῶν ἐλπίδων.

15. Ἡμέρας μὲν οὖν οἴκοι ἔμεινεν ἐλπίζων ὅπερ ἦν, ὑπὸ τῆς φήμης αὐτίκα μάλα παμπόλλους τῶν Παφλαγῶνων συνδραμεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ὑπερεπέπληστο ἀνθρώπων ἢ πόλις, ἀπάντων τοὺς ἐγκεφάλους καὶ τὰς καρδίας προεξηρημένων οὐδὲν εἰκοτόων σιτοφάγοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ μόνῃ τῇ μορφῇ μὴ οὐχὶ πρόβατα εἶναι διαφερόντων, ἐν οἰκίσκῳ τινὶ ἐπὶ κλίνης καθεζόμενος μάλα θεοπρεπῶς ἐσταλμένος ἐλάμβανεν ἐς τὸν κόλπον τὸν Πελλαῖον ἐκεῖνον Ἀσκληπιόν, μέγιστόν τε καὶ κάλλιστον, ὡς ἔφην, ὄντα, καὶ ὅλον τῷ αὐτοῦ τραχήλῳ περιειλήσας καὶ τὴν οὐρὰν ἔξω ἀφείς — πολὺς δὲ ἦν, ὡς καὶ ἐν τῷ προκολπίῳ προκεχύσθαι αὐτοῦ καὶ χαμαὶ τὸ μέρος ἐπισύρεσθαι — μόνῃν τὴν κεφαλὴν ὑπὸ μάλης ἔχων καὶ ἀποκρύπτων, ἀνεχομένου πάντα ἐκείνου, προὔφαινε τὴν ὀθονίνην κε- 224 φαλὴν κατὰ θάτερον τοῦ πάγωνος, ὡς δῆθεν ἐκείνου τοῦ φαινομένου πάντως οὔσαν. 16. εἰτά μοι ἐννόησον οἰκίσκον οὐ πολὺν φαιδρὸν οὐδὲ ἐς κόρον τοῦ φωτὸς δεχόμενον καὶ πλῆθος ἀνθρώπων συγκλύδων τεταραγμένων καὶ προεκπεπληγμένων καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἐπαιωρουμένων, οἷς ἐσελθοῦσι τεράστιον ὡς εἰκὸς τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο, ἐκ τοῦ τέως μικροῦ ἐρπετοῦ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τοσοῦτον δράκοντα πεφηνέναι, ἀνθρωπόμορφον καὶ ταῦτα καὶ τιθασόν. ἠπεύγοντο δὲ αὐτίκα πρὸς τὴν ἐξοδον, καὶ πρὶν ακριβῶς ἰδεῖν, ἐξηλαύνοντο ὑπὸ τῶν αἰετῶν ἐπεισιόντων. ἐτετρούπητο δὲ κατὰ τὸ ἀντίθυρον ἄλλη ἐξοδος, οἷόν τι καὶ τοὺς Μακεδόνας ἐν Βαβυλῶνι ποιῆσαι ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ νοσοῦντι λόγος, ὅτε ὁ μὲν ἤδη πονήρως εἶχεν, οἱ δὲ περιστάντες τὰ βασίλεια ἐπόθουν ἰδεῖν αὐτὸν καὶ προσεῖπεῖν τὸ ὕστατον. τὴν δὲ ἐπίδειξιν ταύτην οὐχ ἄπαξ ὁ μισθός, ἀλλὰ πολλάκις ποιῆσαι λέγεται, καὶ μάλιστα εἴ τινες τῶν πλουσίων ἀφίκοντο νεαλέστεροι.

17. Ἐνταῦθα, ὦ φίλε Κέλσε, εἰ δεῖ τάληθῆ λέγειν,

συγγνώμην χορῆ ἀπονέμειν τοῖς Παφλαγόσι καὶ Ποντικοῖς ἐκείνοις, παχέσι καὶ ἀπαιδεύτοις ἀνθρώποις, εἰ ἐξηπατήθησαν ἀπτόμενοι τοῦ δράκοντος — καὶ γὰρ τοῦτο
 225 παρεῖχε τοῖς βουλομένοις ὁ Ἀλέξανδρος — ὄρωντες ἐν ἀμυδροῦ τῷ φωτὶ τὴν κεφαλὴν δῆθεν αὐτοῦ ἀνοίγουσαί τε καὶ συγκλείουσαν τὸ στόμα, ὥστε πάνυ τὸ μηχανήμα ἐδεῖτο Δημοκρίτου τινὸς ἢ καὶ αὐτοῦ Ἐπικούρου ἢ Μητροδώρου ἢ τινος ἄλλου ἀδαμαντίνην πρὸς ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τὴν γνώμην ἔχοντας, ὡς ἀπιστήσαι καὶ ὅπερ ἦν εἰκάσαι, καὶ εἰ μὴ εὐρεῖν τὸν τρόπον ἐδύνατο, ἐκείνο γοῦν προπεπεισμένου, ὅτι λέληθεν αὐτὸν ὁ τρόπος τῆς μαγανείας, τὸ δ' οὖν πᾶν ψεῦδός ἐστι καὶ γενέσθαι ἀδύνατον. 18. κατ' ὀλίγον οὖν καὶ ἡ Βιθυνία καὶ ἡ Γαλατία καὶ ἡ Θράκη συνέρρει, ἐκάστου τῶν ἀπαγγελλόντων ὡς τὸ εἰκὸς λέγοντος ὡς καὶ γεννώμενον ἴδοι τὸν θεὸν καὶ ὕστερον ἄψαιτο μετ' ὀλίγον παμμεγέθους αὐτοῦ γεγενημένου καὶ τὸ πρόσωπον ἀνθρώπῳ εἰκότος. γραφαί τε ἐπὶ τούτῳ καὶ εἰκόνες καὶ ξόανα, τὰ μὲν ἐκ χαλκοῦ, τὰ δὲ ἐξ ἀργύρου εἰκασμένα, καὶ ὄνομά γε τῷ θεῷ ἐπιτεθέν· Γλύκων γὰρ ἐκαλεῖτο ἐκ τινος ἐμμέτρου καὶ θεοῦ προστάγματος· ἀνεφώνησε γὰρ ὁ Ἀλέξανδρος

Εἰμὶ Γλύκων, τρίτον αἶμα Διός, φάος ἀνθρώποισι.

19. Καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, οὐπερ ἔνεκα τὰ πάντα
 226 ἐμμεηγάνητο, καὶ χοῶν τοῖς δεομένοις καὶ θεσπίζειν παρ' Ἀμφιλόχου τοῦ ἐν Κιλικίᾳ τὸ ἐνδόσιμον λαβῶν — καὶ γὰρ ἐκεῖνος μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτήν τοῦ Ἀμφιάρεω καὶ τὸν ἐν Θήβαις ἀφανισμόν αὐτοῦ ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας εἰς τὴν Κιλικίαν ἀφικόμενος οὐ πονήρως ἀπῆλλαξε προθεσπίζων καὶ αὐτὸς τοῖς Κίλιξι τὰ μέλλοντα καὶ δυν' ὀβολοὺς ἐφ' ἐκάστῳ χορησιῶ λαμβάνων — ἐκεῖθεν οὖν τὸ ἐνδόσιμον λαβῶν ὁ Ἀλέξανδρος προλέγει πᾶσι τοῖς ἀφικόμενοις ὡς μαρτυρεῖται ὁ θεὸς ὄρητῃν τινα ἡμέραν. ἐκέ-

λευσε δὲ ἕκαστον, οὗ δέοιτ' ἂν καὶ ὁ μάλιστα μαθεῖν ἐθέ-
 λοι, ἐς βιβλίον ἐγγράψαντα καταρράψαι τε καὶ καταση- 227
 μήνασθαι κηρῶ ἢ πηλῶ ἢ ἄλλῳ τοιούτῳ· αὐτὸς δὲ λαβὼν
 τὰ βιβλία καὶ ἐς τὸ ἄδυτον κατελθὼν — ἤδη γὰρ ὁ νεῶς
 ἐγήγερτο καὶ ἡ σκηνὴ κατεσκευάστο — καλέσειν ἔμελλε
 κατὰ τάξιν τοὺς δεδωκότας ὑπὸ κήρυκι καὶ θεολόγῳ, καὶ
 παρα τοῦ θεοῦ ἀκούων ἕκαστα τὸ μὲν βιβλίον ἀποδώ-
 σειν σεσημασμένον ὡς εἶχε, τὴν δὲ πρὸς αὐτὸ ἀπόκρισιν
 ὑπογεγραμμένην, πρὸς ἔπος ἀμειβομένου τοῦ θεοῦ περὶ
 ὅτου τις ἔροιτο. 20. ἦν δὲ τὸ μηχανήμα τοῦτο ἀνδρὶ μὲν
 οἶῳ σοί, εἰ δὲ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν. καὶ οἶῳ ἐμοί, πρόδηλον
 καὶ γινῶναι ῥάδιον, τοῖς δὲ ἰδιώταις καὶ κορυΐξας μεστοῖς
 τὴν ῥῖνα τεράστιον καὶ πάνυ ἀπίστῳ ὅμοιον. ἐπινοήσας 228
 γὰρ ποικίλας τῶν σφραγίδων τὰς λύσεις ἀνεγίνωσκε τε
 τὰς ἐρωτήσεις ἐκάστας καὶ τὰ δοκοῦντα πρὸς αὐτὰς ἀπε-
 κρίνετο, εἶτα κατελήσας αὐθις καὶ σημηνάμενος ἀπεδί-
 δου μετὰ πολλοῦ θαύματος τοῖς λαμβάνουσι. καὶ πολὺ
 ἦν παρ' αὐτοῖς τό, πόθεν γὰρ οὗτος ἠπίστατο ἢ ἐγὼ
 πάνυ ἀσφαλῶς σημηνάμενος αὐτῷ ἔδωκα ὑπὸ σφραγίδι
 δυσμιμήτοις, εἰ μὴ θεὸς τις ὡς ἀληθῶς ὁ πάντα γινώ-
 σκων ἦν;

21. Τίνες οὖν αἱ ἐπίνοιαί, ἴσως γὰρ ἐρήση με. ἄκουε
 τοῖνυν, ὡς ἔχοις ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. ἡ πρώτη μὲν ἐκείνη,
 ᾧ φίλιτατε Κέλσε· βελόνην πυρώσας τὸ ὑπὸ τὴν σφρα-
 γίδα μέρος τοῦ κηροῦ διατήκων ἐξήρει καὶ μετὰ τὴν
 ἀνάγνωσιν τῆ βελόνῃ αὐθις ἐπιχλιάνας τὸν κηρόν, τόν
 τε κάτω ὑπὸ τῷ λίνῳ καὶ τὸν αὐτὴν τὴν σφραγίδα ἔχοντα,
 ῥαδίως συνεκόλλα. ἕτερος δὲ τρόπος ὁ διὰ τοῦ λεγομένου
 κολλυρίου· σκευαστὸν δὲ τοῦτό ἐστιν ἐκ πίττης Βρυτ-
 τίας καὶ ἀσφάλτου καὶ λίθου τοῦ διαφανοῦς τετριμμένου
 καὶ κηροῦ καὶ μαστίχης· ἐκ γὰρ τούτων ἀπάντων ἀνα- 229
 πλάσας το κολλύριον καὶ θερμήνας πυρὶ σιῶλω τὴν σφρα-

γίδα προχρίσας ἐπετίθει καὶ ἀπέματτε τὸν τύπον. εἶτα αὐτίκα ξηροῦ ἐκείνου γενομένου, λύσας ῥαδίως καὶ διαναγνοὺς ἐπιτιθεὶς τὸν κηρὸν ἀπετύπου ὡσπερ ἐκ λίθου τὴν [αὐτὴν] σφραγίδα εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ ἔοικυιαν. τρίτον ἄλλο πρὸς τούτοις ἄκουσον· τιτάνου γὰρ ἐς κόλλαν ἐμβαλῶν, ἧ κολλῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν ἐκ τούτου ποιήσας ἐτι ὑγρὸν ὄντα ἐπετίθει τῇ σφραγίδι καὶ ἀφελῶν — αὐτίκα δὲ ξηρὸν γίνεται καὶ κέρατος, μᾶλλον δὲ σιδήρου παγιώτερον — τούτῳ δὴ ἐχρήτη πρὸς τὸν τύπον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τοῦτο ἐπινενοημένα. ὧν οὐκ ἀναγκαῖον μεμνησθαι ἀπάντων, ὡς μὴ ἀπειρόκαλοι εἶναι δοκοίημεν, καὶ μάλιστα σοῦ ἐν οἷς κατὰ μάγων συνέγραψας, καλλίστοις τε ἅμα καὶ ὠφελιμωτάτοις συγγράμμασι καὶ δυναμένοις σωφρονίζειν τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἱκανὰ παραθεμένον καὶ πολλῶ τούτων πλείονα.

- 230 22. Ἐχρη οὖν καὶ ἐθέσπιξε, πολλῇ τῇ συνέσει χρώμενος ἐνταῦθα καὶ τὸ εἰκαστικὸν τῇ ἐπινοίᾳ προσάπτων, τοῖς μὲν λοξὰ καὶ ἀμφίβολα πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος, τοῖς δὲ καὶ πάντι ἀσαφῆ· χρησιμωδικὸν γὰρ ἐδόκει αὐτῷ καὶ τοῦτο· τοὺς δὲ ἀπέτρεπεν ἢ προὔτρεπεν, ὡς ἂν ἄμεινον ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάξοιτι. τοῖς δὲ θεραπείας προὔλεγε καὶ διαίτας, εἰδὼς, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔφη, πολλά καὶ χρησιμα φάρμακα· μάλιστα δὲ εὐδοκίμουν παρ' αὐτῷ αἰ κυντίδες, ἀκόπου τι ὄνομα πεπλασμένον, ἐκ λίπους αἰγείου συντεθειμένον. τὰς μέντοι ἐλπίδας καὶ προκοπὰς
- 231 καὶ κλήρων διαδοχὰς εἰσαυθὶς αἰ ἀνεβάλλετο, προστιθεὶς ὅτι ἔσται πάντα, ὁπόταν ἐθελήσω ἐγὼ καὶ Ἀλέξανδρος ὁ προφήτης μου δεηθῆ καὶ εὐξῆται ὑπὲρ ὑμῶν.
23. ἐτέτακτο δὲ καὶ μισθὸς ἐφ' ἐκάστῳ χρησιμῷ δραχμῇ καὶ δυ' ὀβολῷ. μὴ μικρὸν δὲ οἰηθῆς. ὦ ἑταῖρε, μηδὲ ὀλίγον γεγενῆσθαι τὸν πόρον τοῦτον, ἀλλ' εἰς ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ μυριάδας ἐκάστου ἔτους ἤθροιζεν, αἶνὰ δέκα καὶ πεντε-

καίδεκα χρησμούς τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ἀπληστίας ἀναδιδόντων. λαμβάνων δὲ οὐκ αὐτὸς ἐχρῆτο μόνος οὐδ' ἐς πλοῦτον ἀπεθησαύριζεν, ἀλλὰ πολλοὺς ἤδη περὶ αὐτὸν 232 ἔχων συνεργοὺς καὶ ὑπηρέτας καὶ πευθῆνας καὶ χρησιμοποιοὺς καὶ χρησιμοφύλακας καὶ ὑπογραφέας καὶ ἐπισφραγιστὰς καὶ ἐξηγητὰς ἅπασιν ἔνεμεν ἐκάστω τὸ κατ' ἀξίαν.

24. Ἦδη δέ τις καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμπε, φήμας ἐμποιήσοντας τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ μαντείου καὶ διηγησομένους ὡς προείποι καὶ ἀνεύροι δραπέτας καὶ κλέπτας καὶ ληστὰς ἐξελέγξειε καὶ θησαυροὺς ἀνορούζαι παράσχοι καὶ νοσοῦντας ἰάσαιτο, ἐνίους δὲ καὶ ἤδη ἀποθανόντας ἀναστήσειε. δρόμος οὖν καὶ ὠθισμὸς ἀπανταχόθεν ἐγίγνετο καὶ θυσίαι καὶ ἀναθήματα, καὶ διπλάσια τῷ προφήτῃ καὶ μαθητῇ τοῦ θεοῦ. καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ οὗτος ἐξέπεσεν ὁ χρησμός·

Τιέμεναι κέλομαι τὸν ἐμὸν θεράπονθ' ὑποφήτην·

οὐ γὰρ ἐμοὶ κτεάνων μέλειται ἄγαν, ἀλλ' ὑποφήτου.

25. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ τῶν νοῦν ἔχόντων ὥσπερ ἐκ μέθης βαθείας ἀναφέροντες συνίσταντο ἐπ' αὐτὸν καὶ μάλιστα οἱ Ἐπικούρου ἑταῖροι, πολλοὶ δὲ ἦσαν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπεφώρατο ἠρέμα ἤδη πᾶσα ἡ μαγγανεία καὶ συσκευὴ τοῦ δράματος, ἐκφέρει φόβητρον τι ἐπ' αὐτούς, λέγων ἀθέων ἐμπεπλησθαι καὶ Χριστιανῶν τὸν Πόντον, οἱ περὶ αὐτοῦ τολμῶσι τὰ κάκιστα βλασφημεῖν, 233 οὓς ἐκέλευε λίθοις ἐλαύνειν, εἰ γε ἐθέλουσιν ἵλεων ἔχειν τὸν θεόν. περὶ δὲ Ἐπικούρου καὶ τοιοῦτόν τινα χρησμόν ἀπεφθέγγετο· ἐρομένου γὰρ τινος τί πράττει ἐν Αἰδοῦ ὁ Ἐπίκουρος;

Μολυβδίνας, ἔφη, ἔχων πέδας ἐν βορβόρῳ κάθηται. εἶτα θαυμάσεις, εἰ ἐπὶ μέγα ἤρθη τὸ χρηστήριον, ὁρῶν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσιόντων συνετὰς καὶ πεπαιδευμένας; ὅλως δὲ ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος αὐτῷ ὁ πόλεμος

πρὸς Ἐπίκουρον ἦν· καὶ μάλα εἰκότως. τίνι γὰρ ἄλλω δικαιοτέρον προσεπολέμει γόης ἄνθρωπος καὶ τερατεία φίλος, ἀλήθεια δὲ ἐχθιστος, ἢ Ἐπικούρω ἀνδρὶ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων καθεωρακότι καὶ μόνῳ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν εἰδοτί; οἱ μὲν γὰρ ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα καὶ Χρυσίππου καὶ Πυθαγόραν φίλοι καὶ εἰρήνη βαθεῖα πρὸς ἐκείνους ἦν· ὁ δὲ ἄτεγκτος Ἐπίκουρος — οὕτω γὰρ αὐτὸν ὠνόμαζεν — ἐχθιστος δικαίως, πάντα ταῦτα ἐν γέλωτι καὶ παιδιᾷ τιθέμενος. διὸ καὶ τὴν Ἀμαστριν εἰμίσει μάλιστα τῶν Ποντικῶν πόλεων, ὅτι ἠπίστατο τοὺς περὶ Λέπιδον καὶ ἄλλους ὁμοίους αὐτοῖς πολλοὺς ὄντας ἐν τῇ πόλει· οὐδὲ ἐχρησιμώδησε πώποτε Ἀμαστριανῶ ἀνδρὶ· ὁπότε δὲ καὶ ἐτόλμησεν ἀδελφῶ συγκλητικῷ χρησιμωδῆσαι, καταγέλαστος ἀπήλλαξεν οὐχ εὐρῶν οὔτε αὐτὸς πλάσασθαι χρησιμὸν δεξιὸν οὔτε τὸν ποιῆσαι πρὸς καιρὸν αὐτῷ δυνησόμενον· μεμφομένῳ γὰρ αὐτῷ στομάχου ὀδύνην προστάξαι βουλόμενος ὕειον ποδα μετὰ μαλάχης ἐσκενασμένον ἐσθίειν οὕτως ἔφη·

Μάλβακα χοιρείων ἱερῇ κυμίνευε σιπυδιῳ.

26. Πολλάκις μὲν οὖν, ὡς προεῖπον, ἔδειξε τὸν δρακοντα τοῖς δεομένοις, οὐχ ὅλον, ἀλλὰ τὴν οὐρὰν μάλιστα καὶ τὸ ἄλλο σῶμα προβεβληκῶς, τὴν κεφαλὴν δὲ ὑπὸ κόλπου ἀθέατον φυλάττων. ἐθελήσας δὲ καὶ μειζόνως ἐκπλήξαι τὸ πλῆθος υπέσχετο καὶ λαλοῦντα παρῆξιν τὸν θεόν, αὐτὸν ἄνευ ὑποφήτου χρησιμωδοῦντα, εἶτα οὐ χαλεπῶς γεράων ἀρτηρίας συναψας καὶ διὰ τῆς κεφαλῆς ἐκείνης τῆς μεμηχανημένης πρὸς ὁμοιότατα διεύρας, ἄλλου τινὸς ἔξωθεν ἐμβοῶντος, ἀπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις, τῆς φωνῆς διὰ τοῦ ὀθοιίνου ἐκείνου Ἀσκληπιῶ προσπιπτούσης. ἐκαλοῦντο δὲ οἱ χρησιμοὶ οὗτοι αὐτόφωνοι, καὶ οὐ πᾶσιν ἐδίδοντο οὐδὲ ἀγέδην, ἀλλὰ τοῖς εὐπαρόφοις καὶ πλουσίοις καὶ μεγαλοδωροῖς. 27. ὁ γοῦτ

Σευηριανῶ δοθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐς Ἀρμενίαν εἰσόδου τῶν αὐτοφώνων καὶ αὐτὸς ἦν· προτρέπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν οὕτως ἔφη·

Πάρθους Ἀρμενίους τε θοῶ ὑπὸ δουρὶ δαμάσσας
 νοστήσεις Ῥώμην καὶ Θύμβριδος ἀγλαὸν ὕδωρ
 στέμμα φέρων κροτάφοισι μεμιγμένον ἀκτίνεσσιν.
 εἶτ' ἐπειδὴ πεισθεὶς ὁ ἠλίθιος ἐκεῖνος Κελτὸς εἰσέβαλε
 καὶ ἀπήλλαξεν αὐτῇ στρατιᾷ ὑπὸ τοῦ Ὄθρουάδου κατα- 236
 κοπεῖς, τοῦτον μὲν τὸν χρησμὸν ἐξαιρεῖ ἐκ τῶν ὑπομνη-
 μάτων, ἐντίθησι δὲ ἄλλον αὐτ' αὐτοῦ·

Μὴ σύ γ' ἐπ' Ἀρμενίους ἐλάαν στρατόν, οὐ γὰρ
 ἄμεινον,

μή σοι θηλυχίτων τις ἀνὴρ τόξου ἄπο λυγρὸν
 πότμον ἐπιπροῖεις παύσῃ βιότοιο φάους τε.

28. Καὶ γὰρ αὐτὸ καὶ τοῦτο σοφώτατον ἐπενόησε, τοὺς μεταχρονίους χρησμοὺς ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν κακῶς προτε-
 θεσπισμένων καὶ ἀποτετενγμένων· πολλάκις γὰρ πρὸ
 μὲν τῆς τελευτῆς τοῖς νοσοῦσιν ὑγίειαν ἐπηγγέλλετο, ἀπο-
 θανόντων δὲ χρησμός ἄλλος ἔτοιμος ἦν παλινοφθῶν·

Μηκέτι δίξῃσθαι νόσοιο λυγρῆς ἐπαρωγὴν·

πότμος γὰρ προφανῆς οὐδ' ἐκφυγέειν δυνατὸν σοι.

29. Εἰδὼς δὲ τοὺς ἐν Κλάρῳ καὶ Διδύμοις καὶ Μαλ-
 λῶ καὶ αὐτοὺς εὐδοκιμοῦντας ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ μαντικῇ ταύτῃ
 φίλους αὐτοὺς ἐποιεῖτο, πολλοὺς τῶν προσιόντων πέμ- 237
 πων ἐπ' αὐτοὺς λέγων·

Ἐς Κλάρον ἴεσο νῦν, τοῦμοῦ πατρὸς ὡς ὅπ' ἀκούσης.
 καὶ πάλιν·

Βραγχιδέων ἀδύτοισι πελάξω καὶ κλύε χρησμῶν.
 καὶ αὐτίς·

Ἐς Μαλλὸν χώρει θεσπίσματά τ' Ἀμφιλόχοιο.

30. Ταῦτα μὲν ἐντὸς τῶν ὄρων μέχρι τῆς Ἰωνίας καὶ
 Κιλικίας καὶ Παφλαγονίας καὶ Γαλατίας. ὡς δὲ καὶ ἐς

τὴν Ἰταλίαν διεφοίτησε τοῦ μαντείου τὸ κλέος καὶ ἐς τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἐνέπεσεν, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἄλλος πρὸ ἄλλου ἠπέιγετο, οἱ μὲν αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ πέμποντες, καὶ μάλιστα οἱ δυνατώτατοι καὶ μέγιστον ἀξίωμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες, ὧν πρῶτος καὶ κορυφαιότατος ἐγένετο Ῥουτιλλιανός, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς καὶ ἀγαθὸς καὶ
 238 ἐν πολλαῖς τάξεσι Ῥωμαϊκαῖς ἐξητασμένος, τὰ δὲ περὶ τοὺς θεοὺς πάνυ νοσῶν καὶ ἀλλόκοτα περὶ αὐτῶν πεπιστευκῶς καὶ εἰ μόνον ἀηλιμμένον που λίθον ἢ ἐστεφανωμένον θεάσασαιτο, προσπίπτων εὐθύς καὶ προσκυνῶν καὶ ἐπὶ πολὺ παρεστῶς καὶ εὐχόμενος καὶ τὰ γὰρ παρ' αὐτοῦ αἰτῶν. οὗτος τοίνυν ἀκούσας τὰ περὶ τοῦ χρηστηρίου μικροῦ μὲν ἐδέησεν ἀφείς τὴν ἐγκειρισμένην τάξιν εἰς τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος ἀναπτήναι. ἔπεμπε δ' οὖν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις· οἱ δὲ πεμπόμενοι ἰδιωταί τινες οἰκέται ῥαδίως ἐξαπατηθέντες ἐπαρήσαν τὰ μὲν ἰδόντες, τὰ δὲ ὡς ἰδόντες καὶ ὡς ἀκούσαντες διηγούμενοι καὶ προσεπι-
 239 μετροῦντες ἔτι πλείω τούτων, ὡς ἐντιμότεροι εἶεν παρὰ τῷ δεσπότῃ. ἐξέκαιον οὖν τὸν ἄθλιον γέροντα καὶ ἐς μαρίαν ἐρρωμένην ἐνέβαλλον. 31. ὁ δὲ ὡς ἂν τοῖς πλείστοις καὶ δυνατωτάτοις φίλος ὧν περιῆει τὰ μὲν διηγούμενος ὡς ἀκούσειε παρὰ τῶν πεμφθέντων, τὰ δὲ καὶ παρ' αὐτοῦ προστιθείς. ἐνέπλησε δ' οὖν τὴν πόλιν καὶ διεσάλειψεν οὗτος καὶ τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τοὺς πλείστους διεθορύβησεν, οἱ αὐτίκα καὶ αὐτοὶ ἠπέιγοντο ἀκοῦσαί τι τῶν καθ' αὐτούς. ὁ δὲ τοὺς ἀφικνουμένους πάνυ φιλοφρόνως ὑποδεχόμενος ξεινοῖς τε καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς πολυτελέσις εἴηνους ἐργαζόμενος αὐτῷ ἀπέπεμπεν οὐκ ἀπαγγελούοντας μόνον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑμνήσοντας τὸν θεὸν καὶ τεράστια ὑπὲρ τοῦ μαντείου καὶ αὐτοῦ ψευσομένους.

32. Ἀλλὰ καὶ μηχανᾶται ὁ τρισκατάρατος οὐκ ἄσο-

φου οὐδὲ τοῦ προστυχόντος ληστοῦ ἄξιον· λύων γὰρ τὰ πεπεμμένα βιβλίδια καὶ ἀναγινώσκων, εἴ τι εὖροι ἐπισφαλῆς καὶ παρακεκινδυνευμένον ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι, κατείχεν αὐτὸς καὶ οὐκ ἀπέπεμπεν, ὡς ὑποχειρίους καὶ μονονουχὶ δούλους διὰ τὸ δέος ἔχει τοὺς πεπομφότας, μεμνημένους οἷα ἦν ἃ ἤρουντο. συνίης δὲ οἷας εἰκὸς τοὺς πλουσίους καὶ μέγα δυναμένους τὰς πύστιεις πυνθάνεσθαι. ἐλάμβανεν οὖν πολλὰ παρ' ἐκείνων εἰδότηων, ὅτι ἐντὸς αὐτοὺς ἔχει τῶν ἀρκύων.

33. Βούλομαι δέ σοι καὶ τῶν Ῥουτιλλιανῶ δοθέντων χρησμῶν ἐνίους εἰπεῖν· πυνθανομένῳ γὰρ αὐτῷ ὑπὲρ τοῦ παιδὸς ἐκ προτέρας γυναικός, παιδείας ὥραν ἔχοντος, ὄντινα προστήσεται τὸν διδάσκαλον τῶν μαθημάτων αὐτοῦ, ἔφη·

Πυθαγόρην πολέμων τε διάκτορον ἐσθλὸν ἀοιδόν. 241
εἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τοῦ παιδὸς ἀποθανόντος ὁ μὲν ἠπόρει καὶ οὐδὲν εἶχε λέγειν πρὸς τοὺς αἰτιωμένους, παρὰ πόδας οὕτως ἐληλεγμένον τοῦ χρησμοῦ, ὁ δὲ Ῥουτιλλιανὸς αὐτὸς φθάσας ὁ βέλτιστος ἀπελογεῖτο ὑπὲρ τοῦ μαντείου λέγων, τοῦτο αὐτὸ προδεδηλωκέναι τὸν θεὸν καὶ δι' αὐτὸ ζῶντα μὲν κελεῦσαι μηδένα διδάσκαλον ἐλέσθαι αὐτῷ, Πυθαγόραν δὲ καὶ Ὅμηρον πάλαι τεθνεῶτας, οἷς εἰκὸς τὸ μειράκιον ἐν Ἄιδου νῦν συνεῖναι. τί τοίνυν μέμφεσθαι ἄξιον Ἀλεξάνδρῳ, εἰ τοιούτοις ἀνθρωπίσκοις ἐνδιατρίβειν ἤξιον; 34. αὐτίς δὲ πυνθανομένῳ αὐτῷ τῆν τίνος ψυχὴν αὐτὸς διεδέξατο, ἔφη·

Πρωῶτον Πηλείδης ἐγένου, μετὰ ταῦτα Μένανδρος,
εἶθ' ὃς νῦν φαίνη, μετὰ δ' ἔσσειαι ἠλιάς ἀκτίς, 242
ζήσεις δ' ὀγδώκοντ' ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν λυκάβαντας.
ὁ δὲ ἐβδομηκοντούτης ἀπέθανε μελαγχολήσας οὐ περιμείνας τὴν τοῦ θεοῦ ὑπόσχεσιν. 35. καὶ οὗτος ὁ χρησμὸς
9*

τῶν αὐτοφώνων ἦν. ἐρομένῳ δὲ αὐτῷ ποτε καὶ περὶ γάμου ῥητῶς ἔφη·

Γῆμον Ἀλεξάνδρου τε Σεληναίης τε θυγάτρα. διεδεδῶκει δὲ πάλαι λόγον ὡς τῆς θυγατρὸς, ἣν εἶχεν, ἐκ Σελήνης αὐτῷ γενομένης· τὴν γὰρ Σελήνην ἔρωτι ἀλῶναι αὐτοῦ καθεύδοντός ποτε ἰδοῦσαν, ὅπερ αὐτῇ ἔθος, κοιμωμένων ἐρᾶν τῶν καλῶν. ὁ δ' οὐδὲν μελλήσας ὁ συνετώτατος Ῥουτιλλιανὸς ἐπεμπεν εὐθύς ἐπὶ τὴν κόρην καὶ τοὺς γάμους ξυντελεῖ ἐξηκοντούτης νυμφίος καὶ συνήν, τὴν πενθερὰν Σελήνην ἑκατόμβαις ὄλαις ἰλασκόμενος καὶ τῶν ἐπουρανίων εἰς καὶ αὐτὸς οἰόμενος γεγυέναι.

243 36. Ὁ δ' ὡς ἅπαξ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων ἐλάβετο, μείζω αἰὲ προσεπενόει καὶ πάντοσε τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἐπεμπε χρησιμολόγους ταῖς πόλεσι προλέγων, λοιμοὺς καὶ πυρκαϊὰς φυλαττεσθῆαι καὶ σεισμούς, καὶ ἀσφαλῶς βοηθήσειν, ὡς μὴ γένοιτό τι τούτων, αὐτὸς ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς. ἕνα δὲ τινα χρησμὸν, αὐτόφωνον καὶ αὐτόν, ἐς ἅπαντα τὰ ἔθνη ἐν τῷ λοιμῷ διεπέμψατο· ἦν δὲ τὸ ἔπος ἔν·

Φοῖβος ἀκερσεκόμης λοιμοῦ νεφέλην ἀπερῦκει.

καὶ τοῦτο ἦν ἰδεῖν τὸ ἔπος πανταχοῦ ἐπὶ τῶν πυλώνων γεγραμμένον ὡς τοῦ λοιμοῦ ἀλεξιφάρμακον. τὸ δ' ἐς τοῦναντίον τοῖς πλείστοις προῦχῶρει· κατὰ γὰρ τινα τύχην αὐταὶ μάλιστα αἱ οἰκίαι ἐκενώθησαν, ἐν αἷς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο. καὶ μὴ με νομίσης τοῦτο λέγειν, ὅτι διὰ τὸ ἔπος ἀπώλλυντο· ἀλλὰ τύχη τιμὴ οὕτως ἐγένετο. τάχα δὲ καὶ οἱ πολλοὶ θαρροῦντες τῷ στίχῳ ἡμέλουν καὶ ἄθυμότερον διητῶντο οὐδὲν τῷ χρησμῷ πρὸς τὴν νόσον
244 συντελοῦντες, ὡς ἂν ἔχοντες προμαχομένας αὐτῶν τὰς συλλαβὰς καὶ τὸν ἀκερσεκόμη Φοῖβον ἀποτοξενῶντα τὸν λοιμόν. 37. πευθῆναις μέντοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεστήσατο

πάνυ πολλοὺς τῶν συνωμοτῶν, οὐ τὰς ἐκάστου γνώμας διήγγελλον αὐτῷ καὶ τὰς ἐρωτήσεις προεμήνυον καὶ ὧν μάλιστα ἐφίενται. ὥς ἔτοιμον αὐτὸν πρὸς τὰς ἀποκρίσεις καὶ πρὶν ἤκειν τοὺς πεμπομένους καταλαμβάνεσθαι.

38. Καὶ πρὸς μὲν τὰ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα προσεμηχανάτο· τελετὴν τε γὰρ τινα συνίσταται καὶ δαδουχίας καὶ ἱεροφαντίας, τριῶν ἐξῆς αἰεὶ τελουμένων ἡμερῶν· καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ πρόρρησις ἦν ὥσπερ Ἀθήνησι τοιαύτη· Εἴ τις ἄθεος ἢ Χριστιανὸς ἢ Ἐπικουρεῖος ἤκει κατάσκοπος τῶν ὀργίων, φευγέτω, οἱ δὲ πιστεύοντες τῷ θεῷ τελείσθωσαν τύχη τῇ ἀγαθῇ. εἴτ' εὐθὺς ἐν ἀρχῇ ἐξέλασις ἐγίγνετο· καὶ ὁ μὲν ἠγεῖτο λέγων 245
 „ἔξω Χριστιανούς“, τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν ἐπεφθέγγετο „ἔξω Ἐπικουρείους.“ εἶτα Λητοῦς ἐγίγνετο λοχεία καὶ Ἀπόλλωνος γοναὶ καὶ Κορωνίδος γάμος καὶ Ἀσκληπιὸς ἐτίκτετο· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ Γλύκωνος ἐπιφάνεια καὶ γέννησις τοῦ θεοῦ. 39. τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ Ποδαλειρίου ἦν καὶ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρου γάμος· Δαδὶς δὲ ἐκαλεῖτο καὶ δᾶδες δὲ ἐκαίοντο. καὶ τελευταῖον Σελήνης καὶ Ἀλεξάνδρου ἔρωσ καὶ τικτομένη τοῦ Ρουτιλλιανοῦ ἡ γυνή. ἐδαδούχει δὲ καὶ ἱεροφάντει ὁ Ἐνδυμίον Ἀλέξανδρος. καὶ ὁ μὲν καθεύδων δῆθεν κατέκειτο ἐν τῷ μέσῳ, κατῆει δὲ ἐπ' αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὀροφῆς ὡς ἐξ οὐρανοῦ ἀντὶ τῆς Σελήνης Ῥουτιλλία τις ὠραιοτάτη τῶν Καίσαρος οἰκονόμων τινὸς γυνή, ἐρῶσα ὡς ἀληθῶς τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ἀντερωμένη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ ὀλεθρίου ἐκείνου ἀνδρὸς φιλήματά τε ἐγίγνετο ἐν τῷ μέσῳ καὶ περι- 246
 πλοκαί· εἰ δὲ μὴ πολλαὶ ἦσαν αἱ δᾶδες, τάχα ἂν τι καὶ τῶν ὑπὸ κόλπου ἐπράττετο. μετὰ μικρὸν δὲ πάλιν ἐσῆει ἱεροφαντικῶς ἐσκευασμένος ἐν πολλῇ τῇ σιωπῇ, καὶ αὐτὸς μὲν ἔλεγε μεγάλη τῇ φωνῇ, ἰὴ Γλύκων· ἐπεφθέγγοντο δὲ αὐτῷ ἐπακολουθοῦντες Εὐμολπίδαι δῆθεν καὶ Κή-

ρυκές τινες Παφλαγόνες καρβατίνας ὑποδεδεμένοι, πολλὴν τὴν σκοροδάλμην ἐρυγγάνοντες, ἠὲ Ἀλέξανδρε. 40. πολλάκις δ' ἐπὶ ταῖς δαδουχίαις καὶ τοῖς μυστικοῖς σκιρτήμασι γυμνωθεὶς ὁ μηρὸς αὐτοῦ ἐξεπίτηδες χρυσοῦς ἐξεφάνη, δέρματος ὡς τὸ εἰκὸς ἐπιχρύσου περιτεθέντος καὶ πρὸς τὴν αὐγὴν τῶν λαμπάδων ἀποστίλβοντος. ὥστε καὶ γενομένης ποτὲ ζητήσεως δύο τισὶ τῶν μαροσόφων 247 ὑπὲρ αὐτοῦ, εἴτε Πυθαγόρου τὴν ψυχὴν ἔχοι διὰ τὸν χρυσοῦν μηρὸν εἴτε ἄλλην ὁμοίαν αὐτῷ, καὶ τὴν ζήτησιν ταύτην αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπανενεγκόντων, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσε τὴν ἀπορίαν·

Πυθαγόρου ψυχὴ ποτὲ μὲν φθίνει, ἄλλοτε δ' αὔξει·

ἢ δὲ προφητεΐῃ δίης φρενὸς ἐστὶν ἀπορρώξι.

καὶ μιν ἔπεμψε πατὴρ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐπαρωγόν·

καὶ πάλιν ἐς Διὸς εἶσι Διὸς βληθεῖσα κεραυνῷ.

41. προλέγων δὲ πᾶσιν ἀπέχεσθαι παιδίου συνουσίας, ὡς ἀσεβὲς ὄν, αὐτὸς τοιοῦνδε τι ὁ γεννάδας ἐτεχνάσατο· ταῖς γὰρ πόλεσι ταῖς Παφλαγονικαῖς καὶ ταῖς Ποντικαῖς ἐπήγγελλε θεηκόλους πέμπειν ἐς τριετίαν ὑμνήσοντας παρ' αὐτῷ τὸν θεόν· καὶ ἔδει δοκιμασθέντας καὶ προκριθέντας 248 τοὺς εὐγενεστάτους καὶ ὠραιοτάτους καὶ κάλλει διαφέροντας πεμφθῆναι, οὓς ἐγκλεισάμενος ὥσπερ ἀργυρονήτοις ἐχρήσατο καὶ συγκαθεύδων καὶ πάντα τρόποι ἐμπαροινῶν. καὶ νόμον δὲ ἐπεποίητο, ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη μηδένα τῷ αὐτοῦ στόματι δεξιουῖσθαι μηδὲ φιλήματι ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις προτείνων τὴν χεῖρα κύσαι μόνους τοὺς ὠραιοὺς κατεφίλει, καὶ ἐκαλοῦντο οὗτοι οἱ ἐντὸς τοῦ φιλήματος. 42. τοιαῦτα ἐντροφῶν τοῖς ἀνοήτοις διετελεῖ γυναϊκᾶς τε ἀνέδην διαφθεύρων καὶ παισὶ συνῶν. καὶ ἦν μέγα καὶ εὐκτὸν ἑκάστῳ, εἴ τινος γυναικὶ προσβλέψειεν· εἰ δὲ καὶ φιλήματος ἀξιώσειεν, ἀθροάν τὴν ἀγαθὴν τύχην ὧτετο ἕκαστος ἐς τὴν οἰκίαν αὐτῷ

έσφυήσεσθαι· πολλαὶ δὲ καὶ ἠύχουν τετοκένοι παρ' αὐ-
τοῦ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμαρτύρουν ὅτι ἀληθῆ λέγουσιν.

43. Ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον διηγήσεσθαι τοῦ
Γλύκωνος καὶ Σακέρδωτός τινος, Τιανοῦ ἀνθρώπου,
ὁποίου τινὸς τὴν σύνεσιν, εἶση ἀπὸ τῶν ἐρωτήσεων.
ἀνέγνων δὲ αὐτὸν χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ 249
ἐν τῇ τοῦ Σακέρδωτος οἰκίᾳ. Εἶπε γάρ μοι, ἔφη, ὦ δέ-
σποτα Γλύκων, τίς εἶ; Ἐγὼ, ἦ δ' ὅς, Ἀσκληπιὸς νέος.
Ἄλλος παρ' ἐκείνου τὸν πρότερον; πῶς λέγεις; Οὐ θέ-
μις ἀκοῦσαί σε τοῦτό γε. Πόσα δὲ ἡμῖν ἔτη παραμενεῖς
χρησιμῶδῶν; Τρίτον πρὸς τοῖς χιλίοις. Εἶτα ποῖ μετα-
στήσῃ; Ἐς Βάκτρα καὶ τὴν ἐκεῖ γῆν· δεῖ γὰρ ἀπολαῦσαι
καὶ τοὺς βαρβάρους τῆς ἐπιδημίας τῆς ἐμῆς. Τὰ δ' ἄλλα
χρηστήρια, τὸ ἐν Διδύμοις καὶ τὸ ἐν Κλάρῳ καὶ τὸ ἐν
Δελφοῖς ἔτι σου τὸν προπάτορα ἔχει τὸν Ἀπόλλω, ἢ ψευ-
δεῖς εἰσιν οἱ νῦν ἐκπίπτοντες ἐκεῖ χρησμοί; Μηδὲ τοῦτο
ἐθελήσῃς εἰδέναί· οὐ γὰρ θέμις. Ἐγὼ δὲ τίς ἔσομαι μετὰ
τὸν νῦν βίον; Κάμηλος, εἶτα ἵππος, εἶτα ἀνὴρ σοφὸς καὶ
προφήτης οὐ μείων Ἀλεξάνδρου. τοιαῦτα μὲν ὁ Γλύκων
τῷ Σακέρδωτι διελέχθη. ἐπὶ τέλει δὲ χρησμὸν ἔμμετρον
ἐφθέρξατο εἰδὼς αὐτὸν Λεπίδῳ ἐταῖρον ὄντα·

Μὴ πείθου Λεπίδῳ, ἐπεὶ οἱ λυγρὸς οἶτος ὀπηδεῖ.

πάνν γὰρ ἐδεδίει τὸν Ἐπίκουρον, ὡς προεῖπον, ὡς
τινα ἀντίτεχνον καὶ ἀντισοφιστὴν τῆς μαγανείας αὐτοῦ.

44. ἓνα γοῦν τινα τῶν Ἐπικουρείων τολμήσαντα καὶ διε- 250
λέγγειν αὐτὸν ἐπὶ πολλῶν τῶν παρόντων ἐς κίνδυνον οὐ
μικρὸν κατέστησεν· ὁ μὲν γὰρ προσελθὼν ἔλεγε μεγάλη
τῇ φωνῇ, Σὺ μέντοι, ὦ Ἀλέξανδρε, τὸν δεῖνα Παφλα-
γόνα προσαγαγεῖν οἰκέτας αὐτοῦ τῷ ἡγουμένῳ τῆς Γα-
λατίας τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀνέπεισας ὡς ἀπεκτονότας τὸν
υἱὸν αὐτοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παιδευόμενον, ὁ δὲ νεανίσκος
καὶ ξῆ καὶ ἐπανελήλυθε ξῶν μετὰ τὴν τῶν οἰκετῶν ἀπώ-

λειαν θηρίοις ὑπὸ σοῦ παραδοθέντων. τοιοῦτο δέ τι ἐγένητο· ἀναπλεύσας ὁ νεανίσκος ἐς Ἀγυπτου, ἄχρι τοῦ Κλύσματος πλοίου ἀναγομένου ἐπίσθη καὶ αὐτὸς ἐς Ἰνδιαν πλεῦσαι, κάπειδήπερ ἐβράδυνεν, οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι οἰκέται αὐτοῦ οἰηθέντες ἢ ἐν τῷ Νείλῳ πλέοντα διεφθάρθαι τὸν νεανίσκον ἢ καὶ ὑπὸ ληστῶν — πολλοὶ γὰρ ἦσαν τότε — ἀνηρῆσθαι ἐπανήλθον ἀπαγγέλλοντες αὐτοῦ τὸν ἀφανισμόν. εἶτα ὁ χρησμὸς καὶ ἡ καταδίκη, μεθ' ἣν ἐπέστη ὁ νεανίσκος διηγούμενος τὴν ἀποδημίαν. 45. ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ ἐλέγχῳ καὶ μὴ φέρων τοῦ ὀνειδούς τὴν ἀλήθειαν ἐκέλευε τοὺς παρόντας λίθοις βάλλειν αὐτὸν ἢ καὶ αὐτοὺς ἐναγεῖς ἔσεσθαι καὶ Ἐπικουρείους κληθήσεσθαι. τῶν δὲ βάλλειν ἀρξαμένων Δημόστρατος τις ἐπιδημῶν τοῦ Πόντου πρῶτος περιχυθεὶς ἐρρύσατο τοῦ θανάτου τὸν ἄνθρωπον μικροῦ δεῖν καταλευσθέντα. πάνυ δικαίως. τί γὰρ ἔδει μόνον φρονεῖν ἐν τοσοῦτοις μεμνηόσι καὶ παραπολαῦσαι τῆς Παφλαγόνων μωρίας; καὶ τὰ μὲν κατ' ἐκεῖνον τοιαῦτα. 46. εἰ δέ τινων προσκαλουμένων κατὰ τάξιν τῶν χρησμῶν — πρὸ μιᾶς δὲ τοῦτο τοῦ θεσπίξειν 252 ἐγίγνετο — καὶ ἐρομένου τοῦ κήρυκος εἰ θεσπίζει, τῷ δε ἀνείπεν ἔνδοθεν· Ἐς κόρακας, οἰκέτι τὸν τοιοῦτον οὔτε στέγη τις ἐδέχετο οὔτε πυρὸς ἢ ὕδατος ἐκοινῶνει, ἀλλ' ἔδει γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνεσθαι ὡς ἀσεβῆ καὶ ἄθεον καὶ Ἐπικουρείον, ἥπερ ἦν ἡ μεγίστη λοιδορία.

47. Ἐν γοῦν καὶ γελοιότατον ἐποίησεν ὁ Ἀλέξανδρος· εὐρῶν γὰρ τὰς Ἐπικουρίου κυρίας δόξας, τὸ κάλλιστον, ὡς οἶσθα. τῶν βιβλίων καὶ κεφαλαιῶδη περιέχον τῆς τάνδρὸς σοφίας τὰ δόγματα, κομίσας ἐς τὴν ἀγορὰν μέσσην ἔκαυσεν ἐπὶ ξύλων συκίνων ὡς δῆθεν αὐτὸν καταφλέγων, καὶ τὴν σποδὸν ἐς τὴν θάλατταν ἐξέβαλεν εἰ καὶ χρησμὸν ἐπιφθεγξάμενος·

Πυρπολέειν κέλομαι δόξας ἀλαοῖτο γέροντος·

253

οὐδὲ εἰδῶς ὁ κατάρατος ὅσων ἀγαθῶν τὸ βιβλίον ἐκεῖνο τοῖς ἐντυγχάνουσιν αἴτιον γίνεται καὶ ὅσῃ αὐτοῖς εἰρήνην καὶ ἀταραξίαν καὶ ἐλευθερίαν ἐνεργάζεται, δειμάτων μὲν καὶ φασμάτων καὶ τεράτων ἀπαλλάττον καὶ ἐλπίδων ματαίων καὶ περιττῶν ἐπιθυμιῶν, νοῦν δὲ καὶ ἀλήθειαν ἐντιθὲν καὶ καθαῖρον ὡς ἀληθῶς τὰς γνώμας οὐχ ὑπὸ δαδὶ καὶ σκίλλῃ καὶ ταῖς τοιαύταις φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῷ καὶ ἀληθείᾳ καὶ παρρησίᾳ. 48. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἐν τι καὶ μέγιστον τόλμημα τοῦ μισροῦ ἀνδρὸς ἄκουσον· ἔχων γὰρ οὐ μικρὰν ἐπὶ τὰ βασίλεια καὶ τὴν αὐλήν τὸν Ῥουτιλλιανὸν εὐδοκιμοῦντα πάροδον, διαπέμπεται χρῆσμον τοῦ ἐν Γερμανία πολέμου ἀκμάζοντος, ὅτε θεὸς 254 Μάρκος ἤδη τοῖς Μαρκομάνοις καὶ Κουάδοις συνεπλέκετο. ἤξιόν δὲ ὁ χρῆσμός δύο λέοντας ἐμβληθῆναι ζῶντας ἐς τὸν Ἰστρον μετὰ πολλῶν ἀρωμάτων καὶ θυσιῶν μεγαλοπρεπῶν. ἄμεινον δὲ αὐτὸν εἰπεῖν τὸν χρῆσμόν·

Ἐς δίνας Ἰστροιο διπετέος ποταμοῖο

ἔσβαλέειν κέλομαι δοιοὺς Κυβέλης θεράποντας,
θῆρας ὄρειτρεφείας, καὶ ὅσα τρέφει Ἰνδικὸς ἀῆρ
ἄνθεα καὶ βοτάνας εὐώδεας· αὐτίκα δ' ἔσται
νίκη καὶ μέγα κῦδος ἅμ' εἰρήνῃ ἐρατεινῇ.

γενομένων δὲ τούτων, ὡς προσέταξε, τοὺς μὲν λέοντας διανηξαμένους ἐς τὴν πολεμίαν οἱ βάρβαροι ξύλοις κατειργάσαντο ὡς τινὰς κύνας ἢ λύκους ξενικούς· αὐτίκα δὲ τὸ μέγιστον τραῦμα τοῖς ἡμετέροις ἐγένετο δισφυρίων που σχεδὸν ἀθρόων ἀπολομένων. εἶτα ἐπηκολούθησε τὰ περὶ Ἀκυλητῆαν γενόμενα καὶ ἡ παρὰ μικρὸν ἐκείνης τῆς πόλεως ἄλωσις. ὁ δὲ πρὸς τὸ ἀποβεβηκὸς τὴν Δελφικὴν ἐκείνην ἀπολογία καὶ τὸν τοῦ Κροίσου χρῆσμόν ψυχρῶς παρῆγε, νίκην μὲν γὰρ προειπεῖν τὸν θεόν, μὴ μέντοι δηλῶσαι, Ῥωμαίων ἢ τῶν πολεμιῶν. 49. ἤδη δὲ πολλῶν

ἐπὶ πολλοῖς ἐπεσφρεύοντων καὶ τῆς πόλεως αὐτῶν θλιβο-
 μένης ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἐπὶ τὸ χρηστήριον ἀφικνου-
 255 μένων καὶ τὰ ἐπιτήδεια διαρκῆ μὴ ἐχούσης, ἐπινοεῖ τοὺς
 νυκτερινούς καλουμένους χρησμούς· λαμβάνων γὰρ τὰ
 βιβλία ἐπεκοιμᾶτο ὡς ἔφασκεν αὐτοῖς καὶ ὡς ὄναρ παρὰ
 τοῦ θεοῦ ἀκούων ἀπεκρίνετο, οὐ μέντοι σαφεῖς τοὺς πολ-
 λούς, ἀλλ' ἀμφιβόλους καὶ τεταραγμένους καὶ μάλιστα
 εἴ ποτε θεάσαιτο περιεργότερον κατεσφραγισμένου τὸ βι-
 βλίον. οὐ γὰρ παρακινηθῆναι τὸ ἐπελθὼν ἄλλως ὑπέ-
 γραφε χρησμοῖς πρόπῃ καὶ τὸ τοιοῦτον οἴομενος, καὶ
 ἤσάν τινες ἐξηγηταὶ ἐπὶ τούτῳ καθήμενοι καὶ μισθοὺς οὐκ
 ὀλίγους ἐκλέγοντες παρὰ τῶν τοιούτους χρησμούς
 ἀπολαμβάνόντων ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει καὶ διαλύσει αὐτῶν.
 καὶ τοῦτο αὐτῶν τὸ ἔργον ὑπόμισθον ἦν· ἐτέλουν γὰρ
 οἱ ἐξηγηταὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τάλατον Ἀττικὸν ἑκάτερος.
 50. ἐνίοτε δὲ μῆτε ἐρομένου τινὸς μῆτε πεμφθέντος, ἀλλ'
 οὐδὲ ὄλωσ ὄντος ἐχρησμάθει πρὸς ἐκπληξιν τῶν ἀνοή-
 των, οἷον καὶ τοῦτο·

*Δίξεται ὅστις σὴν ἄλοχον μάλα πάγχυ λεληθῶς
 Καλλιγένειαν ὑπὲρ λεχέων σαλαγεῖ κατὰ δῶμα;
 δοῦλος Πρωτογένης, τῷ δὴ σὺ γε πάντα πέποιθας.
 ὤπυες γὰρ ἐκεῖνον, ὁ δ' αὖθις σὴν παρακκοιτιν,
 256 ἀντίδοσιν ταύτην ὑβρεως ἰδίας ἀποτίμων.
 ἀλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ φάρμακ' ἀπ' αὐτῶν λυγρὰ τέτυκται,
 ὡς μῆτ' εἰσαῖοις μῆτ' εἰσοράοις ἃ ποιοῦσιν.
 εὐρήσεις δὲ κάτω ὑπὸ σῶ λέχει ἀγχόθι τοίχου
 πρὸς κεφαλῆς· καὶ σὴ θεράπαινα σύννοιδε Καλυψώ.
 τίς οὐκ ἂν Δημόκριτος διαταράχθῃ ἀκούσας ὀνόματα καὶ
 τόπους ἀκριβῶς, εἶτα μετ' ὀλίγον κατέπτυσεν ἂν συνεῖς
 τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν;*

51. Ἀλλὰ καὶ βαρβάροις πολλάκις ἐχρησεν, εἰ τις τῇ
 πατριῷ ἔροιτο φωνῇ Συριστὶ ἢ Κελτιστί, οὐ θραδίως ἐξεί-

ρίσκων τινὰς ἐπίδημοῦντας ὁμοεθνεῖς τοῖς δεδωκόσι. δια τοῦτο καὶ πολὺς ὁ ἐν μέσῳ χρόνος ἦν τῆς τε δόσεως τῶν βιβλίων καὶ τῆς χρησιμότητος, ὡς ἐν τοσοῦτῳ κατὰ σχολὴν λύοιντό τε οἱ χρησμοὶ ἀσφαλῶς καὶ εὐρίσκοντο οἱ ἐρμηνεῦσαι δυναμένοι ἕκαστα, οἷος καὶ ὁ τῷ Σκύθῃ δο- 257
θεῖς χρησμὸς ἦν·

Μόρφι ἐβάργουλις εἰς σκιὴν χνέγκικραγκ λείψει φάος.

52. Ἄλλως πάλιν οὔτε παρόντι οὔτε ὄλως τινὶ ὄντι ἔφη ἄνευ μέτρου, ἀναστρέφειν ὀπίσω· ὁ γὰρ πέμψας σε τέθνηκεν ὑπὸ τοῦ γείτονος Διοκλέους τήμερον, ληστῶν ἐπαχθέντων Μάγνου καὶ Κέλερος καὶ Βουβάλου, οἱ καὶ ἤδη δέδενται ληφθέντες.

53. Ὀλίγους δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἄκουσον· ἐρομένου γάρ μου εἰ φαλακρός ἐστίν Ἀλέξανδρος, καὶ κατασημηναμένου περιέργως καὶ προφανῶς ὑπογράφεται χρησμὸς νυκτερεῖσις,

Σαβαρδαλάχου μάλαχ Ἄτις ἄλλος ἦν.

καὶ πάλιν ἐμοῦ ἐρομένου ἐν δύο βιβλίοις διαφόροις τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, πόθεν ἦν Ὀμηρος ὁ ποιητής, ἐπ' ἄλλου καὶ ἄλλου ὀνόματος, τῷ ἑτέρῳ μὲν ὑπέγραψεν ἔξαπατηθεῖς ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ νεανίσκου — ἐρωτηθεῖς γὰρ ἐφ' ὅτι ἦκε, Θεραπείαν, ἔφη, αἰτήσων πρὸς ὀδύνην πλευροῦ —

Κυτιίδα χρίεσθαι κέλομαι δροσίην τε κέλητος·

258

τῷ δ' ἑτέρῳ, ἐπεὶ καὶ τοῦτ' ἠκηκόει ὡς ἐρομένου τοῦ πέμψαντος, εἴτε μοι πλεῦσαι ἐπ' Ἰταλίαν εἴτε πεξοπορησαι λῶον, ἀπεκρίνατο οὐδὲν πρὸς τὸν Ὀμηρον·

Μὴ σύ γε πλωέμεναι, πεξὴν δὲ κατ' οἶμον ὄδευε.

54. πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπεμηχανησάμην αὐτῷ, οἷον καὶ ἐκεῖνο· μίαν ἐρώτησιν ἐρωτήσας ἐπέγραψα τῷ βιβλίῳ κατὰ τὸ ἔθος· τοῦ δεῖνος χρησμοὶ ὀκτώ, ψευδάμενός τι ὄνομα, καὶ τὰς ὀκτὼ δραχμάς καὶ τὸ γιγνόμενον ἔτι πρὸς ταύταις πέμψας· ὁ δὲ πιστεύσας τῇ ἀπο-

πομπῇ τοῦ μισθοῦ καὶ τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ βιβλίου πρὸς μίαν ἐρώτησιν — ἦν δὲ αὕτη· πότε ἀλώσεται μαγγανεύων Ἀλέξανδρος; — ὁκτώ μοι χρησμοὺς ἔπεμψεν οὔτε γῆς φασιν οὔτε οὐρανοῦ ἀποτομένους, ἀνοήτους δὲ καὶ δυσνοήτους ἅπαντας. ἄπερ ὕστερον αἰσθόμενος καὶ ὅτι τὸν Ῥουτιλλιανὸν ἀπέτρεπον ἐγὼ καὶ τοῦ γάμου καὶ τοῦ προσκεῖσθαι ταῖς τοῦ χρηστηρίου ἐλπίσιν, ἐμίσει, ὡς τὸ εἰκός, καὶ ἐχθιστον ἤγειτο. καὶ ποτε περὶ ἐμοῦ ἐρομένῳ τῷ Ῥουτιλλιανῷ ἔφη·

Νυκτιπλάνοις ὁάροις χαίρει κοίταις τε δυσάγνοις.

- 259 55. καὶ ὅλως ἐχθιστος εἰκότως ἦν ἐγὼ. κάπειδὴ ἐσελθόντα με εἰς τὴν πόλιν ἤσθετο καὶ ἔμαθεν ὡς ἐκεῖνος εἶην ὁ Λουκιανός — ἐπηγρόμην δὲ καὶ στρατιώτας δύο, λογχοφόρον καὶ κοντοφόρον, παρὰ τοῦ ἡγουμένου τῆς Καππαδοκίας, φίλου ὄντος, λαβών, ὡς με παραπέμψειαν ἄχρι πρὸς τὴν θάλατταν — αὐτίκα μεταστέλλεται δεξιῶς πάνυ καὶ μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. ἐλθὼν δ' ἐγὼ πολλοὺς καταλαμβάνω περὶ αὐτόν· συνεπηγρόμην δὲ καὶ τοὺς στρατιώτας τύχη τιμὴ ἀγαθῇ. καὶ ὁ μὲν προὔτεινέ μοι κύσαι τὴν δεξιάν, ὥσπερ εἰώθει τοῖς πολλοῖς. ἐγὼ δὲ προσφύς ὡς φιλήσων δῆγματι χρηστῷ πάνυ μικροῦ δεῖν χολῆν αὐτῷ τὴν χεῖρα ἐποίησα. οἱ μὲν οὖν παρόντες ἄρχειν με καὶ παίειν ἐπειρῶντο ὡς ἱερόσυλον, καὶ πρότερον ἐτι ἀγανακτήσαντες ὅτι Ἀλέξανδρον αὐτόν, ἀλλὰ μὴ προφήτην προσεῖπον· ὁ δὲ πάνυ γεννικῶς καρτερήσας κατέπαιε τε αὐτοὺς καὶ ὑπισχνεῖτο τιθασόν με ῥαδίως ἀποφανεῖν καὶ δεῖξιν τὴν Γλύκωρος ἀρετὴν, ὅτι καὶ τοὺς πάνυ τραχυνομένους φίλους ἀπεργάζεται· καὶ μεταστησάμενος ἅπαντας ἐδικαιολογεῖτο πρὸς με λέγων πάνυ εἰδέναι καὶ
- 260 τὰ ὑπ' ἐμοῦ Ῥουτιλλιανῷ συμβουλευόμενα, καὶ τί παθὼν τάδε με εἰσγάσω δυνάμενος ὑπ' ἐμοῦ ἐπὶ μέγα προαχθῆναι παρ' αὐτῷ; καὶ γὰρ ἄσμενος ἤδη ἐδεχόμεν τὴν

φιλοφροσύνην ταύτην ὁρῶν οἱ κινδύνου καθειστήκειν, καὶ μετ' ὀλίγον προῆλθον φίλος γεγενημένος. καὶ τοῦτο οὐ μικρὸν θαῦμα τοῖς ὁρῶσιν ἔδοξεν, οὕτω μου ῥαδία γενομένη μεταβολή.

56. Εἶτα δὴ μου ἐκπλεῖν προαιρουμένου ξένια καὶ δῶρα πολλὰ πέμψας — ὁ μόνος δὲ σὺν τῷ Ξενοφῶντι ἔτυχον ἐπιδημῶν, τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἐμούς ἐς Ἄμαστριν προῦκπεπομφῶς — ὑπισχνεῖται καὶ πλοῖον αὐτὸς παρέξειν καὶ ἐρέτας τοὺς ἀπάξοντας· καὶ γὰρ μὲν ὥμην ἀπλοῦν τι τοῦτο εἶναι καὶ δεξιόν. ἔπει δὲ κατὰ μέσον τὸν πόρον ἐγενόμην, δακρύνοντα ὁρῶν τὸν κυβερνήτην καὶ τοῖς ναύταις τι ἀντιλέγοντα οὐκ ἀγαθὰς εἶχον περὶ τῶν μελλόντων ἐλπίδας. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπεσταλμένον ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀραμένους ῥῖψαι ἡμᾶς ἐς τὴν θάλατταν· ὅπερ εἰ ἐγεγένητο, ῥαδίως ἂν αὐτῷ διεπεπολέμητο τὰ πρὸς ἐμέ. ἀλλὰ δακρύνων ἐκεῖνος ἔπεισε καὶ τοὺς συνναύτας 261 μὴδὲν ἡμᾶς δεινὸν ἢ κακὸν ἐργάσασθαι, καὶ πρὸς ἐμέ ἔφη, Ἔτη ἐξήκοντα, ὡς ὁρᾶς, ἀνεπίληπτον βίον καὶ ὄσιον προβεβιωκῶς οὐκ ἂν βουλοίμην ἐν τούτῳ τῆς ἡλικίας καὶ γυναικα καὶ τέκνα ἔχων μιᾶναι φόνῳ τὰς χεῖρας, δηλῶν ἐφ' ὅπερ ἡμᾶς ἀνειλήφει καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προστεταγμένα. 57. καταθέμενος δὲ ἡμᾶς ἐν Αἰγιαλοῖς, ὧν καὶ ὁ καλὸς Ὅμηρος μέμνηται, ὀπίσω ἀπήλαυνεν. ἔνθα ἐγὼ παραπλέοντας εὐρῶν Βοσποριανούς τινας πρέσβεις παρ' Εὐπάτορος τοῦ βασιλέως ἐς τὴν Βιθυνίαν ἀπιόντας ἐπὶ κομιδῇ τῆς ἐπετείου συντάξεως καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὸν περιστάντα ἡμᾶς κίνδυνον καὶ δεξιῶν αὐτῶν τυχῶν ἀναληφθεὶς ἐς τὸ πλοῖον διασώζομαι ἐς τὴν Ἄμαστριν παρὰ τοσοῦτον ἔλθῶν ἀποθανεῖν. τὸν τεῦθεν καὶ αὐτὸς ἐπεκορυσσόμην αὐτῷ καὶ πάντα κάλων ἐκίνουν ἀμύνασθαι βουλόμενος, καὶ πρὸ τῆς ἐπιβουλῆς ἤδη μισῶν αὐτὸν καὶ ἐχθιστον ἠγρούμενος διὰ τὴν τοῦ τρόπου

262 *μιαρίαν, καὶ πρὸς τὴν κατηγορίαν ὠρμήμην πολλοὺς συναγωνιστὰς ἔχων καὶ μάλιστα τοὺς ἀπὸ Τιμοκράτους τοῦ Ἡρακλεώτου φιλοσόφου· ἀλλ' ὁ τότε ἡγούμενος τῆς Βιθυνίας καὶ τοῦ Πόντου Αὔειτος ἐπέσχε μονονουχί ἰκετεῦων καὶ ἀντιβολῶν παύσασθαι· διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ρουτιλλιανὸν εὐνοίαν μὴ ἂν δύνασθαι, καὶ εἰ φανερῶς λάβοι ἀδικοῦντα, κολάσαι αὐτόν. οὕτω μὲν ἀνεκόπη τῆς ὀρμῆς καὶ ἐπανσάμην οὐκ ἐν δέοντι θρασυνόμενος ἐφ' οὕτω δικαστοῦ διακειμένου.*

58. *Ἐκεῖνο δὲ πῶς οὐ μέγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τόλμημα τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος μετονομασθῆναι τὸ Ἀβώνου τεῖχος καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι καὶ νόμισμα καινὸν κόψαι ἐγκεχαραγμένον τῇ μὲν τοῦ Γλύκωνος, κατὰ θάτερον δὲ Ἀλεξάνδρου στέμματα τε τοῦ πάππου Ἀσκληπιοῦ καὶ τὴν ἄρπην ἐκείνην*
 263 *τοῦ πατρομήτορος Περσέως ἔχοντος; 59. προειπὼν δὲ διὰ χρησμοῦ περὶ ἑαυτοῦ ὅτι ζῆσαι εἵμαρται αὐτῷ ἔτη πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, εἶτα κεραυνῶ βληθέντα ἀποθανεῖν. οἰκτίστῳ τέλει οὐδὲ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγωνῶς ἀπέθανεν ὡς Ποδαλειρίου υἱὸς διασαπείς τὸν πόδα μέχρι τοῦ βουβῶνος καὶ σκωλήκων ζέσας, ὅτεπερ καὶ ἐφάνη φαλακρὸς ὢν παρέχων τοῖς ἰατροῖς ἐπιβρέχειν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν διὰ τὴν ὀδύνην, ὃ οὐκ ἂν ποιῆσαι ἐδύναντο μὴ οὐχὶ τῆς φενάκης ἀφηρημένης.*

60. *Τοιοῦτο τέλος τῆς Ἀλεξάνδρου τραγωδίας καὶ αὕτη τοῦ παντὸς δράματος ἢ καταστροφή, ὡς εἰκάξειν προνοίας τινὸς τὸ τοιοῦτον, εἰ καὶ κατὰ τυχήν συνέβη. ἔδει δὲ καὶ τὸν ἐπιτάφιον αὐτοῦ γενέσθαι ἄξιον τοῦ βίου*
 264 *καὶ ἀγῶνά τινα συστήσασθαι ὑπὲρ τοῦ χρηστηρίου, τῶν συνωμοτῶν ἐκείνων καὶ γοήτων, ὅσοι κορυφαῖοι ἦσαν, ἀνελθόντων ἐπὶ διαιτητὴν τὸν Ῥουτιλλιανόν, τίνα χορὴν προκριθῆναι αὐτῶν καὶ διαδέξασθαι τὸ μνητεῖον καὶ στε-*

φανωθῆναι τῷ ἱεροφαντικῷ καὶ προφητικῷ στέμματι. ἦν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ Παῖτος ἰατρὸς τὴν τέχνην, πολιώδης ὢν, οὔτε ἰατρῷ πρέποντα οὔτε πολιῷ ἀνδρὶ ταῦτα ποιῶν. ἀλλ' ὁ ἀγνοοθέτης Ῥουτιλλιανὸς ἀστεφανώτους αὐτοὺς ἀπέπεμψεν αὐτῷ τὴν προφητείαν φυλάττων μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν.

61. Ταῦτα, ὦ φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δείγματος ἕνεκα γράψαι ἤξιῶσα καὶ σοὶ μὲν χαριζόμενος ἀνδρὶ ἐταίρω καὶ φίλῳ καὶ ὃν ἐγὼ πάντων μάλιστα θαυμάσας ἔχω ἐπὶ τε σοφίᾳ καὶ τῷ πρὸς ἀλήθειαν ἔρωτι καὶ τρόπου πραότητι καὶ ἐπιεικείᾳ καὶ γαλήνῃ βίου καὶ δεξιότητι πρὸς τοὺς συνόντας, τὸ πλεον δέ, ὅπερ καὶ σοὶ ἥδιον, Ἐπικούρω τιμωρῶν, ἀνδρὶ ὡς ἀληθῶς ἱερωῷ καὶ θεσπεσίῳ τὴν φύσιν καὶ μόνῳ μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνωκότι καὶ παραδεδωκότι καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὁμιλησάντων αὐτῷ γενομένῳ. οἶμαι δὲ ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχοῦσι χρήσιμόν τι 265 ἔχειν δόξει ἢ γραφῇ τὰ μὲν διεξελέγχουσα, τὰ δ' ἐν ταῖς τῶν εὐφρονούντων γνώμαις βεβαιουῦσα.

ΠΕΡΙ ΟΡΧΗΣΕΩΣ.

1. ΛΥΚΙΝΟΣ. Ἐπεὶ τοίνυν, ὦ Κράτων, δεινὴν τινα ταύτην κατηγορίαν ἐκ πολλοῦ, οἶμαι, παρεσκευασμένος κατηγορήσας ὀρχήσεώς τε καὶ αὐτῆς ὀρχηστικῆς καὶ προσέτι ἡμῶν γε τῶν χαιρόντων τῇ τοιαύτῃ θεᾷ ὡς ἐπὶ φαύλῳ καὶ γυναικείῳ πράγματι μεγάλην σπουδὴν ποιουμένων, ἄκουσον ὅσον τοῦ ὀρθοῦ διημάρτηκας καὶ ὡς λέληθας σεαυτὸν τοῦ μεγίστου τῶν ἐν τῷ βίῳ ἀγαθῶν κατηγορῶν. καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἐξ ἀρχῆς βίῳ ἀχμηροῦ συζῶν

καὶ μόνον τὸ σκληρὸν ἀγαθὸν ἠγούμενος ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν κατηγορίας ἄξια εἶναι νενόμικας.

- 266 2. ΚΡΑΤ. Ἀνὴρ δέ τις ὢν, ὃ λῶσθε, καὶ ταῦτα παιδεῖα σύντροφος καὶ φιλοσοφία τὰ μέτρια ὠμίληκώς, ἀφόμενος, ὃ Λυκίνε, τοῦ περὶ τὰ βελτίω σπουδαῖεν καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεῖναι, κάθηται καταυλούμενος, θηλυδριαν ἄνθρωπον ὄρων ἐσθῆσι μαλακαῖς καὶ ἄσμασιν ἀκολάστοις ἐναβρυνόμενον καὶ μιμούμενον ἐρωτικὰ γύναια, τῶν πάλαι τὰς μαχλοτάτας. Φαίδρας καὶ Παρθενόπας καὶ Ῥοδόπας τινάς, καὶ ταῦτα πάντα ὑπὸ κρούμασι καὶ τερετίσμασι καὶ ποδῶν κτύπῳ καταγέλαστα ὡς ἀληθῶς πράγματα καὶ ἥκιστα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ καὶ οἴῳ σοὶ πρόποντα; ὥστε ἐγῶγε πυθόμενος ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θεᾷ σχολάζεις, οὐκ ἠδέσθην μόνον ὑπὲρ σοῦ, ἀλλὰ καὶ ἠνιάθην, εἰ Πλάτωνος καὶ Χρυσίππου καὶ Ἀριστοτέλους ἐκλαθόμενος κάθησαι τὸ ὅμοιον πεπονηθὼς τοῖς τὰ ὦτα περῶ κνωμένοις, καὶ ταῦτα μυριῶν ἄλλων ὄντων ἀκουσμάτων
- 267 καὶ θεαμάτων σπουδαίων, εἰ τούτων τις δέοιτο τῶν κυκλικῶν αὐλητῶν καὶ τῶν κιθάρᾳ τὰ ἔννομα προσαδόντων, καὶ μάλιστα τῆς σεμνῆς τραγωδίας καὶ τῆς φαιδριότητος κωμωδίας, ἅπερ καὶ ἐναγώνια ἠξίωται. 3. πολλῆς οὖν, ὃ γενναῖε, τῆς ἀπολογίας σοὶ δεήσει πρὸς τοὺς πεπαιδευμένους, εἰ βούλει μὴ παντάπασιν ἐκκεκρίσθαι καὶ τῆς τῶν σπουδαίων ἀγέλης ἐξεληλάσθαι. καίτοι τό γε ἄμεινον ἐκεῖνό ἐστιν, οἶμαι, ἀρνήσει τὸ πᾶν ἰάσασθαι καὶ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὁμολογεῖν τι τοιοῦτον παρανενομησθαι σοι. πρὸς δ' οὖν τοῦπιόν ὄρα ὅπως μὴ λάθῃς ἡμῖν ἐξ ἀνδρὸς τοῦ πάλαι Λυδῆ τις ἢ Βάκχη γενόμενος, ὅπερ οὐ σὸν ἂν ἐγκλημα εἶη μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μὴ σε κατὰ τὸν Ὀδυσσεᾶ τοῦ λωτοῦ ἀποσπάσαντες ἐπὶ τὰς συνήθεις διατριβὰς ἐπανάζομεν, πρὶν λάθῃς τελέως ὑπὸ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ Σειρήνων κατεσχημένος. καίτοι ἐκεῖ-

ναι μὲν τοῖς ὡσὶ μόνοις ἐπεβούλευον, καὶ διὰ τοῦτο κη- 268
ροῦ ἐδέησε πρὸς τὸν παράπλου ἀντῶν· σὺ δὲ καὶ δι'
ὄφθαλμῶν ἔοικας ὅλος δεδουλώσθαι.

4. ΑΥΚ. Παπαῖ, ὦ Κράτων, ὡς κάρχαρόν τινα ἔλυ-
σας ἐφ' ἡμᾶς τὸν σαντοῦ κύνα. πλὴν τό γε παράδειγμα
τῆν τῶν Λωτοφάγων καὶ Σειρήνων εἰκόνα πάνυ ἀνο-
μοιοτάτην μοι δοκεῖς εἰρηκέναι ὧν πέπονθα, παρ' ὅσου
τοῖς μὲν τοῦ λωτοῦ γενεσαμένοις καὶ τῶν Σειρήνων ἀκού-
σασιν ὄλεθρος ἦν τῆς τε ἐδωδῆς καὶ τῆς ἀκροάσεως τούπι-
τίμιον, ἐμοὶ δὲ πρὸς τῷ τῆν ἡδονῆν παρὰ πολὺ ἡδίω πε-
φυκέναι καὶ τὸ τέλος ἀγαθὸν ἀποβέβηκεν· οὐ γὰρ εἰς
λήθην τῶν οἴκοι οὐδ' εἰς ἀγνωσίαν τῶν κατ' ἔμαυτὸν
περιύσταμαι, ἀλλ' εἰ χορὴ μῆδ' ἐκνήσαντα εἰπεῖν, μακροῦ
πινυτώτερος καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ διορατικώτερος ἐκ τοῦ
θεάτρου σοὶ ἐπανελήλυθα. μᾶλλον δὲ τὸ τοῦ Ὀμήρου
αὐτὸ εἰπεῖν καλόν, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὸ θέαμα

τερψάμενος νεῖται καὶ πλείονα εἰδώς.

ΚΡΑΤ. Ἡράκλεις, ὦ Ἀνκίνε, οἷα πέπονθας, ὅς οὐδὲ
αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμννομένῳ ἔοικας. τὸ
γούν δεινότατον τοῦτό ἐστιν, ὅτι μῆδ' ἰάσεώς τινα ἡμῖν
ὑποφαίνεις ἐλπίδα ἐπαινεῖν τολμῶν τὰ οὕτως αἰσχρὰ καὶ 269
κατάπτυστα.

5. ΑΥΚ. Εἰπέ μοι. ὦ Κράτων, ταυτὶ δὲ καὶ περὶ
ὀρχήσεως καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γινομένων, ἰδὼν πολ-
λάκις αὐτός, ἐπιτιμᾶς, ἢ ἀπείρατος ὧν του θεάματος
ὅμως αἰσχρὸν αὐτὸ καὶ κατάπτυστον, ὡς φῆς, νομίζεις;
εἰ μὲν γὰρ εἶδες, ἐξ ἴσου ἡμῖν καὶ σὺ γεγένησαι· εἰ δὲ
μῆ, ὄρα μὴ ἄλογος ἢ ἐπιτίμησις εἶναί σου δόξη καὶ θρα-
σεῖα κατηγοροῦντος ὧν ἀγνοεῖς.

ΚΡΑΤ. "Ἐτι γὰρ τοῦτό μοι λοιπὸν ἦν, ἐν βαθεῖ
τούτῳ τῷ πάγωνι καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ καθῆσθαι μέσον
ἐν τοῖς γυναίοις καὶ τοῖς μεμηνόςιν ἐκείνοις θεαταῖς

κροτοῦντά τε προσέτι καὶ ἐπαίνους ἀπρεπεστάτους ἐπιβοῶντα ὀλεθρίῳ τινὶ ἀνθρώπῳ ἐς οὐδὲν δέον κατακλωμένῳ.

ΛΥΚ. Συγγνωστά σου ταῦτα, ᾧ Κράτων. εἰ δέ μοι πεισθείης ποτὲ καὶ ὅσον πείρας ἔνεκα παράσχοις ἑαυτὸν ἀναπετάσας τοὺς ὀφθαλμούς. εὖ οἶδα ὡς οὐκ ἀνάσχοιο ἂν μὴ οὐχὶ πρὸ τῶν ἄλλων θέαν ἐν ἐπιτηδεῖῳ καταλαμ-
270 βάνων, ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς καὶ ἀκούσῃ ἅπαντα.

ΚΡΑΤ. Μὴ ᾤρασιν ἄρα ἰκοίμην, εἴ τι τοιοῦτον ἀνασχοίμην ποτέ, ἔστ' ἂν δασύς τε εἶην τὰ σκέλη καὶ τὸ γένειον ἀπαράτιλτος· ὡς νῦν γε καὶ σὲ ἤδη ἔλεῶ τελέως ἡμῖν ἐκβεβακχενόμενον.

6. ΛΥΚ. Βούλει οὖν ἀφέμενος, ᾧ ἑταῖρε, τῶν βλασφημιῶν τούτων ἀκούσαί μου τι περὶ ὀρχήσεως λέγοντος καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς οὐ τερπνὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει καὶ ὅσα διδάσκει καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ὀρώντων τὰς ψυχὰς καλλίστοις θεάμασιν ἐγγυμαζουσα καὶ ἀρίστοις ἀκούσμασιν ἐνδιατρίβουσα καὶ κοινόν τι ψυχῆς καὶ σώματος κάλλος ἐπιδεικνυμένη; τὸ γὰρ μετὰ μουσικῆς καὶ ῥυθμοῦ ταῦτα πάντα ποιεῖν, οὐ ψόγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἐπαινος μᾶλλον εἶη.

ΚΡΑΤ. Ἐμοὶ μὲν οὐ πάνυ σχολὴ μεμηνόςτος ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι τὴν νόσον τὴν αὐτοῦ ἐπαινοῦντος· σὺ δὲ εἰ βούλει ληρόν τινα κατασκεδάσαι μου, ἔτοιμος φιλικὴν ταύτην λειτουργίαν ὑποστῆναι καὶ παρασχεῖν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηροῦ παρακούειν τῶν φαύλων δυνάμε-
271 νος. ὥστε ἤδη σιωπήσομαί σοι, καὶ λέγε ὅποσα ἐθέλεις ὡς μὴδὲ ἀκούοντός τινος.

7. ΛΥΚ. Εὖ γε, ᾧ Κράτων, καὶ τούτου ἑδεόμην μάλιστα· εἶση γὰρ μετ' ὀλίγου εἰ λῆρος εἶναι σοι δόξει τὰ λεχθησόμενα. καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο πανν ἡγνοηκέναι

μοι δοκεῖς, ὡς οὐ νεώτερον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τοῦτό ἐστιν οὐδὲ χθῆς καὶ πρῶν ἀρξάμενον, οἷον κατὰ τοὺς προπάτορας ἡμῶν ἢ τοὺς ἐκείνων. ἀλλ' οἱ γε τὰ ληθέστατα ὀρχήσεως περὶ γενεαλογοῦντες ἅμα τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὄλων φαίεν ἄν σοι καὶ ὄρχησιν ἀναφῦναι τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ Ἐρωτι συναναφανείσαν· ἡ γοῦν χορεία τῶν ἀστέρων καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκὴ καὶ εὐρυθμος αὐτῶν κοινωνία καὶ εὐτακτος ἀρμονία τῆς πρωτογόνου ὀρχήσεως δείγματά ἐστι. κατ' ὀλίγον δὲ αὐξανομένη καὶ τῆς πρὸς τὸ βέλτιον ἀεὶ προσθήκης τυγχάνουσα νῦν ἔοικεν ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετελέσθαι καὶ γεγενῆσθαι ποικίλον τι καὶ παναρμόιον καὶ πολύμουσον ἀγαθόν.

8. Πρῶτον δέ φασι Πέαν ἤσθεισαν τῇ τέχνῃ ἐν Φρυγίᾳ μὲν τοὺς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ τοὺς Κουρητας ὀρχεῖσθαι κελεῦσαι, καὶ οὐ τὰ μέτρια ὄνατο τῆς τέχνης αὐτῶν, οἱ γε περιορχούμενοι διεσώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥστε καὶ σῶστρα εἰκότως ἄν ὁ Ζεὺς ὀφείλειν ὁμολογοῖν αὐτοῖς ἐκφυγῶν διὰ τὴν ἐκείνων ὄρχησιν τοὺς πατρῶους ὑδόντας· ἐνόπιος δὲ αὐτῶν ἡ ὄρχησις ἦν, τὰ ξίφη μεταξὺ κροτούντων πρὸς τὰς ἀσπίδας καὶ πηδῶντων ἐνθεόν τι καὶ πολεμικόν. μετὰ δὲ Κρητῶν οἱ κράτιστοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες αὐτὸ ἄριστοι ὀρχησται ἐγένοντο, οὐχ οἱ ἰδιῶται μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτεροι καὶ πρωτεύειν ἀξιοῦντες. ὁ γοῦν Ὅμηρος τὸν Μηριόνην οὐκ αἰσχῦναι βουλόμενος, ἀλλὰ κοσμηῆσαι, ὀρχηστὴν προσεῖπε, καὶ οὕτως ἄρα πᾶσιν ἐπίσημος ἦν καὶ γνώριμος ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, ὥστε οὐχ οἱ Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἠπίσταντο περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ οἱ Τρωῆς αὐτοὶ καίτοι πολέμιοι ὄντες· ἐώρων γάρ, οἶμαι, καὶ τὴν ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτοῦ κουφότητα καὶ εὐρυθυμίαν, ἣν ἐξ ὀρχήσεως ἐκέκτητο. φησὶ δὲ πως ὧδε τὰ ἔπη·

Μηριόνη, τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστικήν περ ἑόντα
ἔγχος ἔμὸν κατέπαυσε.

- 273 καὶ ὁμως οὐ κατέπαυσεν αὐτόν· ἅτε γὰρ ἤσκημένος ἐν
τῇ ὀρχηστικῇ ῥαδίῳ, οἶμαι, διεδίδρασκε τὰς ἐπ' αὐτόν
ἀφέσεις τῶν ἀκοντίων. 9. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους τῶν
ἠρώων εἰπεῖν ἔχων τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένους καὶ
τέχνην τὸ προᾶγμα πεποιημένους ἱκανὸν ἠγοῦμαι τὸν
Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ δια-
πρέψαντα ἐν τῇ ὀρχηστικῇ καὶ εἶδος τὸ κάλλιστον αὐτῇ
προσθεθεικότα, Πυρρίχιον ἀπ' αὐτοῦ κεκλημένον· καὶ
ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα ὑπὲρ τοῦ παιδὸς πυνθανόμενος μᾶλ-
λον ἔχαιρεν, οἶμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ
αὐτοῦ. τοιγαροῦν τὴν Ἴλιον τέως ἀνάλωτον οὐσαν ἢ ἐκεί-
νου ὀρχηστικῇ καθεῖλε καὶ εἰς ἔδαφος κατέρριψε. 10. Λα-
κεδαιμόνιοι μὲν ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δοκοῦντες παρὰ
Πολυδεύκουσ καὶ Κάστορος καρνατίζειν μαθόντες — ὀρ-
χῆσεως δὲ καὶ τοῦτο εἶδος ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς
διδασκόμενον — ἅπαντα μετὰ Μουσῶν ποιοῦσιν ἄχοι
τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν καὶ εὐτακτον ἐμ-
βασιν τοῦ ποδός· καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμο-
νίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. τοιγαροῦν καὶ
ἐκράτουν ἀπάντων μουσικῆς αὐτοῖς καὶ εὐρυθμίας ἡγου-
274 μένης. ἴδοις δ' ἂν νῦν ἔτι καὶ τοὺς ἐφήβους αὐτῶν οὐ
μειὸν ὀρχεῖσθαι ἢ ὀπλομαχεῖν μαθηάροντας· ὅταν γὰρ
ἀκροχειρισάμενοι, καὶ παῖσαντες καὶ παισθέντες ἐν τῷ
μέρει, παύσωνται, εἰς ὀρχησιν αὐτοῖς ἢ ἀγωνία τελευτᾷ.
καὶ αὐλητῆς μὲν ἐν τῷ μέσῳ κάθηται ἐπαυλῶν καὶ κτυ-
πῶν τῷ ποδί, οἱ δὲ κατὰ στοῖχον ἀλλήλοις ἐπόμενοι σχη-
ματα παντοῖα ἐπιδείκνυνται πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες,
ἄρτι μὲν πολεμικά, μετ' ὀλίγον δὲ χορευτικά, ἃ Διοτίσῃ
καὶ Ἀφροδίτῃ φίλια. 11. τοιγαροῦν καὶ τὸ ἄσμα, ὃ με-
ταξὺ ὀρχοῦμενοι ἄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπίκλησίς ἐστι καὶ

Ἐρώτων, ὡς συγκωμάζοιεν αὐτοῖς καὶ συνορχοῖντο. καὶ θάτερον δὲ τῶν ἄσμάτων — δύο γὰρ ἄδεται — καὶ διδασκαλίαν ἔχει ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι· Πόρρω γάρ, φασίν, ὦ παῖδες, πόδα μετάβατε καὶ κωμάξατε βέλτιον, τουτέστιν ἄμεινον ὀρχήσασθε. ὅμοια δὲ καὶ οἱ τὸν ὄρμον καλούμενον ὀρχούμενοι ποιοῦσιν. 12. ὁ δὲ ὄρμος ὀρχησίς ἐστι 275 κοινὴ ἐφήβων τε καὶ παρθένων, παρ' ἓνα χορευόντων καὶ ὡς ἀληθῶς ὄρμω εἰκότων· καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἔφηβος τὰ νεανικὰ ὀρχούμενος καὶ ὅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρήσεται, ἢ παρθένος δὲ ἔπεται κοσμίως τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκουσα, ὡς εἶναι τὸν ὄρμον ἐκ σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας πλεκόμενον. καὶ αἱ γυμνοπαιδία δὲ αὐτοῖς ὁμοίως ὀρχησίς ἐστιν. 13. ἃ δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι πεποίηκε καὶ τοῦ χοροῦ ὃν αὐτῇ Δαίδαλος ἤσκησεν, ὡς ἀνεγνωκότι σοι παρήμι, καὶ τοὺς ὀρχηστὰς δὲ τοὺς δύο, οὓς ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβιστητῆρας καλεῖ, ἡγουμένους τοῦ χοροῦ, καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ αὐτῇ ἀσπίδι λέγει· „Κοῦροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνεον,“ ὡς τι κάλλιστον 276 τοῦτο τοῦ Ἡφαίστου ἐμποιήσαντος τῇ ἀσπίδι. τοὺς μὲν γὰρ Φαίακας καὶ πάννυ εἰκὸς ἦν ὀρχήσει χαιρεῖν ἄβρους τε ὄντας καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γοῦν Ὅμηρος τοῦτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πεποίηκε τὸν Ὀδυσσεά καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θεώμενον. 14. ἐν μὲν γε Θεσσαλίᾳ τοσοῦτον ἐπέδωκε τῆς ὀρχηστικῆς ἢ ἄσκησις, ὥστε τοὺς προστάτας καὶ προαγωνιστὰς αὐτῶν προορχηστῆρας ἐκάλουν· καὶ δηλοῦσι τοῦτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφαί, οὓς τοῖς ἀριστεύσασιν ἀνίστασαν· Προῦκρινε γάρ, φησί, προορχηστῆρα ἃ πόλις. καὶ αὐθις, Εἰλατίωνι τὰν εἰκόνα ὁ δᾶμος εὖ ὀρχησαμένῳ τὰν μάχαν.

15. Ἐῷ λέγειν, ὅτι τελετὴν οὐδὲ μίαν ἀρχαίαν ἐστίν 277 εὐρεῖν ἄνευ ὀρχήσεως, Ὀρφέως δηλαδὴ καὶ Μουσαίου,

τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν, καταστησαμένων αὐτάς, ὡς τι κάλλιστον καὶ τοῦτο νομοθετησάντων σὺν ῥυθμῷ καὶ ὀρχήσει μνεῖσθαι. ὅτι δ' οὕτως ἔχει, τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον τῶν ἀμνητῶν ἔνεκα, ἐκεῖνο δὲ πάντες ἀκούουσιν, ὅτι τοὺς ἐξαγορεύοντας τὰ μυστήρια ἐξορχεῖσθαι λέγουσιν οἱ πολλοί. 16. ἐν Δήλῳ δέ γε οὐδὲ αἱ θυσῖαι ἄνευ ὀρχήσεως, ἀλλὰ σὺν ταύτῃ καὶ μετὰ μουσικῆς ἐγίνοντο. παίδων χοροὶ συνελθόντες ὑπ' αὐλῷ καὶ κιθάρα οἱ μὲν ἐχόρευον, ὑπωρχοῦντο δὲ οἱ ἄριστοι προκριθέντες ἐξ αὐτῶν. τὰ γοῦν τοῖς χοροῖς γραφόμενα τοῦ-

278 τοῖς ἄσματα ὑπορχήματα ἐκαλεῖτο καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιούτων ἡ λύρα.

17. Καὶ τί σοι τοὺς Ἴλληνας λέγω, ὅπου καὶ Ἴνδοὶ ἐπειδὰν ἔωθεν ἀναστάντες προσεύχονται τὸν Ἥλιον, οὐχ ὡσπερ ἡμεῖς τὴν χεῖρα κύσαντες ἠγοῦμεθα ἐντελῆ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐχήν, ἀλλ' ἐκεῖνοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν στάντες ὀρχήσει τὸν Ἥλιον ἀσπάζονται σχηματίζοντες ἑαυτοὺς σιωπῇ καὶ μιμούμενοι τὴν χορείαν τοῦ θεοῦ· καὶ τοῦτό ἐστιν Ἰνδῶν καὶ εὐχὴ καὶ χοροὶ καὶ θυσῖα. διὸ καὶ τούτοις ἰλεοῦνται τὸν θεὸν δις καὶ ἀρχομένης καὶ δυομένης τῆς ἡμέρας. 18. Αἰθίοπες δέ γε καὶ πολεμοῦντες σὺν ὀρχήσει αὐτὸ δρωῶσι, καὶ οὐκ ἂν ἀφείη τὸ βέλος Αἰθίοψ ἀνὴρ ἀφελῶν τῆς κεφαλῆς — ταύτῃ γὰρ ἀντὶ φαρέτρας χρωῶνται περιδέοντες αὐτῇ ἀκτινηδὸν τὰ βέλη — εἰ μὴ πρότερον ὀρχησαιτο καὶ τῷ σχήματι ἀπειλήσειε καὶ προεκφοβήσειε τῇ ὀρχήσει τὸν πολέμιον. 19. ἄξιον δέ, ἐπεὶ τὴν Ἰνδικὴν καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διεξεληλύθαμεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν Αἴγυπτον καταβῆναι τῷ λόγῳ· δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἰγύπτιον οὐκ

279 ἄλλο τι ἢ ὀρχηστὴν τινα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἀνθρώπου καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδατος ὑγρότητα μιμεῖσθαι καὶ

πυρὸς ὀξύτητα ἐν τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι καὶ λέοντος ἀγριότητα καὶ παρδάλεως θυμὸν καὶ δένδρου δόνημα, καὶ ὅλως ὅ τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος παραλαβὼν πρὸς τὸ παραδοξότερον τὴν φύσιν αὐτοῦ διηγήσατο, ὡς γιγνομένου ταῦτα ἅπερ ἐμιμεῖτο· ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν ὀρχουμένοις πρόσεστιν. ἴδοις δ' ἂν οὖν αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν διαλλαττομένους ὠκέως καὶ αὐτὸν μιμουμένους τὸν Πρωτέα. εἰκάζειν δὲ χρὴ καὶ τὴν Ἐμπουσαν τὴν ἐς μυρίας μορφὰς μεταβαλλομένην τοιαύτην τινὰ ἄνθρωπον ὑπὸ τοῦ μύθου παραδεδοῖσθαι.

20. Ἐπὶ τούτοις δίκαιον μὴδὲ τῆς Ῥωμαίων ὀρχήσεως ἀμνημονεῖν, ἣν οἱ εὐγενέστατοι αὐτῶν τῷ πολεμικωτάτῳ τῶν θεῶν Ἄρει οἱ Σάλιοι καλούμενοι — ἱερωσύνης δὲ τοῦτο ὄνομα — ὀρχοῦνται σεμνοτάτην τε ἅμα καὶ ἱερωτάτην. 21. Βιθυνὸς δὲ μῦθος, καὶ οὗτος οὐ πάνυ τῶν Ἰταλιωτικῶν ἀλλότριος, τὸν Πρίαπον δαίμονα πολεμιστήν, τῶν Τιτάνων οἶμαι ἓνα ἢ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων τοῦτο ἔργον πεποιημένων τὰ ἐνόπλια παιδεύειν, παρα- 280 λαβόντα παρὰ τῆς Ἥρας τὸν Ἄρη, παῖδα μὲν ἔτι, σκληρὸν δὲ καὶ πέρα τοῦ μετρίου ἀνδρικόν, μὴ πρότερον ὀπλομαχεῖν διδάξει, πρὶν τέλειον ὀρχηστὴν ἀπειργάσατο· καὶ ἐπὶ τούτῳ καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας ἐγένετο, δεκάτην αἰὲ τῶν ἐκ πολέμου περιγιγνομένων τῷ Ἄρει παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν. 22. τὰ μὲν γὰρ Διονυσιακὰ καὶ Βακχικὰ οἶμαί σε μὴ περιμένειν ἐμοῦ ἀκοῦσαι, ὅτι ὀρχησις ἐκεῖνα πάντα ἦν· τριῶν γοῦν οὐσῶν τῶν γενικωτάτων ὀρχήσεων, κόρδακος καὶ σικιννίδος καὶ ἐμμελείας, οἱ Διονύσου θεράποντες οἱ Σάτυροι ταύτας ἐφευρόντες ἀφ' αὐτῶν ἐκάστην ὠνόμασαν. καὶ ταύτη τῇ τέχνῃ χρώμενος ὁ Διόνυσος Τυρρηνοὺς καὶ Ἰνδοὺς καὶ Λυδοὺς ἐχειρώσατο καὶ φῦλον οὕτω μάχιμον τοῖς αὐτοῖς διαίσις κατωρχήσατο.

281 23. Ὡστε, ὦ θαυμάσιε, ὄρα μὴ ἀνόσιον ἢ κατηγορεῖν ἐπιτηδεύματος θείου τε ἅμα καὶ μυστικοῦ καὶ τοσούτοις θεοῖς ἐσπουδασμένου καὶ ἐπι τιμῇ αὐτῶν δρωμένου καὶ τσαύτην τέρψιν ἅμα καὶ παιδιὰν ὠφέλιμον παρεχομένου. θαυμάζω δὲ σου κάκεινο. εἰδὼς Ὅμηρον καὶ Ἡσιόδου μάλιστα ἐραστὴν ὄντα σε — αὐτίς γὰρ ἐπὶ τοὺς ποιητὰς ἐπάνειμι — πῶς ἀντιφθέγγεσθαι ἐκείνοις τολμᾶς πρὸ τῶν πάντων ὄρχησιν ἐπαινοῦσιν· ὁ μὲν γὰρ Ὅμηρος τὰ ἥδιστα καὶ κάλλιστα καταλέγων, ὕπνου καὶ φιλότητα καὶ μολπὴν καὶ ὄρχησιν, ταύτην μόνην ἀμύμονα ὠνόμασε, προσμαρτυρήσας νῆ Δία καὶ τὸ ἡδὺ τῆ μολπῆ, ἅπερ ἀμφοτέρω τῆ ὄρχηστικῇ πρόσεστι, καὶ ὠδὴ γλυκερὰ καὶ ὄρχηθμὸς ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν μωμᾶσθαι ἐπινοεῖς. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ποιήσεως·

282 Ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμῆτα ἔργα,
ἄλλω δ' ὄρχηστὴν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν.

ἱμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς ἢ μετ' ὄρχησεως ὠδὴ καὶ δῶρον θεῶν τοῦτο κάλλιστον. καὶ ἔοικεν εἰς δύο διηρηκῶς ὁ Ὅμηρος τὰ πάντα πράγματα, πόλεμον καὶ εἰρήνην, τοῖς τοῦ πολέμου μόνω ταῦτα ὡς κάλλιστα ἀντιτεθεικέναι. 24. ὁ δὲ Ἡσιόδου οὐ παρ' ἄλλου ἀκούσας, ἀλλ' ἰδὼν αὐτὸς ἔωθεν εὐθύς ὄρχουμένας τὰς Μούσας ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τοῦτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον ἐγκώμιον διηγείται, ὅτι ..περὶ κρήνην ἰοειδέα πόσος ἀπαλοῖσιν ὄρχεῦνται· τοῦ πατρὸς τὸν βωμὸν περιχορεύουσαι. ἀλλὰ σὺ μὲν, ὦ γενναῖε, μονονουχὶ θεομαχῶν ὑβρίζεις εἰς τὴν ὄρχηστικὴν. 25. ὁ Σωκράτης δὲ σοφώτατος ἀνὴρ — εἰ γε πιστευτέον τοῦτο περὶ αὐτοῦ λέγοντι τῷ Πυθίῳ — οὐ μόνον ἐπήγει τὴν ὄρχηστικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐκμαθεῖν αὐτὴν ἡξιούμην 283 μέγιστον ἀπονέμων εὐρυθμία καὶ εὐμουσία καὶ κινήσει ἐμμελεῖ καὶ εὐσχημοσύνη τοῦ κινουμένου, καὶ οὐκ ἦδεῖτο γέρον ἀνὴρ ἐν τῶν σπουδαιοτάτων μαθημάτων

καὶ τοῦτο ἡγούμενος εἶναι· καὶ ἔμελλέ γε ἐκεῖνος περὶ ὀρχηστικὴν οὐ μετρίως σπουδάσεισθαι, ὅς γε καὶ τὰ μικρὰ οὐκ ᾤκνει μανθάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν ἀύλητρίδων ἐφοῖτα καὶ παρ' ἑταίρας γυναικὸς οὐκ ἀπηξίου σπουδαῖόν τι ἀκούειν τῆς Ἀσπασίας. καίτοι ἐκεῖνος ἄρτι ἀρχομένην ἑώρα τότε τὴν τέχνην καὶ οὐδέπω εἰς τοσοῦτον κάλλος διηρθρωμένην. εἰ δὲ τοὺς νῦν ἐπὶ μέγιστον αὐτὴν προαγαγόντας ἐθεάτο, εὖ οἶδα, πάντων ἂν ἐκεῖνός γε ἀφήμενος μόνῳ τῷ θεάματι τούτῳ τὸν νοῦν ἂν προσεῖχε καὶ τοὺς παῖδας οὐκ ἂν ἄλλο τι πρὸ αὐτοῦ ἐδιδάξατο.

26. Δοκεῖς δέ μοι, ὅταν κωμωδίαν καὶ τραγωδίαν ἐπαινῆς, ἐπιλελησθαι ὅτι καὶ ἐν ἑκατέρῃ ἐκείνων ὀρχήσεως ἰδίον τι εἶδός ἐστιν, οἷον τραγικῆ μὲν ἢ ἐμμέλεια, κωμωδικῆ δὲ ὁ κόρδαξ, ἐνίοτε δὲ καὶ τρίτης σικιννίδος προσλαμβανομένης. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐν ἀρχῇ προετιμήσας τῆς 284 ὀρχήσεως τὴν τραγωδίαν καὶ κωμωδίαν καὶ ἀύλητὰς κυκλίους καὶ κωμωδικὰς ἐναγώνια ταῦτα καὶ διὰ τοῦτο σεμνὰ προσειπῶν, φέρε νῦν ἀντεξετάσωμεν τῇ ὀρχήσει ἕκαστον αὐτῶν. καίτοι τὸν μὲν αὐλόν, εἰ δοκεῖ, καὶ τὴν κιθάραν παρῶμεν· μέρη γὰρ τῆς τοῦ ὀρχηστοῦ ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα. 27. τὴν τραγωδίαν δὲ γε ἀπὸ τοῦ σχήματος πρῶτον καταμάθωμεν οἷα ἐστίν, ὡς εἶδεχθῆς ἅμα καὶ φοβερὸν θέαμα εἰς μῆκος ἄρρουθμον ἡσκημένος ἄνθρωπος, ἐμβάταις ὑψηλοῖς ἐποχούμενος, πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνατεινόμενον ἐπικείμενος καὶ στόμα κεχηνὸς πάμμεγα ὡς καταπιόμενος τοὺς θεατὰς, ἐῷ λέγειν προστερνίδια καὶ προγαστριδία, προσθετὴν καὶ ἐπιτεχνητὴν παχύτητα προσποιούμενος, ὡς μὴ τοῦ μήκους ἢ ἄρρουθμῖα ἐν λεπτῷ μᾶλλον ἐλέγχοιτο· εἴτ' ἔνδοθεν αὐτὸς κεκρα- 285 γῶς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν καὶ κατακλῶν, ἐνίοτε καὶ περιὰδων τὰ λαμβεῖα, καὶ τὸ δὴ αἰσχιστον μελωδῶν τὰς συμ-

φορὰς καὶ μόνῃς τῆς φωνῆς ὑπεύθυνον παρέχων ἑαυτὸν τὰ γὰρ ἄλλα τοῖς ποιηταῖς ἐμέλησε πρὸ πολλοῦ ποτε γενομένοις· καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρομάχῃ τις ἢ Ἐκάβῃ ἐστί, φορητὸς ἢ ᾠδῆ, ὅταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μουρωδῆ ἐπιλαθόμενος αὐτοῦ καὶ μήτε τὴν λεοντῆν αἰδεσθεῖς μήτε τὸ ῥόπαλον ὃ περιέκειται, σολοικίαν εὖ φρονῶν εἰκότως φαίη ἂν τις τὸ πρᾶγμα. 28. καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐνεκάλεις τῇ ὄρχηστικῇ, τὸ ἄνδρας ὄντας γυναῖκας μιμεῖσθαι, κοινὸν τοῦτο καὶ τῆς τραγωδίας καὶ τῆς κωμωδίας ἐγκλημα ἂν εἴη· πλείους γοῦν ἐν αὐταῖς τῶν ἀνδρῶν αἰ γυναῖκες. 29. ἡ κωμωδία δὲ καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὸ καταγέλαστον μέρος τοῦ τερπνοῦ αὐτῇ νενόμικεν, οἷα Δαῶν καὶ 286 Τιβίων καὶ μαγεύρων πρόσωπα. τὸ δὲ τοῦ ὄρχηστοῦ σχῆμα ὡς μὲν κόσμιον καὶ εὐπρεπὲς οὐκ ἐμὲ χρῆ λέγειν· δηλα γὰρ τοῖς μὴ τυφλοῖς ταῦτα. τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ ὡς κάλλιστον καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δράματι εἰκόσ, οὐ κεχρητὸς δὲ ὡς ἐκεῖνα ἀλλὰ συμμεμυκός· ἔχει γὰρ πολλοὺς τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ βοῶντας. 30. πάλαι μὲν γὰρ οἱ αὐτοὶ καὶ ἡδον καὶ ὠρχοῦντο· εἰτ' ἐπειδὴ κινουμένων τὸ ἄσθμα τὴν ᾠδὴν ἐπετάραττεν, ἄμεινον ἔδοξεν ἄλλους αὐτοῖς ὑπάδειν. 31. αἱ δὲ ὑποθέσεις κοιναὶ ἀμφοτέροις, καὶ οὐδὲν τι διακεκριμέναι τῶν τραγικῶν αἰ ὄρχηστικά. πλὴν ὅτι ποικιλώτεραι αὐταὶ καὶ πολυμαθέστεραι καὶ μυρίας μεταβολὰς ἔχουσαι. 32. εἰ δὲ μὴ ἐναγωνίος ἢ ὄρχησις, ἐκείνην εἶναί φημι αἰτίαν, τὸ δόξα τοῖς ἀγωνοθέταις μεῖζον καὶ σεμνότερον τὸ πρᾶγμα ἢ ὥστε εἰς ἐξέτασιν καλεῖσθαι. ἐῷ λέγειν ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ τοῦ Χαλκιδικοῦ γένους ἢ ἀρίστη καὶ τοῦτο ὥσπερ τι κόσμημα τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι προστέθεικεν.

287 33. Ἐθέλω δέ σοι ἐνταῦθα ἤδη ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ τῶν παραλελειμμένων τῷ λόγῳ παμπόλλων ὄντων, ὡς μὴ δόξαν ἀγνοίας ἢ ἀμαθίας παρὰσχῶμαι· οὐ γὰρ με

λέληθεν ὅτι πολλοὶ πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγρα-
 φότες τὴν πλείστην διατριβὴν τῆς γραφῆς ἐποίησαντο
 πάντα τῆς ὀρχήσεως τὰ εἶδη ἐπεξιόντες καὶ ὀνόματα αὐ-
 τῶν καταλέγοντες καὶ οἷα ἐκάστη καὶ ὑφ' ὅτου εὐρέθη,
 πολυμαθείας ταύτην ἐπίδειξιν ἡγούμενοι παρέξιεν. ἐγὼ
 δὲ μάλιστα μὲν τὴν περὶ ταῦτα φιλοτιμίαν ἀπειρόκαλόν
 τε καὶ ὀψιμαθῆ καὶ ἐμαυτῶ ἄκαιρον οἶομαι εἶναι καὶ διὰ
 τοῦτο παρήμι. 34. ἔπειτα δὲ κάκεινό σε ἀξιῶ ἐννοεῖν
 καὶ μεμνησθαι, ὅτι μοι νῦν οὐ πᾶσαν ὀρχησιν πρόκειται
 γενεαλογεῖν, οὐδὲ τοῦτον τὸν σκοπὸν ὑπεστησάμην τῷ
 λόγῳ ὀρχήσεων ὀνόματα καταριθμήσασθαι πλὴν ὅσων
 ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην τὰς γενικωτέρας αὐτῶν προ-
 χειρισάμενος· ἀλλὰ τό γε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον
 τοῦ λόγου τοῦτό ἐστι τὴν νῦν ὀρχησιν καθεστῶσαν ἐπαι-
 νέσαι καὶ δεῖξαι ὅσα ἐν αὐτῇ τερπνὰ καὶ χρήσιμα περι-
 λαβοῦσα ἔχει, οὐ πάλαι ἀρξαμένη ἐς τοσοῦτον κάλλος
 ἐπιδιδόναί, ἀλλὰ κατὰ τὸν Σεβαστὸν μάλιστα· αἱ μὲν 288
 γὰρ πρῶται ἐκείναι ὡσπερ τινὲς ῥίζαι καὶ θεμέλια τῆς
 ὀρχήσεως ἦσαν, τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς καὶ τὸν τελεώτατον
 καρπὸν, ὅπερ νῦν μάλιστα ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετέλε-
 σται, τοῦτο νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρχεται παρὲς τὸ
 θερμαῦστρίζειν καὶ γέρανον ὀρχεῖσθαι καὶ τᾶλλα ὡς μη-
 δὲν τῇ νῦν ταύτῃ ἔτι προσήκοντα· οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ
 Φρύγιον τῆς ὀρχήσεως εἶδος τὸ παροίνιον καὶ συμποτι-
 κὸν μετὰ μέθης γιγνόμενον, ἀγροίκων πολλάκις πρὸς
 αὐτὸ γυναικεῖον ὀρχουμένων σφοδρὰ καὶ καματηρὰ
 πηδήματα καὶ νῦν ἔτι ταῖς ἀγροικίαις ἐπιπολάζοντα, ὑπ'
 ἀγνοίας παρέλιπον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν ταῦτα τῇ νῦν ὀρχή-
 σει κοινωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς Νόμοις τὰ μὲν τινα
 εἶδη ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δὲ πάνυ ἀπαξιοὶ διαιρῶν αὐτὰ
 ἐς τε τὸ τερπνὸν καὶ τὸ χρήσιμον καὶ ἀπελαύνων αὐτῶν
 τὰ ἀσχημονέστερα, προτιμῶν δὲ καὶ θαυμάζων θάτερα.

35. Καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως τοσαῦτα· τὸ γὰρ πάντα ἐπεξιόντα μηκύνειν τὸν λόγον ἀπειρόκαλον. ἃ δὲ τὸν ὀρχηστὴν αὐτὸν ἔχειν χορῆ καὶ ὅπως δεῖ ἡσκήσθαι καὶ ἃ μεμαθηκέναι καὶ οἷς κρατύνειν τὸ ἔργον, ἤδη σοι
 289 δίδειμι, ὡς μάθῃς οὐ τῶν ῥαδίων καὶ τῶν εὐμεταχειρίστων οὕσαν τὴν τέχνην. ἀλλὰ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀκρότατον ἀφικνουμένην. οὐ μουσικῆς μόνον ἀλλὰ καὶ ὀυθυμικῆς καὶ μετρικῆς καὶ τῆς σῆς φιλοσοφίας μάλιστα, τῆς τε φυσικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς· τὴν γὰρ διαλεκτικὴν αὐτῆς περιεργίαν ἀκαιρον αὐτῇ νενόμισεν. οὐ μὴν οὐδὲ ῥητορικῆς ἀφέστηκεν, ἀλλὰ καὶ ταύτης μετέχει, καθ' ὅσον ἠθους τε καὶ πάθους ἐπιδεικτικὴ ἐστίν, ὧν καὶ οἱ ῥήτορες γλίσχονται. οὐκ ἀπήλλακται δὲ καὶ γραφικῆς καὶ πλαστικῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν ταύταις εὐρυθυμίαν μάλιστα μιμουμένη φαίνεται, ὡς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν αὐτῆς μήτε Ἀπελλῆν εἶναι δοκεῖν. 36. πρὸ πάντων δὲ Μνημοσύνην καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς Πολύμνιαν ἴλεων ἔχειν αὐτῇ πρόκειται καὶ μεμνηῆσθαι πειράται ἀπάντων· κατὰ γὰρ τοι τὸν Ὀμηρικὸν Κάλχαντα τὸν ὀρχηστὴν εἰδέναι χορῆ „τά τ' ἔοντα τά τ' ἐσόμενα πρό τ' ἔοντα,“ ὡς μηδὲν αὐτὸν διαλαθεῖν, ἀλλ' εἶναι πρόχειρον τὴν μνήμην αὐτῶν. καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς ὑποθέσεως, μιμητικὴ τίς ἐστίν ἐπιστήμη καὶ δεικτικὴ καὶ τῶν ἐννοηθέντων
 290 ἔξαγορευτικὴ καὶ τῶν ἀφανῶν σαφημιστικὴ, καὶ ὅπερ ὁ Θουκυδίδης περὶ τοῦ Περικλέους ἔφη ἐπαιρῶν τὸν ἄνδρα. τοῦτο καὶ τὸ τοῦ ὀρχηστοῦ ἀκρότατον ἐγκώμιον ἂν εἶη. γινῶναι τε τὰ δέοντα καὶ ἐρμηνεύσαι αὐτά· ἐρμηνείαν δὲ νῦν τὴν σαφήνειαν τῶν σχημάτων λέγω. 37. ἡ δὲ πᾶσα τῷ ἔργῳ χορηγία ἢ παλαιὰ ἱστορία ἐστίν, ὡς προεῖπον, καὶ ἡ πρόχειρος αὐτῆς μνήμη τε καὶ μετ' εὐπροεπείας ἐπίδειξις· ἀπὸ γὰρ χάους εὐθύς καὶ τῆς πρώτης τοῦ κόσμου γενέσεως ἀρξάμενον χορῆ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέ-

ναι ἄχρι τῶν κατὰ τὴν Κλεοπάτραν τὴν Αἴγυπτίαν. τού-
 τῳ γὰρ τῷ διαστήματι περιωρίσθω ἡμῖν ἢ τοῦ ὄρχηστοῦ
 πολυμάθεια καὶ τὰ διὰ μέσου μάλιστα ἴστω, Οὐρανοῦ
 τομῆν, Ἀφροδίτης γονὰς, Τιτάνων μάχην, Διὸς γέννη-
 σιν, Ῥέας ἀπάτην, λίθου ὑποβολήν, Κρόνου δεσμά, τὸν
 τῶν τριῶν ἀδελφῶν κληρον. 38. εἶτα ἐξῆς Γιγάντων
 ἐπανάστασιν, πυρὸς κλοπήν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προ- 291
 μηθέως κόλασιν, Ἔρωτος ἰσχὺν ἀμφοτέρου, καὶ μετὰ
 ταῦτα Δήλου πλάνην καὶ Αἰητοῦς ὠδίνας καὶ Πύθωνος
 ἀναίρεσιν καὶ Τιτυοῦ ἐπιβουλήν καὶ τὸ μέσον τῆς γῆς
 εὐρισκόμενον πτήσει τῶν ἀετῶν. 39. Δευκαλίωνα ἐπὶ
 τούτοις καὶ τὴν μεγάλην ἐπ' ἐκείνου τοῦ βίου ναναγίαν
 καὶ λάρνακα μίαν λείψανον τοῦ ἀνθρωπέου γένους φυ-
 λάττουσαν καὶ ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν, εἶτα Ἰάκχου
 σπαραγμὸν καὶ Ἦρας δόλον καὶ Σεμέλης κατάφλεξιν καὶ
 Διουτύσου ἀμφοτέρας τὰς γονὰς καὶ ὅσα περὶ Ἀθηνᾶς καὶ
 ὅσα περὶ Ἠφαίστου καὶ Ἐριχθονίου καὶ τὴν ἔριν τὴν περὶ
 τῆς Ἀττικῆς καὶ Ἀλιφρόθιου καὶ τὴν πρώτην ἐν Ἀρείῳ
 πάγῳ κρίσιν, καὶ ὅλως τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν μυθολογίαν.
 40. ἐξαιρέτως δὲ τὴν Δήμητρος πλάνην καὶ Κόρης εὐρε-
 σιν καὶ Κελεοῦ ξενίαν καὶ Τριπτολέμου γεωργίαν καὶ
 Ἰκαρίου ἀμπελουργίαν καὶ τὴν Ἠριγόνης συμφοράν, καὶ 292
 ὅσα περὶ Βορέου καὶ ὅσα περὶ Ὠρειθυίας καὶ Θησέως καὶ
 Αἰγέως· ἐτι δὲ τὴν Μηδείας ὑποδοχὴν καὶ αὐτῆς ἐς Πέρ-
 σας φυγὴν καὶ τὰς Ἐρεχθίδεως θυγατέρας καὶ τὰς Παν-
 δίωνος, ἃ τε ἐν Θράκῃ ἐπαθον καὶ ἐπραξαν· εἶτα ὁ Ἀκά-
 μας καὶ ἡ Φυλλίς καὶ ἡ προτέρα δὲ τῆς Ἐλένης ἀρπαγὴ
 καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκούρων ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ
 Ἴππολύτου πάθος καὶ Ἡρακλειδῶν κάθοδος· Ἀττικὰ γὰρ
 καὶ ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιτο. ταῦτα μὲν τὰ Ἀθηναίων
 ὀλίγα πάνυ δείγματος ἔνεκα ἐκ πολλῶν τῶν παραλελειμ-
 μένων διήλθον. 41. ἐξῆς δὲ Μέγαρα καὶ Νῆσος καὶ Σκύλλα

καὶ πορφυροῦς πλόκαμος καὶ Μίνωος πόρος καὶ περὶ τὴν
 εὐεργέτιν ἀχαριστία· οἷς ἐξῆς ὁ Κιθαιρῶν καὶ τὰ Θη-
 βαίων καὶ Λαβδακιδῶν πάθη καὶ Κάδμου ἐπιδημία καὶ
 293 βοὸς ὄκλασις καὶ ὄφραως ὀδόντες καὶ Σπαρτῶν ἀνάδοσις
 καὶ αὐθις τοῦ Κάδμου εἰς δράκοντα μεταβολὴ καὶ πρὸς
 λύραν τείχισις καὶ μανία τοῦ τειχοποιοῦ καὶ τῆς γυναι-
 κὸς αὐτοῦ τῆς Νιόβης ἢ μεγαλαυχία καὶ ἡ ἐπὶ τῷ πένθει
 σιγὴ καὶ τὰ Πενθέως καὶ Ἀκταίωνος καὶ τὰ Οἰδίποδος
 καὶ Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἄθλοις αὐτοῦ ἅπασι καὶ ἡ τῶν παι-
 δων σφαγὴ. 42. εἶθ' ἡ Κόρινθος πλέα καὶ αὕτη μύθων,
 τὴν Γλαύκην καὶ τὸν Κρέοντα ἔχουσα, καὶ τὸν πρὸ αὐ-
 τῶν Βελλεροφόντην καὶ τὴν Σθενέβοιαν καὶ Ἡλίου μάχην
 καὶ Ποσειδῶνος, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν Ἀθάμαντος μανίαν
 καὶ τῶν Νεφέλης παιδῶν ἐπὶ τοῦ κριοῦ τὴν διαέριον
 φυγὴν, Ἴνουσ καὶ Μελικέρτου ὑποδοχὴν. 43. ἐπὶ τούτοις
 τὰ Πελοπιδῶν καὶ Μυκῆναι καὶ τὰ ἐν αὐταῖς καὶ πρὸ αὐ-
 τῶν, Ἴναχος καὶ Ἰὼ καὶ ὁ φρουρὸς αὐτῆς Ἄργος καὶ
 294 Ἀτρεὺς καὶ Θυέστις καὶ Ἀερόπη, καὶ τὸ χρυσοῦν ἄρνιον
 καὶ Πελοπείας γάμος καὶ Ἀγαμέμνωνος σφαγὴ καὶ Κλυ-
 ταιμνήστρας τιμωρία· καὶ ἔτι πρὸ τούτων, ἡ τῶν ἐπὶ τὰ
 λοχαγῶν στρατεία καὶ ἡ τῶν φυγάδων γαμβρῶν τοῦ
 Ἀδράστου ὑποδοχὴ καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῖς χρῆσμός καὶ ἡ τῶν
 πεσόων ἀταφία καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα καὶ Μενου-
 κέως ἀπώλεια. 44. καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ δὲ ἡ Ὑψιπύλη καὶ
 Ἄρχέμορος, ἀναγκαιότατα τῷ ὀρχηστῇ μνημονεύματα.
 καὶ πρὸ αὐτῶν εἴσεται τὴν Δαναῆς παρθένουσιν καὶ Περ-
 σέως γέννησιν καὶ τὸν ἐπὶ τὰς Γοργόνας ἄθλον αὐτῷ
 προηρημένον, ᾧ οἰκεία καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ διήγησις, Κασ-
 σιπέπεια καὶ Ἀνδρομέδα καὶ Κηφεύς, οὓς καὶ ἄστροις
 ἐγκατέλεξεν ἡ τῶν μετὰ ταῦτα πίστις. κάκεινα δὲ τὰ ἀρ-
 χαῖα τὰ Αἰγύπτου καὶ Δαναοῦ εἴσεται καὶ τὴν ἐπιθαλά-
 μιον ἐπιβουλήν. 45. οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἡ Λακεδαίμων

τοιαῦτα παρέχεται, τὸν Ἰάκινθον καὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλω-
 νος ἀντραστὴν Ζέφυρον καὶ τὴν ὑπὸ τῷ δίσκῳ τοῦ μει-
 ρακίου σφαγὴν καὶ τὸ ἐκ τοῦ αἵματος ἄνθος καὶ τὴν ἐν
 αὐτῷ αἰάζουσαν ἐπιγραφὴν, καὶ τὴν Τυνδάρεω ἀνάστα-
 σιν καὶ τὴν Διὸς ἐπὶ τούτῳ κατ' Ἀσκληπιοῦ ὀργήν· ἐτι 295
 δὲ καὶ τὸν Πάριδος ξενισμὸν καὶ τὴν Ἐλένης ἀρπαγὴν
 μετὰ τὴν ἐπὶ τῷ μῆλῳ κρίσιν. 46. νομιστέον γὰρ τῇ
 Σπαρτιατικῇ ἱστορίᾳ καὶ τὴν Ἰλιακὴν συνῆφθαι, πολλὴν
 οὔσαν καὶ πολυπρόσωπον· καθ' ἕκαστον γοῦν τῶν ἐκεῖ
 περόντων δράμα τῇ σκηνηῇ πρόκειται· καὶ μεμνηῆσθαι δεῖ
 τούτων αἰεὶ, μάλιστα ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς εὐθύς ἄχρι τῶν
 ἐν τοῖς νόστοις γεγενημένων καὶ τῆς Αἰνείου πλάνης καὶ
 Διδουῆς ἔρωτος, ὧν οὐκ ἀλλότρια καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέ-
 στην δράματα καὶ τὰ ἐν Σκυθίᾳ τῷ ἥρωϊ τετολυμένα.
 οὐκ ἀπῶδὰ δὲ καὶ τὰ πρὸ τούτων, ἀλλὰ τοῖς Ἰλιακοῖς
 συγγενῇ, Ἀχιλλέως ἐν Σκύρῳ παρθένευσις καὶ Ὀδυσσεῶς
 μανία καὶ Φιλοκτήτου ἐρημία, καὶ ὅπως ἢ πᾶσα Ὀδύσ-
 σειος πλάνη καὶ Κίρκη καὶ Τηλέγονος καὶ ἡ Αἰόλου τῶν
 ἀνέμων δυναστεία καὶ τὰ ἄλλα μέχρι τῆς τῶν μνηστή-
 ρων τιμωρίας· καὶ πρὸ τούτων ἢ κατὰ Παλαμήδους ἐπι-
 βουλή καὶ ἡ Ναυπλίου ὀργὴ καὶ ἡ Αἴαντος μανία καὶ ἡ
 θατέρου ἐν ταῖς πέτραις ἀπώλεια. 47. ἔχει πολλὰς καὶ ἡ
 Ἥλις ἀφορμὰς τοῖς ὀρχεῖσθαι πειρωμένοις, τὸν Οἰνό- 296
 μαον, τὸν Μυρτίλον, τὸν Κρόνον, τὸν Δία, τοὺς πρῶ-
 τούς τῶν Ὀλυμπίων ἀγωνιστάς. 48. πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατ'
 Ἀρκαδίαν μυθολογία, Δάφνης φυγὴ, Καλλιστοῦς θη-
 ριώσις, Κενταύρων παροιμία καὶ Πανὸς γοναί, Ἀλφειοῦ
 ἔρως καὶ ὕφαλος ἀποδημία. 49. ἀλλὰ κἂν εἰς τὴν Κρή-
 την ἀφίκη τῷ λόγῳ, πάμπολλα κάκειθεν ἢ ὀρχησις ἐρα-
 νίζεται, τὴν Εὐρώπην, τὴν Πασιφάην, τοὺς Ταύρους
 ἀμφοτέρους, τὸν Λαβύρινθον, τὴν Ἀριάδην, τὴν Φαί-
 δραν, τὸν Ἀνδρόγεον, τὸν Δαίδαλον, τὸν Ἴκαρον, τὸν

297 *Γλαῦκον, τὴν Πολυΐδου μαντικήν, τὸν Τάλω, τὸν χαλ-*
κοῦν τῆς Κρήτης περίπολον. 50. καὶ εἰς Αἰτωλίαν μετέλ-
θης, κάκει πολλά ἢ ὄρχησις καταλαμβάνει, τὴν Ἀλθαίαν,
τὸν Μελέαγρον, τὴν Ἀταλάντην, τὸν δαλόν. καὶ ποτα-
μοῦ καὶ Ἡρακλέους πάλην καὶ Σειρήνων γένεσιν καὶ Ἐχι-
νάδων ἀνάδοσιν καὶ μετὰ τὴν μανίαν Ἀλκμέωνος οἰκη-
σιν· εἶτα Νέσσον καὶ Δηϊανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ἣ τὴν
ἐν Οἰτῇ πυράν. 51. ἔχει καὶ Θράκη πολλά τῷ ὄρχησομένῳ
ἀναγκαῖα, τὸν Ὀρφέα. τὸν ἐκείνου σπαραγμὸν καὶ τὴν
λάλον αὐτοῦ κεφαλὴν τὴν ἐπιπλεύσαν τῇ λύρα, καὶ τὸν
Αἴμον καὶ τὴν Ῥοδόπην καὶ τὴν Λυκούργου κόλασιν.
 298 *52. καὶ Θεσσαλία δὲ ἐτι πλείω παρέχεται, τὸν Πελίαν, τὸν*
Ἰάσονα, τὴν Ἀλκηστιν, τὸν τῶν πεντήκοντα νέων στό-
λον, τὴν Ἀργώ, τὴν λάλον αὐτῆς τρίπιν. 53. τὰ ἐν
Ἀθήνῃ, τὸν Αἰήτην, τὸν Μηδείας ὄνειρον. τὸν Ἀψύρτου
σπαραγμὸν καὶ τὰ ἐν τῷ παράπλῳ γενόμενα, καὶ μετὰ
ταῦτα τὸν Προτεσίλαον καὶ τὴν Λαοδάμειαν. 54. καὶ εἰς
τὴν Ἀσίαν πάλιν διαβῆς, πολλά κάκει δράματα· ἡ γὰρ
Σάμος εὐθύς καὶ τὸ Πολυκράτους πάθος καὶ τῆς θυγα-
τρὸς αὐτοῦ μέχρι Περσῶν πλάνη, καὶ τὰ ἐτι ἀρχαιότερα,
ἡ τοῦ Ταντάλου φλυαρία καὶ ἡ παρ' αὐτῷ θεῶν ἐστίασις
καὶ ἡ Πέλοπος κρεουργία καὶ ὁ ἐλεφάντινος ὤμος αὐτοῦ.
 299 *55. καὶ ἐν Ἰταλίᾳ δὲ ὁ Ἡριδανὸς καὶ Φαέθων καὶ αἰγει-*
ροὶ ἀδελφαὶ θρηνοῦσαι καὶ ἤλεκτρον δακρυόουσαι. 56. εἰ-
σεται δὲ ὁ τοιοῦτος καὶ τὰς Ἑσπερίδας καὶ τὸν φρουρὸν
τῆς χρυσεῆς ὀπώρας δράκοντα καὶ τὸν Ἀτλαντος μόχθον
καὶ τὸν Γηρῶνην καὶ τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν βοῶν.
57. οὐκ ἀγνοήσει δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις ἀπά-
σας, ὅσαι εἰς δένδρα ἢ θηρία ἢ ὄρνεα ἠλλάγησαν καὶ
ὅσαι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες ἐγένοντο, τὸν Καιρέα λέγω καὶ
τὸν Τειρεσίαν καὶ τοὺς τοιοῦτους. 58. καὶ ἐν Φοινίκῃ δὲ
Μύθραν καὶ τὸ Ἀσσύριον ἐκεῖνο πένθος μεριζομενον. καὶ

ταῦτα εἴσεται, καὶ τὰ νεώτερα δὲ ὅσα μετὰ τὴν Μακεδό-
νων ἀρχὴν ἐτολμήθη ὑπὸ τε Ἀντιπάτρου καὶ παρὰ Σε-
λεύκου ἐπὶ τῷ Στρατονίκῃς ἔρωτι. 59. τὰ γὰρ Αἰγυπτίων
μυστικώτερα ὄντα εἴσεται μὲν, συμβολικώτερον δὲ ἐπι-
δείξεται, τὸν Ἐπαφον λέγω καὶ τὸν Ὅσιριν καὶ τὰς τῶν
θεῶν εἰς τὰ ζῶα μεταβολάς· πρὸ πάντων δὲ τὰ περὶ τοὺς 300
ἔρωτας αὐτῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Διὸς καὶ εἰς ὅσα ἑαυτὸν
μετεσκεύασεν. 60. εἴσεται δὲ καὶ τὴν ἐν Ἄιδου ἅπασαν
τραγωδίαν καὶ τὰς κολάσεις καὶ τὰς ἐφ' ἐκάστη αἰτίας καὶ
τὴν Πειρίθου καὶ Θησέως ἄχρι τοῦ Ἄιδου ἑταιρείαν.
61. συνελόντι δὲ εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου καὶ
Ἡσιόδου καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν καὶ μάλιστα τῆς τρα-
γωδίας λεγομένων ἀγνοήσει. ταῦτα πάνυ ὀλίγα ἐκ πολ-
λῶν, μᾶλλον δὲ ἀπειρῶν τὸ πλῆθος ἐξελὼν τὰ κεφαλαιω-
δέστερα κατέλεξα, τὰ ἄλλα τοῖς τε ποιηταῖς ἀφείδαι
καὶ τοῖς ὀρχησταῖς αὐτοῖς δεικνύναι καὶ σοὶ προσεξευ-
ρίσκειν καθ' ὁμοιότητα τῶν προειρημένων, ἅπερ ἅπαντα
πρόχειρα καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἕκαστον τῷ ὀρχηστῇ προ-
πεπορισμένα καὶ προτεταμιευμένα κείσθαι ἀναγκαῖον.
62. ἐπεὶ δὲ μιμητικὸς ἔστι καὶ κινήμασι τὰ ἀδόμενα δεί-
ξειν ὑπίσχυεῖται, ἀναγκαῖον αὐτῷ ὅπερ καὶ τοῖς ρήτορσι,
σαφήνειαν ἀσκεῖν, ὡς ἕκαστον τῶν δεικνυμένων ὑπ' αὐ-
τοῦ δηλοῦσθαι μηδενὸς ἐξηγητοῦ δεόμενον, ἀλλ' ὅπερ 301
ἔφη ὁ Πυθικός χρησμός, δεῖ τὸν θεώμενον ὀρχησιν καὶ
κωφοῦ συνιέναι καὶ μὴ λαλέοντος (τοῦ ὀρχηστοῦ) ἀκού-
ειν. 63. ὃ δὴ καὶ Δημήτριον τὸν Κυνικὸν παθεῖν λέγου-
σιν· ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁμοιά σοι κατηγορεῖ τῆς ὀρχη-
στικῆς, λέγων τοῦ αὐλοῦ καὶ τῶν συρίγγων καὶ τῶν κτύ-
πων πάρεργόν τι τὸν ὀρχηστὴν εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς
τὸ δρᾶμα συντελοῦντα, κινούμενον δὲ ἄλογον ἄλλως κί-
νησιν καὶ μάταιον, οὐδενὸς αὐτῇ νοῦ προσόντος, τῶν
δὲ ἀνθρώπων τοῖς περὶ τὸ πρᾶγμα γοητευομένων, ἐσθῆτι

Σηρικῇ καὶ προσωπεῖω εὐπρεπεῖ, ἀλῶ τε καὶ τερετίσμα-
 σι καὶ τῇ τῶν ἀδόντων εὐφωνίᾳ, οἷς κοσμεῖσθαι μηδὲν
 οὐδὲν τὸ τοῦ ὀρχηστοῦ πρᾶγμα· ὁ τότε κατὰ τὸν Νέρωνα
 εὐδοκιμῶν ὀρχηστής οὐκ ἀσύνητος, ὡς φασιν, ἀλλ' εἰ
 καὶ τις ἄλλος ἐν τε ἱστορίας μνήμη καὶ κινήσεως κάλλει
 διενεγκῶν ἐδεήθη τοῦ Δημητρίου εὐγνωμονεστάτην, οἷ-
 302 μαι, τὴν δέησιν, ἰδεῖν ὀρχούμενον, ἔπειτα κατηγορεῖν
 αὐτοῦ, καὶ ὑπέσχετό γε ἄνευ αὐλοῦ καὶ ἄσμάτων ἐπι-
 δεῖξασθαι αὐτῷ· καὶ οὕτως ἐποίησεν· ἤσυχίαν γὰρ τοῖς
 τε κτυποῦσι καὶ τοῖς αὐλοῦσι καὶ αὐτῷ παραγγείλας τῷ
 χορῶ αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ ὠρχήσατο τὴν Ἀφροδίτης καὶ
 Ἄρρεος μοιχείαν, Ἥλιον μηνύοντα καὶ Ἥφαιστον ἐπιβου-
 λεύοντα καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρους, τὴν τε Ἀφροδίτην
 καὶ τὸν Ἄρη, σαγηνεύοντα καὶ τοὺς ἐφεστῶτας θεοὺς
 ἕκαστον αὐτῶν, καὶ αἰδουμένην μὲν τὴν Ἀφροδίτην,
 ὑποδεδοικότα δὲ καὶ ἰκετεύοντα τὸν Ἄρη καὶ ὅσα τῇ ἱστο-
 ρίᾳ ταύτῃ πρόσεστιν, ὥστε τὸν Δημήτριον ὑπερησθέντα
 τοῖς γιγνομένοις τοῦτον ἐπαινον ἀποδοῦναι τὸν μέγιστον
 τῷ ὀρχηστῇ· ἀνέκραγε γὰρ καὶ μεγάλη τῇ φωνῇ ἀνε-
 φθέγγετο, Ἀκούω, ἄνθρωπε, ἃ ποιεῖς, οὐχ ὀρώ μόνον,
 ἀλλὰ μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐταῖς λαλεῖν. 64. ἐπεὶ δὲ
 κατὰ τὸν Νέρωνα ἔσμεν τῷ λόγῳ, βούλομαι καὶ βαρβά-
 ρου ἀνδρὸς τὸ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὀρχηστοῦ γενόμενον εἰπεῖν.
 ὅπερ μέγιστος ἐπαινος ὀρχηστικῆς γένοιτο ἂν· τῶν γὰρ
 303 ἐκ τοῦ Πόντου βαρβάρων βασιλικὸς τις ἄνθρωπος κατὰ
 τι χρέος ἦκων ὡς τὸν Νέρωνα ἐθεᾶτο μετὰ τῶν ἄλλων
 τὸν ὀρχηστήν ἐκεῖνον οὕτως σαφῶς ὀρχούμενον, ὡς καί-
 τοι μὴ ἐπακούοντα τῶν ἀδομένων — ἡμιέλλην γὰρ τις
 ὦν ἐτύγχανε — συνεῖναι ἀπάντων, καὶ δὴ ἀπιῶν ἤδη ἐς
 τὴν οἰκίαν, τοῦ Νέρωνος δεξιουμένου καὶ ὅτι βούλοιο
 αἰτεῖν κελεύοντος καὶ δῶσειν ὑπισχνουμένου, Τὸν ὀρ-
 χηστήν, ἔφη, δοὺς τὰ μέγιστα εἰφρανεῖς. τοῦ δὲ Νέρω-

νος ἐρομένου, *Τί ἄν σοι χρήσιμος γένοιτο ἐκεῖ; Προσοί-
κους, ἔφη, βαρβάρους ἔχω, οὐχ ὁμογλώττους, καὶ ἐρμη-
νέων οὐ ῥάδιον εὐπορεῖν πρὸς αὐτούς· ἦν οὖν τινος
δέωμαι, διανεύων οὗτος ἕκαστά μοι ἐρμηνεύσει. τοσοῦ-
τον ἄρα καθίκετο αὐτοῦ ἢ μίμησις τῆς ὀρχήσεως, ἐπίση-
μός τε καὶ σαφῆς φανείσα. 65. ἡ δὲ πλείστη διατριβὴ καὶ
ὁ σκοπὸς τῆς ὀρχηστικῆς ἢ ὑπόκρισις ἐστίν, ὡς ἔφην,
κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τοῖς ῥήτορσιν ἐπιτηδευομένη, καὶ μά-
λιστα τοῖς τὰς καλουμένας ταύτας μελέτας διεξιούσιν·
οἶδε γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπαινουμένη τῶ ἑοικέναι
τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις καὶ μὴ ἀπὸ δὴ εἶναι τὰ λε- 304
γόμενα τῶν εἰσαγομένων ἀριστέων ἢ τυραννοκτόνων ἢ
πενήτων ἢ γεωργῶν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῳ τούτων τὸ ἴδιον καὶ
τὸ ἐξαίρετον δείκνυσθαι.*

66. Ἐθέλω γοῦν σοὶ καὶ ἄλλον βαρβάρου ῥῆσιν ἐπὶ
τούτοις εἰπεῖν· ἰδὼν γὰρ πέντε πρόσωπα τῶ ὀρχηστῆ
παρεσκευασμένα — τοσοῦτων γὰρ μερῶν τὸ δράμα ἦν —
ἐξήτει ἓνα ὀρῶν τὸν ὀρχηστήν, τίνες οἱ ὀρχησόμενοι καὶ
ὑποκρινοῦμενοι τὰ λοιπὰ προσωπεῖα εἶεν· ἐπεὶ δὲ ἔμα-
θεν ὅτι ὁ αὐτὸς ὑποκρινεῖται καὶ ὑπορχήσεται τὰ πάντα,
Ἐλελήθεις, ὦ βέλτιστε, ἔφη, σῶμα μὲν τοῦτο ἐν, πολλὰς
δὲ τὰς ψυχὰς ἔχω. 67. ταῦτα μὲν ὁ βάρβαρος. οὐκ ἀπει-
κότως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρχηστήν παντόμιμον κα-
λοῦσιν, ἀπὸ τοῦ δρωμένου σχεδόν· καλὴ γὰρ ἡ ποιητικὴ
παραίνεσις ἐκείνη τό, „ὦ παῖ, ποντίου θηρὸς πετραίου
νόον ἰσχωρ πάσαις πολίεσσιν ὁμίλει,“ καὶ τῶ ὀρχηστῆ
ἀναγκαῖα· καὶ δεῖ προσφύντα τοῖς πράγμασι συνοικειοῦν
ἑαυτὸν ἐκάστῳ τῶν δρωμένων. τὸ δὲ ὅλον ἦθη καὶ πάθη
δειξέειν καὶ ὑποκρινεῖσθαι ἢ ὀρχησις ἐπαγγέλλεται νῦν
μὲν ἐρῶντα, νῦν δὲ ὀργιζόμενόν τινα εἰσάγουσα, καὶ ἄλ-
λον μεμνηότα καὶ ἄλλον λελυπημένον, καὶ ἅπαντα ταῦτα
μεμετρομένως· τὸ γοῦν παραδοξότατον, τῆς αὐτῆς ἡμέ- 305

ρας ἄρτι μὲν Ἀδάμας μεμηνώς, ἄρτι δὲ Ἰνώ φοβουμένη
 δείκνυται, καὶ ἄλλοτε Ἀτρεὺς ὁ αὐτός, καὶ μετὰ μικρὸν
 Θυέστης, εἶτα Αἴγισθος ἢ Ἀερόπη· καὶ ταῦτα πάντα
 εἰς ἄνθρωπός ἐστι. 68. τὰ μὲν οὖν ἄλλα θεάματα καὶ
 ἀκούσματα ἐνὸς ἐκάστου ἔργου τὴν ἐπίδειξιν ἔχει· ἢ γὰρ
 αὐλός ἐστιν ἢ κιθάρα ἢ διὰ φωνῆς μελωδία ἢ τραγικὴ
 δραματοποιία ἢ κωμικὴ γελοιοποιία· ὁ δὲ ὀρχηστὴς τὰ
 πάντα ἔχει ξυλλαβών, καὶ ἔνεστι ποικίλην καὶ παμμιγῆ
 τὴν παρασκευὴν αὐτοῦ ἰδεῖν, αὐλόν, σύριγγα, ποδῶν
 κτύπον, κυμβάλου ψόφον, ὑποκριτοῦ εὐφωνίαν, ἀδόν-
 των ὁμοφωνίαν. 69. ἔτι δὲ τὰ μὲν ἄλλα θατέρον τῶν ἐν
 τῷ ἀνθρώπῳ ἔργα ἐστί, τὰ μὲν ψυχῆς, τὰ δὲ σώματος·
 ἐν δὲ τῇ ὀρχήσει ἀμφοτέρω συμμέμικται. καὶ γὰρ δια-
 νοίας ἐπίδειξιν τὰ γιγνόμενα ἔχει καὶ σωματικῆς ἀσκή-
 σεως ἐνέργειαν, τὸ δὲ μέγιστον ἢ σοφία τῶν δρωμένων
 καὶ μηδὲν ἔξω λόγου. Λεσβῶναξ γοῦν ὁ Μυτιληναῖος,
 ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθός, χειροσόφους τοὺς ὀρχηστὰς ἀπε-
 κάλει καὶ ἦε ἐπὶ τὴν θεῶν αὐτῶν ὡς βελτίων ἀναστρέψων
 306 ἀπὸ τοῦ θεάτρου. Τιμοκράτης δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ
 ἰδὼν ποτε ἅπαξ, οὐκ ἐξεπίτηδες ἐπιστάς, ὀρχηστὴν τὰ
 αὐτοῦ ποιοῦντα, Οἴου με. ἔφη, θεάματος ἢ πρὸς φιλο-
 σοφίαν αἰδῶς ἀπεστέρηκεν. 70. εἰ δ' ἐστὶν ἀληθὴ ἅπερ
 ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρ-
 χηστὴς δείκνυσι, τὸ θυμικόν, ὅταν ὀρριζόμενον ἐπιδει-
 κνύηται, τὸ ἐπιθυμητικόν, ὅταν ἐρώνας ὑποκρίνηται,
 τὸ λογιστικόν. ὅταν ἕκαστα τῶν παθῶν χαλιναγωγῇ·
 τοῦτο μὲν γε ἐν ἅπαντι μέρει τῆς ὀρχησεως καθάπερ ἢ
 ἀφῆ ἐν ταῖς αἰσθήσεσι κατέσπαρται. κάλλους δὲ προιοῶν
 καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀρχήμασιν εὐμορφίας, τί ἄλλο ἢ τὸ τοῦ
 Ἀριστοτέλους ἐπαληθεῖει. τὸ κάλλος ἐπαινοῦντος καὶ
 μέρος τρίτον ἡγουμένου τὰγαθοῦ καὶ τοῦτο εἶναι; ἤκουσα
 δέ τινος καὶ περιττότερόν τι νεανειομένου ὑπὲρ τῆς τῶν

ὀρχηστικῶν προσωπειῶν σιωπῆς, ὅτι καὶ αὕτη Πυθαγορικόν τι δόγμα αἰνίττεται. 71. ἔτι δὲ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων τῶν μὲν τὸ τερπνόν, τῶν δὲ τὸ χρήσιμον ὑπισχνουμένων, μόνη ἢ ὀρχησις ἄμφω ἔχει· καὶ πολὺ γε τὸ χρήσιμον ὠφελιμώτερον, ὅσῳ μετὰ τοῦ τερπνοῦ γίγνεται. πόσῳ γὰρ τοῦτο ἥδιον ὄραν ἢ πυκτεύοντας νεανίσκους καὶ αἵματι ῥεομένους καὶ παλαίοντας ἄλλους ἐν κόνει, οὓς ἢ ὀρχησις πολλάκις ἀσφαλέστερον ἅμα καὶ εὐμορφότερον καὶ τερπνότερον ἐπιδείκνυται. τὴν μὲν 307 οὖν γε σύντονον κίνησιν τῆς ὀρχηστικῆς καὶ στροφᾶς αὐτῆς καὶ περιαγωγᾶς καὶ πηδήματα καὶ ὑπτιασμούς τοῖς μὲν ἄλλοις τερπνὰ εἶναι συμβέβηκεν ὀρώσι, τοῖς δὲ ἐνεργούσιν αὐτοῖς ὑγιεινότερα· γυμνασίῳ γὰρ τὸ κάλλιστόν τε ἅμα καὶ εὐρυθμώτατον τοῦτο φαίην ἂν ἔγωγε εἶναι, μαλάττον μὲν τὸ σῶμα καὶ κάμπτον καὶ κουφίζον καὶ εὐχερῆς εἶναι πρὸς μεταβολὴν διδάσκον ἰσχύν τε οὐ μικρὰν περιποιοῦν τοῖς σώμασι. 72. πῶς οὖν οὐ παναρμόνιον τι χρῆμα ἢ ὀρχησις, θήγουσα μὲν τὴν ψυχὴν, ἀσκούσα δὲ καὶ τὸ σῶμα, τέρπουσα δὲ τοὺς ὀρώοντας, διδάσκουσα δὲ πολλὰ τῶν πάλαι ὑπ' αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις καὶ μελῶν εὐρυθμία καὶ κηλήσει διὰ τε ὀφθαλμῶν καὶ ἀκοῆς; εἴτ' οὖν φωνῆς εὐμοιρίαν ζητεῖς, ποῦ ἂν ἀλλαχόθι εὐροῖς, ἢ ποῖον πολυφωνότερον ἄκουσμα ἢ ἐμμελέστερον; εἴτε αὐλοῦ καὶ σύριγγος τὸ λιγνρώτερον, ἄλις καὶ τούτων ἐν ὀρχήσει ἀπολαῦσαι σοι πάρεστιν. ἐγὼ λέγειν ὡς ἀμείνων τὸ ἥθος ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θέα γενήσῃ, ὅταν ὀρᾶς τὸ θέατρον μισοῦν μὲν τὰ κακῶς γιγνόμενα, ἐπιδακρῶν δὲ τοῖς ἀδικουμένοις, καὶ ὅλως τὰ ἥθη τῶν ὀρώωντων παιδαγωγῶν. 73. ὃ δὲ ἐστὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ὀρχηστῶν ἐπαινέσαι, τοῦτο ἤδη ἐρῶ· τὸ γὰρ ἰσχύν τε ἅμα καὶ ὑγρότητα τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν ὁμοίως παράδοξον εἶναί μοι δοκεῖ

308 ὡς εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ Ἡρακλέους τὸ καρτερόν καὶ Ἀφροδίτης τὸ ἄβρον δεικνύοι

74. Ἐθέλω δὲ ἤδη καὶ ὑποδείξαι σοι τῷ λόγῳ ὅποιον χρὴ εἶναι τὸν ἄριστον ὀρχηστὴν ἐν τε ψυχῇ καὶ σώματι. καίτοι τῆς μὲν ψυχῆς προεῖπον τὰ πλεῖστα· μνημονικόν τε γὰρ καὶ εὐφυνᾶ καὶ ξυνετόν καὶ ὄξυν ἐπινοῆσαι καὶ καιροῦ μάλιστα ἐστοχάσθαι φημί δεῖν αὐτόν, ἔτι δὲ καὶ κριτικόν τε ποιημάτων καὶ ἁσμάτων καὶ μελῶν τῶν ἀρίστων διαγνωστικόν καὶ τῶν κακῶς πεποιημένων ἐλεγκτικόν. 75. τὸ δὲ σῶμα κατὰ τὸν Πολυκλείτου κανόνα ἤδη ἐπιδείξειν μοι δοκῶ· μῆτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν ἔστω καὶ πέρα τοῦ μετροῦ ἐπιμήκης μῆτε ταπεινὸς καὶ ναννώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἔμμετρος ἀκριβῶς, οὔτε πολύσαρκος — ἀπίθανον γάρ — οὔτε λεπτὸς ἐς ὑπερβολὴν — σκελετῶδες τοῦτο καὶ νεκρικόν —. 76. ἐθέλω γοῦν σοι καὶ δῆμου τινὸς οὐ φαύλου τὰ τοιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι βοᾶς εἰπεῖν· οἱ γὰρ Ἀντιοχεῖς εὐφρευστάτη πόλις καὶ ὀρχησιν μάλιστα πρεσβεύουσα οὕτως ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομένων καὶ τῶν γιγνομένων ἕκαστα, ὡς μηδένα μηδὲν αὐτῶν διαλανθάνειν. 309 μικροῦ μὲν γὰρ ὀρχηστοῦ εἰσελθόντος καὶ τὸν Ἐκτορα ὀρχουμένου μιᾷ φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, Σὺ Ἀστύναξ, Ἐκτωρ δὲ ποῦ; ἄλλοτε δὲ ποτε μηκίστου τινὸς ὑπὲρ τὸ μέτριον ὀρχεῖσθαι τὸν Καπανέα ἐπιχειροῦντος καὶ προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τείχεσιν, Ἐπέρβηθι, ἔφησαν, τὸ τεῖχος, οὐδέν σοι δεῖ κλίμακος. καὶ ἐπὶ τοῦ παχέος δὲ καὶ πιμελοῦς ὀρχηστοῦ πηδᾶν μεγάλα πειρωμένου, Δεόμεθα, ἔφησαν, πεφείσθαι τῆς θυμέλης. τὸ δὲ ἐναντίον τῷ πάνυ λεπτῷ ἐπεβόησαν. Καλῶς ἔχε, ὡς νοσοῦντι. τούτων οὐ τοῦ γελοίου ἔνεκα ἐπεμνήσθην, ἀλλ' ὡς ἴδης ὅτι καὶ δῆμοι ὅλοι μεγάλην σπουδὴν ἐποιήσαντο ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ. ὡς καὶ ῥυθμίζειν τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχροῦ αὐτῆς δύνασθαι. 77. εἰκίνητος δὲ τὸ μετὰ τοῦτο πάντως

ἔστω καὶ τὸ σῶμα λελυμένος τε ἄμα καὶ συμπεπηγῶς, ὡς λυγίξασθαι τε ὄπη καιρὸς καὶ συνεστάναι καρτερῶς, εἰ τούτου δέοι. 78. ὅτι δὲ οὐκ ἀπήλλακται ὄρχησις καὶ τῆς ἐναγωνίου χειρονομίας, ἀλλὰ μετέχει καὶ τῶν Ἑρμοῦ καὶ Πολυδεύκουσ καὶ Ἡρακλέους ἐν ἀθλήσει καλῶν, ἰδοὺς ἂν ἐκάστη τῶν μιμήσεων ἐπισχῶν. Ἡροδότῳ μὲν οὖν τὰ 310 δι' ὀμμάτων φαινόμενα πιστότερα εἶναι τῶν ὥτων δοκεῖ· ὀρχήσει δὲ καὶ τὰ ὥτων καὶ ὀφθαλμῶν πρόσεστιν. 79. οὕτω δὲ θέλγει ὄρχησις, ὥστε ἂν ἐρῶν τις εἰς τὸ θεάτρον παρέλθοι, ἐσωφρονίσθη ἰδὼν ὅσα ἔρωτος κακὰ τέλη· καὶ λύπη ἐχόμενος ἐξέρχεται τοῦ θεάτρον φαιδρότερος ὥσπερ τι φάρμακον ληθεδανὸν καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν νηπενθές τε καὶ ἄχολον πιῶν. σημεῖον δὲ τῆς πρὸς τὰ γιγνόμενα οἰκειότητος καὶ τοῦ γνωρίζειν ἕκαστον τῶν ὀρώντων τὰ δεικνύμενα τὸ δακρῦειν πολλάκις τοὺς θεατάς, ὁπόταν τι οἰκτρὸν καὶ ἐλεεινὸν φαίνεται. ἡ μὲν γε Βακχικὴ ὄρχησις ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα καὶ ἐν Πόντῳ σπουδαζομένη, καίτοι σατυρικὴ οὖσα, οὕτω κεχεῖρωται τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ, ὥστε κατὰ τὸν τεταγμένον ἕκαστοι καιρὸν ἀπάντων ἐπιλαθόμενοι τῶν ἄλλων κάθηνται δι' ἡμέρας τιτᾶνας καὶ κορύβαντας καὶ σατύρους καὶ βουκόλους ὀρώντες· καὶ ὀρχοῦνται γε ταῦτα οἱ εὐγενέστατοι καὶ πρωτεύοντες ἐν ἐκάστη τῶν πόλεων οὐχ ὅπως αἰδούμενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα φρονοῦντες ἐπὶ τῷ πράγματι μᾶλλον ἢ περ' ἐπ' εὐγενείαις καὶ λειτουργίαις καὶ ἀξιωμασι προγονικοῖς.

80. Ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρετὰς ἔφην τὰς ὀρχηστικὰς, ἄκουε 311 καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. τὰς μὲν οὖν ἐν σώματι ἤδη ἔδειξα, τὰς δὲ τῆς διανοίας οὕτως ἐπιτηρεῖν οἶμαι δύναιο ἂν· πολλοὶ γὰρ αὐτῶν ὑπ' ἀμαθίας — ἀμήχανον γὰρ ἅπαντας εἶναι σοφούς — καὶ σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐπιδείκνυνται, οἱ μὲν ἄλογα κινούμενοι καὶ μηδέν, ὡς

φασι, πρὸς τὴν χορδὴν· ἕτερα μὲν γὰρ ὁ πούς, ἕτερα δ' ὁ ῥυθμὸς λέγει. οἱ δὲ εὐρυθμα μὲν, τὰ πράγματα δὲ μετὰχρονα ἢ πρόχρονα, οἷον ἐγὼ ποτε ἰδὼν μέμνημαι· τὰς γὰρ Διὸς γονὰς ὀρχούμενός τις καὶ τὴν τοῦ Κρόνου τεκνοφαγίαν παρωρχεῖτο καὶ τὰς Θυέστου συμφορὰς τῶ ὁμοίῳ παρηγμένος. καὶ ἄλλος τὴν Σεμέλην ὑποκρινόμενος βαλλομένην τῶ κεραυνῶ τὴν Γλαύκην αὐτῇ εἵκαξε μεταγενεστέρα οὐσαν. ἀλλ' οὐκ ἀπὸ γε τῶν τοιοῦτων ὀρχηστῶν ὀρχήσεως αὐτῆς, οἶμαι, καταγνωστέον οὐδὲ τὸ ἔργον αὐτὸ μισητέον, ἀλλὰ τοὺς μὲν, ὥσπερ εἰσὶν, ἀμαθεις νομιστέον, ἐπαινετέον δὲ τοὺς ἐννόμως καὶ κατὰ ῥυθμὸν τῆς τέχνης ἱκανῶς ἕκαστα δρωῦντας. 81. ὅλως δὲ

312 τὸν ὀρχηστὴν δεῖ πανταχόθεν ἀπηκριβῶσθαι, ὡς εἶναι τὸ πᾶν εὐρυθμον, εὐμορφον, σύμμετρον. αὐτὸ αὐτῶ ἑοικός, ἀσυκοφάντητον, ἀνεπίληπτον. μηδαμῶς ἑλλιπές, ἐκ τῶν ἀρίστων κεκραμένον, τὰς ἐνθυμήσεις ὀξύν, τὴν παιδείαν βαθύν, τὰς ἐννοίας ἀνθρώπινον μάλιστα. ὁ γοῦν ἐπαινος αὐτῶ τότ' ἂν γίγνοιτο ἐντελής παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος τῶν ὀρώντων γνωρίζῃ τι αὐτοῦ, μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐν κατοπτρῶ τῶ ὀρχηστῇ ἑαυτὸν βλέπῃ καὶ ἂ πάσχειν αὐτὸς καὶ ἂ ποιεῖν εἶωθε· τότε γὰρ οὐδὲ κατέχειν ἑαυτοὺς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς δύνανται. ἀλλ' ἀθρόοι πρὸς τὸν ἐπαινον ἐκχέονται τὰς τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς ἕκαστος εἰκόνας ὀρώντες καὶ αὐτοὺς γνωρίζοντες· ἀτεχνῶς γὰρ τὸ Δελφικὸν ἐκεῖνο τὸ Γνώθι σεαυτὸν ἐκ τῆς θεας ἐκείνης αὐτοῖς περιγίγνεται· καὶ ἀπέρχονται ἀπὸ τοῦ θεάτρου ἅ τε χορῆ αἰρεῖσθαι καὶ ἅ φεῖγειν μεμαθηκότες καὶ ἅ πρότερον ἠγνόουν διδασχθέντες. 82 γίγνε-

313 ται δὲ ὥσπερ ἐν λόγοις, οὕτω δὲ καὶ ἐν ὀρχήσει ἢ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοζηλία ὑπερβαιοντιῶν τὸ μέτρον τῆς μιμήσεως καὶ πέρα τοῦ δέοντος ἐπιτενοντιῶν καὶ εἰ μέγα τι δεῖξαι δεοί, ὑπερμέγεθες ἐπιδεικνυμένων.

καὶ εἰ ἀπαλόν, καθ' ὑπερβολὴν θηλυνομένων, καὶ τὰ
 ανδρώδη ἄχρι τοῦ ἀγρίου καὶ θηριώδους προαγόντων.
 83. οἷον ἐγὼ ποτε μέμνημαι ἰδὼν ποιοῦντα ὀρχηστὴν εὐ-
 δοκιμοῦντα πρότερον, συννετὸν μὲν τὰ ἄλλα καὶ θαυμά-
 ζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον, οὐκ οἶδα δὲ ἦτιμι τύχῃ εἰς
 ἀσχήμονα ὑπόκρισιν δι' ὑπερβολὴν μιμήσεως ἐξοκείλαν-
 τα· ὀρχούμενος γὰρ τὸν Αἴαντα μετὰ τὴν ἦτταν εὐθύς
 μαινόμενον εἰς τοσοῦτον ὑπερεξέπεσεν, ὥστε οὐχ ὑπο-
 κρίνασθαι μανίαν. ἀλλὰ μαίνεσθαι αὐτὸς εἰκότως ἄν τιμι
 ἔδοξεν· ἐνὸς γὰρ τῶν τῶ σιδηρῶ ὑποδήματι κτυπούντων
 τὴν ἐσθῆτα κατέρρηξεν, ἐνὸς δὲ τῶν ὑπαυλούντων τὸν
 αὐλὸν ἀρπάσας τοῦ Ὀδυσσεῶς πλησίον ἐστῶτος καὶ ἐπὶ
 τῇ νίκῃ μέγα φρονοῦντος διεἴλε τὴν κεφαλὴν κατενεγκῶν,
 καὶ εἴ γε μὴ ὁ πῖλος ἀντέσχε καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπε- 314
 δέξατο, ἀπωλώλει ἄν ὁ κακοδαίμων Ὀδυσσεὺς ὀρχηστῆ
 παραπαίοντι περιπεσῶν. ἀλλὰ τό γε θέατρον ἅπαν συνε-
 μεμῆνει τῶ Αἴαντι καὶ ἐπήδων καὶ ἐβόων καὶ τὰς ἐσθῆ-
 τας ἀνερρίπτουν, οἱ μὲν συρφετώδεις καὶ αὐτὸ τοῦτο
 ἰδιῶται τοῦ μὲν εὐσχήμονος οὐκ ἐστοχασμένοι οὐδὲ τὸ
 χεῖρον ἢ τὸ κρεῖττον ὀρῶντες, ἄκραν δὲ μίμησιν τοῦ πά-
 θους τὰ τοιαῦτα οἰόμενοι εἶναι· οἱ ἀστειότεροι δὲ συνιέν-
 τες μὲν καὶ αἰδούμενοι ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις, οὐκ ἐλέγ-
 χοντες δὲ σιωπῇ τὸ πρᾶγμα. τοῖς δὲ ἐπαίνοις καὶ αὐτοὶ
 τὴν ἄνοιαν τῆς ὀρχήσεως ἐπικαλύπτουντες, καὶ ἀκριβῶς
 ὀρῶντες ὅτι οὐκ Αἴαντος, ἀλλ' ὀρχηστοῦ μανίας τὰ γιγνό-
 μενα ἦν. οὐ γὰρ ἀρκεσθεῖς τούτοις ὁ γενναῖος ἄλλο
 μακρῶ τούτου γελοιότερον ἔπραξε· καταβάς γὰρ εἰς τὸ
 μέσον ἐν τῇ βουλῇ δύο ὑπατικῶν μέσος ἐκαθέζετο πάνυ
 δεδιότων μὴ καὶ αὐτῶν τινα ὥσπερ κριὸν μαστιγώσῃ λα-
 βῶν· καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ ἐγέλων, οἱ
 δὲ ὑπώπτενον μὴ ἄρα ἐκ τῆς ἄγαν μιμήσεως εἰς τὴν τοῦ
 πάθους ἀλήθειαν ὑπηνέχθη. 84. καὶ αὐτὸν μέντοι, φα- 315

σίν, ἀνανήψαντα οὕτως μετανοῆσαι ἐφ' οἷς ἐποίησεν, ὥστε καὶ νοσῆσαι ὑπὸ λύπης ὡς ἀληθῶς ἐπὶ μανίᾳ κατεγνωσμένον· καὶ ἐδήλωσέ γε τοῦτο σαφῶς αὐτός. αἰτούντων γὰρ αὐτίς τῶν συστασιωτῶν αὐτὸν τὸν Αἴαντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παραστησάμενος τὸν ὑποκριτὴν ἔφη πρὸς τὸ θέατρον· Ἰκανόν ἐστιν ἅπαξ μανῆναι. μάλιστα δὲ αὐτὸν ἠνίασεν ὁ ἀνταγωνιστὴς καὶ ἀντίτεχνος· τοῦ γὰρ ὁμοίου Αἴαντος αὐτῷ γραφέντος οὕτως κοσμίως καὶ σωφρόνως τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἐπαινεθῆναι μείνας ἐντὸς τῶν τῆς ὀρχήσεως ὄρων καὶ μὴ παροινήσας εἰς τὴν ὑπόκρισιν.

85. Ταῦτά σοι. ὦ φιλότης, ὀλίγα ἐκ παμπόλλων παρέδειξα ὀρχήσεως ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα, ὡς μὴ πάνυ ἄχθοιό μοι ἐρωτικῶς θεωμένῳ αὐτά. εἰ δὲ βουληθεῖης κοινωνῆσαι μοι τῆς θεάς, εὖ οἶδα ἐγὼ πάνυ ἀλωσόμενον σε καὶ ὀρχηστομανήσουτά γε προσέτι. ὥστε οὐδὲν δεήσομαι τὸ τῆς Κίρκης ἐκεῖνο πρὸς σὲ εἰπεῖν τό

θαυμά μ' ἔχει ὡς οὔτι πιὼν ταδε φάρμακ' ἐθέλχθης.

316 θελχθήσῃ γὰρ καὶ μὰ Δι' οὐκ ὄνου κεφαλὴν ἢ σὺς καρδίαν ἔξιεις, ἀλλ' ὁ μὲν νόος σοι ἐμπεδώτερος ἔσται, σὺ δὲ ὑφ' ἡδονῆς οὐδὲ ὀλίγον τοῦ κυκεῶνος ἄλλω μεταδώσεις πιεῖν· ὅπερ γὰρ ὁ Ὅμηρος περὶ τῆς Ἑρμού ῥάβδου τῆς χρυσοῦς λέγει, ὅτι καὶ „ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει“ δι' αὐτῆς ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὐτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει, τοῦτο ἀτεχνῶς ὀρχησις ποιεῖ καὶ τὰ ὄμματα θέλγουσα καὶ ἐργηγορέναι ποιούσα καὶ ἐπεγείρουσα τὴν διάνοιαν πρὸς ἕκαστα τῶν δρωμένων.

ΚΡΑΤ. Καὶ μὴν ἤδη ἐγὼ, ὦ Λυκίε, πείθομαί τέ σοι καὶ ἀναπεπταμένα ἔχω καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰ ὄμματα. καὶ μέμνησό γε, ὦ φιλότης, ἐπειδὴν εἰς τὸ θέατρον ἦς, καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θέαν καταλαμβάνειν, ὡς μὴ μόνος ἐκεῖθεν σοφώτερος ἡμῖν ἐπαρήης.

Λ Ε Ξ Ι Φ Α Ν Η Σ.

317

1. ΛΥΚΙΝΟΣ. Λεξιφάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίου;

ΛΕΞ. Νῆ Δί', ὃ Λυκῖνε, γράμμα ἐστὶ τητινόν τι 318
τῶν ἐμῶν κομιδῇ νεοχμόν.

ΛΥΚ. Ἦδη γάρ τι καὶ περὶ ἀνύχμων ἡμῖν γράφεις;

ΛΕΞ. Οὐ δῆτα, οὐδὲ ἀνύχμον εἶπον, ἀλλὰ ὥρα σοι
τὸ ἀρτιγραφεὶς οὕτω καλεῖν. σὺ δὲ κυψελόβυστα ἔοικας
ἔχειν τὰ ὦτα.

ΛΥΚ. Σύγγνωθι, ὃ ἑταῖρε· πολὺ γὰρ τοῦ ἀνύχμου
τὸ νεοχμόν μετέχει. ἀλλ' εἰπέ μοι. τίς ὁ νοῦς τῷ συγ-
γράμματι;

ΛΕΞ. Ἀντισυμποσιάξω τῷ Ἀρίστωνος ἐν αὐτῷ.

ΛΥΚ. Πολλοὶ μὲν οἱ Ἀρίστωνες· σὺ δὲ ὅσον ἀπὸ
τοῦ συμποσίου τὸν Πλάτωνα μοι ἔδοξας λέγειν.

ΛΕΞ. Ὅρθῶς ἀνέγνως. τὸ δὲ λεγόμενον ὡς ἄλλω
παντὶ ἀνόητον ἂν ἦν.

ΛΥΚ. Οὐκοῦν ὀλίγα μοι αὐτοῦ ἀνάγνωθι τοῦ βι-
βλίου, ὅπως μὴ παντάπασιν ἀπολειποίμην τῆς ἐστιάσεως· 319
νέκταρος γὰρ τινος ἔοικας οἰνοχοήσειν ἡμῖν ἀπ' αὐτοῦ.

ΛΕΞ. Τὸν μὲν εἶρωνά πεδοῖ κατάβαλε· σὺ δὲ εὐ-
πορα ποιήσας τὰ ὦτα ἤδη ἄκουε. ἀπέστω δὲ ἢ ἐπιβύστρα
ἢ Κυψελίς.

ΛΥΚ. Λέγε θαρρῶν, ὡς ἔμοιγε οὔτε Κύψελός τις
οὔτε Περίανδρος ἐν τοῖς ὠσὶ κάθηται.

ΛΕΞ. Σκόπει δὴ μεταξὺ, ὅπως διαπεραίνομαι, ὃ
Λυκῖνε, τὸν λόγον, εἰ εὐαρχός τέ ἐστὶ καὶ πολλὴν τὴν
εὐλογίαὶν ἐπιδεικνύμενος καὶ εὐλεξίς, ἔτι δὲ εὐώνυμος.

ΛΥΚ. Ἔοικε τοιοῦτος εἶναι σός γε ὢν. ἀλλ' ἄρ-
ξαι ποτέ.

2. ΛΕΞ. „Εἶτα δειπνήσομεν, ἧ δ' ὅς ὁ Καλλικλῆς,

- 320 εἶτα τὸ δειλινὸν περιδινησόμεθα ἐν Λυκείῳ, νῦν δὲ ἤδη καιρὸς ἐστὶ χρίεσθαι τὸ ἡλιοκαῆς καὶ πρὸς τὴν εἴλην θέρεσθαι καὶ λουσαμένους ἀρτοσιτεῖν· καὶ ἤδη γε ἀπιτητέα. σὺ δέ, ὦ παῖ, στλεγγίδα μοι καὶ βύρσαν καὶ φωσῶνια καὶ ῥύμματα ναυστολεῖν ἐς τὸ βαλανεῖον καὶ τοῦ πλουτρον κομίζειν· ἔχεις δὲ χαμαῖζε παρὰ τὴν ἐγγυθῆκην δὴ ὄβολῳ· σὺ δὲ τί καὶ πράξεις, ὦ Λεξιφάνης, ἥξεις ἢ ἐλινύσεις ἐτι αὐτόθι; Καγῶ, ἦν δ' ἐγώ, τρίπαλαι λουτιῶ·
- 321 οὐκ εὐπόρως τε γὰρ ἔχω καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν τραμὶν μαλακίζομαι ἐπ' ἀστράβης ὀχηθείς. ὁ γὰρ ἀστραβηλάτης ἐπέσπερχε καίτοι ἀσκωλιάζων αὐτός. ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ οὐκ ἀκμῆς ἦν τῷ ἀγρῷ· κατέλαβον γὰρ τοὺς ἐργάτας λιγυρίζοντας τὴν θερινὴν ὥδην, τοὺς δὲ τάφον τῷ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. συντυμβωρυχήσας οὖν αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀναχοῦσι τὰ ἄνθηρα καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχειροπονήσας
- 322 ἐκείνους μὲν διαφῆκα τοῦ τε κρούους ἔνεκα καὶ ὅτι κάμματα ἦν· οἶσθα δὲ ὡς ἐν κρῦει σφοδρῶ γίνεται τὰ κάμματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν τὰ ἀρώματα σκόροδά τε εὔρον ἐν αὐτοῖς πεφυκότα καὶ γηπατάλους τινὰς ὀνορύξας καὶ τῶν σκανδίκων καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος, ἐτι δὲ κάχυρος πριάμενος — οὐπω δὲ οἱ λειμῶνες ἀνθοσμῖαι ἦσαν, ὡς αὐτοποδητὶ βαδίζειν — ἀνατεθείς ἐπὶ τὴν ἀστρά-
- 323 βην ἐδάσῃ τὸν ὄρθρον· καὶ νῦν βαδίζω τε ὀδυνηρῶς καὶ ἰδίῳ θαμὰ καὶ μαλακίῳ τὸ σῶμα καὶ δέομαι διανεῖσαι ἐν τῷ ὕδατι ἐπὶ πλείστον· χαίρω δὲ μετὰ κάματος ἀπολούμενος. 3. ἀποθρέξομαι οὖν καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν παῖδα. ὄν εἰκὸς ἢ παρὰ τῇ λεκιθοπώλιδι ἢ παρὰ τῷ γρουμοεπώλῃ με περιμένειν· καίτοι προηγόρευτο αὐτῷ ἐπὶ τὰ γέλλῃ
- 324 ἀπαντᾶν. ἀλλ' εἰς καιρὸν οὐτοσὶ αὐτὸς ἐμπολήσας γε, ὡς ὄρω, πυριάτην τέ τινα καὶ ἐγκρυφίας καὶ γήτεια καὶ φύσκακας καὶ οἶβον τουτοῖ καὶ λωγάμιον καὶ τοῦ βοῶς τὸ πολύπτυχον ἐγκατον καὶ φώκτας. Εὐ γε, ὦ Ἀττικίων,

ὅτι μοι ἄβατον ἐποίησας τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ. Ἐγὼ δέ, ἦ δ' ὅς, σίλλος, ᾧ δέσποτα, γεγένημαι σὲ περιορῶν. σὺ δὲ ποῦ 325
 χθῆς ἐδείπνεις; μῶν παρὰ Ὀνομακρίτῳ; Οὐ, μὰ Δί', ἦν
 δ' ἐγὼ, ἀλλ' ἀγρόνδε ὠχόμην ψύττα κατατείνας· οἴσθα
 δὲ ὡς φίλαγρός εἰμι. ὑμεῖς δὲ ἴσως ὤεσθέ με λαταγεῖν
 κοιτάβους. ἀλλ' εἰσιῶν ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἠδύνειν καὶ 326
 τὴν κάρδοπον σμῆν, ὡς θριδακίνας μάττοιτε ἡμῖν. 4. ἐγὼ
 δὲ ξηραλοιφήσω ἀπελθῶν. Καὶ ἡμεῖς. ἦ δ' ὅς ὁ Φιλίνος,
 ἐγὼ τε καὶ Ὀνόμαρχος καὶ Ἑλλάνικος οὐτοσὶ ἐψόμεθα·
 καὶ γὰρ ὁ γνώμων σκιάζει μέσην τὴν πόλον, καὶ δέος μὴ
 ἐν λουτρῷ ἀπολουσώμεθα κατόπιν τῶν Καριμάντων
 μετὰ τοῦ σύρφακος βύζην ὠστιζόμενοι. καὶ ὁ Ἑλλάνικος
 ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ δυσωπῶ· καὶ γὰρ τὰ κόρα μοι ἐπιτε-
 θόλωσθον καὶ σκαρδαμυκτῶ θαμὰ καὶ ἀρτίδακρὺς εἰμι
 καὶ τὰ ὄμματά μοι φαρμακᾶ καὶ δέομαι Ἀσκληπιάδου 327
 τινὸς ὀφθαλμοσόφου, ὃς ταράξας καὶ ἐγγέας μοι φάρμα-
 κὸν ἀπερυσθριάσαι τε ποιήσει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μηκέτι
 λημαλέους εἶναι μηδὲ διερὸν βλέπειν. 5. Τοιαῦτα ἄττα
 διεξιόντες ἅπαντες οἱ παρόντες ἀπήειμεν· κάπειδήπερ
 ἤκομεν εἰς τὸ γυμνάσιον ἀπησθημένοι ἤδη, ὁ μὲν τις
 ἀκροχειρισμῶ, ὁ δὲ τραχηλισμῶ καὶ ὀρθοπάλῃ ἐχρῆτο, ὁ
 δὲ λίπα χρυσάμενος ἐλυγίζετο, ὁ δὲ ἀντέβαλλε τῷ κωρύνῳ,
 ὁ δὲ μολυβδαίνας χερμαδίους ἀράγδην ἔχων ἐχειροβόλει. 328
 εἶτα συντριβέντες καὶ ἀλλήλους κατανωτισάμενοι καὶ ἐμ-
 παίξαντες τῷ γυμνασίῳ ἐγὼ μὲν καὶ Φιλίνος ἐν τῇ θερμοῇ
 πυέλῳ καταιονηθέντες ἐξήειμεν· οἱ λοιποὶ δὲ τὸ ψυχρο-
 βαφῆς κάρα δελφινίσαντες περιένεον ὑποβρύχιοι θαυμα-
 σίως. ἀναστρέψαντες δὲ αὐτίς ἄλλος ἄλλοσε ἄλλα ἐδρω-
 μεν. ἐγὼ μὲν ὑποδησάμενος ἐξυσόμην τὴν κεφαλὴν τῇ
 ὀδοντωτῇ ξύστρα· καὶ γὰρ οὐ κήπιον, ἀλλὰ σκάφιον 329
 ἐκεκάρμην ὡς ἂν οὐ πρὸ πολλοῦ τὸν κόννον καὶ τὴν κο-
 ρυφαίαν ἀποκεκομηκώς· ἄλλος ἐθερμοτραγει, ὁ δὲ ἡμεῖ

τὸν νῆστιν, ὁ δὲ ἀραιὰς ποιῶν τὰς ῥαφανίδας ἐμνοτιλάτο
 τοῦ ἰχθυηροῦ ζωμοῦ, ἄλλος ἤσθιε φανλίας, ὁ δὲ ἐρρόφει
 τῶν κριθῶν. 6. κάπειδῆ καιρὸς ἦν, ἐπ' ἀγκῶνος ἐδει-
 πνοῦμεν· ἔκειντο δὲ καὶ ὀκλαδίαί τε καὶ ἀσκάνται. τὸ μὲν
 330 δὴ δεῖπνον ἦν ἀπὸ συμφορῶν. παρεσκευάστο δὲ πολλὰ
 καὶ ποικίλα, δίχηλα ὕεια καὶ σελίδες καὶ ἡτριάια καὶ
 τοκάδος ὑὸς τὸ ἐμβρουδόχον ἔντερον καὶ λοβὸς ἐκ ταγή-
 νου καὶ μυττωτὸς καὶ ἀβυρτάκη καὶ τοιαῦτα τινες καρ-
 κείαι καὶ θρυμματίδες καὶ θροῖα καὶ μελιτοῦτται· τῶν δὲ
 ὑποβρουχίων τὰ σελάχια πολλὰ καὶ ὅσα ὀστρακόρινα τὸ
 331 δέσμα καὶ τεμάχη ποντικά τῶν ἐκ σαργάνης καὶ κωπαῖ-
 δες καὶ ὄρνις σύντροφος καὶ ἀλεκτροῦν ἤδη ἀπῶδὸς καὶ
 ἰχθὺς ἦν παράσιτος· καὶ οἶν δὲ ὄλον ἱπποκαῆ εἶχομεν
 καὶ βοὸς λειπογνώμονος κωλῆν. ἄρτοι μέντοι ἦσαν σι-
 φαῖοι, οὐ φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νομηῆσιοι, ὑπερήμεροι τῆς
 ἑορτῆς, καὶ λάχανα τὰ τε ὑπόγεια καὶ τὰ ὑπερφυῆ· οἴ-
 νος δὲ ἦν οὐ γέρων, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ βύρσης, ἤδη μὲν
 332 ἀγλευκῆς, ἄπεπτος δὲ ἔτι. 7. ποτήρια δὲ ἔκειτο παντοῖα ἐπὶ
 τῆς δελφινίδος τραπέξης, ὁ κρουσιμέτωπος καὶ τρυηλῆς
 μεντορουργῆς εὐλαβῆ ἔχουσα τὴν κέρκον καὶ βομβυλιὸς
 καὶ δειροκύπελλον καὶ γηγενῆ πολλὰ οἷα Θηροκλῆς ὄπτα,
 εὐρυχαδῆ τε καὶ ἄλλα εὖστομα. τὰ μὲν Φωκαῆθεν, τὰ
 δὲ Κυδιόθεν, πάντα μέντοι ἀνεμοφόρητα καὶ ὑμενό-
 333 στρακα. κυμβία δὲ ἦν καὶ φιαλίδες καὶ ποτήρια γραμμα-
 τικά, ὥστε μεστὸν ἦν τὸ κυλικεῖον. 8. ὁ μέντοι ἱππολέ-
 βης ὑπερπαφλάζων ἐς κεφαλὴν ἡμῶν ἐπέτρεπε τοὺς ἄν-
 θρακας. ἐπίνομεν δὲ ἀμυστὶ καὶ ἤδη ἀκροθώρακες ἤμεν·
 εἴτ' ἐχριόμεθα βακχάριδι καὶ εἰσεκύνκλησέ τις ἡμῶν τὴν
 334 ποδοκτύπην καὶ τριγωνίστριαν· μετὰ δὲ ὁ μὲν τις ἐπὶ
 τὴν κατήλιφα ἀναρριχθῆσάμενος ἐπιφόρημα ἐξήτει, ὁ δὲ
 ληκίνδα ἔπαιζει, ἄλλος ἐρρικνοῦτο σὺν γέλῳ τὴν ὀσφυῖν.
 9. καὶ ἐν ταύτῳ λελονημένοι εἰσεκώμασαν ἡμῶν αὐτεπαγ-

γελτοι Μεγαλώνυμος τε ὁ δικοδίφης καὶ Χαιρέας ὁ χρυ-
 σοτέκτων ὁ κατὰ νότου ποικίλος καὶ ὁ ὠτοκάταξις Εὐ-
 δημος. καὶ γὰρ ἠρόμην αὐτούς, τί παθόντες ὀψὲ ἤκοιεν.
 ὁ μὲν οὖν Χαιρέας. Ἐγὼ, ἧ δ' ὅς, ληρόν τινα ἐκρότου
 καὶ ἐλλόβια καὶ πέδας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ καὶ διὰ τοῦτο
 ὑμῖν ἐπιδείπνιος ἀφίγμαι. Ἐγὼ δέ, ἧ δ' ὅς ὁ Μεγαλώ-
 νυμος, περὶ ἄλλα εἶχον· ἦν μὲν γὰρ ἄδικος ἡ ἡμέρα, ὡς 335
 ἴστε, καὶ ἄλογος· ὡς ἂν οὖν ἐχεγλωττίας οὐσης οὔτε
 ῥησιμετερεῖν εἶχον οὔτε ἡμερολεγδὸν ὡς ὑδρονομεῖσθαι·
 πυθόμενος δὲ ὅτι ὁ στρατηγὸς ὀπτὸς ἐστί, λαβὼν ἄχρη-
 στα ἱμάτια εὐήτρια καὶ ἀφόρητα ὑποδήματα ἐξέφρησα
 ἐμαυτόν. 10. εἰτ' εὐθύς ἐντυγχάνω δαδούχῳ τε καὶ ἱερο-
 φάντῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀρρητοποιοῖς Δεινίαν σύρουσιν
 ἄργην ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ἔγκλημα ἐπάγοντας, ὅτι ὠνόμαζεν
 αὐτούς, καὶ ταῦτα εὖ εἰδὼς ὅτι ἐξ οὐπερ ὠσιώθησαν,
 ἀνώνυμοί τε εἰσι καὶ οὐκέτι ὀνομαστοὶ ὡς ἂν ἱερώνυμοι
 ἤδη γεγεννημένοι. ἐκάλει δ' οὖν με τοῦνομα. Οὐκ οἶδα,
 ἦν δ' ἐγὼ, ὃν λέγεις τὸν Δεινίαν. Ἔστιν, ἧ δ' ὅς, ἐν 336
 τοῖς σκιραφείοις ἐγκαψικίδαλος ἄνθρωπος τῶν αὐτολη-
 κύθων καὶ τῶν αὐτοκαβδάλων. αἰεὶ κουριῶν, ἐνδρομίδας
 ὑποδοῦμενος ἢ βαυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. Τί οὖν,
 ἦν δ' ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμηγέπη δίκην ἢ λὰξ πατήσας ᾤχετο;
 Καὶ μὴν ἐκεῖνός γε, ἧ δ' ὅς, ὁ τέως σαυλούμενος, ἤδη
 ἔμπεδός ἐστιν· ὁ γὰρ στρατηγὸς καίτοι ἀτιμαγελοῦντι
 καρπόδεσμά τε αὐτῷ περιθεῖς καὶ περιδέραιον ἐν ποδο-
 κάκαις καὶ ποδοστράβαις ἐποίησεν εἶναι. ὥστε ἐν δεσμοῖς 337
 ὧν ὑπέβδυλλέ τε ὁ κακοδαίμων ὑπὸ τοῦ δέους καὶ πορ-
 δαλέος ἦν καὶ χρήματα ἀντίψυχα διδόναι ἤθελεν. 11. Ἐμὲ
 δέ, ἧ δ' ὅς ὁ Εὐδημος, ὑπὸ τὸ ἀκροκνεφὲς μετεστείλατο
 Δαμασίας ὁ πάλαι μὲν ἀθλητῆς καὶ πολυνίκης, νῦν δὲ
 ἤδη ὑπὸ γήρωσ ἐξαθλος ὢν. οἶσθα τὸν χαλκοῦν τὸν
 ἐστῶτα ἐν τῇ ἀγορᾷ. καὶ τὰ μὲν πέττων τὰ δὲ εὔων διε-

- τέλεσεν. ἐξοικιεῖν γὰρ ἔμελλε τήμερον εἰς ἄνδρος τὴν
 338 θυγατέρα καὶ ἤδη ἐκάλλυνεν αὐτήν. εἶτα μερμέριόν τι
 κακὸν ἔμπεσὸν διέκοψε τὴν ἑορτήν· ὁ γὰρ υἱὸς αὐτοῦ ὁ
 Δίων, οὐκ οἶδ' ἐφ' ὅτῳ λυπηθεῖς, μᾶλλον δὲ θεοεχθρία
 σχεθεῖς ἀπῆγγεν ἑαυτὸν, καὶ εὖ ἴστε, ἀπωλώλει ἄν, εἰ
 μὴ ἐγὼ ἐπιστάς ἀπηγγόνισά τε αὐτὸν καὶ παρέλυσα τῆς
 ἔμβροχῆς, ἐπὶ πολὺ τε ὀκλαῶ παρακαθήμενος, ἐπινύσσω
 τὸν ἄνθρωπον, βαυκαλῶν καὶ διακωδωνίζων, μὴ πη ἔτι
 συνεχῆς εἶη τὴν φάρυγγα. τὸ δὲ μάλιστα ὀνήσαν ἐκεῖνο
 ἦν, ὅτι ἀμφοτέροις κατασχὼν αὐτοῦ τὰ ἄκρα διεπίεσα.
 12. Μῶν ἐκεῖνον, ἦν δ' ἐγὼ, φῆς Δίωνα τὸν καταπύ-
 γονα καὶ λακκοσχέαν, τὸν μύρωνα καὶ σχινοτροάκιαν
 νεανίσκον, ἀναφλῶντα καὶ βλιμάζοντα, ἦν τινα πεῶδη
 339 καὶ πόσθωνα αἰσθηται; Βινητιῶν ἐκεῖνός γε καὶ ληκα-
 λέος. ἀλλὰ τοί γε τὴν θεόν, ἧ δ' ὅς ὁ Εὐδήμος, θαυ-
 μάσας — Ἄρτεμις γὰρ ἐστὶν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ Σκο-
 πάδειον ἔργον — ταύτη προσπεσόντες ὃ τε Δαμασίας καὶ
 ἡ γυνὴ αὐτοῦ προεσβύτις ἤδη καὶ τὴν κεφαλὴν πολιὰς
 ἀκριβῶς ἰκέτευον ἐλεῆσαι σφᾶς· ἡ δὲ αὐτίκα ἐπένευσε,
 καὶ σῶς ἦν, καὶ νῦν Θεόδωρον, μᾶλλον δὲ περιφανῶς
 Ἄρτεμίδωρον ἔχουσι τὸν νεανίσκον. ἀνέθεσαν οὖν αὐτῇ
 τὰ τε ἄλλα καὶ βέλη καὶ τόξα, ὅτι χαίρει τούτοις· τοξότις
 γὰρ καὶ ἐκηβόλος καὶ τηλέμαχος ἦ Ἄρτεμις. 13. Πίνωμεν
 οὖν, ἧ δ' ὅς ὁ Μεγαλώνυμος, καὶ γὰρ καὶ λάγυρον του-
 340 τοπὴ παρηγηκότος ἦκω ὑμῖν κομίζων καὶ τροφαλίδας τυ-
 ροῦ καὶ ἐλαίας χαμαιπετεῖς — φυλάττω δ' αὐτὰς ὑπὸ
 σφραγῖσι θριπηδεστάτοις — καὶ ἄλλας ἐλαίας νευστάς
 καὶ πῆλινα ταυτὶ ποτήρια, ὄξυόστρακα, εὐπυιδάκωτα,
 ὡς ἐξ αὐτῶν πίνομεν, καὶ πλακοῦντα ἐξ ἐντέρων κρω-
 βυλώδη τὴν πλοκὴν. σὺ δ', ὦ παῖ, πλεόν μοι τοῦ ὕδατος
 ἔρχει, ὡς μὴ καρηβαρεῖν ἀρξαίμην κατὰ σοι τὸν παιδο-
 βοσκὸν καλῶ ἐπὶ σέ· ἴστε γὰρ ὡς ὀδυνώμαι καὶ διέμπι-

λον ἔχω τὴν κεφαλὴν. 14. μετὰ δὲ τὸν ποτὸν συνυθλήσομεν οἷα καὶ ἅττα ἐώθαμεν· οὐ γὰρ ἄκαιρον δῆπουθεν ἐνοινοφλύειν. Ἐπαινῶ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, καὶ γὰρ ὅτιπερ ὄφελός ἐσμεν τῆς ἀττικίσεως ἄκρον. Εὐ λέγεις, ἦ δ' ὅς ὁ Καλλικλῆς· τὸ γὰρ ἐρεσχηλεῖν ἀλλήλους συχνάκις λάλης θηγάνη γίνυται. Ἐγὼ δέ, ἦ δ' ὅς ὁ Εὐδήμος, — κρύος 341 γὰρ ἐστίν — ἦδιον ἂν εὐζωροτέρῳ ὑποπυκνάζοιμι· καὶ γὰρ χειμοθνής εἰμι, καὶ χλιανθεῖς ἦδιον ἂν ἀκούοιμι τῶν χειροσόφων τούτων τοῦ τε ἀύλητοῦ καὶ τῆς βαρβιτωδοῦ. 15. Τί ταῦτα ἐφησθα, ὦ Εὐδήμε; ἦν δ' ἐγώ· ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις ὡς ἀστόμοις οὔσι καὶ ἀπεγλωττισμένοις; ἐμοὶ δὲ ἡ γλώττιά τε ἦδη λογαῖ καὶ δὴ ἀνηγόμεν γε ὡς ἀρχαιολογήσων ὑμῖν καὶ κατανίψων ἀπὸ γλώττης ἅπαντας. ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον εἰργάσω με ὥσπερ εἴ τις ὀλκάδα τριάρμενον ἐν οὐρίῳ πλέουσαν, ἐμπεπνευματωμένον τοῦ ἀκατίου, εὐφοροῦσάν τε καὶ ἀκροκυματοῦσαν, ἔκτοράς τινας ἀμφιστόμους καὶ ἰσχάδας σιδηραῖς ἀφεις καὶ ναυσιπέδας ἀναχαιτιζοὶ τοῦ δρόμου τὸ ῥόθιον φθόνῳ τῆς εὐηνεμίας. Οὐκοῦν, ἦ δ' ὅς, σὺ μὲν, εἰ βούλει, πλεῖ καὶ νεῖ καὶ θεῖ 342 κατὰ τοῦ κλύδωνος, ἐγὼ δὲ ἀπόγειος πίνων ἅμα ὥσπερ ὁ τοῦ Ὀμήρου Ζεὺς ἢ ἀπὸ φαλάκρων ἢ ἀπὸ τῆς ἀκρουρανίας ὄψομαι διαφερόμενόν σέ τε καὶ τὴν ναῦν προύμνηθεν ἀπὸ τοῦ ἀνέμου κατοουρουμένην.“

16. ΛΥΚ. Ἄλις, ὦ Λεξίφανες, καὶ ποτοῦ καὶ ἀναγνώσεως. ἐγὼ γοῦν ἦδη μεθύω σοι καὶ ναυτιῶ καὶ ἦν μὴ τάχιστα ἐξεμέσω πάντα ταῦτα ὅποσα διεξελήλυθας, εὐ ἴσθι, κορυβαντιάσειν μοι δοκῶ περιβομβούμενος ὑφ' ὧν κατεσκεδάσάς μου ὀνομάτων. καίτοι τὸ μὲν πρῶτον γελᾶν ἐπῆει μοι ἐπ' αὐτοῖς, ἐπειδὴ δὲ πολλὰ καὶ πάντα ὅμοια ἦν, ἠλέουν σε τῆς κακοδαιμονίας ὄρων εἰς λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπτωκότα καὶ νοσοῦντα νόσον τὴν μεγίστην, μᾶλλον δὲ μελαγχολῶντα. 17. ζητῶ οὖν πρὸς

έμαντὸν ὀπόθεν τὰ τοσαῦτα κακὰ συνελέξω καὶ ἐν ὀπόσω χρόνῳ καὶ ὅπου κατακλείσας εἶχες τοσοῦτον ἐσμὸν ἀτόπων καὶ διαστρόφων ὀνομάτων, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίησας, τὰ δὲ κατορωρυγμένα ποθὲν ἀνασπῶν κατὰ τὸ ἱαμβεῖον

ὄλοιο θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφορὰς·

343 τοσοῦτον βόρβορον συνερανίσας κατήντλησάς μου μηδὲν σε δεινὸν εἰργασμένον. δοκεῖς δέ μοι μήτε φίλον τινὰ ἢ οἰκτεῖον ἢ εὖνουν ἔχειν μήτε ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πώποτε καὶ παρρησίαν ἄγοντι ἐντετυχηκέσαι, ὃς τάληθὲς εἰπῶν ἔπαυσεν ἂν σε ὑδέρω μὲν ἐχόμενον καὶ ὑπὸ τοῦ πάθους διαρραγῆναι κινδυνεύοντα, σαυτῷ δὲ εὖσαρκοι εἶναι δοκοῦντα καὶ εὐρωστίαν οἴομενον τὴν συμφορὰν καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ἀνοήτων ἐπαινούμενοι ἀγνοούντων ἢ πάσχεις, ὑπὸ δὲ τῶν πεπαιδευμένων εἰκότως ἐλεούμενοι. 18. ἀλλ' εἰς καλὸν γὰρ τουτοῖ Σώπολι ὀρῶ τὸν ἱατρὸν προσιόντα, φέρει τούτῳ ἐγχειρίσαντές σε καὶ διαλεχθέντες ὑπὲρ τῆς νόσου ἱασίν τινα σοι εὐρώμεθα· συνετὸς γὰρ ἀνὴρ καὶ πολλοὺς ἤδη παραλαβὼν ὥσπερ σὲ ἡμιμανεῖς καὶ κορυζῶντας ἀπήλλαξεν ἐγχείας φάρμακον. χαῖρε, Σώπολι, καὶ τουτοῖ Λεξιφάνην παραλαβὼν ἑταῖρον, ὡς οἶσθα, ἡμῖν ὄντα, λήρω δὲ νῦν καὶ ξένη περὶ τὴν φωνὴν νόσῳ ξυτόντα καὶ κινδυνεύοντα ἤδη τελέως ἀπολωλέναι σῶσον ἐνὶ γέ τῳ τρόπῳ.

19. ΛΕΞ. Μὴ ἐμέ, Σώπολι, ἀλλὰ τουτοῖ Λυκῖνον, 344 ὃς περιφανῶς μακκοῦ καὶ ἀνδρας πεφρονωμένους ὀλισθογνωμορεῖν οἶεται καὶ κατὰ τὸν Μνησάρχου τὸν Σάμιον σιωπὴν καὶ γλωτταργίαν ἡμῖν ἐπιβάλλει. ἀλλὰ μὰ τὴν ἀνασχυρτον Ἀθηναῖν καὶ τὸν μέγαν θηροιομαχον Ἡρακλέα οὐδ' ὅσον τοῦ γρῦ καὶ τοῦ φρεῖ φροντιοῦμεν αὐτοῦ· ὀττεύομαι γοῦν μηδὲ ὄλωσ ἐντυγχανεῖν αὐτῷ. εἶοκα δὲ καὶ ῥιναυλήσειν τοιαῦτα ἐπιτιμῶντος ἀκοῦων. καὶ ἤδη

γε ἄπειμι παρὰ τὸν ἐταίριον Κλεινίαν, ὅτι πυνθάνομαι χρόνου ἤδη ἀκάθαρτον εἶναι αὐτῷ τὴν γυναῖκα καὶ ταύτην νοσεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ. ὥστε οὐκέτι οὐδ' ἀναβαίνει αὐτήν, ἀλλ' ἄβατος καὶ ἀνήροτός ἐστι.

20. ΣΩΠ. Τί δὲ νοσεῖ, ὦ Λυκῖνε, Λεξιφάνης;

ΛΥΚ. Αὐτὰ ταῦτα, ὦ Σώπολι. οὐκ ἀκούεις ἃ φθέγγεται; καὶ ἡμᾶς τοὺς νῦν προσομιλοῦντας καταλιπὼν πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέγεται διαστρέφων τὴν γλῶτταν καὶ ταυτὶ τὰ ἀλλόκοτα συντιθεῖς καὶ σπουδὴν ποιούμενος ἐπ' αὐτοῖς, ὡς δὴ τι μέγα ὄν, εἴ τις ξενίζοι 345 καὶ τὸ καθεστηκὸς νόμισμα τῆς φωνῆς παρακόπτοι.

ΣΩΠ. Μὰ Δί' οὐ μικρὰν τινα λέγεις τὴν νόσον, ὦ Λυκῖνε. βοηθητέα γοῦν τῷ ἀνδρὶ πάσῃ μηχανῇ καὶ — κατὰ θεὸν γὰρ τῶν χολωτῶν τινι φάρμακον τουτὶ κερασάμενος ἀπήειν, ὡς πῶν ἐμέσειε — φέρε πρῶτος αὐτὸς πῖθι, ὦ Λεξιφάνες, ὡς ὑγιῆς ἡμῖν καὶ καθαρὸς γένοιτο τῆς τοιαύτης τῶν λόγων ἀτοπίας κενωθεῖς. ἀλλὰ πείσθητί μοι καὶ πῖθι καὶ ῥᾶων ἔση.

ΛΕΞ. Οὐκ οἶδ' ὃ καὶ δράσετέ με, ὦ Σώπολι, σύ τε καὶ Λυκῖνος, πιπίσκοντες τουτουὶ τοῦ φαρμάκου. δέδοικα γοῦν μὴ πτώμα γένοιτό μοι τοῦτο τῶν λόγων τὸ πῶμα.

ΛΥΚ. Πῖθι καὶ μὴ μέλλε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη φρονοίης καὶ λέγοις.

ΛΕΞ. Ἴδου πείθομαι καὶ πίομαι. φεῦ, τί τοῦτο; πολὺς ὁ βορβορυγμός. ἐγγαστρίμυθόν τινα ἔοικα πεπωκέναι.

21. ΣΩΠ. Ἄρξαι δὴ ἐμεῖν. βαβαῖ. πρῶτον τουτὶ τὸ 346 μῶν, εἶτα μετ' αὐτὸ ἐξελήλυθε τὸ κᾶτα, εἶτα ἐπ' αὐτοῖς τὸ ἦ δ' ὅς καὶ ἀμηγέπη καὶ λῶστε καὶ δήπουθεν καὶ συνεχῆς τὸ ἄττα. βίασαι δ' ὅμως, κάθες εἰς τὴν φάρυγγα τοὺς σακτύλους. οὐδέπω τὸ ἶκταρ ἐμήμεκας οὐδὲ τὸ σκορδινᾶσθαι οὐδὲ τὸ τευτάζεσθαι οὐδὲ τὸ σκύλεσθαι. πολλὰ

ἔτι ὑποδέδυκε καὶ μεστή σοι αὐτῶν ἢ γαστήρ. ἄμεινον δέ, εἰ καὶ κάτω διαχωρήσειεν ἂν ἔνια· ἢ γοῦν σιληπορδία μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται συνεκπεσοῦσα μετὰ τοῦ πνεύματος. ἀλλ' ἤδη μὲν καθαρὸς οὔτοσὶ πλήν εἴ τι μεμύνηκεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐντέροις. σὺ δὲ τὸ μετὰ τοῦτο παραλαβὼν αὐτόν, ᾧ Λυκῖνε, μεταπαίδευε καὶ δίδασκε ἅ ἡρῆ λέγειν.

22. ΛΥΚ. Οὕτω ποιήσομεν, ᾧ Σώπολι, ἐπειδήπερ ἡμῖν προωδοποιῆται τὰ παρὰ σοῦ· καὶ πρὸς σὲ τὸ λοιπόν, ᾧ Λεξιφάνης, ἢ συμβουλή. εἶπερ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς
 347 ἐπαινείσθαι ἐπὶ λόγοις κὰν τοῖς πλήθεσιν εὐδοκιμεῖν, τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα φεῦγε καὶ ἀποτρέπου, ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν καὶ ὑπὸ διδασκάλους αὐτούς ἀναγνοὺς μέτιθι ἐπὶ τοὺς ῥήτορας καὶ τῇ ἐκείνων φωνῇ συντραφεῖς ἐπὶ τὰ Θουκυδίδου καὶ Πλάτωνος ἐν καιρῷ μέτιθι πολλὰ καὶ τῇ καλῇ κωμωδίᾳ καὶ τῇ σεμνῇ τραγωδίᾳ ἐγγεγυμνασμένος· παρὰ γὰρ τούτων ἅπαντα τὰ καλλίστα ἀπανθισάμενος ἔση τις ἐν λόγοις· ὡς νῦν γε ἐλελήθεις σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν κοροπλάθων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαττομένοις ἑοικώς, κεχρωσμένος μὲν τῇ μίλτῳ καὶ τῷ κυανῷ, τὸ δ' ἐνδοθεν πήλινός τε καὶ εὐθρυπτος ὢν.
 23. ἐὰν ταῦτα ποιῆς πρὸς ὀλίγον τὸν ἐπὶ τῇ ἀπαιδευσίᾳ ἐλεγχον ὑπομείρας καὶ μὴ αἰδεσθῆις μεταμανθάνων, θαρρῶν ὁμιλήσεις τοῖς πλήθεσι καὶ οὐ καταγελασθήσῃ ὥσπερ νῦν οὐδὲ διὰ στόματος ἐπὶ τῷ χείρονι τοῖς ἀρίστοις ἔση, Ἑλληνα καὶ Ἀτικὸν ἀποκαλούντων σε τὸν μηδὲ βαρβάρων ἐν τοῖς σαφεστάτοις ἀριθμεῖσθαι ἄξιον. πρὸ
 348 πάντων δὲ ἐκεῖνο μέμνησόν μοι, μὴ μιμεῖσθαι τῶν ὀλίγων πρὸ ἡμῶν γενομένων σοφιστῶν τὰ φανυλότατα μηδὲ περιεσθίειν ἐκεῖνα ὥσπερ νῦν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα καταπατεῖν, ζηλοῦν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγματῶν. μηδέ σε θελεγέωσαν αἱ ἀνεμῶναι τῶν λόγων, ἀλλὰ κατὰ τὸν

τῶν ἀθλητῶν νόμον ἢ στερορά σοι τροφή συνήθης ἔστω, μάλιστα δὲ Χάρισι καὶ σαφηνεία θυε, ὧν πάμπολυ λίαν νῦν ἀπολέλειψο. 24. καὶ ὁ τυφός δὲ καὶ ἡ μεγαλαυχία καὶ ἡ κακοήθεια καὶ τὸ βρενθύεσθαι καὶ λαρυγγίζειν ἄπέστω καὶ τὸ διασιλλαίνειν τὰ τῶν ἄλλων καὶ οἶεσθαι ὅτι πρῶτος ἔσῃ αὐτός, ἦν τὰ πάντων συκοφαντῆς. καὶ μὴν κάκεινο οὐ μικρόν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἀμαρτάνεις, ὅτι οὐ πρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων προ-
 παρεσκευασμένος ἔπειτα κατακοσμεῖς τοῖς ῥήμασι καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλὰ ἦν που ῥῆμα ἔκφυλον εὐρύης ἢ αὐτὸς πλασαμενος οἰηθῆς εἶναι καλόν, τούτῳ ζητεῖς διάνοιαν ἐφαρμόσαι καὶ ζημίαν ἡγήῃ, ἂν μὴ παραβύσης αὐτό που, 349
 κἂν τῷ λεγομένῳ μηδ' ἀναγκαῖον ἦ, οἷον πρῶην τὸν θυ-
 μάλωπα οὐδὲ εἰδῶς ὅ τι σημαίνει, ἀπέριψας οὐδὲν εἰκότα τῷ ὑποκειμένῳ. καὶ οἱ μὲν ἰδιῶται πάντες ἐτεθή-
 πεσαν ὑπὸ τοῦ ξένου πληγέντες τὰ ὦτα, οἱ πεπαιδευμένοι δὲ ἐπ' ἀμφοτέροις καὶ σοὶ καὶ τοῖς ἐπαινοῦσιν ἐγέλων
 25. τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκεῖνό ἐστιν. ὅτι ὑπεράττικος εἶναι ἀξιῶν καὶ τὴν φωνὴν εἰς τὸ ἀρχαιότα-
 τον ἀπηκριβωμένος τοιαῦτα ἔνια, μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμιγνύεις τοῖς λόγοις, ἃ μὴδὲ παῖς ἄρτι μανθάνων ἀγνοήσειεν ἂν· οἷον ἐκεῖνα πῶς οἶει κατὰ γῆς δῦναι ἠυχόμην ἀκούων σου ἐπιδεικνυμένου, ὅτε χιτώνιον μὲν καὶ τὸ ἀνδρεῖον ᾧου λέγεσθαι, δουλάρια δὲ καὶ τοὺς ἄρ-
 ρενας τῶν ἀκολούθων ἀπεκάλεις. ἃ τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι χιτώνιον μὲν γυναικὸς ἐσθῆς, δουλάρια δὲ τὰ θῆλεα κα-
 λοῦσι; καὶ ἄλλα πολὺ τούτων προφανέστερα, οἷον τὸ ἵπτατο καὶ τὸ ἀπαντώμενος καὶ τὸ καθεσθεῖς οὐδὲ μετοι-
 κικὰ τῆς Ἀθηναίων φωνῆς. ἡμεῖς οὐδὲ ποιητὰς ἐπαι-
 νοῦμεν τοὺς κατάγλωττα γράφοντας ποιήματα. τὰ δὲ σά, ὡς περὶ μέτροις παραβάλλειν. καθάπερ ὁ Δωσιάδα βω- 350
 μὸς ἂν εἴη καὶ ἡ τοῦ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἰ τις

ἔτι τούτων τὴν φωνὴν κακοδαιμονέστερος. ἂν ταῦτα ζηλώσης καὶ μεταμάθῃς, ἄριστα βεβουλευμένος ὑπὲρ σεαυτοῦ ἔσῃ· ἦν δὲ λάθῃς αὐθις εἰς τὴν λιχνείαν κατολισθῶν, ἐμοὶ μὲν ἀποπεπλήρωται ἡ παραίνεσις, σὺ δὲ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἂν γε καὶ ξυνηῆς χείρων γενόμενος.

ΕΥΝΟΥΧΟΣ.

1. ΠΑΜΦΙΛΟΣ. Πόθεν, ὦ Λυκίνε, ἢ τί γελῶν ἡμῖν ἀφῖξαι; ἀεὶ μὲν γὰρ φαιδρὸς ὢν τυγχάνεις· τουτὶ δὲ πλεόν τοῦ συνήθους εἶναί μοι δοκεῖ. ἐφ' ὅτῳ μηδὲ κατέχειν δυνατὸς εἶ τὸν γέλωτα.

ΛΥΚΙΝΟΣ. Ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἦκω σοι, ὦ Πάμφιλε· τοῦ γέλωτος δὲ αὐτίκα κοινωὸν ποιήσομαί σε, ἦν ἀκού-
351 σῃς οἷα δίκη δικαζομένη παρεγενόμην, φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους ἐριζόντων.

ΠΑΜΦ. Καὶ τοῦτο μὲν ὡς ἀληθῶς γελοῖον λέγεις τὸ φιλοσοφοῦντας δικάζεσθαι πρὸς ἀλλήλους, δέον, εἰ καὶ τι μέγα εἴη, κατ' εἰρήνην ἐν σφίσι διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα.

2. ΛΥΚ. Πόθεν, ὦ μακάριε, κατ' εἰρήνην ἐκεῖνοι, οἳ γε ξυμπεσόντες ὅλας ἀμαξας βλασφημιῶν κατεσκέδασαν ἀλλήλων κεκραγότες καὶ ὑπερδιατεινόμενοι;

ΠΑΜΦ. Ἦ που, ὦ Λυκίνε, περὶ τῶν λόγων διεφέροντο τὰ συνήθη ταῦτα ἑτερόδοξοι τυγχάνοντες;

ΛΥΚ. Οὐδαμῶς, ἀλλ' ἑτεροῖόν τι τοῦτο ἦν· ὁμόδοξοι γὰρ ἀμφω καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων. δίκη δὲ ὁμῶς συνειστιγχει καὶ δικασταὶ ψηφοφοροῦντες ἦσαν οἱ ἄριστοι καὶ πρεσβύτατοι καὶ σοφωτάτοι τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ ἐφ

ὧν ἂν τις ἠδέσθῃ παρὰ μέλος τι φθεγξάμενος, οὐχ ὅπως ἐς τοσαύτην ἀναισχυντίαν τραπόμενος.

ΠΑΜΦ. Οὐκοῦν λέγοις ἂν ἤδη τὸ κεφάλαιον τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐτὸς εἰδείην ὅτι σοὶ τὸ κεκινηκὸς εἶη τὸν τοσοῦτον γέλωτα.

3. ΑΥΚ. Συντέτακται μὲν, ὦ Πάμφιλε, ὡς οἶσθα, 352
ἐκ βασιλέως μισθοφορὰ τις οὐ φανύλη κατὰ γένη τοῖς φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω καὶ Πλατωνικοῖς καὶ Ἐπικουρείοις, ἔτι δὲ καὶ τοῖς ἐκ τοῦ περιπάτου, τὰ ἴσα τούτοις ἅπασιν. ἔδει δὲ ἀποθανόντος αὐτῶν τινος ἄλλον ἀντικαθίστασθαι δοκιμασθέντα ψήφῳ τῶν ἀρίστων. καὶ τὰ ἄθλα οὐ βοεῖη τις ἦν κατὰ τὸν ποιητὴν οὐδὲ ἱερῆιον, ἀλλὰ μύριαι κατὰ τὸν ἐνιαυτόν, ἐφ' ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νέοις.

ΠΑΜΦ. Οἶδα ταῦτα· καὶ τινὰ φασιν αὐτῶν ἔναγχος ἀποθανεῖν, τῶν Περιπατητικῶν οἶμαι τὸν ἕτερον. 353

ΑΥΚ. Αὕτη, ὦ Πάμφιλε, ἡ Ἐλένη, ὑπὲρ ἧς ἔμονομάχουν πρὸς ἀλλήλους. καὶ ἄχρι γε τούτου γελοῖον οὐδὲν ἦν ἐκείνοις ἢ τὸ φιλοσόφους εἶναι φάσκοντας καὶ χρημάτων καταφρονεῖν ἔπειτα ὑπὲρ τούτων ὡς ὑπὲρ πατρίδος κινδυνευούσης καὶ ἱερῶν πατρῶων καὶ τάφων προγονικῶν ἀγωνίζεσθαι.

ΠΑΜΦ. Καὶ μὴν καὶ τὸ δόγμα τοῦτό γέ ἐστι τοῖς Περιπατητικοῖς, τὸ μὴ σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τρίτον τι ἀγαθὸν καὶ τοῦτο οἶεσθαι.

ΑΥΚ. Ὅρθῶς λέγεις. φασι γὰρ οὖν ταῦτα, καὶ κατὰ 354
τὰ πάτρια ἐγίννετο αὐτοῖς ὁ πόλεμος. 4. τὰ μετὰ ταῦτα δὲ ἤδη ἄκουε. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοι τὸν ἐπιτάφιον τοῦ ἀποθανόντος ἐκείνου ἠγωνίζοντο· δύο δὲ μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφήριστοι αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύτερος — οἶσθα ὃν λέγω, τὸν ἐριστικόν — καὶ Βαγῶας ὁ εὐνούχος εἶναι δοκῶν. τὰ μὲν οὖν τῶν λόγων προηγῶνιστο αυτοῖς καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἐκάτερος τῶν δογμάτων ἐπεδέδεικτο καὶ

ὅτι τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων εἶχετο· καὶ μὰ τὸν Δί' οὐδέτερος αὐτῶν ἀμείνων ἦν. 5. τὸ δ' οὖν τέλος τῆς δίκης ἐς τοῦτο περιέστη· ἀφήμενος γὰρ ὁ Διοκλῆς τοῦ δεικνύναι τὰ αὐτοῦ μετέβαινε ἐπὶ τὸν Βαγῶαν καὶ διελέγγειν ἐπειρᾶτο μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ· κατὰ ταῦτά δὲ καὶ ὁ Βαγῶας ἀντεξήταξε τὸν ἐκείνου βίον.

ΠΑΜΦ. Εἰκότως, ὦ Λυκίνε· καὶ τὰ πλείω γε τοῦ λόγου περὶ τούτου μᾶλλον ἐχρῆν εἶναι αὐτοῖς· ὡς ἐγῶγε, εἰ δικάζων ἐτύγχανον, ἐπὶ τῷ τοιούτῳ τὸ πλεῖον διατρίψαι ἂν μοι δοκᾷ τὸν ἄμεινον βιοῦντα μᾶλλον ἢ τὸν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῖς προχειρότερον ζητῶν καὶ οἰκειότερον τῇ νίκη νομιζων.

6. ΛΥΚ. Εὐ λέγεις καὶ μὲ ὁμόψηφον ἐν τούτῳ ἔχεις. 355 ἐπεὶ δὲ ἅλις μὲν εἶχον βλασφημιῶν, ἅλις δὲ ἐλέγγων, τὸ τελευταῖον ἤδη ὁ Διοκλῆς ἔφη, μηδὲ τὴν ἀρχὴν θεμιτὸν εἶναι τῷ Βαγῶα μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ ἀριστείων εὐνοῦχῳ γε ὄντι, ἀλλὰ τοὺς τοιοῦτους οὐχ ὅπως τούτων ἀποκεκλεισθαι ἤξιον, ἀλλὰ καὶ ἱερῶν αὐτῶν καὶ περιορρανηρίων καὶ τῶν κοινῶν ἀπάντων συλλόγων, δυσσοιῶνιστόν τι ἀποφαίνων καὶ δυσάντητον θέαμα. εἰ τις ἔωθεν ἐξῶν ἐκ τῆς οἰκίας ἴδοι τοιοῦτόν τινα, καὶ πολὺς ἦν ὁ περὶ τούτου λόγος, οὔτε ἄνδρα οὔτε γυναῖκα εἶναι τὸν εὐνοῦχον λέγοντος, ἀλλὰ τι συνθετον καὶ μικτὸν καὶ τερατώδες ἐξω τῆς ἀνθρωπείας φύσεως.

ΠΑΜΦ. Καιρὸν γε τὸ ἐγκλημα φης, ὦ Λυκίνε, καὶ ἤδη γελᾶν καὶ αὐτός, ὦ ἑταῖρε, προάγομαι τῆς παραδόξου ταύτης κατηγορίας ἀκούων. τί δ' οὖν ἄτερος; ἄρα τὴν ἡσυχίαν ἤγαγεν, ἢ τι πρὸς ταῦτα καὶ αὐτὸς ἀντειπεῖν ἐτόλμησε;

7. ΛΥΚ. Τὰ μὲν πρῶτα ὑπ' αἰδοῦς καὶ δειλίας --- οἰκειὸν γὰρ αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον — ἐπὶ πολὺ ἐσιωπα καὶ ἡρῆθρια καὶ ἰδίων φανερός ἦν, τέλος δὲ λεπτόν τι καὶ

γυναικειον ἐμφθεγξάμενος ου δίκαια ποιεῖν ἐφι, τὸν Διο-
 κλέα φιλοσοφίας ἀποκλείοντα εὐνοῦχον ὄντα, ἧς καὶ γυ-
 ναιξὶ μετεῖναι· καὶ παρήγοντο Ἀσπασία καὶ Διοτίμα καὶ
 Θαρρηλία συνηγορήσουσαι αὐτῶ, καὶ τις Ἀκαδημαϊκὸς 356
 εὐνοῦχος ἐκ Κελτῶν ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκιμήσας ἐν
 τοῖς Ἑλλήσιν. ὁ Διοκλῆς δὲ κακεῖνον αὐτόν, εἰ περιῆν
 καὶ τῶν ὁμοίων μετεποιεῖτο, εἶρξεν ἂν οὐ καταπλαγείς
 αὐτοῦ τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαν· καὶ τινας καὶ αὐτὸς
 ἀπεμνημόνευε λόγους καὶ πρὸς ἐκεῖνον ὑπὸ τε Στωϊκῶν
 καὶ Κυνικῶν μάλιστα εἰρημένους πρὸς τὸ γελοϊότερον
 ἐπὶ τῷ ἀτελεῖ τοῦ σώματος. 8. ἐν τούτοις ἦν τοῖς δικα-
 σταῖς ἢ διατριβῇ· καὶ τὸ κεφάλαιον ἦδη τοῦ σκέμματος
 τοῦτο ἐτύγγανεν ὄν, εἰ δοκιμαστέος εὐνοῦχος ἐπὶ φιλο-
 σοφίαν παρελθὼν καὶ νέων προστασίαν ἐγχειρισθῆναι
 ἀξιῶν· τοῦ μὲν καὶ σῆμα καὶ σώματος εὐμοιρίαν προσεῖ-
 ναι φιλοσόφῳ δεῖν λέγοντος, καὶ τὸ μέγιστον, πῶγωνα
 βαθὺν ἔχειν αὐτόν καὶ τοῖς προσιοῦσι καὶ μανθάνειν
 βουλομένοις ἀξιόπιστον καὶ πρόποντα ταῖς μυρίαῖς, ἃς
 χρῆ παρὰ βασιλέως ἀποφέρεισθαι, τὸ δὲ τοῦ εὐνοῦχου καὶ
 τῶν βακῆλων χεῖρον εἶναι· τους μὲν γὰρ κἂν πεπειρα- 357
 σθαί ποτε ἀνδρείας, τοῦτον δὲ ἐξ ἀρχῆς εὐθύς ἀποκε-
 κόφθαι καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶον εἶναι κατὰ ταῦτά ταῖς
 κορώναις, αἷ μήτε περιστεραῖς μήτε κόραξιν ἐναριθμοῦν-
 το ἂν. 9. τοῦ δὲ οὐ σωματικὴν λέγοντος εἶναι τὴν κρίσιν,
 ἀλλ' ἀλκὴν ψυχῆς καὶ τῆς γνώμης ἐξέτασιν δεῖν γίνεσθαι
 καὶ τῆς τῶν δογμάτων ἐπιστήμης, εἶθ' ὁ Ἀριστοτέλης
 ἐκαλεῖτο μάρτυς τοῦ λόγου εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἐρ-
 μείαν τὸν εὐνοῦχον τὸν ἐκ τοῦ Ἀταρνέως τύραννον ἄκρι
 τοῦ καὶ θύειν αὐτῷ κατὰ ταῦτά τοῖς θεοῖς. καὶ τι καὶ
 ἐτόλμα προστιθέναι ὁ Βαγῶας τοιοῦτον, ὡς πολὺ ἐπιτη-
 δειώτερος εὐνοῦχος τοῖς νέοις διδάσκαλος οὐδὲ διαβολὴν
 τινα πρὸς αὐτοὺς ἐνδῆξασθαι δυνάμενος οὐδὲ τὸ τοῦ

Σωκράτους ἐκεῖνο ἐγκλημα παθεῖν ἂν ὡς διαφθεῖρων τὰ μειράκια. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀγένειον μάλιστα ἐσκώφθη, χαριέντως τοῦτο, ὡς γοῦν ᾤετο, προσέρριψεν·

358 ἀπὸ πάγωνος, ἔφη, βαθέος κρίνεσθαι δέοι τοὺς φιλοσοφούντας, τὸν τράγον ἂν δικαιότερον προκριθῆναι πάντων. 10. ἐν τούτῳ τρίτος ἄλλος παρεστώς — τὸ δὲ ὄνομα ἐν ἀφανεί κείσθω — Καὶ μὴν, ἔφη, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτοσι ὁ τὰς γνάθους λείος καὶ τὸ φώνημα γυναικεῖος καὶ τὰ ἄλλα εὐνούχῳ εἰκῶς εἰ ἀποδύσαιτο, πάνυ ἀνδρεῖος ὑμῖν φανεῖται· εἰ δὲ μὴ ψεύδονται οἱ περὶ αὐτοῦ λέγοντες, καὶ μοιχὸς ἐάλω ποτέ, ὡς ὁ ἄξων φησὶν, ἄρθρα ἐν ἄρθροις ἔχων· ἀλλὰ τότε μὲν ἐς τὸν εὐνούχον ἀναφυγῶν καὶ τοῦτο κρησφύγετον εὐρόμενος ἀφείδη, ἀπιστησάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τότε δικαστῶν ἀπὸ γε τῆς φανεραῆς ὄψεως· νῦν δὲ κἂν παλινωδῆσαι μοι δοκεῖ τοῦ προκειμένου μισθοῦ ἕνεκα. 11. τούτων δὴ λεγομένωι παρὰ πάντων μὲν γέλως ἐγίγνετο, ὡς τὸ εἰκός. Βαγῶας δὲ μᾶλλον ἐταράττετο καὶ παντοῖος ἦν ἐς μυρία τραπομενος χρώματα καὶ ψυχρῶ τῷ ἰδρωτὶ θρόμενος, καὶ οὔτε συγκατατίθεσθαι τῷ περὶ τῆς μοιχείας ἐγκλήματι καλῶς ἔχειν ᾤετο οὔτε ἀχρεῖον αὐτῷ τὴν κατηγορίαν ταύτην ἐς τὸν παρόντα ἀγῶνα ἡγεῖτο εἶναι.

ΠΑΜΦ. Γελοῖα, ὦ Λυκίνε, ὡς ἀληθῶς ταῦτα καὶ εἰσικεν οὐ τὴν τυχοῦσαν ὑμῖν διατριβὴν παρεσχῆσθαι. τὸ δ' οὖν τέλος τί ἐγένετο καὶ πῶς ἐγνώσαν ὑπὲρ αὐτῶν οἱ δικασταί;

359 12. ΛΡΚ. Οὐχ ὁμοψῆφοι πάντες ἦσαν, ἀλλ' οἱ μὲν ἡξιούν ἀποδύσαντας αὐτὸν ὥσπερ τοὺς ἀργυρωνήτους ἐπισκοπεῖν, εἰ δύναιτο φιλοσοφεῖν τὰ γε πρὸς τῶν ὄρχεων· οἱ δὲ ἔτι γελοιώτερον μεταστειλαμένους τινὰς τῶν ἐξ οἰκήματος γυναικῶν κελεύειν αὐτὸν συνεῖναι καὶ ὀπιεῖν, καὶ τινα τῶν δικαστῶν τὸν πρεσβυτάτου τε καὶ

πιστότατον ἐφεστῶτα ὄραν, εἰ φιλοσοφεῖ. μετὰ δὲ ἐπεὶ πάντας ὁ γέλως κατεῖχε καὶ οὐδείς ὅστις οὐ τὴν γαστέρα ἤλγει βρασσόμενος ὑπ' αὐτοῦ, ἐγνωσαν ἀναπόμπιμον ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴν δίκην. 13. καὶ νῦν ἄτερος μὲν πρὸς τὴν τῶν λόγων ἐπίδειξιν, ὡς φασι, γυμνάζεται καὶ παρασκευάζεται καὶ κατηγορίαν συγκροτεῖ καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἐγκλημα ὑποκινεῖ ἐναντιώτατον αὐτῷ, καὶ οὗτος κατὰ τοὺς φαύλους τῶν ρητόρων τοῦτο ποιῶν καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας τὸν ἀντίδικον ἐκ τοῦ ἐγκλήματος καταλέγων· τῷ Βαγῶα δὲ ἕτερα, ὡς φασι, μέλει καὶ ἀνδρίζεται τὰ πολλὰ καὶ διὰ χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα καὶ τέλος κρατήσκειν ἐλπίζει, ἣν ἐπίδειξιν ὡς οὐδὲν χείρων ἐστὶ τῶν τὰς ἵππους ἀναβαινόντων ὄνων. αὕτη γάρ, ὣς ἑταῖρε, φιλοσοφίας ἀρίστη κρίσις ἔοικεν εἶναι καὶ ἀπόδειξις ἀναντίλεκτος. ὥστε καὶ τὸν υἱὸν — ἔτι δέ μοι κομιδῇ νέος ἐστίν — εὐξαίμην ἂν οὐ τὴν γνώμην οὐδὲ τὴν γλῶτταν ἀλλὰ τὸ αἰδοῖον ἔτοιμον ἐς φιλοσοφίαν ἔχειν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑΣ.

360

1. Ἀμφί τε οὐρανοῦ ἀμφί τε ἀστέρων ἡ γραφή, οὐκ αὐτέων ἀστέρων οὐδ' αὐτέου πέρι οὐρανοῦ, ἀλλὰ μαντηίης καὶ ἀληθείης, ἣ δὴ ἐκ τουτέων ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λόγος οὐχ ὑποθημοσύνην ἔχει οὐδὲ διδασκαλίην ἐπαγγέλλεται, ὅπως ταύτην τὴν μαντοσύνην διενεκτέον, ἀλλὰ μέμφομαι ὁκόσοι σοφοὶ ἔοντες τὰ μὲν ἄλλα ἐπασκέουσι καὶ πᾶσι τοῖς ἑωυτέων ἀπηγέονται, μούνην δ' ἀστρολογίην οὔτε τιμέουσιν οὔτε ἐπασκέουσι. 2. καὶ ἡ μὲν σοφίη παλαιὴ οὐδὲ νέον ἐς ἡμέας ἀπίκετο, ἀλλ' ἐστὶν ἔργον ἀρχαίων βασιλέων θεοφιλέων. οἱ δὲ νῦν ἀμα-

- 361 θλίη και ῥαθυμίη και προσέτι μισοπονίη κείνοισί τε ἀντί-
 ξοα φρονέουσι και εὖτ' ἂν ἀνδράσιν ἐπικυρώσωσι ψεύ-
 δεα μαντευομένοισι, ἄστρον τε κατηγοροῦσι και αὐτὴν
 ἀστρολογίην μισέουσιν, οὐδέ μιν οὔτε ὑγιέα οὔτε ἀληθέα
 νομίζουσιν, ἀλλὰ λόγον ψευδέα και ἀνεμώλιον. οὐ δι-
 καίως, ἐμοὶ δοκέει, φρονέοντες· οὔτε γὰρ τέκτονος ἀνδρὶν
 τεκτοσύνης αὐτῆς ἀδικίη οὔτε αὐλητέω ἀμουσίη μουσι-
 κῆς ἀσοφίη, ἀλλ' οἱ μὲν ἀμαθέες τῶν τεχνέων, ἐκάστη
 δ' ἐν ἑωυτῇ σοφῆ. 3. πρῶτον μὲν ὧν Αἰθίοπες τόνδε τὸν
 λόγον ἀνθρώποισι κατεστήσαντο. αἰτίη δὲ αὐτέοισι τὰ
 μὲν ἢ σοφίη τοῦ ἔθνεος — και γὰρ τὰλλα τῶν ἄλλων σο-
 φώτεροι Αἰθίοπες — τὰ δὲ και τῆς οἰκῆσιος ἢ εὐμοιρίη·
 αἰεὶ γὰρ σφέας εὐδίη και γαληναίη περικέεται· οὐδὲ τῶν
 τοῦ ἔτεος τροπέων ἀνέχονται. ἀλλ' ἐν μιῇ ὥρῃ οἰκέου-
 362 σιν. ἰδόντες ὧν πρῶτα τὴν σεληναίην οὐκ ἐς πάμπαν
 ὁμοίην φαινομένην, ἀλλὰ πολυειδέα τε γιγνομένην και
 ἐν ἄλλοτε ἄλλη μορφῇ τρεπομένην. ἐδόκεεν αὐτέοισι τὸ
 χοῦμα θωύματος και ἀπορίης ἄξιον. ἐνθεν δὲ ζητέοντες
 εὔρον τουτέων τὴν αἰτίην, ὅτι οὐκ ἴδιον τῇ σεληναίῃ τὸ
 φέγγος, ἀλλὰ οἱ παρ' ἠελίου ἔρχεται. 4. εὔρον δὲ και
 τῶν ἄλλων ἀστέρων τὴν φορῆν, τοὺς δὴ πλάνητας ἡμεῖς
 καλούμεν — μοῦνοι γὰρ τῶν ἄλλων ἀστέρων κινέονται —
 φύσιν τε αὐτέων και δυναστείην και ἔργα. τὰ ἕκαστος
 ἐπιτελέουσιν. ἐν δὲ και οὐνόματα αὐτέοισιν ἐπέθεσαν,
 οὐκ οὐνόματα, ὅπως ἐδόκεον. ἀλλὰ σημήια 5. ταῦτα μὲν
 ὧν Αἰθίοπες ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπέβλεψαν. μετὰ δὲ γείτοσιν
 οὔσιν Αἰγυπτίοισιν ἀτελέα τὸν λόγον παρέδωσαν. Αἰ-
 γυπτιοὶ δὲ παρὰ σφέων ἐκδεξαμένοι ἡμιοργέα τὴν μαντι-
 κὴν ἐπὶ μέζον ἤγειραν μέτρα τε τῆς ἕκαστου κινήσιος
 ἐσημήναντο και ἑτέων ἀριθμὸν και μηνέων και ὠρέων
 διατάξαντο. και μηνέων μὲν σφίσι μέτρον ἢ σεληναίη και
 363 ἢ ταύτης ἀναστροφῆ ἐγένετο, ἔτεος δὲ ἠέλιος και ἢ τοῦ

ἡελίου περίφορος. 6. οἱ δὲ καὶ ἄλλα ἐμήσαντο πολλὸν μέζω τουτέων· ἐκ γὰρ δὴ τοῦ παντὸς ἡέρος καὶ ἀστέρων τῶν ἄλλων ἀπλανέων τε καὶ εὐσταθέων καὶ οὐδαμὰ κινεομένων δυώδεκα μοίρας ἐτάμοντο [ἐν] τοῖσι κινεομένοισι, καὶ οἰκεία ζῶα ἔοντα ἕκαστον αὐτέων ἐς ἄλλην μορφήν μεμιμέαται τὰ μὲν ἐνάλια, τὰ δὲ ἀνθρώπων, τὰ δὲ θηρῶν, τὰ δὲ πτηνῶν, τὰ δὲ κτηνέων. 7. ἀπὸ τέω δὴ καὶ ἱερά τὰ Αἰγύπτια πολυειδέα ποιεῖται· οὐ γὰρ πάντες Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δυώδεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δὲ ἀλλοίησι μοίρησιν ἐχρέοντο· καὶ κριὸν μὲν σέβουσι ὀκόσοι ἐς κριὸν ἀπέβλεπον, ἰχθύας δὲ οὐ σιτεύονται ὀκόσοι ἰχθύας ἐπεσημήναντο, οὐδὲ τράγον κτείνουσι ὅσοι αἰγόκερων ἤδεσαν, καὶ οἱ ἄλλοι τὰλλα ὡς ἕκαστοι ἰλάσκονται. ναὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τοῦ ἡερίου ταύρου σεβίζονται, καὶ ὁ Ἄπις αὐτέοις χρῆμα ἰρότατον τὴν χάρην ἐπινέμεται καὶ οἱ ἐκεῖ μαντήιον ἀνατιθέασι σημήιον τῆς ἐκείνου τοῦ ταύρου μαντικῆς. 8. οὐ μετὰ πολλὸν δὲ καὶ Αἰβυες ἐπέβησαν τοῦ λόγου· καὶ γὰρ τὸ Αἰβύων μαντήιον τὸ Ἄμμωνος, καὶ τοῦτο ἐς τὸν ἡέρα καὶ ἐς τὴν τουτέου σοφίην εὔρητο, παρ' ὅσον τὸν Ἄμμωνα καὶ οὗτοι κριοπρόσωπον ποιεόνται. 9. ἐγνωσαν δὲ τουτέων ἕκαστα καὶ Βαβυλώνιοι, οὗτοι μὲν, λέγουσι, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐμοὶ δὲ δοκέει, πολλὸν ὕστερον ἐς τουτέους ὁ λόγος ἀπίκετο. 10. Ἕλληνες δὲ οὔτε παρ' Αἰθιοπῶν οὔτε παρ' Αἰγυπτίων ἀστρολογίης πέρι οὐδὲν ἤκουσαν, ἀλλὰ σφίσις Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης πρῶτος τάδε ἀπηγήσατο, οὐ μάλα ἐμφανέως, οὐδὲ ἐς φάος τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλ' ἐς γοητείην καὶ ἱρολογίην. οἷη διανοίη ἐκείνου· πηξάμενος γὰρ λύρην ὄργιά τε ἐποιέετο καὶ τὰ ἱερά ἤειδεν· ἡ δὲ λύρη ἐπτάμιτος ἐοῦσα τὴν τῶν κινεομένων ἀστέρων ἀρμονίην συνεβάλλετο. ταῦτα Ὀρφεὺς διζήμενος καὶ ταῦτα ἀνακινέων πάντα

ἔθελγε καὶ πάντων ἐκράτεεν· οὐ γὰρ ἐκείνην τὴν λύρην ἔβλεπεν οὐδέ οἱ ἄλλης ἔμελε μουσουργίης, ἀλλ' αὕτη Ὀρ-
 365 φέος ἢ μεγάλη λύρη. Ἕλληνές τε τάδε τιμέοντες μοίρην
 αὐτέῃ ἐν οὐρανῷ ἀπέκριναν καὶ ἀστέρες πολλοὶ καλέου-
 ται λύρη Ὀρφέος. ἦν δέ κοτε Ὀρφέα ἰδῆς ἢ λίθοισιν ἢ
 χροίῃ μεμιμημένον, ἐν μέσῳ ἔξεται ἵκελος αἰείδοντι μετὰ
 χερσὶν ἔχων τὴν λύρην· ἀμφὶ δέ μιν ζῶα μυρία ἔστηκεν.
 ἐν οἷς καὶ ἄνθρωπος καὶ ταῦρος καὶ λέων καὶ τῶν ἄλλων
 ἕκαστον. εὐτ' ἂν ἐκεῖνα ἰδῆς, μέμνησό μοι τουτέων, κοίη
 ἐκείνου αἰοιδή, κοίη δὲ καὶ ἡ λύρη, κοῖος δὲ καὶ ταῦρος
 ἢ ὀκοῖος λέων Ὀρφέος ἐπαῖουσιν. εἰ δὲ τὰ λέγω αἴτια
 γνοίης, σὺ δὲ καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ δέρχεο ἕκαστον τουτέων.
 11. λέγουσι δὲ Τειρεσίην ἄνδρα Βοιωτίου, τοῦ δὴ κλέος
 μαντοσύνης πέρι πολλὸν αἰίρεται. τοῦτον τὸν Τειρεσίην
 ἐν Ἑλλήσιν εἰπεῖν, ὅτι τῶν πλανεομένων ἀστέρων οἱ μὲν
 θήλεες, οἱ δὲ ἄρρενες εἶντες οὐκ ἴσα ἐκτελέουσι· τῷ καί
 μιν διφυέα γενέσθαι καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίην μυθολο-
 γέουσιν ἄλλοτε μὲν θῆλυν ἄλλοτε δὲ ἄρρενα. 12. Ἀτρεὺς
 δὲ καὶ Θυέστω περὶ τῆ πατρῴῃ βασιληίῃ φιλονεικεού-
 των ἤδη τοῖσιν Ἑλλήσιν ἀναφανδὸν ἀστρολογίης τε καὶ
 σοφίης τῆς οὐρανόφης μάλιστα ἔμελε, καὶ τὸ ξυγὸν τῶν
 Ἀργείων ἄρχειν ἔγνωσαν ἐωυτῶν ὅστις τοῦ ἐτέρου σο-
 366 φίην προφερέστερος. ἐνθα δὴ Θυέστης μὲν τὸν κριὸν
 σφίσι τὸν ἐν τῷ οὐρανῷ σημηνάμενος ὑπέδειξεν, ἀπὸ
 τέω δὴ ἄρνα χρύσειον Θυέστη γενέσθαι μυθολογέουσιν.
 Ἀτρεὺς δὲ τοῦ ἡελίου πέρι καὶ τῶν ἀνατολέων αὐτέου λό-
 γον ἐποίησατο, ὅτι οὐκ ἐς ὁμοίην φορὴν ἡελίος τε καὶ ὁ
 κόσμος κινεῖνται, ἀλλ' ἐς ἀντίξοον ἀλλήλοις ἀντιδρο-
 μέουσι, καὶ αἱ νῦν δύσεις δοκέουσαι, τοῦ κόσμου δύσεις
 εἶναι, τοῦ ἡελίου ἀνατολαὶ εἶσι. τάδε εἰπόντα βασιλέα
 μιν Ἀργεῖοι ἐποίησαντο, καὶ μέγα κλέος ἐπὶ σοφίῃ αὐτέου
 ἐγένετο. 13. ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντεω τοιαυτε φρο-

νέω· πτηνὸν μὲν οἱ γενέσθαι ὡς ἵππον, οὐ μάλα πεί-
 θομαι, δοκέω δέ μιν ταύτην τὴν σοφίην μετέποντα ὑψηλά
 τε φρονέοντα, καὶ ἄστροισιν ὀμιλέοντα ἐς οὐρανὸν οὐχὶ
 τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλλὰ τῇ διανοίῃ. 14. Ἴσα δέ μοι καὶ
 ἐς Φρίξον τὸν Ἀθάμαντος εἰρήσθω, τὸν δὴ κριῶ χρυσέῳ
 δι' αἰθέρος ἐλάσαι μυθέονται. ναὶ μέντοι καὶ Δαίδαλον
 τὸν Ἀθηναῖον· ξεινή μὲν ἡ ἰστορίη, δοκέω γε μὴν οὐκ
 ἔξω ἀστρολογίης, ἀλλὰ οἱ αὐτὸς μάλιστα ἐχρήσατο καὶ
 παιδί τῷ ἔωτουῦ κατηγγήσατο. 15. Ἴκαρος δὲ νεότητι καὶ 367
 ἀτασθαλίῃ χρεόμεν· ς καὶ οὐκ ἐπικτὰ διζήμενος, ἀλλ' ἐς
 πόλον ἀερωθεὶς τῷ τῷ ἔξέπεσε τῆς ἀληθείης καὶ παντὸς
 ἀπεσφάλῃ τοῦ λόγου καὶ ἐς πέλαγος κατηνέχθη ἀβύσσων
 προηγμάτων, τὸν Ἕλληνες ἄλλως μυθολογέουσι καὶ κόλ-
 πον ἐπ' αὐτῷ ἐν τῇδε τῇ θαλάσῃ Ἰκάριον εἰκὴ καλέουσι.
 16. τάχα δὲ καὶ Πασιφάη παρὰ Δαίδαλου ἀκούσασα ταύ-
 ρου τε πέρι τοῦ ἐν τοῖς ἄστροισι φαινομένου καὶ αὐτῆς
 ἀστρολογίης εἰς ἔρωτα τοῦ λόγου ἀπίκετο, ὅθεν νομί-
 ζουσιν ὅτι Δαίδαλός μιν τῷ ταύρῳ ἐνύμφευσεν. 17. εἰσὶ
 δὲ οἱ καὶ κατὰ μέρεα τὴν ἐπιστήμην διελόντες ἕκαστοι
 αὐτέων ἄλλα ἐπενοήσαντο, οἱ μὲν τὰ ἐς τὴν σεληναίην,
 οἱ δὲ τὰ ἐς Δία, οἱ δὲ τὰ ἐς ἥλιον συναγείραντες δρόμου
 τε αὐτέων πέρι καὶ κινήσιος καὶ δυνάμιος. 18. καὶ Ἐν-
 δυμίων μὲν τὰ ἐς τὴν σεληναίην διετάξατο· 19. Φαέθων
 δὲ τοῦ ἡελίου δρόμον ἐτεκμήρατο, οὐ μὲν γε ἀτρεκέως,
 ἀλλ' ἀτελέα τὸν λόγον ἀπολιπὼν ἀπέθανεν. οἱ δὲ τὰδε
 ἀγνοέοντες Ἡελίου παῖδα Φαέθοντα δοκέουσι καὶ μῦθον 368
 ἐπ' αὐτέῳ οὐδαμὰ πιστὸν διηγέονται· ἐλθόντά γάρ μιν
 παρὰ τὸν Ἥλιον τὸν πατέρα αἰτέειν τὸ τοῦ φωτὸς ἄρμα
 ἠμιοχεύειν, τὸν δὲ δοῦναί τε οἱ καὶ ὑποθέσθαι τῆς ἵπ-
 πασίης τὸν νόμον. ὁ δὲ Φαέθων ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἄρμα,
 ἠλικίῃ καὶ ἀπειρίῃ ἄλλοτε μὲν πρόσγειος ἠμιοχενεν, ἄλ-
 λοτε δὲ πολλὸν τῆς γῆς ὑπαιωρούμενος· τοὺς δὲ ἀνθρώ-

πους κρόος τε καὶ θάλλπος οὐκ ἀνασχετὸν διέφθειρεν. ἐπὶ τοῖσι δὴ τὸν Δία ἀγανακτέοντα βαλεῖν πρηστῆρι Φαέθοντα μεγάλῳ. πεσόντα δέ μιν αἱ ἀδελφαὶ περιστάσαι πένθος μέγα ἐποίηον, ἔστε μετέβαλλον τὰ εἶδεα, καὶ νῦν εἰσιν αἰγίεροι καὶ τὸ ἤλεκτρον ἐπ' αὐτέῳ δάκρυον σταλάουσιν. οὐχ οὕτω ταῦτα ἐγένετο οὐδὲ ὅσιον αὐτέοισι πείθεσθαι, οὐδὲ Ἡέλιος παῖδα ἐποίησατο, οὐδὲ ὁ παῖς αὐτέῳ ἀπέθανε. 20. λέγουσι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα, τοῖσιν ἐγὼ οὐ μάλα τι πείθομαι. κῶς γὰρ δὴ ὅσιον πιστεῦσαι παῖδα Αἰνεΐην τῆς Ἀφροδίτης γενέσθαι καὶ Διὸς Μίνω καὶ Ἄρεος Ἀσκάλαφον καὶ Ἀντόλυκον Ἐρμέω; ἀλλ' οὗτοι ἕκαστος αὐτέων θεοφιλέες ἐγένοντο καὶ σφίσι γενομένοισι τῷ μὲν ἢ Ἀφροδίτῃ, τῷ δὲ ὁ Ζεὺς, τῷ δὲ ὁ Ἄρης ἐπέβλεψαν· ὁκόσοι γὰρ δὴ ἀνθρώποισιν ἐν τῇ γενεῇ ταύτῃ οἰκοδεσποτεύουσιν. οὗτοι ὅκως τοκέες ἑωυτοῖσι πάντα ἱκελα ἐκτελέουσι καὶ χρῶν καὶ μορφὴν καὶ ἔργα καὶ διανοίην, καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως Διὸς ἡγεομένου, καλὸς δὲ Αἰνεΐης Ἀφροδίτης βουλήσει ἐγένετο, κλέπτῃς δὲ Ἀντόλυκος, ἢ δέ οἱ κλεπτικὴ ἐξ Ἐρμέω ἀπίκετο. 21. οὐ μὲν ὦν οὐδὲ τὸν Κρόον οὐδὲ ἔδῃσεν οὐδὲ ἐς Τάρταρον ἔρωψεν οὐδὲ τὰ ἄλλα ἐμήσατο ὁκόσα ἄνθρωποι νομίζουσιν, ἀλλὰ φέρεται γὰρ ὁ Κρόος τὴν ἔξω φορὴν πολλὸν ἀπ' ἡμέων καὶ οἱ νωθρὴ τε ἢ κίνησις καὶ οὐ ῥηδίη τοῖσι ἀνθρώποισι ὀρέεσθαι. διὸ δὴ μιν ἐστάναι λέγουσιν ὅκως πεπεδημένον. τὸ δὲ βάθος τὸ πολλὸν τοῦ ἡέρος Τάρταρος καλέεται. 22. μάλιστα δ' ἔκ τε Ομηροῦ τοῦ ποιητέω καὶ τῶν Ἡσιόδου ἐπέων μάθοι ἄν τις τὰ πάλαι τοῖς ἀστρολογέουσιν ὁμοφωνέοντα. εὐτ' ἂν δὲ τὴν σειρὴν τοῦ Διὸς ἀπηγένηται καὶ τοῦ Ἡελίου τὰς βόας, τὰ δὴ ἐγὼ ἡματα εἶναι συμβαλλομαι, καὶ τὰς πόλις τὰς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἡφαιστος ἐποίησατο καὶ τὸν χορὸν καὶ τὴν ἀλώην. τὰ μὲν γὰρ ὁκόσα ἐς τὴν Ἀφροδίτην

αὐτέῳ καὶ τοῦ Ἄρεος τὴν μοιχείην λέλεκται καὶ τὰ ἐμφα-
 νέα οὐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆσδε τῆς σοφίης πεποιημένα· ἡ
 γὰρ δὴ ὦν Ἄφροδίτης καὶ τοῦ Ἄρεος ὁμοδρομίη τὴν Ὀμή-
 ρου ἀοιδὴν ἀπεργάζεται· ἐν ἄλλοισι δὲ ἔπεσι τὰ ἔργα 370
 ἐκάστου αὐτέων διωρίσατο τῇ Ἄφροδίτῃ μὲν εἰπών,
 ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο·

τὰ δὲ τοῦ πολέμου,

ταῦτα δ' Ἄρηι θεῶ καὶ Ἀθῆνῃ πάντα μελήσει.

23. ἅπερ οἱ παλαιοὶ ἰδόντες μάλιστα μαντηίησιν ἐχρέοντο
 καὶ οὐ πάρεργον αὐτέην ἐποιέοντο, ἀλλ' οὔτε πόλιας
 ᾤκισον οὔτε τείχεα περιεβάλλοντο οὔτε φόνους ἐργάζοντο
 οὔτε γυναῖκας ἐγάμεον, πρὶν ἂν δὴ παρὰ μάντεων ἀκού-
 σαι ἕκαστα· καὶ γὰρ δὴ τὰ μαντήια αὐτέοισι οὐκ ἔξω
 ἀστρολογίης ἦν, ἀλλὰ παρὰ μὲν Δελφοῖσι παρθένος ἔχει
 τὴν προφητείην σύμβολον τῆς παρθένου τῆς οὐρανίης,
 καὶ δράκων ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται, ὅτι καὶ ἐν τοῖσι
 ἄστροισι δράκων φαίνεται, καὶ ἐν Διδύμοις δὲ μαντηῖον
 τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκέει, καὶ τοῦτο ἐκ τῶν ἡερίων
 Διδύμων ὀνομάζεται. 24. οὕτω δὲ αὐτέοισι χρῆμα ἰσο-
 τατον ἢ μαντοσύνη ἐδόκεεν, ὥστε δὴ Ὀδυσσεὺς ἐπειδὴ
 ἔκαμε πλανεόμενος, ἐθελήσας ἀτρεκὲς ἀκούσαι περὶ τῶν
 ἑωυτοῦ πρηγμαίων ἐς τὸν Αἴδην ἀπίκετο, οὐκ „ὄφρα ἴδῃ 371
 νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον,“ ἀλλ' εἰς λόγους ἐλθεῖν Τει-
 ρεσίῃ ἐπιθυμέων. καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν χῶρον ἦλθεν, ἔνθα
 οἱ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ ἔσκαψε τὸν βόθρον καὶ τὰ μῆλα
 ἔσφαξε, πολλῶν νεκρῶν παρεόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μη-
 τρὸς τῆς ἑωυτοῦ, τοῦ αἵματος πιεῖν ἐθελόντων οὐ πρό-
 τερον ἀπῆκεν οὐδεὶ οὐδὲ αὐτέῃ τῇ μητρὶ, πρὶν Τειρε-
 σίην γεύσασθαι καὶ ἔξαναγκάσαι εἰπεῖν οἱ τὸ μαντήιον·
 καὶ ἀνέσχετο διψῶσαν ὀρέων τῆς μητρὸς τὴν σκιάν.

25. Λακεδαιμονίοισι δὲ Λυκούργος τὴν πολιτηίην πάσαν

ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διατάξατο καὶ νόμους σφίσι ἐποίησατο
μηδαμὰ μηδὲ ἐς πόλεμον προχωρεῖν πρὶν τὴν σεληναίην
πλήρεια γενέσθαι· οὐ γὰρ ἴσην ἐνόμιζεν εἶναι τὴν δυνα-
στείην ἀξαναομένης τῆς σεληναίης καὶ ἀφανιζομένης,
πάντα δὲ ὑπ' αὐτῆ διοικέεσθαι. 26. ἀλλὰ μῦνοι Ἀρχά-
δες ταῦτα οὐκ ἐδέξαντο οὐδὲ ἐτίμησαν ἀστρολογίην, ἀνοίη
δὲ καὶ ἀσοφίη λέγουσι καὶ τῆς σεληναίης ἔμμεναι προγε-
νέστεροι. 27. οἱ μὲν ὦν πρὸ ἡμέων οὕτω κάρτα ἦσαν φι-
λομάντιες, οἱ δὲ νῦν οἱ μὲν αὐτέων ἀδύνατα εἶναι λέγου-
σιν ἀνθρώποισι τέλος εὔρασθαι μαντικῆς — οὐ γὰρ εἶναι
372 μιν οὔτε πιστὴν οὔτε ἀληθεῖα, οὐδὲ τὸν Ἄρσα ἢ τὸν Δία
ἐν τῷ οὐρανῷ ἡμέων ἔνεκα κινέεσθαι. ἀλλὰ τῶν μὲν ἀν-
θρωπηίων προηγμάτων οὐδεμίην ὥρην ἐκείνοι ποιέονται
οὐδ' ἔστιν αὐτέοισι πρὸς τάδε κοινωνίη, κατὰ σφέας δὲ
χρείη τῆς περιφορῆς ἀναστρέφονται. 28. ἄλλοι δὲ ἀστρο-
λογίην ἀψευδέα μὲν, ἀνωφελέα δ' εἶναι λέγουσιν· οὐ γὰρ
ὑπὸ μαντοσύνη ἀλλάσσεσθαι ὁκόσα τῆσι μοίρησι δοκέον-
τα ἐπέρχεται. 29. ἐγὼ δὲ πρὸς τάδε ἄμφω ἐκεῖνα ἔχω εἰ-
πεῖν, ὅτι οἱ μὲν ἀστέρες ἐν τῷ οὐρανῷ τὴν σφετέρην
εἰλέονται, πάρεργον δὲ σφίσι τῆς κινήσιος τῶν κατ' ἡμέας
ἕκαστον ἐπιγίγνεται. ἢ ἐθέλεις ἵππου μὲν θεόντος καὶ ὀρ-
νίθων καὶ ἀνδρῶν κινεομένων λίθους ἀνασαλεύεσθαι καὶ
373 κάρφρα δονέεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τοῦ δρόμου, ὑπὸ δὲ
τῇ δίνῃ τῶν ἀστέρων μηδὲν ἄλλο γίγνεσθαι; καὶ ἐκ μὲν
ὀλίγου πυρὸς ἀπορροίη ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ τὸ πῦρ οὐ
δι' ἡμέας καίει τι οὐδέ οἱ μέλει τοῦ ἡμετέρου θάλπεος,
ἀστέρων δὲ οὐδεμίην ἀπορροίην δεχόμεθα; καὶ μέντοι τῇ
ἀστρολογίῃ τὰ μὲν φαῦλα ἐσθλὰ ποιῆσαι ἀδύνατά ἐστιν
οὐδὲ ἀλλάξαι τι τῶν ἀπορροούτων προηγμάτων, ἀλλὰ τοὺς
χρεομένους τάδε ὠφελείη, τὰ μὲν ἐσθλὰ εἰδότας ἀπιζό-
μενα πολλὸν ἀπόπροσθεν εὐφρανεῖ, τὰ δὲ φαῦλα εὐ-
μαρέως δέχονται· οὐ γὰρ σφίσι ἀγνοέουσιν ἐπέρχεται,

ἀλλ' ἐν μελέτῃ καὶ προσδοκίῃ ῥηίδια καὶ πρηέα ἡγέεται. τάδε ἀστρολογίης πέρι ἐγῶν ὑπολαμβάνω.

ΔΗΜΩΝ ΑΚΤΟΣ ΒΙΟΣ.

374

1. Ἐμελλεν ἄρα μηδὲ ὁ καθ' ἡμᾶς βίος τὸ παντάπασιν ἄμοιρος ἔσεσθαι ἀνδρῶν λόγου καὶ μνήμης ἀξίων, ἀλλὰ καὶ σώματος ἀρετὴν ὑπερφυᾶ καὶ γνώμην ἄκρως φιλόσοφον ἐκφαίνειν· λέγω δὲ εἰς τε τὸν Βοιωτίου Σωστράτου ἀναφέρων, ὃν Ἡρακλέα οἱ Ἕλληνες ἐκάλουσαν καὶ ᾤοντο εἶναι, καὶ μάλιστα εἰς Δημόνακτα τὸν φιλόσοφον. οὓς καὶ εἶδον αὐτὸς καὶ ἰδὼν ἐθαύμασα, θατέρω δὲ τῷ Δημόνακτι καὶ ἐπὶ μήκιστον συνεγενόμενον. περὶ μὲν οὖν Σωστράτου ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ γέγραπται μοι καὶ δεδήλωται μέγεθός τε αὐτοῦ καὶ ἰσχύος ὑπερβολὴ καὶ ἡ ὑπαίθριος ἐν τῷ Παρνασσῷ δίαίτα καὶ ἡ ἐπὶ πόντος εὐνή καὶ τροφαὶ ὄρειοι καὶ ἔργα οὐκ ἀπὸ τῶν ὀνόματος καὶ ὅσα ἢ ληστὰς αἰρῶν ἔπραξεν ἢ ὁδοποιῶν τὰ ἄβατα ἢ γεφυρῶν τὰ δύσπορα. 375

2. Περὶ δὲ Δημόνακτος ἤδη δίκαιον λέγειν ἀμφοῖν ἔνεκα, ὡς ἐκεῖνός τε διὰ μνήμης εἶη τοῖς ἀρίστοις τό γε κατ' ἐμὲ καὶ οἱ γενναιότατοι τῶν νέων καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὀρῶντες ἔχοιεν μὴ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μόνον τῶν παραδειγμάτων σφᾶς αὐτοὺς ῥυθμίζειν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἡμετέρου βίου κανόνα προτιθέσθαι καὶ ζηλοῦν ἐκεῖνον ἀριστον ὧν οἶδα ἐγὼ φιλοσόφων γενόμενον. 3. ἦν δὲ τὸ μὲν γένος Κύπριος, οὐ τῶν ἀφανῶν ὅσα εἰς ἀξίωμα πολιτικὸν καὶ κτῆσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πάντων τούτων ὑπεράνω 376 γενόμενος καὶ ἀξιόσας ἑαυτὸν τῶν καλλίστων πρὸς φιλοσοφίαν ὠρμησεν οὐκ Ἀγαθοβούλου μὰ Δί' οὐδὲ Δημητρίου πρὸ αὐτοῦ οὐδὲ Ἐπικτήτου ἐπεχειράντων, ἀλλὰ

πᾶσι μὲν συνεγένετο τούτοις καὶ ἔτι Τιμοκράτει τῷ Ἡρα-
 κλεώτῃ σοφῶ ἀνδρὶ φωνήν τε καὶ γνώμην μάλιστα κε-
 κοσμημένῳ· ἀλλ' ὁ γὰρ Δημῶναξ οὐχ ὑπὸ τούτων τινός,
 ὡς ἔφην, παρακληθεῖς, ἀλλ' οἰκείας πρὸς τὰ καλὰ ὀρμῆς
 καὶ ἐμφύτου πρὸς φιλοσοφίαν ἔρωτος ἐκ παίδων εὐ-
 θύς κεινημένος ὑπερεῖδε μὲν τῶν ἀνθρωπείων ἀγαθῶν
 ἀπάντων, ὅλον δὲ παραδοὺς ἑαυτὸν ἐλευθερία καὶ παρ-
 ρησία διετέλεσεν αὐτός τε ὀρθῶ καὶ ὑγιεῖ καὶ ἀνεπιλήπτω
 βίῳ χρώμενος καὶ τοῖς ὀρώσι καὶ ἀκούουσι παράδειγμα
 παρέχων τὴν ἑαυτοῦ γνώμην καὶ τὴν ἐν τῷ φιλοσοφεῖν
 ἀλήθειαν. 4. οὐ μὴν ἀνίπτοις γε ποσί, τὸ τοῦ λόγου,
 377 πρὸς ταῦτα ἤξεν, ἀλλὰ καὶ ποιηταῖς σύντροφος ἐγένετο
 καὶ τῶν πλείστων ἐμέμνητο καὶ λέγειν ἤσκητο καὶ τὰς ἐν
 φιλοσοφίᾳ προαιρέσεις οὐκ ἐπ' ὀλίγον οὐδὲ κατὰ τὴν
 παροιμίαν ἄκρω τῷ δακτύλῳ ἀψάμενος ἠπίστατο. καὶ το
 σῶμα δὲ ἐγεγύμναστο καὶ πρὸς καρτερίαν διεπεπόνητο,
 καὶ τὸ ὅλον ἐμεμελήκει αὐτῷ μηδενὸς ἄλλου προσδεῖ εἶ-
 ναι· ὥστε ἐπεὶ καὶ ἔμαθεν οὐκέτι ἑαυτῷ διαρκῶν, ἐκὼν
 ἀπῆλθε τοῦ βίου πολὺν ὑπὲρ αὐτοῦ λόγον τοῖς ἀρίστοις
 τῶν Ἑλλήνων καταλιπών. 5. φιλοσοφίας δὲ εἶδος οὐχ ἔτ
 ἀποτεμύμενος. ἀλλὰ πολλὰ ἐς ταῦτὸ καταμιξῆς οὐ παν-
 τι ἐξέφαινε τίνι αὐτῶν ἔχαιρεν· ἔφκει δὲ τῷ Σωκράτει
 μᾶλλον ὠκειῶσθαι, εἰ καὶ τῷ σχήματι καὶ τῇ τοῦ βίου
 φαστῶν τὸν Σιωπέα ζηλοῦν ἔδοξεν, οὐ παραχαράττων
 τὰ εἰς τὴν δίαιταν, ὡς θαιμάζοιτο καὶ ἀποβλέποιτο ὑπὸ
 τῶν ἐντυγχανόντων, ἀλλ' ὁμοδίαιτος ἅπασιν ὦν καὶ πε-
 ζὸς καὶ οὐδ' ἐπ' ὀλίγον τῷ φῶ κάτοχος συνῆν καὶ ξυνε-
 378 πολιτεύετο, 6. τὴν μὲν τοῦ Σωκράτους εἰρωνείαν οὐ
 προσιέμενος, χάριτος δὲ Ἀττικῆς μεστὰς ἀποφαίνων τὰς
 συνουσίας, ὡς τοὺς προσομιλήσαντας ἀπιέναι μήτε κατα-
 φρονήσαντας ὡς ἀγεννοὺς μήτε τὸ σκυθρωπὸν τῶν ἐπι-
 τιμήσεων ἀποφεύγοντας, παντοίους δὲ ὑπ' εὐφροσύνης

γενομένους καὶ κοσμιωτέρους παρὰ πολὺ καὶ φαιδροτέ-
 ρους καὶ πρὸς τὸ μέλλον εὐέλπιδας. 7. οὐδεπώποτε γοῦν
 ᾧφθη κεκραγῶς ἢ ὑπερδιατεινόμενος ἢ ἀγανακτῶν οὐδ'
 εἰ ἐπιτιμᾶν τῶ δέοι. ἀλλὰ τῶν μὲν ἀμαρτημάτων καθή-
 πτετο, τοῖς δὲ ἀμαρτάνουσι συνεγίνωσκε, καὶ τὸ παρά-
 δειγμα παρὰ τῶν ἰατρῶν ἠξίου λαμβάνειν τὰ μὲν νοσή-
 ματα ἰωμένων, ὀργῇ δὲ πρὸς τοὺς νοσοῦντας οὐ χρωμέ-
 νων· ἠγείτο γὰρ ἀνθρώπου μὲν εἶναι τὸ ἀμαρτάνειν,
 θεοῦ δὲ ἢ ἀνδρὸς ἰσοθέου τὰ πταισθέντα ἐπανορθοῦν.
 8. τοιοῦτῳ δὴ βίῳ χρώμενος εἰς ἑαυτὸν μὲν οὐδενὸς ἐδεῖ-
 το, φίλοις δὲ συνέπραττε τὰ εἰκότα, καὶ τοὺς μὲν εὐτυ-
 χεῖν δοκοῦντας αὐτῶν ὑπεμίμνησκεν ὡς ἐπ' ὀλιγοχρο-
 νίοις τοῖς δοκοῦσιν ἀγαθοῖς ἐπαιρομένους, τοὺς δὲ ἢ
 πενίαν ὀδυρομένους ἢ φυγὴν δυσχεραίνοντας ἢ γῆρας ἢ
 νόσον αἰτιωμένους σὺν γέλῳτι παρεμυθεῖτο, οὐχ ὀρῶν-
 τας ὅτι μετὰ μικρὸν αὐτοῖς παύσεται μὲν τὰ ἀνιῶντα,
 λήθη δέ τις ἀγαθῶν καὶ κακῶν καὶ ἐλευθερία μακρὰ πάν- 379
 τας ἐν ὀλίγῳ καταλήψεται. 9. ἔμελε δὲ αὐτῷ καὶ ἀδελφοὺς
 στασιάζοντας διαλλάττειν καὶ γυναιξὶ πρὸς τοὺς γεγαμη-
 κότητας εἰρήνην προτανεύειν· καὶ πού καὶ δήμοις ταρατ-
 τομένοις ἔμμελῶς διελέχθη καὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν
 ἐπεισεν ὑπουργεῖν τῇ πατρίδι τὰ μέτρια. τοιοῦτός τις ἦν
 ὁ τρόπος τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, πρᾶος καὶ ἡμερος καὶ
 φαιδρός. 10. μόνον αὐτὸν ἠνία φίλου νόσος ἢ θάνατος,
 ὡς ἂν καὶ τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν τὴν
 φιλίαν ἠγοῦμενον· καὶ διὰ τοῦτο φίλος μὲν ἦν ἅπασι καὶ
 οὐκ ἔστιν ὄντινα οὐκ οἰκεῖον ἐνόμιζεν, ἀνθρωπὸν γε ὄν-
 τα. πλέον δὲ ἢ ἔλαττον ἔχαιρε συνῶν ἐνίοις αὐτῶν, μό-
 νοις ἐξιστάμενος ὁπόσοι ἂν ἐδόκουν αὐτῷ ὑπὲρ τὴν τῆς
 θεραπείας ἐλπίδα διαμαρτάνειν. καὶ πάντα ταῦτα μετὰ
 Χαρίτων καὶ Ἀφροδίτης αὐτῆς ἐπρατέ τε καὶ ἔλεγεν, ὡς
 αἰεὶ, τὸ κωμικὸν ἐκεῖνο, τὴν πειθῶ τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ

ἐπικαθῆσθαι. 11. τοιγαροῦν καὶ Ἀθηναίων ὃ τε σύμπαρ
 δῆμος καὶ οἱ ἐν τέλει ὑπερφυῶς ἐθαύμαζον αὐτὸν καὶ
 διετέλουν ὡς τινα τῶν κρειττόνων προσβλέποντες. καίτοι
 ἐν ἀρχῇ προσέκρουε τοῖς πολλοῖς αὐτῶν καὶ μῖσος οὐ
 μείον τοῦ [Σωκράτους] παρὰ τοῖς πλήθεσιν ἐκλήσατο ἐπί
 380 τε τῇ παρρησίᾳ καὶ ἐλευθερίᾳ, καὶ τινες ἐπ' αὐτὸν συνέ-
 στησαν Ἄνυτοι καὶ Μέλητοι τὰ αὐτὰ κατηγοροῦντες ἄπερ
 κἀκείνου οἱ τότε, ὅτι οὔτε θύων ὄψθη πώποτε οὔτε
 ἐμνήθη μόνος ἀπάντων ταῖς Ἐλευσινίαις· πρὸς ἄπερ ἀν-
 δρείως μάλα στεφανωσόμενος καὶ καθαρὸν ἱμάτιον ἀνα-
 λαβὼν καὶ παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὰ μὲν ἐμμελῶς,
 τὰ δὲ καὶ τραχύτερον ἢ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν ἀπε-
 λογήσατο· πρὸς μὲν γὰρ τὸ μὴ τεθυκέναι πώποτε τῇ
 Ἀθηνᾶ, Μὴ θαυμάσητε, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ
 μὴ πρότερον αὐτῇ ἔθυσα, οὐδὲ γὰρ δεῖσθαι αὐτὴν τῶν
 παρ' ἐμοῦ θυσιῶν ὑπελάμβανον. πρὸς δὲ θάτερον, τὸ
 τῶν μυστηρίων, ταύτην ἔφη ἔχειν αἰτίαν τοῦ μὴ κοινω-
 νῆσαι σφίσι τῆς τελετῆς, ὅτι, ἂν τε φαῦλα ἢ τὰ μυστη-
 ρια, οὐ σιωπῆσεται πρὸς τοὺς μηδέπω μεμνημένους, ἀλλ'
 ἀποτρέψει αὐτοὺς τῶν ὀργίων, ἂν τε καλά, πᾶσιν αὐτὰ
 ἐξαγορεύσειν ὑπὸ φιλανθρωπίας· ὥστε τοὺς Ἀθηναίους
 ἤδη λίθους ἐπ' αὐτὸν ἐν ταῖν χερσίν ἔχοντας πρᾶους αὐ-
 τῷ καὶ ἴλεως γενέσθαι αὐτίκα καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου ἀρξα-
 μένους τιμᾶν καὶ αἰδεῖσθαι καὶ τὰ τελευταῖα θαυμαζειν.
 καίτοι εὐθύς ἐν ἀρχῇ τῶν πρὸς αὐτοὺς λόγων τραχυτέρῳ
 ἐχρήσατο τῷ προοιμίῳ· Ἄνδρες γάρ, ἔφη, Ἀθηναῖοι, ἐμὲ
 μὲν ὀρώντες ἐστεφανωμένον ὑμεῖς ἤδη καμὲ καταθύσατε,
 τὸ γὰρ πρότερον οὐκ ἐκαλλιερήσατε.

381 12. Βούλομαι δὲ ἔτι παραθέσθαι τῶν εἰστόχως τε
 ἅμα καὶ ἀστείως ὑπ' αὐτοῦ λελεγμένων. ἀρξασθαι δὲ ἀπὸ
 Φαβωρίνου καλὸν καὶ ὦν πρὸς ἐκεῖνον εἶπεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ
 Φαβωρίνος ἀκούσας τινὸς ὡς ἐν γέλωτι ποιοῖτο τὰς ὀμι-

λίας αὐτοῦ καὶ μάλιστα τῶν ἐν αὐταῖς μελῶν τὸ ἐπικε-
 κλασμένον σφόδρα ὡς ἀγεννὲς καὶ γυναικειῶν καὶ φιλο-
 σοφία ἤκιστα πρόπον, προσελθὼν ἠρώτα τὸν Δημῶ-
 νακτα, τίς ὢν χλευάζει τὰ αὐτοῦ. Ἄνθρωπος, ἔφη, οὐκ
 εὐπάτητα ἔχων τὰ ὦτα. ἐγκειμένον δὲ τοῦ σοφιστοῦ καὶ
 ἐρωτῶντος, τίνα δὲ καὶ ἐφόδια ἔχων, ὦ Δημῶναξ, ἐκ
 παιδιᾶς εἰς φιλοσοφίαν ἤκει; Ὅρχεις, ἔφη. 13. ἄλλοτε
 δὲ ποτε ὁ αὐτὸς προσελθὼν ἠρώτα τὸν Δημόνακτα, τίνα
 αἴρεσιν ἀσπάζεται μαῖλλον ἐν φιλοσοφίᾳ· ὁ δὲ, Τίς γάρ
 σοι εἶπεν ὅτι φιλοσοφῶ; καὶ ἀπιὼν ἤδη παρ' αὐτοῦ μάλα
 ἠδὺ ἐγέλασε· τοῦ δὲ ἐρωτήσαντος, ἐφ' ὅτῳ γελᾷ. ἐκεῖνος
 ἔφη, Γελοῖόν μοι εἶναι ἔδοξεν. εἰ σὺ ἀπὸ τοῦ πάγονος
 ἀξιοῖς κρίνεσθαι τοὺς φιλοσοφοῦντας αὐτὸς πάγονα οὐκ
 ἔχων. 14. τοῦ δὲ Σιδωνίου ποτὲ σοφιστοῦ Ἀθήνησιν εὐ-
 δοκιμοῦντος καὶ λέγοντος ὑπὲρ αὐτοῦ ἔπαινον τινα τοιοῦ-
 τον, ὅτι πάσης φιλοσοφίας πεπειράται — οὐ χεῖρον δὲ
 αὐτὰ εἰπεῖν ἂν ἔλεγεν· Ἐὰν Ἀριστοτέλης με καλῆ ἐπὶ τὸ
 Λύκειον, ἔψομαι· ἂν Πλάτων ἐπὶ τὴν Ἀκαδημίαν, ἀφί-
 ξομαι· ἂν Ζήνων, ἐπὶ τῇ Ποικίλῃ διατροίῳ· ἂν Πυθα-
 γόρας καλῆ, σιωπήσομαι. ἀναστὰς οὖν ἐκ μέσων τῶν 382
 ἀκροωμένων, Οὔτος, ἔφη προσειπὼν τὸ ὄνομα, καλεῖ σε
 Πυθαγόρας. 15. Πύθωνος δὲ τινος τῶν ἐν Μακεδονίᾳ
 εὐπαρύφων νεανίσκου ὠραίου ἐρεσχηλοῦντος αὐτὸν καὶ
 προτεινόντος ἐρώτημά τι σοφιστικὸν καὶ κελεύοντος εἰ-
 πεῖν τοῦ συλλογισμοῦ τὴν λύσιν, Ἐν, ἔφη, οἶδα, τέκνον,
 ὅτι περαίνει. ἀγανακτήσαντος δὲ ἐκείνου ἐπὶ τῷ τῆς ἀμ-
 φιβολίας σκώμματι καὶ συναπειλήσαντος, Αὐτίκα σοι
 μάλα τὸν ἄνδρα δείξω, ὁ δὲ σὺν γέλῳ ἠρώτησε, Καὶ
 γὰρ ἄνδρα ἔχεις; 16. ἐπεὶ δὲ τις ἀθλητὴς καταγελασθεὶς
 ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι ἐσθῆτα ὠφθῆ ἀνθινὴν ἀμπεχόμενος
 Ὀλυμπιονίκης ὢν, ἐπάταξεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν λίθῳ
 καὶ αἷμα ἐρούη, οἱ μὲν παρόντες ἠγανάκτου· ἢ αὐτὸς

ἕκαστος τετυπημένος καὶ ἐβόων ἐπὶ τὸν ἀνθύπατον ἰέναι, ὁ δὲ Δημῶναξ, Μηδαμῶς, ἔφη, ὦ ἄνδρες, πρὸς τὸν ἀνθύπατον. ἀλλ' ἐπὶ τὸν ἰατρόν. 17. ἐπεὶ δέ ποτε καὶ χρυσοῦν δακτύλιον ὁδῶ βαδίξων εὔρε, γραμματίον ἐν ἀγορᾷ προθεὶς ἠξίου τὸν ἀπολέσαντα. ὅστις εἶη τοῦ δακτυλίου
 383 δεσπότης, ἤκειν καὶ εἰπόντα ὀκλήν αὐτοῦ καὶ λίθον καὶ τύπον ἀπολαμβάνειν· ἤκεν οὖν τις μειρακίσκος ὠραῖος αὐτὸς ἀπολωλεκέναι λέγων. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ὑγιὲς ἔλεγεν. Ἄπιθι, ἔφη, ὦ παῖ, καὶ τὸν ἑαυτοῦ δακτύλιον φύλαττε, τοῦτον γὰρ οὐκ ἀπολώλεκας. 18. τῶν δὲ ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς τις Ἀθήνησιν υἱὸν αὐτῷ δείξας πάνυ ὠραῖον, θηλυδρίαν δὲ καὶ διακεκλασμένον, Προσαγορεύει σε, ἔφη, ὁ ἐμὸς υἱὸς οὐτοσί, καὶ ὁ Δημῶναξ, Καλός, ἔφη, καὶ σοῦ ἄξιος καὶ τῇ μητρὶ ὅμοιος. 19. τὸν δὲ Κυρικὸν ἐν ἄρχικου δέσματι φιλοσοφοῦντα οὐχ Ὀνωρᾶτον, ὥσπερ ὠνομάζετο, ἀλλ' Ἀρχεσίλαον καλεῖν ἠξίου. 20. ἐρωτησαντος δέ τις, τίς αὐτῷ ὄρος εὐδαιμονίας εἶναι δοκεῖ, Μόνον εὐδαίμονα, ἔφη, τὸν ἐλευθέρον· ἐκείνου δὲ φησαντος πολλοὺς ἐλευθέρους εἶναι, Ἀλλ' ἐκείνον νομιζῶ τὸν μήτε ἐλπίζοντά τι μήτε δεδιότα· ὁ δέ, Καὶ πῶς ἂν, ἔφη, τοῦτό τις δύναιτο; ἅπαντες γὰρ ὡς τὸ πολὺν τοῖσι δεδολωμέθα. Καὶ μὴν, ἔφη, εἰ κατανοήσεις τὰ τῶν
 384 ἀνθρώπων πράγματα, εὔροις ἂν αὐτὰ οὔτε ἐλπίδος οὔτε φόβου ἄξια, παισομένων παντως καὶ τῶν ἀνιαρῶν καὶ τῶν ἠδέων. 21. Περεγοῖνον δὲ τοῦ Πρωτεύως ἐπιτιμῶντος αὐτῷ, ὅτι ἐγέλα τὰ πολλὰ καὶ τοῖς ἀνθρώποις προσέπαιξε, καὶ λέγοντος, Δημῶναξ, οὐ κυνᾶς, ἀπεκρίνατο. Περεγοῖνε, οὐκ ἀνθρωπίεις. 22. καὶ μὴν καὶ φυσικόν τινα περὶ τῶν ἀντιποδῶν διαλεγόμενον ἀναστήσας καὶ ἐπὶ φρέαθ ἀγαγὼν καὶ δείξας αὐτῷ τὴν ἐν τῷ ὕδατι σχιὰν ἤρετο. Τοιοῦτους ἄρα τοὺς ἀντιποδας εἶναι λέγεις; 23. ἀλλὰ καὶ μάγον τιτὸς εἶναι λέγοντος καὶ ἐπωδᾶς

ἔχειν ἰσχυράς, ὡς ὑπ' αὐτῶν ἅπαντας ἀναπείθειν καὶ παρέχειν αὐτῷ ὅποσα βούλεται, Μὴ θαύμαζε, ἔφη· καὶ γὰρ αὐτὸς ὁμότεχνός εἰμί σοι. καὶ εἰ βούλει, ἔπου πρὸς τὴν ἀροτόπωλιν καὶ ὄψει με διὰ μιᾶς ἐπωδῆς καὶ μικροῦ του φαρμάκου πείθοντα αὐτὴν δοῦναί μοι τῶν ἄρτων, αἰνιττόμενος τὸ νόμισμα ὡς τὰ ἴσα τῇ ἐπωδῇ δυνάμενον.

24. ἐπεὶ δὲ Ἡρώδης ὁ πάνυ ἐπένθει τὸν Πολυδεύκην πρὸ ὄρας ἀποθανόντα καὶ ἡξίου ὄχημα ζεύγνυσθαι αὐτῷ καὶ ἵππους παρίστασθαι ὡς ἀναβησομένῳ καὶ δεῖπνον παρα- 385 σκευάζεσθαι, προσελθὼν, Παρὰ Πολυδεύκου, ἔφη, κομίζω σοί τινα ἐπιστολήν. ἡσθέντος δὲ ἐκείνου καὶ οἰηθέντος ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς συντρέχει τοῖς ἄλλοις τῷ πάθει αὐτοῦ, καὶ εἰπόντος, Τί οὖν, ὦ Δημῶναξ, Πολυδεύκης ἀξιοῖ; Αἰτιᾶται σε, ἔφη, ὅτι μὴ ἤδη πρὸς αὐτὸν ἄπει. 25. ὁ δ' αὐτὸς υἱὸν πενθοῦντι καὶ ἐν σκότῳ ἑαυτὸν καθειρξάντι προσελθὼν ἔλεγε μάγος τε εἶναι καὶ δύνασθαι ἀναγαγεῖν τοῦ παιδὸς τὸ εἶδωλον, εἰ μόνον αὐτῷ τρεῖς τινας ἀνθρώπους ὀνομάσειε μηδένα πώποτε πεπενηκότας· ἐπὶ πολὺ δὲ ἐκείνου ἐνδοιάσαντος καὶ ἀποροῦντος — οὐ γὰρ εἶχέ τινα, οἶμαι, εἰπεῖν τοιοῦτον — Εἶτ', ἔφη, ὦ γελοῖε, μόνος ἀφόρητα πάσχειν νομίζεις μηδένα ὁρῶν πένθους ἄμοιρον; 26. καὶ μὴν κάκεινων καταγελᾶν ἡξίου τῶν ἐν ταῖς ὀμιλίαις πάνυ ἀρχαίοις καὶ ξένοις ὀνόμασι χρωμένων· ἐνὶ γοῦν ἐρωτηθέντι ὑπ' αὐτοῦ λόγον τινα καὶ ὑπεραττικῶς ἀποκριθέντι, Ἐγὼ μὲν σε, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, νῦν ἠρώτησα, σὺ δέ μοι ὡς ἐπ' Ἀγαμέμνονος ἀποκρίνη. 27. εἰπόντος δέ τινος τῶν ἑταίρων, Ἀπίωμεν, Δημῶναξ, εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον καὶ προσευξώ- 386 μεθα ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ, Πάνυ. ἔφη, κωφὸν ἡγῆ τὸν Ἀσκληπιόν, εἰ μὴ δύναται κἀντεῦθεν ἡμῶν εὐχομένων ἀκούειν. 28. ἰδὼν δέ ποτε δύο τινας φιλοσόφους κομιδῇ ἀπαιδευ- τως ἐν ζητήσει ἐρίζοντας καὶ τὸν μὲν ἄτοπα ἐρωτῶντα,

τὸν δὲ οὐδὲν πρὸς λόγον ἀποκρινόμενον, Οὐ δοκεῖ ὑμῖν, ἔφη, ὦ φίλοι, ὁ μὲν ἕτερος τούτων τράγον ἀμέλγειν. ὁ δὲ αὐτῷ κόσκινον ὑποτιθέναι; 29. Ἀγαθοκλέους δὲ τοῦ Περιπατητικοῦ μέγα φρονεῦντος ὅτι μόνος αὐτός ἐστι καὶ πρῶτος τῶν διαλεκτικῶν, ἔφη, Καὶ μὴν, ὦ Ἀγαθοκλείς, εἰ μὲν πρῶτος, οὐ μόνος, εἰ δὲ μόνος, οὐ πρῶτος. 30. Κεθήγου δὲ τοῦ ὑπατικοῦ, ὁπότε διὰ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπῆει πρεσβεύσων τῷ πατρί, πολλὰ καταγέλαστα καὶ λέγοντος καὶ ποιῦντος, ἐπειδὴ τῶν ἐταίρων τις ὁρῶν ταῦτα ἔλεγεν αὐτὸν μέγα κάθαρμα εἶναι. Μὰ 387 τὸν Δί', ἔφη ὁ Δημῶναξ, οὐδὲ μέγα. 31. καὶ Ἀπολλωνίου δέ ποτε τὸν φιλόσοφον ἰδὼν μετὰ πολλῶν τῶν μαθητῶν ἐξελαύνοντα — ἤδη δὲ ἀπῆει μετάπεμπτος ὡς ἐπὶ παιδείᾳ τῷ βασιλεῖ συνεσόμενος — Προσέροχεται, ἔφη, ὁ Ἀπολλώνιος καὶ οἱ Ἀργοαῦται αὐτοῦ. 32. ἄλλου δέ ποτε ἐρομένου εἰ ἀθάνατος αὐτῷ ἢ ψυχὴ δοκεῖ εἶναι, Ἀθάνατος, ἔφη, ἀλλ' ὡς πάντα. 33. περὶ μέντοι Ἡρώδου ἔλεγεν ὀληθεύειν τὸν Πλατῶνα φαιμενον, οὐ μίαν ἡμᾶς ψυχὴν ἔχειν· οὐ γὰρ εἶναι τῆς αὐτῆς ψυχῆς Πηγήλλαν καὶ Πολυδεύκην ὡς ζῶντας ἐστιῶν καὶ τὰ τοιαῦτα μελετᾶν. 34. ἐτόλμησε δέ ποτε καὶ Ἀθηναίους ἐρωτῆσαι δημοσίᾳ τῆς προφησεως ἀκούσας, διὰ τίνα αἰτίαν ἀποκλείουσι τοὺς βαρβάρους, καὶ ταῦτα τοι τὴν τελετὴν αὐτοῖς καταστησαμένου Εὐμόλπου βαρβαροῦ καὶ Θρακὸς ὄντος. 388 35. ἐπεὶ δέ ποτε πλεῖν μέλλοντι αὐτῷ διὰ χειμῶνος ἔφη τις τῶν φίλων, Οὐ δέδοικας μὴ ἀνατραπέντος τοῦ σκαφους ὑπὸ ἰχθύων καταβρωθῆς; Καὶ ἄγνωμων ἂν εἴη, ἔφη, ὀκνῶν ὑπὸ ἰχθύων καταδασθῆναι τοσοῦτους αὐτὸς ἰχθύς καταφαγων. 36. ὅητορι δέ τιμι κακίστα μελετήσαντι συνεβουλευεν ἀσκεῖν καὶ γυμναζεσθαι· τοῦ δὲ εἰπόντος, Ἀεὶ ἐπ' ἑμαυτοῦ λέγω, Εἰκοτὼς τοίμην, ἔφη, τοιαῦτα λέγεις μωρῶ ἀκροατῇ χρωμενος. 37. καὶ μαρτι

δέ ποτε ἰδὼν δημοσίᾳ ἐπὶ μισθῶ μαντευόμενον, Οὐχ ὀρῶ, ἔφη, ἐφ' ὅτῳ τὸν μισθὸν ἀπαιτεῖς· εἰ μὲν γὰρ ὡς ἀλλάξει τι δυνάμενος τῶν ἐπικεκλωσμένων, ὀλίγον αἰτεῖς ὅπόσον ἂν αἰτῆς, εἰ δὲ ὡς δέδοκται τῷ θεῷ πάντα ἔσται, τί σου δύναται ἡ μαντική; 38. πρεσβύτου δέ τινος Ῥωμαίου εὐσωματοῦντος καὶ τὴν ἐνόπλιον αὐτῷ μάχην πρὸς πάτταλον ἐπιδειξαμένου καὶ ἐρομένου, Πῶς σοι, Δημῶναξ, μεμαχῆσθαι ἔδοξα; Καλῶς, ἔφη, ἂν ξύλινον τὸν ἀνταγωνιστὴν ἔχης. 39. καὶ μὴν καὶ πρὸς τὰς ἀπόρους τῶν ἐρωτήσεων πάννυ εὐστόχως παρεσκεύαστο· ἐρομένου γάρ τινος ἐπὶ χλευασμῶ, Εἰ χιλίας μναῖς ξύλων καύ- 389
σαιμι, ὦ Δημῶναξ, πόσαι μναῖ ἂν καπνοῦ γένοιντο; Στήσον, ἔφη, τὴν σποδόν, καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν καπνός ἐστι. 40. Πολυβίου δέ τινος, κομιδῆ ἀπαιδεύτου ἀνθρώπου καὶ σολοϊκου, εἰπόντος, Ὁ βασιλεύς με τῇ Ῥωμαίων πολιτείᾳ τετίμηκεν· Εἶθε σε, ἔφη, Ἑλληνα μᾶλλον ἢ Ῥωμαῖον πεποίηκεν. 41. ἰδὼν δέ τινα τῶν εὐπαρύφων ἐπὶ τῷ πλάτει τῆς πορφύρας μέγα φρονοῦντα, κύψας αὐτοῦ πρὸς τὸ οὖς καὶ τῆς ἐσθῆτος λαβόμενος καὶ δείξας, Τοῦτο μέντοι, ἔφη, πρὸ σου πρόβατον ἐφόρει καὶ ἦν πρόβατον. 42. ἐπεὶ μέντοι λουόμενος ὤκνησεν ἐς τὸ ὕδωρ ζέον ἐμβῆναι, καὶ ἠτιάσατό τις ὡς ἀποδειλιάσαντα, Εἰπέ μοι, ἔφη, ὑπὲρ πατρίδος αὐτὸ πείσεσθαι ἔμελλον; 43. ἐρομένου δέ τινος, Οποῖα νομίζεις τὰ ἐν Ἄιδου; Περίμεινον, ἔφη, κάκειθ' ἐν σοι ἐπιστελῶ. 44. Ἀδμήτῳ δέ τινι ποιητῇ φαύλῳ λέγουσι γεγραφέναι μονόστιχον ἐπίγραμμα, ὅπερ ἐν ταῖς διαθήκαις κεκέλευκεν ἐπιγραφῆναι αὐτοῦ τῇ στήλῃ — οὐ χεῖρον δὲ καὶ αὐτὸ εἰπεῖν,

Γαῖα λάβ' Ἀδμήτου ἔλυτρον, βῆ δ' εἰς θεὸν αὐτός —
γελάσας εἶπεν, Οὕτω καλόν ἐστιν, ὦ Ἀδμητε, τὸ ἐπίγραμ- 390
μα, ὥστε ἐβουλόμην αὐτὸ ἤδη ἐπιγεγράφθαι. 45. ἰδὼν δέ τις ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ οἶα τοῖς γέρουσιν ἐπιεικῶς

γίνεται, ἤρετο, Τί τοῦτο, ὦ Δημῶναξ; ὁ δὲ μειδιάσας, Χάρων με ἔδακεν. ἔφη. 46. καὶ μέντοι καὶ Λακεδαιμόνιον
 τινα ἰδὼν τὸν αὐτοῦ οἰκέτην μαστιγοῦντα, Παῦσαι, ἔφη, ὁμότιμον σαυτοῦ τὸν δούλον ἀποφαίνων. 47. Δανάης
 δὲ τινος πρὸς τὸν ἀδελφὸν δίκην ἐχούσης, Κρίθῃτι, ἔφη, οὐ γὰρ εἶ Δανάη ἢ Ἀκρισίου θυγάτηρ. 48. μάλιστα δὲ
 391 ἐπολέμει τοῖς οὐ πρὸς ἀλήθειαν ἀλλὰ πρὸς ἐπίδειξιν φιλοσοφοῦσιν· ἓνα γοῦν ἰδὼν Κυρικὸν τριβῶνα μὲν καὶ
 πῆραν ἔχοντα. ἀντὶ δὲ τῆς βακτηρίας ὑπερον, καὶ κεκραγότα καὶ λέγοντα ὅτι Ἀντισθένους καὶ Κράτητος καὶ Διογένους ἐστὶ ζηλωτής. Μὴ ψεύδου, ἔφη, σὺ γὰρ Ὑπερίδου μαθητής ὢν τυγχάνεις. 49. ἐπεὶ μέντοι πολλοὺς τῶν ἀθλητῶν ἑώρα κακομαχοῦντας καὶ παρὰ τὸν νομὸν τὸν ἐναγώνιον ἀντὶ τοῦ παγκρατιαζεῖν δάκνοντας. Οὐκ ἀπεικότως, ἔφη, τοὺς νῦν ἀθλητάς· οἱ παρομαρτοῦντες λέοντας καλοῦσιν. 50. ἀστεῖον δὲ κάκεινο αὐτοῦ καὶ δηγτικὸν ἅμα τὸ πρὸς τὸν ἀνθύπατον εἰρημέρον· ἦν μὲν γὰρ τῶν
 392 πιτυομένων τὰ σκέλη καὶ τὸ σῶμα ὅλον· Κυρικῷ δὲ τινος ἐπὶ λίθον ἀναβάнтος καὶ αὐτὸ τοῦτο κατηγοροῦντος αὐτοῦ καὶ εἰς κιναιδίαν διαβάλλοιτος, ὀργανακτῆσας καὶ κατασπασθῆναι τὸν Κυρικὸν κελεύσας ἐμελλεν ἢ ξυλοῖς συντριψεῖν ἢ καὶ φρυγῇ ζημιώσειν· ἀλλ' ὁ γε Δημῶναξ παρὰτυχῶν παρηγεῖτο συγγνώμην ἔχειν αὐτῷ κατὰ τινα πάτριον τοῖς Κυρικοῖς παρηγεῖαν θρασυνομένῳ. εἰπόντος δὲ τοῦ ἀνθυπατου. Νῦν μὲν σοι ἀφήμι αὐτόν, ἂν δὲ ὑστερον τοιοῦτόν τι τολήσῃ, τί παθεῖν ἀξίως ἐστί; καὶ ὁ Δημῶναξ, Δρωπακισθῆναι τότε αὐτὸν κέλευσον. 51. ἄλλῳ δὲ τιμὴ στρατοπέδων ἅμα καὶ ἔθρους τοῦ μεγίστου τὴν ἀρχὴν ἐμπιστευθέντι ἐκ βασιλέως ἐρομένῳ, πῶς ἄριστα ἄρξει; Ἀόργητος, ἔφη, καὶ ὀλίγα μὲν λαλῶν, πολλὰ δὲ ἀκούων. 52. ἐρομένῳ δὲ τιμὴ εἰ καὶ αὐτὸς πλακοῦντας ἐσθίοι, Οἶε οὖν, ἔφη, τοῖς μωροῖς τὰς μελίττας τιθέσθαι τὰ κηρία; 53. πρὸς δὲ τῇ Ποικίλῃ ἀνδριαντῶν ἰδὼν τὴν χεῖρα ἀποκεκομμένον, οὐδὲ ἔφη Ἀθηναίους εἰκοσι χαλκῇ τετιμημέναι τὸν Κυρναίγειρον. 54. καὶ μὴν καὶ Ρουφῖνον τὸν Κύπριον — λέγω δὲ τὸν χωλὸν τὸν ἐκ τοῦ περιπα-
 393 του — ἰδὼν ἐπὶ πολὺ τοῖς περιπάτοις ἐνδιατρίβοντα,

Οὐδέν ἐστιν, ἔφη, ἀναισχυντότερον χωλοῦ Περιπατητικοῦ. 55. ἐπεὶ δέ ποτε ὁ Ἐπίκτητος ἐπιτιμῶν ἅμα συνεβούλευεν αὐτῷ ἀγαγέσθαι γυναῖκα καὶ παιδοποιήσασθαι, πρέπειν γὰρ καὶ τοῦτο φιλοσόφῳ ἀνδρὶ ἕτερον ἀνθ' αὐτοῦ καταλιπεῖν τῇ φύσει, ἐλεγκτικώτατα πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο, Οὐκοῦν, ὦ Ἐπίκτητε, δός μοι μίαν τῶν σαντοῦ θυγατέρων. 56. καὶ μὴν καὶ τὸ πρὸς Ἐρμῖνον τὸν Ἀριστοτελικὸν ἄξιον ἀπομνημονεῦσαι· εἰδὼς γὰρ αὐτὸν παγκάκιστον μὲν ὄντα καὶ μυρία κακὰ ἐργαζόμενον, τὸν Ἀριστοτέλην δὲ διὰ στόματος καὶ αὐτοῦ τὰς δέκα κατηγορίας ἔχοντα, Ἐρμῖνε, ἔφη, ἀληθῶς ἄξιος εἶ δέκα κατηγοριῶν. 57. Ἀθηναίων δὲ σκεπτομένων κατὰ ζῆλον τὸν πρὸς Κορινθίους καταστήσασθαι θεῖαν μονομαχίαν προελθῶν εἰς αὐτούς, Μὴ πρότερον, ἔφη, ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ψηφίσησθε, ἂν μὴ τοῦ Ἑλέου τὸν βωμὸν καθέλῃτε. 58. ἐπεὶ δὲ εἰς Ὀλυμπίαν ποτὲ ἐλθόντι αὐτῷ Ἥλειοι εἰκόνα χαλκῆν ἐψηφίσαντο, Μηδαμῶς τοῦτο, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἥλειοι, μὴ δόξητε ὀνειδίξειν τοῖς προγόνοις ὑμῶν, ὅτι μῆτε Σωκράτους μῆτε Διογένους εἰκόνα ἀνατεθεί- 394
κασιν. 59. ἤκουσα δὲ αὐτοῦ ποτε καὶ πρὸς τὸν τῶν νόμων ἔμπειρον ταῦτα λέγοντος, ὅτι κινδυνεύουσιν ἄχρηστοι εἶναι οἱ νόμοι, ἂν τε πονηροῖς ἂν τε ἀγαθοῖς γράφονται· οἱ μὲν γὰρ οὐ δέονται νόμων, οἱ δὲ ὑπὸ νόμων οὐδὲν βελτίους γίνονται. 60. τῶν δὲ Ὀμήρου στίχων ἓνα ἦδε μάλιστα,

κάτθαν' ὁμῶς ὅ τ' ἀεργὸς ἀνὴρ ὃ τε πολλὰ ἐοργῶς.
61. ἐπῆνει δὲ καὶ τὸν Θερσίτην ὡς Κυνικόν τινα δημηγόρον. 62. ἐρωτηθεὶς δέ ποτε, τίς αὐτῷ ἀρέσκοι τῶν φιλοσόφων, ἔφη, Πάντες μὲν θαυμαστοί, ἐγὼ δὲ Σωκράτην μὲν σέβω, θαυμάζω δὲ Διογένην καὶ φιλῶ Ἀρίστιππον.

63. Ἐβίω δὲ ἔτη ὀλίγου δέοντα τῶν ἑκατὸν ἄνοσος, ἄλυπος, οὐδένα ἐνοχλήσας τι ἢ αἰτήσας, φίλοις χρήσιμος, ἐχθρὸν οὐδένα οὐδεπώποτε ἐσχηκῶς· καὶ τοσοῦτον ἐρωτα ἐσχον πρὸς αὐτὸν Ἀθηναῖοι τε αὐτοὶ καὶ ἅπανσα ἡ Ἑλλάς, ὥστε παριόντι ὑπεξανίστασθαι μὲν τοὺς ἄρχοντας, σιωπὴν δὲ γίνεσθαι παρὰ πάντων. τὸ τελευταῖον δὲ ἦδη ὑπέοργητος ὢν ἄκλιτος εἰς ἣν τύχοι παριῶν οἰκίαν ἐδεί- 395

πνει καὶ ἐκάθευδε, τῶν ἐνοικούντων θεοῦ τινα ἐπιφάνειαν ἡγουμένων τὸ πρᾶγμα καὶ τινα ἀγαθὸν δαίμονα εἰσεληλυθέναι αὐτοῖς εἰς τὴν οἰκίαν. παριόντα δὲ αἱ ἄρτοπώλιδες ἀνθεῖλκον πρὸς αὐτὰς ἐκάστη ἄξιουσα παρ' αὐτῆς λαμβάνειν τῶν ἄρτων, καὶ τοῦτο εὐτυχίαν ἑαυτῆς ἢ δεδωκυῖα ᾤετο. καὶ μὴν καὶ οἱ παῖδες ὁπώρας προσέφερον αὐτῷ πατέρα ὀνομάζοντες. 64. στάσεως δέ ποτε Ἀθήνησι γενομένης εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ φανείς μόνον σιωπᾶν ἐποίησεν αὐτούς· ὁ δὲ ἰδὼν ἤδη μετεγνωκότας οὐδὲν εἰπὼν καὶ αὐτὸς ἀπηλλάγη. 65. ὅτε δὲ συνῆκεν οὐκέθ' οἷός τε ὦν αὐτῷ ἐπικουρεῖν, εἰπὼν πρὸς τοὺς παρόντας τὸν ἐναγώνιον τῶν κηρῶν πόδα

Ἀγγεῖ μὲν ἄγων τῶν καλλίστων
ἄθλων ταμίαις, καιρὸς δὲ καλεῖ
μηκέτι μέλλειν

καὶ πάντων ἀποσχόμενος ἀπῆλθε τοῦ βίου φαιδρὸς καὶ 396 οἷος ἀεὶ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐφαίνετο. 66. ὀλίγοι δὲ πρὸ τῆς τελευτῆς ἐρομένου τινός. Περὶ ταφῆς τί κελεύεις; Μὴ πολυπραγμονεῖτε, ἔφη· ἢ γὰρ ὁδμή με θάψει. φαιμένου δὲ ἐκείνου. Τί οὖν; οὐκ αἰσχρὸν ὀρνέοις καὶ κυσὶ βορᾶν προτεθῆναι τηλικούτου ἀνδρὸς σῶμα; Καὶ μὴν οὐδὲν ἄτοπον, ἔφη. τοῦτο, εἰ μέλλω καὶ ἀποθανῶν ζῶοις τισὶ χρήσιμος εἶσεσθαι. 67. οἱ μὲντοι Ἀθηναῖοι καὶ ἐθαψαν αὐτὸν δημοσίᾳ μεγαλοπρεπῶς καὶ ἐπὶ πολὺ ἐπένησαν καὶ τὸν θάκον τὸν λίθινον, ἐφ' οὗ εἰώθει ὁπότε κάμνοι ἀναπαύεσθαι, προσεκυννόν καὶ ἐστεφάνουν ἐς τιμὴν τοῦ ἀνδρὸς ἡγούμενοι ἱερὸν εἶναι καὶ τὸν λίθον, ἐφ' οὗ ἐκαθέζετο. ἐπὶ μὲν γὰρ τὴν ἐκφορὰν οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἀπήνησεν, καὶ μάλιστα τῶν φιλοσόφων· οὗτοι μὲντοι ὑποδύντες ἐκομίζον αὐτὸν ἄχρι πρὸς τὸν τάφον.

Ταῦτα ὀλίγα πάντ' ἐκ πολλῶν ἀπειρημημένους, καὶ ἔστιν ἀπὸ τούτων τοῖς ἀναγινώσκουσι λογίζεσθαι ὁποῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐγένετο.

Ε Ρ Ω Τ Ε Σ.

397

1. ΑΥΚΙΝΟΣ. Ἐρωτικῆς παιδιᾶς, ἑταῖρέ μοι Θεό-
 μνηστε, ἐξ ἑωθινοῦ πεπλήρωκας ἡμῶν τὰ κεκμηκότα
 πρὸς τὰς συνεχεῖς σπουδὰς ὧτα, καὶ μοι σφόδρα διψῶντι
 τοιαύτης ἀνέσεως εὐκαιρος ἢ τῶν ἰλαρῶν σου λόγων
 ἐρρῦή χάρις· ἀσθενῆς γὰρ ἡ ψυχὴ διηνεκοῦς σπουδῆς
 ἀνέχεσθαι, ποθοῦσι δ' οἱ φιλότιμοι πόνοι μικρὰ τῶν
 ἐπαχθῶν φρουτίδων χαλασθέντες εἰς ἡδονὰς ἀνίεσθαι.
 πάνυ δὴ με ὑπὸ τὸν ὄρθρον ἢ τῶν ἀκολάστων σου διη-
 γημάτων αἰμύλη καὶ γλυκεῖα πειθῶ κατεύφρανευ, ὥστ'
 ὀλίγου δεῖν Ἀριστείδης ἐνόμιζον εἶναι τοῖς Μιλησιακοῖς
 λόγοις ὑπερκηλούμενος, ἄχθομαί τε νῆ τοὺς σοὺς ἔρω-
 τας, οἷς πλατὺς εὐρέθης σκοπός, ὅτι πέπαυσαι διηγού-
 μενος· καὶ σε πρὸς αὐτῆς ἀντιβολουῦμεν Ἀφροδίτης, εἰ 398
 περιττά με λέγειν ἔοικας, εἴ τις ἄρρην ἢ καὶ νῆ Δία θῆ-
 λυς ἐφείται σοι πόθος, ἡρέμα τῇ μνήμῃ ἐκκαλέσασθαι.
 καὶ γὰρ ἄλλως ἑορταστικὴν ἄγομεν ἡμέραν Ἡράκλεια
 θύοντες· οὐκ ἀγνοεῖς δὲ δὴ πού τὸν θεὸν ὡς ὄξυς ἦν
 πρὸς Ἀφροδίτην· ἥδιστα οὖν δοκεῖ μοι τῶν λόγων τὰς
 θυσίας προσήσεσθαι.

2. ΘΕΟΜΝΗΣΤΟΣ. Θαῖττον ἂν μοι, ὦ Λυκῖνε, θα-
 λάττης κύματα καὶ πυκνὰς ἀπ' οὐρανοῦ νιφάδας ἀριθμή-
 σειας ἢ τοὺς ἐμοὺς Ἐρωτας. ἐγὼ γοῦν ἅπασαν αὐτῶν
 κενὴν ἀπολελείφθαι φαρέτραν νομίζω, κὰν ἐπ' ἄλλον τινὰ
 πτῆναι θελήσωσιν, ἄνοπλος αὐτῶν ἢ δεξιὰ γελασθήσε-
 ται· σχεδὸν γὰρ ἐκ τῆς ἀντίπαιδος ἡλικίας εἰς τοὺς ἐφή-
 βους κριθεῖς ἄλλαις ἀπ' ἄλλων ἐπιθυμίαις βουκολοῦμαι·
 διάδοχοι ἔρωτες ἀλλήλων καὶ πρὶν ἢ λῆξαι τοὺς προτέ- 399
 ρους, ἄρχονται δεύτεροί, κάρηνα Λεοναῖα τῆς παλιμ-

φρουῶς Ἰθάρας πολυπλοκώτερα μῆδ' Ἰόλεων βοηθὸν ἔχειν
 δυνάμενα· πυρὶ γὰρ οὐ σβέννυται πῦρ. οὕτω τις ὑγρὸς
 τοῖς ὄμμασιν ἐνοικεῖ μύωψ, ὃς ἅπαν κάλλος εἰς αὐτὸν
 ἀρπάζων ἐπ' οὐδενὶ κόρῳ παύεται· καὶ συνεχῆς ἀπορεῖν
 ἐπέροχεται μοι, τίς οὗτος Ἀφροδίτης ὁ χόλος· οὐ γὰρ
 Ἡλιάδης ἐγὼ τις οὐδὲ Λημνιάδων ὕβρεις οὐδὲ Ἱππολυ-
 τειοῦ ἀγροικίαν ὠφρουμένος, ὡς ἐρεθίσαι τῆς θεοῦ τὴν
 ἄπαστον ταύτην ὀργήν.

3. ΛΥΚ. Πέπαυσο τῆς ἐπιπλάστου καὶ δυσχεροῦς
 ταύτης ὑποκρίσεως, Θεόμνηστε. ἄχθη γὰρ ὅτι τοῦτω τῷ
 βίῳ ἢ τύχῃ προσεκλήρωσέ σε, καὶ χαλεπὸν εἶναι νομίζεις,
 εἰ γυναιξὶν ὠραίαις καὶ μετὰ παιδῶν τὸ καλὸν ἀνθού-
 των ὀμιλεῖς; ἀλλὰ σοὶ καὶ καθαρσίῳν τάχα δεήσει πρὸς
 400 τὸ δυσχερὲς οὕτω νόσημα· δεινὸν γὰρ τὸ πάθος. ἀλλ'
 οὐχὶ τοῦτον τὸν πολὺν ἐκχέας λῆρον εὐδαίμονα σαυτὸν
 εἶναι νομιεῖς, ὅτι σοὶ ὁ θεὸς οὐκ ἀνχυμῆραν γεωργίαν
 ἐπέκλωσεν οὐδ' ἐμπορικὰς ἄλλας καὶ στρατιωτῆν ἐν ὀπλοῖς
 βίον. ἀλλὰ λιπαρὰ παλαιστραὶ μέλουσί σοι καὶ φαιδρὰ
 μὲν ἐσθῆς μέθοι ποδῶν τῆν τρυφήν καθειμένην, διακρι-
 δὸν δ' ἡσχημένης κόμης ἐπιμέλεια; τῶν γε μὴν ἐρωτι-
 κῶν (μέρων καὶ αὐτὸ τὸ βασανίζον εὐφραίνει καὶ γλυκὺς
 ὁδοὺς ὁ τοῦ πόθου δάκνει· πειράσας μὲν γὰρ ἐλπίζεις,
 τυχῶν δ' ἀπολέλειπκας· ἴση δὲ ἦδονὴ τὸ παρῆναι καὶ τὸ
 μέλλον. ἐναγχος γοῦν διηγουμένοι σου τὸν πολὺν, ὡς
 καὶ παρ' Ἡσιόδῳ, κατάλογον ὦν ἀρχῆθεν ἠράσθης, ἴλα-
 ραὶ μὲν τῶν ὀμμάτων αἰ βολαὶ τακερῶς ἀνυγραίνοντο,
 401 τὴν φωνὴν δ' ἴσην τῇ Λυκαμβου θυγατρὶ λεπτὸν ἀφη-
 δύνων ἀπ' αὐτοῦ τοῦ σχήματος εὐθύς δηλὸς ἦς οὐκ ἐκεί-
 νων μόνων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῖς μνήμης ἐρῶν. ἀλλ'
 εἰ τί σοι τοῦ κατὰ τὴν Ἀφροδίτην περίπλου λείψανος
 ἀφεῖται, μηδὲν ἀποκρύψῃ, τῷ δὲ Ἡρακλεῖ τὴν θυσίαν
 ἐντελεῖ παρὰσχου.

4. ΘΕΟΜΝ. Βουφάγος μὲν ὁ δαίμων, ὦ Λυκίνε, καὶ ταῖς ἀκάπνοις, φασί, τῶν θυσιῶν ἥκιστα τερπόμενος. ἐπεὶ δ' αὐτοῦ τὴν ἐτήσιον ἑορτὴν λόγῳ γεραίρομεν, αἱ μὲν ἐμαὶ διηγῆσεις ἐξ ἑωθινοῦ παραταθεῖσαι κόρον ἔχουσιν, ἡ δὲ σὴ Μοῦσα τῆς συνήθους μεθαρμοσαμένη σπουδῆς ἰλαρῶς τῷ θεῷ συνδιημερυσάτω, καὶ μοι γενοῦ δικαστῆς ἴσος, ἐπεὶ μηδ' εἰς ἕτερόν σε τοῦ πάθους ῥέποντα ὄρω, ποτέρους ἀμείνονας ἡγῆ, τοὺς φιλόπαιδας 402 ἢ τοὺς γυναικοὺς ἀσμενίζοντας; ἐγὼ μὲν γὰρ ὁ πληγεὶς ἑκατέρῳ καθάπερ ἀκριβῆς τρυτάνη ταῖς ἐπ' ἀμφοτέρα πλάστιγξιν ἰσορρόπως ταλαντεύομαι, σὺ δ' ἐκτὸς ὦν ἀδεκάστῳ κριτῇ τῷ λογισμῷ τὸ βέλτιον αἰρήσῃ. πάντα δὲ περιελὼν ἀκκισμὸν, ὦ φιλότης, ἦν πεπίστευκέ σοι ψῆφον ἢ περὶ τῶν ἐμῶν ἐρώτων κρίσις, ἥδη φέρε.

5. ΛΥΚ. Παιδιάς, ὦ Θεόμνηστε, καὶ γέλωτος ἡγῆ τὴν διήγησιν; ἡ δ' ἐπαγγέλλεται καὶ σπουδαῖον. ἐγὼ γοῦν ἐξ ὑπογύου τῆς ἐπιχειρήσεως ἠψάμην, εἰδὼς ὅτι λίαν σπουδαία, ἐξ ὅτου δυοῖν ἀνδροῖν ἀκηκοῶς περὶ τούτων συντόμως ἀμιλλωμένοι ἐτι τὴν μνήμην ἔναυλον ἔχω. διήρητο δ' αὐτῶν ἅμα τοῖς λόγοις τὰ πάθη οὐχ ὥσπερ σὺ κατ' εὐκολίαν ψυχῆς ἄϋπνος ὦν διττοὺς ἄρτυσαι μισθοῦς

τὸν μὲν βουκολέων, τὸν δ' ἄργυρα μῆλα νομεύων, ἀλλ' ὁ μὲν ὑπερφυῶς παιδικοῖς ἦδετο τὴν θήλειαν Ἀφρο- 403 δίτην βάραθρον ἠγούμενος, ὁ δ' ἀγνεύων ἔρωτος ἄρρενος ἐς γυναικας ἐπτόητο. δυοῖν οὖν μαχομένοι παθοῖν ἀγωνοθετήσας ἀμιλλαν οὐδ' ἂν εἰπεῖν δυναίμην ὡς ὑπερφυράνθη. καὶ μοι τὰ τῶν λόγων ἴχνη ταῖς ἀκοαῖς ἐνεσφράγισται σχεδὸν ὡς ἀρτίως εἰρημένα. πᾶσαν οὖν ὑποτιμῆσεως ἀφορμὴν ἐκποδῶν ἀποθέμενος ἂ παρ' ἀμφοῖν ἤκουσα λεγόντων κατ' ἀκριβῆς ἐπέξειμί σοι.

ΘΕΟΜΝ. Καὶ μὴν ἔγωγε ἐπαναστὰς ἔνθεν ἀπαν-
τικρὸν καθεδουμαί σου.

δέγμενος Αἰακίδην ὅποτε λήξειεν αἰείδων.
σὺ δ' ἡμῖν τὰ πάλαι κλέα τῆς ἐρωτικῆς διαφορᾶς μελω-
δία περαίνειν.

6. ΛΤΚ. Ἐπ' Ἰταλίαν μοι πλεῖν διανοουμένῳ ταχυ-
ναντουὺν σκάφος εὐτρέπιστο τούτων τῶν δικρότων, οἷς
μάλιστα χρῆσθαι Λιβυροὶ δοκοῦσιν ἔθνος Ἰονίῳ κόλῳ
παρωκισμένον. ὡς δ' ἐνήν, πάντας ἐπιχωρίους θεοῦς
40, προσκυνήσας καὶ Δία ξένιον ἴλεω συνεφάσασθαι τῆς ἀπο-
δήμου στρατείας ἐπικαλεσάμενος ἀπ' ἄστεος ὀρικῶ ζεύγει
κατήγειν ἐπὶ θάλατταν· εἶτα τοὺς παραπέμποντάς με δε-
ξιωσάμενος — ἠκολούθει δὲ παιδείας λιπαρῆς ὄχλος. οἱ
συνεχῆς ἡμῖν ἐντυγχάνοντες ἀνιαρῶς διεξευγνυντο — τῆς
πρύμνης ἐπιβὰς ἐγγὺς ἑμαυτὸν ἴδρουσα τοῦ κυβερνήτου.
καὶ ῥοθίῳ τῷ τῶν ἐλατήρων μετὰ μικρὸν ἀπὸ τῆς γῆς
ἀναχθέντες, ἐπειδὴ μάλα καὶ κατόπιν ἡμᾶς ἐποίμαινον
αὔραι, τὸν ἴστων ἐκ τῶν μεσοκοίλων ἄραιτες καρχησίῳ
τὸ κέρας προσεστειλάμεν· εἶτ' ἀθροᾶς κατὰ τῶν καλῶν
τὰς ὀθόνας ἐκχέαντες ἠρέμα πιμπλαμένον τοῦ λίνου κατ'
οὐδὲν οἶμαι βέλους ἐλάττονι ῥοίῳ διπτάμεθα βαρὺ τοῦ
κύματος ὑποβρονχωμένου περὶ τὴν σχίζουσαν αὐτὸ πρῶ-
ραν. 7. ἀλλ' ἅ γε μὴν ἐν τῷ μεταξὺ παραπλῶ σπουδῆς
ἢ παιδιᾶς ἐχόμενα σινηνέχθη, καιρὸς οὐ πάνυ μηχανεῖν.
405 ὡς δὲ τῆς Κιλικίας τὴν ἔφαλον ἀμείψαντες εἰχόμεθα τοῦ
Παμφυλίου κόλπου, Χελιδονέας ὑπερθέοντες οὐκ ἀμοχθεῖ
τοὺς εὐτυχεῖς τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος ὄρους, ἐκάστη τῶν
Λυκιακῶν πόλεων ἐπεξενοούμεθα μύθοις τὰ πολλὰ χαι-
ροντες· οὐδὲν γὰρ ἐν αὐταῖς σαφῆς εὐδαιμονίας ὁράται
λείψανον· ἄχρι τῆς Ἠλιάδος ἀψάμενοι Ρόδου τὸ συνεχές
τοῦ μεταξὺ πλοῦ διαραπαῦσαι πρὸς ὀλίγον ἐκρίναμεν.
8. οἱ μὲν οὖν ἐρέται τὸ σκάφος ἔξαλον ἐς γῆν ἀνασπασαν-

τες ἐγγυὲς ἐσκήνωσαν, ἐγὼ δ' εὐτρεπισμένου μοι ξενῶνος
 ἀπαντικρὺ τοῦ Διονυσίου κατὰ σχολὴν ἐβάδιζον ὑπερ-
 φρουῶς ἀπολαύσεως ἐμπιπλάμενος· ἔστι γὰρ οὕτως ἡ πό-
 λις Ἑλίου πρέπον ἔχουσα τῷ θεῷ τὸ κάλλος. ἐκπειρωὼν
 δὲ τὰς ἐν τῷ Διονυσίῳ στοὰς ἐκάστην γραφὴν κατώπτειον
 ἅμα τῷ τέρποντι τῆς ὄψεως ἡρωϊκοὺς μύθους ἀνανεού-
 μενος· εὐθὺ γὰρ μοι δύο ἢ καὶ τρεῖς προσερρύησαν ὀλί-
 γου διαφόρου πᾶσαν ἱστορίαν ἀφηγούμενοι· τὰ δὲ πολλὰ 406
 καὶ αὐτὸς εἰκασία προύλαμβανον. 9. ἤδη δὲ τῆς θεᾶς ἅλις
 ἔχοντι καὶ διανοομένῳ μοι βαδίζειν οἴκαδε τὸ ἥδιστον
 ἐπὶ ξένης ἀπήντησέ μοι κέρδος, ἄνδρες ἐκ παλαιοῦ χρό-
 νου συνήθεις, οὓς οὐδ' αὐτὸς ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς πολλά-
 κισ ἡμῖν ἰδὼν ἐπιφοιτῶντας ἐνταῦθα, τὸν ἐκ Κορίνθου
 Χαρικλέα νεανίαν οὐκ ἄμορφον, ἔχοντά τι καὶ κομμωτι-
 κῆς ἀσκήσεως ἅτε οἶμαι γυναικοῖς ἐνωραϊζόμενον· ἅμα
 δ' αὐτῷ καὶ Καλλικρατίδαν τὸν Ἀθηναῖον τὸν τρόπον
 ἀπλοϊκόν· προηγουμένως γὰρ πολιτικῶν λόγων προῖ-
 στατο καὶ ταυτησὶ τῆς ἀγοραίου ῥητορικῆς. ἦν δὲ καὶ τῷ
 σώματι γυμναστικός, οὐ δι' ἄλλο τί μοι δοκεῖν τὰς πα-
 λαίστρας ἀγαπῶν ἢ διὰ τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας· ὅλος γὰρ
 εἰς τοῦτο ἐπτόητο· τῷ δὲ πρὸς τὸ θῆλυ μίσει πολλὰ καὶ
 Προμηθεῖ κατηρᾶτο. πόρρωθεν οὖν ἰδὼν ἐκάτερός με
 γήθους καὶ χαρᾶς πλέοι προσέδραμον· εἶθ' ὅποια φιλεῖ,
 δεξιωσάμενοι πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν ἐκάτερος ἡξίουν με. κἀγὼ
 φιλονεικοῦντας ὁρῶν περαιτέρω, Τὸ μὲν τήμερον, εἶπον,
 ὦ Καλλικρατίδα καὶ Χαρίκλεις, ἄμφω καλῶς ἔχον ἐστὶν
 ὑμᾶς παρ' ἐμοὶ φοιτᾶν, ἵνα μὴ πλείω τὴν ἔριν ἐγείρητε·
 ταῖς δὲ ἐφεξῆς ἡμέραις — τρεῖς γὰρ ἐνταῦθα ἢ τέτταρας 407
 διέγνωκα μένειν — ἀμοιβαίως ἀνθεστιάσετε με, κλήρω
 διακριθεῖς ὁ πρότερος. 10. δοκεῖ ταῦτα. κἀκείνην μὲν
 τὴν ἡμέραν εἰστιάρχουν ἐγώ, τῇ δ' ἐπιούσῃ Καλλικρατί-
 δας, εἶτα μετ' αὐτὸν ὁ Χαρικλῆς. ἐώρων δὴ καὶ παρὰ τὴν

ἐστίασιν ἐναργῆ τῆς ἐκατέρου διαθέσεως τεκμήρια· ὁ μὲν
 γὰρ Ἀθηναῖος εὐμόρφους παισὶν ἐξήσκητο, καὶ πᾶς οἰ-
 κέτης αὐτῷ σχεδὸν ἀγένειος ἦν μέχρι τοῦ πρώτου ὑπο-
 γραφέντος αὐτοῖς χροῦ παραμένοντες, ἐπειδὴν δὲ ἰούλοις
 αἱ παρειαὶ πυκασθῶσιν, οἰκονόμοι καὶ τῶν Ἀθήνησι χω-
 οίων κηδεμόνες ἀπεστέλλοντο. Χαρικλεῖ γε μὴν πολὺς
 ὄρχηστρίδων καὶ μουσουργῶν χορὸς εἶπετο καὶ πᾶν τὸ
 δωματίον ὡς ἐν Θεσμοφορίοις γυναικῶν μεστὸν ἦν ἀν-
 δρὸς οὐδ' ἀκαρῆ παρόντος, εἰ μὴ τί που νῆπιον ἢ γέρον
 ὑπερῆλιξ ὄψοποιὸς ὀφθαίη, τοῦ χρόνου ζηλοτυπίας ὑπο-
 ψίαν οὐκ ἔχοντος. ἦν μὲν οὖν, ὡς ἔφην, καὶ ταῦθ' ἱκανὰ
 τῆς ἀμφοτέρων γνώμης δείγματα, πολλάκις γε μὴν ἀνι-
 μαχίαι τινὲς ἐπ' ὀλίγον αὐτοῖς ἐκινήθησαν, οὐχ ὡς πέρας
 408 ἔχειν τι τὴν ζήτησιν, ἀλλ' ἐπεὶ καιρὸς ἦν ἀνάγεσθαι,
 σύμπλους ἐθέλησαντας αὐτοὺς ἐπηρόμην· διεννοοῦντο
 γὰρ εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀπαίρειν ὁμοίως ἐμοί. 11. καὶ δόξαι
 ἡμῖν Κνίδῳ προσορμίσαι κατὰ θέαν τοῦ Ἀφροδίτης ἱεροῦ
 — ὑμνεῖται δὲ τούτου τὸ τῆς Πραξιτέλους εὐχερείας ὄν-
 τως ἐπαφρόδιτον — ἡρέμα τῇ γῆ προσηρέχθημεν αὐτῆς
 οἶμαι τῆς θεοῦ λιπαρᾶ γαλήνῃ πομποστολοῦσης τὸ σκά-
 φος, τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ἔμελον αἱ συνήθεις παρασκευαί,
 ἐγὼ δὲ τὸ ἐρωτικὸν ζεῦγος ἐκατέρωθεν ἐξαψάμενος κύκλω
 περιῆειν τὴν Κνίδον οὐκ ἀγελαστὶ τῆς κεραμευτικῆς ἀκο-
 λασίας μετέχων ὡς ἐν Ἀφροδίτης πόλει, στοᾶς δὲ Σω-
 στρατοῦ καὶ τᾶλλα ὅσα τέρεπειν ἡμᾶς ἐδύνατο, πρώτου
 ἐκπεριελθόντες ἐπὶ τὸν νεῶν τῆς Ἀφροδίτης βαδίζομεν,
 409 τὼ μὲν, ἐγὼ τε καὶ Χαρικλῆς, πάνυ προθυμῶς, Καλλι-
 κρατίδας δ' ὡς ἐπὶ θέαν θήλειαν ἄκων, ἠδίων ἂν οἶμαι
 τῆς Ἀφροδίτης τῆς Κνιδίας τὸν ἐν Θεσπιαῖς ἀντικαταλ-
 λαξάμενος Ἔρωτα. 12. καὶ πῶς ἐνθὺς ἡμῖν ἀπ' αὐτοῦ
 τοῦ τεμένουσ' Ἀφροδίσιον προσέπεινσαν αἶραι· τὸ γὰρ
 αἶθριον οὐκ εἰς ἔδαφος ἄγοιον μαλιστα λίθων πλαξί

λείαις ἐστρωμένον, ἀλλ' ὡς ἐν Ἀφροδίτης ἅπαν ἦν γό-
 τιμον ἡμέρων καρπῶν, ἃ ταῖς κόμαις εὐθαλέσιν ἄχρι
 πόρρω βρύνοντα τὸν πέριξ ἀέρα συνωρόφουν. περιττόν
 γε μὴν ἢ πυκνόκαρπος ἐτεθήλει μυρρίνη παρὰ τὴν
 δέσποιναν αὐτῆς δαψιλῆς πεφυκυῖα τῶν τε λοιπῶν δέν-
 δρων ἕκαστον, ὅσα κάλλους μετείληχεν· οὐδ' αὐτὰ γέ-
 ρουτος ἤδη χρόνου πολὺα καθαύαινε, ἀλλ' ὑπ' ἀκμῆς
 σφριγῶντα νέοις κλωσὶν ἦν ὄρια. τούτοις δ' ἀνεμέμικτο
 καὶ τὰ καρπῶν μὲν ἄλλως ἄγωνα, τὴν δ' εὐμορφίαν ἔχοντα ⁴¹⁰
 καρπὸν, κυπαρίττων γε καὶ πλατανίστων αἰθέρια μήκη
 καὶ σὺν αὐταῖς αὐτόμολος Ἀφροδίτης ἢ τῆς θεοῦ πάλαι
 φυγὰς Δάφνη. παντὶ γε μὴν δένδρῳ περιπλέγδην ὁ φί-
 λερος προσεῖρπυξε κιττός. ἀμφιλαφεῖς ἄμπελοι πυκνοῖς
 κατήρηντο βότρουσιν· τερπνοτέρα γὰρ Ἀφροδίτη μετὰ
 Διουύσου καὶ τὸ παρ' ἀμφοῖν ἠδὺ σύγκρατον, εἰ δ' ἀπο-
 ζευχθεῖεν ἀλλήλων, ἤττον εὐφραίνουσιν. ἦν δ' ὑπὸ ταῖς
 ἄγαν παλινσκίοις ὕλαις ἰλαραὶ κλισίαι τοῖς ἐνεστιᾶσθαι
 θέλουσιν, εἰς ἃ τῶν μὲν ἀστικῶν σπανίως ἐπεφοίτων
 τινές, ἀθρόος δ' ὁ πολιτικὸς ὄχλος ἐπανηγύριζεν ὄντως
 ἀφροδισιάζοντες. 13. ἐπεὶ δ' ἱκανῶς τοῖς φυτοῖς ἐτέρφθη ⁴¹¹
 μεν, εἶσω τοῦ νεῶ παρήειμεν. ἢ μὲν οὖν θεὸς ἐν μέσῳ
 καθίδρυσται — Παρίας δὲ λίθου δαίδαλμα κάλλιστον —
 ὑπερήφανον καὶ σεσηρότι γέλωτι μικρὸν ὑπομειδιῶσα.
 πᾶν δὲ τὸ κάλλος αὐτῆς ἀκάλυπτον οὐδεμιᾶς ἐσθῆτος
 ἀμπεχούσης γεγύμνωται, πλὴν ὅσα τῇ ἐτέρᾳ χειρὶ τὴν
 αἰδῶ λεληθότως ἐπικρύπτειν. τοσοῦτό γε μὴν ἢ δημιουργ-
 γὸς ἰσχυσε τέχνη, ὥστε τὴν ἀντίτυπον οὕτω καὶ καρτε-
 ρὰν τοῦ λίθου φύσιν ἐκάστοις μέλεσιν ἐπιπρέπειν. ὁ γοῦν
 Χάρικλῆς ἐμμανές τι καὶ παράφορον ἀναβοήσας, Εὐτυ-
 χέστατος, εἶπε, θεῶν ὁ διὰ ταύτην δεθεῖς Ἄρης, καὶ ἅμα
 προσδραμῶν λιπαροῖς τοῖς χεῖλεσιν ἐφ' ὅσον ἦν δυνατὸν ⁴¹²
 ἐκτείνων τὸν ἀνχένα κατεφίλει· σιγῇ δ' ἐφεστῶς ὁ Καλ-

λικρατίδας κατὰ νοῦν ἀπεθαύμαζεν. ἔστι δ' ἀμφίθυρος ὁ νεὸς τοῖς θέλουσι καὶ κατὰ νότου τὴν θεὸν ἰδεῖν ἀκριβῶς, ἵνα μηδὲν αὐτῆς ἀθαύμαστον ἦ. δι' εὐμαρείας οὖν ἔστι τῇ ἑτέρᾳ πύλῃ παρελθούσι τὴν ὄπισθεν εὐμορφίαν διαθροῆσαι. 14. δόξαν οὖν ὅλην τὴν θεὸν ἰδεῖν, εἰς τὸ κατόπιν τοῦ σηκοῦ περιήλθομεν. εἶτ' ἀνοιγείσης τῆς θύρας ὑπὸ τοῦ κλειδοφύλακος ἐμπεπιστευμένου γυναίου θάμβος αἰφνίδιον ἡμᾶς εἶχε τοῦ κάλλους. ὁ γοῦν Ἀθηναῖος ἡσυχῇ πρὸ μικροῦ βλέπων ἐπεὶ τὰ παιδικὰ μέρη τῆς θεοῦ κατώπτευσεν, ἀθρόως πολὺ τοῦ Χαρικλέους ἐμμανέστερον ἀνεβόησεν. Ἡράκλεις, ὅση μὲν τῶν μεταφρένων εὐρυθυμία, πῶς δ' ἀμφιλαφεῖς αἰ λαγόνες, ἀγκαλισμα χειροπληθές· ὡς δ' εὐπερίγραφοι τῶν γλουτῶν αἰ σάρκες ἐπικυροῦνται μήτ' ἄγαν ἔλλιπεις αὐτοῖς ὀστέοις προσεσταλμένοι μήτε εἰς ὑπέρογκον ἐκκεχυμένοι πιότη-
 413 τὰ. τῶν δὲ τοῖς ἰσχύοις ἐνεσφραγισμένων ἐξ ἑκατέρων τύπων οὐκ ἂν εἶποι τις ὡς ἡδύς ὁ γέλως· μηροῦ τε καὶ κνήμης ἐπ' εὐθὺν τεταμένης ἄχρι ποδὸς ἠκριβωμένοι ῥυθμοί. τοιοῦτος ἄρα Γανυμήδης ἐν οὐρανῷ Διὶ τὸ νέκταρ ἡδίων ἐγχεῖ· παρὰ μὲν γὰρ Ἥβης οὐκ ἂν ἐγὼ διακοινομένης ποτὸν ἐδεξάμην. ἐνθεαστικῶς ταῦτα τοῦ Καλλικρατίδου βοῶντος ὁ Χαρικλῆς ὑπὸ τοῦ σφόδρα θάμβους ὀλίγον δεῖν ἐπεπήγει ταχερόν τι καὶ ῥέον ἐν τοῖς ὄμμασι πάθος ἀνυγραίνων. 15. ἐπεὶ δὲ τοῦ θαυμάζειν ὁ κόρος ἡμᾶς ἀπήλλαξεν, ἐπὶ θατέρου μηροῦ σπίλον εἶδομεν ὡσπερ ἐν ἐσθῆτι κηλίδα· ἤλεγχε δ' αὐτοῦ τῇ ἀμορφίαν ἢ περὶ τὰλλα τῆς λίθου λαμπρότης. ἐγὼ μὲν οὖν πιθανῇ τάληθές εἰκασία τοπάζων φῦσιν ὤμην τοῦ λίθου τὸ βλεπόμενον εἶναι· πάθος γὰρ οὐδὲ τούτων ἔστιν ἔξω, πολλὰ δὲ τοῖς κατ' ἄκρον εἶναι δυναμένοις καλοῖς ἢ τύχη παρεμποδίξει. μέλαιναν οὖν ἐσπιλώσθαι φυσικὴν τινα κηλίδα ρομίζων καὶ κατὰ τοῦτο τοῦ Πραξιτέλους

ἐθαύμαζον, ὅτι τοῦ λίθου τὸ δύσμορφον ἐν τοῖς ἤττον
 ἐλέγχεσθαι δυναμένοις μέρεσιν ἀπέκρουσεν. ἡ δὲ παρε- 414
 στῶσα πλησίον ἡμῶν ζάκορος ἀπίστου λόγου καινὴν
 παρέδωκεν ἱστορίαν· ἔφη γὰρ οὐκ ἀσήμου γένους νεα-
 νίαν — ἡ δὲ πρᾶξις ἀνώνυμον αὐτὸν ἐσίγησε — πολλὰ-
 κισ ἐπιφοιτῶντα τῷ τεμένει σὺν δειλαίῳ δαίμονι ἐρασθῆ-
 ναι τῆς θεοῦ καὶ πανήμερον αὐτὸν ἐνδιατρίβοντα τῷ ναῷ
 κατ' ἀρχὰς ἔχειν δεισιδαίμονος ἀγιστείας δόκησιν· ἐκ τε
 γὰρ τῆς ἐωθινῆς κοίτης πολὺ προλαμβάνων τὸν ὄρθρον
 ἐπεφοίτα καὶ μετὰ δύσιν ἄκων ἐβάδιζεν οἴκαδε τὴν θ'
 ὄλην ἡμέραν ἀπαντικρὺ τῆς θεοῦ καθεζόμενος ὄρθας ἐπ'
 αὐτὴν διηνεκῶς τὰς τῶν ὀμμάτων βολὰς ἀπήρειδεν. ἄση-
 μοι δ' αὐτῷ ψιθυρισμοὶ καὶ κλεπτομένης λαλιᾶς ἐρωτι-
 καὶ διεπεραίνοντο μέμψεις. 16. ἐπειδὴν δὲ καὶ μικρὰ τοῦ 415
 πάθους ἑαυτὸν ἀποβουκολῆσαι θελήσειε, προσειπὼν, τῇ
 δὲ τραπέξῃ τέτταρας ἀστραγάλους Λιβυκῆς δορκὸς ἀπα-
 ριθμήσας διεπέττευε τὴν ἐλπίδα, καὶ βαλὼν μὲν ἐπίσκο-
 πα, μάλιστα δ' εἴ ποτε τὴν θεὸν αὐτὴν εὐβολήσειε, μη-
 δενὸς ἀστραγάλου πεσόντος ἴσῳ σχήματι, προσεκύνει τῆς
 ἐπιθυμίας τεύξεσθαι νομίζων· εἰ δ', ὅποια φιλεῖ, φάυ-
 λως κατὰ τῆς τραπέξης ῥίψειεν. οἱ δ' ἐπὶ τὸ δυσφημό-
 τερον ἀνασταίεν. ὄλη Κνίδῳ καταρῶμενος ὡς ἐπ' ἀνη-
 κέστω συμφορᾷ κατήφει καὶ δι' ὀλίγου συναρπάσας ἑτέρῳ
 βόλῳ τὴν πρὶν ἀστοχίαν ἐθεράπευεν. ἤδη δὲ πλεόν αὐτῷ
 τοῦ πάθους ἐρεθιζομένου τοῖχος ἅπας ἐχαράσσετο καὶ 416
 πᾶς μαλακοῦ δένδρου φλοιὸς Ἀφροδίτην καλὴν ἐκήρυσ-
 σεν· ἐτιμᾶτο δ' ἐξ ἴσου Διὶ Πραξιτέλῃ καὶ πᾶν ὅ τι κει-
 μήλιον εὐπρεπὲς οἴκοι φυλάττειτο, τοῦτ' ἦν ἀνάθημα
 τῆς θεοῦ. πέρας αἱ σφοδραὶ τῶν ἐν αὐτῷ πόθων ἐπιτά-
 σεις ἀπενόηθησαν, εὐρέθη δὲ τόλμα τῆς ἐπιθυμίας μα-
 στροπός· ἤδη γὰρ ἐπὶ δύσιν ἡλίου κλίνοντος ἡρέμα λα-
 θῶν τοὺς παρόντας ὀπίσθε τῆς θύρας παρεισερρῶν καὶ

στας ἀφανῆς ἐνδοτάτω σχεδὸν οὐδ' ἀναπνέων ἠτρέμει,
 συνήθως δὲ τῶν ζακόρων ἐξωθεν τὴν θύραν ἐφελκυσά-
 μένων ἐνδον ὁ καινὸς Ἀγχίσης καθείρκετο. καὶ τί γὰρ
 ἀροῦντος νυκτὸς ἐγὼ τόλμαν ἢ λάλος ἐπ' ἀκριβῆς ὑμῖν
 διηγοῦμαι; τῶν ἐρωτικῶν περιπλοκῶν ἵχνη ταῦτα μεθ'
 ἡμέραν ὤφθη καὶ τὸν σπῖλον εἶχεν ἢ θεὸς ὧν ἐπαθεν
 ἔλεγχον. αὐτὸν γε μὴν τὸν νεανίαν, ὡς ὁ δημῳδῆς ἱστο-
 ρεῖ λόγος, ἢ κατὰ πετρῶν φασιν ἢ κατὰ πελαγίου κύμα-
 τος ἐνεχθέντα παντελῶς ἀφανῆ γενέσθαι. 17. ταῦτα τῆς
 ζακόρου διηγουμένης μεταξὺ τοῦ λόγου διαβοήσας εἶπεν
 417 ὁ Χαρικλῆς, Οὐκοῦν τὸ θῆλυ. κὰν λίθινον ἦ, φιλεῖται.
 τί δ', εἴ τις ἔμψυχον εἶδε τοιοῦτο κάλλος; ἀρ' οὐκ ἂν
 ἢ μία νύξ τῶν τοῦ Διὸς σκῆπτρων ἐτιμᾶτο; μειδιάσας
 δὲ ὁ Καλλικρατίδας. Οὐδέπω. φησὶν, ἴσμεν, ὦ Χαρί-
 κλεις, εἰ πολλῶν ἀκουσόμεθα τοιούτων διηγημάτων, ὅταν
 ἐν Θεσπιαῖς γενώμεθα. καὶ νῦν δὲ τῆς ὑπὸ σοῦ ζηλου-
 μένης Ἀφροδίτης ἐναργές ἐστι τοῦτο δεῖγμα. Πῶς; ἐρο-
 μένου τοῦ Χαρικλέους, ἄγαν πιθανῶς μοι ἔδοξε λέγειν
 ὁ Καλλικρατίδας· ἔφη γὰρ ὡς ὁ ἐρασθεὶς νεανίας παν-
 νυχου σχολῆς λαβόμενος, ὥσθ' ὄλην τοῦ πάθους εἶχεν
 ἐξουσίαν κορεσθῆναι. παιδικῶς τῷ λίθῳ προσωμίλησε
 βουληθεὶς οἷδ' ὅτι μὴδ' ἐν τῷ θῆλει πρόσθεν εἶναι τὸ
 θῆλυ. πολλῶν οὖν ἀκρίτων ἀφυλακτουμένων λόγων τὸν
 συμμιγῆ καταπαύσας ἐγὼ θόρυβον, Ἄνδρες, εἶπον, ἐταῖ-
 ροι, τῆς κατὰ κόσμον ἔχεσθε ζητήσεως. ὡς εὐπρεπῆς
 ἐστὶ νόμος παιδείας. ἀπαλλαγέντες οὖν τῆς ἀτάκτου καὶ
 πέρασ οὐδὲν ἐχούσης φιλονεικίας ἐν μέρει ὑπὲρ τῆς αὐ-
 τὸς ἑαυτοῦ δόξης ἐκάτερος ἀποτείνασθε· καὶ γὰρ οὐδέπω
 418 καιρὸς ἐπὶ ναῦν ἀπιέναι· τῇ δὲ σχολῇ καταχρηστέον εἰς
 ἱλαρίον καὶ μετὰ τέρψεως ὠφελῆσαι δυναμένην σπουδῆν.
 ὑπεκστάντες οὖν τοῦ νεῶ — πολὺς γὰρ ὁ κατ' εὐσέβειαν
 ἐπιφοιτῶν ὄχλος — εἰς ἐν τι τῶν συμποσίων ἀποκλίνω-

μεν, ὅπως δι' ἡρεμίας ἀκούειν τε καὶ λέγειν αὐτ' ἂν ἦ βουλομένοις ἐξῆ. μέμνησθε δὲ ὡς ὁ τήμερον ἠττηθεὶς οὐκέτ' αὐθις ἡμῖν περὶ τῶν ἴσων διοχλήσει. 18. καλῶς ἔδοξα ταῦτα λέγειν καὶ συγκαταίνεσάντων ἐξήειμεν, ἐγὼ μὲν ἠδόμενος οὐδεμιᾶς με πιεξούσης φροντίδος, οἱ δ' ἐπὶ συννοίας μεγάλην ἐν ἑαυτοῖς σκέψιν ἄνω καὶ κάτω κυκλοῦντες ὡς περὶ τῆς προπομπίας ἀγωνιούμενοι Πλαταιᾶσιν. ἐπεὶ δ' ἤκομεν εἰς τι συνηρεφὲς καὶ παλίνσκιον ὦρα θερούς ἀναπαυστήριον, Ἡδύς, εἰπών, ὁ τόπος, ἐγώ, καὶ γὰρ οἱ κατὰ κορυφὴν λιγυρὸν ὑπηχοῦσι τέττιγες, ἐν μέσῳ πάνυ δικαστικῶς καθεζόμεν ἑαυτὴν ἐπὶ ταῖς ὀφρῦσι τὴν Ἡλιαίαν ἔχων. προθεὶς δ' ἀμφοτέροις κλῆρον ὑπὲρ τοῦ τίνα χρῆ πρῶτον εἰπεῖν, ἐπειδὴ Χαρικλῆς ἐλελόγχει πρότερον. εὐθύς ἐνάρχεσθαι τοῦ λόγου διεκελευσάμην. 19. ὁ δὲ τῇ δεξιᾷ τὸ πρόσωπον ἀνατρέψας ἡσυχῇ καὶ μικρὸν ἐπισχῶν ἄρχεται τῆδέ πη, Σέ, δέσποινα, τῶν ὑπὲρ σοῦ λόγων, Ἀφροδίτη, σε βοηθὸν αἰ ἔμαί δεήσεις καλοῦσιν· ἅπαντι μὲν γὰρ ἔργῳ κ' ἂν βραχὺ τῆς ἰδίας πειθοῦς ἐπιστάξης, τελειότατόν ἐστιν, οἱ δ' ἔρωτικοὶ λόγοι περιττῶς σοῦ δέονται· σὺ γὰρ αὐτῶν γνησιωτάτη 419 μήτηρ. ἴθι δὴ γυναιξὶ συνήγορος ἢ θήλεια, χάρισαι δὲ καὶ τοῖς ἀνδράσι μένειν ἄρρεσιν, ὡς ἐγεννήθησαν. ἐγὼ γ' οὖν εὐθύς ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου τὴν προμήτορα καὶ πάσης γενέσεως πρωτόρριζον ὧν ἀξιῶ μάρτυρα ἐπικαλοῦμαι, λέγω δὲ τὴν ἱεράν τῶν ὄλων φύσιν, ἢ τὰ πρῶτα πηξαμένη στοιχεῖα τοῦ κόσμου γῆν ἀέρα πῦρ ὕδωρ τῇ πρὸς ἀλλήλα τούτων ἐπικράσει πᾶν ἐξωογόνησεν ἔμψυχον. ἐπισταμένη δ' ὅτι θνητῆς ἐσμὲν ὕλης δημιουργημα καὶ βραχὺς χρόνος ὁ τοῦ ζῆν ἐκάστῳ καθείμαρται, τὴν ἐτέρου φθορὰν ἄλλου γένεσιν ἐμηχανήσατο καὶ τῷ θνήσκοντι τὸ τικτόμενον ἀντεμέτρησεν, ἵνα ταῖς παρ' ἀλλήλων διαδοχαῖς εἰς τὸν αἰεὶ χρόνον ζῶμεν. ἐπεὶ δ' ἦν ἄπορον ἐξ

ένός τι γεννᾶσθαι, διπλῆν ἐν ἐκάστῳ φύσιν ἐμηχανή-
 σατο· τοῖς μὲν γὰρ ἄρρεσιν ἰδίας καταβολὰς σπερμάτων
 χαρισαμένη, τὸ θῆλυ δ' ὥσπερ γονῆς τι δοχείου ἀποφή-
 νασα, κοινὸν ἀμφοτέρῳ γένει πόθον ἐγκερασαμένη συνέ-
 ζευξεν ἀλλήλοις, θεσμὸν ἀνάγκης ὅσιον καταγράψασα
 μένειν ἐπὶ τῆς οἰκείας φύσεως ἐκάτερον, καὶ μῆτε τὸ
 θῆλυ παρὰ φύσιν ἀρρενοῦσθαι μῆτε τᾶρρεν ἀπρεπῶς
 μαλακίξασθαι. διὰ τοῦθ' αἱ σὺν γυναιξὶν ἀνδρῶν ὀμιλία
 μέχρι δεῦρο τὸν ἀνθρώπινον βίον ἀθανάτοις διαδοχαῖς
 φυλάττουσιν· οὐδεὶς δ' ἀνὴρ ἀπ' ἀνδρὸς ἀνχεῖ γενέσθαι.

- 420 δυοῖν δ' ὀνομάτιον σεβασμίῳιν πᾶσαι τιμαὶ μένουσιν ἐξ
 ἴσου πατρὶ μητέρα προσκυνούντων. 20. κατ' ἀρχὰς μὲν
 οὖν ἔθ' ἡρωϊκὰ φρονῶν ὁ βίος καὶ τὴν γείτονα θεῶν
 σέβων ἀρετὴν οἷς ἐνομοθέτησεν ἢ φύσις ἐπειθάσχει, καὶ
 καθ' ἡλικίας μέτρα γυναιξὶ ζευγνύμενοι γενναίων πατέ-
 ρες ἐγίγνοντο τέκνων· κατὰ μικρὸν δ' ὁ χρόνος ἀπ' ἐκεί-
 νου τοῦ μεγέθους ἐς τὰ τῆς ἡδοιῆς καταβαίνων βάραθρα
 ξένας ὁδοὺς καὶ παρηλλαγμένας ἀπολαύσεων ἐτεμεν.
 εἶθ' ἢ πάντα τολμῶσα τρυφή τὴν φύσιν αὐτὴν παρενό-
 μησε· καὶ τίς ἄρα πρῶτος ὀφθαλμοῖς τὸ ἄρρεν εἶδεν ὡς
 θῆλυ, δυοῖν θάτερον ἢ τυραννικῶς βιασαμένος ἢ πείσας
 πανούργως; συνηλθε δ' εἰς μίαν κοίτην μία φύσις· αὐ-
 τοὺς δ' ἐν ἀλλήλοις ὀρώντες οὐθ' ἄδρωσιν οὐθ' ἄπα-
 σχουσιν ἡδοῦντο, κατὰ πειρῶν δέ, φασίν, ἀγόνων σπεί-
 ραντες ὀλίγης ἡδοιῆς ἀντικατηλλάξαντο μεγάλην ἀδο-
 421 ξίαν. 21. τούτοις γε μὴν εἰς τοσοῦτον τυραννικῆς βίας
 ἢ τόλμα προέκοψεν, ὡς μέχρι σιδήρῳ τὴν φύσιν ἱεροσυ-
 λῆσαι· τῶν δ' ἀρρέων τὸ ἄρρεν ἐκκενώσαυτες εὗρον ἡδο-
 νῆς παρέλκοντα μέτρα. οἱ δ' ἄθλιοι καὶ δυστυχεῖς ἔν'
 ἐπὶ πλεόν ὧσι παῖδες, οὐδὲ ἐτι μένουσιν ἄνδρες, ἀμφί-
 βολον αἰνίγμα διπλῆς φύσεως, οὐτ' εἰς ὃ γεγέννηται
 φυλαχθέντες οὐτ' ἐχόντες ἐφ' ὃ μετέβησαν· τὸ δ' ἐν νεο-

τητι παραμείναν ἄνθος εἰς γῆρας αὐτοὺς μαραίνει πρό-
 ωρον. ἅμα γὰρ ἐν παισὶν ἀριθμοῦνται, καὶ γεγηράκασιν
 οὐδὲν ἀνδρῶν μεταίχιμιον ἔχοντες. οὕτως ἢ μιὰ καὶ
 παντὸς κακοῦ διδάσκαλος τρυφή ἄλλην ἀπ' ἄλλης ἠδονὰς
 ἀναισχύντους ἐπινοοῦσα μέχρι τῆς οὐδὲ ῥηθῆναι δυνα-
 μένης εὐπρεπῶς νόσου κατώλισθεν, ἵνα μηδὲν ἀγνοῇ
 μέρος ἀσελγείας. 22. εἰ δ' ἐφ' ὧν ἢ πρόνοια θεσμῶν
 ἔταξεν ἡμᾶς, ἕκαστος ἴδρυτο, ταῖς μετὰ γυναικῶν ἂν ὁμι- 422
 λίας ἠρκοῦμεθα καὶ παντὸς ὀνειδούς ὁ βίος ἐκαθάρευεν.
 ἀμέλει παρὰ τοῖς οὐδὲν ἐκ πονηρᾶς διαθέσεως παραχα-
 ράξαι δυναμένοις ζῶοις ἄχραντος ἢ τῆς φύσεως νομοθε-
 σία φυλάττεται· λέοντες οὐκ ἐπιμαίνονται λέουσιν, ἀλλ'
 ἢ κατὰ καιρὸν Ἀφροδίτῃ πρὸς τὸ θῆλυ τὴν ὄρεξιν αὐ-
 τῶν ἐκκαλεῖται· ταῦρος ἀγελάρχης βουσὶν ἐπιθόρουνται,
 καὶ κριὸς ὄλην τὴν ποίμνην ἄρρενος πληροῖ σπέρματος.
 τί δέ; οὐ σῶν μὲν εὐνάς μεταδιώκουσι κάπροι; λυκαί-
 ναις δ' ἐπιμίγνυνται λύκοι; καθόλου δ' εἰπεῖν, οὐθ' οἱ
 ἀέρια ῥοιζοῦντες ὄρνεις οὐθ' ὅσα τὴν ὑγρὰν καθ' ὕδατος
 εἴληχε λῆξιν, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ γῆς τι ζῶον ἄρρενος ὁμιλίας
 ἐπωρέχθη, μένει δὲ ἀκίνητα τῆς προνοίας τὰ δόγματα.
 ὑμεῖς δ', ὧ μᾶτην ἐπὶ τῷ φρονεῖν εὐλογούμενοι, θηρίου
 ὡς ἀληθῶς φαῦλον, ἄνθρωποι, τίτι καινῇ νόσῳ παρα-
 νομήσαντες ἐπὶ τὴν κατ' ἀλλήλων ὕβριν ἠρέθισθε; τίνα
 τῆς ψυχῆς τυφλὴν ἀναισθησίαν καταχέαντες ἀμφοῖν ἠστο-
 χήκατε φεύγοντες ἂ διώκειν ἔδει καὶ διώκοντες ἀφ' ὧν
 ἔδει φεύγειν; καὶ καθ' ἓνα τοιαῦτα ζηλοῦν πάντων ἐλο-
 μένων οὐδὲ εἰς ἔσται. 23. ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα τοῖς Σω- 423
 κρατικοῖς ὁ θαυμαστὸς ἀναφύεται λόγος, ὑφ' οὗ παιδι-
 καὶ μὲν ἀκοαὶ τελείων ἐνδεεῖς λογισμῶν φενακίζονται·
 τὸ δ' ἤδη κατὰ φρόνησιν ἐς ἄκρον ἔχον οὐκ ἂν ὑπαχθῆ-
 ναι δύναιτο· ψυχῆς γὰρ ἔρωτα πλάττονται καὶ τὸ τοῦ
 σώματος εὐμορφον αἰδούμενοι φιλεῖν ἀρετῆς καλοῦσιν

αὐτοὺς ἐραστάς. ἐφ' οἷς μοι πολλάκις καγχάζειν ἐπέρο-
χεται. τί γὰρ παθόντες, ὧ σέμνοι φιλόσοφοι, τὸ μὲν ἤδη
μακροῦ χρόνου δεδωκὸς ἑαυτοῦ πείραν ὁποῖόν ἐστιν, ᾧ
πολιὰ προσήκουσα καὶ γῆρας ἀρετὴν μαρτυρεῖ, δι' ὀλι-
γωρίας παραπέμπετε, πᾶς δὲ ὁ σοφὸς ἔρωσ ἐπὶ τὸ νέον
ἐπτόηται, μηδέπω τῶν λογισμῶν ἐν αὐτῷ. πρὸς ἅ τρα-
πήσονται, κρίσιν ἐχόντων; ἢ νόμος ἐστί. πᾶσαν μὲν
ἀμορφίαν πονηρίας εἶναι κατάκριτον, εὐθὺ δ' ὡς ἀγα-
θὸν ἐπαινείσθαι τὸν καλόν; ἀλλὰ τοι κατὰ τὸν μέγαν
ἀληθείας προφήτην Ὅμηρον

εἰδὸς τις ἀκιδνότερος πέλει ἀνήρ.

ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει. οἱ δὲ τ' ἐς αὐτὸν
τερπόμενοι λεύσσουν. ὁ δ' ἀσφαλῶς ἀγορεύει
αἰδοῖ μελιχίῃ, μετὰ δὲ πρόπει ἀγρομένοισιν·

424 ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστν θεὸν ὡς εἰσορόωσιν.

καὶ πάλιν εἶπέ που λέγων·

οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἰδεῖ καὶ φρένες ἦσαν.

ἀμέλει τοῦ καλοῦ Νιρέως ὁ σοφὸς Ὀδυσσεὺς πλέον ἐπαι-
νεῖται. 24. πῶς οὖν φρονήσεως μὲν ἢ δικαιοσύνης τῶν
τε λοιπῶν ἀρετῶν. αἱ τελείους ἀνδράσι σύγκληρον εἰλη-
χασι τάξιν, οὐδεὶς ἔρωσ ἐντρέχει, τὸ δ' ἐν παισὶ κάλλος
ὀξύτατας ὁρμὰς παθῶν ἐγείρει; πάννυ γοῦν ἐρᾶν ἔδει
Φαίδρου διὰ Λυσίαν, ὧ Πλάτων, ὃν προῦδωκεν. ἢ τὴν
ἀρετὴν φιλεῖν Ἀλκιβιάδου εἰκὸς ἦν, διότι ἠκρωτηρίαζε
τὰ θεῶν ἀγάλματα καὶ τὴν ἐν Ἐλευσίῃ τελετὴν αἱ παρὰ
πότον ἐξορχοῦνται φωναί; τίς ἐραστὴς ὁμολογεῖ γενέ-
σθαι προδιδομένων Ἀθηναίων καὶ Δεκελείας ἐπιτειχιζομέ-
νης καὶ βίου τυραννίδα βλέποντος; ἀλλ' ἄχοι μὲν οὐ-

425 σιν ἐπέραστος ἦν· μεταβὰς δ' ἀπὸ τοῦ παιδὸς εἰς τὸν
ἄνδρα, καθ' ἣν ἡλικίαν ἢ τέως ἀτελῆς φρόνησις ὀλόκλη-
ρον εἶχε τὸν λογισμὸν, ὑπὸ πάντων ἐμισεῖτο. τί δή; πα-

θεσιν αἰσχροῖς ὀνομάτων ἐπιγράφοντες αἰδῶ ψυχῆς ἀρε-
τὴν λέγουσι τὴν τοῦ σώματος εὐπρέπειαν οἱ φιλόνεοι
μαῖλλον ἢ φιλόσοφοι. καὶ ταῦτα μὲν ἡμῖν ὑπὲρ τοῦ μὴ
δοκεῖν ἐπισήμων ἀνδρῶν φιλαπεχθιμόνως μνημονεύειν
ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω.

25. Μικρὰ δ' ἀπὸ τῆς ἄγαν σπουδῆς ἐπὶ τὴν ὑμετέ-
ραν, ᾧ Καλλικρατίδα, καταβὰς ἠδονὴν ἐπιδείξω παιδι-
κῆς χρήσεως πολὺ τὴν γυναικείαν ἀμείνω. καὶ τό γε πρῶ-
τον ἐγὼ πᾶσαν ἀπόλαυσιν ἠγοῦμαι τερπνοτέραν εἶναι τὴν
χροιωτέραν· ὄξεια γὰρ ἠδονὴ παραπτᾶσα φθάνει πρὶν
ἢ γνωσθῆναι πεπαυμένη, τὸ δ' εὐφραῖνον ἐν τῷ παρέλ-
κοντι κρεῖττον. ὡς εἶθε γε καὶ βίου μακρὰς προθεσμίας
ἢ μικρολόγος ἡμῖν ἐπέκλωσε Μοῖρα καὶ τὸ πᾶν ἦν διη-
νεκῆς ὑγίεια μηδεμιᾶς λύπης τὴν διάνοιαν ἐκνευρομένης· 426
έορτὴν γὰρ ἂν καὶ πανήγυριν τὸν ὅλον χρόνον ἠγομεν.
ἀλλ' ἐπεὶ τῶν μειζόνων ἀγαθῶν ὁ βᾶσκανος δαίμων ἐνε-
μέσθησεν, ἐν γε τοῖς παροῦσιν ἥδιστα τὰ παρέλκοντα. γυνὴ
μὲν οὖν ἀπὸ παρθένου μέχρι ἡλικίας μέσης, πρὶν ἢ τε-
λέως τὴν ἐσχάτην ῥυτίδα τοῦ γήρως ἐπιδραμεῖν, εὐάγκα-
λον ἀνδράσιν ὀμίλημα, κἂν παρέλθῃ τὰ τῆς ὥρας, ὅμως
„ἢ ἐμπειρία ἔχει τι λέξιαι τῶν νέων σοφώτερον.“ 26. εἰ
δ' εἴκοσιν ἐτῶν ἀποπειρώῃ παῖδά τις, αὐτὸς ἔμοιγε δοκεῖ
πασχητιᾶν ἀμφίβολον Ἀφροδίτην μεταδιώκων· σκληροὶ
γὰρ οἱ τῶν μελῶν ἀπανδρωθέντες ὄγκοι καὶ τραχὺ μὲν
ἀντὶ τοῦ πάλαι μαλακοῦ πνικασθὲν ἰούλοις τὸ γένειον, οἱ
δ' εὐφυεῖς μηροὶ θριξίν ὡσπερ εἰ ῥυπῶντες· ἃ δ' ἐστὶ τού-
των ἀφανέστερα, τοῖς πεπειρακόσιν ὑμῖν εἰδέναι παρήμι.
γυναικὶ δὲ αἰεὶ πάσῃ ἢ τοῦ χρώματος ἐπιστίλβει χάρις,
καὶ δαψιλεῖς μὲν ἀπὸ τῶν τῆς κεφαλῆς βοστρύχων ἕλικες
ὑακίνθοις τὸ καλὸν ἀνθοῦσιν ὅμοια πορφύροντες οἱ μὲν 427
ἐπινώτιοι κέχυνται μεταφρένων κόσμος, οἱ δὲ παρ' ὧτα
καὶ κροτάφους πολὺ τῶν ἐν λειμῶνι οὐλότεροι σελίνων.

τὸ δ' ἄλλο σῶμα μῆδ' ἀκαρῆ τριχὸς αὐταῖς ὑποφυομένης ἠλέκτρον, φασίν, ἢ Σιδωνίας ὑέλου διαφεγγέστερον ἀπαστρέπτει. 27. τί δ' οὐχὶ τῶν ἡδονῶν καὶ τὰς ἀντιπαθεῖς μεταδιωκτέον, ἐπειδὴν ἐξ ἴσου τοῖς διατιθεῖσιν οἱ πάσχοντες εὐφραίνονται; σχεδὸν γὰρ οὐ κατὰ ταῦτά τοῖς ἀλόγοις ζώοις τὰς μονήρεις διατριβὰς ἀσμενίζομεν, ἀλλὰ πως φιλεταίρω κοινωνία συζυγέστες ἡδίστα τὰ τε ἀγαθὰ σὺν ἀλλήλοις ἡγοῦμεθα καὶ τὰ δυσχερῆ κουφότερα μετ' ἀλλήλων. ὅθεν εὐρέθη τράπεζα κοινή· καὶ φιλίας μεστὴν τράπεζαν παραθέμενοι γαστροὶ τὴν ὀφειλομένην ἀπομετροῦμεν ἀπόλαυσιν, οὐ μόνον τὸν Θάσιον, εἰ τύχοι, πίνοντες οἶνον οὐδὲ καθ' αὐτοὺς τῶν πολυτελεῶν πιμπλάμενοι σιτίων, ἀλλὰ δοκεῖ τερπνὸν ἐκάστω τὸ μετ' ἄλλου, καὶ τὰς ἡδονὰς κοινωνάμενοι μᾶλλον εὐφραίνόμεθα. αἱ μὲν οὖν γυναικεῖοι σύνοδοι τῆς ἀπολαύσεως ἀντίδοσιν ὁμοίαν ἔχουσιν· ἀλλήλους γὰρ ἐξ ἴσου διαθέντες ἡδέως ἀπηλλάγησαν. εἴ γε μὴ δικαστῆ Τειρεσίᾳ προσεκτέον, ὅτι ἡ θήλεια τέρψις ὅλη μοῖρα πλεονεκτεῖ τὴν ἄρρενα. καλὸν δ' οἶμαι, μὴ φιλαύτως ἀπολαῦσαι θελήσαντας, ὅπως ἰδίᾳ τι χρηστὸν ἀποίουσιν, σκοπεῖν ὅλην παρά του λαμβάνοντας ἡδονήν, ἀλλ' ἐκεῖνο μερισσαμένους οὐ τυγχάνουσιν ἀντιπαρασχεῖν ὅμοια. τοῦτο δ' οὐκ ἂν ἐπὶ παίδων εἴποι τις, οὐχ οἴτω μέμνηεν, ἀλλ' ὁ μὲν διαθείς, ἢ νομίζει ποτὲ ταῦτα, τὴν ἡδονὴν ἐξαίρετον λαβὼν ἀπέροχεται, τῷ δὲ ὑβρισμένῳ κατ' ἀρχὰς μὲν ὀδύνη καὶ δάκρυα, μικρὸν δὲ ὑπὸ χρόνου τῆς ἀλγηδόνος χαλασασθῆς πλέον, ὡς φασίν, οὐδὲν ἂν ὀχλήσειας. ἡδονὴ δ' οὐδ' ἠτισοῦν. εἰ δὲ δεῖ τι καὶ περιεργότερον εἰπεῖν — δεῖ δὲ ἐν Ἀφροδίτῃς τεμένει — γυναικὶ μὲν, ὧ Καλλικρατίδα, καὶ παιδικώτερον χρώμενον ἔξεστιν εὐφρανθῆναι διπλασίας ἀπολαύσεως ὁδοὺς ἀνοίξαντα, τὸ δὲ ἄρρεν οὐδεὶν τρόπον χαρίζεται θήλειαν ἀπόλαυσιν. 28. ὥστ' εἰ ἢ μὲν

καὶ ὑμῖν ἀρέσκειν δύναται, πρὸς ἀλλήλους ἡμεῖς ἀπο-
 τειχισώμεθα, εἰ δὲ τοῖς ἄρρεσιν εὐπρεπεῖς αἰ μετὰ ἀρρε- 429
 νων ὀμιλῖαι, πρὸς τὸ λοιπὸν ἐράτωσαν ἀλλήλων καὶ γυ-
 ναῖκες. ἄγε νῦν, ὦ νεώτερε χρόνε καὶ τῶν ξένων ἡθού-
 νων νομοθέτα, καινὰς ὁδοὺς ἄρρενος τρυφῆς ἐπινοήσας
 χαρῖσαι τὴν ἴσην ἐξουσίαν καὶ γυναιξίν, ἀλλήλαις ὀμι-
 λείτωσαν ὡς ἄνδρες· ἀσελγῶν δὲ ὀργάνων ὑποζυγωσα-
 μенаί τεχνασμα, ἀσπόρων τεράστιον αἰνιγμα, κοιμᾶσθω-
 σαν γυνή μετὰ γυναικὸς ὡς ἀνῆρ· τὸ δὲ εἰς ἀκοὴν σπα-
 νίως ἦγον ὄνομα — αἰσχύνομαι καὶ λέγειν — τῆς τρι-
 βακῆς ἀσελγείας ἀνέδην πομπευέτω. πᾶσα δ' ἡμῶν ἡ
 γυναικωνῦτις ἔστω Φιλαινὶς ἀνδρογύνους ἔρωτας ἀσχη-
 μονοῦσα. καὶ πόσῳ κρείττον εἰς ἄρρενα τρυφὴν βιάζε-
 σθαι γυναικα ἢ τὸ γενναῖον ἀνδρῶν εἰς γυναικα θηλύ-
 νεσθαι;

29. Τοιαῦτα συντόμως μεταξὺ παθαινόμενος ὁ Χα-
 ρικλῆς ἐπαύσατο δεινόν τι καὶ θηριῶδες ἐν τοῖς ὄμμασιν
 ὑποβλέπων. ἐώκει δέ μοι καὶ καθαρσίῳ χρῆσθαι πρὸς τοὺς
 παιδικοὺς ἔρωτας. ἐγὼ δὲ ἡσυχῇ μειδιάσας καὶ πρὸς τὸν
 Ἀθηναῖον ἠρέμα τῷ ὀφθαλμῷ παραβαλῶν. Παιδιάς,
 ἔφην, καὶ γέλωτος, ὦ Καλλικρατίδα, δικαστῆς καθεδεῖ- 430
 σθαι προσδοκήσας οὐκ οἶδ' ὅπως ὑπὸ τῆς Χαρικλέους
 δεινότητος ἐπὶ σπουδαιότερον ἦγμα· σχεδὸν γὰρ ὡς ἐν
 Ἀρείῳ πάγῳ περὶ φόνου καὶ πυρκαϊᾶς, ἢ νῆ Δία φαρ-
 μάκων ἀγωνιζόμενος ὑπερφυῶς ἐπαθήνατο. καιρὸς οὖν
 ὁ νῦν, εἴ ποτε καὶ πρότερον, ἀπαιτεῖ σε τὰς Ἀθήνας,
 Περίκλειον δὲ πειθῶ καὶ τῶν δέκα ῥητόρων τὰς Μακε-
 δόσιν ἀνθωπλισμένας γλώσσας ἐν ἐνὶ τῷ σῶ λόγῳ δια-
 τρεῖσθαι μιᾶς τῶν ἐν Πυνηκὶ δημηγοριῶν ἀναμνησθέντι.

30. Μικρὸν οὖν ἐπισχῶν ὁ Καλλικρατίδας — ἐώκει
 δὲ ἀπὸ τοῦ προσώπου μοι τεκμαιρομένῳ καὶ λίαν ἀγω-
 νίας μεστὸς εἶναι — λόγων ἀμοιβαίων ἐνάσχηται· Εἰ γυ-

ναιξιν ἐκκλησία καὶ δικαστήρια καὶ πολιτικῶν πραγμάτων ἦν μετουσία, στρατηγὸς ἂν ἢ προστατῆς ἐνεχειροτόνησο καὶ σε χαλκῶν ἀνδριάντων ἐν ταῖς ἀγοραῖς. ὦ Χαρίκλεις, ἐτίμων. σχεδὸν γὰρ οὐδὲ αὐταὶ περὶ αὐτῶν, οπόσαι προὔχουν κατὰ σοφίαν ἐδόκουν, εἴ τις αὐταῖς τὴν
 431 τοῦ λέγειν ἐξουσίαν ἐφήκεν, οὕτω μετὰ σπουδῆς ἂν εἶπον, οὐχ ἢ Σπαρτιάταις ἀνθωπλισμένη Τελέσιλλα, δι' ἣν ἐν Ἄργει θεὸς ἀριθμεῖται γυναικῶν Ἄρης· οὐχὶ τὸ μελιχρὸν αὐχμημα Λεσβίων Σαπφῶ καὶ ἡ τῆς Πυθαγορείου σοφίας θυγάτηρ Θεανώ· τάχα δ' οὐδὲ Περικλῆς οὕτως ἂν Ἀσπασία συνηγόρησεν. ἀλλ' ἐπειδήπερ εὐπρεπὲς ἄρρενας ὑπὲρ θηλειῶν λέγειν, εἰπώμεν καὶ ἄνδρες ὑπὲρ ἀνδρῶν. σὺ δὲ Ἰλεως, Ἀφροδίτη, γενοῦ· καὶ γὰρ ἡμεῖς τὸν σὸν Ἔρωτα τιμῶμεν.

31. Ἐγὼ μὲν οὖν ἐνόμιζον ἄχρι παιδιᾶς ἰλαρὰν τὴν ἔριν ἡμῶν προκόψαι, ἐπεὶ δὲ οἱ παρὰ τούτου λόγοι καὶ φιλοσοφεῖν ὑπὲρ γυναικῶν ἐπειροήθησαν. ἀσμένως τὴν ἀφορμὴν ἤρπακα· μόνος γὰρ ὁ ἄρρην ἔρωσ κοινὸν ἀρετῆς καὶ ἡδονῆς ἐστὶν ἔργον. εὐξαίμην γὰρ ἂν, εἴπερ ἦν ἐν δυνατῶ, τὴν ἐπήκοόν ποτε τῶν Σωκρατικῶν λόγων πλατάνιστον, Ἀκαδημίας καὶ Λυκείου δένδρον εὐτυχέστερον, ἐγγὺς ἡμῶν ἐστάναι πεφυκυῖαν, ἐνθ' ἡ Φαίδρου προσανάκλισις ἦν. ὥσπερ ὁ ἱερὸς εἶπεν ἀνήρ πλειστων
 432 ἀψάμενος χαρίτων· αὐτὴ τάχα ἂν ὥσπερ ἡ ἐν Λαδωνι φηγὸς ἐκ τῶν ὀροδάμων ἱερὰν ἀπορροήξασα φωνὴν τοὺς παιδικοὺς ἐνφῆμησεν ἔρωτας ἐτι τοῦ καλοῦ μεμνημένη Φαίδρου. πληρ' ἐπεὶ τοῦτ' ἀμήχανον,

ἢ γὰρ πολλὰ μεταξὺ

οὔρεά τε σκιοέεντα θάλασσά τε ἠχῆσσαν,

ξένοι τε ἐπ' ἀλλοτριᾶς γῆς ἀπειλημμεθα καὶ πλεονέκτημα Χαρικλέους ἐστὶν ἡ Κνίδος. ὅμως τάληθές οὐ προδώσομεν εἰξαντες ὄκνη. 32. μόνον ἡμῖν σὺ, δαίμον οὐράνιε,

καιρίως παράσθητι φιλίας εὐγνώμων, ἱεροφάντα μυστη-
ρίων Ἔρωσ, οὐ κακὸν νήπιον ὁποῖον ζωγράφων παίζουσι
χεῖρες, ἀλλ' ὃν ἡ πρωτοσπόρος ἐγέννησεν ἀρχὴ τέλειον
εὐθὺ τεχθέντα· σὺ γὰρ ἐξ ἀφανοῦς καὶ κεχυμένης ἀμορ-
φίας τὸ πᾶν ἐμόρφωσας. ὥσπερ οὖν ὅλου κόσμου τά-
φρον τινὰ κοινὸν ἀφελῶν τὸ περικείμενον χάος ἐκείνο
μὲν ἐς ἐσχάτους ταρτάρου μυχοὺς ἐφυγάδευσας, ἔνθα
ὡς ἀληθῶς

σιθῆρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδός,
ὅπως ὑπ' ἀρρήκτου δεθὲν φρουραῖς τῆς ἔμπαλιν ὁδοῦ εἴρ-
γεται· λαμπρῶ δὲ φωτὶ τὴν ἀμαυρὰν νύκτα πετάσας
παντὸς ἀψύχου τε καὶ ψυχῆν ἔχοντος ἐγένου δημιουργός· 433
ἐξαίρετον δὲ ἐγκεράσας ὁμόνοιαν ἀνθρώποις τὰ σεμνὰ
φιλίας πάθη συνῆψας, ἴν' ἐξ ἀκάκου καὶ ἀπαλῆς ἔτι ψυ-
χῆς ἢ εὐνοια συνεκτρεφομένη πρὸς τὸ τέλειον ἀνδρῶται.
33. γάμοι μὲν γὰρ διαδοχῆς ἀναγκαίας εὗρηνται φάρμα-
κα, μόνος δὲ ὁ ἄρρην ἔρωσ φιλοσόφου καλὸν ἔστι ψυχῆς
ἐπίταγμα. πᾶσι δὲ τοῖς ἐκ τοῦ περιόντος εἰς εὐπρέπειαν
ἠσκημένοις ἔπεται τιμὴ πλείων ἢ ὅσα τῆς παρανατὰ χρείας
ἐπιδεῖται, καὶ πάντη τοῦ ἀναγκαίου τὸ καλὸν κρεῖττον.
ἄχρι μὲν οὖν ὁ βίος ἀμαθῆς ἦν οὐδέπω τῆς καθ' ἡμέραν
πείρας πρὸς τὸ βέλτιον εὐσχολῶν, ἀγαπητῶς ἐπ' αὐτὰ
τὰ ἀναγκαῖα συνεστέλλετο, τῆς δὲ ἀγαθῆς διαίτης ἐπεί-
γων ὁ χρόνος οὐ παρέσχευεν εὗρεσιν. ἐπειδὴ δὲ αἱ μὲν
ἐσπευσμένοι χρεῖαι πέρας εἶχον, οἱ δὲ τῶν ἐπιγιγνομένων
αἰετὸν λογισμὸν τῆς ἀνάγκης ἀφεθέντες ἠυκαίρουν ἐπινοεῖν
τι τῶν κρεῖττόνων, ἐκ τούτου κατ' ὀλίγον ἐπιστημαί
συνηύξοντο. τοῦτο δ' ἡμῖν ἀπὸ τῶν ἐντελεστέρων τεχνῶν
ἔνεστιν εἰκάξειν. αὐτίκα πρῶτοί τινες ἀνθρώποι γενόμε- 434
νοι τοῦ καθ' ἡμέραν λιμοῦ φάρμακον ἐζήτουν, εἶθ' ἀλι-
σκόμενοι τῇ πρὸς τὸ παρὸν ἐνδεία, τῆς ἀπορίας οὐκ ἐώ-
σης ἐλέσθαι τὸ βέλτιον, τὴν εἰκαίαν πόαν ἐσιτοῦντο καὶ

μαλθακὰς ῥίζας ὀρύττοντες καὶ τὰ πλεῖστα δρυὸς καρ-
 πὸν ἐσθίουτες. ἀλλ' ἡ μὲν ἀλόγοις ζώοις μετὰ χρόνον
 ἐρρίφη, σπόρον δὲ πυροῦ καὶ κριθῆς εἶδον αἱ γεωργῶν
 ἐπιμέλειαι εὐροῦσαι κατ' ἔτος ἐκνεάζοντα. καὶ οὐδὲ μα-
 νεῖς ἂν εἶποι τις ὅτι δρυὸς στάχυος ἀμείνων. 34. τί δ';
 οὐκ ἐν ἀρχῇ μὲν εὐθύ τὸυ βίου σκέπησθε δεηθέντες ἄν-
 θρωποι νάκη, θηρία δείραντες, ἡμφιέσαντο; καὶ σπή-
 λυγγας ὀρῶν κρούους καταδύσεις ἐπειόησαν ἢ παλαιῶν
 ῥιζῶν ἢ φυτῶν αὐτὰ κοιλωμάτα; τὴν δὲ ἀπὸ τούτων μί-
 μησιν ἐπὶ τὸ κρεῖττον αἰεὶ μετὰγοντες ὕφηναν μὲν ἑαυ-
 τοῖς χλανίδας, οἴκους δὲ ὠκίσαντο, καὶ λεληθότως αἱ περὶ
 435 ταῦτα τέχνη τὸν χρόνον λαβοῦσαι διδάσκαλον ἀντὶ μὲν
 λιτῆς ὑφῆς τὸ κάλλιον ἐποίκιλαν, ἀντὶ δὲ εὐτελῶν δω-
 ματίων ὑψηλὰ τέρεμνα καὶ λίθων πολυτέλειαν ἐμηχανή-
 σαντο καὶ γυμνὴν τοίχων ἀμορφίαν εὐανθέσι βαφαῖς
 χρωμάτων κατέγραψαν. πλὴν ἕκαστη γε τούτων τῶν
 τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν ἄφωτος οὖσα καὶ βαθεῖαν ἐπιτε-
 θειμένη λήθην ὡς ἀπὸ μακρᾶς δύσεως κατὰ μικρὸν εἰς
 τὰς ἰδίας ἀνέτειλεν ἀκτῖνας· ἕκαστος γὰρ εὐρῶν τι παρε-
 δίδου τῷ μετ' αὐτόν· εἶθ' ἡ διαδοχὴ τῶν λαμβανόντων
 οἷς ἔμαθεν ἤδη προστιθεῖσα, τὸ ἐνδέον ἐπλήρωσε. 35. μὴ
 δὴ τις ἐρωτᾷ ἀρρένων ἀπαιτεῖται παρὰ τοῦ παλαιοῦ χρό-
 νου· γυναιξὶ γὰρ ὀμιλεῖν ἀναγκαῖον ἦν, ἵνα μὴ τελέως
 ἄσπερμον ἡμῶν φθαρῇ τὸ γένος. αἱ δὲ ποικίλαι σοφαί
 καὶ τῆς φιλοκάλου ταύτης ἀρετῆς ἐπιθυμίαι μόλις ὑπὸ
 τοῦ μηδὲν ἐῶντος ἀνίχνευτον αἰῶνος εἰς τοῦμφανῆς ἐμελ-
 436 λον ἤξειν, ἵνα τῇ θεῖᾳ φιλοσοφίᾳ καὶ τὸ παιδεραστεῖν
 συναχθῆσθαι μὴ δῆτα. Χαρίκλεις, ὃ μὴ πρότερον εὔρητο,
 τοῦτο ἐπινοήθην αὐτῆς ὡς φαῦλον εὐθύνη. μηδ' ὅτι τῶν
 παιδικῶν ἐρωτῶν αἱ γυναικεῖαι σύνοδοι πρεσβυτέρους
 ἐπιγράφονται χρόνους, ἐλάττου θάτερον· ἀλλὰ τὰ μὲν
 παλαιὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀναγκαῖα νομίζομεν, ἃ δὲ

αυθις ἐνευσχολήσας τοῖς λογισμοῖς ὁ βίος ἐπέξευθρεν, ὡς
 ἐκείνων ἀμείνω τιμητέον. 36. ἐμοὶ μὲν γὰρ ὀλίγου καὶ
 γελᾶν ἔναγχος ἐπήει, Χαρικλέους ἄλογα ζῶα καὶ τὴν Σκυ-
 θῶν ἐρημίαν ἐπαινοῦντος· ὀλίγου δὲ ὑπὸ τῆς ἄγαν φι-
 λονεικίας καὶ μετενοεὶ γενόμενος Ἑλλην. οὐδὲ γὰρ ὡς
 ἐναντία φθεγγόμενος οἷς ἐπεχειρεῖ λέγειν, ὑπεσταλμένῳ
 τῷ τῆς φωνῆς τόνῳ τὸ ῥηθὲν ἔκλεπτεν, ἀλλ' ἐπηρμένῃ
 φωνῇ λαρυγγίζων, Οὐκ ἐρῶσι, φησί, ἀλλήλων λέοντες
 οὐδ' ἄρκτοι καὶ σύες, ἀλλ' αὐτῶν ἢ πρὸς τὸ θῆλυ μόνον
 ὀρμὴ κρατεῖ. καὶ τί θαυμαστόν; ἂ γὰρ ἐκ λογισμοῦ δι- 437
 καίως ἂν τις ἔλοιτο, ταῦτα τοῖς μὴ δυναμένοις λογίζεσθαι
 δι' ἀφροσύνην οὐκ ἔνεστιν ἔχειν. ἐπεὶ τοι Προμηθεὺς
 ἦ θεῶν τις ἄλλος εἰ νοῦν ἐκάστω συνέξευξεν ἀνθρώπι-
 νον, οὐκ ἂν ἐρημία καὶ βίος ὄρειος αὐτοὺς ἐποίμαινε
 οὐδὲ ἀλλήλους τροφήν εἶχον, ἐξ ἴσου δὲ ἡμῖν ἰερά δει-
 μάμενοι καὶ μέσσην ἐστίαν τῶν ἰδίων ἕκαστος οἰκῶν ὑπὸ
 τοῖς κοινοῖς ἐπολιτεύοντο νόμοις. τί δὴ παράδοξον, εἰ
 ζῶα τῆς φύσεως κατάκριτα μηδὲν ὦν λογισμοὶ παρέχον-
 ται, παρὰ τῆς προνοίας λαβεῖν ἠτύχηκότα προσαφήρη-
 ται μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὰς ἄρρενας ἐπιθυμίας; οὐκ
 ἐρῶσι λέοντες, οὐδὲ γὰρ φιλοσοφοῦσιν· οὐκ ἐρῶσιν
 ἄρκτοι, τὸ γὰρ ἐκ φιλίας καλὸν οὐκ ἴσασιν. ἀνθρώποις
 δ' ἢ μετ' ἐπιστήμης φρόνησις ἐκ τοῦ πολλάκις πειρᾶσαι
 τὸ κάλλιστον ἐλομένη βεβαιοτάτους ἐρώτων ἐνόμισε τοὺς
 ἄρρενας. 37. μὴ τοίνυν, ὦ Χαρίκλεις, ἀκολάστου βίου 438
 συμφορήσας ἐταιρικὰ διηγήματα γυμνῷ τῷ λόγῳ τῆς
 σεμνότητος ἡμῶν καταπόμπευε μηδὲ τὸν οὐράνιον Ἑρωτα
 τῷ νηπίῳ συναρίθμει, λογίζου δὲ ὅπῃ μὲν ἡλικίας τὰ
 τοιαῦτα μεταμανθάνων, ὅμως δ' οὖν λογίζου νῦν γε,
 ἐπειδήπερ οὐ πρότερον, ὅτι διπλοῦς θεὸς ὁ Ἑρως, οὐ
 κατὰ μίαν ὁδὸν φοιτῶν οὐδὲ ἐνὶ πνεύματι τὰς ἡμετέρας
 ψυχὰς ἐρεθίζων, ἀλλ' ὁ μὲν, ὡς ἂν, οἶμαι, κομιδῇ νήπια

φρονῶν, οὐδενὸς αὐτοῦ τὴν διάνοιαν ἠνιοχεῖν δυναμέ-
νου λογισμοῦ, πολὺς ἐν ταῖς τῶν ἀφρόνων ψυχαῖς ἀθροί-
ζεται, μάλιστα δὲ αὐτῶ γυναικεῖοι πόθοι μέλουσιν· οὐ-
τός ἐστιν ὁ τῆς ἐφημέρου ταύτης ὕβρεως ἑταῖρος ἀκρίτῳ
φορᾷ πρὸς τὸ βουλόμενον ἄγων. ἕτερος δὲ Ἔρωσ Ὁγυ-
γίων πατῆρ χρόνων, σεμνὸν ὀφθῆναι καὶ πάντοθεν ἱερο-
πρεπὲς θέαμα, σωφρονούντων ταμίας παθῶν ἥπια ταῖς
ἐκάστου διανοίαις ἐμπνεῖ, καὶ λαχόντες ἴλεω τοῦδε τοῦ
δαίμονος ἠδουὴν ἀρετῇ μεμιγμένην ἀσπαζόμεθα· δισδᾶ
γὰρ ὄντως κατὰ τὸν τραγικὸν πνεύματα πνεῖ ὁ Ἔρωσ,
ἐνὸς δὲ ὀνόματος οὐχ ὅμοια τὰ πάθη κεκοινῶνηκε· καὶ
439 γὰρ Αἰδῶς ὠφελείας ὁμοῦ καὶ βλάβης ἀμφίβολός ἐστι
δαίμων·

Αἰδῶς ἢτ' ἀνδρας μέγα σίνεται ἢδ' ὀνίησιν.

οὐ μὴν οὐδ' Ἐοίδων γένος ἔστιν ἐν, ἀλλ' ἐπὶ γαίαν
εἰσὶ δύο, τὴν μὲν κεν ἐπαινήσειε νοήσας.

ἢ δ' ἐπιμωμητῆ· διὰ δ' ἀνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.

οὐδὲν οὖν παράδοξον, εἰ πάθος ἀρετῇ κοινὴν προσηγο-
ρίαν ἔχειν ἔτυχεν, ὥστε ἔρωτα καλεῖσθαι καὶ τὴν ἀκό-
λαστον ἠδουὴν καὶ τὴν σωφρονούσαν εἴησιον. 38. Γά-
μους οὖν, φησί, τὸ μηδὲν οἶει, καὶ τὸ θῆλυ τοῦ βίου
φυγαδεύεις, ἵνα πῶς μείνωμεν ἀνθρώποι; ζηλωτὸν μὲν
ἦν κατὰ τὸν σοφώτατον Εὐριπίδην, εἰ δίχα τῆς πρὸς γυ-
ναῖκας συνοδοῦ φοιτῶντες ἐπὶ ἱερᾷ καὶ ταοῖς ἀργύρου
καὶ χρυσοῦ τέκνα ὑπὲρ τῆς διαδοχῆς ἐωνοῦμεθα· ἀνάγκη
γὰρ βαρὺν κατ' αὐχένων ζυγὸν ἡμῖν ἐπιθεῖσα τοῖς κε-
λευομένοις πειθαρχεῖν βιάζεται, τὸ μὲν οὖν καλὸν αἰρω-
μεθα τοῖς λογισμοῖς, εἰκέτω δὲ τῇ ἀνάγκῃ τὸ χρειώδες.
440 ἄχρι τέκνων γυναικὲς ἀριθμὸς ἔστωσαν, ἐν δὲ τοῖς ἄλ-
λοις ἄπαγε, μὴ μοι γένοιτο. τίς γὰρ ἂν εὐ φρονῶν ἀρέ-
χεσθαι δύναίτο ἐξ ἑωπινοῦ γυναικὸς ὠραίσμενης ἐπικτη-
τοῖς σοφίσμασιν, ἧς ὁ μὲν ἀληθῶς χαρακτήρ ἀμορφος.

ἀλλότριοι δὲ κόσμοι τὸ τῆς φύσεως ἀπρεπὲς βουκολοῦ-
 σιν. 39. εἰ γοῦν ἀπὸ τῆς νυκτέρου κοίτης πρὸς ὄρθρον
 ἂν ἴδοι τις ἀνισταμένας γυναῖκας, αἰσχίῳ νομίζει θηρίων
 τῶν πρώτης ὥρας ὀνομασθῆναι δυσκληδονίστων· ὅθεν
 ἀκριβῶς οἴκοι καθείργουσι αὐτάς οὐδενὶ τῶν ἀρρένων
 βλεπομένας· γράες δὲ καὶ θεραπαινίδων ὁ σύμμορφος
 ὄχλος ἐν κύκλῳ περιεστᾶσι ποικίλοις φαρμάκοις κατα-
 φαρμακεύουσαι τὰ δυστυχῆ πρόσωπα· οὐ γὰρ ὕδατος
 ἀκράτῳ νάματι τὸν ὑπνηλὸν ἀπονιψάμεναι κάρου εὐθύς
 ἄπτονται σπουδῆς ἐχομένου τινὸς πράγματος, ἀλλ' αἰ
 πολλαὶ τῶν διαπασμάτων συνθέσεις τὸν ἀηδῆ τοῦ προ-
 σώπου χρῶτα φαιδρύνουσι, ὡς δὲ ἐπὶ δημοτελοῦς πομ-
 πῆς ἄλλο τι ἄλλη τῶν ὑπηρετουσῶν ἐγκεχεῖρισταί, λε-
 κανίδας ἀργυρᾶς καὶ προχόους ἔσοπτρά τε καὶ καθάπερ
 ἐν φαρμακοπώλου πυξίδων ὄχλον, ἀγγεῖα μετὰ πολλῆς 441
 κακοδαιμονίας, ἐν οἷς ὀδόντων σηηκτικαὶ δυνάμεις ἢ
 βλέφαρα μελαίνουσα τέχνη θησανρίζεται. 40. τὸ δὲ πλεῖ-
 στον ἀναλίσκει μέρος ἢ πλοκὴ τῶν τριχῶν· αἰ μὲν γὰρ
 φαρμάκοις ἐρυθαίνειν δυναμένοις πρὸς ἡλίου μεσημ-
 βρίαν τοὺς πλοκάμους ἴσα ταῖς τῶν ἐρίων χοριαῖς ξανθῶ
 μεταβάπτουσι ἄνθει τὴν ἰδίαν κατακρίνουσαι φύσιν·
 ὀπόσαις δὲ ἀρκεῖν ἢ μέλαινα χαιτή νομίζεται, τὸν τῶν γε-
 γαμηκότων πλοῦτον εἰς ταύτην ἀναλίσκουσι ὅλην Ἀρα-
 βίαν σχεδὸν ἐκ τῶν τριχῶν ἀποπνέουσαι, σιδηρᾶ τε ὄρ-
 γανα πυρὸς ἀμβλεία φλογὶ χλιανθέντα βία τὴν ἐλίκων οὐ-
 λότητα διαπλέκει, καὶ περίεργοι μὲν αἰ μέχρι τῶν ὀφρύων
 ἐφειλκυσμένοι κόμαι βραχὺ τῶ μετώπῳ τὸ μεταίχιμιον
 ἀφιαῖσι, σοβαρῶς δὲ ἄχρι τῶν μεταφρένων οἱ ὀπισθεν
 ἐπισαλεύονται πλόκαμοι. 41. καὶ μετὰ τοῦτο ἀνθοβαφῆ
 πέδιλα τῆς σαρκὸς ἐνδοτέρῳ τοὺς πόδας ἐπισφίγγοντα
 καὶ λεπτοῦφῆς ἐς πρόφασιν ἐσθῆς ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν μη
 γεγυμνωθῆαι. πάντα δὲ τὰ ἐντὸς αὐτῆς γνωριμώτερα

- 442 τοῦ προσώπου χωρὶς τῶν ἀμόρφως προπεπωκωτων μαζῶν, οὓς αἰεὶ περιφέρουσι δεσμώντας. τί δεῖ τὰ τούτων πλουσιώτερα κακὰ διεξιέναι; λίθους Ἐρυθραίους κατὰ τῶν λοβῶν πολυτάλαντον ἠρτημένους βροῖθος ἢ τοὺς περὶ καρποῖς καὶ βραχίοσι δράκοντας, ὡς ὄφελον ὄντως ἀντὶ χρυσίου δράκοντες εἶναι· καὶ στεφάνη μὲν ἐν κύκλῳ τὴν κεφαλὴν περιθεῖ λίθοις Ἰνδικαῖς διάστερος, πολυτελεῖς δὲ τῶν ἀνθέντων ὄρμοι καθεῖνται, καὶ ἄχρι τῶν ποδῶν ἐσχάτων καταβέβηκεν ὁ ἄθλιος χρυσὸς ἅπαν, εἴ τι τοῦ σφυροῦ γυμνοῦται, περισφίγγων. ἄξιον δ' ἦν σιδήρῳ
- 443 τὰ περισφύρα σκέλη πεπεδηθῆναι. κάπειδαν αὐτῶν ὅλον τὸ σῶμα νοθῆς εὐμορφίας ἐξαπατῶντι κάλλει διαμαγευθῆ, τὰς ἀναισχύντους παρειὰς ἐρυθραίνουσιν ἐπιχρίστοις φύκεσιν, ἵνα τὴν ὑπέρλευκον αὐτῶν καὶ πίονα χροιάν τὸ πορφυροῦν ἀνθος ἐπιφοιτήξῃ. 42. τίς οὖν ὁ μετὰ τὴν τοσαύτην παρασκευὴν βίος; εὐθύς ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐξοδοί, καὶ πᾶς θεὸς ἐπιτροβῶν τοὺς γεγαμηκότας. ὧν ἐρίων οἱ κακοδαίμονες ἄνδρες οὐδὲ αὐτὰ ἴσασι τὰ ὀνόματα, Κωλιάδας. εἰ τύχοι, καὶ Γεγετυλλίδας ἢ τὴν
- 444 Φρυγίαν δαίμονα καὶ τὸν δυσέρωτα κῶμον ἐπὶ τῷ ποιμένι. τελεταὶ δὲ ἀπόρροητοι καὶ χωρὶς ἀνδρῶν ὑποπτα μυστήρια καὶ — τί γὰρ δεῖ περιπλέκειν; — διαφθορὰ ψυχῆς. ἐπειδὴν δὲ τούτων ἀπαλλαγῶσιν, οἰκοὶ εὐθύς τὰ μακρὰ λουτρά, καὶ πολυτελεῖς μὲν τῆ Δία τράπεζα, πολλὺς δὲ ὁ μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἀκκισμὸς. ἐπειδὴν γὰρ ὑπέρπλεω γένωνται ταῖς παρ' αὐταῖς γαστριμαργίαις, οὐκέτι οὐδὲ τοῦ φάρυγγος αὐταῖς παραδέχεσθαι δυναμένον τι
- 445 σιτίον. ἄκροις δακτύλοις ἐπιγράφουσαι τῶν παρακειμένων ἕκαστον ἀπογεύονται νυκτὸς ἐπὶ τούτοις διηγοῦμεναι καὶ τοὺς ἑτερόχρωτας ὑπνους καὶ θηλύτητος εὐνήν γέμουσαν, ἀφ' ἧς ἀναστὰς ἕκαστος εὐθὺ λουτροῦ χροεῖος ἔστιν.

43. Ταυτὶ μὲν οὖν εὐσταθοῦς βίου τεκμήρια· τῶν δὲ πικροτέρων εἴ τις ἐθελήσειε τὸ ἀληθὲς κατὰ μέρος ἐξετάζειν, ὄντως καταράσεται Προμηθεὶ τὴν Μενάνδρειον ἐκείνην ἀπορορήξας φωνήν·

Εἶτ' οὐδὲν δικαίως προσπεπαταλευμένον
γράφουσι τὸν Προμηθεά πρὸς ταῖς πέτραις; 446
καὶ γίνετ' αὐτῷ λαμπάς, ἄλλο δ' οὐδὲ ἔν
ἀγαθόν. ὁ μισεῖν οἶμ' ἅπαντας τοὺς θεούς,
γυναῖκας ἔπλασεν, ὧ πολυτίμητοι θεοί,
ἔθνος μιαρὸν. γαμεῖ τις ἀνθρώπων, γαμεῖ;
λάθριοι τὸ λοιπὸν γὰρ ἐπιθυμίαι κακαί,
γαμηλίῳ λέχει τε μοιχὸς ἐντροφῶν
καὶ φαρμακεῖαι καὶ νόσων χαλεπώτατος
φθόνος, μεθ' οὗ ζῆ πάντα τὸν βίον γυνή.

τίς ταῦτα τὰ ἀγαθὰ διώκει; τίς βίος ὁ δυστυχῆς οὗτος θυμῆρης; 44. ἄξιον τοίνυν ἀντιθεῖναι τοῖς θήλεσι κακοῖς τὴν ἄρρενα τῶν παιδῶν ἀγωγὴν. ὄρθριος ἀναστὰς ἐκ τῆς ἀξύγου κοίτης τὸν ἐπὶ τῶν ὀμμάτων ἔτι λοιπὸν ὕπνον 447 ἀπονηψάμενος ὕδατι λιτῷ καὶ τὴν ἱερὰν χλαμύδα ταῖς ἐπωμίαις περόναις συρράψας ἀπὸ τῆς πατρῴας ἐστίας ἐξέρχεται κάτω κεκυφῶς καὶ μηδένα τῶν ἀπαντῶντων ἐξ ἐναντίου προσβλέπων· ἀκόλουθοι δὲ καὶ παιδαγωγοὶ χορὸς αὐτῷ κόσμιος ἔπονται τὰ σεμνὰ τῆς ἀρετῆς ἐν χερσὶν ὄργανα κρατοῦντες, οὐ πριστοῦ κτενὸς ἐντομὰς κόμην καταψήχειν δυναμένας οὐδὲ ἔσοπτρα τῶν ἀντιμόρφων χαρακτηρῶν ἀγράφους εἰκόνας, ἀλλ' ἢ πολύπτυχοι δέλτοι κατόπιν ἀκολουθοῦσιν ἢ παλαιῶν ἔργων ἀρετὰς φυλάττουσαι βίβλοι, κἂν εἰς μουσικοῦ δέη φοιτᾶν, εὐμελῆς λύρα. 45. πᾶσι δὲ τοῖς φιλοσόφοις ψυχῆς μαθή- 448 μασι λιπαρῶς ἐναθλήσας, ἐπειδὴν ἡ διάνοια τῶν ἐγκυκλίων ἀγαθῶν κορεσθῆ, τὸ σῶμα ταῖς ἐλευθερίοις ἀσκήσεσιν ἐκπονεῖ· Θεσσαλοὶ γὰρ ἵπποι μέλουσιν αὐτῷ· καὶ

βραχὺ τὴν νεότητα πωλοδαμνήσας ἐν εἰρήνῃ μελετᾷ τὰ πολεμικὰ ἄκοντας ἀφιεῖς καὶ βέλη δι' εὐστόχου δεξιᾶς ἀποπάλλων. εἴθ' αἱ λιπαραὶ παλαιστραὶ, καὶ πρὸς ἡλίου μεσημβρινὸν θάλαπος ἐγκονιέται τὸ σῶμα πυκνούμενον. οἱ τε τῶν ἐναγωνίων πόνων ἀποσταλάζοντες ἰδρωῶτες, μεθ' οὓς λουτρὰ σύντομα καὶ τράπεζα τῇ μετὰ μικρὸν ἐπινήφουσα πράξει· πάλιν γὰρ αὐτῷ διδάσκαλοι καὶ παλαιῶν ἐργῶν αἰνιττόμεναι καὶ ἐπιμελούμεναι μνήμαι. τίς ἀνδρείος ἤρωσ ἢ τίς ἐπὶ φρονήσει μαρτυρούμενος ἢ οἷοι δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην ἠσπάσαντο. τοιαύταις ἀρεταῖς ἀπαλὴν ἐτι τὴν ψυχὴν ἐπάρδων, ὅταν ἐσπέρα τὴν προᾶξιν ὀρίσῃ, τῇ γαστρὸς ἀνάγκη τὸν ὀφειλόμενον δασμὸν ἐπιμετρήσας ἠδίοις ὑπνοῦς καθεύδει τοῖς μεθ' ἡμέραν καμάτοις ἐπηρεμῶν ἐπίφθορον. 46. τίς οὐκ ἂν ἐραστής ἐφήβου γένοιτο τοιούτου; τίμιν δ' οὕτω τυφλαὶ μὲν αἱ τῶν ὀμμάτων βολαί, πηροὶ δὲ οἱ τῆς διανοίας λογισμοί; πῶς δ' οὐκ ἂν ἀγαπήσαι τὸν ἐν παλαιστραῖς μὲν Ἑρμῆν,

449 Ἀπόλλωνα δὲ ἐν λύραις, Ἰπαστήν δὲ ὡς Κάστορα, θείας δὲ ἀρετὰς διὰ θυητοῦ διώκοντα σώματος; ἀλλ' ἐμοὶ μὲν, δαίμονες οὐράνιοι. βίος εἴη διηνεκῆς οὗτος, ἀπαντικροῦ τοῦ φίλου καθέξεσθαι καὶ πλησίον ἠδὲ λαλοῦντος ἀκούειν, ἐξιόντι δὲ αὐτῷ συνεξιέναι καὶ παντὸς ἔργου κοινωσίαν ἔχειν. εὐξαιτο μὲν οὖν ἐρῶν τις δι' ἀπταιστού καὶ ἀκλινοῦς βίου τὸν στεργόμενον ἀλύπως εἰς γῆρας ὀδεῦσαι μηδεμιᾶς τύχης πειράσαντα βάσκανον ἐπήρεια. εἰ δὲ καί, οἷος ἀνθρωπίνης φύσεως νόμος, νόσος ἐπιψάσειεν αὐτοῦ. κάμνοντι συννοσήσω καὶ διὰ χειμερίον θαλάττης ἀναγομένῳ συμπλεύσομαι· κὰν τυραννικὴ βία δεσμὰ περιάψῃ, τὸν ἴσον ἐμαυτῷ περιθήσω σίδηρον· ἐχθρὸς ἅπας ὁ μισῶν ἐκείνον ἐμὸς ἔσται, καὶ φιλήσω τοὺς πρὸς αὐτὸν εὐνοϊκῶς ἔχοντας· εἰ δὲ ληστὰς ἢ πολεμίους θεασαίμην ἐπ' αὐτὸν ὀρμῶντας, ὀπλισαίμην καὶ παρὰ

δύναμιν· καὶ ἀποθάνῃ, ζῆν οὐκ ἀνέξομαι· τελευταίας δὲ ἐντολὰς τοῖς μετ' ἐκεῖνον ὑπ' ἐμοῦ στεργομένοις ἐπιθήσομαι κοινὸν ἀμφοτέροις ἐπιχωῶσαι τάφον, ὅστέοις δὲ ἀναμίξαντας ὀστέα μηδὲ τὴν κωφὴν κόριν ἀπ' ἀλλήλων διακρίναι. 47. ταῦτα δ' οὐ πρῶτοι χαράξουσιν οἱ ἐμοὶ πρὸς τοὺς ἀξίους ἔρωτες, ἀλλ' ἢ θεοὶς γείτων ἠρωτικῆ φρόνησις ἐνομοθέτησεν, ἐν οἷς ὁ φιλίας ἔρωτος ἄχρι θανά- 450 του συνεξέπνευσεν. Φωκὶς ἐκ νηπίων ἔτι χρόνων Ὀρέστην Πυλάδῃ συνηψεν· θεὸν δὲ τῶν πρὸς ἀλλήλους παθῶν μεσίτην λαβόντες ὡς ἐφ' ἐνὸς σκάφους τοῦ βίου συνέπλευσαν· ἀμφοτέροι Κλυταιμνήστραν ἀνήρουν ὡς Ἀγαμέμνονος παῖδες, ὑπ' ἀμφοῖν Αἰγισθος ἐφονεύετο· τὰς Ὀρέστην ἐλαυνούσας Ποινὰς Πυλάδης ἐνόσει μᾶλλον, κρινομένῳ συνηγωνίζετο. τὴν δὲ ἔρωτικὴν φιλίαν οὐδὲ τοῖς τῆς Ἑλλάδος ὄροις ἐμέτρησαν, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους Σκυθῶν τέρμονας ἐπλευσαν, ὁ μὲν νοσῶν, ὁ δὲ θεραπεύων. τῆς γοῦν Ταυρικῆς γῆς ἐπιβαίνοντας εὐθύς ἢ μητροκτόνος αὐτοὺς Ἐρινὺς ἐξενोधόχησε, καὶ τῶν βαρβάρων ἐν κύκλῳ περιεστῶτων ὁ μὲν ὑπὸ τῆς συνήθους μανίας πεσὼν ἔκειτο, Πυλάδης δὲ

ἀφρόν τ' ἀπέψα σώματός τ' ἔτημέλει

πέπλου τε προῦκάλυπτεν εὐπήκτους ὑφάς,

οὐκ ἔραστοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ πατρὸς ἐνδεικνύμενος ἦθος. ἠνίκα γοῦν ἐκρίθη θατέρου μένοντος ἐπὶ τῷ φονευθῆναι τὸν ἕτερον ἐς Μυκῆνας ἀπιέναι κομιοῦντα γράμματα, μένειν ὑπὲρ ἀλλήλων ἀμφοτέροι θέλουσιν ἑκάτερος ἐν θατέρῳ ζῶντι ζῆν ἑαυτὸν ἠγούμενος. ἀπαθεῖται δὲ τὰς ἐπιστολὰς Ὀρέστης ὡς Πυλάδου λαβεῖν 451 ἀξιωτέρου, μόνου οὐκ ἔραστῆς ἀντ' ἔρωμένου γενόμενος·

τὸ γὰρ σφαγῆναι τόνδ' ἐμοὶ βάρος μέγα·

ὁ ναυστολῶν γὰρ εἰμ' ἐγὼ τὰς συμφοράς.

καὶ μετ ὀλίγον φησί,

τῷδε μὲν δέλτον δίδου·

πέμψω γὰρ Ἄργος, ὥστε σοι καλῶς ἔχειν·

ἡμᾶς δ' ὁ χορήζων πτεινέτω.

48. καὶ γὰρ οὕτως ἔχει τὸ πᾶν· ὅταν γὰρ ἐκ παίδων ὁ σπουδαῖος ἔρως ἐντραφεῖς ἐπὶ τὴν ἤδη λογίζεσθαι δυναμένην ἡλικίαν ἀνδρωθῆ, τὸ πάλαι φιληθὲν ἀμοιβαίους ἔρωτας ἀνταποδίδωσι, καὶ δυσχερὲς αἰσθῆσθαι ποτέρου πότερος ἐραστής ἐστιν, ὥσπερ ἀπ' ἐσόπτρου τῆς τοῦ φιλήσαντος εὐνοίας ἐπὶ τὸν ἐρώμενον ὁμοίου πεσόντος εἰδώλου. τί δὴ οὖν τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου ξένην αὐτὸ τροφήν ὀνειδίζεις θείοις νόμοις ὀρισθὲν ἐκ διαδοχῆς ἐφ' ἡμᾶς καταβεβηκός; ἀσμένως δὲ αὐτὸ δεξάμενοι μεθ' ἀγνῆς διανοίας νεωκοροῦμεν· ὄλβιος γὰρ ὡς ἀληθῶς κατὰ τὴν τῶν σοφῶν ἀπόφασιν,

ὃ παῖδές τε νέοι καὶ μώνυχες ἵπποι,

γηράσκει δ' ὁ γέρων κείνος ἐλαφρότατα,

κοῦροι τὸν φιλέουσιν.

αἶ γε μὴν Σωκρατικαὶ διδασκαλῖαι καὶ τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο
452 τῆς ἀρετῆς δικαστήριον τοῖς Δελφικοῖς τρίποσιν ἐτιμήθη·
χρησμὸν γὰρ ἀληθείας ὁ Πύθιος ἐθέσπισεν,

ἀνδρῶν ἀπάντων Σωκράτης σοφώτατος,

ὃς ἅμα τοῖς ἄλλοις μαθήμασιν· ἐξ ὧν τὸν βίον ὤνησε.
καὶ τὸ παιδεραστεῖν ὡς μάλιστα ὠφελοῦν προσήκατο.

49. δεῖ δὲ τῶν νέων ἐρᾶν ὡς Ἀλκιβιάδου Σωκράτης· ὃς ὑπὸ μιᾷ χλαμύδι πατρὸς ὑπνοῦς ἐκοιμήθη· καὶ ἐγῶγε τὸ Καλλιμάχειον ἐπὶ τέλει τῶν λόγων ἠδιστα προσθείην ἂν ἅπασι κήρυγμα·

Αἶθε γάρ· ὃ κούροισιν ἐπ' ὄμματα λίχνα φέροντες,

Ἐρχίος ὡς ὑμῖν ὤρισε παιδοφιλεῖν,

ὦδε νέων ἐράοιτε, πόλιν κ' εὐάνδρον ἔχοιτε.

ταῦτ' εἰδότες, ὃ νεανίαί, σωφρόνως παισὶν ἀγαθοῖς
πρόσιτε μηδὲ ὀλίγης τέρφεως εἵνεκεν τὴν μακρὰν ἐκχέον-

τες εὐνοίαν ἄχρι τῆς ἀκμῆς πλαστὰ τὰ τοῦ φιλεῖν πάθη προβάλλεσθε, τὸν δ' οὐράνιον Ἔρωτα προσκυνοῦντες εἰς γῆρας ἀπὸ παιδῶν βέβαια τηρεῖτε τὰ πάθη· τοῖς γὰρ οὕτω φιλοῦσιν ἥδιστος μὲν ὁ τοῦ ζῆν χρόνος οὐδεμιᾶς ἀπρε- 453
 πούς συνειδήσεως παροικούσης, αἰοιδίμοι δὲ μετὰ θάνατον εἰς πάντας ἐκφοιτῶσι κληδόνες. εἰ δὲ δεῖ φιλοσόφων παισὶ πιστεύειν, αἰθῆρ μετὰ γῆν ἐκδέχεται τοὺς ταῦτα ζηλοῦντας· εἰς δὲ ἀμείνονα βίον ἀποθανόντες ἔχουσι τῆς ἀρετῆς γέρας τὸ ἄφθαρτον.

50. Τοιαῦτα τοῦ Καλλικρατίδου σφόδρα νεανικῶς σεμνολογησαμένου Χαρικλέα μὲν ἐκ δευτέρου λέγειν πειρώμενον ἐπέσχον· ὥρα γὰρ ἦν ἐπὶ ναῦν κατιέναι. δεομένων δ' ὅ τι φρονοίην ἀποφήνασθαι, δι' ὀλίγου τοὺς ἑκατέρου λόγους ἀριθμησάμενος, Οὐκ ἐξ ὑπογύου, φημί, καὶ παρημελημένως ὑμῖν, ὧ ἑταῖροι, τὰ τῶν λόγων ἔοικεν ἀπεσχεδιάσθαι. διηνεκοὺς δὲ καὶ νῆ Δί' ἐρωμένης φρο- 454
 τίδος ἐναργῆ ταῦτ' ἐστὶν ἰχνη· σχεδὸν γὰρ οὐδέν ἐστιν ὅ τι τῶν λεκτέων εἰπεῖν ἐτέρῳ δύνασθαι παρήκατε. καὶ πολλῇ μὲν ἢ τῶν πραγμάτων ἐμπειρία, πλείων δ' ἢ τῶν λόγων δεινότης, ὥστ' ἔγωγε ἂν εὐξαίμην, εἴπερ ἦν ἐν δυνατῶ, γενέσθαι Θηραμένης ἐκείνος ὁ Κόθορνος, ἵν' ἀμφω νενικηκότες ἐξ ἴσου βαδίζοιτε. πλὴν ἐπειδήπερ ἀνήσειν οὐκ εἴοικατε καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μεταξὺ πλῶ περὶ τῶν αὐτῶν οὐ κέκρικα διοχλεῖσθαι, τὸ μάλιστα παραστὰν εἶναί μοι δίκαιον ἀποφανοῦμαι. 51. γάμοι μὲν ἀνθρώποις βιωφελές πρᾶγμα καὶ μακάριον, ὅποταν εὐτυχῶνται, παιδικοὺς δ' ἔρωτας, ὅσοι φιλίας ἀγνὰ δίκαια προμνῶνται, μόνης φιλοσοφίας ἔργον ἡγοῦμαι. διὸ δὴ γαμητέον μὲν ἅπασι, παιδεραστεῖν δὲ ἐφείσθω μόνοις τοῖς σοφοῖς· ἡκιστα γὰρ ἐν γυναιξὶν ὀλόκληρος ἀρετὴ φύεται. καὶ σὺ δ', ὧ Χαρίκλεις, μηδὲν ἀχθεσθῆς, εἰ ταῖς Ἀθήναις ἢ Κόρινθος εἴξει. 52. κἀγὼ μὲν ὑπ' αἰδοῦς συντόμῳ λόγῳ τῆν

κρίσιν ἐπισπεύσας ἐξανέστην· ἑώρων γὰρ ὑπερκατηφῆ
 τὸν Χαρικλέα παρὰ μικρὸν ὡς θανάτου κατάκριτον ὃ
 δ' Ἀθηναῖος Ἰλαρῶ τῷ προσώπῳ φαιδρὸς ἀναπηδήσας
 προῆει σφόδρα σοβαρῶς· εἶκασεν ἄν τις αὐτὸν ἐν Σαλα-
 μῖνι Πέρσας κατανεναυμαχηκέναι. καὶ τοῦτό γε τῆς κρί-
 σεως ἀπωνάμην, λαμπρότερον ἡμᾶς ἐστιάσαντος αὐτοῦ
 455 τὰπινίκια· καὶ γὰρ ἦν ἄλλως τὸν βίον μεγαλοφρονέστε-
 ρος. ἤσυχῃ δὲ καὶ τὸν Χαρικλέα παρηγορησάμην ἐπὶ τῇ
 δεινότητι τῶν λόγων συνεχῆς ὑπερθναμάζων, ὅτι δυσχε-
 ρεστέρῳ μέρει δυνατῶς συνηγόρησεν. Ὡβ. ἀλλ' ἡ μὲν ἐν
 Κνίδῳ διατριβὴ καὶ τὰ παρὰ τῇ θεῷ λαληθέντα σπουδῆν
 Ἰλαρὰν ἅμα καὶ παιδιὰν εὖμουσον ἐσχηκότα τῆδέ πη
 διεκρίθη. σὺ δέ, ὦ Θεόμνηστε, ὃ τὴν ἑωλον ἡμῶν ἐκ-
 καλεσάμενος μνήμην, εἰ δικαστῆς τότ' ἦσθα, πῶς ἂν
 ἀπεφήνω;

ΘΕΟΜΝ. Μελητιδίην ἢ Κόροιβον οἶει με πρὸς θεῶν,
 ἵνα τοῖς ὑπὸ σοῦ δικαίως κριθεῖσιν ἐναντίαν φέρω ψῆ-
 φον; ὅς ὑπ' ἄκρας ἡδονῆς τῶν λεγομένων ἐν Κνίδῳ δια-
 τριβεῖν ῥόμην ὀλίγον τὸ βραχὺ τοῦτο δωμάτιον αὐτὸν
 ἠγούμενος εἶναι τὸν νεῶν ἐκείνου. ὅμως δ' οἶν — οὐδὲν
 γὰρ ἀπρεπὲς ἐν ἑορτῇ λέγεσθαι, πᾶς δὲ γέλως, κἂν πε-
 ροίεργος ἦ, παρηγουρίζειν δοκεῖ — τοὺς ἄγαν ὑπὸ τοῦ παι-
 456 δεραστεῖν κατωφρουωμένους λόγους ἐθαύμαζον μὲν ἐπὶ
 τῇ σεμνότητι, πλὴν οὐ πάνυ θυμῆρες ῥόμην, ἐφήβῳ
 παιδί συνδιημερεύοντα Ταρταλείους δίκας ὑποφέρειν,
 καὶ τοῖς ὄμμασι τοῦ κάλλους μονοουχὶ προσκλύζοντος,
 ἐξὸν ἀρύσασθαι, διψῆν ὑπομένειν· οὐ γὰρ ἀπόχρη τὸ
 θεωρεῖν ἐρώμενον οὐδ' ἀπαντικρὺ καθήμενον καὶ λα-
 λούντος ἀκούειν, ἀλλ' ὥσπερ ἡδονῆς κλίμακα συμπηξά-
 μενος ἔρως πρῶτον ἔχει βαθμὸν ὄψεως, ἵνα ἴδῃ, κἂν
 θεάσῃται, ποθεῖ προσάγων ἐφάψασθαι· δι' ἄκρων γοῦν
 δακτύλων κἂν μόνον θίγῃ, τὰ τῆς ἀπολαύσεως εἰς ἅπαν

διαθεῖ τὸ σῶμα. τυχῶν δ' εὐμαρῶς τούτου τρίτην πείραν
 επάγει φιλήματος, οὐκ εὐθύς περιέργον, ἀλλ' ἠρέμα
 χεῖλη προσεγγίσας χεῖλεσιν, ἃ πρὶν ἢ ψαῦσαι τελειῶς,
 ἀπέστη, μηδὲν ὑπονοίας ἔχνος καταλιπών· εἶτα πρὸς τὸ
 παρεῖκον ἀρμοζόμενος αἰεὶ λιπαρεστέροις μὲν ἀσπάζμα-
 σιν ἐντέτηκεν, ἔσθ' ὅτε καὶ διαστέλλων ἠσυχῆ τὸ στόμα,
 τῶν δὲ χειρῶν οὐδεμίαν παρήσιν ἀργήν· αἱ γὰρ φανεραὶ
 μετὰ τῶν ἐσθήτων περιπλοκαὶ τὴν ἠδουὴν συνάπτουσιν,
 ἢ λάθριος ὑγρῶς ἢ δεξιὰ κατὰ κόλπου δῦσα μαστοῦς
 βραχὺ τὴν φύσιν ὑπεροιδῶντας πιέζει, καὶ σφριγώσης 457
 γαστροῦ ἀμφιλαφῆς τοῖς δακτύλοις ἐπιδράττεται ὁμαλῶς,
 μετὰ τοῦτο καὶ πρωτόχουν ἄνθος ἤβης. καὶ

τί τάρρητ' ἀναμετρήσασθαί με δεῖ;

τοσαύτης τυχῶν ἐξουσίας ὁ ἔρωσ θερμοτέρου τινὸς ἄπτε-
 ται πράγματος· εἴτ' ἀπὸ μηρῶν προοιμιασάμενος κατὰ
 τὸν κωμικὸν αὐτὸ ἐπάταξεν. 54. ἐμοὶ μὲν οὕτω παιδε-
 ραστεῖν γένοιτο· μετεωρολέσχαί δὲ καὶ ὅσοι τὴν φιλοσο-
 φίας ὀφρὺν ὑπὲρ αὐτοὺς τοὺς κροτάφους ὑπερήρασι,
 σεμνῶν ὀνομάτων κομψεύμασι τοὺς ἀμαθεῖς ποιμαίνε-
 τωσαν· ἐρωτικὸς γὰρ ἦν, εἶπερ τις, καὶ ὁ Σωκράτης,
 καὶ ὑπὸ μίαν Ἀλκιβιάδης αὐτῷ χλανίδα κλιθεὶς οὐκ ἀπλήξ
 ἀνέστη. καὶ μὴ θαυμάσης· οὐδὲ γὰρ ὁ Πάτροκλος ὑπ'
 Ἀχιλλέως ἠγαπᾶτο μέχρι τοῦ καταντικροῦ καθέζεσθαι

δέγμενος Αἰακίδην, ὁπότε λήξειεν αἰείδων,

ἀλλ' ἦν καὶ τῆς ἐκείνων φιλίας μεσῖτις ἠδουή· στένων
 γοῦν Ἀχιλλεὺς τὸν Πατρόκλου θάνατον ἀταμιεύτῳ πά-
 θει πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀπερράγη,

μηρῶν τε τῶν σῶν εὐσέβησ' ὁμιλίαν
 κλαίων.

τούς γε μὴν ὀνομαζομένους παρ' Ἑλλησι κωμαστὰς οὐ- 458
 δὲν ἀλλ' ἢ δήλους ἐραστὰς νομίζω. τάχα φήσει τις αἰσχροῦ

ταῦτ' εἶναι λέγεσθαι, πλὴν ἀληθῆ γε νῆ τὴν Κυθίαν Ἀφροδίτην.

ΛΥΚ. Οὐκ ἀνέξομαί σου, φίλε Θεόμνηστε, ἄλλην ἀρχὴν καταβαλλομένου τρίτων λόγων, ἧς ἀκούειν ἐν ἑορτῇ μόνον εἰκός ἐστι, τᾶλλα δὲ τῶν ἐμῶν ὠτων πόρρω ἀποικιεῖν. ἀφέμενοι δὲ τοῦ παρελκεῖν πλείω χρόνον εἰς ἀγορὰν ἐξίωμεν· ἤδη γὰρ εἰκός ἐστιν ὑφάπτεσθαι τῷ θεῷ τὴν πυρὰν. ἐστὶ δ' οὐκ ἀτεροπῆς ἢ θέα τῶν ἐν Οἰτῆ παθῶν ὑπομιμνήσκουσα τοὺς παρόντας.

Ε Ι Κ Ο Ν Ε Σ.

1. ΛΥΚΙΝΟΣ. Ἀλλ' ἢ τοιοῦτόν τι ἄρα ἐπασχον οἱ
459 τὴν Γοργῶ ἰδόντες, οἷον ἐγὼ ἔναγχος ἐπαθον. ὦ Πολύ-
στρατε, παγκάλην τινὰ γυναῖκα ἰδῶν· αὐτὸ γὰρ τὸ τοῦ
μύθου ἐκεῖνο μικροῦ δέω λίθος ἐξ ἀνθρώπου σοι γεγο-
νέναι πεπηγῶς ὑπὸ τοῦ θαύματος.

ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΣ. Ἠράκλεις, ὑπερφυές τι τὸ θέα-
μα φῆς καὶ δεινῶς βίαιον, εἴ γε καὶ Λυκῖνον ἐξέπληξε
γυνή τις οὔσα· σὺ γὰρ ὑπὸ μὲν τῶν μειρακίων καὶ πάνυ
θαδίως αὐτὸ πάσχεις, ὥστε θᾶπτον ἂν τις ὄλον τὸν Σί-
πυλον μετακινήσειεν ἢ σὲ τῶν καλῶν ἀπάγοι μὴ οὐχὶ
παρεστάναι αὐτοῖς κεχηνότα καὶ ἐπιδακρυόντά γε πολ-
λάκις ὥσπερ ἐκείνην αὐτὴν τὴν τοῦ Ταυτάλου. ἀτὰρ εἶπέ
μοι, τίς ἢ λιθοποιὸς αὕτη Μέδουσα ἡμῖν ἐστὶ καὶ πόθεν,
ὡς καὶ ἡμεῖς ἴδοιμεν· οὐ γὰρ ἂν, οἶμαι, φθορήσῃς ἡμῖν
τῆς θέας οὐδὲ ζηλοτυπήσῃς. εἰ μέλλοιμεν πλησίον που
καὶ αὐτοὶ παραπεπηγέναι σοι ἰδόντες.

ΛΥΚ. Καὶ μὴν εὖ εἰδέναί σε, ὡς κἂν ἐκ περιο-
πῆς μόνον ἀπίδης ἐς αὐτήν, ἀχανῆ σε καὶ τῶν ἀνδριάν-

των ἀκίνητοτερον ἀποφανεῖ. καίτοι τοῦτο μὲν ἴσως εἰρη-
νικώτερόν ἐστι καὶ τὸ τραῦμα ἦττον καίριον, εἰ αὐτὸς 460
ἴδοις· εἰ δὲ κάκεινη προσβλέψειέ σε, τίς ἔσται μηχανὴ
ἀποστῆναι αὐτῆς; ἀπάξει γάρ σε ἀναδησαμένη ἔνθα ἂν
ἐθέλῃ, ὅπερ καὶ ἡ λίθος ἢ Ἡρακλεία δρᾷ τὸν σίδηρον.

2. ΠΟΛ. Παύου, ὦ Λυκῖνε, τεράστιόν τι κάλλος
ἀναπλάττων, ἀλλ' εἶπέ, τίς ἡ γυνή ἐστιν.

ΑΥΚ. Οἶει γάρ με ὑπερβαλέσθαι τῷ λόγῳ, ὃς δέ-
δια μὴ σοι ἰδόντι ἀσθενῆς τις ἐπαινέσαι δόξω, παρὰ το-
σοῦτον ἀμείνων φανεῖται. πλὴν ἀλλὰ ἦτις μὲν, οὐκ ἂν
εἰπεῖν ἔχοιμι, θεραπεία δὲ πολλή καὶ ἡ ἄλλη περὶ αὐτὴν
παρασκευὴ λαμπρὰ καὶ εὐνούχων τι πλῆθος καὶ ἄβραι
πάνυ πολλαί, καὶ ὅλως μειζόν γε ἢ κατ' ἰδιωτικὴν τύχην
ἐδόκει τὸ πρᾶγμα εἶναι.

ΠΟΛ. Οὐδὲ τοῦνομα ἐπύθου σύ γε ἦτις καλοῖτο;

ΑΥΚ. Οὐδαμῶς, ἢ τοῦτο μόνον, τῆς Ἰωνίας ἐστί·
τῶν θεατῶν γάρ τις ἀπιδῶν ἐς τὸν πλησίον, ἐπεὶ παρῆλθε.
Τοιαῦτα μέντοι, ἔφη, τὰ Συρωναϊκὰ κάλλη· καὶ θαυμα-
στόν οὐδέν, εἰ ἡ καλλίστη τῶν Ἰωνικῶν πόλεων τὴν καλ-
λίστην γυναῖκα ἤνεγκεν. ἐδόκει δέ μοι καὶ αὐτὸς Συρ-
ωναῖος εἶναι ὁ λέγων, οὕτως ἐσεμνύνετο ἐπ' αὐτῇ.

3. ΠΟΛ. Οὐκοῦν ἐπεὶ λίθου τοῦτό γε ὡς ἀληθῶς 461
ἐποίησας οὔτε παρακολουθήσας οὔτε τὸν Συρωναῖον ἐκεί-
νον ἐρόμενος ἦτις ἦν, κἂν τὸ εἶδος ὡς οἶόν τε ὑπόδει-
ξον τῷ λόγῳ· τάχα γὰρ ἂν οὕτως γνωρίσαιμι.

ΑΥΚ. Ὅρας ἠλίκον τοῦτο ἤτησας; οὐ κατὰ λόγων
δύναμιν, καὶ μάλιστά γε τῶν ἐμῶν, ἐμφανίσει θαυμα-
σίαν οὕτως εἰκόνα, πρὸς ἣν μόλις ἂν ἡ Ἀπελλῆς ἢ Ζεῦ-
ξις ἢ Παρράσιος ἱκανοὶ ἔδοξαν, ἢ εἰ τις Φειδίας ἢ Ἀλ-
καμένης ἐγὼ δὲ λυμανοῦμαι τὸ ἀρχέτυπον ἀσθενεία τῆς
τέχνης.

ΠΟΛ. Ὅμως, ὦ Λυκῖνε, ποία τις ἦν τὴν ὄψιν; οὐ

γὰρ ἐπισφαλὲς τὸ τόλμημα, εἰ φίλῳ ἀνδρὶ ἐπιδείξαις τὴν εἰκόνα ὅπως ἂν τῆς γραμμῆς ἔχη.

ΛΥΚ. Καὶ μὴν ἀσφαλέστερον αὐτὸ ποιήσειν μοι δοκῶ τῶν παλαιῶν τινὰς ἐκείνων τεχνιτῶν παρακαλέσας ἐπὶ τὸ ἔργον, ὡς ἀναπλάσειάν μοι τὴν γυναῖκα.

ΠΟΛ. Πῶς τοῦτο φῆς; ἢ πῶς ἂν ἀφίκοντό σοι πρό τοσοῦτων ἐτῶν ἀποθανόντες;

ΛΥΚ. Ῥαδίως, ἥνπερ σὺ μὴ ὀκνήσῃς ἀποκρίνασθαι τί μοι.

ΠΟΛ. Ἐρώτα μόνον.

462 4. ΛΥΚ. Ἐπεδήμησάς ποτε, ὦ Πολύστρατε, τῇ Κνυδίῳ;

ΠΟΛ. Καὶ μάλα.

ΛΥΚ. Οὐκοῦν καὶ τὴν Ἀφροδίτην εἶδες πάντως αὐτῶν;

ΠΟΛ. Νῆ Δία. τῶν Πραξιτέλους ποιημάτων τὸ κάλλιστον.

ΛΥΚ. Ἀλλὰ καὶ τὸν μῦθον ἤκουσας, ὃν λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι περὶ αὐτῆς, ὡς ἐρασθεῖη τις τοῦ ἀγάλματος καὶ λαθῶν ὑπολειφθεὶς ἐν ἱερῷ συγγένοιτο, ὡς δυνατὸν ἀγάλματι. τοῦτο μέντοι ἄλλως ἱστορεῖσθω. σὺ δὲ — ταύτην γάρ, ὡς φῆς, εἶδες — ἴθι μοὶ καὶ τόδε ἀποκριναί, εἰ καὶ τὴν ἐν κήποις Ἀθήνησι τὴν Ἀλκαμένους ἐώρακας.

ΠΟΛ. Ἡ πάντων γ' ἂν, ὦ Λυκίε, ὁ ῥαθυμώτατος ἦν, εἰ τὸ κάλλιστον τῶν Ἀλκαμένους πλασμάτων παρείδον.

ΛΥΚ. Ἐκεῖνο μὲν γε, ὦ Πολύστρατε. οὐκ ἐξερήσομαί σε, εἰ πολλάκις ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀνελθὼν καὶ τὴν Καλάμιδος Σωσάνδραν τεθέασαι.

ΠΟΛ. Εἶδον κάκεινην πολλακίς.

ΛΥΚ. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα μὲν ἱκανῶς. τῶν δὲ Φειδίου ἔργων τί μάλιστα ἐπήνεσας;

ΠΟΛ. Τί δ' ἄλλο ἢ τὴν Ἀημνίαν, ἣ καὶ ἐπιγράψαι τοῦνομα ὁ Φειδίας ἤξιωσε; καὶ νῆ Δία τὴν Ἀμαζόνα τὴν ἐπερειδομένην τῷ δορατίῳ.

5. ΛΥΚ. Τὰ κάλλιστα, ὦ ἑταῖρε, ὥστε οὐκέτ' ἄλ- 463
λων τεχνιτῶν δεήσει. φέρε δὴ ἐξ ἀπασῶν ἤδη τούτων ὡς οἷόν τε συναρμόσας μίαν σοι εἰκόνα ἐπιδειξῶ τὸ ἐξαί-
ρετον παρ' ἐκάστης ἔχουσαν.

ΠΟΛ. Καὶ τίνα ἂν τρόπον τουτὶ γένοιτο;

ΛΥΚ. Οὐ χαλεπόν, ὦ Πολύστρατε, εἰ τὸ ἀπὸ τοῦδε παραδόντες τὰς εἰκόνας τῷ λόγῳ ἐπιτρέψαιμεν αὐτῷ με-
τακοσμεῖν καὶ συντιθέναι καὶ ἀρμόξειν ὡς ἂν εὐρυθμό-
τατα δύναιτο φυλάττων ἅμα τὸ συμμιγῆς ἐκείνο καὶ ποι-
κίλον.

ΠΟΛ. Εὖ λέγεις· καὶ δὴ παραλαβῶν δεικνύτω·
ἐθέλω γὰρ εἰδέναι ὅ τι καὶ χρήσεται αὐταῖς ἢ ὅπως ἐκ
τοσούτων μίαν τινὰ συνθεῖς οὐκ ἀπάρδουσαν ἀπεργάσεται.

6. ΛΥΚ. Καὶ μὴν ἤδη σοι ὁρᾶν παρέχει γινομένην
τὴν εἰκόνα ὧδε συναρμόζων, τῆς ἐκ Κνίδου ἠκούσης μό-
νον τὴν κεφαλὴν λαβῶν· οὐδὲν γὰρ τοῦ ἄλλου σώματος
γυμνοῦ ὄντος δεήσει· τὰ μὲν ἀμφὶ τὴν κόμην καὶ μέτω-
πον ὀφρύων τε τὸ εὐγγραμμον ἑάσει ἔχειν ὥσπερ ὁ Πρα-
ξιτέλης ἐποίησε, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν δὲ τὸ ὑγρὸν ἅμα τῷ 464
φαιδρῷ καὶ κεχαρισμένῳ καὶ τοῦτο διαφυλάξει κατὰ τὸ
Πραξιτέλει δοκοῦν· τὰ μῆλα δὲ καὶ ὅσα τῆς ὄψεως ἀντωπὰ
παρ' Ἀλκαμένους καὶ τῆς ἐν κήποις λήψεται, καὶ προσέτι
χειρῶν ἄκρα καὶ καρπῶν τὸ εὐρυθμον καὶ δακτύλων τὸ
εὐάγωγον ἐς λεπτὸν ἀπολήγον παρὰ τῆς ἐν κήποις καὶ
ταῦτα· τὴν δὲ τοῦ παντὸς προσώπου περιγραφὴν καὶ
παρειῶν τὸ ἀπαλὸν καὶ ῥῖνα σύμμετρον ἢ Ἀημνία παρέξει
καὶ Φειδίας· ἔτι καὶ στόματος ἀρμογὴν ὁ αὐτὸς καὶ τὸν

ἀνχένα, παρὰ τῆς Ἀμαζόνος λαβών· ἡ Σωσάνδρα δὲ καὶ ὁ Κάλαμις αἰδοῖ κοσμήσουσιν αὐτήν, καὶ τὸ μειδιαμα σεμνὸν καὶ λεληθὸς ὥσπερ τὸ ἐκείνης ἔσται· καὶ τὸ εὐσταλὲς δὲ καὶ κόσμιον τῆς ἀναβολῆς παρὰ τῆς Σωσάνδρας, πλὴν ὅτι ἀκατακάλυπτος αὕτη ἔσται τὴν κεφαλὴν. τῆς ἡλικίας δὲ τὸ μέτρον, ἡλικίον ἂν γένοιτο, κατὰ τὴν ἐν Κνίδῳ ἐκείνην μάλιστα· καὶ γὰρ καὶ τοῦτο κατὰ τὸν Πραξιτέλην μεμετροῦσθω. τί σοι, ὦ Πολύστρατε, δοκεῖ; καλὴ γενήσεσθαι ἢ εἰκῶν;

ΠΟΛ. Καὶ μάλιστα, ἐπειδὴν ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἀποτελεσθῆ· 7. ἔτι γὰρ, ὦ πλαστῶν γενναιότατε, καταλέ-
465 λοιπὰς τι κάλλος ἔξω τοῦ ἀγάλματος οὕτως πάντα ἐς τὸ αὐτὸ συμπεφορηκώς.

ΛΥΚ. Τί τοῦτο;

ΠΟΛ. Οὐ τὸ μικρότατον, ὦ φιλότης, εἰ μὴ σοι δόξει ὀλίγα πρὸς εὐμορφίαν συντελεῖν χροῖα καὶ τὸ ἐκάστῳ πρόπον· ὡς μέλανα μὲν εἶναι ἀκριβῶς ὅποσα μέλανα, λευκὰ δὲ ὅσα τοιαῦτα χροῖ, καὶ τὸ ἐρύθημα ἐπανθεῖν καὶ τὰ τοιαῦτα· κινδυνεύει τοῦ μεγίστου ἔτι ἡμῖν προσδεῖν.

ΛΥΚ. Πόθεν οὖν καὶ ταῦτα πορισάμεθ' ἄν; ἢ παρακαλέσαιμεν δὴ τοὺς γραφέας, καὶ μάλιστα ὅποσοι αὐτῶν ἄριστοι ἐγένοντο κεράσασθαι τὰ χρώματα καὶ εὐκαιρον ποιεῖσθαι τὴν ἐπιβολὴν αὐτῶν; καὶ δὴ παρακεκλήσθω Πολύγνωτος καὶ Εὐφράνωρ ἐκεῖνος καὶ Ἀπελλῆς καὶ Ἀετίων· οἳτοι δὲ διελόμενοι τὸ ἔργον ὁ μὲν Εὐφράνωρ χρωσάτω τὴν κόμην οἷαν τῆς Ἥρας ἔγραψεν, ὁ Πολύγνωτος δὲ ὀφρύων τὸ ἐπιπροεπὲς καὶ παρειῶν τὸ ἐνερευθὲς οἷαν τὴν Κασάνδραν ἐν τῇ λέσχῃ ἐποίησε τοῖς Δελφοῖς, καὶ ἐσθῆτα δὲ οὗτος ποιησάτω ἐς τὸ λεπτότατον ἐξειργασμένην. ὡς συνεστάλθαι μὲν ὅσα χροῖ, διηνεμῶσθαι δὲ τὰ πολλά· τὸ δὲ ἄλλο σῶμα ὁ Ἀπελλῆς δει-
466 ξάτω κατὰ τὴν Πακάτην μάλιστα, μὴ ἄγαν λευκὸν ἀλλὰ

εναιμον ἀπλῶς· τὰ χεῖλη δὲ οἷα Ῥωξάνης ὁ Ἀετίων ποιη-
 σάτω. 8. μᾶλλον δὲ τὸν ἄριστον τῶν γραφέων Ὅμηρον
 παρόντος Εὐφράνορος καὶ Ἀπελλοῦ δεδэгμεθα· οἶον γάρ
 τι τοῖς Μενελάου μηροῖς τὸ χρῶμα ἐκεῖνος ἐπέβαλεν ἐλέ-
 φαντι εἰκάσας ἡρέμα πεφοινιγμένῳ, τοιόνδε ἔστω τὸ πᾶν·
 ὁ δ' αὐτὸς οὗτος καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς γραψάτω βοῶπίν
 τινα ποιήσας αὐτήν. συνεπιλήψεται δὲ τοῦ ἔργου αὐτῷ
 καὶ ὁ Θηβαῖος ποιητής, ὡς ἰοβλέφαρον ἐξεργάσασθαι·
 καὶ φιλομειδῆ δὲ Ὅμηρος ποιήσει καὶ λευκῶλενον καὶ
 ῥοδοδάκτυλον, καὶ ὅλως τῇ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ εἰκάσει πολὺ
 δικαιότερον ἢ τὴν τοῦ Βρισέως. 9. ταῦτα μὲν οὖν πλα-
 στῶν καὶ γραφέων καὶ ποιητῶν παῖδες ἐργάζονται. ὁ δὲ
 πᾶσιν ἐπανθεῖ τούτοις, ἡ Χάρις, μᾶλλον δὲ πᾶσαι ἅμα
 ὀπόσαι Χάριτες καὶ ὀπόσοι Ἐρωτες περιχορεύοντες, τίς
 ἂν μιμήσασθαι δύναίτο;

ΠΟΛ. Θεσπέσιόν τι χρῆμα, ᾧ Λυκῖνε, φῆς καὶ δι-
 πετὲς ὡς ἀληθῶς οἶόν τι τῶν ἐξ οὐρανοῦ γένοιτο. τί δὲ 467
 πράττουσαν εἶδες αὐτήν;

ΛΥΚ. Βιβλίον ἐν ταῖν χεροῖν εἶχεν ἐς δύο συνει-
 λημένον, καὶ ἐῶκει τὸ μὲν τι ἀναγνώσεσθαι αὐτοῦ, τὸ
 δὲ ἤδη ἀνεγνωκέναι. μεταξὺ δὲ προλοῦσα διελέγετο τῶν
 παρομαρτούντων τινὶ οὐκ οἶδα ὅ τι· οὐ γὰρ ἐς ἐπήκοον
 ἐφθέγγετο. πλὴν μειδιάσασά γε, ᾧ Πολύστρατε, ὀδόντας
 ἐξέφηνε πῶς ἂν εἴποιμί σοι ὅπως μὲν λευκοὺς, ὅπως δὲ
 συμμέτρους καὶ πρὸς ἀλλήλους συνηρμοσμένους; εἴ που
 κάλλιστον ὄρμον εἶδες ἐκ τῶν στιλπνοτάτων καὶ ἰσομεγε-
 θῶν μαργαριτῶν, οὕτως ἐπὶ στίχου ἐπεφύκεσαν· ἐκοσ-
 μοῦντο δὲ μάλιστα τῶ τῶν χειλῶν ἐρυθρήματι. ὑπεφαί-
 νοντο γοῦν, αὐτὸ δὴ τὸ τοῦ Ὀμήρου, ἐλέφαντι τῷ πρι-
 στῷ ὅμοιοι, οὐχ οἱ μὲν πλατύτεροι αὐτῶν, οἱ δὲ προέχον-
 τες ἢ διεστηκότες οἶοι ταῖς πλείσταις, ἀλλὰ τις πάν-
 των ἰσοτιμία καὶ ὁμόχροια καὶ μέγεθος ἔν καὶ προσεχεῖς

ὁμοίως, καὶ ὅλως μέγα τι θαῦμα καὶ θέαμα πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην εὐμορφίαν ὑπερπεπαικός.

468 10. ΠΟΛ. Ἐχ' ἀτρέμας. συνίημι γὰρ ἤδη πάνυ σαφῶς ἦντινα καὶ λέγεις τὴν γυναῖκα τούτοις τε αὐτοῖς γνωρίσας καὶ τῇ πατρίδι. καὶ εὐνούχους δέ τινας ἔπεσθαι αὐτῇ ἔφη.

ΛΥΚ. Νῆ Δία, καὶ στρατιώτας τινάς.

ΠΟΛ. Τὴν βασιλεῖ συνοῦσαν, ᾧ μακάριε, τὴν ἀοίδιμον αὐτήν λέγεις.

ΛΥΚ. Τί δέ ἐστὶν αὐτῇ τοῦνομα;

ΠΟΛ. Πάνυ καὶ τοῦτο γλαφυρόν, ᾧ Λυκίνε. καὶ ἐπέραστον· ὁμώνυμος γάρ ἐστι τῇ τοῦ Ἀβραδάτα ἐκείνη τῇ καλῇ. οἶσθα πολλάκις ἀκούσας Ξενοφῶντος ἐπαινοῦντός τινα σώφρονα καὶ καλὴν γυναῖκα.

ΛΥΚ. Νῆ Δία, καὶ ὡσπερ γε ὄρων αὐτὴν οὕτω διατέθειμαι, ὁπότεν κατ' ἐκεῖνό που ἀναγινώσκων γένωμαι. καὶ μονονουχὶ καὶ ἀκούω λεγούσης αὐτῆς ἃ πεποιήται λέγουσα. καὶ ὡς ὥπλιξε τὸν ἄνδρα καὶ οἷα ἦν παραπέμπουσα αὐτὸν ἐπὶ τὴν μάχην.

11. ΠΟΛ. Ἄλλ', ᾧ ἄριστε, σὺ μὲν ὡσπερ τινὰ ἀστραπὴν παραδραμοῦσαν ἅπαξ εἶδες αὐτήν καὶ εἰκαστὰ πρόχειρα ταῦτα, λέγω δὲ τὸ σῶμα καὶ τὴν μορφὴν. ἐπαινεῖν· τῶν δὲ τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν ἀθέατος εἶ οὐδὲ οἶσθα ὅσον τὸ κάλλος ἐκεῖνό ἐστὶν αὐτῆς μακροῦ τι ἀμεινον καὶ θεοειδέστερον τοῦ σώματος. ἐγὼ δὲ συνήθης γάρ εἰμι καὶ λόγων ἐκοιῶνησα πολλάκις ὁμοεθνῆς ὢν. καὶ 469 γάρ, ὡς οἶσθα καὶ αὐτός, τὸ ἡμερον καὶ φιλόανθρωπον καὶ μεγαλόφρον καὶ σωφροσύνην καὶ παιδείαν πρὸ τοῦ κάλλους ἐπαινῶ· ἄξια γὰρ προκεκρισθαι ταῦτα τοῦ σώματος· ἐπεὶ ἄλογοι ἂν εἴη καὶ γελοῖοι, ὡσπερ εἰ τις τὴν ἐσθῆτα πρὸ τοῦ σώματος θαυμαῖοι. τὸ δ' ἐντελές, οἶμαι, κάλλος τοῦτό ἐστιν, ὁπότεν ἐς τὸ αὐτὸ συνδράμη ψυχῆς

ἀρετῇ καὶ εὐμορφία σώματος. ἀμέλει πολλὰς ἂν σοι δεί-
 ξαιμι μορφῆς μὲν εὖ ἠκούσας, τὰ δὲ ἄλλα αἰσχυνούσας
 τὸ κάλλος, ὡς καὶ μόνον φθεγγαμένων ἀπανθεῖν αὐτὸ
 καὶ ἀπομαραίνεσθαι ἐλεγχόμενόν τε καὶ ἀσχημονοῦν καὶ
 παρ' ἀξίαν συνὸν πονηρᾶ τινι δεσποίνῃ τῇ ψυχῇ. καὶ αἶ-
 γε τοιαῦται ὅμοιαι μοι δοκοῦσι τοῖς Αἴγυπτίοις ἱεροῖς·
 κάκει γὰρ αὐτὸς μὲν ὁ νεῶς κάλλιστός τε καὶ μέγιστος,
 λίθοις τοῖς πολυτελέσιν ἠσκημένος καὶ χρυσῷ καὶ γρα-
 φαῖς διηνηθισμένος, ἔνδον δὲ ἦν ζητῆς τὸν θεόν, ἢ πί-
 θηκός ἐστιν ἢ ἴβις ἢ τράγος ἢ αἰλουρος. τοιαύτας πολλὰς
 ἰδεῖν ἔνεστιν. οὐ τοίνυν ἀπόχρη τὸ κάλλος, εἰ μὴ κεκόσμη-
 ται τοῖς δικαίοις κοσμήμασι, λέγω δὴ οὐκ ἐσθῆτι ἀλουρ-
 γεῖ καὶ ὄρμοις, ἀλλ' οἷς προεῖπον ἐκείνοις, ἀρετῇ καὶ
 σωφροσύνῃ καὶ ἐπιεικείᾳ καὶ φιλανθρωπία καὶ τοῖς ἄλ- 470
 λοις, ὅποσα ταύτης ὄρος ἐστίν.

12. ΑΥΚ. Οὐκοῦν, ὦ Πολύστρατε, μῦθον ἀντὶ μύ-
 θου ἄμειψαι αὐτῷ τῷ μέτρῳ, φασίν, ἢ καὶ λῶϊον, δύ-
 νασαι γάρ, καὶ τινα εἰκόνα γραψάμενος τῆς ψυχῆς ἐπί-
 δεῖξον, ὡς μὴ ἐξ ἡμισείας θαυμάζοιμι αὐτήν.

ΠΟΛ. Οὐ μικρόν, ὦ ἑταῖρε, τὸ ἀγώνισμα προστάτ-
 τεις· οὐ γὰρ ὅμοιον τὸ πᾶσι προφανὲς ἐπαινέσαι καὶ τὰ
 ἄδηλα ἐμφανίσει τῷ λόγῳ. καὶ μοι δοκῶ συνεργῶν καὶ
 αὐτὸς δεήσεσθαι πρὸς τὴν εἰκόνα, οὐ πλαστῶν οὐδὲ γρα-
 φέων μόνον, ἀλλὰ καὶ φιλοσόφων, ὡς πρὸς τοὺς ἐκεί-
 νων κανόνας ἀπευθῆναι τὸ ἄγαλμα καὶ δεῖξαι κατὰ τὴν
 ἀρχαίαν πλαστικὴν κατεσκευασμένον. 13. καὶ δὴ πεποιή-
 σθω. αὐδήεσσα μὲν τὸ πρῶτον καὶ λίγεια, καὶ τό, γλυ- 471
 κίων μέλιτος ἀπὸ τῆς γλώσσης περὶ αὐτῆς μᾶλλον ἢ περὶ
 τοῦ Πυλίου γέροντος ἐκείνου ὁ Ὅμηρος ἂν εἰρήκει. πᾶς
 δὲ ὁ τόνος τοῦ φθέγγματος οἷος ἀπαλώτατος, οὔτε βαρὺς
 ὡς εἰς τὸ ἀνδρεῖον ἠροῦσθαι οὔτε πάνυ λεπτὸς ὡς θη-
 λυτάτος τε εἶναι καὶ κομιδῇ ἔκλυτος, ἀλλ' οἷος γένοιτ'·

ἂν παιδὶ μήπω ἠβάσκοντι, ἠδὺς καὶ προσηνῆς καὶ πράως
 παραδύμενος ἐς τὴν ἀκοήν, ὡς καὶ παυσαμένης ἐναυ-
 λον εἶναι τὴν βοήν καὶ τι λείψανον ἐνδιατρίβειν καὶ περι-
 βομβεῖν τὰ ὦτα καθάπερ ἠχώ τινα παρατείνουσας τὴν
 ἀκρόασιν καὶ ἔχνη τῶν λόγων μελιχρὰ ἄττα καὶ πειθοῦς
 μεστὰ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἀπολιμπάνουσας. ὁπόταν δὲ καὶ τὸ
 472 καλὸν ἐκεῖνο ἄδη, καὶ μάλιστα πρὸς τὴν κιθάραν, τότε
 δὴ τότε ὥρα μὲν σιωπᾶν ταχιστα ἀλκυόσι καὶ τέττιξι καὶ
 τοῖς κύκνοις· ἄμουσα γὰρ ὡς πρὸς ἐκείνην ἅπαντα· καὶ
 τὴν Πανδίωνος εἶπης, ἰδιῶτις κάκεινή καὶ ἄτεχνος, εἰ
 καὶ πολυηχέα τὴν φωνὴν ἀφήσιν. 14. Ὀρφεὺς δὲ καὶ
 Ἀμφίων, οἵπερ ἐπαγωγότατοι ἐγένοντο τῶν ἀκροατῶν,
 ὡς καὶ τὰ ἄψυχα ἐπικαλέσασθαι πρὸς τὸ μέλος, αὐτοὶ ἂν,
 οἶμαι, εἴ γε ἤκουσαν. καταλιπόντες ἂν τὰς κιθάρας
 παρεστήκεσαν σιωπῇ ἀκροώμενοι· τὸ γὰρ τῆς τε ἁρμο-
 νίας τὸ ἀκριβέστατον διαφυλάττειν, ὡς μὴ παραβαίνειν
 τι τοῦ ὄνθυμου, ἀλλ' εὐκαίρῳ τῇ ἄρσει καὶ θέσει διαμε-
 μετρηῆσθαι τὸ ἄσμα καὶ συνῶδον εἶναι τὴν κιθάραν καὶ
 ὁμοχροεῖν τῇ γλώττῃ τὸ πληκτρον, καὶ τὸ εὐαφές τῶν
 δακτύλων καὶ τὸ εὐκαμπές τῶν μελῶν πόθεν ἂν ταῦτα
 ὑπῆρχε τῷ Θρακὶ ἐκείνῳ καὶ τῷ ἀνὰ τὸν Κιθαιρῶνα με-
 ταξὺ βοιγκολοῦντι καὶ κιθαρίζειν μελετῶντι; ὥστε ἦν
 ποτε, ὦ Λυκίνε, καὶ ἀδούσης ἀκούσης αὐτῆς, οὐκέτι τὸ
 473 τῶν Γοργόνων ἐκεῖνο ἔσῃ μοι πεπορθῶς, λίθος ἐξ
 ἀνθρώπου γενόμενος, ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν Σειρήνων εἰση-
 ὀποῖόν τι ἦν· παρεστήξῃ γὰρ εὐοῖδα κεκηλημένος, πατρί-
 δος καὶ οἰκείων ἐπιλαθόμενος, καὶ ἦν κηρῷ ἐπιφραξῆ τὰ
 ὦτα, καὶ διὰ τοῦ κηροῦ διαδύσεται σοι τὸ μέλος· τοιοῦ-
 τόν τι ἄκουσμά ἐστι, Τερψιχόρης τινὸς ἢ Μελομένης ἢ
 Καλλιόπης αὐτῆς παιδεύμα, μυρία τὰ θέλγητρα καὶ παι-
 τοῖα ἐν ἑαυτῷ ἔχον. ἐπί τε λογῶ συνελῶν φαίην ἂν, τοι-
 αύτης μοι τῆς ᾠδῆς ἀκούειν νόμιζε, οἷαν εἰκὸς εἶναι τὴν

διὰ τοιούτων χειλῶν, δι' ἐκείνων δὲ τῶν ὀδόντων ἐξιούσαν. ἐώρακας δὲ καὶ αὐτὸς ἦν φημι, ὥστε καὶ ἀκηκοέναι νόμιζε. 15. τὸ μὲν γὰρ ἀκριβὲς τοῦτο τῆς φωνῆς καὶ καθαρῶς Ἰωνικὸν καὶ ὅτι ὀμιλῆσαι στωμύλη καὶ πολὺ τῶν Ἀττικῶν χαρίτων ἔχουσα οὐδὲ θαυμάζειν ἄξιον· πάτριον γὰρ αὐτῇ καὶ προγονικόν, οὐδὲ ἄλλως ἐχρῆν μετέχουσαν τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὴν ἀποικίαν. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνο 474 θαυμάσαιμ' ἂν, εἰ καὶ ποιήσει χαίρει καὶ τὰ πολλὰ ταύτη ὀμιλεῖ τοῦ Ὀμήρου πολῖτις οὔσα. μία μὲν δὴ σοι, ὦ Λυκῖνε, καλλιφωνίας αὕτη καὶ ὠδῆς εἰκῶν, ὡς ἂν τις ἐπὶ τὸ ἔλαττον εἰκάσειε. σκόπει δὲ δὴ καὶ τὰς ἄλλας· οὐ γὰρ μίαν ὥσπερ σὺ ἐκ πολλῶν συνθεῖς ἐπιδειξαι διεγνώκα — ἦττον γὰρ δὴ τοῦτο καὶ γραφικῶς συντελεσθέν, κάλλη τοσαῦτα καὶ πολυειδές τι ἐκ πολλῶν ἀποτελεῖν αὐτὸ αὐτῷ ἀνθαμιλλώμενον — ἀλλ' αἰ πάσαι τῆς ψυχῆς ἀρεταὶ καθ' ἐκάστην εἰκῶν μία γεγράφεται πρὸς τὸ ἀρχετυπον μεμιμημένη.

ΑΓΚ. Ἐορτήν, ὦ Πολύστρατε, καὶ πανδαισίαν ἐπαγγέλλεις. εἰκας γοῦν λῶλον ὡς ἀληθῶς αποδώσειν μοι τὸ μέτρον. ἐπιμέτρει δ' οὖν· ὡς οὐκ ἔστιν ὅ. τι ἂν ἄλλο ποιήσας μᾶλλον χαρίσαιό μοι.

16. ΠΟΛ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ πάντων καλῶν παιδείαν ἠγεῖσθαι ἀνάγκη, καὶ μάλιστα τούτων ὀπόσα μελετητά, 475 φέρε καὶ ταύτην ἤδη συστησώμεθα, ποικίλην μέντοι καὶ πολύμορφον, ὡς μηδὲ κατὰ τοῦτο ἀπολιποῖμεθα τῆς σῆς πλαστικῆς. καὶ δὴ γεγράφθω πάντα συλλήβδην τὰ ἐκ τοῦ Ἐλικῶνος ἀγαθὰ ἔχουσα οὐχ ὥσπερ ἡ Κλειῶ καὶ ἡ Πολύμνια καὶ ἡ Καλλιόπη καὶ αἰ ἄλλαι ἔν τι ἐκάστη ἐπισταμένη, ἀλλὰ τὰ πασῶν καὶ προσέτι τὰ Ἐρμοῦ καὶ Ἀπόλλωνος· ὀπόσα γὰρ ἢ ποιηταὶ μέτροις διακοσμήσαντες ἢ φήτορες δεινότητι κρατύναντες ἐξενηνόχασιν ἢ συγγραφεῖς ἱστορήκασιν ἢ φιλόσοφοι παρηνέκασιν, πᾶσι τούτοις

ἡ εἰκὼν κεκοσμήσθω. οὐκ ἄχρῳ τοῦ ἐπικεχρῶσθαι μόνου. ἀλλ' ἐς βάθος δευσοποιοῖς τισὶ φαρμάκοις ἐς κόρον καταβαφείσα. καὶ συγγνώμη, εἰ μηδὲν ἀρχέτυπον ἐπιδειξῆται ταύτης δυναίμην τῆς γραφῆς· οὐ γὰρ ἔσθ' ὅ τι τοιοῦτον ἐν τοῖς πάλαι παιδείας πέρι μνημονεύεται. πλὴν ἀλλά, εἴ γε δοκεῖ, ἀνακείσθω καὶ αὕτη· οὐ μεμπτή γάρ, ὡς ἐμοὶ φαίνεται.

ΛΥΚ. Καλλίστη μὲν οὖν, ὦ Πολύστρατε. καὶ πάσαις ταῖς γραμμαῖς ἀπηκριβωμένη.

17. ΠΟΛ. Μετὰ δὲ ταύτην ἡ τῆς σοφίας καὶ συνέσεως εἰκὼν γραπτέα. δεήσει δὲ ἡμῖν ἐνταῦθα πολλῶν τῶν παραδειγμάτων, ἀρχαίων τῶν πλείστων, ἐνὸς μὲν καὶ αὐτοῦ Ἰωνικοῦ· γραφεῖς δὲ καὶ δημιουργοὶ αὐτοῦ Αἰσχίνης Σωκράτους ἐταῖρος καὶ αὐτὸς Σωκράτης, μιμηλότατοι τεχνιτῶν ἀπάντων, ὅσῳ καὶ μετ' ἔρωτος ἔγραφον. τὴν δὲ ἐκ τῆς Μιλήτου ἐκείνην Ἀσπασίαν, ἣ καὶ ὁ Ὀλύμπιος θαυμασιώτατος καὶ αὐτὸς συνῆν. οὐ φαῦλον συνέσεως παράδειγμα προθέμενοι. ὀπόσον ἐμπειρίας 477 πραγμάτων καὶ ὀξύτητος ἐς τὰ πολιτικὰ καὶ ἀγχινολίας καὶ δοριμύτητος ἐκείνη προσῆν, τοῦτο πᾶν ἐπὶ τὴν ἡμέτεραν εἰκόνα μεταγάγωμεν ἀκριβεῖ τῇ στάθμῃ πλὴν ὅσον ἐκείνη μὲν ἐν μικρῷ πίνακίῳ ἐγγέγραπτο, αὕτη δὲ κολοσσιαία τὸ μέγεθός ἐστι.

ΛΥΚ. Πῶς τοῦτο φῆς;

ΠΟΛ. Ὅτι, ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἰσομεγέθεις εἶναί φημι τὰς εἰκόνας ὁμοίας οὔσας· οὐ γὰρ ἴσον οὐδὲ ἐγγύς Ἀθηναίων ἢ τότε πολιτεία καὶ ἢ παρούσα τῶν Ῥωμαίων δύναμις. ὥστε εἰ καὶ τῇ ὁμοιοτητι ἢ αὐτῇ, ἀλλὰ τῷ μεγέθει γε ἀμείνων αὕτη ὡς ἂν ἐπὶ πλατυτάτου πίνακος καταγεγραμμένη. 18. δεῦτερον δὲ καὶ τρίτον παράδειγμα Θεανῶ τε ἐκείνη καὶ ἡ Λεσβία μελοποιοῖς καὶ Διοτίμα ἐπὶ ταύταις, ἡ μὲν τὸ μεγαλόνουν ἢ Θεανῶ συμβαλλομένη

εἰς τὴν γραφήν, ἢ Σαπφῶ δὲ τὸ γλαφυρὸν τῆς προαιρέ- 478.
σεως· τῇ Διοτίμα δὲ οὐχ ἂ Σωκράτης ἐπήνεσεν αὐτήν,
ἔοικυῖα ἔσται μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄλλην σύνεσίν τε καὶ
συμβουλίαν. τοιαύτη σοὶ καὶ αὕτη, Ἀγκῖνε, ἀνακείσθω
ἢ εἰκῶν.

19. ΑΤΚ. Νῆ Δί'. ὦ Πολύστρατε, θαυμάσιος οὐσα.
σὺ δὲ ἄλλας γράφου.

ΠΟΔ. Τὰς τῆς χρηστότητος, ὦ ἑταῖρε, καὶ φιλαν-
θρωπίας, ἢ τὸ ἡμέρον ἐμφανιεῖ τοῦ τρόπου καὶ πρὸς
τοὺς δεομένους προσηγνές. εἰκάσθω οὖν αὐτῇ Θεανοῖ τε
ἐκείνῃ τῇ Ἀντήνορος καὶ Ἀρήτη καὶ τῇ θυγατρὶ αὐτῆς τῇ
Ναυσικάα, καὶ εἴ τις ἄλλη ἐν μεγέθει πραγμάτων ἐσω-
φρόνησε πρὸς τὴν τύχην. 20. ἔξῃς δὲ μετὰ ταύτην ἢ τῆς
σωφροσύνης αὐτῆς γεγράφθω καὶ τῆς πρὸς τὸν συνόντα
εὐνοίας, ὡς κατὰ τὴν τοῦ Ἰκαρίου μάλιστα εἶναι τὴν σαό-
φρονα καὶ τὴν περίφρονα ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου γεγραμμέ-
νην — τοιαύτην γὰρ τὴν τῆς Πηνελόπης εἰκόνα ἐκεῖνος
ἔγραψεν — ἢ καὶ νῆ Δία κατὰ τὴν ὁμώνυμον αὐτῆς τὴν
τοῦ Ἀβραδάτα, ἧς μικρὸν ἐμπροσθεν ἐμνημονεύσαμεν.

ΑΤΚ. Παγκάλην καὶ ταύτην, ὦ Πολύστρατε, ἀπειρ- 479
γᾶσω, καὶ σχεδὸν ἤδη τέλος σοὶ ἔχουσιν αἱ εἰκόνες· ἅπα-
σαν γὰρ ἐπελήλυθας τὴν ψυχὴν κατὰ μέρη ἐπαινωῶν.

21. ΠΟΔ. Οὐχ ἅπασαν· ἔτι γὰρ τὰ μέγιστα τῶν
ἐπαίνων περιλείπεται. λέγω δὲ τὸ ἐν τηλικούτῳ ὄγκῳ γε-
νομένην αὐτὴν μήτε τῷφον ἐπὶ εὐπραξία περιβαλέσθαι
μήτε ὑπὲρ τὸ ἀνθρώπινον μέτρον ἐπαρθῆναι πιστεύσα-
σαν τῇ τύχῃ, φυλάττειν δὲ ἐπὶ τοῦ ἰσοπέδου ἑαυτὴν μη-
δὲν ἀπειρόκαλον ἢ φορτικὸν φρονουῖσαν καὶ τοῖς προσ-
ιοῦσι δημοτικῶς τε καὶ ἐκ τοῦ ὁμοίου προσφάρεσθαι καὶ
δεξιῶσεις καὶ φιλοφροσύνας φιλοφρονεῖσθαι τοσοῦτῳ
ἠδίοις τοῖς προσομιλοῦσιν, ὅσῳ καὶ παρὰ μείζονος ὅμως
γινόμεναι οὐδὲν τραγικὸν ἐμφαίνουσιν· ὡς ὀπόσοι τῷ

μέγα δύνασθαι μὴ πρὸς ὑπεροψίαν, ἀλλὰ πρὸς εὐποίαν ἐχρήσαντο, οὗτοι καὶ ἄξιοι μάλιστα τῶν παρὰ τῆς τύχης δοθέντων ἀγαθῶν ὥφθησαν. καὶ μόνοι ἂν οὗτοι δικαίως τὸ ἐπίφθονον διαφύγοιεν· οὐδείς γὰρ ἂν φθονήσειε τῷ ὑπερέχοντι, ἢν μετριάζοντα ἐπὶ τοῖς εὐτυχήμασιν αὐτὸν

480 ὄρα καὶ μὴ κατὰ τὴν τοῦ Ὀμήρου Ἄτην ἐκείνην ἐπ' ἀνδρῶν κρούατα βεβηκότα καὶ τὸ ὑποδεέστερον πατοῦντα· ὅπερ οἱ ταπεινοὶ τὰς γνώμας πάσχουσιν ἀπειροκαλία τῆς ψυχῆς· ἐπειδὴν γὰρ αὐτοὺς ἢ τύχη μηδὲν τοιοῦτον ἐλπίζοντας ἄφνω ἀναβιβάσῃ ἐς πτηνόν τι καὶ μετάρσιον ὄχημα, οὐ μένουσιν ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων οὐδ' ἀφορῶσι κάτω, ἀλλ' αἰεὶ πρὸς τὸ ἀναντες βιάζονται. τοιγαροῦν ὥσπερ οἱ Ἴκαροι τακέντος αὐτοῖς τάχιστα τοῦ κηροῦ καὶ τῶν πτερῶν περιορυνέντων γέλωτα ὀφλισκάνουσιν ἐπὶ κεφαλὴν εἰς πελάγη καὶ κλύδωνα ἐμπίπτουτες. ὅσοι δὲ κατὰ τὸν Δαίδαλον ἐχρήσαντο τοῖς πτεροῖς καὶ μὴ πάνυ ἐπήρθησαν, εἰδότες ὅτι ἐκ κηροῦ ἦν αὐτοῖς πεποιημένα, ἐταμείναντο δὲ πρὸς τὸ ἀνθρώπινον τὴν φορὰν καὶ ἠγάπησαν ὑψηλότεροι μόνοι τῶν κυμάτων ἐνεχθέντες, ὥστε

481 μέντοι νοτίξεσθαι αὐτοῖς αἰεὶ τὰ πτερὰ καὶ μὴ παρέχειν αὐτὰ μόνῳ τῷ ἡλίῳ. οὗτοι δὲ ἀσφαλῶς τε ἅμα καὶ σωφρόνως διέπτησαν· ὅπερ καὶ ταύτην ἂν τις μάλιστα ἐπαινέσειε. τοιγαροῦν καὶ ἄξιον παρὰ παντῶν ἀπολαμβάνει τὸν καρπὸν εὐχομένων ταῦτά τε αὐτῇ παραμεῖναι τὰ πτερὰ καὶ ἔτι πλείω ἐπιρροεῖν τάραθ'.

22. ΛΥΚ. Καὶ οὕτως, ὦ Πολύστρατε, γιγνέσθω· ἀξία γὰρ οὐ τὸ σῶμα μόνον ὥσπερ ἡ Ἑλένη καλὴ οὔσα, καλλίω δὲ καὶ ἐρασμιωτέραν ὑπ' αὐτῷ τὴν ψυχὴν σκέπουσα. ἔπρεπε δὲ καὶ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ χορηστῷ καὶ ἡμέρω ὄντι καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, ὅποσα ἐστὶν αὐτῷ, εὐδαιμονήσαι, ὡς ἐπ' αὐτοῦ καὶ φῦναι γυναῖκα τοιαύτην καὶ συνοῦσαν αὐτῷ ποθεῖν αὐτόν· οὐ

γὰρ μικρὸν τοῦτο εὐδαιμόνημα γυνή, περὶ ἧς ἂν τις
 εὐλόγως τὸ Ὀμηρικὸν ἐκεῖνο εἶποι, χρυσεῖη μὲν αὐτήν 482
 Ἀφροδίτῃ ἐρίζειν τὸ κάλλος, ἔργα δὲ Ἀθηναίῃ αὐτῇ ἰσο-
 φαρίζειν. γυναικῶν γὰρ συνόλως οὐκ ἂν τις παραβλη-
 θείη αὐτῇ „οὐ δέμας οὐδὲ φυήν,“ φησὶν Ὀμηρος, „οὐτ'
 ἄρ φρένας οὔτε τι ἔργα.“

23. ΠΟΛ. Ἀληθῆ φῆς, ὦ Λυκῖνε· ὥστε εἰ δοκεῖ,
 ἀναμίξαντες ἤδη τὰς εἰκόνας, ἦν τε σὺ ἀνέπλασας τὴν 483
 τοῦ σώματος καὶ ἄς ἐγὼ τῆς ψυχῆς ἐγραψάμην, μίαν ἐξ
 ἀπασῶν συνθέντες ἐς βιβλίον καταθέμενοι παρέχωμεν
 ἅπασι θαυμάζειν τοῖς τε νῦν οὔσι καὶ τοῖς ἐν ὑστέρω
 ἔσομένοις· μουμιωτέρα γοῦν τῶν Ἀπελλοῦ καὶ Παρρα-
 σίου καὶ Πολυγνώτου γένοιτ' ἂν, καὶ αὐτῇ ἐκείνῃ παρὰ
 πολὺ τῶν τοιούτων κεχωρισμένη, ὅσῳ μὴ ξύλου καὶ κη- 484
 ροῦ καὶ χρωμάτων πεποιήται, ἀλλὰ ταῖς παρὰ Μουσῶν
 ἐπιπνοίαις εἴκασται, ἥπερ ἀκριβεστάτῃ εἰκῶν γένοιτ' ἂν
 σώματος κάλλος καὶ ψυχῆς ἀρετὴν ἅμα ἐμφανίζουσα.

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ.

1. ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΣ. Ἐγὼ σοι, ὦ Λυκῖνε, φησὶν
 ἡ γυνή, τὰ μὲν ἄλλα πολλὴν ἐνείδον τὴν εὐνοίαν πρὸς
 ἐμὲ καὶ τιμὴν ἐκ τοῦ συγγράμματος· οὐ γὰρ ἂν οὕτως
 ὑπερεπήνει τις, εἰ μὴ καὶ μετ' εὐνοίας συνέγραφε· τὸ
 δὲ ἐμὸν ὡς ἂν εἰδῆς, τοιόνδε ἐστίν· οὐδὲ ἄλλως μὲν χαίρω
 τοῖς κολακικοῖς τὸν τρόπον, ἀλλὰ μοι δοκοῦσιν οἱ τοιοῦ-
 τοι γόητες εἶναι καὶ ἥκιστα ἐλεύθεροι τὴν φύσιν, ἐν δὲ
 τοῖς ἐπαίνοις μάλιστα, ὅταν τις ἐπαινῇ με φορτικὰς καὶ
 ὑπερμέτρους ποιούμενος τὰς ὑπερβολὰς, ἐρυθριῶ τε καὶ
 ὀλίγου δεῖν ἐπιφράττομαι τὰ ὦτα καὶ τὸ πρᾶγμα χλεῖν 485

μαλλον ἢ ἐπαίνῳ εοικέναι μοι δοκεῖ. 2. μέχρι γὰρ τοῦδε οἱ ἔπαινοι ἀνεκτοὶ εἰσιν ἐς ὅσον ἂν ὁ ἐπαινούμενος γνωρίζῃ ἕκαστον τῶν λεγομένων προσὸν ἑαυτῷ· τὸ δὲ ὑπὲρ τοῦτο ἀλλότριον ἤδη καὶ κολακεία σαφής. καίτοι πολλοὺς οἶδα, ἔφη, χαίροντας, εἴ τις αὐτοὺς ἐπαινῶν καὶ ἂ μὴ ἔχουσι προσάπτει τῷ λόγῳ, οἷον εἰ γέροντας ὄντας εὐδαιμονίζοι τῆς ἀκμῆς ἢ ἀμόρφους οὔσι τὸ Νιρέως κάλλος ἢ τὸ Φάωνος περιθειή· οἴονται γὰρ ὑπὸ τῶν ἐπαίνων ἀλλαγῆσεσθαι σφίσι καὶ τὰς μορφὰς καὶ αὐτοὶ ἀνηβήσειν αὐτίς ὥσπερ ὁ Πελίας ὄρετο. 3. τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει· πολλοῦ γὰρ ἂν ὁ ἔπαινος ἦν τίμιος, εἴ τι καὶ ἔργον αὐτοῦ ἀπολαῦσαι δυνατὸν ἦν ἐκ τῆς τοιαύτης ὑπερβολῆς. νῦν δὲ ὅμοιόν μοι δοκοῦσιν, ἔφη, πάσχειν, ὥσπερ ἂν εἰ τι ἀμόρφῳ προσωπεῖον εὐμορφον ἐπιθειή τις φέρων, ὁ δὲ μέγα ἐπὶ τῷ κάλλει φρονοίῃ, καὶ ταῦτα περιαιρετῶ ὄντι καὶ ὑπὸ τοῦ τυχόντος συντριβῆναι δυναμένῳ, ὅτε καὶ γελοιότερος ἂν γένοιτο αὐτοπροσώπος φανείς, οἷος ὢν ὑφ' οἷῳ κέκρουτο· ἢ καὶ τῆ Δί' εἴ τις ὑποδησάμενος 186 κοθόρονους μικρὸς αὐτὸς ὢν ἐρίζοι περὶ μεγέθους τοῖς ἀπὸ ἰσοπέδου ὄλῳ πῆχει ὑπερέχουσιν. 4. ἐμέμνητο γὰρ καὶ τοιούτου τινός. ἔφη γυναῖκά τινα τῶν ἐπιφανῶν τὰ μὲν ἄλλα καλὴν καὶ κόσμιον, μικρὰν δὲ καὶ πολὺ τοῦ συμμέτρον ἀποδέουσαν, ἐπαινείσθαι πρὸς τινος ποιητοῦ ἐν ἄσματι τὰ τε ἄλλα καὶ ὅτι καλὴ τε καὶ μεγάλη ἦν· αἰγείῳ δ' αὐτῆς εἰκαζεν ἐκεῖνος τὸ εἴμηκές τε καὶ ὄρθιον, τὴν μὲν δὴ γάνυσθαι τῷ ἐπαίνῳ καθάπερ αὐξανομένην πρὸς τὸ μέλος καὶ τὴν χεῖρα ἐπισείειν, τὸν ποιητὴν δὲ πολλακίς τὸ αὐτὸ ἄδειν ὀρώματα ὡς ἤδοιτο ἐπαινομένη, ἄχοι δὲ τῶν παρόντων τινὰ προσκίψαντα πρὸς τὸ οὐς εἰπεῖν αὐτῷ, Πέπαισο, ὦ οὔτος, μὴ ἀναστῆναι ποιήσης τὴν γυναῖκα. 5. παραπλησίον δὲ καὶ μακρῷ τούτου γελοιοτέρου Στρατονίκην ποιῆσαι τὴν Σελεύκου γυναῖκα·

τοῖς γὰρ ποιηταῖς ἀγῶνα προθεῖναι αὐτὴν περὶ ταλάντου, ὅστις ἂν ἄμεινον ἐπαινέσαι αὐτῆς τὴν κόμην. καίτοι φαλακρὰ ἐτύγγανεν οὕσα καὶ οὐδὲ ὅσας ὀλίγας τὰς ἑαυτῆς τριχῆς ἔχουσα. καὶ ὅμως οὕτω διακειμένη τὴν κεφαλὴν, ἀπάντων εἰδόντων ὅτι ἐκ νόσου μακρᾶς τὸ τοιοῦτον ἐπέπόνθει, ἤκουε τῶν καταράτων ποιητῶν ὑακινθίνης τὰς 487 τριχῆς αὐτῆς λεγόντων καὶ οὐλοῦν τινὰς πλοκάμους ἀναπλεκόντων καὶ σελίνους τοὺς μηδὲ ὄλως ὄντας εἰκαζόντων. 6. ἀπάντων οὖν τῶν τοιούτων κατεγέλα τῶν παρεχόντων αὐτοὺς τοῖς κόλαξι, καὶ προσετίθει δὲ ὅτι μὴ ἐν ἐπαίνοις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν γραφαῖς τὰ ὅμοια πολλοὶ κολακεύεσθαι τε καὶ ἐξαπατᾶσθαι θέλουσι. χαίρουσι γοῦν, ἔφη, τῶν γραφῶν ἐκείνοις μάλιστα, οἳ ἂν πρὸς τὸ εὐμορφότερον αὐτοὺς εἰκάσωσιν· εἶναι δέ τινας, οἳ καὶ προστάττουσι τοῖς τεχνίταις ἢ ἀφελεῖν τι τῆς ῥινὸς ἢ μελάντερα γράψασθαι τὰ ὄμματα ἢ ὅ τι ἂν ἄλλο ἐπιθυμήσωσιν αὐτοῖς προσεῖναι, εἶτα λανθάνειν αὐτοὺς ἀλλοτριᾶς εἰκόνας στεφανοῦντας καὶ οὐδὲν αὐτοῖς εἰοικίας. 7. ταῦτα δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα ἔλεγε τὰ μὲν ἄλλα ἐπαινοῦσα τοῦ συγγράμματος. ἐν δὲ τούτῳ οὐ φέρουσα, ὅτι ταῖς θεαῖς αὐτὴν Ἥρα καὶ Ἀφροδίτῃ εἰκασας· ὑπὲρ ἐμὲ γάρ, φησί, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ ἅπασαν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δὲ σε οὐδ' ἐκεῖνα ἠξίουν, ταῖς ἡρώταις παραθεωρεῖν με Πηνελόπῃ καὶ Ἀρήτῃ καὶ Θεανῶ. οὐχ ὅπως θεῶν ταῖς ἀρίσταις· καὶ γὰρ αὐὴ καὶ τότε, Πάνν, ἔφη, τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς δεισιδαιμόνως καὶ φοφοδεῶς 488 ἔχω. δέδια τοίνυν μὴ κατὰ τὴν Κασσιέπειαν εἶναι δούξω τὸν τοιοῦτον ἐπαινον προσιεμένη· καίτοι Νηρηΐσιν ἐκείνη ἀντεζητάζετο, Ἥραν δὲ καὶ Ἀφροδίτην ἔσεβεν. 8. ὥστε, ὦ Ἀνκίνε, μεταγράψαι σε τὰ τοιαῦτα ἐκέλευσεν, ἢ αὐτὴ μὲν μαρτύρασθαι τὰς θεὰς ὡς ἀκούσης αὐτῆς γέγραφας, σὲ δὲ εἰδέναι ὅτι ἀνιάσει αὐτὴν τὸ βιβλίον οὕτω περι-

νοστοῦν, ὥσπερ νῦν σοι διάκειται, οὐ μάλα εὐσεβῶς οὐδὲ ὀσίως τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς. ἐδόκει τε ἀσέβημα ἑαυτῆς καὶ πλημμέλημα τοῦτο δόξειν, εἰ ὑπομένοι τῇ ἐν Κνίδῳ καὶ τῇ ἐν κήποις ὁμοία λέγεσθαι· καὶ σε ὑπεμίμνησκε τῶν τελευταίων ἐν τῷ βιβλίῳ περὶ αὐτῆς εἰρημένων, ὅτι μετρίαν καὶ ἄτυφον ἔφησεν αὐτὴν οὐκ ἀνατεινομένην ὑπὲρ τὸ ἀνθρώπινον μέτρον, ἀλλὰ πρόσγειον τὴν πτῆσιν ποιουμένην, ὃ δὲ ταῦτα εἰπὼν ὑπὲρ αὐτὸν τὸν οὐρανὸν ἀναβιβάζει τὴν γυναῖκα. ὡς καὶ θεαῖς αὐτὴν

489 ἀπεικάζειν. 9. ἡξίου δέ σε μηδὲ ἀξυνετωτέραν αὐτὴν ἡγεῖσθαι τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅς τοῦ ἀρχιτέκτονος ὑπισχνουμένου τὸν Ἄθῳ ὅλον μετασχηματίσειν καὶ μορφώσειν πρὸς αὐτόν, ὡς τὸ ὄρος ἅπαν εἰκόνα γενέσθαι τοῦ βασιλέως, ἔχοντα δύο πόλεις ἐν ταῖν χεροῖν, οὐ προσήκατο τὴν τερατείαν τῆς ὑποσχέσεως, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτὸν ἡγησάμενος τὸ τόλμημα ἔπαυσε τὸν ἄνθρωπον οὐ πιθανῶς κολοσσούς ἀναπλάττοντα καὶ τὸν Ἄθῳ κατὰ χάραν εἶαν ἐκέλευσε μηδὲ κατασμικρύνειν ὄρος οὕτω μέγα πρὸς μικροῦ σώματος ὁμοιότητα. ἐπῆναι δὲ τὸν Ἀλέξανδρον τῆς μεγαλοψυχίας καὶ ἀνδριάντα μείζω τοῦτον τοῦ Ἄθῳ ἔλεγεν αὐτοῦ ἀνεστάναι ἐν ταῖς τῶν ἀεὶ μεμνησομένων διανοαῖς· οὐ γὰρ μικρᾶς εἶναι γνώμης ὑπεριδεῖν οὕτω παραδόξου τιμῆς. 10. καὶ ἑαυτὴν οὖν τὸ μὲν πλάσμα σου ἐπαινεῖν καὶ τὴν ἐπίνοιαν τῶν εἰκόνων, μὴ γνωρίζειν δὲ τὴν ὁμοιοτητα· μὴ γὰρ εἶναι τῶν τηλικούτων ἀξίαν, μηδὲ ἐγγύς, ὅτι μηδὲ ἄλλην τιὰ, γυναῖκά γε οὐσαν· ὥστε ἀφίησί σοι

490 ταύτην τὴν τιμὴν καὶ προσκυνεῖ σου τὰ ἀρχέτυπα παραδείγματα. σὺ δὲ τὰ ἀνθρώπινα ταῦτα ἐπαίνει αὐτὴν, μηδὲ ὑπὲρ τὸν πόδα ἔστω τὸ ὑπόδημα, μὴ καὶ ἐπιστομίση με, φησὶν, ἐμπεριπατοῦσαν αὐτῷ. κάκεινο δὲ εἰπεῖν σοι ἐνετείλατο. 11. Ἀκούω, ἔφη, πολλῶν λεγόντων — εἰ δὲ ἀληθές, ὑμεῖς οἱ ἄνδρες ἴστε — μὴδ' Ὀλυμπίασιν ἐξεῖναι

τοῖς νικῶσι μείζους τῶν σωμάτων ἀνεστάναι τοὺς ἀνδριάντας, ἀλλὰ ἐπιμελεῖσθαι τοὺς Ἑλλανοδ.κας ὅπως μῆδὲ εἰς ὑπερβάληται τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀνδριάντων ἀκριβεστέραν γίγνεσθαι τῆς τῶν ἀθλητῶν ἐγκρίσεως. ὥστε ὄρα, ἔφη, μὴ αἰτίαν λάβωμεν ψεύδεσθαι ἐν τῷ μέτρῳ, κατὰ ἡμῶν ἀνατρέψωσιν οἱ Ἑλλανοδίκαι τὴν εἰκόνα. 12. ταῦτα μὲν ἔλεγεν ἐκείνη. σὺ δὲ σκόπει, ὦ Λυκῖνε, ὅπως μετακομήσεις τὸ βιβλίον καὶ ἀφαιρήσεις τὰ τοιαῦτα, μῆδὲ σφαλῆς πρὸς τὸ θεῖον· ὡς ἐκείνη πάνυ γε αὐτὰ ἐδυσχέραине καὶ ὑπέφριττε μεταξὺ ἀναγινωσκομένων καὶ παρητεῖτο τὰς θεὰς ἴλεως εἶναι αὐτῇ, καὶ συγγνώμη, εἰ γυναικεῖόν τι ἔπαθε. καίτοι εἰ χρὴ τάληθές εἰπεῖν, καὶ αὐτῷ ἐμοὶ τοιοῦτόν τι ἔδοξε· τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἀκούων οὐδὲν πλημμέλημα ἐνεώρων 491 τοῖς γεγραμμένοις, ἐπεὶ δὲ ἐκείνη ἐπεσημήνατο, καὶ αὐτὸς ἄρχομαι τὰ ὅμοια γιννώσκειν περὶ αὐτῶν, καὶ παραπλήσιόν τι ἔπαθον οἷς ἐπὶ τῶν ὄρωμένων πάσχομεν· ἦν μὲν πάνυ ἐγγύθεν σκοπῶμέν τι καὶ ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, οὐδὲν ἀκριβὲς διαγινώσκομεν. ἦν δὲ ἀποστάντες ἐκ τοῦ συμμέτρου διαστήματος ἴδωμεν, ἅπαντα σαφῶς καταφαίνεται τὰ εὖ καὶ τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα. 13. τὸ δὴ ἄνθρωπον οὐσαν Ἀφροδίτη καὶ Ἥρα εἰκάσαι τί ἄλλο ἢ ἀντικρὺς ἐστὶν εὐτελίξειν τὰς θεὰς; ἐν γὰρ τοῖς τοιούτοις οὐχ οὕτω τὸ μικρὸν μείζον γίνεται τῇ παραθέσει, ὡς τὸ μείζον αποσμικρύνεται πρὸς τὸ ταπεινότερον κατασπώμενον· οἷον εἰ τινες ἅμα βαδίξοιεν, ὁ μὲν μέγιστος, ὁ δὲ πάνυ τῇ ἡλικίᾳ χαμαιῆζηλος, εἴτα δεήσειεν ἀπισθῶσαι αὐτούς, ὡς μὴ ὑπερέχειν θατέρου τὸν ἕτερον, οὐ τοῦ βραχυτέρου ὑπερανατεινομένου τοῦτο γένοιτ' ἂν, κἂν ὅτι μάλιστα ἀκροποδητὶ ἐπεγείρη ἑαυτόν· ἀλλ' εἰ μέλλουσιν ὁμηλικες φανεῖσθαι. ὁ μείζων ἐκεῖνος ἐπικύψει καὶ ταπεινότερον αποφανεῖ ἑαυτόν. ὡσαύτως δὲ καὶ 492

ἐν ταῖς τοιαύταις εἰκόσιν οὐχ οὕτως ἄνθρωπος μείζων γινεται, ἢν τις αὐτὸν θεῶ ἀπεικάξῃ, ὡς τὸ θεῖον ἀνάγκη ἐλαττοῦσθαι πρὸς τὸ ἐνδέον ἐπικλώμενον· καὶ γὰρ εἰ μὲν ὑπὸ ἀπορίας τῶν ἐπιγείων ἐπὶ τὰ οὐράνια ἐκτείνει τις τὸν λόγον, ἤττονα ἂν ὁ τοιοῦτος αἰτίαν ἔχοι ὑπὸ ἀσεβείας αὐτὸ δρᾶν· σὺ δὲ τοσαῦτα ἔχων κάλλη γυναικῶν Ἀφροδίτῃ καὶ Ἥρᾳ εἰκάσαι αὐτὴν ἐτόλμησας οὐδὲν δέον.

14. ὥστε τὸ ἄγαν τοῦτο καὶ ἐπίφθονον ἀφαίρει, ᾧ Λυκίνε· οὐ γὰρ πρὸς τοῦ σοῦ τρόπου τὸ τοιοῦτον. ὅς οὐδὲ ἄλλως ῥάδιος πρὸς τοὺς ἐπαίνους καὶ πρόχειρος ὢν ἐτύγγανες· ἀλλὰ νῦν οὐκ οἶδ' ὅπως ἀθρόαν πεποίησαι τὴν μεταβολὴν ἐπιδαψιλευόμενος καὶ ἐκ τοῦ τέως φειδομένου ἄσματος ἐν τοῖς ἐπαίνοις ἀναπέφηνας. ἀλλὰ μὴδὲ ἐκεῖνο αἰσχυνθῆς, εἰ μεταρρυσθμίζεις τὸν λόγον ἤδη διαδεδομένον· ἐπεὶ καὶ Φειδίαν φασὶν οὕτω ποιῆσαι, ὅποτε ἐξεργάσατο τοῖς Ἥλείοις τὸν Δία· σπάντα γὰρ αὐτὸν κατόπιν τῶν θυρῶν, ὅποτε τὸ πρῶτον ἀναπετασας ἐπεδείκνυε τὸ ἔργον, ἐπακούειν τῶν αἰτιωμένων τι ἢ ἐπαινούντων· ἠτιᾶτο δὲ ὁ μὲν τὴν ῥίνα ὡς παχεῖαν, ὁ δὲ ὡς ἐπιμηκέ-
 493 στερον τὸ πρόσωπον, ὁ δὲ ἄλλος ἄλλο τι. εἰτ' ἐπειδὴ ἀπηλλάγησαν οἱ θεαταί, αὐθις τὸν Φειδίαν ἐγκλεισάμενον ἑαυτὸν ἐπανορθοῦν καὶ ῥυσθμίζειν τὸ ἄγαλμα πρὸς τὸ τοῖς πλείστοις δοκοῦν· οὐ γὰρ ἠγρεῖτο μικρὰν εἶναι συμβουλήν δῆμου τοσοῦτου, ἀλλ' ἀεὶ ἀναγκαῖον ὑπάρχειν τοὺς πολλοὺς περιτιτότερον ὄραν τοῦ ἐνός, καὶν Φειδίας ἦ. ταῦτά σοι παρ' ἐκείνης κομίζω καὶ αὐτὸς παραινῶ ἐταῖρός τε καὶ εὔνους ὢν.

15. ΛΥΚΙΝΟΣ. Πολύστρατε, οἷος ὢν ῥήτωρ ἐλελήθεις με· ῥῆσιν γοῦν οὕτω μακρὰν καὶ κατηγορίαν τοσαύτην ἐξενήροχας κατὰ τοῦ συγγραμματος, ὥστε μὴδὲ ἐλπίδα μοι ἀπολογίας ἐτι καταλείπεσθαι. πλὴν ἀλλὰ ἐκεῖνό γε οὐ δικαστικὸν ἐποίησατε, καὶ μάλιστα σὺν ἐρη-

μην καταδικαιήσας τοῦ βιβλίου μὴ παρόντος αὐτῷ τοῦ συνηγόρου. ῥᾶστος δέ, οἶμαι, τοῦτό ἐστι κατὰ τὴν παροιμίαν, μόνον θέοντα κρατεῖν. ὥστε οὐδὲν θαυμαστον, εἰ καὶ ἡμεῖς ἐάλωμεν οὔτε ὕδατος ἡμῖν ἐκχυθέντος οὔτε ἀπολογίας ἀποδοθείσης. μᾶλλον δὲ τοῦτο πάντων ἀτοπώτατον, οἱ αὐτοὶ κατήγοροι καὶ δικασταὶ ἦτε. πότερα δ' οὖν ἐθέλεις, ἀραπήσας τοῖς ἐγνωσμένοις ἡσυχίαν ἄγω ἢ κατὰ τὸν Ἱμεραῖον ποιητὴν παλινοῦσαν τινὰ συγγράφω, ἢ δώσετε μοι ἐφέσιμον ἀγωνίσασθαι τὴν δίκην; 494

ΠΟΛ. Νῆ Δί', ἦνπερ ἔχῃς τι δίκαιον εἰπεῖν· οὐ γὰρ ἐν ἀντιδίκους, ὡς σὺ φῆς, ἀλλ' ἐν φίλοις ποιήσῃ τὴν ἀπολογίαν. ἐγὼ δὲ καὶ συνεξετάζεσθαι σοι ἔτοιμος ἐπὶ τῆς δίκης.

16. ΑΥΚ. Ἀλλὰ ἐκεῖνο ἀνιαρόν, ὦ Πολύστρατε, ὅτι μὴ ἐκείνης παρουσίας ποιήσομαι τοὺς λόγους· μακροῦ γὰρ ἂν οὕτως ἄμεινον ἦν. νῦν δὲ ἀνάγκη ἀπ' ἐντολῆς ἀπολογήσασθαι. ἀλλ' εἰ μοι τοιοῦτος ἀγγελιαφόρος γένοιο πρὸς αὐτὴν οἷος παρ' ἐκείνης πρὸς με γεγένησαι, τολμήσω ἀναρροῦσαι τὸν κύβον.

ΠΟΛ. Θάρρει, ὦ Λυκῖνε, τούτου γε ἔνεκα, ὡς οὐ φαῦλόν με ὑποκριτὴν ἔξω τῆς ἀπολογίας, πειρώμενος διὰ βραχέων εἰπεῖν, ὡς ἂν μᾶλλον μνημονεύσαιμι.

ΑΥΚ. Καὶ μὴν πάνυ μὲν ἔδει μοι μακρῶν τῶν λόγων πρὸς οὕτω σφοδρὰν τὴν κατηγορίαν. ὅμως δὲ σοῦ ἔνεκα ἐπιτεμοῦμαι τὴν ἀπολογίαν. καὶ παρ' ἐμοῦ τοίνυν τάδε αὐτῇ ἀπάγγελλε.

ΠΟΛ. Μηδαμῶς, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ὥσπερ αὐτῆς ἐκείνης παρουσίας λέγε τὸν λόγον, εἴτ' ἐγὼ μιμήσομαί σε πρὸς αὐτήν.

ΑΥΚ. Οὐκοῦν ἐπειδήπερ οὕτω σοι δοκεῖ, ὦ Πολύστρατε, ἢ μὲν πάρεστι καὶ προεῖρηκε δηλαδὴ ἐκεῖνα ὀπόσα σὺ παρ' αὐτῆς ἀπήγγειλας, ἡμᾶς δὲ χρὴ τῶν δευτέρων

λόγων ἐνάρχεσθαι. καίτοι — οὐ γὰρ ὀκνήσω πρὸς σὲ εἰπεῖν ὃ πέπονθα — οὐκ οἶδα ὅπως φοβερώτερόν μοι τὸ πρᾶγμα πεποίηκας, καὶ ὡς ὁρᾷς ἰδρῶ τε ἤδη καὶ δέδοικα καὶ μονονουχὶ καὶ ὁρᾶν αὐτὴν οἶομαι καὶ τὸ πρᾶγμα πολλὴν μοι τὴν ταραχὴν ἐμπεποίηκεν. ἄρξομαι δ' ὅμως· οὐ γὰρ οἷόν τε ἀναδύναι ἤδη παρούσης.

ΠΟΛ. Καὶ νῆ Δία πολλὴν τὴν εὐμένειαν ἐπιφαίνει τῷ προσώπῳ· φαιδρὰ γὰρ ὡς ὁρᾷς καὶ προσηνής. ὥστε θαρρῶν λέγε τὸν λόγον.

495 17. ΛΥΚ. Ἐγὼ σε, ὦ γυναικῶν ἀρίστη, μεγάλα, ὡς φῆς, καὶ πέρα τοῦ μέτρου ἐπαινέσας οὐχ ὁρῶ ὅ τι τηλικούτον ἐπήνεσα, ἡλίκον αὐτὴ σὺ τοῦτο ἐγκώμιοι ὑπὲρ σεαυτῆς ἐξενήνοχας τὴν πρὸς τὸ θεῖον τιμὴν ἐν μεγάλῳ τιθεμένη· σχεδὸν γὰρ ἀπάντων τοῦτο μείζον ὧν εἰρηκαπερὶ σοῦ, καὶ συγγνώμη, εἰ μὴ καὶ ταύτην σοι προσέγραψα τὴν εἰκόνα ὑπ' ἀγνοίας με διαλαθοῦσαν· οὐ γὰρ ἂν ἄλλην πρὸ αὐτῆς ἐγραψάμην. ὥστε ταύτη γε οὐχ ὅπως ὑπερβάλλεσθαι τοὺς ἐπαίνους, ἀλλὰ πολὺ καταδεέστερόν μοι δοκῶ τῆς ἀξίας εἰρηκέναι. σκόπει γοῦν ἡλίκον τοῦτο παρέλιπον, ὡς παμμέγεθες εἰς ἐπίδειξιν τρόπου χρηστοῦ καὶ γνώμης ὀρθῆς· ὡς ὅσοι τὸ θεῖον μὴ ἐν παρέργῳ σέβουσιν, οὗτοι καὶ τὰ πρὸς ἀνθρώπους ἀριστοὶ ἂν εἴεν. ὥστε εἰ πάντως μετακοσμησαὶ δέοι τὸν λόγον καὶ τὸ ἄγαλμα ἐπανορθώσασθαι, ἀφελεῖν μὲν οὐκ ἂν τι τοληήσαιμι αὐτοῦ, προσθήσω δὲ καὶ τοῦτο ὡς τινα κεφαλὴν τοῦ παντὸς ἔργου καὶ κορυφὴν. ἐπ' ἐκείνῳ μέντοι καὶ παυ πολλὴν σοι εἰδέναί τὴν χάριν ὁμολογῶ· ἐμοῦ γὰρ ἐπαινέσαντος τοῦ σοῦ τρόπου τὸ μέτριον καὶ ὅτι μηδὲν ὑπερπετὲς μηδὲ τύφου μεστὸν ἐνεποίησέ σοι ὁ παρῶν ὄγκος τῶν πραγμάτων, σὺ τὰ τοιαῦτα αἰτιασαμένη τοῦ λόγου ἐπιστώσω τοῦ ἐπαίνου τὴν ἀλήθειαν· τὸ γὰρ μὴ προσαρμόζειν τὰ τοιαῦτα τῶν ἐγκωμίων, ἀλλ' αἰδεῖσθαι ἐπ'

αὐτοῖς καὶ μείζω ἢ κατὰ σὲ εἶναι λέγειν. μετρίας καὶ δημοτικῆς τινος διανοίας δεῖγμά ἐστι. πλὴν ἀλλὰ ἐς ὅσονπερ ἂν πρὸς τὸ ἐπαινέσθαι αὐτὸ οὕτω διακειμένη τυγχάνησ. τοσοῦτον ἀξιωτέραν ὑπερεπαινέσθαι ἀποφαίνεις σεαυτήν. καὶ σχεδὸν ἐς τὸν τοῦ Διογένους λόγον περιελήλυθέ σοι τὸ πρᾶγμα, ὃς ἐρομένου τινός, ὅπως ἂν τις 496 ἐνδοξος γένοιτο, Εἰ δόξης, ἔφη, καταφρονήσεις· φαίην γὰρ ἂν καὶ αὐτός, εἴ τις ἔροιτό με, Τίνες εἰσὶ μάλιστα ἐπαινῶν ἀξιοί; Ὅπόσοι ἐπαινέσθαι μὴ θέλουσιν.

18. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως ἐξαγώνια καὶ πόρρω τοῦ πράγματος. ὑπὲρ δὲ οὗ χρη ἀπολογήσασθαι, τοῦτο ἐστίν, ὅτι τῇ ἐν Κνίδῳ καὶ τῇ ἐν κήποις καὶ Ἴφρα καὶ Ἀθηναίαν μορφὴν ἀναπλάττων εἴκασα· ταῦτά σοι ἔκμετρα ἔδοξε καὶ ὑπὲρ τὸν πόδα. περὶ αὐτῶν δὴ τούτων ἐρῶ. καίτοι παλαιὸς οὗτος ὁ λόγος. ἀνευθύνοὺς εἶναι καὶ ποιητὰς καὶ γραφέας, τοὺς δὲ ἐπαινοῦντας καὶ μᾶλλον, οἶμαι, εἰ καὶ χαμαὶ καὶ βάδην ὥσπερ ἡμεῖς. ἀλλὰ μὴ ἐπὶ μέτρων 497 φέροντο. ἐλεύθερον γὰρ τι ὁ ἔπαινος οὐδ' ἐστίν αὐτοῦ μέτρον εἰς μέγεθος ἢ βραχύτητα νενομοθετημένον, ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἐξ ἅπαντος ὄρα, ὅπως ὑπερθαυμάσεται καὶ ζηλωτὸν ἀποφανεῖ τὸν ἐπαινούμενον. οὐ μὴν ταύτην ἐγὼ βαδιοῦμαι, μὴ καὶ σοὶ δόξω ὑπ' ἀπορίας αὐτὸ δρᾶν.

19. ἐκεῖνο δὲ σοὶ φημι, τοιαύτας ἡμῖν τὰς ἀφορμὰς τῶν ἐπαινετικῶν τούτων λόγων εἶναι, ὡς χρη τὸν ἐπαινοῦντα καὶ εἰκόσι καὶ ὁμοιώσει προσχρηῆσθαι, καὶ σχεδὸν ἐν τούτῳ τὸ μέγιστόν ἐστιν εὖ εἰκάσαι· τὸ δὲ εὖ ᾧδε μάλιστα ἂν κρίνοιτο, οὐκ ἦν τις τοῖς ὁμοίοις παραβάλλῃ οὐδ' ἦν πρὸς τὸ ὑποδεέστερον ποιῆται τὴν παράθεσιν, 498 ἀλλ' ἦν πρὸς τὸ ὑπερέχον ὡς οἶόν τε προσβιβάξῃ τὸ ἐπαινούμενον. οἶον εἴ τις κύνα ἐπαινωῶν εἴποι ἀλώπεκος εἶναι μείζω αὐτὸν ἢ αἰλούρου, ἄρα σοὶ δοκεῖ ὁ τοιοῦτος ἐπαινεῖν εἰδέναί; οὐκ ἂν εἴποις. οὐ μὴν οὐδ' εἰ λύκῳ

φαίη ἴσον αὐτὸν ὑπάρχειν, οὐδὲ οὕτως μεγαλωστὶ ἐπήνεσεν. ἀλλὰ ποῦ τὸ ἴδιον τοῦ ἐπαίνου ἀποτελεῖται; ἦν ὁ κύων τῷ λέοντι εἰκέναι λέγεται καὶ μέγεθος καὶ ἀλκῆν. ὡς ὁ τὸν Ὠρίωνος κύνα ἐπαινῶν ἔφη ποιητῆς λεοντοδάμαν αὐτόν· οὗτος γὰρ δὴ κυνὸς ἐντελής ἐπαινος. καὶ πάλιν εἴ τις Μίλωνα τὸν ἐκ Κρότωνος ἢ Γλαῦκον τὸν ἐκ Καρύστου ἢ Πολυδάμαντα ἐπαινέσαι θέλων ἔπειτα λέγοι ἰσχυρότερον ἕκαστον αὐτῶν γυναικὸς γενέσθαι, οὐκ ἂν οἶει γελασθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἀνοίᾳ τοῦ ἐπαίνου; ὅπου γε καὶ εἰ ἐνὸς ἀνδρὸς ἔλεγεν ἀμείνω εἶναι αὐτόν, οὐδὲ τοῦτο ἀπέχρησεν ἂν εἰς ἐπαινον. ἀλλὰ πῶς ἐπήνεσε ποιητῆς εὐδόκιμος τὸν Γλαῦκον, οὐδὲ Πολυδεύκεος βίαν φήσας ἀνατείνασθαι ἂν αὐτῷ ἐναντίας τὰς χεῖρας οὐδὲ σιδάρεον Ἀλκμήνας τέκος; ὁρᾷς ὁποίοις αὐτὸν θεοῖς εἰ-
 499 κασε; μᾶλλον δὲ καὶ αὐτῶν ἐκείνων ἀμείνω ἀπέφηνε. καὶ οὔτε αὐτὸς ὁ Γλαῦκος ἠγανάκτησε τοῖς ἐφόροις τῶν ἀθλητῶν θεοῖς ἀντεπαινούμενος οὔτε ἐκεῖνοι ἠμύνατο ἢ τὸν Γλαῦκον ἢ τὸν ποιητὴν ὡς ἀσεβοῦντα περὶ τὸν ἐπαινον, ἀλλὰ εὐδοκίμου ἄμφω καὶ ἐτιμῶντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. ὁ μὲν ἐπὶ τῇ ἀλκῇ [ὁ Γλαῦκος], ὁ δὲ ποιητῆς ἐπὶ τε τοῖς ἄλλοις καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ μάλιστα τῷ ἄσματι. μὴ δὴ θαυμάσης, εἰ καὶ αὐτὸς εἰκάσαι βουλόμενος. ὅπερ ἦν τῷ ἐπαινοῦντι ἀναγκαῖον, ὑψηλοτέρῳ ἐχρησάμην τῷ παραδείγματι, τοῦτο ὑποβαλόντος τοῦ λόγου. 20. ἐπεὶ δὲ καὶ κολακείας ἐπεμνήσθης, ὅτι μὲν καὶ σὺ μισεῖς τοὺς κολακικούς, ἐπαινῶ μὲν σε, καὶ οὐκ ἐχρῆν ἄλλως. ἐθέλω δέ σοι διακρίναι καὶ διορίσαι τό τε τοῦ ἐπαινοῦντος ἔργον καὶ τὴν τοῦ κόλακος ὑπερβολήν. ὁ μὲν οἶν κόλαξ ἄτε τῆς χρείας ἔνεκα τῆς ἑαυτοῦ ἐπαινῶν, ἀληθείας δὲ ὀλίγην ποιούμενος τὴν πρόνοιαν, ἅπαντα ὑπερεπαινεῖν οἰεταὶ δεῖν, ἐπιψευδόμενος καὶ προστιθεὶς παρ' αὐτοῦ τὰ πλείω, ὡς μὴ ἂν ὀκνήσαι καὶ τὸν Θεοσίτην εἰμороφό-

τερον ἀποφῆναι τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τὸν Νέστορα φάναι 500
 τῶν ἐπὶ Ἴλιον στρατευσάντων τὸν νεώτατον εἶναι· διο-
 μόσαιτο δ' ἂν καὶ τὸν Κροῖσου παῖδα ὄξυηκοώτερον εἶ-
 ναι τοῦ Μελάμποδος καὶ τὸν Φινέα ὄξύτερον δεδορκέναι
 τοῦ Λυγκέως, ἥνπερ μόνου κερδᾶναί τι ἐλπίσῃ ἐπὶ τῷ
 ψεύσματι. ὁ δέ γε αὐτὸ τοῦτο ἐπαινῶν οὐχ ὅπως οὐδ'
 ἂν ψεύσαιτό τι ἢ προσθεῖη τῶν μηδὲ ὄλως προσόντων,
 τὰ δ' ὑπάρχοντα αὐτῷ φύσει ἀγαθὰ κἂν μὴ πάνυ μεγάλα
 ἦ, παραλαβὼν ἐπηύξησε καὶ μείζω ἀπέφηνε· καὶ τολμη-
 σειεν ἂν εἶπειν, ἵππου ἐπαινέσαι θέλων φύσει κοῦφον
 ὦν ἴσμεν ζῶων καὶ δρομικόν, ὅτι

Ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέεν οὐδὲ κατέκλα.
 καὶ πάλιν οὐκ ἂν ὀκνήσειε φάναι „ἀελλοπόδων δρόμον
 ἵππων.“ καὶ ἦν οἰκίαν ἐπαινῆ καλὴν καὶ ἄριστα κατε-
 σκευασμένην, εἶποι ἂν

Ζηνὸς που τοιγῆδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν ἀυλή. 501
 ὁ δὲ κόλαξ τοῦτο τὸ ἔπος κἂν περὶ τῆς συβώτου καλύβης
 εἶποι, εἰ μόνου τι παρὰ τοῦ συβώτου λαβεῖν ἐλπίσειεν·
 ὅπου Κύναιθος ὁ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ κόλαξ
 ἀπάντων αὐτῷ τῶν πρὸς τὴν κολακείαν καταναλωμένων
 ἐπῆνει ὑπὸ βηχὸς ἐνοχλούμενου τὸν Δημήτριον, ὅτι ἐμ-
 μελῶς ἐχρέμπετο. 21. οὐ μόνου δὲ τοῦτο ἑκατέρου ἀυ-
 τῶν γνώρισμά ἐστι, τὸ τοὺς μὲν κόλακας οὐκ ὀκνεῖν καὶ
 ψεύδεσθαι τοῦ χαρίσασθαι ἔνεκα τοῖς ἐπαινουμένοις,
 ἐξαίρειν δὲ τοὺς ἐπαινοῦντας τὰ ὑπάρχοντα πειραῖσθαι·
 ἀλλὰ κἀκείνῳ οὐ σμικρῷ διαλλάττουσιν, ὅτι οἱ μὲν κό-
 λακες, ἐφ' ὅσον οἷόν τε αὐτοῖς, χρῶνται ταῖς ὑπερβο-
 λαῖς, οἱ ἐπαινοῦντες δὲ καὶ ἐν αὐταῖς ταύταις σωφρο-
 νοῦσι καὶ ἐντὸς τῶν ὄρων μένουσι. ταῦτά σοι ἀπὸ πολ- 502
 λῶν ὀλίγα κολακείας καὶ ἐπαινοῦ ἀληθοῦς δείγματα, ὡς
 μὴ πάντας ὑποπτεύῃς τοὺς ἐπαινοῦντας, ἀλλὰ διακρίνης
 καὶ παραμετρῆς τῷ οἰκείῳ μέτρῳ ἑκάτερον 22. φέρ' οὖν,

εἰ δοκεῖ, πρόσαγε τοῖς ὑπ' ἐμοῦ εἰρημένους τοὺς κανό-
 νας ἀμφοτέρους, ὡς μάθης εἴτε τούτῳ εἴτε ἐκείνῳ εἰ-
 κασίν· ἐγὼ γὰρ εἰ μὲν τινα ἄμορφον οὖσαν ἔφην τῷ ἐν
 Κνίδῳ ἀγάλματι ὁμοίαν, γόης ἂν καὶ τοῦ Κυναίθου κο-
 λακικώτερος ὕτως νομιζοίμην· εἰ δὲ τοιαύτην ὑπάρ-
 χουσαν οἶαν πάντες ἴσασιν, οὐ πάνυ ἐκ πολλοῦ διαστή-
 ματος ἦν τὸ τόλμημα. 23. τάχ' ἂν οὖν φαίης, μᾶλλον δὲ
 ἤδη εἰρηκας, ἐπαινεῖν μὲν σοι ἐς τὸ κάλλος ἐφείσθω·
 ἀνεπίφθονον μέντοι ποιήσασθαι τὸν ἔπαινον ἐχρῆν, ἀλλὰ
 μὴ θεαῖς ἀπεικάζειν ἄνθρωπον οὖσαν. ἐγὼ δὲ — ἤδη γὰρ
 με προάξεται τάληθδες εἰπεῖν — οὐ θεαῖς σε, ὦ βελτίστη,
 εἴκασα, τεχνιτῶν δὲ ἀγαθῶν δημιουργήμασι λίθου καὶ
 χαλκοῦ ἢ ἐλέφαντος πεποιημένοις. τὰ δὲ ὑπ' ἀνθρώπων
 γεγεννημένα οὐκ ἄσεβες οἶμαι ἀνθρώποις εἰκάζειν· ἐκτὸς
 503 εἰ μὴ σὺ τοῦτο εἶναι τὴν Ἀθηναίαν ὑπείληφας τὸ ὑπὸ Φει-
 δίου πεπλασμένον ἢ τοῦτο τὴν οὐρανίαν Ἀφροδίτην. ὁ
 ἐποίησε Πραξιτέλης ἐν Κνίδῳ οὐ πάνυ πολλῶν ἐτῶν.
 ἀλλ' ὄρα μὴ ἄσεμνον ἢ τὰ τοιαῦτα περὶ θεῶν δοξάζειν,
 ὧν τὰς γε ἀληθεῖς εἰκόνας ἀνεφίκτους εἶναι ἀνθρωπίνῃ
 μιμήσει ἔρωγε ὑπολαμβάνω. 24. εἰ δὲ καὶ ὅτι μάλιστα σε
 αὐταῖς ἐκείναις εἴκασα, οὐκ ἐμὸν τοῦτο οὐδὲ ἐγὼ πρῶτος
 ταύτην ἐτεμόμην τὴν ὁδόν. ἀλλὰ πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ ποιη-
 ταί, καὶ μάλιστα ὁ πολίτης ὁ σὸς Ὅμηρος, ὃν καὶ νῦν
 ἀναβιβάζομαι συναγορεύσοιτά μοι, ἢ οὐδεμία μηχανὴ
 μὴ οὐχὶ καὶ αὐτὸν σὺν ἐμοὶ ἀλῶναι. ἐρήσομαι τοίνυν αὐ-
 τόν, μᾶλλον δὲ σὲ ὑπὲρ αὐτοῦ — καὶ γὰρ διαμνημονεύεις
 εὖ ποιούσα τὰ χαριέστατα τῶν ἐροραφωδημένων αὐτῷ —
 τί σοι ἐκεῖνος δοκεῖ, ὁπότεν περὶ τῆς αἰχμαλώτου λέγῃ
 τῆς Βρισηΐδος, ὅτι χρυσῇ Ἀφροδίτῃ ἰκέλη ἐπένθει τὸν
 Πάτροκλον· εἶτα μετὰ μικρόν, ὡς οὐχ ἱκανὸν εἰ μόνη τῇ
 Ἀφροδίτῃ εἰκνυῖα ἔσται,

Εἶπε δ' ἄρα — φησί — κλαίουσα γυνὴ εἰκνυῖα θεῆσιν.

ὁπόταν οὖν τὰ τοιαῦτα λέγῃ. μισεῖς κἀκείνον καὶ ἀπορρίπτεις τὸ βιβλίον, ἢ δίδως αὐτῷ ἐλευθεριάζειν ἐν τῷ ἐπαίνῳ; ἀλλὰ κὰν σὺ μὴ δῶς, ὅ γε τοσοῦτος αἰὼν δέ- 504
 δωκεν, οὐδ' ἔστιν ὅστις αὐτὸν ἐπὶ τούτῳ ἠτιάσατο, οὐδὲ ὁ μαστιζαὶ τολμήσας αὐτοῦ τὴν εἰκόνα οὐδ' ὁ τὰ νόθα ἐπισημηνάμενος τῶν ἐπῶν ἐν τῇ παραγραφῇ τῶν ὀβελῶν. εἶτα ἐκείνῳ μὲν ἐφεθήσεται βάρβαρον γυναῖκα, καὶ ταῦτα κλαίουσαν, τῇ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ εἰκάσαι, ἐγὼ δέ, ἵνα μὴ τὸ κάλλος εἶπω, διότι μὴ ἀνέχῃ ἀκούουσα, οὐκ ἂν παραβάλλοιμι θεῶν εἰκόσι γυναῖκα φαιδρὰν καὶ μειδιῶσαν τὰ πολλά, ὅπερ θεοῖς ὅμοιον ἄνθρωποι ἔχουσιν; 25. ἐπὶ μὲν γε τοῦ Ἀγαμέμνονος ὄρα ὅσῃν αὐτὸς φειδῶ ἐποίησατο τῶν θεῶν καὶ ὡς ἐταμιεύσατο τὰς εἰκόνας ἐς τὸ σύμμετρον· ὡς ὄμματα μὲν φησι καὶ κεφαλὴν ἱκελον αὐτὸν εἶναι τῷ Διί, τῷ Ἀρεῖ δὲ τὴν ζώνην, στέρονον δὲ τῷ Ποσειδῶνι, διαιρῶν τὸν ἄνθρωπον κατὰ μέλη πρὸς τοσοῦτων θεῶν εἰκόνας· καὶ αὖ πάλιν βροτολοιγῶ Ἀρεῖ φησιν ὅμοιον εἶναι καὶ ἄλλον ἄλλῳ. θεοειδῆ τὸν Φρύγα τὸν Πριάμου, καὶ θεοεἶκελον πολλάκις τὸν Πηλέως. ἀλλὰ ἐπάνειμι αὐτίς ἐπὶ τὰ γυναικεῖα τῶν παραδειγμάτων· ἀκούεις γὰρ δὴ πού αὐτοῦ λέγοντος

Ἄρτεμιδι ἰκέλη ἢ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.

505

καὶ

οἷη δ' Ἀρτεμις εἶσι κατ' οὔρεος.

26. οὐ μόνον δὲ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς θεοῖς ἀπεικάξει, ἀλλὰ καὶ τὴν Εὐφόροβον κόμην ταῖς Χάρισιν ἀπεικάσασε, καὶ ταῦτα αἵματι δεδευμένην. καὶ ὅλως τοσαῦτά ἐστι τὰ τοιαῦτα, ὡς μηδὲν εἶναι μέρος τῆς ποιήσεως, ὃ μὴ ταῖς θείαις εἰκόσι διακεκόσμηται. ὥστε ἢ κἀκείνα ἐξαληλίφθω, ἢ καὶ ἡμῖν τὰ ὅμοια τολμᾶν ἐφείσθω. οὕτω δὲ τὸ κατὰ τὰς εἰκόνας καὶ τὰς ὁμοιώσεις ἀνεύθυνόν ἐστιν, ὥστε Ὀμηρος καὶ τὰς θεὰς αὐτὰς οὐκ ᾤκησεν ἀπὸ τῶν

ἐλαττόνων ἐπαινέσαι· τοὺς γοῦν τῆς Ἥρας ὀφθαλμοὺς τοῖς τῶν βοῶν εἶκασεν· ἕτερος δέ τις ἰοβλέφαρον τὴν Ἀφροδίτην εἶπε. τὴν μὲν γὰρ ῥοδοδάκτυλον τίς ἀγνοεῖ τῶν καὶ ἐπ' ἐλάχιστον τῇ Ὀμήρου ποιήσει ὠμιληκότων;

27. Καίτοι τὰ μὲν τῆς μορφῆς ἐτι μετριώτερα, εἴ τις θεῶ ἔοικέναι λέγεται· ἀλλὰ τὰς προσηγορίας αὐτὰς πόσοι ἐμιμήσαντο τὰς τῶν θεῶν Διονύσιοι καὶ Ἡφαιστῖνες καὶ Ζήνωνες καὶ Ποσειδάωνιοι καὶ Ἐρμαῖοι προσαγο-
506 ρευόμενοι; Αἰητῶ δὲ γυνή τις ἐγένετο Εὐαγόρου τοῦ Κυπρίων βασιλέως, καὶ ὅμως οὐκ ἠγανάκτησεν ἢ θεὸς δυναμένη λίθου αὐτὴν ὥσπερ τὴν Νιόβην ἀπεργάσασθαι. ἐῷ γὰρ τοὺς Αἰγυπτίους, οἵπερ καὶ δεισιδαιμονέστατοί εἰσι πάντων, ὅμως τοῖς θεοῖσι ὀνόμασιν ἐς κόρον ἐπιχρωμένους· σχεδὸν γοῦν τὰ πλείστα αὐτοῖς ἐξ οὐρανοῦ ἐστιν. 28. ὥστε οὐ πρός γε σοῦ τὸ τοιοῦτον, ψοφοδεῶς διακεῖσθαι πρός τὸν ἔπαινον· εἰ γὰρ τι ἐν τῷ συγγράμματι πεπλημμέληται ἐς τὸ θεῖον, σὺ μὲν ἀνεύθυνος αὐτοῦ, ἐκτός εἰ μὴ τινα νομίζεις ἀκροάσεως εὐθύνην εἶναι, ἐμὲ δὲ ἀμνησθῆναι οἱ θεοί, ἐπειδὴν πρὸ ἐμοῦ τὸν Ὀμηρον καὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς ἀμύνονται. ἀλλ' οὐδέπω οὐδέ τὸν ἄριστον τῶν φιλοσόφων ἠμύναντο εἰκόνα θεοῦ τὸν ἄνθρωπον εἰπόντα εἶναι. πολλὰ ἐτι ἔχων πρὸς σὲ εἰπεῖν Πολυστράτου ἕνεκα τούτου παύσομαι, ἵνα καὶ ἀπομνημονεῦσαι δυνηθῇ τὰ εἰρημένα.

29. ΠΟΛ. Οὐκ οἶδα εἰ μοι τοῦτο δυνατόν ἐτι, ᾧ Λυκῖνε· μακρὰ γὰρ εἰρηταί σοι ταῦτα καὶ ὑπὲρ τὸ ἕδωρ τὸ ἐκκεχυμένον. πειράσομαι δὲ ὅμως ἐπιμνησθῆναι αὐ-
507 τῶν. καὶ ὡς ὄρας. ἤδη ἀποσοβῶ παρ' αὐτὴν ἐπιβυσάμενος τὰ ὦτα, ὡς μὴ τι παρεμπεσὸν ἄλλο συγγέη τὴν τάξιν αὐτῶν, εἰτά μοι συρίττεσθαι συμβῆ πρὸς τῶν θεατῶν.

ΛΥΚ. Αὐτῷ σοι μελήσει, ᾧ Πολύστρατε, ὅπως ἄριστα ὑποκρίνη. ἐγὼ δὲ ἐπέιπερ ἅπαξ σοι τὸ δρᾶμα παρα-

δέδωκα, νῦν μὲν ἐκποδὼν ἀποστήσομαι· οπόταν δὲ τὰς ψήφους ἀνακηρύττωσι τῶν κριτῶν, τότε ἤδη καὶ αὐτὸς παρέσομαι ὀψόμενος ὁποῖόν τι τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος ἔσται.

ΤΟΞΑΡΙΣ Η ΦΙΛΙΑ.

1. ΜΝΗΣΙΠΠΟΣ. Τί φήσ, ὦ Τόξαρι; θύετε Ὀρέστη καὶ Πυλάδῃ ὑμεῖς οἱ Σκύθαι καὶ θεοὺς εἶναι πεπιστεύκατε αὐτούς;

ΤΟΞΑΡΙΣ. Θύομεν, ὦ Μνήσιππε, θύομεν, οὐ μὴν 508 θεοὺς γε οἴομενοι εἶναι, ἀλλὰ ἄνδρας ἀγαθοὺς.

ΜΝΗΣ. Νόμος δὲ ὑμῖν καὶ ἀνδράσιν ἀγαθοῖς ἀποθανούσι θύειν ὥσπερ θεοῖς;

ΤΟΞ. Οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑορταῖς καὶ πανηγύρεσι τιμῶμεν αὐτούς.

ΜΝΗΣ. Τί θηρώμενοι παρ' αὐτῶν; οὐ γὰρ δὴ ἐπ' εὐμενείᾳ θύετε αὐτοῖς. νεκροῖς γε οὐσί.

ΤΟΞ. Οὐ χεῖρον μὲν ἴσως, εἰ καὶ οἱ νεκροὶ ἡμῖν εὐμενεῖς εἶεν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ζῶντας ἄμεινον οἴομεθα πράξειν μεμνημένοι τῶν ἀρίστων, καὶ τιμῶμεν ἀποθανόντας· ἡγούμεθα γὰρ οὕτως ἂν ἡμῖν πολλοὺς ὁμοίους αὐτοῖς ἐθελῆσαι γενέσθαι.

2. ΜΝΗΣ. Ἄλλὰ ταῦτα μὲν ὀρθῶς γινώσκετε. 509 Ὀρέστην δὲ καὶ Πυλάδην τίνος μάλιστα θαναμάσαντες ἰσοθέους ἐποιήσασθε, καὶ ταῦτα ἐπήλυδας ὑμῖν ὄντας, καὶ τὸ μέγιστον πολεμίους; οἱ γε, ἐπεὶ σφᾶς ναυαγία περιπεσόντας οἱ τότε Σκύθαι συλλαβόντες ἀπήγαγον ὡς τῇ Ἄρτεμιδι καταθύσοντες, ἐπιθέμενοι τοῖς δεσμοφύλαξι καὶ τῆς φρουρᾶς ἐπικρατήσαντες τὸν τε βασιλέα κτείνουσι καὶ τὴν ἰέρειαν παραλαβόντες, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἄρτε-

μιν αὐτήν ἀποσυλήσαντες ὄχοιτο ἀποπλέοντες, καταγε-
 λάσαντες τοῦ κοινουῦ τῶν Σκυθῶν. ὥστε εἰ διὰ ταῦτα
 510 τιμᾶτε τοὺς ἄνδρας, οὐκ ἂν φθάνοιτε πολλοὺς ὁμοί-
 ουσ αὐτοῖς ἐξεργασάμενοι. καὶ τούντεῦθεν αὐτοὶ ἤδη
 πρὸς τὰ παλαιὰ σκοπεῖτε, εἰ καλῶς ἔχει ὑμῖν πολλοὺς εἰς
 τὴν Σκυθίαν Ὀρέστας καὶ Πυλάδας καταίρειν. ἐμοὶ μὲν
 γὰρ δοκεῖτε τάχιστα ἂν οὕτως ἀσεβεῖς αὐτοὶ καὶ ἄθεοι
 γενέσθαι τῶν περιλοιπῶν θεῶν τὸν αὐτὸν τρόπον ὑμῖν
 ἐκ τῆς χώρας ἀποξενωθέντων· εἴτ', οἶμαι, ἀντὶ τῶν θεῶν
 ἀπάντων τοὺς ἐπ' ἐξαγωγῇ αὐτῶν ἤκοντας ἄνδρας ἐκ-
 θειάσετε καὶ ἱεροσύλοις ὑμῶν θύσετε ὡς θεοῖς. 3. εἰ γὰρ
 μὴ ἀντὶ τούτων Ὀρέστην καὶ Πυλάδην τιμᾶτε, ἀλλ' εἰπέ,
 τί ἄλλο, ὦ Τόξαρι, ἀγαθὸν ὑμᾶς εἰργάσαντο, ἀνθ' ὅτου,
 πάλαι οὐ θεοὺς εἶναι δικαίωσαντες αὐτούς, νῦν τὸ ἐμ-
 παλιν θύσαντες αὐτοῖς θεοὺς νενομίκατε καὶ ἱερεῖοις ὀλί-
 γου δεῖν τότε γενομένοις ἱερεῖα νῦν προσάγετε; γελοῖα
 γὰρ ἂν ταῦτα δόξαιε καὶ ὑπεναντία τοῖς πάλαι.

ΤΟΞ. Καὶ ταῦτα μὲν, ὦ Μνήσιππε, γενναῖα τῶν
 ἀνδρῶν ἐκείνων, ἃ κατέλεξας. τὸ γὰρ δυο ὄντας οὕτω
 μέγα τόλμημα τολμηῆσαι καὶ τοσοῦτον ἀπὸ τῆς αὐτῶν
 ἀπάραντας ἐκπλεῦσαι εἰς τὸν Πόντον ἀπείρατον ἐτι τοῖς
 Ἕλλησιν ὄντα πλὴν μόνων τῶν ἐπὶ τῆς Ἀργοῦς ἐς τὴν
 Κολχίδα στρατευσάντων. μὴ καταπλαγέντας μήτε τοὺς
 μύθους τοὺς ἐπ' αὐτῷ μήτε τὴν προσηγορίαν καταδεί-
 σαντας, ὅτι ἄξιενος ἐκαλεῖτο, οἶα, οἶμαι, ἀγρίων ἐθνῶν
 περιοικούντων, καὶ ἐπειδὴ ἐάλωσαν, οὕτως ἀνδρείως
 511 κρήσασθαι τῷ πράγματι καὶ μὴ ἀγαπήσαι εἰ διαφεύξον-
 ται μόνον, ἀλλὰ τιμωρησαμένους τὸν βασιλέα τῆς ὑβρεως
 καὶ τὴν Ἄρτεμιν ἀναλαβόντας ἀποπλεῦσαι, πῶς ταῦτα
 οὐ θαυμαστὰ καὶ θείας τινὸς τιμῆς ἄξια παρὰ πάντων,
 ὁπόσοι ἀρετὴν ἐπαινοῦσιν; ἀτὰρ οὐ ταῦτα ἡμεῖς Ὀρέστη
 καὶ Πυλάδην ἐνιδόντες ἥρωσιν αὐτοῖς χρώμεθα.

4. ΜΝΗΣ. Λέγοις ἂν ἤδη ὅτι τὸ σεμνὸν καὶ θεῖον ἄλλο ἐξειργάσαντο. ἐπεὶ ὅσον ἐπὶ τῷ πλῶ καὶ τῇ ἀποδημῖα πολλοὺς ἂν σοι θειοτέρους ἐκείνων ἀποδείξαιμι τοὺς ἐμπόρους, καὶ μάλιστα τοὺς Φοίνικας αὐτῶν, οὐκ ἐς τὸν Πόντον οὐδὲ ἄχρι τῆς Μαιώτιδος καὶ τοῦ Βοσπόρου μόνον ἐσπλέοντας, ἀλλὰ πανταχοῦ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ βαρβαρικῆς θαλάττης ναυτιλλομένους· ἅπασαν γὰρ οὗτοι ἀκτὴν καὶ πάντα αἰγιαλόν. ὡς εἰπεῖν, διερευνησάμενοι καθ' ἕκαστον ἔτος ὄψε τοῦ μετοπώρου εἰς τὴν αὐτῶν ἐπανίασιν. οὓς κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον θεοὺς νόμιξε, καὶ ταῦτα καπήλους καὶ ταριχοπώλας, εἰ τύχοι, τοὺς πολλοὺς αὐτῶν ὄντας.

5. ΤΟΞ. Ἄκουε δὴ, ᾧ θαυμάσιε, καὶ σκόπει καθ' ὅσον ἡμεῖς οἱ βάρβαροι εὐγνωμονέστερον ὑμῶν περὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν κρίνομεν, εἴ γε ἐν Ἄργει μὲν καὶ Μυκῆναις οὐδὲ τάφον ἐνδοξόν ἐστιν ἰδεῖν Ὀρέστου ἢ Πυλάδου. παρ' ἡμῖν δὲ καὶ νεῶς ἀποδέδεικται αὐτοῖς ἅμα ἀμφοτέροις, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, ἐταίροις γε οὓσι, καὶ θυσίαι προσάγονται καὶ ἡ ἄλλη τιμὴ ἅπασα· κωλύει τε οὐδέν, ὅτι ξένοι ἦσαν, ἀλλὰ μὴ Σκύθαι, ἀγαθοὺς κεκρίσθαι· οὐ γὰρ ἐξετάζομεν ὅθεν οἱ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ εἰσιν, 512 οὐδὲ φθονοῦμεν, εἰ μὴ φίλοι ὄντες ἀγαθὰ εἰργάσαντο, ἐπαινοῦντες δὲ ἅ ἔπραξαν, οἰκείους αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἔργων ποιούμεθα. ὃ δὲ δὴ μάλιστα καταπλαγέντες τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐπαινοῦμεν, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἡμῖν ἔδοξαν φίλοι οὗτοι δὴ ἄριστοι ἀπάντων γεγενῆσθαι καὶ τοῖς ἄλλοις νομοθέται καταστῆναι, ὡς χορὴ τοῖς φίλοις ἀπάσης τῆς τύχης κοινωνεῖν καὶ ὑπὸ Σκυθῶν τῶν ἀρίστων θεραπέυεσθαι. 6. καὶ ἅ γε μετ' ἀλλήλων ἢ ὑπὲρ ἀλλήλων ἔπαθον, ἀναγράψαντες οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἐπὶ στήλης χαλκῆς ἀνέθεσαν εἰς τὸ Ὀρέστειον καὶ νόμον ἐποιήσαντο, πρῶτον τοῦτο μᾶθημα καὶ παίδευμα τοῖς παισὶ τοῖς σφε-

τέροις εἶναι τὴν στήλην ταύτην καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς γεγραμμένα διαμνημονεῦσαι. θάττον γοῦν τοῦνομα ἕκαστος ἀν' αὐτῶν ἐπιλάθοιτο τοῦ πατρὸς ἢ τὰς Ὀρέστου καὶ Πυλάδου πράξεις ἀγνοήσειεν· ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ περιβόλῳ
 513 τοῦ νεῶ τὰ αὐτὰ ὀπόσα ἢ στήλη δηλοῖ, γραφαῖς ὑπὸ τῶν παλαιῶν εἰκασμένα δείκνυται, πλέων Ὀρέστης ἅμα τῷ φίλῳ, εἶτα ἐν τοῖς κρημνοῖς διαφθαρείσης αὐτῷ τῆς νεῶς συνειλημμένος καὶ πρὸς τὴν θυσίαν παρεσκευασμένος, καὶ ἡ Ἰφιγένεια ἤδη κατάρχεται αὐτῶν· καταντικρὺ δὲ ἐπὶ τοῦ ἐτέρου τοίχου ἤδη ἐκδεδυκῶς τὰ δεσμὰ γέγραπται καὶ φονεύων τὸν Θόαντα καὶ πολλοὺς ἄλλους τῶν Σκυθῶν, καὶ τέλος ἀποπλέοντες, ἔχοντες τὴν Ἰφιγένειαν καὶ τὴν θεόν· οἱ Σκύθαι δὲ ἄλλως ἐπιλαμβάνονται τοῦ σκάφους ἤδη πλέοντος ἐκκρεμαννύμενοι τῶν πηδαλίων καὶ ἐπαναβαίνειν πειρώμενοι. εἴτ' οὐδὲν ἀνύσαντες οἱ μὲν αὐτῶν τραυματῆαι, οἱ δὲ καὶ δέει τούτου ἀπονήχονται πρὸς τὴν γῆν. ἐνθα δὴ καὶ μάλιστα ἴδοι τις ἀν' ὀπόσῃν ὑπὲρ ἀλλήλων εὐνοίαν ἐπεδείκνυτο, ἐν τῇ πρὸς τοὺς Σκύθας συμπλοκῇ. πεποίηκε γὰρ ὁ γραφεὺς ἑκάτερον ἀμελοῦντα μὲν τῶν καθ' ἑαυτὸν πολεμίων, ἀμυνόμενον δὲ τοὺς ἐπιφερομένους θατέρῳ καὶ πρὸ ἐκείνου
 514 ἀπαντᾶν πειρώμενον τοῖς τοξεύμασι καὶ παρ' οὐδὲν τιθέμενον, εἰ ἀποθανεῖται σώσας τὸν φίλον, καὶ τὴν ἐπ' ἐκείνον φερομένην πληγὴν προαρπάσας τῷ ἑαυτοῦ σώματι. 7. τὴν δὴ τοσαύτην εὐνοίαν αὐτῶν καὶ τὴν ἐν τοῖς δεινοῖς κοινωρίαν καὶ τὸ πιστὸν καὶ φιλέταιρον καὶ τὸ ἀληθὲς καὶ βέβαιον τοῦ πρὸς ἀλλήλους ἔρωτος οὐκ ἀνθρώπινα ταῦτα ᾤθημεν εἶναι, ἀλλὰ τινος γνώμης βελτίονος ἢ κατὰ τοὺς πολλοὺς τούτους ἀνθρώπους, οἱ μέχρι μὲν κατ' οὐρόν ὁ πλοῦς εἴη, τοῖς φίλοις ἀγαρακτοῦσιν, εἰ μὴ ἐπ' ἴσης κοινωρήσουσι τῶν ἡδέων, εἰ δὲ τι καὶ μικρόν τι ἀντιπνεύσῃ αὐτοῖς, οἴχονται μόνους τοῖς κιν-

δύνοις ἀπολιπόντες. καὶ γὰρ οὖν καὶ τότε ὅπως εἰδῆς, οὐδὲν Σκύθαι φιλίας μεῖζον οἴονται εἶναι, οὐδὲ ἔστιν ἐφ' ὅτῳ ἂν τις Σκύθης μᾶλλον σεμνύναιτο ἢ ἐπὶ τῷ συμπονεῖσθαι φίλῳ ἀνδρὶ καὶ κοινωνῆσαι τῶν δεινῶν, ὥσπερ οὐδὲν ὄνειδος μεῖζον παρ' ἡμῖν τοῦ προδότην φιλίας γεγενῆσθαι δοκεῖν. διὰ ταῦτα Ὀρέστην καὶ Πυλάδην τιμῶμεν, ἀρίστους γενομένους τὰ Σκυθῶν ἀγαθὰ καὶ ἐν φιλίᾳ διενεγκόντας, ὃ πρῶτον ἡμεῖς ἀπάντων θαυμάζομεν, καὶ τοῦνομα ἐπὶ τούτοις αὐτοῖν ἐθέμεθα, Κοράκουσ καλεῖσθαι, τούτο δέ ἐστιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ φωνῇ ὥσπερ ἂν εἴ τις λέγοι, φίλιοι δαίμονες.

8. ΜΝΗΣ. Ὡ Τόξαρι, οὐ μόνον ἄρα τοξεύειν ἀγα- 515
θοὶ ἦσαν Σκύθαι καὶ τὰ πολεμικὰ τῶν ἄλλων ἀμείνους, ἀλλὰ καὶ ῥῆσιν εἰπεῖν ἀπάντων πιθανώτατοι. ἐμοὶ γοῦν τέως ἄλλως γινώσκοντι ἤδη καὶ αὐτῷ δίκαια ποιεῖν δοκεῖτε οὕτως Ὀρέστην καὶ Πυλάδην ἐκθειάσαντες. ἐλελήθεις δέ με, ὦ γενναῖε, καὶ γραφεὺς ἀγαθὸς ὦν. πάνυ γοῦν ἐναργῶς ἐπέδειξας ἡμῖν τὰς ἐν τῷ Ὀρεστείῳ εἰκόνας καὶ τὴν μάχην τῶν ἀνδρῶν καὶ τὰ ὑπὲρ ἀλλήλων τραύματα. πλὴν ἀλλ' οὐκ ῥῆθην ἂν ποτε οὕτω περισπούδαστον εἶναι φιλίαν ἐν Σκύθαις· ἅτε γὰρ ἀξένους καὶ ἀγρίους ὄντας αὐτοὺς ἔχθρα μὲν αἰεὶ συνεῖναι καὶ ὀργῇ καὶ θυμῷ, φιλίαν δὲ μηδὲ πρὸς τοὺς οἰκειοτάτους ἐπαναιρεῖσθαι, τεκμαιρόμενος τοῖς τε ἄλλοις ἢ περὶ αὐτῶν ἀκούομεν, καὶ ὅτι κατεσθίουσι τοὺς πατέρας ἀποθανόντας.

9. ΤΟΞ. Εἰ μὲν καὶ τὰ ἄλλα ἡμεῖς τῶν Ἑλλήνων καὶ δικαιοτέροι τὰ πρὸς τοὺς γονέας καὶ ὀσιώτεροι ἐσμέν, οὐκ ἂν ἐν τῷ παρόντι φιλοτιμηθείην πρὸς σέ· ὅτι δὲ οἱ φίλοι Σκύθαι πολὺ πιστότεροι τῶν Ἑλλήνων φίλων εἰσὶ καὶ ὅτι πλείων φιλίας λόγος παρ' ἡμῖν ἢ παρ' ὑμῖν, ῥᾶδιον ἐπιδειξάι· καὶ πρὸς θεῶν τῶν Ἑλλήνων μὴ πρὸς

ἀχθηδόνα μου ἀκούσης, ἣν εἶπω τι ὧν κατανευόηκα
 516 πολὺν ἤδη χρόνον ὑμῖν συγγινόμενος. ὑμεῖς γὰρ μοι δο-
 κεῖτε τοὺς μὲν περὶ φιλίας λόγους ἄμεινον ἄλλων ἂν εἴ-
 πεῖν δύνασθαι, τὰρ γὰρ δὲ αὐτῆς οὐ μόνον οὐ κατ' ἀξίαν
 τῶν λόγων ἐκμελετᾶν, ἀλλ' ἀπόχρη ὑμῖν ἐπαινεῖσαι τε
 αὐτὴν καὶ δεῖξαι ἠλίκον ἀγαθόν ἐστιν· ἐν δὲ ταῖς χρεῖαις
 προδόντες τοὺς λόγους δραπετεύετε οὐκ οἶδ' ὅπως ἐκ μέ-
 σων τῶν ἔργων. καὶ ὁπόταν ὑμῖν οἱ τραγωδοὶ τὰς τοιαύ-
 τας φιλίας ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀναβιβάσαντες δεικνύωσιν
 ἐπαινεῖτε καὶ ἐπικροτεῖτε καὶ κινδυνεύουσιν αὐτοῖς ὑπὲρ
 ἀλλήλων οἱ πολλοὶ καὶ ἐπιδακρύνετε. αὐτοὶ δὲ οὐδὲν ἄξιον
 ἐπαίνου ὑπὲρ τῶν φίλων παρέχεσθαι τολμᾶτε, ἀλλ' ἦν
 του φίλος δεηθεὶς τύχη. αὐτίκα μάλα ὥσπερ τὰ ὄνειρατα
 οἴχονται ὑμῖν ἐκποδῶν ἀποπτάμεναι αἱ πολλαὶ ἐκεῖναι
 τραγωδίαί. τοῖς κενοῖς τούτοις καὶ κωφοῖς προσωπειοῖς
 εἰκοτάς ὑμᾶς ἀπολιπούσαι, ἃ διηρομένα τὸ στόμα καὶ
 παμμέγεθες κεχηρῶτα οὐδὲ τὸ σμικρότατον φθέγγεται·
 ἡμεῖς δὲ ἔμπαλιν· ὅσῳ γὰρ δὴ λειπόμεθα ἐν τοῖς περὶ
 φιλίας λόγοις, τοσοῦτῳ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῆς πλεονεκτού-
 μεν. 10. εἴ γ' οὖν δοκεῖ. οὕτω νῦν ποιῶμεν, τοὺς μὲν
 παλαιούς φίλους ἀτρεμεῖν ἐάσωμεν, εἴ τινας ἢ ἡμεῖς ἢ
 ὑμεῖς τῶν πάλαι καταριθμεῖν ἔχομεν — ἐπεὶ κατὰ γε
 τοῦτο πλεονεκτοῖτε ἂν πολλοὺς καὶ ἀξιοπίστους μάρτυ-
 ρας τοὺς ποιητὰς παρεχόμενοι. τὴν Ἀχιλλέως καὶ Πατρό-
 κλου φιλίαν καὶ τὴν Θησέως καὶ Πειριθίου καὶ τῶν ἄλ-
 517 λων ἑταιρείαν ἐν καλλίστοις ἔπεσι καὶ μέτροις ῥαυφοδούν-
 τας — ὀλίγους δὲ τινας προχειρισάμενοι τῶν καθ' ἡμᾶς
 αὐτοὺς καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν διηγησάμενοι, ἐγὼ μὲν τὰ
 Σκυθικά, σὺ δὲ τὰ Ἑλληνικά. καὶ ὁπότερος ἂν ἐν τού-
 τοις κρατῆ καὶ ἀμείνους παρὰ σκητῆ τοὺς φίλους, αὐτός
 τε νεμικηκῶς ἔσται καὶ τὴν αὐτοῦ ἀνακηρυξεί κάλλιστον
 ἀγῶνα καὶ σεμνότατον ἀγωνισάμενος· ὡς ἔγωγε πολὺ

ἥδιον ἂν μοι δοκῶ μονομαχῶν ἠττηθεῖς ἀποτμηθῆναι τὴν δεξιάν, ὅπερ τῆς Σκυθικῆς ἐπιτίμιόν ἐστιν, ἢ χείρων ἄλλου κατὰ φιλίαν κεκρίσθαι. καὶ ταῦτα Ἕλληνας Σκύθης αὐτὸς ὦν.

11. ΜΝΗΣ. Ἔστι μὲν, ὦ Τόξαρι, οὐ φαῦλον τὸ ἔργον ἀνδρὶ οἷω σοὶ πολεμιστῇ μονομαχῆσαι πάνυ εὐστόχους καὶ τεθηγμένους παρεσκευασμένῳ τοὺς λόγους. οὐ μὴν ἀγεῖνῶς γε οὕτως καταπροδοὺς ἐν βραχεὶ τὸ Ἕλληρικὸν ἅπαν ὑποχωρήσομαί σοι· καὶ γὰρ ἂν εἴη πάνδεινον, ὑπὸ δυοῖν μὲν ἐκείνοιον ἠττηθῆναι τοσοῦτους τῶν Σκυθῶν, ὅποσους οἱ τε μῦθοι δηλοῦσι καὶ αἱ ὑμέτεραι παλαιαὶ γραφαί, ἄς μικρῶ πρόσθεν εὐ μάλα ἐξετραγώδησας, Ἕλληνας δὲ πάντας, τοσαῦτα ἔθνη καὶ τοσαύτας τόλεις ἐρήμην ὑπὸ σοῦ ἀλῶναι. εἰ γὰρ τοῦτο γένοιτο, οὐ τὴν δεξιάν ὥσπερ ὑμεῖς, ἀλλὰ τὴν γλῶτταν ἀποτμηθῆναι καλόν. πότερον δὲ ὠρίσθαι χορὴ τὸν ἀριθμὸν ἡμῖν τῶν φιλικῶν τούτων πράξεων, ἢ ὀπόσῳ ἂν τις πλείους ἔχη λέγειν, τοσοῦτῳ εὐπορώτερος δόξειεν ἂν πρὸς τὴν νίκη;

ΤΟΞ. Οὐδαμῶς, ἀλλ' ὠρίσθω μὴ ἐν τῷ πλήθει αὐ- 518 τῶν τὸ κράτος, ἀλλ' εἰ ἀμείνους καὶ τομώτεροι φαίνονται αἱ σαὶ τῶν ἐμῶν ἴσαι τὸν ἀριθμὸν οὐσαι, καιριώτερα δῆλον ὅτι ἐργάσονται μοι τραύματα καὶ θάττον ἐνδώσω πρὸς τὰς πληγὰς.

ΜΝΗΣ. Εὖ λέγεις, καὶ ὠρίσθωσαν ὀπόσαι ἱκαναί. πέντε ἔμοιγε δοκοῦσιν ἑκατέρῳ.

ΤΟΞ. Κάμοι δοκεῖ, πρότερος δὲ λέγε, ἀλλ' ἐπομοσάμενος ἢ μὴν ἀληθῆ ἐρεῖν· ἄλλως γὰρ πλάττειν τὰ τοιαῦτα, οὐ πάνυ χαλεπὸν καὶ ὁ ἔλεγχος ἀφανής. εἰ δὲ ὁμόσειας, οὐχ ὅσιον ἀπιστεῖν.

ΜΝΗΣ. Ὅμοῦμεθα, εἴ τι καὶ ὄρκου δεῖν νομίζεις. τίς δέ σοι τῶν ἡμετέρων θεῶν ἄρ' ἱκανὸς ὁ Φίλιος;

ΤΟΞ. Καὶ μάλα· ἐγὼ δὲ τὸν ἐπιχώριον ὁμοῦμαί σοι ἐν τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ.

12. ΜΝΗΣ. Ἴστω τοίνυν ὁ Ζεὺς ὁ φίλιος, ἢ μὴν ὅποσα ἂν λέγω πρὸς σὲ ἢ αὐτὸς εἰδὼς ἢ παρ' ἄλλων, ὅποσον οἶόν τε ἦν, δι' ἀκριβείας ἐκπυθανόμενος ἐρεῖν, μηδὲν παρ' ἑαυτοῦ ἐπιτραγωδῶν. καὶ πρώτην γέ σοι τὴν Ἀγαθοκλέους καὶ Δεινίου φιλίαν διηγῆσομαι ἀοίδιμον ἐν τοῖς Ἴωσι γενομένην· Ἀγαθοκλῆς γὰρ οὗτος ὁ Σάμιος οὐ πρὸ πολλοῦ ἐγένετο, ἄριστος μὲν πρὸς φιλίαν, ὡς 519 ἔδειξε, τὰ ἄλλα δὲ οὐδὲν Σαμίων τῶν πολλῶν ἀμείνων οὔτε ἐς τὸ γένος οὔτε ἐς τὴν ἄλλην περιουσίαν· Δεινία δὲ τῷ Λύσωνος Ἐφεσίου φίλος ἐκ παίδων ἦν· ὁ δὲ Δεινίας ἐπλούτει ἄρα εἰς ὑπερβολὴν· καὶ ὡσπερ εἰκὸς νεόπλουτον ὄντα, πολλοὺς καὶ ἄλλους εἶχε περὶ ἑαυτὸν ἱκανοὺς μὲν συμπιεῖν καὶ πρὸς ἡδονὴν συνεῖναι, φιλίας δὲ πλεῖστον ὅσον ἀποδέονταις. τέως μὲν οὖν ἐν τούτοις καὶ ὁ Ἀγαθοκλῆς ἐξητάζετο καὶ συνῆν καὶ συνέπινεν αὐτοῖς οὐ πάνυ χαίρων τῇ τοιαύτῃ διατριβῇ, καὶ ὁ Δεινίας οὐδὲν αὐτὸν ἐντιμότερον εἶχε τῶν κολάκων· τελευταῖον δὲ καὶ προσέκρουε τὰ πολλὰ ἐπιτιμῶν. καὶ φορτικὸς ἐδόκει ὑπομιμνήσκων αἰετῶν προγόνων καὶ φυλάττειν παραγγέλλων ἅ μετὰ πολλῶν καμάτων ὁ πατὴρ αὐτῷ κτησάμενος κατέλιπεν· ὥστε διὰ ταῦτα οὐδὲ ἐπὶ τοὺς κώμους ἀπῆγεν ἔτι αὐτοῖν. ἀλλὰ μόνος μετ' ἐκείνων ἐκώμαζε λανθάνειν πειρώμενος τὸν Ἀγαθοκλέα. 13. καὶ δὴ ποτε ὑπὸ τῶν κολάκων ἐκείνων ὁ ἄθλιος ἀναπεύθεται ὡς ἐρώφῃ αὐτοῦ Χαρίκλεια Δημῶνακτος γυνὴ ἀνδρὸς ἐπιφανοῦς καὶ πρῶτον Ἐφεσίων τὰ πολιτικά· καὶ γραμματία τε εἰσεφοίτα 520 αὐτῷ παρὰ τῆς γυναικὸς καὶ στέφανοι ἡμιμάραντοι καὶ μῆλά τινα ἀποδεδηγμένα καὶ ἄλλα ὅποσα αἱ μαστροποὶ τοῖς νέοις ἐπιμηχανῶνται, κατὰ μικρὸν αὐτοῖς ἐπιτεχνῶμεναι τοὺς ἔρωτας καὶ ἀναφλέγουσαι τὸ πρῶτον

ἐραῶσθαι νομίζοντας· ἐπαγωγότατον γὰρ τοῦτό γε, καὶ μάλιστα τοῖς καλοῖς εἶναι οἰομένοις, ἄχρι ἂν λάθωσιν εἰς τὰ δίκτυα ἐμπεσόντες. ἡ Χαρίκλεια δὲ ἦν ἀστεῖον μὲν τι γύναιον, ἐταιρικὸν δὲ ἐκτόπως καὶ τοῦ προστυχόντος αἰεὶ, καὶ εἰ πάνυ ἐπ' ὀλίγῳ ἐθελήσειέ τις, καὶ εἰ προσίδοι τις μόνον, εὐθὺς ἐπένευε καὶ δέος οὐδὲν ἦν μὴ τι ἀντίποι Χαρίκλεια. δεινὴ δὲ καὶ τὰ ἄλλα τεχνίτις παρ' ἧντινα βούλει τῶν ἐταιρῶν ἐπισπάσασθαι ἐραστὴν καὶ ἀμφίβουλον ἔτι ὄντα ὅλον ὑποποιήσασθαι καὶ ἐνεχόμενον ἤδη ἐπιτεῖναι καὶ προσεκαῦσαι ἄρτι μὲν ὄργῃ, ἄρτι δὲ κολακείᾳ καὶ μετὰ μικρὸν ὑπεροψία καὶ τῷ πρὸς ἕτερον ἀποκλίνειν δοκεῖν, καὶ ὅλη συνεκεκρότητο ἀπανταχόθεν 521 ἡ γυνὴ καὶ πολλὰ μηχανήματα παρεσκεύαστο κατὰ τῶν ἐραστῶν. 14. ταύτην οὖν τότε οἱ Δεινίου κόλακες παραλαμβάνουσιν ἐπὶ τὸ μεράκιον καὶ τὰ πολλὰ ὑπεκωμῶδουν συνωθοῦντες αὐτὸν εἰς τὸν ἔρωτα τῆς Χαρικλείας. ἡ δὲ πολλοὺς ἤδη νέους ἐτραχηλίσασα καὶ μυρίους ἔρωτας ὑποκριναμένη καὶ οἴκους πολυταλάντους ἀνατρέψασα, ποικίλον τι καὶ πολυγύμναστον κακόν, παραλαβοῦσα εἰς τὰς χεῖρας ἀπλοῖκόν καὶ ἄπειρον τῶν τοιούτων μηχανημάτων νεανίσκον οὐκ ἀνῆκεν ἐκ τῶν ὀνύχων, ἀλλὰ περιέχουσα πανταχόθεν καὶ διαπείρασα, ὅτε ἤδη παντάπασιν ἐκράτει, αὐτὴ τε ἀπώλετο ὑπὸ τῆς ἄγρας καὶ τῷ κακοδαίμονι Δεινίᾳ μυρίων κακῶν αἰτία ἐγένετο. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον εὐθὺς ἐκεῖνα ἐπ' αὐτὸν καθίει τὰ γραμμᾶτια, καὶ συνεχῶς πεμπομένη τὴν ἄβραν, ὡς ἐδάκρυσε 522 καὶ ἐπηγρύπνησε καὶ τέλος ὡς ἀπάγξει ἑαυτὴν ἢ ἀθλία ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ἕως δὴ ὁ μακάριος ἐπέισθη καλὸς εἶναι καὶ ταῖς Ἐφεσίων γυναιξὶ περιπόθητος. καὶ πού συνηνέχθη πολλὰ ἱκετευθεῖς. 15. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἤδη ῥᾶον, ὡς τὸ εἶκός, ἀλώσεσθαι ἔμελλεν ὑπὸ γυναικὸς καλῆς καὶ πρὸς ἡδονὴν τε ὁμιλῆσαι ἐπισταμένης καὶ ἐν καιρῷ δα-

κρῦσαι καὶ μεταξὺ τῶν λόγων ἔλεινῶς ὑποστενάζει καὶ ἀπιόντος ἤδη λαβέσθαι καὶ εἰσελθόντι προσδραμεῖν καὶ καλλωπίζεσθαι, ὡς ἂν μάλιστα ἀρέσειε, καὶ πονεῖ καὶ ὄσαι καὶ κηθαρίσαι· οἷς ἅπασιν κατὰ τοῦ Δεινίου ἐκέχρητο. καὶ ἐπεὶ ἦσθετο πονηρῶς ἔχοντα καὶ διάβροχον ἤδη τῷ ἔρωτι καὶ τακερὸν γεγεννημένον, ἄλλο ἐπὶ τούτοις ἐπενόει καὶ τὸν ἄθλιον ἀπώλλυε· κύνειν τε γὰρ ἐξ αὐτοῦ σκήπτεται — ἱκανὸν δὲ καὶ τοῦτο βλάκα ἐραστὴν προσεκπυρῶσαι — καὶ οὐκέτι ἐφοίτα πρὸς αὐτὸν φυλάττεσθαι ὑπὸ τᾶνδρὸς λέγουσα πεπυσμένον τὸν ἔρωτα· ὁ δ' οὐκέτι οἴός τε ἦν φέρειν τὸ πρᾶγμα, οὐδὲ ἠνείχετο μὴ ὀρῶν αὐτήν, ἀλλὰ ἐδάκρυε καὶ τοὺς κόλακας εἰσέπεμπε καὶ τοῦνομα 523 τῆς Χαρικλείας ἐπεβοᾶτο καὶ τὴν εἰκόνα περιβαλὼν αὐτῆς — ἐπεποίητο δὲ λίθου λευκοῦ — ἐκώκυε καὶ τέλος καταβαλὼν ἑαυτὸν εἰς τοῦδαφος ἐκυλίνδετο καὶ λύττα ἦν ἀκριβῆς τὸ πρᾶγμα· τὰ μὲν γὰρ δῶρα οὐ κατὰ μῆλα καὶ στεφάνους ἀντεδίδοτο αὐτῇ, ἀλλὰ συνοικίαι ὄλαι καὶ ἀγροὶ καὶ θεράπαινοι καὶ ἐσθῆτες εὐανθεῖς καὶ χρυσὸν ὅποσον ἐθελήσειε. καὶ τί γάρ; ἐν βραχεὶ ὁ Λύσωνος οἶκος ὀνομαστότατος τῶν ἐν Ἰωνίᾳ γεινόμενος ἐξήντητο ἤδη καὶ ἐξεκεκένωτο. 16. εἶτα ὡς ἤδη αὐὸς ἦν, ἀπολιποῦσα αὐτὸν ἄλλον τινὰ Κρητὰ νεαῖσκον τῶν ὑποχρῶσων ἐθήρα καὶ μετέβαινεν ἐπ' ἐκεῖνον καὶ ἦρα ἤδη αὐτοῦ κάκεινος ἐπίστευεν. ἀμελούμενος οὖν ὁ Δεινίας οὐχ ὑπὸ τῆς Χαρικλείας μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν κολάκων — κάκεινοι γὰρ ἐπὶ τὸν Κρητὰ ἤδη τὸν ἐρώμενον μετεληλύθεσαν — ἔρχεται παρὰ τὸν Ἀγαθοκλέα καὶ πάλαι εἰδοῦτα ὡς ἔχει πονηρῶς τὰ πρᾶγματα αὐτῷ. καὶ αἰδοῦμενος τὸ πρῶτον ὁμῶς διηγείτο πάντα, τὸν ἔρωτα, τὴν ἀπορίαν, τὴν ὑπεροψίαν τῆς γυναικός, τὸν ἀτεραστὴν τὸν Κρητὰ, καὶ τέλος ὡς οὐ βιώσεται μὴ οὐχὶ συνῶν τῇ Χαρικλείᾳ. ὁ δὲ ἄκαιρον εἶναι νομίσας ἐν τούτῳ ἀπομνημο-

νεύειν τῷ Δεινίᾳ, διότι οὐ προσίετο μόνον τῶν φίλων
 αὐτόν. ἀλλὰ τοὺς κόλακας αὐτοῦ προετίμα τότε, ἦν μό- 524
 νον εἶχε πατρῶαν οἰκίαν ἐν Σάμῳ ἀπεμπολήσας ἤκεν
 αὐτῷ τὴν τιμὴν κομίζων τρία τάλαντα. λαβὼν δὲ ὁ Δει-
 νίας οὐκ ἀφανῆς εὐθύς ἦν τῇ Χαρικλείᾳ καλὸς ποθεν
 ἄρτι γεγεννημένος· καὶ αὐτίς ἢ ἄβρα καὶ τὰ γραμμαῖα
 καὶ μέμφις, ὅτι μὴ πολλοῦ χρόνου ἀφίκετο, καὶ οἱ κόλα-
 κες συνέθεον ἐπικαλαμησόμενοι ὀρώντες ἐδώδιμον ἐτι-
 ὄντα τὸν Δεινίαν. 17. ὡς δὲ ὑπέσχετο ἤξειν παρ' αὐτὴν
 καὶ ἤκε περὶ πρῶτον ὕπνον καὶ ἔνδον ἦν, ὁ Δημόναξ ὁ
 τῆς Χαρικλείας ἀνὴρ εἴτε ἄλλως αἰσθόμενος εἴτε καὶ ἀπὸ
 συνθήματος τῆς γυναικός — ἄμφω γὰρ λέγεται — ἐπα-
 ναστὰς ὥσπερ ἐκ λόχου τὴν τε αὐλείου ἀποκλείειν ἐκέ-
 λευε καὶ συλλαμβάνειν τὸν Δεινίαν, πῦρ καὶ μάστιγας
 ἀπειλῶν καὶ ξίφος ὡς ἐπὶ μοιχὸν σπασάμενος. ὁ δὲ συνι- 525
 δῶν οὐ κακῶν ἦν, μοχλόν τινα πλησίον κείμενον ἀρπά-
 σας αὐτόν τε ἀποκτείνει τὸν Δημόνακτα πατάξας εἰς τὸν
 κρόταφον καὶ τὴν Χαρικλείαν, οὐ μιᾶ πληγῇ ταύτην,
 ἀλλὰ καὶ τῷ μοχλῷ πολλάκις καὶ τῷ ξίφει τοῦ Δημό-
 νακτος ὕστερον. οἱ δ' οἰκέται τέως μὲν ἐστήκεσαν ἄφωνοι
 τῷ παραδόξῳ τοῦ πράγματος ἐκπεπληγμένοι, εἶτα πει-
 ρώμενοι συλλαμβάνειν, ὡς καὶ αὐτοῖς ἐπῆει μετὰ τοῦ ξί-
 φους, ἐκεῖνοι μὲν ἔφενγον, ὁ Δεινίας δὲ ὑπεξέροχεται
 τηλικούτου ἔργον εἰργασμένος· καὶ τὸ μέχρι τῆς ἕω παρὰ
 τῷ Ἀγαθοκλεῖ διέτριβεν, ἀναλογιζόμενοι τὰ πεπραγμένα
 καὶ περὶ τῶν μελλόντων ὅ τι ἀποβήσεται σκοποῦντες·
 ἕωθεν δὲ οἱ στρατηγοὶ παρήσαν — ἤδη γὰρ τὸ πρᾶγμα
 διεβεβόητο — καὶ συλλαβόντες τὸν Δεινίαν, οὐδ' αὐτόν
 ἕξαρον ὄντα μὴ οὐχὶ πεφονευκέναι. ἀπάγουσι παρὰ του
 ἄρμοστήν, ὃς ἤρμοξε τὴν Ἀσίαν τότε· ὁ δὲ βασιλεῖ τῷ 526
 μεγάλῳ ἀναπέμπει αὐτόν· καὶ μετ' οὐ πολὺ κατεπέμφθη
 ὁ Δεινίας εἰς Γύαρον νῆσον τῶν Κυκλάδων ἐν ταύτῃ

φεύγειν εἰς αἰὲ τεταγμένος ὑπὸ βασιλέως. 18. ο δὲ Ἀγαθοκλῆς καὶ τὰλλα μὲν συνῆν καὶ συναπῆρυν εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ συνεισηλθεν εἰς τὸ δικαστήριον μόνος τῶν φίλων καὶ πρὸς οὐδὲν ἐνεδέγησεν. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἔφρευγεν ὁ Δεινίας, οὐδὲ τότε ἀπελείφθη τοῦ ἑταίρου, καταδικάσας δὲ αὐτὸς αὐτοῦ διέτριβεν ἐν Γυάρῳ καὶ συνέφρευγεν αὐτῷ, καὶ ἐπειδὴ παντάπασιν ἠπόρουν τῶν ἀναγκαίων, παραδοὺς ἑαυτὸν τοῖς πορφυρεῦσι συγκατεδύετο καὶ τὸ γινόμενον ἐκ τούτου ἀποφέρων ἔτρεφε τὸν Δεινίαν καὶ νοσήσαντά τε ἐπὶ μήκιστον ἐθεράπευσε καὶ ἀποθανόντος οὐκέτι ἐπανελθεῖν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἠθέλησεν, ἀλλ' αὐτοῦ ἐν τῇ νήσῳ ἔμεινεν αἰσχυρόμενος καὶ τεθνεῶτα ἀπολιπεῖν τὸν φίλον. τοῦτό σοι ἔργον φίλου Ἑλλήνος οὐ πρὸ πολλοῦ γενόμενον· ἔτη γὰρ οὐκ οἶδα εἰ πέντε ἤδη διελήλυθεν. ἀφ' οὗ Ἀγαθοκλῆς ἐν Γυάρῳ ἀπέθανε.

ΤΟΞ. Καὶ εἶθε γε, ὦ Μνήσιππε, ἀνώμοτος ὦν ταῦτα ἔλεγες, ἵνα καὶ ἀπιστεῖν ἂν ἐδυνάμην αὐτοῖς· οὕτω
527 Σκυθικόν τινα φίλον τὸν Ἀγαθοκλέα τοῦτον διηγῆσω. πλὴν οὖν δέδια μή τινα καὶ ἄλλον ὅμοιον εἴπῃς αὐτῷ.

19. ΜΝΗΣ. Ἄκουε τοίνυν καὶ ἄλλον, ὦ Τόξαρι, Εὐθύδικον τὸν Χαλκιδέα. διηγείτο δέ μοι περὶ αὐτοῦ Σιμύλος ὁ ναύκληρος ὁ Μεγαρικὸς ἐπομοσάμενος ἢ μὴν αὐτὸς ἑωρακέναι τὸ ἔργον· πλεῖν μὲν γὰρ ἔφη ἐξ Ἰταλίας Ἀθήναζε περὶ δύσιν Πλειάδος συλλογισμαίους τινὰς ἀνθρώπους κομίζων, ἐν δὲ τούτοις εἶναι καὶ τὸν Εὐθύδικον καὶ μετ' αὐτοῦ Δάμωνα, Χαλκιδέα καὶ τοῦτον, ἑταῖρον αὐτοῦ· ἡλικιωτάς δὲ εἶναι, τὸν μὲν Εὐθύδικον ἐρωμένον καὶ καρτερόν, τὸν δὲ Δάμωνα ὑπώχρον καὶ ἀσθενικόν, ἄρτι ἐκ νόσου μακρᾶς, ὡς ἐδόκει, ἀμιστάμενον. ἄρτι μὲν οὖν Σικελίας εὐτυχῶς διαπλευῖσαι ἔφη ὁ Σιμύλος σφᾶς· ἐπεὶ δὲ τὸν πορθμὸν διαπεράσαντες ἐν αὐτῷ ἤδη τῷ Ἰονίῳ ἔπλεον, χειμῶνα μέγιστον ἐπιπεσεῖν

αὐτοῖς. καὶ τὰ μὲν πολλὰ τί ἂν τις λέγοι, τρικυμίας τινὰς καὶ στροβίλους καὶ χαλάζας καὶ ἄλλα ὅσα χειμῶνος κακὰ; ἐπεὶ δὲ ἤδη σφᾶς κατὰ τὴν Ζάκυνθον εἶναι ἀπὸ ψιλῆς τῆς κεραίας πλέοντας, ἔτι καὶ σπείρας τινὰς ἐπισυρομέ- 528
 νους, ὡς τὸ ῥόθιον ἐπιδέχεσθαι τῆς ὀρμῆς, περὶ μέσας νύκτας οἷον ἐν τοσοῦτῳ σάλῳ ναυτιάσαντα τὸν Δάμωνα ἐμεῖν ἐγκεκυφῶτα εἰς τὴν θάλατταν· εἶτα, οἶμαι, τῆς νεῶς βιαιότερον ἐς ὃ ἐκεκύφει μέρος ἐπικλιθείσης καὶ τοῦ κύματος συναπῶσαντος, ἐκπεσεῖν αὐτὸν ἐπὶ κεφαλὴν ἐς τὸ πέλαγος, οὐδὲ γυμνὸν τὸν ἄθλιον, ὡς ἂν καὶ ῥᾶον δύνασθαι νεῖν· εὐθύς οὖν βοᾶν πριγόμενον καὶ μόγισ ἑαυτὸν ὑπερέχοντα τοῦ κλύδωνος. | 20. τὸν δὲ Εὐθύδικον, ὡς ἤκουσε — τυχεῖν δὲ γυμνὸν ἐν τῇ εὐνῇ ὄντα — ῥῖψαι ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλατταν καὶ καταλαβόντα τὸν Δάμωνα ἤδη ἀπαγορεύοντα — φαίνεσθαι γὰρ ἐπὶ πολὺ ταῦτα τῆς σελήνης καταλαμπούσης — συμπαρηνήχεσθαι καὶ συγκουφίζειν· σφᾶς δὲ ἐπιθυμεῖν μὲν αὐτοῖς βοηθεῖν καὶ ἔλεεῖν τὴν συμφορὰν τῶν ἀνδρῶν, μὴ δύνασθαι δὲ 529
 μεγάλῳ τῷ πνεύματι ἐλαννομένους· πλὴν ἐκεῖνά γε ποιῆσαι, φελλούς τε γὰρ πολλοὺς ἀφεῖναι αὐτοῖς καὶ τῶν κοντῶν τινὰς, ὡς ἐπὶ τούτων ἀπονήξαιντο, εἴ τιμι αὐτῶν περιτύχοιεν, καὶ τέλος καὶ τὴν ἀποβάθραν αὐτὴν οὐ μικρὰν οὖσαν. ἐννόησον τοίνυν πρὸς θεῶν, ἦντινα ἂν τις ἄλλην ἐπίδειξιν ἐπιδείξαιτο εὐνοίας βεβαιοτέραν πρὸς ἄνδρα φίλον ἐν νυκτὶ ἐκπεσόντα ἐς πέλαγος οὕτως ἡγρωμένον ἢ κοινωνήσας τοῦ θανάτου; καὶ μοι ἐπ' ὀφθαλμῶν λαβὲ τὴν ἐπανάστασιν τῶν κυμάτων, τὸν ἤχον τοῦ ὕδατος ἐπικλωμένου, τὸν ἀφρὸν περιζέοντα, τὴν νύκτα, τὴν ἀπόγνωσιν, εἶτα ἀποπνιγόμενον ἐκεῖνον καὶ μόγισ ἀνακύνπτοντα καὶ τὰς χεῖρας ὀρέγοντα τῷ ἐταίρῳ, τὸν δὲ ἐπιπηδῶντα εὐθύς καὶ συννέοντα καὶ δεδιότα μὴ προαπόληται αὐτοῦ ὁ Δάμων· οὕτω γὰρ ἂν μάθοις ὡς

οὐκ ἀγεννηῆ σοι καὶ τοῦτον φίλον τὸν Εὐθύδικον διηγησάμην.

21. ΤΟΞ. Πότερον δὲ ἀπόλωτο, ὦ Μνήσιππε, οἱ
530 ἄνδρες, ἢ τις αὐτοῖς ἐκ παραλόγου σωτηρία ἐγένετο; ὡς
ἐργωγε οὐ μετρίως δέδοικα ὑπὲρ αὐτῶν.

ΜΝΗΣ. Θάρρει, ὦ Τόξαρι, ἐσώθησαν καὶ ἔτι καὶ
νῦν εἰσιν Ἀθήνησιν ἄμφω φιλοσοφοῦντες. ὁ μὲν γὰρ Σι-
μύλος ταῦτα μόνα εἶχε λέγειν, ἃ ποτε εἶδε τῆς νυκτος,
τὸν μὲν ἐκπίπτοντα, τὸν δὲ ἐπιπηδῶντα καὶ νηχομένους.
ἐς ὅσον ἐν νυκτὶ καθορᾶν ἐδύνατο. τὰ δὲ ἀπο τούτου οἱ
ἀμφὶ τὸν Εὐθύδικον αὐτοὶ διηγοῦνται· τὸ μὲν γὰρ πρῶ-
τον φελλοῖς τισι περιπεσόντας ἀνέχειν ἐπὶ τούτων ἑαυ-
τοὺς καὶ ἀποινήχεσθαι ποιήρως, ὕστερον δὲ τὴν ἀποβά-
θραν ἰδόντας ἤδη πρὸς ἕω προσνηξασθαι τε αὐτῇ καὶ τὸ
λοιπὸν ἐπιβάντας εὐμαρῶς προσενεχθῆναι τῇ Ζακύνθῳ.

22. Μετὰ δὲ τούτους οὐ φαύλους ὄντας, ὡς ἐργῶν
ἂν εἴποιμι, ἄκουσον ἤδη τρίτον ἄλλον οὐδέν τι χεῖρονα
αὐτῶν. Εὐδαμίδας Κορίνθιος Ἀρεταίῳ τῷ Κορινθίῳ καὶ
Χαριζένῳ τῷ Σικωνίῳ φίλοις ἐκέχρητο εὐπόροις οὔσι
531 πενέστατος αὐτὸς ὢν· ἐπεὶ δὲ ἀπέθνησκε, διαθήκας ἀπέ-
λιπε τοῖς μὲν ἄλλοις ἰσως γελοίας, σοὶ δὲ οὐκ οἶδα εἰ
τοιαῦται δόξουσιν ἀνδρὶ ἀγαθῷ καὶ φιλίαν τιμῶντι καὶ
περὶ τῶν ἐν αὐτῇ πρωτείων ἀμιλλωμένῳ· ἐγγράπτο γὰρ
ἐν αὐταῖς. Ἀπολείπω Ἀρεταίῳ μὲν τὴν μητέρα μου τρέ-
φειν καὶ γηροκομεῖν, Χαριζένῳ δὲ τὴν θυγατέρα μου
ἐκδοῦναι μετὰ προικῶς, ὁπόσην ἂν πλείστην ἐπιδοῦναι
παρ αὐτοῦ δύνηται — ἦν δὲ αὐτῷ καὶ μήτηρ προσβύτης
καὶ θυγάτριον ὠραῖον ἤδη γάμου — ἦν δὲ τι ἄτερος αὐ-
τῶν ἐν τοσοῦτῳ πάθῃ, καὶ τὴν ἐκείνου μερίδα, φησὶν,
ἐχέτω ὁ ἕτερος. τούτων ἀταγνωσθεῖσῶν τῶν διαθηκῶν
οἱ τὴν πενίαν μὲν εἰδότες τοῦ Εὐδαμίδα, τὴν φιλίαν δέ,
ἢ πρὸς τοὺς ἄνδρας ἦν αὐτῷ, ἀγροοῦντες ἐν παιδιᾷ τὸ

πῶμα ἐποιοῦντο καὶ οὐδεὶς ὅστις οὐ γελῶν ἀπηλλάττετο, οἷον Ἀρεταῖος καὶ Χαριζενος οἱ εὐδαίμονες κληρὸν διαδέχονται, λέγοντες, εἶπερ ἀποτίσουσιν Εὐδαμίδα καὶ ζῶντες αὐτοὶ κληρονομήσονται ὑπὸ τοῦ νεκροῦ. 23. οἱ κληρονόμοι δέ, οἷς ταῦτα κατελέλειπτο, ὡς ἤκουσαν, ἤκον εὐθὺς διαιτῶντες τὰ ἐκ τῶν διαθηκῶν. ὁ μὲν οὖν Χαριζενος πέντε μόνας ἡμέρας ἐπιβιούς ἀπέθανεν, ὁ δὲ Ἀρεταῖος ἄριστος κληρονόμων γενόμενος τὴν τε αὐτοῦ καὶ τὴν ἐκείνου μερίδα παραλαβὼν τρέφει τε τοῦ Εὐδαμίδα τὴν μητέρα καὶ τὴν θυγατέρα οὐ πρὸ πολλοῦ ἐκδέδωκεν. ἀπὸ ταλάντων πέντε ὧν εἶχε, δύο μὲν τῇ ἑαυτοῦ θυγατρὶ, δύο δὲ τῇ τοῦ φίλου ἐπιδούς, καὶ τὸν γάμον γε αὐταῖν ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας ἤξιωσε γενέσθαι. τί σοι δοκεῖ, ὦ Τόξαρι, ὁ Ἀρεταῖος οὗτος; ἄρα φαῦλον παράδειγμα φιλίας παρεσχῆσθαι τοιαῦτα κληρονομήσας καὶ μὴ προδοὺς τὰς διαθήκας τοῦ φίλου; ἢ τίθεμεν καὶ τοῦτον ἐν ταῖς τελείαις ψήφοις μίαν τῶν πέντε εἶναι;

ΤΟΞ. Καὶ οὗτος μὲν καλός· ἐγὼ δὲ τὸν Εὐδαμίδα πολὺ μᾶλλον ἐθαύμασα τοῦ θάρρους, ὃ εἶχεν ἐπὶ τοῖς φίλοις. ἐδήλου γὰρ ὡς καὶ αὐτὸς ἂν τὰ ὅμοια ἐπραξεν ἐπ' αὐτοῖς, εἰ καὶ μὴ ἐν διαθήκαις ταῦτα ἐνεγέγραπτο, ἀλλὰ πρὸ τῶν ἄλλων ἦκεν ἂν ἄγραφος κληρονόμος τῶν τοιούτων.

24. ΜΝΗΣ. Εὖ λέγεις. τέταρτον δέ σοι διηγήσομαι, 533 Ζηνόθεμιν τὸν Χαρομόλεω Μασσαλήθεν· ἐδείχθη δέ μοι ἐν Ἰταλίᾳ πρεσβεύοντι ὑπὲρ τῆς πατρίδος καλὸς ἀνὴρ καὶ μέγας καὶ πλούσιος, ὡς ἐδόκει· παρεκάθητο δὲ αὐτῷ γυνὴ ἐπὶ ζεύγους ὁδοιποροῦντι τὰ τε ἄλλα εἰδεχθῆς καὶ ξηρὰ τὸ ἤμισυ τὸ δεξιὸν καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένη, παλλώβητόν τι καὶ ἀπρόσιτον μορμολύκειον. εἶτα ἐπεὶ ἐθαύμασα εἰ καλὸς οὕτως καὶ ὠραῖος ὧν ἀνέχεται παροχουμένην τοιαύτην αὐτῷ γυναῖκα, ὃ δείξας αὐτὸν διηγείτό μοι

τὴν ἀνάγκην τοῦ γάμου ἀκριβῶς εἰδὼς ἕκαστα· Μασσα-
 λιῶτης δὲ καὶ αὐτὸς ἦν. Μενεκράτει γάρ. ἔφη, τῷ πατρὶ
 τῆς δυσμύρφου ταύτης φίλος ἦν ὁ Ζηνόθεμις πλουτοῦντι
 καὶ τιμωμένῳ ὁμότιμος ὢν. χρόνῳ δὲ ὁ Μενεκράτης ἀφη-
 ρέθη τὴν οὐσίαν ἐκ καταδίκης, ὅτεπερ καὶ ἄτιμος ἐγένετο
 ὑπὸ τῶν ἑξακοσίων ὡς ἀποφηνάμενος γνώμην παράνο-
 μου. οὕτω δὲ οἱ Μασσαλιῶται κολάζομεν, ἔφη. εἴ τις
 534 παράνομα γράψειεν. ἐλυπεῖτο οὖν ὁ Μενεκράτης καὶ ἐπὶ
 τῇ καταδίκῃ καὶ ἐπεὶ ἐκ πλουσίου πένης καὶ ἐξ ἐνδόξου
 ἄδοξος ἐν ὀλίγῳ ἐγένετο· μάλιστα δὲ αὐτὸν ἠνία θυγάτηρ
 αὕτη ἐπίγαμος ἤδη ὀκτωκαιδεκαέτις οὔσα, ἦν οὐδὲ μετὰ
 πάσης τῆς οὐσίας τοῦ πατρός, ἦν πρὸ τῆς καταδίκης
 ἐκέκτητο, ἠξίωσεν ἂν τις τῶν γε ἀγενῶν καὶ πενήτων
 ῥαδίως παραλαβεῖν οὕτως κακοδαίμονα οὔσαν τὴν ὄψιν.
 ἐλέγετο δὲ καὶ καταπίπτειν πρὸς τὴν σελήνην ἀύξαινομέ-
 νην. 25. ὡς δὲ ταῦτα πρὸς τὸν Ζηνόθεμιν ἀπωδύροτο,
 Θάρρει, ἔφη, ὦ Μενέκρατες, οὔτε γὰρ ἀπορήσεις τῶν
 ἀναγκαίων καὶ ἡ θυγάτηρ σου ἄξιον τοῦ γένους εὐρήσει
 νυμφίον· καὶ ταῦτα ἅμα διεξιῶν λαβόμενος αὐτὸν τῆς
 δεξιᾶς ἤγεν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὴν τε οὐσίαν πολλὴν οὐ-
 σαν ἐνειμάτο πρὸς αὐτὸν καὶ δεῖπνον παρασκευασθῆναι
 κελεύσας εἰστία τοὺς φίλους καὶ τὸν Μενεκράτην. ὡς δὴ
 τινα τῶν ἐταίρων πεπεικῶς ὑποστήναι τῆς κόρης τὸν γά-
 μου. ἐπεὶ δὲ ἐδεδεῖπνητο αὐτοῖς καὶ ἐσπείσαν τοῖς θεοῖς.
 ἐνταῦθα δὴ μεστὴν αὐτῷ τὴν φιαλὴν προτείνας, Δέδεξο,
 εἶπεν, ὦ Μενέκρατες, παρὰ τοῦ γαμβροῦ τὴν φιλοτη-
 σίαν· ἄξομαι γὰρ ἐγὼ τήμερον τὴν σὴν θυγατέρα Κυδι-
 μάχην· τὴν προῖκα δὲ παλαι εἰληφα, τάλαντα πέντε καὶ
 εἴκοσι. τοῦ δέ, Ἄπαγε, λέγοντος, μὴ σὺ γε, ὦ Ζηνόθεμι,
 535 μὴ οὕτω μανείην, ὡς περιδεῖν σε νέον καὶ καλὸν ὄντα
 κόρη αἰσχροῦ καὶ λελωβημένην συγκαταξενγνύμενον· ὁ δέ,
 ταῦτα διεξιόντος, ἀράμενος τὴν νύμφην ἀπῆει εἰς τὸν

θαλαμον καὶ μετ' ὀλίγον προήλθε διακορήσας αὐτήν· καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου σύνεστιν ὑπεραγαπῶν καὶ πάντη ὡς ὄρας περιηγόμενος αὐτήν. 26. καὶ οὐχ ὅπως αἰσχύνεται τῷ γάμῳ, ἀλλὰ καὶ σεμνυνομένῳ ἔοικεν, ἐπιδεικνύμενος ὡς καταφρονεῖ μὲν τῶν ἐν τῷ σώματι καλῶν ἢ αἰσχρῶν καὶ πλούτου καὶ δόξης, ἀφορᾷ δὲ ἐς τὸν φίλον καὶ τὸν Μενεκράτην· οὐδὲ οἶεται χεῖρῳ πρὸς φιλίαν ὑπὸ τῆς ψήφου τῶν ἑξακοσίων γεγυμένα, πλὴν ἤδη γε τούτων οὕτως αὐτὸν ἠμείψατο καὶ ἡ τύχη· παιδίον γὰρ πάγκαλον ἐκ τῆς αἰσχίστης αὐτῷ ταύτης ἐγένετο. καὶ πρόην γε ἐπεὶ ἀράμενος αὐτὸ εἰσεκόμισεν ὁ πατήρ εἰς τὸ βουλευτήριον θαλλῶ ἔστεμμένον καὶ μέλανα ἀμπεχόμενον, ὡς ἐλεινότερον φανείη ὑπὲρ τοῦ πάππου, τὸ μὲν βρέφος ἀνεγέλασε πρὸς τοὺς βουλευτὰς καὶ συνεκρότει τῷ χεῖρε, ἡ βουλή δὲ ἐπικλασθεῖσα πρὸς αὐτὸ ἀφίησι τῷ Μενεκράτει τὴν καταδίκην, καὶ ἤδη ἐπίτιμός ἐστι τηλικούτῳ συνηγόρῳ χρησάμενος πρὸς τὸ συνέδριον. τοιαῦτα ὁ Μασσαλιώτης ἔλεγε τὸν Ζηνόθεμιν εἰργάσθαι ὑπὲρ τοῦ φίλου, ὡς ὄρας, οὐ μικρὰ οὐδὲ ὑπὸ πολλῶν ἂν Σκυθῶν γενόμενα, οἷγε κἂν τὰς παλλακὰς ἀκριβῶς τὰς καλλίστας ἐκλέγεσθαι λέγονται. 536

27. Λοιπὸς ἡμῖν ὁ πέμπτος· καὶ μοι δοκῶ οὐκ ἄλλον ἐρεῖν Δημητρίου τοῦ Σουιέως ἐπιλαθόμενος· συνεκπλεύσας γὰρ ἐς τὴν Αἴγυπτον ὁ Δημήτριος Ἀντιφίλῳ τῷ Ἀλωπεκῆθεν ἐταίρῳ ἐκ παίδων ὄντι καὶ συνεφήβῳ συνῆν καὶ συνεπαιδεύετο αὐτὸς μὲν τὴν ἄσκησιν τὴν Κυρικὴν ἀσκούμενος ὑπὸ τῷ Ροδίῳ ἐκείνῳ σοφιστῆ, ὁ δὲ Ἀντίφιλος ἰατρικὴν ἄρα ἐμελέτα. καὶ δὴ ποτε ὁ μὲν Δημήτριος ἔτυχεν ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀποδημῶν κατὰ θέαν τῶν πυραμίδων καὶ τοῦ Μέμνονος· ἤκουε γὰρ ταύτας ὑψηλὰς οὔσας μὴ παρέχεσθαι σκιάν, τὸν δὲ Μέμνονα βοᾷν πρὸς ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον· τούτων ἐπιθυμήσας

Δημήτριος, θέας μὲν τῶν πυραμίδων, ἀκροασεως δὲ τοῦ
 537 Μέμνονος, ἀνεπεπλεύκει κατὰ τὸν Νεῖλον ἕκτον ἤδη μῆνα
 ὀκνήσαντα πρὸς τὴν ὁδὸν καὶ τὸ θάλαπος ἀπολιπὼν τὸν
 Ἀντίφιλον. 28. ὁ δὲ ἐν τοσοῦτῳ συμφορᾷ ἐχρήσατο μάλα
 γενναίου τινὸς φίλου δεομένη· οἰκίτης γὰρ αὐτοῦ Σύ-
 ρος καὶ τοῦνομα καὶ τὴν πατρίδα, ἱεροσύλοις τισὶ κοινω-
 νήσας συνεισηλθέ τε αὐτοῖς ἐς τὸ Ἀνουβίδειον καὶ ἀπο-
 συλήσαντες τὸν θεὸν χρυσᾶς τε φιάλας δύο καὶ κηρύκιον,
 χρυσοῦν καὶ τοῦτο, καὶ κυνοκεφάλους ἀργυροῦς καὶ ἄλλα
 τοιαῦτα κατέθεντο πάντα παρὰ τῷ Σύρῳ· εἴτ' ἐμπεσόν-
 τες — ἐάλωσαν γὰρ τι ἀπεμπολῶντες — ἅπαντα εὐθύς
 ἔλεγον στρεβλοῦμενοι ἐπὶ τοῦ τροχοῦ καὶ ἀρόμενοι ἤκου
 ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀντιφίλου καὶ τὰ φώρια ἐξέφερον ὑπὸ
 κλίην τινὲ ἐν σκοτεινῷ κείμενα. ὅ τε οὖν Σύρος ἐδέδετο
 εὐθύς καὶ ὁ δεσπότης αὐτοῦ Ἀντίφιλος, οὗτος μὲν καὶ
 μεταξὺ ἀκροώμενος τοῦ διδασκάλου ἀναρπασθεῖς· ἐβοή-
 538 θει δὲ οὐδεὶς, ἀλλὰ καὶ οἱ τέως ἑταῖροι ἀπεστρέφοντο ὡς
 τὸ Ἀνουβίδειον σεσυληκότα καὶ ἀσέβημα αὐτῶν ἠγοῦντο
 εἶναι, εἰ συνέπιόν ποτε ἢ συνειστιάθησαν αὐτῷ. καὶ οἱ
 λοιποὶ δὲ τῶν οἰκετῶν, δύο ὄντες, ἅπαντα ἐκ τῆς οἰκίας
 συσκευασάμενοι ᾤχοντο φεύγοντες. 29. ἐδέδετο οὖν ὁ
 ἄθλιος Ἀντίφιλος πολὺν ἤδη χρόνον ἀπάντων ὅσοι ἦσαν
 κακοῦργοι ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ, μισητωτάτος εἶναι δοκῶν·
 καὶ ὁ ἐπὶ τῶν δεσμῶν Αἰγύπτιος, δεισιδαιμων ἄνθρωπος,
 ᾤετο χαριεῖσθαι καὶ τιμωρήσειν τῷ θεῷ βαρὺς τῷ Ἀν-
 τιφίλῳ ἐφεστώς. εἰ δ' ἀπολογοῖτό ποτε λέγων ὡς οὐδὲν
 τοιοῦτον εἶργασται, ἀναισχυντος ἐδόκει καὶ πολὺ πλεον
 ἐπὶ τούτῳ ἐμισεῖτο. ἵπενόσκει τοιγαροῦν ἤδη καὶ ποιή-
 ρως εἶχεν οἶον εἰκὸς χαμαὶ καθεύδοιτα καὶ τῆς νυκτὸς
 οὐδὲ ἀποτείνειν τὰ σκέλη δυνάμενον ἐν τῷ ξύλῳ κατακε-
 κλεισμένα· τῆς μὲν γὰρ ἡμέρας ὁ κλοιὸς ἤρκει καὶ ἡ ἑτέρα
 χεὶρ πεπεδημένη, εἰς δὲ τὴν νύκτα ἔδει ὄλον καταδεδέ-

σθαι. καὶ μὴν καὶ τοῦ οἰκήματος ἢ δυσοσμία καὶ τὸ πνί-
 γος ἐν ταύτῳ πολλῶν δεδεμένων καὶ στενοχωρουμένων
 καὶ μόλις ἀναπνεύοντων καὶ τοῦ σιδήρου ὁ ψόφος καὶ
 ὕπνος ὀλίγος ταῦτα πάντα χαλεπὰ ἦν καὶ ἀφόρητα οἷον
 ἀνδρὶ ἐκείνων ἀήθει καὶ ἀμελετήτῳ πρὸς οὕτω σκληρὰν
 τὴν δίαιταν. 30. ἀπαγορεύοντος δὲ αὐτοῦ καὶ μηδὲ σίτον
 αἰρεῖσθαι θέλοντος ἀφικνεῖται ποτε καὶ ὁ Δημήτριος οὐ- 539
 δὲν εἰδὼς τῶν ἤδη γεγενημένων. καὶ ἐπειδὴ ἔμαθεν, ὡς
 εἶχεν εὐθύς ἐπὶ τὸ δεσμοπήριον δρομαῖος ἐλθὼν τότε
 μὲν οὐκ εἰσεδέχθη, ἐσπέρα γὰρ ἦν, καὶ ὁ δεσμοφύλαξ
 πάλαι κεκλεικῶς τὴν θύραν ἐκάθειυδε φρουρεῖν τοῖς οἰ-
 κέταις παρακελευσάμενος· ἔωθεν δὲ εἰσέρχεται πολλὰ
 ἰκετεύσας· καὶ παρελθὼν ἐπὶ πολὺ μὲν ἐξήτει τὸν Ἀντί-
 φιλον ἄδηλον ὑπὸ τῶν κακῶν γεγενημένον καὶ περιῶν
 ἀνεσκοπεῖτο καθ' ἕκαστον τῶν δεδεμένων, ὥσπερ εἰώ-
 θασιν οἱ τοὺς οἰκείους νεκρούς, ἤδη ἐώλων ὄντων, ἀνα-
 ζητοῦντες ἐν ταῖς παρατάξεσι. καὶ εἴ γε μὴ τοῦνομα ἐβόη-
 σεν, Ἀντίφιλον Δεινομένους, κὰν ἐπὶ πολὺ ἠγνόησεν ἂν
 ὅστις ἦν, τοσοῦτον ἠλλακτο ὑπὸ τῶν δεινῶν. ὡς δὲ τὴν
 φωνὴν αἰσθόμενος ἀνεβόησε καὶ προσιόντος διαστείλας
 τὴν κόμην καὶ ἀπαγαγὼν τοῦ προσώπου ἀύχμηρὰν καὶ
 συμπεπιλημένην ἔδειξεν αὐτὸν ὅστις ἦν, ἄμφω μὲν ἀν-
 τίκα πίπτουσιν ἰλιγγιάσαντες ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκίῳ θεῶ.
 χρόνῳ δὲ ἀναλαβὼν αὐτὸν τε καὶ τὸν Ἀντίφιλον ὁ Δη-
 μήτριος καὶ σαφῶς ἕκαστα ὡς εἶχεν ἐκπυθόμενος παρ'
 αὐτοῦ θαρρεῖν τε παρακελεύεται καὶ διελὼν τὸ τριβῶνιον
 τὸ μὲν ἡμισυ αὐτὸς ἀναβάλλεται, τὸ λοιπὸν δὲ ἐκείνῳ
 δίδωσιν ἃ εἶχε πιναρὰ καὶ ἐκτετροχωμένα θάκη περισπά-
 σας. 31. καὶ τὸ ἀπὸ τούτου πάντα τρόπον συνῆν ἐπιμε- 540
 λούμενος αὐτοῦ καὶ θεραπεύων· παραδοὺς γὰρ ἑαυτὸν
 τοῖς ἐν τῷ λιμένι ἐμπόροις ἔωθεν εἰς μέσσην ἡμέραν οὐκ
 ὀλίγον ἀπέφερεν ἀχθοφορῶν. εἴτ' ἐπανελθὼν ἂν ἐκ τοῦ

ἔργου, μέρος μὲν τοῦ μισθοῦ τῷ δεσμοφύλακι καταβα-
 λῶν τιθασὸν αὐτῷ καὶ εἰρηρικὸν ἀπειρογάζετο αὐτόν, τὸ
 λοιπὸν δὲ εἰς τὴν τοῦ φίλου θεραπείαν ἱκανῶς αὐτῷ
 διήρκει. καὶ τὰς μὲν ἡμέρας παρῆν τῷ Ἀντιφίλῳ παρα-
 μυθούμενος. ἐπεὶ δὲ νύξ καταλάβοι, ὀλίγον πρὸ τῆς θύ-
 ρας τοῦ δεσμοτηρίου στιβάδιόν τι ποιησάμενος καὶ φύλλα
 ὑποβαλόμενος ἀνεπαύετο. χρόνον μὲν οὖν τινα οὕτω διή-
 γον, εἰσιῶν μὲν ὁ Δημήτριος ἀκωλύτως, ῥᾶον δὲ φέρων
 τὴν συμφορὰν ὁ Ἀντίφιλος. 32. ὕστερον δὲ ἀποθανόντος
 ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ ληστοῦ τινος ὑπὸ φαρμάκων, ὡς ἐδό-
 κει. φυλακὴ τε ἀκριβὴς ἐγένετο καὶ οὐκέτι παρήει εἰς τὸ
 οἴκημα οὐδὲ εἰς τῶν δεομένων. ἐφ' οἷς ἀπορῶν καὶ ἀνιῶ-
 541 μενος, οὐκ ἔχων ἄλλως παρεῖναι τῷ ἐταίρῳ. προσαγγέ-
 λει ἑαυτὸν ἐλθὼν πρὸς τὸν ἀροσστήν, ὡς εἶη κεκοινω-
 νηκῶς τῆς ἐπὶ τὸν Ἄνουβιν ἐπιβουλήs. ὡς δὲ τοῦτο εἶπεν,
 ἀπήγετο εὐθύς εἰς τὸ δεσμοτήριον, καὶ ἀχθεῖς παρὰ τὸν
 Ἀντίφιλον — τοῦτο γοῦν μόλις πολλὰ ἵκετεύσας τὸν
 δεσμοφύλακα ἐξειργάσατο παρ' αὐτοῦ πλησίον τῷ Ἀντι-
 φίλῳ καὶ ὑπὸ τῷ αὐτῷ κλοιῷ δεδέσθαι — ἐνθα δὴ καὶ
 μάλιστα ἔδειξε τὴν εὐνοίαν ἣν εἶχε πρὸς αὐτόν, ἀμελῶν
 μὲν τῶν καθ' ἑαυτὸν δεινῶν· καίτοι ἐνόσησε καὶ αὐτός·
 ἐπιμελούμενος δὲ ὅπως ἐκεῖνος μάλιστα καθευδήσει καὶ
 ἦττον ἀνιάσεται· ὥστε ῥᾶον ἔφερον μετ' ἀλλήλων κακο-
 παθοῦντες. 33. χρόνῳ δὲ καὶ τοιοῦδε τι προσπεσὸν ἐπαι-
 σεν ἐπὶ πλεον αὐτοὺς δυστιχοῦντας· εἰς γὰρ τῶν δεδε-
 μένων οὐκ οἶδ' ὅθεν ῥίγης εὐπορήσας καὶ συνωμότας
 πολλοὺς τῶν δεσμοτῶν προσλαβὼν ἀποπρίει τε τὴν ἄλν-
 σιν, ἣ ἐδέδεκτο ἐξῆς. τῶν κλοιῶν εἰς αὐτὴν διειρομέ-
 542 νων, καὶ ἀπολύει ἅπαντας· οἱ δὲ ἀποκτείναντες εἰμαρῶς
 ὀλίγους ὄντας τοὺς φύλακας ἐκπηδῶσιν ἀθροοί. ἐκεῖνοι
 μὲν οὖν τὸ παρατύχα ἐνθα ἐδύναντο ἕκαστος διασπα-
 ρέντες ὕστερον συνελήφθησαν οἱ πολλοί· ὁ Δημήτριος

δὲ καὶ ὁ Ἀντίφιλος κατὰ χώραν ἔμειναν, καὶ τοῦ Σύρου λαβόμενοι ἤδη ἀπιόντος. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, μαθὼν ὁ τὴν Αἴγυπτον ἐπιτετραμμένος τὸ συμβεβηκὸς ἐπ' ἐκείνους μὲν ἔπεμψε τοὺς διωζομένους, μεταστειλάμενος δὲ τοὺς ἀμφὶ τὸν Δημήτριον ἀπέλυσε τῶν δεσμῶν ἐπαινέσας ὅτι μόνοι οὐκ ἀπέδρασαν· ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνοί γε ἠγάπησαν οὕτως ἀφιέμενοι, ἐβόα δὲ ὁ Δημήτριος καὶ δεινὰ ἐποίει, ἀδικεῖσθαι σφᾶς οὐ σμικρά· εἰ δόξουσι κακοῦργοι ὄντες ἐλέω ἢ ἐπαίνῳ τοῦ μὴ ἀποδρᾶναι ἀφείσθαι· καὶ τέλος ἠνάγκασαν τὸν δικαστὴν ἀκριβῶς τὸ πρᾶγμα ἐξετάσαι. ὁ δὲ ἐπεὶ ἔμαθεν οὐδὲν ἀδικούντας, ἐπαινέσας αὐτούς, τὸν Δημήτριον δὲ καὶ πάνυ θαυμάσας ἀφίησι παραμυθησάμενος ἐπὶ τῇ κολάσει ἣν ἠνέσχοντο ἀδίκως δεθέντες, καὶ ἐκάτερον δωρησάμενος παρ' αὐτοῦ, δραχμαῖς μὲν μυρίαῖς τὸν Ἀντίφιλον, δις τοσαύταις δὲ τὸν Δημήτριον. 34. ὁ μὲν οὖν Ἀντίφιλος ἔτι καὶ νῦν ἐν Αἰγύπτῳ ἐστίν, ὁ δὲ Δημήτριος καὶ τὰς αὐτοῦ δισμυρίας ἐκείνῳ καταλιπὼν ὄχετο ἀπιὼν εἰς τὴν Ἰνδικὴν παρὰ τοὺς Βραχμαῖνας, τοσοῦτον εἰπὼν πρὸς τὸν Ἀντίφιλον. ὡς συγγνωστός ἂν εἰκότως νομίζοιτο ἤδη ἀπολιπὼν αὐτόν· οὔτε γὰρ αὐτὸς δεῖσθαι τῶν χρημάτων, ἔστ' ἂν αὐτὸς ἦ, ὅπερ ἐστίν, ἀρκεῖσθαι ὀλίγοις δυνάμενος, οὔτε ἐκείνῳ ἔτι δεῖν φίλου εὐμαρῶν τῶν πραγμάτων αὐτῷ γεγενημένων. τοιοῦτοι, ᾧ Τόξαρι, οἱ Ἕλληνες φίλοι. εἰ δὲ μὴ προδιεβελήκεις ἡμᾶς ὡς ἐπὶ ῥήμασι μέγα φρονοῦντας, καὶ αὐτούς ἂν σοι τοὺς λόγους διεξῆλθον πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ὄντας, οὓς ὁ Δημήτριος εἶπεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ὑπὲρ αὐτοῦ μὲν οὐδὲν ἀπολογούμενος, ὑπὲρ τοῦ Ἀντιφίλου δέ, καὶ δακρῶν προσέτι καὶ ἰκετεύων καὶ τὸ πᾶν ἐφ' ἑαυτὸν ἀναδεξόμενος, ἄχρῳ μαστιγούμενος ὁ Σύρος ἀμφοτέρους ἀφίησιν αὐτούς.

35. Ἐγὼ μὲν οὖν τούτους ὀλίγους ἀπὸ πλειόνων,

544 οὓς πρώτους ἢ μνήμη ὑπέβαλε, διηγησαμην σοι ἀγαθοὺς καὶ βεβαίους φίλους. καὶ τὸ λοιπὸν ἤδη καταβάς ἀπὸ τοῦ λόγου σοὶ τὴν ῥήτραν παραδίδωμι· σὺ δὲ ὅπως μὴ χείρους ἐρεῖς τοὺς Σκυθῆας, ἀλλὰ πολλῶ τούτων ἀμείνους, αὐτῶ σοὶ μελήσει, εἴ τι καὶ τῆς δεξιᾶς πεφρόντικας, ὡς μὴ ἀποτιμηθεῖς αὐτήν. ἀλλὰ χρὴ ἄνδρα ἀγαθὸν εἶναι· ἐπεὶ καὶ γελοῖα ἂν πάθοις Ὀρέστην μὲν καὶ Πυλάδην πάνυ σοφιστικῶς ἐπαινέσας. ὑπὲρ δὲ τῆς Σκυθίας φαῦλος ῥήτωρ φαινόμενος.

ΤΟΞ. Εὖ γε, ὦ Μνήσιππε, ὅτι καὶ παροτρύνεις με πρὸς τὸν λόγον, ὥσπερ οὐ πάνυ σοὶ μέλου, εἰ ἀποτιμηθεῖς τὴν γλῶτταν κρατηθεῖς ἐν τοῖς λόγοις. πλὴν ἄρξομαί γε ἤδη μηδὲν ὥσπερ σὺ καλλιλογησάμενος· οὐ γὰρ Σκυθικὸν τοῦτο, καὶ μάλιστα ἐπειδὴν τὰ ἔργα ὑπερφθέγγηται τοὺς λόγους. προσδοκῆσης δὲ μηδὲν τοιοῦτο παρ' ἡμῶν, οἷα σὺ διεξελέλυθας ἐπαιῶν, εἴ τις ἄρρικον ἔγημεν αἰσχρὰν γυναικα ἢ εἴ τις ἀργύριον ἐπέδωκε γαμουμένη φίλου ἀνδρὸς θυγατρὶ δύο τάλαντα, ἢ καὶ τὴν Δί' εἴ τις παρέσχεν ἑαυτὸν δεδησόμενον ἐπὶ προδῆλῳ τῷ μικρὸν ὕστερον λυθῆσεσθαι· πάνυ γὰρ εὐτελῆ ταῦτα καὶ μεγαλοῦργον ἐν αὐτοῖς ἢ ἀνδρεῖον ἐνὶ οὐδέν. 36. ἐγὼ δὲ σοὶ διηγῆσομαι φόνους πολλοὺς καὶ πολέμους καὶ θανάτους ὑπὲρ τῶν φίλων, ἵν' εἰδῆς ὡς παιδιὰ τὰ ὑμέτερα ἔστι παρὰ τὰ Σκυθικὰ ἐξετάζεσθαι. καίτοι οὐδὲ ἀλόγως 545 αὐτὸ πεπόνθατε, ἀλλὰ εἰκότως τὰ μικρὰ ταῦτα ἐπαινεῖτε· οὐδὲ γὰρ οὐδέ εἰσιν ὑμῖν ἀφορμαὶ ὑπερμεγέθεις πρὸς ἐπίδειξιν φιλίας ἐν εἰρήνῃ βαθεῖα βιοῦσιν. ὥσπερ οὐδ' ἂν ἐν γαλήνῃ μάθοις, εἰ ἀγαθὸς ὁ κυβερνήτης ἐστί· χειμῶνος γὰρ δεῖσει σοὶ πρὸς τὴν διάγνωσιν. παρ' ἡμῖν δὲ συνεχεῖς οἱ πόλεμοι. καὶ ἢ ἐπελαύνομεν ἄλλοις ἢ ὑποχωροῦμεν ἐπιόντας ἢ συμπεσόντες ὑπὲρ νομῆς ἢ λείας μαχόμεθα, ἔνθα μάλιστα δεῖ φίλων ἀγαθῶν· καὶ διὰ

τοῦτο ὡς βεβαιότατα συντιθέμεθα τὰς φιλίας, μόνον τοῦτο ὄπλον ἄμαχον καὶ δυσπολέμητον εἶναι νομίζοντες.

37. Πρότερον δέ σοι εἶπεν βούλομαι ὄν τρόπον ποιούμεθα τοὺς φίλους, οὐκ ἐκ τῶν πότων, ὥσπερ ὑμεῖς, οὐδ' εἰ συνέφηβός τις ἢ γείτων ἦν, ἀλλ' ἐπειδάν τινα ἰδωμεν ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ μεγάλα ἐργάσασθαι δυνάμενον, ἐπὶ τοῦτον ἅπαντες σπεύδομεν. καὶ ὅπερ ὑμεῖς ἐν τοῖς γάμοις, τοῦτο ἡμεῖς ἐπὶ τῶν φίλων ποιεῖν ἀξιούμεν, ἐπὶ πολὺ μνηστευόμενοι καὶ πάντα ὁμοῦ πράττοντες, ὡς μὴ διαμαρτάνοιμεν τῆς φιλίας μηδὲ ἀπόβλητοι δόξωμεν εἶναι. κάπειδάν προκριθεῖς τις ἤδη φίλος ἦ, συνθήκαι τὸ ἀπὸ τούτου καὶ ὄρκος ὁ μέγιστος, ἢ μὴν καὶ βιώσεσθαι μετ' ἀλλήλων καὶ ἀποθανεῖσθαι. ἦν δέη, ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου τὸν ἕτερον· καὶ οὕτω ποιούμεν. ἀφ' οὗ γὰρ ἂν ἐντεμόντες ἅπαξ τοὺς δακτύλους ἐνσταλάξωμεν τὸ αἷμα εἰς κύλικα καὶ τὰ ξίφη ἄκρα βάψαντες ἅμα ἀμφοτέροι ἐπισχόμενοι πίωμεν, οὐκ ἔστιν ὅ τι τὸ μετὰ τοῦτο ἡμᾶς διαλύσειεν ἂν. ἐφεῖται δὲ τὸ μέγιστον ἄχρι τριῶν ἐς τὰς 546 συνθήκας εἰσιέναι· ὡς ὅστις ἂν πολύφίλος ἦ, ὅμοιος ἡμῖν δοκεῖ ταῖς κοιναῖς ταύταις καὶ μοιχευομέναις γυναιξί· καὶ οἴομεθα οὐκέθ' ὁμοίως ἰσχυρὰν αὐτοῦ τὴν φιλίαν εἶναι πρὸς πολλὰς εὐνοίας διαιρεθεῖσαν. 38. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν Δανδάμιδος πρῶην γενομένων· ὁ γὰρ Δάνδαμις ἐν τῇ πρὸς Σαυρομάτας συμπλοκῇ, ἀπαχθέντος αἰχμαλώτου Ἀμιζώκου τοῦ φίλου αὐτοῦ — μᾶλλον δὲ πρότερον ὁμοῦμαί σοι τὸν ὄρκον τὸν ἡμέτερον, ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἐν ἀρχῇ διωμολογησάμην· οὐ μὰ γὰρ τὸν Ἄνεμον καὶ τὸν Ἀκινάκην οὐδὲν πρὸς σέ, ὦ Μνησίππε, ψευδὸς ἐρῶ περὶ τῶν φίλων τῶν Σκυθικῶν.

ΜΝΗΣ. Ἐγὼ μὲν οὐ πάνν σου ὁμνύοντος ἐδεόμην· συ δὲ ὅμως εὖ ποιῶν οὐδένα τῶν θεῶν ἐπωμόσω.

ΤΟΞ. Τί σὺ λέγεις; οὗ σοι δοκοῦσιν ὁ Ἄνεμος καὶ

ὁ Ἀκινάκης θεοὶ εἶναι; οὕτως ἄρα ἠγνόησας ὅτι ἀνθρώποις μείζον οὐδέν ἐστι ζωῆς τε καὶ θανάτου; ὁπότεν τοίνυν τὸν Ἄνεμον καὶ τὸν Ἀκινάκην ὀμνύωμεν, ταῦτα ὀμνύομεν ὡς τὸν μὲν Ἄνεμον ζωῆς αἴτιον ὄντα. τὸν Ἀκινάκην δὲ ὅτι ἀποθνήσκειν ποιεῖ.

ΜΝΗΣ. Καὶ μὴν εἰ διὰ γε τοῦτο, καὶ ἄλλους ἂν ἔχοιτε πολλοὺς θεοὺς οἷος ὁ Ἀκινάκης ἐστί, τὸν οἰστὸν 547 καὶ τὴν λόγην καὶ κώνειον δὲ καὶ βρόχον καὶ τὰ τοιαῦτα ποικίλος γὰρ οὗτος ὁ θεὸς ὁ θάνατος καὶ ἀπίρους τὰς ἐφ' ἑαυτὸν παρέχεται ἀγούσας ὁδοὺς.

ΤΟΞ. Ὅρας τοῦτο ὡς ἐριστικὸν ποιεῖς καὶ δικανικὸν ὑποκρούων μεταξὺ καὶ διαφθείρων μου τὸν λόγον; ἐγὼ δὲ ἡσυχίαν ἤγον σου λέγοντος.

ΜΝΗΣ. Ἄλλ' οὐκ αὐθὶς γε. ὦ Τόξαρι. ποιήσω τοῦτο. πάννυ γὰρ ὀρθῶς ἐπετίμησας· ὥστε θαρρῶν τό γε ἐπὶ τούτῳ λέγε, ὡς μὴδὲ παρόντος ἐμοῦ τοῖς λόγοις. οὕτω σιωπήσομαί σοι.

39. ΤΟΞ. Τετάρτη μὲν ἦν ἡμέρα τῆς φιλίας Δανδάμιδι καὶ Ἀμιζώκη, ἀφ' οὗ τὸ ἀλλήλων αἷμα συνεπεπώκεσαν· ἦκον δὲ ἡμῖν ἐπὶ τὴν χώραν Σαυρομάται μυριοὶς μὲν ἰππεῦσιν, οἱ πεζοὶ δὲ τοῖς τοσοῦτοι ἐπεληλυθέναι ἐλέγοντο. οἷα δὲ οὐ προῖδομένοις τὴν ἐξοδὸν αὐτῶν ἐπισπεσόντες ἅπαντας μὲν τρέπουσι, πολλοὺς δὲ τῶν μαχίμων κτείνουσι, τοὺς δὲ καὶ ζῶντας ἀπάγουσι. πληρὴ εἰ τις ἔφθη διανηξάμενος εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ. ἐνθα ἡμῖν τὸ ἦμισυ τοῦ στρατοπέδου καὶ μέρος τῶν ἑμαξῶν ἦν· οὕτω γὰρ ἐσκηνώσαμεν τότε, οὐκ οἶδα ὅτι δόξαν τοῖς ἀρχιπλάτοις ἡμῶν, ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ὄχθας τοῦ Ταράδος. εὐθὺς οὖν ἢ τε λεία περιηλαίνετο καὶ τὰ 548 αἰχμάλωτα συνείχετο καὶ τὰς σκηνὰς διησπαζον καὶ τὰς ἀμάξας κατελαμβάνοντο. αὐτὰνδρους τὰς πλείστας ἀλισκομένας, καὶ ἐν ὄφθαλμοῖς ἡμῶν ὑβρίζοντες τὰς παλλα-

κίδας καὶ τὰς γυναῖκας· ἡμεῖς δὲ ἠνιώμεθα τῷ πράγματι.
 40. ὁ δὲ Ἀμιζώκης ἀρόμενος — ἐαλώκει γὰρ — ἐβόα τὸν φίλον ὀνομαστὶ κακῶς δεδεμένος καὶ ὑπεμύνησκε τοῦ αἵματος καὶ τῆς κύλικος. ὧν ἀκούσας ὁ Δάνδαμις οὐδὲν ἔτι μελλήσας ἀπάντων ὀρώντων διανήχεται εἰς τοὺς πολεμίους· καὶ οἱ μὲν Σαυρομάται διηρημένοι τοὺς ἄκοντας ὄρωρησαν ἐπ' αὐτὸν ὡς κατακεντήσουτες, ὁ δὲ ἐβόα τὸ Ζίριον· τοῦτο δὲ ἦν τις εἶπη, οὐκέτι φουνεύεται ὑπ' αὐτῶν, ἀλλὰ δέχονται αὐτὸν ὡς ἐπὶ λύτροις ἦκοντα. καὶ δὴ ἀναχθεὶς πρὸς τὸν ἄρχοντα αὐτῶν ἀπήτει τὸν φίλον, ὁ δὲ λύτρα ἤτει· μὴ γὰρ προήσεσθαι, εἰ μὴ μεγάλα ὑπὲρ αὐτοῦ λάβοι· ὁ Δάνδαμις δέ, Ἄ μὲν εἶχον, φησὶν, ἅπαντα διήρπασται ὑφ' ὑμῶν, εἰ δέ τι δύναμαι γυμνὸς ὑποτελέσαι, ἔτοιμος ὑποστῆναι ὑμῖν, καὶ πρόστατε ὅ τι ἂν θέλης· εἰ βούλει δέ, ἐμὲ ἀντὶ τούτου λαβὼν κατάχρησαι πρὸς ὅ τι σοι φίλον. ὁ δὲ Σαυρομάτης, Οὐδέν, ἔφη, δεῖ ὅλον κατέχεσθαι σε καὶ ταῦτα Ζίριον ἦκοντα, σὺ δὲ ὧν ἔχεις μέρος καταβαλὼν ἄγου τὸν φίλον. ἤρετο ὁ Δάνδα- 549
 μις ὅ τι καὶ βούλεται λαβεῖν· ὁ δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἤτησεν. ὁ δὲ αὐτίκα παρέσχεν ἐκκόπτειν αὐτούς· κάπειδὴ ἐξεκέκοπτο καὶ ἤδη τὰ λύτρα εἶχον οἱ Σαυρομάται, παραλαβὼν τὸν Ἀμιζώκην ἐπανήει ἐπερειδόμενος αὐτῷ, καὶ ἅμα διανηξάμενοι ἀπεσώθησαν πρὸς ἡμᾶς. 41. τοῦτο γε-
 νόμενον παρεμυθῆσατο ἅπαντας Σκύθας καὶ οὐκέτι ἠτ-
 τᾶσθαι ἐνόμιζον ὀρώντες ὅτι τὸ μέγιστον ἡμῖν τῶν ἀγα-
 θῶν οὐκ ἀπήγαγον οἱ πολέμιοι, ἀλλ' ὅτι ἦν παρ' ἡμῖν ἡ ἀγαθὴ γνώμη καὶ ἡ πρὸς τοὺς φίλους πίστις. καὶ τοὺς Σαυρομάτας δὲ τὸ αὐτὸ οὐ μετρίως ἐφόβησε λογιζομένους πρὸς οἴους ἄνδρας ἐκ παρασκευῆς μαχοῦνται, εἰ καὶ ἐν τῷ ἀπροσδοκῆτῳ τότε ὑπερέσχον· ὥστε νυκτὸς ἐπιγενο-
 μένης ἀπολιπόντες τὰ πλεῖστα τῶν βοσκημάτων καὶ τὰς ἀμάξας ἐμπρήσαντες ὄχοντο φεύγοντες. ὁ μέντοι Ἀμι-

ζώκης οὐκέτι ἠνέσχετο βλέπειν αὐτὸς ἐπὶ τυφλῷ τῷ Δανδαμίδι, ἀλλὰ τυφλώσας καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν ἀμφοτέροι καθήνται ὑπὸ τοῦ κοινουῦ τῶν Σκυθῶν δημοσίᾳ μετὰ πάσης τιμῆς τρεφόμενοι.

42. Τί τοιοῦτον, ὦ Μνήσιππε, ὑμεῖς ἔχετε ἂν εἰπεῖν, 550 εἰ καὶ ἄλλους σοι δέκα δοίη τις ἐπὶ τοῖς πέντε καταριθμησασθαι ἀνωμότους, εἰ βούλει, ὡς καὶ πολλὰ ἐπιψεύδοιο αὐτοῖς; καίτοι ἐγὼ μὲν σοι γυμνὸν τὸ ἔργον διηγησάμην· εἰ δὲ σύ τινα τοιοῦτον ἔλεγες. εὖ οἶδα. ὅποσα ἂν κομψὰ ἐγκατέμιξας τῷ λόγῳ, οἷα ἰκέτευεν ὁ Δάνδαμης καὶ ὡς ἐτυφλοῦτο καὶ ἅ εἶπε καὶ ὡς ἐπανῆκε καὶ ὡς ὑπέδξαντο αὐτὸν ἐπευφημοῦντες οἱ Σκύθαι καὶ ἄλλα ὅποια ὑμεῖς μηχανᾶσθαι εἰώθατε πρὸς τὴν ἀκρόασιν. 43. ἄκουε δ' οὖν καὶ ἄλλον ἰσότιμον. Βελίτταν Ἀμιζώκου τούτου ἀνεψιόν· ὃς ἐπεὶ κατασπασθέντα ἐκ τοῦ ἵππου ὑπὸ λέοντος εἶδε Βάσθην τὸν φίλον — ἅμα δὲ ἔτυχον θηρῶντες — καὶ ἦδη ὁ λέων περιπλακεῖς αὐτῷ ἐνεπεφύκει τῷ λαιμῷ καὶ τοῖς ὄνυξιν ἐσπάραττε, καταπηδήσας καὶ αὐτὸς ἐπίπτεϊ κατόπιν τῷ θηρίῳ καὶ περιέσπα, πρὸς ἑαυτὸν παροξύνων καὶ μετάρων καὶ διὰ τῶν ὀδόντων μεταξὺ διεύρων τοὺς δακτύλους καὶ τὸν Βάσθην, ὡς οἶόν τε ἦν, ὑπεξελεῖν πειρώμενος τοῦ δῆγματος· ἄχρι δὲ ὁ λέων ἀφείς ἐκείνον ἠμίθνητα ἦδη ἐπὶ τὸν Βελίτταν ἀπεστράφη καὶ συμπλακεῖς ἀπέκτεινε κακείνον· ὁ δὲ ἀποθνήσκων τὸ γοῦν τοσοῦτον ἔφθη πατάξας τῷ ἀκινάκῃ τὸν λέοντα εἰς τὸ στέρον. ὥστε ἅμα πάντες ἀπέθανον, καὶ ἡμεῖς 551 ἐθάψαμεν αὐτοὺς δύο τάφους ἀναχῶσαντες πλησίον, ἓνα μὲν τῶν φίλων, ἓνα δὲ καταντικρὺ τοῦ λέοντος.

44. Τρίτην δέ σοι διηγήσομαι, ὦ Μνήσιππε, τὴν Μακέντου φιλίαν καὶ Λογχάτου καὶ Ἀρσακόμα. ὁ γὰρ Ἀρσακόμας οὗτος ἠράσθη Μαζαίας τῆς Λευκάνορος τοῦ βασιλεύσαντος ἐν Βοσπόρῳ, ὅποτε ἐπρέσβειεν ὑπὲρ τοῦ

δασμοῦ, ὃν οἱ Βοσπορανοὶ ἀεὶ φέροντες ἡμῖν τότε ἤδη
 τρίτον μῆνα ὑπερήμεροι ἐγεγένητο. ἐν τῷ δείπνῳ οὖν
 ἰδὼν τὴν Μαζαίαν μεγάλην καὶ καλὴν παρθένον ἦρα καὶ
 πονήρως εἶχε. τὰ μὲν οὖν περὶ τῶν φόρων διεπέπρακτο
 ἤδη καὶ ἐχρημάτιζε αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καὶ εἰστία ἤδη αὐ-
 τὸν ἀποπέμπων. ἔθος δὲ ἐστὶν ἐν Βοσπόρῳ, τοὺς μνη-
 στῆρας ἐπὶ τῷ δείπνῳ αἰτεῖν τὰς κόρας καὶ λέγειν, οὔτινες
 ὄντες ἀξιούσι καταδεχθῆναι ἐπὶ τὸν γάμον. καὶ δὴ καὶ
 τότε ἔτυχον ἐν τῷ δείπνῳ πολλοὶ μνηστῆρες παρόντες,
 βασιλεῖς καὶ βασιλέων παῖδες, καὶ Τιγραπάτης ἦν ὁ Λα-
 ζῶν δυνάστης καὶ Ἀδύρμαχος ὁ Μαχλυνηῆς ἄρχων καὶ
 ἄλλοι πολλοί. δεῖ δὲ τῶν μνηστήρων ἕκαστον προσαγγεί-
 λαντα ἑαυτὸν, διότι μνηστευσόμενος ἦκει, δειπνεῖν ἐν
 τοῖς ἄλλοις κατακείμενον ἐφ' ἡσυχίας· ἐπὰν δὲ παύσων-
 ται δειπνοῦντες, αἰτήσαντα φιάλην ἐπισπεῖσαι κατὰ τῆς 552
 τραπέζης καὶ μνηστεύεσθαι τὴν παῖδα πολλὰ ἐπαινοῦντα
 ἑαυτὸν, ὡς τις ἢ γένους ἢ πλούτου ἢ δυνάμεως ἔχει.
 45. πολλῶν οὖν κατὰ τόνδε τὸν νόμον σπείσαντων καὶ
 αἰτησάντων καὶ βασιλείας καὶ πλούτους καταριθμησαμέ-
 νων τελευταῖος ὁ Ἀρσακόμας αἰτήσας τὴν φιάλην οὐκ
 ἔσπεισεν — οὐ γὰρ ἔθος ἡμῖν ἐκχεῖν τὸν οἶνον, ἀλλὰ ὕβρις
 εἶναι δοκεῖ τοῦτο εἰς τὸν θεόν — πινὼν δὲ ἀμυστί, Δός
 μοι, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, τὴν θυγατέρα σου Μαζαίαν γυ-
 ναῖκα ἔχειν πολὺ ἐπιτηδειότερῳ τούτων ὄντι ὁπόσα γε
 ἐπὶ τῷ πλούτῳ καὶ τοῖς κτήμασι. τοῦ δὲ Λευκάνορος θαυ-
 μάσαντος — ἠπίστατο γὰρ πένητα τὸν Ἀρσακόμαν καὶ
 Σκυθῶν τῶν πολλῶν — καὶ ἐρομένου, Πόσα δὲ βοσκή-
 ματα ἢ πόσας ἀμάξας ἔχεις, ὦ Ἀρσακόμα; ταῦτα γὰρ
 ὑμεῖς πλουτεῖτε· Ἄλλ' οὐχ ἀμάξας, ἔφη, ἔχω οὐδὲ ἀγέ-
 λας, ἀλλ' εἰσὶ μοι δύο φίλοι καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ οἴοι οὐκ
 ἄλλῳ Σκυθῶν. τότε μὲν οὖν ἐγελάσθη ἐπὶ τούτοις καὶ
 παρώφθη καὶ μεθύειν ἔδοξεν. ἔωθεν δὲ προκριθεὶς τῶν

ἄλλων Ἀδύρμαχος ἐμελλεν ἀπάξειν τὴν νύμφην εἰς τὴν Μαιῶτιν παρὰ τοὺς Μάχλυας. 46. ὁ δὲ Ἀρσακόμας ἐπανελθὼν οἰκαδε μηνύει τοῖς φίλοις ὡς ἀτιμασθεῖη ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ γελασθεῖη ἐν τῷ συμποσίῳ πένης εἶναι δόξας. Καίτοι, ἔφη, ἐγὼ διηγησάμην αὐτῷ τὸν πλοῦτον. ὁπόσος ἐστί μοι, ὑμᾶς, ὦ Λογχάτα καὶ Μακέντα, καὶ τὴν εὐνοίαν τὴν ὑμετέραν πολὺ ἀμείνω καὶ βεβαιότεραν τῆς Βοσπορανῶν δυνάμεως. ἀλλ' ἐμοῦ ταῦτα διεξιόντος ἡμᾶς
 553 μὲν ἐχλεύαζε καὶ κατεφρόνει, Ἀδυρμάχῳ δὲ τῷ Μάχλυι παρέδωκεν ἀπάγειν τὴν νύμφην, ὅτι χρυσᾶς τε φιάλας ἐλέγετο ἔχειν δέκα καὶ ἀμάξας τετρακλίτους ὄγδοῦντα καὶ πρόβατα καὶ βοῦς πολλούς. οὕτως ἄρα προετίμησεν ἀνδρῶν ἀγαθῶν βοσκήματα πολλὰ καὶ ἐκπώματα περιεργα καὶ ἀμάξας βαρείας. Ἐγὼ δέ, ὦ φίλοι, δι' ἀμφοτέρα ἀνιώμαι, καὶ γὰρ ἐρῶ τῆς Μαζαίας καὶ ἡ ὕβρις ἐν τοσοῦτοις ἀνθρώποις οὐ μετρίως μου καθίκετο, οἶμαι δὲ καὶ ὑμᾶς ἐπ' ἴσης ἠδικῆσθαι· τὸ γὰρ τρίτον μετὴν ἐκάστω ὑμῶν τῆς ἀτιμίας. εἴ γε οὕτω βιοῦμεν ὡς ἀφ' οὐ συνεληλύθαμεν εἰς ἀνθρώπος ὄντες καὶ τὰ αὐτὰ ἀνιώμενοι καὶ τὰ αὐτὰ χαίροντες. Οὐ μόνον, ἐπεῖπεν ὁ Λογχάτης, ἀλλὰ ἕκαστος ἡμῶν ὄλος ὕβρισται, ὅποτε σὺ τοιαῦτα ἔπαθες. 47. Πῶς οὖν, ὁ Μακέντης ἔφη, χρησόμεθα τοῖς παροῦσι; Διελώμεθα, ἔφη ὁ Λογχάτης, τὸ ἔργον· καὶ ἐγὼ μὲν ὑπισχνοῦμαι Ἀρσακόμα τὴν κεφαλὴν κομιεῖν τοῦ Λευκάνορος, σὲ δὲ χρὴ τὴν νύμφην ἐπανάγειν αὐτῷ. Οὕτω γινέσθω, ἔφη. σὺ δέ, ὦ Ἀρσακόμα, ἐν τοσοῦτω — εἰκὸς γὰρ καὶ στρατιᾶς καὶ πολέμου τὸ μετὰ τοῦτο δεήσειν ἡμᾶς — αὐτοῦ περιμένων συνάγειρε καὶ παρασκεύαζε ὄπλα καὶ ἵππους καὶ τὴν ἄλλην δύναμιν ὡς πλείστην. ῥᾶστα δ' ἂν πολλοὺς προσαγάγοις αὐτός τε ἀγαθὸς ὦν καὶ ἡμῖν οὐκ ὀλίγων ὄντων οἰκείων, μάλιστα δὲ εἰ καθέξοιο ἐπὶ τῆς βύρσης τοῦ βοός. ἔδοξε ταῦτα, καὶ

ὁ μὲν ἐχώρει ὡς εἶχεν εὐθύς ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου ὁ Λογχά-
 τῆς, ὁ Μακέντης δὲ ἐπὶ τοὺς Μάχλυας, ἰππότης ἐκάτερος, 554
 ὁ δὲ Ἄρσακόμας οἴκοι μένων τοῖς τε ἡλικιώταις διελέ-
 γετο καὶ ὥπλιζε δύναμιν παρὰ τῶν οἰκειῶν, τέλος δὲ καὶ
 ἐπὶ τῆς βύρσης ἐκαθέζετο. 48. τὸ δὲ ἔθος ἡμῖν τὸ περὶ
 τὴν βύρσαν οὕτως ἔχει· ἐπειδὴν ἀδικηθεῖς τις πρὸς ἐτέ-
 ρου ἀμύνασθαι βουλόμενος ἴδη καθ' ἑαυτὸν οὐκ ἀξιό-
 μαχος ὢν, βοῦν ἱερεύσας τὰ μὲν κρέα κατακόψας ἤψη-
 σεν, αὐτὸς δὲ ἐκπετάσας χαμαὶ τὴν βύρσαν κάθηται ἐπ'
 αὐτῆς εἰς τοῦπίσω παραγαγὼν τὴν χεῖρα ὡσπερ οἱ ἐκ τῶν
 ἀγκώνων δεδεμένοι. καὶ τοῦτό ἐστιν ἡμῖν ἡ μεγίστη ἰκε-
 τηρία. παρακειμένων δὲ τῶν κρεῶν τοῦ βοῦς προσιόντες
 οἱ οἰκεῖοι καὶ τῶν ἄλλων ὁ βουλόμενος μοῖραν ἕκαστος
 λαβὼν ἐπιβὰς τῇ βύρσῃ τὸν δεξιὸν πόδα ὑπισχνεῖται κατὰ
 δύναμιν, ὁ μὲν πέντε ἰππέας παρέξειν ἀσίτους καὶ ἀμί-
 σθους, ὁ δὲ δέκα, ὁ δὲ πλείους, ὁ δὲ ὀπλίτας ἢ πεζοὺς
 ὅπόσους ἂν δύνηται, ὁ δὲ μόνον ἑαυτὸν ὁ πενέστατος.
 ἀθροίζεται οὖν ἐπὶ τῆς βύρσης πολὺ πλῆθος ἐνίοτε καὶ
 τὸ τοιοῦτον σύνταγμα βεβαιότατόν τε ἐστὶ συμφεῖναι καὶ
 ἀπρόσμαχον τοῖς ἐχθροῖς ἅτε καὶ ἔνορκον ὄν· τὸ γὰρ ἐπι-
 βῆναι τῆς βύρσης ὄρκος ἐστίν. ὁ μὲν οὖν Ἄρσακόμας
 ἐν τούτοις ἦν. καὶ ἠθροίσθησαν αὐτῷ ἰππεῖς μὲν ἀμφὶ
 τοὺς πεντακισχιλίους, ὀπλίται δὲ καὶ πεζοὶ συναμφοτέροι
 δισμύριοι. 49. ὁ δὲ Λογχάτης ἀγνοούμενος παρελθὼν ἐς 555
 τὸν Βόσπορον προσέρχεται τῷ βασιλεῖ διοικουμένῳ τι τῆς
 ἀρχῆς καὶ φησὶν ἠέκειν μὲν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Σκυθῶν,
 ἰδίᾳ δὲ αὐτῷ μεγάλα πράγματα κομίζων. τοῦ δὲ λέγειν
 κελεύσαντος, Οἱ μὲν Σκύθαι, φησί, τὰ κοινὰ ταῦτα καὶ
 τὰ καθ' ἡμέραν ἀξιούσι. μὴ ὑπερβαίνειν τοὺς νομέας
 ὑμῶν ἐς τὸ πεδίον, ἀλλὰ μέχρη τοῦ τραχῶνος νέμειν· τοὺς
 δὲ ληστὰς οὓς αἰτιασθε ὡς κατατρέχοντα ὑμῶν τὴν χώ-
 ραν, οὐ φασὶν ἀπὸ κοινῆς γνώμης ἐκπέμπεσθαι, ἀλλὰ

ἰδίᾳ ἕκαστον ἐπὶ τῷ κέρδει κλωπεύειν· εἰ δέ τις ἀλίσκει-
 το, αὐτὸν σὲ κύριον εἶναι κολάζειν· ταῦτα μὲν ἐκεῖνοι
 ἐπεστάλκασιν. 50. ἐγὼ δὲ μηνύσω σοι μεγάλην ἔφοδον
 ἔσομένην ἐφ' ὑμᾶς ὑπ' Ἀρσακόμα τοῦ Μαριάντα, ὃς
 ἐπρέσβευε πρόην παρὰ σὲ καί, οἶμαι, διότι αἰτήσας τὴν
 θυγατέρα οὐκ ἔτυχε παρὰ σοῦ, ἀγανακτεῖ καὶ ἐπὶ τῆς
 βύρσης ἐβδόμην ἤδη ἡμέραν κάθηται καὶ συνηκται στρα-
 τὸς οὐκ ὀλίγος αὐτῷ. Ἦκουσα, ἔφη ὁ Λευκάνωρ, καὶ αὐ-
 τὸς ἀθροίζεσθαι δύναμιν ἀπὸ βύρσης, ὅτι δὲ ἐφ' ἡμᾶς
 συνίσταται καὶ ὅτι Ἀρσακόμας ἐστὶν ὁ ἐλαύνων, ἠγνούουν.
 Ἄλλ' ἐπὶ σέ. ἔφη ὁ Λογχάτης, ἡ παρασκευή· ἐμοὶ δὲ
 ἐχθρὸς ὁ Ἀρσακόμας ἐστί. καὶ ἄχθεται διότι προτιμᾶμαι
 αὐτοῦ ὑπὸ τῶν γεραιτέρων καὶ ἀμείνων τὰ πάντα δοκῶ
 556 εἶναι· εἰ δέ μοι ὑπόσχοιο τὴν ἑτέραν σου θυγατέρα Βαρ-
 κέτιν, οὐδὲ τὰ ἄλλα ἀναξίω ὑμῶν ὄντι. οὐκ εἰς μακρὰν
 σοι ἦξω τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κομίζων. Ὑπισχροῦμαι, ἔφη
 ὁ βασιλεὺς, μάλα περιδεὴς γενόμενος· ἐγὼ γὰρ τὴν αἰ-
 τίαν τῆς ὀργῆς τῆς Ἀρσακόμα τὴν ἐπὶ τῷ γάμῳ καὶ ἄλ-
 λως ὑπέπτησεν ἀεὶ τοὺς Σκύθας. ὁ δὲ Λογχάτης. Ὁμο-
 σον, εἶπεν, ἢ μὴν φυλαξέιν τὰς συνθηκὰς, μηδὲ ἀπαρ-
 νήσεσθαι. τότε ἤδη τούτων γινομένων καὶ ἐπεὶ ἀνατεί-
 νας εἰς τὸν οὐρανὸν ἠθέλεν ὀμνυεῖν, Μὴ σὺ γε ἐνταῦθα,
 εἶπε, μὴ καὶ τις ὑπὶδῆται τῶν ὀρώρων ἐφ' ὅτῳ ὀρκω-
 μοτοῦμεν, ἀλλ' εἰς τὸ ἱερόν τοῦ Ἄρεος τουτὶ εἰσελθόν-
 τες, ἐπικλεισάμενοι τὰς θύρας ὀμνυόμεν. ἀκουσάτω δὲ
 μηδεὶς· εἰ γὰρ τι τούτων πύθοιτο Ἀρσακόμας, δέδια μὴ
 προθύσῃται με τοῦ πολέμου χεῖρα οὐ μικρὰν ἤδη περι-
 βεβλημένος. Εἰσιώμεν, ἔφη ὁ βασιλεὺς, ὑμεῖς δὲ ἀπο-
 στητε ὅτι πορρωτάτω· μηδεὶς δὲ παρέστω ἐς τὸν νεῶν,
 ὄντινα μὴ ἐγὼ καλέσω. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν εἰσηλθόν, οἱ δο-
 ρυφόροι δὲ ἀπέστησαν, σπασάμενος τὸν ἀκινάκην ἐπι-
 σχῶν τῇ ἑτέρᾳ τὸ στόμα, ὡς μὴ βοήσῃε, παῖει παρὰ τοῖ

μαστόν, εἶτα ἀποτεμῶν τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τῇ χλαμύδι ἔχων ἐξήκει, μεταξὺ διαλεγόμενος δῆθεν αὐτῶ καὶ διὰ ταχέων ἤξειν λέγων, ὡς δὴ ἐπὶ τι πεμφθεὶς ὑπ' ἐκείνου. καὶ οὕτως ἐπὶ τὸν τόπον ἀφικόμενος, ἔνθα καταδεδεμένον καταλελοίπει τὸν ἵππον, ἀναβὰς ἀφιππάσατο εἰς τὴν Σκυθίαν. δίωξις δὲ οὐκ ἐγένετο αὐτοῦ, ἐπὶ πολὺ ἀγνοησάντων τὸ γεγονός τῶν Βοσπορανῶν, καὶ ὅτε ἔγνωσαν, ὑπὲρ τῆς βασιλείας στασιαζόντων. 51. ταῦτα μὲν ὁ Λογχατῆς ἔπραξε καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ἀπεπλήρωσε τῷ Ἀρσάκῳ παραδοὺς τὴν κεφαλὴν τοῦ Λευκάνορος. ὁ Μακέντης δὲ καθ' ὁδὸν ἀκούσας τὰ ἐν Βοσπόρῳ γενόμενα ἤκεν ἐς τοὺς Μάχλους καὶ πρῶτος ἀγγείλας αὐτοῖς τὸν φόνον τοῦ βασιλέως, Ἡ πόλις δέ, ἔφη, ὦ Ἀδύρμαχε, σὲ γαμβρὸν ὄντα ἐπὶ τὴν βασιλείαν καλεῖ· ὥστε σὺ μὲν προελάσας παραλάμβανε τὴν ἀρχήν, τεταραγμένοις τοῖς πράγμασιν ἐπιφανείς· ἡ κόρη δὲ σοι κατόπιν ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν ἐπέσθω· ῥᾶον γὰρ οὕτως προσάξει Βοσπορανῶν τοὺς πολλοὺς ἰδόντας τὴν Λευκάνορος θυγατέρα. ἐγὼ δὲ Ἀλανός τέ εἰμι καὶ τῇ παιδί ταύτῃ συγγενῆς μητρόθεν· παρ' ἡμῶν γὰρ οὐσαν τὴν Μάστειραν ἠγάγετο ὁ Λευκάνωρ· καὶ νῦν σοι ἤκω παρὰ τῶν τῆς Μαστείρας ἀδελφῶν τῶν ἐν Ἀλανία παρακελευομένων ὅτι τάχιστα ἐλαύνειν ἐπὶ τὸν Βόσπορον καὶ μὴ περιδεῖν ὡς Εὐβίοτον περιελθούσαν τὴν ἀρχήν, ὃς ἀδελφὸς ὢν νόθος Λευκάνορος Σκύθαις μὲν αἰεὶ φίλος ἐστίν, Ἀλανοῖς δὲ ἀπέχθεται. ταῦτα δὲ ἔλεγεν ὁ Μακέντης ὁμόσκενος καὶ ὁμόγλωττος τοῖς Ἀλανοῖς ὢν· κοινὰ γὰρ ταῦτα Ἀλανοῖς καὶ Σκύθαις, πλὴν ὅτι οὐ πάνυ κομῶσιν οἱ Ἀλανοὶ ὥσπερ οἱ Σκύθαι. ἀλλὰ ὁ Μακέντης καὶ τοῦτο εἴκαστο αὐτοῖς καὶ ἀποκεκάρκει τῆς κόμης ὀπόσον εἰκὸς ἦν ἔλαττον κομᾶν τὸν Ἀλανὸν τοῦ Σκύθου· ὥστε ἐπιστεύετο διὰ ταῦτα Μαστείρας καὶ Μαζαίας συγγενῆς εἶναι. 52. Καὶ νῦν, ἔφη, ὦ Ἀδύρ-

μαχε, ἐλαύνειν ἔτοιμος ἅμα σοι ἐπὶ τὸν Βόσπορον. ἦν ἐθέλης, μένειν τε. εἰ δέοι, καὶ τὴν παῖδα ἄγειν. Τοῦτο, ἔφη, καὶ μᾶλλον, ὁ Ἀδύρμαχος, ἐθελήσαιμ' ἄν, ἀφ' αἵ-

558 ματος ὄντα σε Μαζαίαν ἄγειν. ἦν μὲν γὰρ ἅμα ἡμῖν ἵης ἐπὶ τὸν Βόσπορον, ἵππεϊ ἐνὶ πλείους ἂν γενοίμεθα· εἰ δέ μοι τὴν γυναῖκα ἄγοις, ἀντὶ πολλῶν ἂν γένοιο. ταῦτα ἐγένετο· καὶ ὁ μὲν ἀπήλαυσε παραδούς τῷ Μακέντῃ ἄγειν τὴν Μαζαίαν παρθένου ἔτι οὔσαν. οὗ δὲ ἡμέρας μὲν ἐπὶ τῆς ἀμάξης ἤγειν αὐτήν, ἐπεὶ δὲ νύξ κατέλαβεν, ἀναθέμενος ἐπὶ τὸν ἵππον — ἐτεθεραπεύκει δὲ ἓνα σφίσιν ἄλλον ἵππεά ἐπεσθαι — ἀναπηδήσας καὶ αὐτὸς οὐκέτι παρὰ τὴν Μαιῶτιν ἤλαυνεν, ἀλλ' ἀποτραπόμενος εἰς τὴν μεσόγειαν ἐν δεξιᾷ λαβὼν τὰ Μιτραίων ὄρη, διαναπαύων μεταξὺ τὴν παῖδα, τριταῖος ἐτέλεσεν ἐκ Μαχλύων εἰς Σκύθας. καὶ ὁ μὲν ἵππος αὐτῷ, ἐπειδὴ ἐπαύσατο τοῦ δρόμου, μικρὸν ἐπιστάς ἀποθνήσκει. 53. ὁ δὲ Μακέντης ἐγχειρίσας τὴν Μαζαίαν τῷ Ἀρσακόμα, Δέδεξο, εἶπε, καὶ παρ' ἐμοῦ τὴν ὑπόσχεσιν. τοῦ δὲ πρὸς τὸ ἀνέλπιστον τοῦ θεάματος καταπλαγέντος καὶ χάριν ὁμολογοῦντος, Παῦε, ἔφη ὁ Μακέντης, ἄλλον με ποιῶν σεαυτοῦ· τὸ γὰρ χάριν ἐμοὶ ὁμολογεῖν ἐφ' οἷς ἔπραξα τοῖσι τοιόνδε ἐστὶν ὥσπερ ἂν εἰ ἡ ἀριστερά μου χάριν εἰδείη τῇ δεξιᾷ, διότι τρωθεῖσάν ποτε αὐτήν ἐθεράπεισε καὶ φιλοφρονῶς ἐπεμελήθη καμνούσης. γελοῖα τοίνυν καὶ ἡμεῖς ἂν ποιοῖμεν, εἰ πάλαι ἀναμιχθέντες καὶ ὡς οἶόν τε ἦν εἰς ἓνα συνελθόντες ἔτι μέγα νομίζοιμεν εἶναι, εἰ τὸ μέρος ἡμῶν ἔπραξέ τι χρηστὸν ὑπὲρ ὅλου τοῦ σώματος· ὑπὲρ ἑαυτοῦ γὰρ

559 ἔπραττε μέρος ὄν τοῦ ὅλου ἐν πάσχοντος. οὕτως μὲν ὁ Μακέντης ἔφη τῷ Ἀρσακόμα χάριν ὁμολογήσαντι. 54. ὁ δὲ Ἀδύρμαχος ὡς ἤκουσε τὴν ἐπιβουλήν, εἰς μὲν τὸν Βόσπορον οὐκέτι ἤλθεν — ἤδη γὰρ Εὐβίωτος ἤρχεν ἐπικληθεὶς ἐκ Σαυροματῶν, παρ' οἷς διέτριβεν — εἰς δὲ τὴν

αὐτοῦ ἐπανελθὼν καὶ στρατιὰν πολλὴν συναγαγὼν διὰ τῆς ὄρεινῆς εἰσέβαλεν ἐς τὴν Σκυθίαν· καὶ ὁ Εὐβίотος οὐ μετὰ πολὺ καὶ οὗτος εἰσέπεσεν ἄγων πανδημει μὲν τοὺς Ἕλληνας, Ἀλανοὺς δὲ καὶ Σαυρομάτας ἐπικλήτους ἑκατέρους δισμυρίους· ἀναμίξαντες δὲ τὰ στρατεύματα ὁ Εὐβίотος καὶ ὁ Ἀδύρμαχος, ἐννέα μυριάδες ἅπαντες ἐγένοντο καὶ τούτων τὸ τρίτον ἵπποτοξόται. ἡμεῖς δὲ — καὶ γὰρ αὐτὸς μετέσχον τῆς ἐξόδου αὐτοῖς ἐπιδοὺς ἐν τῇ βύρσῃ τότε ἱππέας αὐτοτελεῖς ἑκατόν — οὐ πολλῶ ἔλαττον τῶν τρισμυρίων σὺν τοῖς ἱππεῦσιν ἀθροισθέντες ὑπεμεινομεν τὴν ἔφοδον· ἐστρατήγει δὲ ὁ Ἀρσακόμας, καὶ ἐπειδὴ προσιόντας εἶδομεν αὐτούς, ἀντεπήγομεν προεπαφέντες τὸ ἱππικόν. γεινομένης δὲ ἐπὶ πολὺ μάχης καρτερῶς ἐνεδίδου ἤδη τὰ ἡμέτερα καὶ παρεροήγγυτο ἡ φάλαγξ, καὶ τέλος εἰς δύο διεκόπη τὸ Σκυθικὸν ἅπαν, καὶ τὸ μὲν ὑπέφευγεν οὐ πάνυ σαφῶς ἠττημένοι, ἀλλ' ἀναχώρησις ἐδόκει ἢ φυγὴ· οὐδὲ γὰρ οἱ Ἀλανοὶ ἐτόλμων ἐπὶ πολὺ διώκειν· τὸ δὲ ἡμῖσιν, ὅπερ καὶ ἔλαττον, περισχόντες οἱ Ἀλανοὶ καὶ Μάχλυες ἔκοπτον πανταχόθεν ἀφθόως ἀφιέντες τῶν οἰστών καὶ ἀκουτίων, ὥστε πάνυ ἐπονοῦντο ἡμῶν οἱ περισχημένοι, καὶ ἤδη προῖεντο οἱ 560 πολλοὶ τὰ ὄπλα. 55. ἐν τούτοις δὲ καὶ ὁ Λογγάτης καὶ ὁ Μακέντης ἔτυχον ὄντες καὶ ἐτέτρωντο ἤδη προκινδυνεύοντες, ὁ μὲν στυρακίῳ εἰς τὸν μηρὸν ὁ Λογγάτης, ὁ Μακέντης δὲ πελέκει εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ κοντῶ εἰς τὸν ὦμον· ὅπερ αἰσθόμενος ὁ Ἀρσακόμας, ἐν ἡμῖν τοῖς ἄλλοις ὢν, δεινὸν ἠγησάμενος, εἰ ἄπεισι καταλιπὼν τοὺς φίλους, προσβαλὼν τοὺς μύωπας τῶ ἵππῳ ἐμβοήσας ἤλαυνε διὰ τῶν πολεμίων κοπίδα διηρημένος, ὥστε τοὺς Μάχλυας μηδὲ ὑποστῆναι τὸ ρόθιον τοῦ θυμοῦ, ἀλλὰ διαιρεθέντες ἔδωκαν αὐτῶ διεξελθεῖν. ὁ δὲ ἀνακτησάμενος τοὺς φίλους καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας παρακαλέσας

ᾠρησεν ἐπὶ τὸν Ἀδύρμαχον καὶ πατάξας τῇ κοπίδι παρὰ τὸν αὐχένα μέγρι τῆς ζώνης διέτεμε. πεσόντος δὲ ἐκείνου διελύθη τὸ Μαχλυκὸν ἅπαν καὶ τὸ Ἀλανικὸν οὐ μετὰ πολὺ καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τούτοις· ὥστε ἐκρατοῦμεν ἐξ ὑπαρχῆς ἡμεῖς καὶ ἐπεξήλθομεν ἂν ἐπὶ πολὺ κτείνοντες, εἰ μὴ τὸ ἔργον ἀφείλετο. εἰς δὲ τὴν ἐπιούσαν ἰκέται παρὰ τῶν πολεμίων ἤκουτες ἐδέοντο φιλίαν ποιεῖσθαι, Βοσπορανοὶ μὲν ὑποτελέσειν διπλάσιον τὸν δασμὸν ὑπισχνοῦμενοι, Μάχλυες δὲ ὀμήρους δώσειν ἔφασαν. οἱ 561 Ἀλανοὶ δὲ ἀντὶ τῆς ἐφόδου ἐκείνης Σινδιανοὺς ἡμῶν χειρώσασθαι ὑπέστησαν ἐκ πολλοῦ διεστῶτας. ἐπὶ τούτοις ἐπέισθημεν, δόξαν πολὺ πρότερον Ἀρσακόμα καὶ Λογγάτη· καὶ ἐγένετο εἰρήνη ἐκείνων προταρευόντων ἕκαστα.

Τοιαῦτα, ᾧ Μνήσιππε, τολμῶσι ποιεῖν Σκυθῶν ὑπὲρ τῶν φίλων.

56. ΜΝΗΣ. Πάνυ τραγικά, ᾧ Τόξσοι, καὶ μύθοις ὅμοια· καὶ ἵλεως μὲν ὁ Ἀκινάκης καὶ ὁ Ἄνεμος εἶεν, οἷς ᾠμοσας· εἰ γοῦν τις ἀπιστοίη αὐτοῖς, οὐ πάνυ μεμπτὸς εἶναι δόξειεν ἂν.

ΤΟΞ. Ἄλλ' ὄρα, ᾧ γενναῖε, μὴ φθόρος ὑμῶν ἢ ἀπιστία ἤ· πλὴν οὐκ ἐμὲ ἀποτρέψεις ἀπιστῶν καὶ ἄλλα τοιαῦτα εἰπεῖν ἃ οἶδα ὑπὸ Σκυθῶν γενόμενα.

ΜΝΗΣ. Μὴ μακρὰ μόνον, ᾧ ἄριστε, μηδὲ οὕτως ἀφέτοις χρώμενος τοῖς λόγοις· ὡς νῦν γε ἄνω καὶ κατω τὴν Σκυθίαν καὶ τὴν Μαχλυανὴν διαθέων καὶ εἰς τὸν Βόσπορον ἀπιῶν, εἴτ' ἐπαριῶν πάνυ μου κατεχρήσω τῇ οἰωπῇ.

ΤΟΞ. Πειστέον καὶ ταῦτά σοι τομοθετοῦντι καὶ διὰ βραχέων λεκτέον, μὴ καὶ κάμῃς ἡμῶν τῇ ἀκοῇ συμπεριροστῶν. 57. μᾶλλον δ' ἄκουσον, ἐμοὶ αὐτῷ οἷα φίλος, Σισίηνης τοῦνομα, ὑπηρέτησεν· ὅτε γὰρ Ἀθηναῖζε ἀπηρεῖ

οἰκοθεν ἐπιθυμία παιδείας τῆς Ἑλληνικῆς. κατέπλευσα
 ἐς Ἀμαστριν τῆν Ποντικὴν· ἐν προσβολῇ δὲ ἔστι τοῖς
 ἀπὸ Σκυθίας πλέουσιν οὐ πολὺ τῆς Καράμβεως ἀπέ- 562
 χουσα ἢ πόλις· εἶπετο δὲ ὁ Σισίννης ἐταῖρος ἐκ παιδὸς
 ὦν. ἡμεῖς μὲν οὖν καταγωγὴν τινα ἐπὶ τῷ λιμένι σκε-
 ψάμενοι καὶ τοῦ πλοίου εἰς αὐτὴν μετασκευασάμενοι
 ἠγοράζομεν, οὐδὲν πονηρὸν ὑφορώμενοι· ἐν τοσοῦτῳ
 δὲ κλωπῆς τινες ἀνασπάσαντες τὸ κλειστρὸν ἐκφέρουσιν
 ἅπαντα, ὡς μηδὲ τὰ εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν διαρκέσοντα
 καταλιπεῖν. ἐπανελθόντες οὖν οἴκαδε καὶ τὸ γεροντὸς μα-
 θόντες δικάζεσθαι μὲν τοῖς γείτοσι πολλοῖς οὖσιν ἢ τῷ
 ξένῳ οὐκ ἐδοκιμάζομεν, δεδιότες μὴ στυφοῦνται δόξω-
 μεν τοῖς πολλοῖς λέγοντες, ὡς ὑφείλετο ἡμῶν τις δαρει-
 κοὺς τετρακοσίους καὶ ἐσθῆτα πολλὴν καὶ δάπιδάς τινας
 καὶ τᾶλλα ὅποσα εἶχομεν. 58. ἐσκοπούμεθα δὲ περὶ τῶν
 παρόντων ὅ τι πράξομεν. ἄποροι παντάπασιν ἐν τῇ ἄλ-
 λοδαπῇ γενόμενοι· κάμοι μὲν ἐδόκει ὡς εἶχον αὐτοῦ πα-
 ραβύσαντα ἐς τὴν πλευρὰν τὸν ἀκινάκην ἀπελθεῖν τοῦ
 βίου πρὶν ἀγευνῆς τι ὑποστῆναι λιμῶ ἢ δίψει πιεσθέντα,
 ὁ δὲ Σισίννης παρεμυθεῖτο καὶ ἰκέτευσεν μηδὲν τοιοῦτον
 ποιεῖν· αὐτὸς γὰρ ἐπινοήσκειν ὅθεν ἔξομεν ἱκανῶς τὰς
 τροφάς. καὶ τότε μὲν ξύλα παρεκόμισεν ἐκ τοῦ λιμένος
 καὶ ἤκεν ἡμῖν ἀπὸ τοῦ μισθοῦ ἐπισιτισάμενος. ἔωθεν δὲ
 περιῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν εἶδε πομπὴν τινα, ὡς ἔφη, γεν-
 ναίων καὶ καλῶν νεανίσκων· μονομαχεῖν δὲ οὗτοι ἐπὶ
 μισθῷ ἀνδρολογηθέντες εἰς τρίτην ἡμέραν διαγωνιεῖσθαι 563
 ἔμελλον. καὶ δὴ τὸ πᾶν ὡς εἶχεν ἀμφ' αὐτοὺς πνυθόμε-
 νος, ἐλθὼν ὡς ἐμέ, Μηκέτι, ὦ Τόξαρι, ἔφη, πένητα σεαυ-
 τὸν λέγε, εἰς γὰρ τρίτην ἡμέραν πλούσιόν σε ἀποφανῶ.
 59. ταῦτα εἶπε, καὶ πονηρῶς τὸ μεταξὺ ἀποξήσαντες, ἐν-
 στάσης ἤδη τῆς θέας ἐθεώμεθα καὶ αὐτοί· παραλαβὼν
 γὰρ με ὡς ἐπὶ τερπνόν τι καὶ παράδοξον θέαμα τῶν Ἑλ-

ληνικῶν ἄγει εἰς τὸ θέατρον· καὶ καθίσαντες ἐωρῶμεν τὸ μὲν πρῶτον θηρία κατακοιτιζόμενα καὶ ὑπὸ κυνῶν διωκόμενα καὶ ἐπ' ἀνθρώπους δεδεμένους ἀφιέμενα κακούργους τινάς, ὡς εἰκάζομεν. ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθον οἱ μονομάχοι καὶ τινα παραγαγῶν ὁ κῆρυξ εὐμεγέθη νεανίσκου εἶπεν, ὅστις ἂν ἐθέλῃ τούτῳ μονομαχῆσαι, ἤκειν εἰς τὸ μέσον δραχμὰς ληψόμενον μυριάς μισθὸν τῆς μάχης, ἐνταῦθα ἐξανίσταται ὁ Σισίννης καὶ καταπηδήσας ὑπέστη μαχεῖσθαι καὶ τὰ ὄπλα ἤτει, καὶ τὸν μισθὸν λαβὼν τὰς μυριάς ἐμοὶ φέρων ἐνεχείρισε, καὶ Εἰ μὲν κρατήσαιοι, ὦ Τόξαρι, εἶπεν. ἅμα ἄπιμεν ἔχοντες τὰ ἀροῦντα. ἦν δὲ πέσω, θάψας με ὑποχώρει ὀπίσω ἐς Σκύθας. ἐγὼ μὲν ἐπὶ τούτοις ἐκώκνουν. 60. ὁ δὲ λαβὼν τὰ ὄπλα τὰ μὲν ἄλλα περιεδήσατο, τὸ κράνος δὲ οὐκ ἐπέθηκεν, ἀλλ' ἀπὸ γυμνῆς τῆς κεφαλῆς καταστάς ἐμάχετο· καὶ τὸ μὲν πρῶτον τιτρώ-

56+ σκεται αὐτὸς καμπύλῳ τῷ ξίφει ὑποτιμηθεὶς τὴν ἰγνύαν, ὥστε αἷμα ἔρρει πολὺ· ἐγὼ δὲ προετηθνήκειν ἤδη τῷ δέει· θρασύτερον δὲ ἐπιφερόμενον τηρήσας τὸν ἀντίπαλον παίει εἰς τὸ στέρον καὶ διήλασεν. ὥστε αὐτίκα ἐπεπτώκει πρὸ τοῦ ποδοῦν αὐτοῦ· ὁ δὲ κάμνων καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ τραύματος ἐπεκάθιξε τῷ νεκρῷ, καὶ μικροῦ δεῖν ἀφήκεν αὐτὸν ἢ ψυχῆ· ἀλλ' ἐγὼ προσδραμῶν ἀνέστησα καὶ παρεμυθησάμην. ἐπεὶ δὲ ἀφείτο ἤδη νεικικῶς, ἀράμενος αὐτὸν ἐκόμισα εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ ἐπὶ πολὺ θεραπευθεὶς ἐπέζησε μὲν καὶ ἔστι μέχοι νῦν ἐν Σκύθαις γήμας τὴν ἐμὴν ἀδελφὴν, χωλὸς δὲ ἔστιν ὅμως ἀπὸ τοῦ τραύματος. τοῦτο, ὦ Μιήσιππε, οὐκ ἐν Μάχλυσιν οὐδὲ ἐν Ἀλανία ἐγένετο, ὡς ἀμάρτυρον εἶναι καὶ ἀπιστεῖσθαι δύνασθαι, ἀλλὰ πολλοὶ πάρεισιν Ἀμαστριανῶν μεμνημένοι τῆς μάχης τοῦ Σισίννου.

61. Πέμπτον ἔτι σοι τὸ Ἀβαύχα ἔργον διηγησάμενος παύσομαι. ἤκέ ποτε οὗτος ὁ Ἀβαύχας εἰς τὴν Βορυσθε-

νιτῶν πόλιν ἐπαγόμενος καὶ γυναῖκα, ἧς ἦρα μάλιστα, καὶ παιδία δύο· τὸ μὲν ἐπιμαστιδίον ἄρρεν, τὸ δὲ ἕτερον κόρη ἐπτέτις ἦν· συναπεδήμει δὲ καὶ εταῖρος αὐτοῦ Γυνδάνης. οὗτος μὲν καὶ νοσῶν ἀπὸ τραύματος, ὃ ἐτέρωτο κατὰ τὴν ὁδὸν ὑπὸ ληστῶν ἐπιπεσόντων σφίσι· διαμα- 565 χόμενος γὰρ πρὸς αὐτοὺς ἐλεύνεται εἰς τὸν μηρόν, ὥστε οὐδὲ ἐστάναι ἐδύνατο ὑπὸ τῆς ὀδύνης. νύκτωρ δὲ καθενδόντων — ἔτυχον δὲ ἐν ὑπερφῶ τινὶ οἰκοῦντες — πυρκαϊὰ μεγάλη ἐξανίσταται καὶ πάντα περιεκλείετο καὶ περιεῖχεν ἢ φλόξ ἀπανταχόθεν τὴν οἰκίαν· ἐνταῦθα δὲ ἀνεγρόμενος ὁ Ἀβούχας καταλιπὼν τὰ παιδία κλαυθμυριζόμενα καὶ τὴν γυναῖκα ἐκκρεμαμένην ἀποσεισάμενος καὶ σώζειν αὐτὴν παρακελευσάμενος, ἀράμενος τὸν εταῖρον κατήλθε καὶ ἔφθη διεκπαίσας καθ' ὃ μηδέπω τελέως ἀπεκέκαυτο ὑπὸ τοῦ πυρός· ἡ γυνὴ δὲ φέρουσα τὸ βρέφος εἶπετο ἀκολουθεῖν κελεύσασα καὶ τὴν κόρην, ἡ δὲ ἡμίφλεκτος ἀφεῖσα τὸ παιδίον ἐκ τῆς ἀγκάλης μόλις διεπήδησε τὴν φλόγα καὶ ἡ παῖς σὺν αὐτῇ, παρὰ μικρὸν ἐλθοῦσα κἀκεῖνη ἀποθανεῖν. καὶ ἐπειδὴ ὠνείδισέ τις τὸν Ἀβούχαν ὕστερον, διότι προδοὺς τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναῖκα ὃ δὲ Γυνδάνην ἐξεκόμισεν, Ἀλλὰ παῖδας μὲν, ἔφη, καὶ αὐθις ποιήσασθαι μοι ῥάδιον καὶ ἄδηλον εἰ ἀγαθὸ ἐσονται οὗτοι, φίλον δὲ οὐκ ἂν εὔροισι ἄλλον ἐν πολλῶ χρόνῳ τοιοῦτον οἶος Γυνδάνης ἐστὶ πειρᾶν μοι πολλὴν τῆς εὐνοίας παρεσχημένος.

62. Εἵρηκα, ὦ Μνήσιππε, ἀπὸ πολλῶν πέντε τούτους προχειρισάμενος. ἤδη δὲ καιρὸς ἂν εἴη κερκίσθαι, ὁπότερον ἡμῶν ἢ τὴν γλώτταν ἢ τὴν δεξιὰν ἀποτετμη- 566 θθαι δέοι. τίς οὖν ὁ δικάσων ἐστίν;

ΜΝΗΣ. Οὐδὲ εἷς· οὐ γὰρ ἐκαθίσασμέν τινα δικαστήν τοῦ λόγου. ἀλλ' οἴσθα ὃ δράσομεν; ἐπειδὴ νῦν ἄσκοπα τετοξείκαμεν, αὐθις ἐλόμενοι δαιτητὴν ἄλλους

ἐπ' ἐκείνῳ εἰπόμεν φίλους, εἶτα ὅς ἂν ἤτιων γένηται, ἀποτετιμήσεται τότε ἢ ἐγὼ τὴν γλώττιαν ἢ σὺ τὴν δεξιάν. ἢ τοῦτο μὲν ἄγροικον, ἐπεὶ δὲ καὶ σὺ φιλίαν ἐπαινεῖν ἐδοξας, ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἠγοῦμαι ἀνθρώποις εἶναι τούτου κτῆμα ἄμεινον ἢ κάλλιον, τί οὐχὶ καὶ ἡμεῖς συνθέμενοι πρὸς ἡμᾶς αὐτούς φίλοι τε αὐτόθεν εἶναι καὶ εἰσαεῖ ἔσσεσθαι ἀγαπῶμεν ἄμφω νικήσαντες. τὰ μέγιστα ἄθλα προσλαβόντες, ἀντὶ μιᾶς γλώττης καὶ μιᾶς δεξιᾶς δύο ἑκάτερος ἐπικτησάμενοι καὶ προσέτι γε καὶ ὀφθαλμοὺς τέτταρας καὶ πόδας τέτταρας καὶ ὄλως διπλᾶ πάντα; τοιοῦτόν τι γὰρ ἐστὶ συνελθόντες δύο ἢ τρεῖς φίλοι, ὁποῖον τὸν Γηρουόνην οἱ γραφεῖς ἐνδείκνυται, ἄνθρωπον ἐξάχειρα καὶ τρικέφαλον· ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ τρεῖς ἐκεῖνοι ἦσαν ἅμα πράττοντες πάντα, ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον φίλους γε ὄντας.

567 63. ΤΟΞ. Εὐ λέγεις· καὶ οὕτω ποιῶμεν.

ΜΝΗΣ. Ἀλλὰ μήτε αἵματος, ὦ Τόξαρι, μήτε ἀκινυάκου δεώμεθα τὴν φιλίαν ἡμῖν βεβαιώσοντος· ὁ γὰρ λόγος ὁ παρῶν καὶ τὸ τῶν ὁμοίων ὀρέγεσθαι πολὺ πιστότερα τῆς κύλικος ἐκείνης ἣν πίνετε, ἐπεὶ τὰ γε τοιαῦτα οὐκ ἀνάγκης, ἀλλὰ γνώμης δεῖσθαι μοι δοκεῖ.

ΤΟΞ. Ἐπαινῶ ταῦτα, καὶ ἤδη ὤμεν φίλοι καὶ ξένοι, ἐμοὶ μὲν σὺ ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, ἐγὼ δὲ σοὶ εἰ ποτε ἐς τὴν Σκυθίαν ἀσίκαιο.

ΜΝΗΣ. Καὶ μὴν εὐ ἴσθι, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι καὶ ἐτι πορρωτέρω ἐλθεῖν. εἰ μέλλω τοιούτοις φίλοις ἐντεύξεσθαι οἶος σὺ, ὦ Τόξαρι, διεφάνης ἡμῖν ἀπὸ τῶν λόγων.

ΛΟΥΚΙΟΣ Η ΟΝΟΣ.

1. Ἀπῆειν ποτὲ ἐς Θετταλίαν· ἦν δέ μοι πατρικόν τι συμβόλαιον ἐκεῖ πρὸς ἄνθρωπον ἐπιχώριον· ἵππος δέ 568 με κατήγε καὶ τὰ σκεύη καὶ θεράπων ἠκολούθει εἷς. ἐπορευόμην οὖν τὴν προκειμένην ὁδόν· καὶ πῶς ἔτυχον καὶ ἄλλοι ἀπίοντες ἐς Ἴππατα πόλιν τῆς Θετταλίας, ἐκεῖθεν ὄντες· καὶ ἀλῶν ἐκοινωνοῦμεν, καὶ οὕτως ἐκείνην τὴν ἀργαλέαν ὁδὸν ἀνύσαντες πλησίον ἤδη τῆς πόλεως ἤμεν, κἀγὼ ἠρόμην τοὺς Θετταλοὺς, εἶπερ ἐπίστανται ἄνδρα οἰκοῦντα ἐς τὰ Ἴππατα, Ἴππαρχον τοῦνομα. γράμματα δὲ αὐτῷ ἐκόμιζον οἰκοθεν, ὥστε οἰκῆσαι παρ' αὐτῷ. οἱ δὲ αἰδέσθαι τὸν Ἴππαρχον τοῦτον ἔλεγον καὶ ὅπη τῆς πόλεως οἰκεῖ καὶ ὅτι ἀργύριον ἱκανὸν ἔχει καὶ ὅτι μίαν θεράπωναν τρέφει καὶ τὴν αὐτοῦ γαμετὴν μόναν· ἔστι γὰρ φιλαργυρώτατος δεινῶς. ἐπεὶ δὲ πλησίον τῆς πόλεως ἐγγύονεμεν, κῆπός τις ἦν καὶ ἔνδον οἰκίδιον ἀνεκτόν, ἔνθα 569 ὁ Ἴππαρχος ᾤκει. 2. οἱ μὲν οὖν ἀσπασάμενοί με ᾤχοντο, ἐγὼ δὲ κόπτω προσελθὼν τὴν θύραν, καὶ μόλις μὲν καὶ βραδέως, ὑπήκουσε δ' οὖν ἡ γυνή, εἶτα καὶ προῆλθεν. ἐγὼ μὲν ἠρόμην εἰ ἔνδον εἶη ὁ Ἴππαρχος· Ἐνδον, ἔφη· σὺ δὲ τίς ἢ τί βουλόμενος πυνθάνῃ; Γράμματα ἦκω κομίζων αὐτῷ παρὰ Δεκριανοῦ τοῦ Πατρέως σοφιστοῦ. Μεῖνόν με, ἔφη, αὐτοῦ, καὶ τὴν θύραν συγκλείσασα ᾤχετο εἰσω πάλιν· καὶ ποτε ἐξελθοῦσα κελεύει ἡμᾶς εἰσελθεῖν. κἀγὼ δὲ παρελθὼν εἰσω ἀσπάζομαι αὐτὸν καὶ τὰ γράμματα ἐπέδωκα. ἔτυχε δὲ ἐν ἀρχῇ δεῖπνου ὦν καὶ κατέκειτο ἐπὶ κλινιδίου στενοῦ, γυνή δὲ αὐτοῦ καθῆστο πλησίον, καὶ τράπεζα μηδὲν ἔχουσα παρέκειτο. ὁ δὲ ἐπειδὴ τοῖς γράμμασιν ἐνέτυχεν, Ἄλλ' ὁ μὲν φίλτατος 570 ἔμοι· ἔφη, καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐξοχώτατος Δεκριανὸς εὖ

ποιεῖ καὶ θαρρῶν πέμπει παρ' ἐμοὶ τοὺς ἐταίρους τοὺς ἑαυτοῦ· τὸ δὲ οἰκίδιον τὸ ἐμὸν ὄρας, ᾧ Λούκιε. ὡς ἔστι μικρὸν μὲν, ἀλλὰ εὐγνωμον τὸν οἰκοῦντα ἐνεργεῖν· ποιήσεις δὲ αὐτὸ σὺ μεγάλην οἰκίαν ἀνεξικάνκως οἰκήσας. καὶ καλεῖ τὴν παιδίσκην. Ὡ Παλαιστρα, δὸς τῷ ἐταίρῳ κοιτῶνα καὶ κατάθεθ' λαβοῦσα εἴ τι κομίζεις σκευῶς, εἶτα πέμπε αὐτὸν εἰς βαλανεῖον· οὐχὶ γὰρ μετρίαν ἐλήλυθεν ὁδόν. 3. ταῦτα εἰπόντος τὸ παιδισκάριον ἢ Παλαιστρα ἄγει με καὶ δείκνυσί μοι κάλλιστον οἰκημάτιον· καί, Σὺ μὲν, ἔφη, ἐπὶ ταύτης τῆς κλίτης κοιμήσῃ, τῷ δὲ παιδισοῦ σκιμπόδιον αὐτοῦ παραθήσω καὶ προσκεφάλαιον ἐπιθήσω. ταῦτα εἰπούσης ἡμεῖς ἀπήμιεν λουσόμενοι δόντες αὐτῇ κριθιδίων τιμὴν εἰς τὸν ἵππον· ἢ δὲ πάντα ἔφερε λαβοῦσα εἶσω καὶ κατέθηκεν. ἡμεῖς δὲ λουσάμενοι ἀναστρέψαντες εἶσω εὐθύς παρήλθομεν. καὶ ὁ Ἴππαρχός με δεξιωσάμενος ἐκέλευε συνανακλίνεσθαι μετ' αὐτοῦ. τὸ δὲ δεῖπνον οὐ σφόδρα λιτόν· ὁ δὲ οἶνος ἠδύς καὶ παλαιὸς ἦν. ἐπεὶ δὲ ἐδεδειπνήκαμεν, πότος ἦν καὶ λόγος οἶος ἐπὶ δεῖπνου ξένου, καὶ οὕτω τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ποτῶ δόντες ἐκοιμήθημεν. τῇ δ' ὑστεραία ὁ Ἴππαρχος ἤρετό με,

571 τίς μὲν ἔσται ἢ νῦν μοι ὁδὸς καὶ εἰ πάσαις ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ προσμενῶ. Ἄπειμι μὲν, ἔφη, ἐς Λάρισσαν, εἴκοι δὲ ἐνταῦθα διατρίψειν τριῶν ἢ πέντε ἡμερῶν. 4. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἦν σκῆψις· ἐπεθνήμονε δὲ σφόδρα μείνας ἐνταῦθα ἔξευρεῖν τινα τῶν μαγεύειν ἐπισταμένων γυναικῶν καὶ θεάσασθαι τι παράδοξον, ἢ πετόμενον ἀνθρώπων ἢ λιθούμενον. καὶ τῷ ἔρωτι τῆς θεᾶς ταύτης δοὺς ἑμαυτὸν περιήειν τὴν πόλιν. ἀπορῶν μὲν τῆς ἀρχῆς τοῦ ζητήματος, ὅμως δὲ περιήειν· καὶ τοῦτω γυναῖκα ὄρω προσιοῦσαν ἐτι νέαν, εὐπορομένην, ὅσον ἦν ἐκ τῆς ὁδοῦ συμβαλεῖν· ἱμάτια γὰρ ἀνθηρὰ καὶ παῖδες συχνοὶ καὶ χορσίον περιττόν. ὡς δὲ πλησιαίτερον γίγνομαι, προσα-

γορεύει με ἢ γυνή, καὶ ἀμείβομαι αὐτῇ ὁμοίως, καὶ φησίν, Ἐγὼ Ἄβροιά εἰμι, εἴ τινα τῆς σῆς μητρὸς φίλην ἀκούεις, καὶ ὑμᾶς δὲ τοὺς ἐξ ἐκείνης γενομένους φιλῶ ὥσπερ οὓς ἔτεκεν αὐτῇ· τί οὖν οὐχὶ παρ' ἐμοὶ καταλύεις, ὦ τέκνον; Ἀλλὰ σοὶ μὲν, ἔφην, πολλὴ χάρις, αἰδοῦμαι δὲ οὐδὲν ἀνδρὶ φίλῳ ἐγκαλῶν ἔπειτα φεύγων τὴν ἐκείνου οἰκίαν· ἀλλὰ τῇ γνώμῃ, ὦ φιλιτάτῃ, κατάγομαι παρὰ σοί. Ποῦ δέ, ἔφη, καὶ κατάγη; Παρὰ Ἰππάρχῳ. Τῷ φιλαργύρῳ; ἔφη. Μηδαμῶς, εἶπον, ὦ μῆτερ, τοῦτο εἶπης· λαμπρὸς γὰρ καὶ πολυτελεὴς γέγονεν εἰς ἐμέ, ὥστε καὶ ἐγκαλέσαι ἂν τις τῇ τρυφῇ. ἡ δὲ μειδιάσασα καὶ με τῆς χειρὸς λαβομένη ἄγει ἀπωτέρω καὶ λέγει πρὸς ἐμέ, Φυλάττου μοι, ἔφη, τὴν Ἰππάρχου γυναιῖκα πάσῃ μηχανῇ· μάγος γάρ ἐστι δεινὴ καὶ μάχλος καὶ πᾶσι τοῖς νέοις ἐπιβάλλει τὸν ὀφθαλμόν· καὶ εἰ μὴ τις ὑπακούσῃ αὐτῇ, τοῦτον τῇ τέχνῃ ἀμύνεται, καὶ πολλοὺς μετεμόρφωσεν εἰς ζῶα, τοὺς δὲ τέλεον ἀπώλεσε· σὺ δὲ καὶ νέος εἶ, τέκνον, καὶ καλός, ὥστε εὐθὺς ἀρέσαι γυναικί, καὶ ξένος, πρᾶγμα εὐκαταφρόνητον. 5. ἐγὼ δὲ πυθόμενος ὅτι τὸ πάλαι μοι ζητούμενον οἶκοι παρ' ἐμοὶ κάθηται, προσεΐχον οὐδὲν αὐτῇ ἔτι. ὡς δὲ ποτε ἀφείθην, ἀπήειν οἴκαδε λαλῶν πρὸς ἑμαυτὸν ἐν τῇ ὁδῷ, ἄγε δὴ σὺ ὁ φάσκων ἐπιθυμεῖν ταύτης τῆς παραδόξου θέας, ἔγειρέ μοι σεαυτὸν καὶ τέχνην εὗρισκε σοφὴν, ἣ τεύξῃ τούτων ὧν ἐρᾶς, καὶ ἐπὶ τὴν θεράπαιναν τὴν Παλαίστραν ἤδη ἀποδύου — τῆς γὰρ γυναικὸς τοῦ ξένου καὶ φίλου πόρρω ἴστασο — κἀπὶ ταύτης κυλιόμενος καὶ γυμναζόμενος καὶ ταύτῃ συμπλεκόμενος εὖ ἴσθι ὡς ῥαδίως γνώσῃ· δοῦλοι γὰρ τὰ δεσποτῶν ἐπίστανται καὶ καλὰ καὶ αἰσχροῖα. καὶ ταῦτα λέγων πρὸς ἑμαυτὸν εἰσήειν οἴκαδε. τὸν μὲν οὖν Ἰππαρχον οὐ κατέλαβον ἐν τῇ οἰκίᾳ οὐδὲ τὴν ἐκείνου γυναιῖκα, ἡ δὲ Παλαίστρα τῇ ἐστία παρηόρνευε δεῖπνον ἡμῖν εὐτρεπί-

ζουσα. 6. *κἀγὼ εὐθύς ἐνθεν ἐλὼν, Ὡς εὐρούθμως, ἔφην, ὦ καλὴ Παλαιστρα, τὴν πυγὴν τῇ χύτρα ὁμοῦ συμπεριφέρεις καὶ κλίνεις. ἡ δὲ ὀσφύς ἡμῖν ὑγρῶς ἐπικινεῖται. μακάριος ὅστις ἐνταῦθα ἐνεβάψατο. ἡ δὲ — σφόδρα γὰρ*
 574 *ἦν ἰταμὸν καὶ χαρίτων μεστὸν τὸ κοράσιον — Φεύγοις ἄν, εἶπεν, ὦ νεανίσκε, εἴ γε νοῦν ἔχοις καὶ ζῆν ἐθέλοις, ὡς πολλοῦ πυρὸς καὶ κνίσης μεστά· ἦν γὰρ αὐτοῦ μότου ἄψη, τραῦμα ἔχων πυρίκαντον αὐτοῦ μοι παρεδρεύσεις, θεραπεύσει δέ σε οὐδεὶς ἀλλ' οὐδὲ θεὸς ἰατρός, ἀλλ' ἡ κατακαύσασά σε μόνη ἐγώ. καὶ τὸ παραδοξότατον, ἐγὼ μὲν σε ποιήσω πλέον ποθεῖν, καὶ τῆς ἀπὸ τῆς θεραπείας ὀδύνης ἀρδόμενος αἰὲ ἀνθέξῃ καὶ οὐδὲ λίθοις βαλλόμενος τὴν γλυκεῖαν ὀδύνην φεύξῃ. τί γελαῖς; ἀκριβῆ βλέπεις ἀνθρωπομάγειρον· οὐ γὰρ μόνα ταῦτα φαῦλα ἐδώδιμα σκευάζω, ἀλλ' ἤδη τὸ μέγα τοῦτο καὶ καλόν, τὸν ἀνθρώπου. οἶδα ἔγωγε καὶ σφάττειν καὶ δέρειν καὶ κατακόπτειν. ἤδιστα δὲ τῶν σπλάγχνων αὐτῶν καὶ τῆς καρδίας ἄπιτομαι. Τοῦτο μὲν ὀρθῶς, ἔφην, λέγεις· καὶ γὰρ ἐμὲ πόρρωθεν καὶ μηδὲ ἐγγύς ὄντα οὐ κατακαύματι μὰ Δι' ἀλλὰ ὄλω ἐμπρησμῶ ἐπέθηκας, καὶ διὰ τῶν ὀμμάτων τῶν ἐμῶν τὸ σὸν μὴ φαινόμενον πῦρ κάτω ἐς τὰ σπλάγχνα*
 575 *τάμὰ ρίψασα φεύγεις. καὶ ταῦτα οὐδὲν ἀδικοῦντα· ὥστε πρὸς θεῶν ἴασαί με ταύταις αἷς λέγεις αὐτῇ ταῖς πικραῖς καὶ ἠδείαις θεραπείαις, καὶ με ἤδη ἀπεσφαγμένον λαβοῦσα δαῖρε, ὅπως αὐτῇ θέλεις. ἡ δὲ μέγα καὶ ἠδιστον ἐκ τούτου ἀνακαρχάσασα ἐμὴ τὸ λοιπὸν ἦν, καὶ συνέκειτο ἡμῖν, ὅπως, ἐπειδὴν κατακοιμίσῃ τοὺς δεσπότας, ἐλθῆ εἶσω παρ' ἐμὲ καὶ καθεινδήσῃ. 7. κάπειδ' ἀφίκετο ποτε ὁ Ἰππαρχος, λουσάμενοι ἐδειπνοῦμεν καὶ πότις ἦν συχνὸς ἡμῶν ὁμιλούντων· εἶτα τοῦ ὕπνου καταψευσάμενος ἀνίσταμαι καὶ ἔργω ἀπῆειν ἐνθα ὤκουν. πάντα δὲ τὰ ἐνδον εὐ παρεσκευάσιο· τῷ μὲν παιδί ἐξω ὑπέστρωτο, τράπεζα*

δὲ τῇ κλίνῃ παρεισηκεὶ ποτήριον ἔχουσα· καὶ οἶνος αὐτοῦ παρέκειτο καὶ ὕδωρ ἑτοιμον καὶ ψυχρὸν καὶ θερμὸν. πᾶσα δὲ ἦν αὕτη τῆς Παλαιστρας παρασκευή. τῶν δὲ στρωμάτων ῥόδα πολλὰ κατεπέπαστο, τὰ μὲν οὕτω γυμνὰ καθ' ἑαυτά, τὰ δὲ λελυμένα, τὰ δὲ στεφάνοις συμπλεγμένα. κἀγὼ τὸ συμπόσιον εὐρῶν ἑτοιμον ἔμενον τὸν συμπότην. 8. ἡ δὲ ἐπειδὴ κατέκλινε τὴν δέσποιναν, 576 σπουδῇ παρ' ἐμὲ ἤκε, καὶ ἦν εὐφροσύνη τὸν οἶνον ἡμῶν καὶ τὰ φιλήματα προπινόντων ἀλλήλοις. ὡς δὲ τῷ ποτῷ παρεσκευάσαμεν ἑαυτοὺς εὖ πρὸς τὴν νύκτα, λέγει πρὸς με ἡ Παλαιστρα· Τοῦτο μὲν δὴ πάντως δεῖ σε μνημονεύειν, ὃ νεανίσκε, ὅτι εἰς Παλαιστραν ἐμπέπτωκας, καὶ χρὴ σε νῦν ἐπιδειξαι εἰ γέγονας ἐν τοῖς ἐφήβοις γοργὸς καὶ παλαισμάτα πολλὰ ἔμαθές ποτε. Ἄλλ' οὐκ ἂν ἰδοῖς φεύγοντά με τὸν ἔλεγχον τοῦτον· ὥστε ἀπόδυσαι, καὶ ἤδη παλαίωμεν. ἡ δέ, Οὕτως· ἔφη, ὡς ἐγὼ θέλω, παρὰ σχου μοι τὴν ἐπίδειξιν· ἐγὼ μὲν νόμῳ διδασκάλου καὶ ἐπιστάτου τὰ ὀνόματα τῶν παλαισμάτων ὧν ἐθέλω εὐροῦσα ἐρῶ, σὺ δὲ ἑτοιμος γίνου ἐς τὸ ὑπακούειν καὶ ποιεῖν πᾶν τὸ κελευόμενον. Ἄλλ' ἐπίτατε, ἔφην, καὶ σκόπει ὅπως εὐχερῶς καὶ ὑγρῶς τὰ παλαισμάτα καὶ εὐτόνως ἔσται. 9. ἡ δὲ ἀποδυσασμένη τὴν ἐσθῆτα καὶ σταῖσα ὅλη γυμνὴ ἔνθεν ἤρξατο ἐπιτάττειν, Ὡ μειράκιον, ἐκδυσαι καὶ ἀλειψάμενος ἔνθεν ἐκ τοῦ μύρου συμπλέκου τῷ ἀνταγωνιστῇ· δύο μηρῶν σπάσας κλῖνον ὑπτίαν, 577 ἔπειτα ἀνώτερος ὑποβαλῶν διὰ μηρῶν καὶ διαστείλας αἰώρει καὶ τείνε ἄνω τὰ σκέλη, καὶ χαλάσας καὶ στήσας κολλῶ αὐτῷ καὶ παρεισελθὼν βάλε καὶ πρῶσας ρύσσε ἤδη πανταχοῦ ἕως πονέσῃ, καὶ ἡ ὀσφὺς ἰσχυέτω, εἶτα ἐξελκύσας κατὰ πλάτος διὰ βουβῶνος δῆξον, καὶ πάλιν συνῶθει εἰς τὸν τοῖχον, εἶτα τύπτε· ἐπειδὴν δὲ χάλασμα ἰδῆς, τότε ἤδη ἐπιβὰς ἄμμα κατ' ἰξύος δῆσας σύννεχε, καὶ

πειρῶ μὴ σπεύδειν, ἀλλ' ὀλίγον διακαρτερήσας σύντρεχε. ἤδη ἀπολέλυσαι. 10. κἀγὼ ἐπειδὴ ῥαδίως πάντα ὑπήκουσα καὶ εἰς τέλος ἡμῖν ἔληξε τὰ παλαίσματα, λέγω πρὸς τὴν Παλαίστραν ἅμα ἐπιγελάσας, ὦ διδάσκαλε, ὁρᾷς μὲν ὅπως εὐχερῶς καὶ εὐηκόως πεπάλαισταί μοι, σκόπει δέ, μὴ οὐκ ἐν κόσμῳ τὰ παλαίσματα ὑποβάλλης· ἄλλα γὰρ ἐξ ἄλλων ἐπιτάττεις. ἡ δὲ ἐπὶ κόρῃς πλήξασά με, ὦς φλύαρον, ἔφη, παρέλαβον τὸν μαθητὴν. σκόπει οὖν 578 μὴ πληγὰς ἔτι πλείους λάβῃς ἄλλα καὶ οὐ τὰ ἐπιταττόμενα παλαίων. καὶ ταῦτα εἰπούσα ἐπανίσταται καὶ θεραπεύσασα ἑαυτήν, Νῦν, ἔφη. δεῖξεις, εἶπερ νέος εἶ καὶ εὐτόνος παλαιστής καὶ εἰ ἐπίστασαι παλαίειν καὶ ποιεῖν τὰ ἀπὸ γονατίου. καὶ πεσοῦσα ἐπὶ τοῦ λέχους ἐς γόνυ, Ἄγε δὴ σὺ ὁ παλαιστής, ἔχεις τὰ μέσα, ὥστε τινάξας ὀξεῖαν ἐπίπρωσον καὶ βᾶθυνον. ψιλὸν ὁρᾷς αὐτοῦ παρακείμενον, τοῦτ' ἔχῃ· πρῶτον δὲ κατὰ λόγον. ὡς ἅμμα σφίγγε, εἶτα ἀνακλάσας ἔμβαλλε καὶ σύνεχε καὶ μὴ δίδου διάστημα. ἐὰν δὲ χαλᾷται, θάττον ἐπάρας ἀνώτερον μετάθες καὶ κρούσας κῦψον καὶ σκόπει ὅπως μὴ ἀνασπάσῃς θάττον ἢ κελουσθῆς, ἀλλὰ δὴ κυρτώσας πολὺ αὐτὸν ὑφελκε, καὶ ὑποβαλὼν κάτω αὐτίς τὴν παρεμβολὴν σύνεχε καὶ κινουῦ, εἶτα ἄφες αὐτόν· πέπτωκε γὰρ καὶ λέλινται καὶ ὕδωρ ὅλος ἐστι σοι ὁ ἀνταγωνιστής. ἐγὼ δὲ ἤδη μέγα ἀναγελῶν, Ἐθέλω, ἔφη, καὶ αὐτός, ὦ διδάσκαλε, παλαίσματα ὀλίγ' ἄττα ἐπιτάξαι. σὺ δὲ ὑπάκουσον ἐπαναστᾶσα καὶ κάθισον, εἶτα δοῦσα κατὰ χειρὸς παραψαι τὸ λοιπὸν καὶ καταμάττου, καί με πρὸς τοῦ Ἡρακλέους περιλαβοῦσα ἤδη κοιμῖσον.

11. Ἐν τοιαύταις ἡδοναῖς καὶ παιδιαῖς παλαισμάτων 679 ἀγωνιζόμενοι νυκτερινούς ἀγῶνας ἐστεφανοῦμεθα, καὶ ἦν πολλὴ μὲν ἐν τούτῳ τρυφή· ὥστε τῆς εἰς τὴν Λαοῖσσαν ὁδοῦ παντάπασιν ἐπιλελήσμην. καὶ ποτε ἐπὶ νοῦν

μοι ἤλθε τὸ μαθεῖν ὧν ἔνεκα ἤθλου, καὶ φημί προς αὐτήν, Ὡ φιλάτη. δεῖξόν μοι μαγγανεύουσαν ἢ μεταμορφουμένην τὴν δέσποιναν· πάλαι γὰρ τῆς παραδόξου ταύτης θεάς ἐπιθυμῶ. μᾶλλον δ' εἴ τι σὺ οἶδας, αὐτὴ μαγγάνευσον, ὥστε φανῆναί μοι ἄλλην ἐξ ἄλλης ὄψιν. οἶμαι δὲ καὶ σὲ οὐκ ἀπείρως τῆσδε τῆς τέχνης ἔχειν· τοῦτο δὲ οὐ παρ' ἐτέρου μαθὼν, ἀλλὰ παρὰ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς λαβὼν οἶδα, ἐπεὶ με τὸν πάλαι ἀδαμάντινον, ὡς ἔλεγον αἱ γυναῖκες, ἐς μηδεμίαν γυναῖκα τὰ ὄμματα ταῦτα ἐρωτικῶς ποτε ἐκτείναντα συλλαβοῦσα τῇ τέχνῃ ταύτῃ αἰχμάλωτον ἔχεις ἐρωτικῶ πολέμῳ ψυχαγωγούσα. ἢ δὲ Παλαίστρα, Παῦσαι, φησί, προσπαίζων. τίς γὰρ ὠδῆ δύναται μαγεῦσαι τὸν ἔρωτα, ὄντα τῆς τέχνης κύριον; ἐγὼ δέ, ὦ φίλτατε, τούτων μὲν οἶδα οὐδὲν μὰ τὴν κεφαλὴν τὴν σὴν καὶ τήνδε τὴν μακαρίαν εὐνήν· οὐδὲ γὰρ γράμματα ἔμαθον, καὶ ἡ δέσποινα βάσκανος οὔσα τυγχάνει εἰς τὴν αὐτῆς τέχνην· εἰ δέ μοι καιρὸς ἐπιτρέψοι, πειράσομαι παρασχεῖν σοι τὸ ἰδεῖν μεταμορφουμένην τὴν 580 κεκτημένην. καὶ τότε μὲν ἐπὶ τούτοις ἐκοιμήθημεν.

12. ἡμέραις δὲ ὕστερον οὐ πολλαῖς ἀγγέλλει πρὸς με ἡ Παλαίστρα ὡς ἡ δέσποινα αὐτῆς μέλλοι ὄρνις γενομένη πέτεσθαι πρὸς τὸν ἐρώμενον. καὶ γὰρ, Νῦν, ἔφη, ὁ καιρὸς, ὦ Παλαίστρα, τῆς εἰς ἐμὲ χάριτος, ἢ νῦν ἔχεις τὸν σαυτῆς ἰκέτην ἀναπαῦσαι πολυχρονίου ἐπιθυμίας. Θάρρει, ἔφη. κάπειδ' ἐσπέρα ἦν, ἄγει με λαβοῦσα πρὸς τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἔνθα ἐκεῖνοι ἐκάθευδον, καὶ κεύει με προσάγειν ὅπῃ τιμὴ τῆς θύρας λεπτῇ καὶ σκοπεῖν τὰ γινόμενα ἔνδον. ὁρῶ οὖν τὴν μὲν γυναῖκα ἀποδυομένην. εἶτα γυμνῇ τῷ λύχνῳ προσελθοῦσα καὶ χόνδρους δύο λαβοῦσα τὸν μὲν λιβανωτὸν τῷ πυρὶ τοῦ λύχνου ἐπέθηκε καὶ σταῖσα πολλὰ τοῦ λύχνου κατελάλησεν· εἶτα κιβώτιον ἀδρὸν ἀνοίξασα, πάνυ πολλὰς ἔχον πυξί-

δας ἐν αὐτῷ, ἐνθεν ἀναιρεῖται καὶ προφέρει μίαν· ἡ δὲ
 εἶχεν ἐμβεβλημένον ὅτι μὲν οὐκ οἶδα, τῆς δὲ ὄψεως αὐ-
 τῆς ἔνεκα ἔλαιον αὐτὸ ἐδόκουν εἶναι. ἐκ τούτου λαβοῦσα
 χρίεται ὅλη, ἀπὸ τῶν ὀνύχων ἀρξαμένη τῶν κάτω, καὶ
 ἄφνω πτερὰ ἐκφύεται αὐτῇ, καὶ ἡ ρὶν κερατίνη καὶ γρουπὴ
 581 ἐγένετο, καὶ τὰλλα δὲ ὅσα ὀρνίθων κτήματα καὶ σύμβολα
 πάντα εἶχε· καὶ ἦν ἄλλο οὐδὲν ἢ κόραξ νυκτερινός. ἐπεὶ
 δὲ εἶδεν ἑαυτὴν ἐπτερωμένην, κρώξασα δεινὸν καὶ οἶον
 ἐκείνο οἱ κόρακες, ἀναστᾶσα ὄχρητο πετομένη διὰ τῆς θυ-
 ρίδος. 13. ἐγὼ δὲ ὄναρ ἐκείνο οἰόμενος ὄραν τοῖς δακτύ-
 λοις τῶν ἑαυτοῦ βλεφάρων ἠπτόμην, οὐ πιστεύων τοῖς
 ἑμαυτοῦ ὀφθαλμοῖς οὔθ' ὅτι βλέπουσιν οὔθ' ὅτι ἐργη-
 γόρασιν. ὡς δὲ μόλις καὶ βραδέως ἐπέισθην ὅτι μὴ κα-
 θεύδω, ἐδεόμην τότε τῆς Παλαίστρας πτεροῦσαι κάμῃ
 καὶ χρίσασαν ἐξ ἐκείνου τοῦ φαρμάκου ἔασαι πέτεσθαι
 με· ἠβουλόμην γὰρ πείρα μαθεῖν εἰ μεταμορφωθεὶς ἐκ
 τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν ψυχὴν ὄρνις ἔσομαι. ἡ δὲ τὸ δω-
 μάτιον ὑπανοίξασα κομίζει τὴν πυξίδα. ἐγὼ δὲ σπεύδων
 ἤδη ἀποδύσας χρίω ὅλον ἑμαυτόν, καὶ ὄρνις μὲν οὐ γί-
 νομαι ὁ δυστυχής. ἀλλὰ μοι οὐρὰ ὀπισθεν ἐξῆλθε, καὶ
 οἱ δάκτυλοι πάντες ὄχρητο οὐκ οἶδ' ὅποι· ὄνυχας δὲ τοῖς
 πάντας τέσσαρας εἶχον, καὶ τούτους οὐδὲν ἄλλο ἢ ὄπλας.
 καὶ μοι αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες κτηνοῦς πόδες ἐγένοντο,
 καὶ τὰ ὦτα δὲ μακρὰ καὶ τὸ πρόσωπον μέγα. ἐπεὶ δὲ
 κύκλω περιεσκόπων. αὐτὸν ἐώρων ὄνον. φωνὴν δὲ ἀν-
 582 θρώπου ἐς τὸ μέμψασθαι τὴν Παλαίστραν οὐκέτι εἶχον.
 τὸ δὲ χεῖλος ἐκτείνας κάτω καὶ αὐτῷ δὴ τῷ σχήματι ὡς
 ὄνος ὑποβλέπων ἠτιώμην αὐτὴν, ὄση δυναμὶς, ὄνος ἀπὸ
 ὄρνιθος γενόμενος. 14. ἡ δὲ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ τυψα-
 μένη τὸ πρόσωπον, Τάλαιρα, εἶπεν, ἐγὼ, μέγα εἰργασμαι
 κακόν· σπεύσασα γὰρ ἤμαρτον ἐν τῇ ὁμοιότητι τῶν πι-
 ξίδων καὶ ἄλλην ἐλαβον οὐχὶ τὴν τὰ πτερὰ φρουσαν.

ἀλλὰ θάρρει μοι, ὦ φίλτατε· ῥάστη γὰρ ἡ τούτου θερα-
 πεία· ῥόδα γὰρ μόνα εἰ φάγοις, ἀποδύση μὲν αὐτίκα τὸ
 κτῆνος, τὸν δὲ ἐραστήν μοι τὸν ἐμὸν αὐτίς ἀποδώσεις.
 ἀλλὰ μοι, φίλτατε, τὴν μίαν νύκτα ταύτην ὑπόμεινον ἐν
 τῷ ὄνῳ, ὄρθρου δὲ δραμοῦσα οἶσω σοι ῥόδα καὶ φαγῶν
 λαθήσῃ. ταῦτα εἶπε καταψηλαφήσασά μου τὰ ὦτα καὶ τὸ
 λοιπὸν δέσμα. 15. ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἄλλα ὄνος ἤμην, τὰς δὲ
 φρένας καὶ τὸν νοῦν ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ Λούκιος, δίχα
 τῆς φωνῆς. πολλὰ οὖν κατ' ἐμαυτὸν μεμψάμενος τὴν
 Παλαίστραν ἐπὶ τῇ ἀμαρτίᾳ δακῶν τὸ χεῖλος ἀπήειν ἐνθα
 ἠπιστάμην ἐστῶτα τὸν ἐμαυτοῦ ἵππον καὶ ἄλλον ἀληθι-
 νὸν ὄνον τὸν Ἰππάρχου. οἱ δὲ αἰσθόμενοί με εἶσω παρ-
 οῖοντα, δεισαντες μὴ τοῦ χόρτου κοινωνὸς αὐτοῖς ἐπεισέρ-
 χομαι, τὰ ὦτα κατακλίναντες ἔτοιμοι ἦσαν τοῖς ποσὶν 583
 ἀμύνειν τῇ γαστρί· καὶ γὰρ συνεῖς πορρωτέρω ποι τῆς
 φάτνης ἀποχωρήσας ἐστῶς ἐγέλω, ὁ δὲ μοι γέλωσ ὀγκηθ-
 μὸς ἦν. ταῦτα δ' ἄρ' ἐνενοῦσιν πρὸς ἐμαυτόν· ὦ τῆς
 ἀκαίρου ταύτης περιεργίας. τί δέ, εἰ λύκος παρεισέλθοι
 ἢ ἄλλο τι θηρίου; κινδυνεύεται μοι μηδὲν κακὸν πεποιη-
 κότι διαφθαρῆναι. ταῦτα ἐννοῶν ἠγνούσων ὁ δυστυχῆς τὸ
 μέλλον κακόν. 16. ἐπεὶ γὰρ ἦν ἤδη νύξ βαθεῖα καὶ σιωπὴ
 πολλή καὶ ὕπνος ὁ γλυκύς, φοφεῖ μὲν ἕξωθεν ὁ τοῖχος
 ὡς διορυττόμενος, καὶ διωρύττετό γε, καὶ ὀπῆ ἤδη ἐγε-
 γόνει ἄνθρωπον δέξασθαι δυναμένη, καὶ εὐθύς ἄνθρω-
 πος ταύτη παρήει καὶ ἄλλος ὁμοίως, καὶ πολλοὶ ἔνδον
 ἦσαν καὶ πάντες εἶχον ξίφη. εἶτα καταδήσαντες ἔνδον ἐν
 τοῖς δωματίοις τὸν Ἰππαρχον καὶ τὴν Παλαίστραν καὶ τὸν
 ἐμὸν οἰκέτην ἀδεῶς ἤδη τὴν οἰκίαν ἐκένουν τὰ τε χρή-
 ματα καὶ τὰ ἱμάτια καὶ τὰ σκευὴ κομίζοντες ἕξω. ὡς δὲ
 οὐδὲν ἄλλο ἔνδον κατελείπετο, λαβόντες ἐμέ τε καὶ τὸν
 ἄλλον ὄνον καὶ τὸν ἵππον ἐπέσαξαν, ἔπειτα ὅσα ἐβάστα-
 σαν, ἐπικατέδησαν ἡμῖν. καὶ οὕτως μέγα ἄχθος φέροντας

584 ἡμᾶς ξύλοις παίοντες ἤλαυνον εἰς τὸ ὄρος ἀτρίπτω ὁδῷ
 φεύγειν πειρώμενοι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα κτήνη οὐκ ἔχω εἶ-
 πεῖν ὅ τι ἔπασχεν, ἐγὼ δὲ ἀνυπόδητος ἀσυνήθης ἀπιῶν
 πέτραις ὀξείαις ἐπιβαίνων, τοσαῦτα σκευή φέρων ἀπωλ-
 λύμην. καὶ πολλάκις προσέπταιον, καὶ οὐκ ἦν ἐξὸν κατα-
 πεσεῖν, καὶ εὐθύς ἄλλος ὀπισθεν κατὰ τῶν μηρῶν ἔπαιε
 ξύλω. ἐπεὶ δὲ πολλάκις ᾧ Καῖσαρ ἀναβοῆσαι ἐπεθύμουν,
 οὐδὲν ἄλλο ἢ ὠγκώμην, καὶ τὸ μὲν ᾧ μέγιστον καὶ εὐ-
 φωνότατον ἐβόων, τὸ δὲ Καῖσαρ οὐκ ἐπηκολούθει. ἀλλὰ
 μὴν καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἐτυπτόμην ὡς προδιδούς αὐτοὺς
 τῷ ὀγκηθμῷ. μαθὼν οὖν ὅτι ἄλλως ἐβόων, ἔργων σιγῇ
 προῖέναι καὶ κερδαίνειν τὸ μὴ παῖεσθαι. 17. ἐπὶ τούτῳ
 ἡμέρα τε ἦδη ἦν, καὶ ἡμεῖς ὄρη πολλὰ ἀναβεβήκειμεν,
 καὶ στόματα δὲ ἡμῶν δεσμῷ ἐπέιχετο, ὡς μὴ περιβοσκό-
 μενοι τὴν ὁδὸν εἰς τὸ ἄριστον ἀναλίσκοιμεν· ὥστε εἰς τὴν
 τότε καὶ ἔμεινα ὄνος. ἐπεὶ δὲ ἦν αὐτὸ τὸ μέσον τῆς ἡμέ-
 ρας, καταλύομεν εἰς τινα ἔπαυλιν συνήθων ἐκείνοις ἀν-
 θρώπων, ὅσον ἦν ἐκ τῶν γινομένων σκοπεῖν· καὶ γὰρ
 585 φιλήμασιν ἠσπάζοντο ἀλλήλους καὶ καταλύειν ἐκέλειον
 αὐτοὺς οἱ ἐν τῇ ἐπαύλει καὶ παρέθηκαν ἄριστον καὶ τοῖς
 κτήνεσιν ἡμῖν παρέβαλον κριθία. καὶ οἱ μὲν ἠρίστων,
 ἐγὼ δὲ ἐπείνων μὲν κακῶς· ἀλλ' ἐπειδὴ οὐπω τότε κρι-
 θὰς ὠμὰς ἠρίστηκειν, ἐσκοποῦμην ὅ τι καὶ καταφάγοιμι.
 ὄρῳ δὲ κῆπον αὐτοῦ ὀπίσω τῆς ἀνλῆς, καὶ εἶχε λάχανα
 πολλὰ καὶ καλὰ καὶ ῥόδα ὑπὲρ αὐτῶν ἐφαίνετο· καγὰ
 λαθῶν πάντας τοὺς εἶδον ἀσχολουμένους περὶ τὸ ἄρι-
 στον ἔρχομαι ἐπὶ τὸν κῆπον, τοῦτο μὲν ὠμῶν λαχανῶν
 ἐμπλησθησόμενος, τοῦτο δὲ τῶν ῥόδων ἕνεκα· ἐλογιζό-
 μην γὰρ ὅτι δῆθεν φαγῶν τῶν ἀνθέων παλιν ἄνθρωπος
 εἶσομαι. εἶτα ἐμβὰς εἰς τὸν κῆπον θριδάκων μὲν καὶ ῥα-
 φανίδων καὶ σελίνων, ὅσα ὠμὰ ἐσθίει ἄνθρωπος, ἐνε-
 πλησθην, τὰ δὲ ῥόδα ἐκεῖνα οὐκ ἦν ῥόδα ἀληθινὰ, τὰ δ'

ἦν ἐκ τῆς ἀγρίας δάφνης φνύμενα· ῥοδοδάφνην αὐτὰ καλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι, κακὸν ἄριστον ὄνω τοῦτο παντὶ καὶ ἵππῳ· φασι γὰρ τὸν φαγόντα ἀποθνήσκειν αὐτίκα.

18. ἐν τούτῳ ὁ κηπουρὸς αἰσθόμενος καὶ ξύλον ἀρπάσας, 586 εἰσελθὼν εἰς τὸν κῆπον καὶ τὸν πολέμιον ἰδὼν καὶ τῶν λαχάνων τὸν ὄλεθρον, ὥσπερ τις δυνάστης μισοπόνηρος κλέπτῃ λαβὼν οὕτω με συνέκοψε τῷ ξύλῳ, μήτε πλευρῶν φειδόμενος μήτε μηρῶν, καὶ μὴν καὶ τὰ ὠτά μου κατέκλασε καὶ τὸ πρόσωπόν μου συνέτριψε. ἐγὼ δὲ οὐκέτ' ἀνεχόμενος ἀπολακτίσας ἀμφοτέροις καὶ καταβαλὼν ὑπτίον ἐπὶ τῶν λαχάνων ἔφευγον ἄνω εἰς τὸ ὄρος. ὁ δὲ ἐπειδὴ εἶδε δρόμῳ ἀπιόντα, ἀνέκραγε λῦσαι τοὺς κύνας ἐπ' ἐμοί· οἱ δὲ κύνες πολλοὶ τε ἦσαν καὶ μεγάλοι καὶ ἄρκτοις μάχεσθαι ἱκανοί. ἔγνω ὅτι δὴ διασπᾶσονται με οὗτοι λαβόντες, καὶ ὀλίγον ἐκπεριελθὼν ἔκρινα τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, „παλινδρομησαι μᾶλλον ἢ κακῶς δραμεῖν.“ ὀπίσω οὖν ἀπήειν καὶ εἴσειμι αὐτίς εἰς τὴν ἔπαυλιν. οἱ δὲ τοὺς μὲν κύνας δρόμῳ ἐπιφερομένους ἐδέξαντο καὶ κατέδησαν, ἐμὲ δὲ παίοντες οὐ πρότερον ἀφήκαν πρὶν ἢ ὑπὸ τῆς ὀδύνης πάντα τὰ λάχανα κάτωθεν ἐξεμέσαι.

19. καὶ μὴν ὅτε ὀδοιπορεῖν ὥρα ἦν, τὰ βαρύτερα τῶν κλεμμάτων καὶ τὰ πλεῖστα ἐμοὶ ἐπέθηκαν· κάκειθεν τότε οὕτως ἐξελαύνομεν. ἐπεὶ δὲ ἀπηγόρευον ἤδη παιόμενός τε καὶ τῷ φορτίῳ ἀχθόμενος καὶ τὰς ὀπλάς ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐκτετριμμένος, ἔγνω αὐτοῦ καταπεσεῖν καὶ μηδ' ἂν ἀποσφάττωσί με ταῖς πληγαῖς, ἀναστῆναί ποτε, τοῦτο ἐλπί- 587 σας μέγα μοι ὄφελος ἔσεσθαι ἐκ τοῦ βουλευμάτος· ᾤθη γὰρ ὅτι πάντως ἠττώμενοι τὰ μὲν ἐμὰ σκευὴ διανεμοῦσι τῷ τε ἵππῳ καὶ τῷ ἡμιόνῳ, ἐμὲ δὲ αὐτοῦ ἐάσουσι κεῖσθαι τοῖς λύκοις. ἀλλὰ τις δαίμων βάσκανος συνεῖς τῶν ἐμῶν βουλευμάτων εἰς τούναντίον περιήνεγκεν· ὁ γὰρ ἕτερος ὄνος ἴσως ἐμοὶ τὰ αὐτὰ νοήσας πίπτει ἐν τῇ

ὁδῶ. οἱ δὲ τα μὲν πρῶτα ξύλῳ παίοντες ἀνασιῆσαι τὸν
 ἄθλιον ἐκέλευον, ὡς δὲ οὐδὲν ὑπήκουε ταῖς πληγαῖς, λα-
 βόντες αὐτὸν οἱ μὲν τῶν ὄτων, οἱ δὲ τῆς οὐρᾶς ἀνεγεί-
 ρειν ἐπειρῶντο· ὡς δὲ οὐδὲν ἤνυον, ἔκειτο δὲ ὡσπερ
 λίθος ἐν τῇ ὁδῷ ἀπηγορευκῶς, λογισάμενοι ἐν ἀλλήλοις
 ὅτι δὴ μάτην πονοῦσι καὶ τὸν χρόνον τῆς φυγῆς ἀναλί-
 σκουσιν, ὄνῳ νεκρῷ παρεδρεύοντες. τὰ μὲν σκευὴ πάντα
 ὅσα ἐκόμιζεν ἐκεῖνος, διανέμουσιν ἐμοί τε καὶ τῷ Ἰππῳ.
 τὸν δὲ ἄθλιον κοινωνὸν καὶ τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τῆς
 ἀχθοφορίας λαβόντες τῷ ξίφει ὑποτέμνουσιν ἐκ τῶν σκε-
 λῶν καὶ σπαίροντα ἔτι ὠθοῦσιν ἐς τὸν κρημνόν. ὁ δὲ
 ἀπῆει κάτω τὸν θάνατον ὀρχούμενος. 20. ἐγὼ δὲ ὄρων
 ἐν τῷ συνοδοιπόρῳ τῶν ἐμῶν βουλευμάτων τὸ τέλος,
 ἔγνω φέρειν εὐγενῶς τὰ ἐν ποσὶ καὶ προθύμως περι-
 πατεῖν, ἐλπίδας ἔχων πάντως ποτὲ ἐμπεσεῖσθαι εἰς τὰ
 ῥόδα κάκ τούτων εἰς ἐμαυτὸν ἀνασωθήσεσθαι· καὶ τῶν
 588 ληστῶν δὲ ἤκουον ὡς οὐκ εἶη ἔτι πολὺ τῆς ὁδοῦ λοιπόν.
 καὶ ὅτι καταμενοῦσιν ἔνθα καταλύσουσιν· ὥστε ταῦτα
 πάντα δρόμῳ ἐκομίζομεν, καὶ πρὸ τῆς ἐσπέρας ἤλθομεν
 εἰς τὰ οἰκεῖα. γραῦς δὲ γυνὴ ἔνδον καθῆστο, καὶ πῦρ
 πολὺ ἐκαίετο. οἱ δὲ πάντα ἐκεῖνα ἄπερ ἐτυγχάνομεν ἡμεῖς
 κομίζοντες, εἶδῶ κατέβηκαν. εἶτα ἤροτο τὴν γραῦν,
 Διὰ τί οὕτως καθέβη καὶ οὐ παρασκευάζεις ἄριστον;
 Ἀλλὰ πάντα, εἶπεν ἡ γραῦς, εὐτροπὴ ὑμῖν, ἄρτοι πολ-
 λοί, οἶνον παλαιοῦ πίθοι, καὶ τὰ κρέα δὲ ὑμῖν τὰ ἀγρία
 σκευάσασα ἔχω. οἱ δὲ τὴν γραῦν ἐπαινέσαντες, ἀποδυ-
 σάμενοι ἠλείφοντο πρὸς τὸ πῦρ καὶ λέβητος ἔνδον ὕδωρ
 θερμοὸν ἔχοντος ἀρυσάμενοι ἔνθεν καὶ καταχεάμενοι αὐ-
 τοσχεδίῳ τῷ λουτρῷ ἐχρήσαντο. 21. εἶτα ὀλίγῳ ὕστερον
 ἤκου νεανίσκοι πολλοὶ κομίζοντες πλείστα ὅσα χρυσᾶ καὶ
 ἀργυρᾶ καὶ ἱμάτια καὶ κόσμον γυναικεῖον καὶ ἀνδρεῖον
 πολὺν. ἐκοιμῶνουν δὲ οὗτοι ἀλλήλοις· καὶ ἐπειδὴ ταῦτα

ἔνδον κατέθεντο, ὁμοίως ἐλούσαντο καὶ οὗτοι. λοιπὸν
 μετὰ τοῦτο ἦν ἄριστον δαψιλὲς καὶ λόγος πολὺς ἐν τῷ
 συμποσίῳ τῶν ἀνδροφύων. ἡ δὲ γραῦς ἐμοὶ καὶ τῷ ἵππῳ
 κριθὰς παρέθηκεν· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν σπουδῆ τὰς κριθὰς
 κατέπινε δεδιώς, οἷα εἰκός, ἐμὲ τὸν συνάριστον. ἐγὼ δὲ
 ἐπειδὴν ἴδοιμι τὴν γραῦν ἐξιούσαν τῶν ἔνδον ἄρτον
 ἥσθιον. τῇ δὲ ὑστεραία καταλιπόντες τῇ γραίᾳ νεανίσκον 589
 ἓνα οἱ λοιποὶ πάντες ἔξω ἐπὶ τὸ ἔργον ἀπήεσαν. ἐγὼ δὲ
 ἔστενον ἐμαυτὸν καὶ τὴν ἀκριβῆ φρουράν· τῆς μὲν γὰρ
 γραὸς καταφρονῆσαι ἦν μοι καὶ φυγεῖν ἐκ τῶν ἐκείνης
 ὀμμάτων δυνατόν, ὁ δὲ νεανίσκος μέγας τε ἦν καὶ φο-
 βερὸν ἔβλεπε, καὶ τὸ ξίφος αἰεὶ ἔφερε καὶ τὴν θύραν αἰεὶ
 ἐπῆγε. 22. τρισὶ δὲ ὑστερον ἡμέραις μεσοῦσης σχεδὸν τῆς
 νυκτὸς ἀναστρέφουσιν οἱ λησταιί, χρυσίον μὲν οὐδὲ ἀρ-
 γύριον οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν κομίζοντες, μόνην δὲ παρθένον
 ὠραίαν, σφόδρα καλήν, κλάουσιν καὶ κατεσπαραγμένην
 τὴν ἐσθῆτα καὶ τὴν κόμην· καὶ καταθέμενοι αὐτὴν ἔν-
 δον ἐπὶ τῶν στιβάδων θαρρεῖν ἐκέλευον καὶ τὴν γραῦν
 ἐκέλευον αἰεὶ ἔνδον μένειν καὶ τὴν παῖδα ἐν φρουρᾷ ἔχειν.
 ἡ δὲ παῖς οὔτε ἐμφαγεῖν τι ἤθελεν οὔτε πιεῖν, ἀλλὰ
 πάντα ἔκλαε καὶ τὴν κόμην τὴν αὐτῆς ἐσπάραττεν· ὥστε
 καὶ αὐτὸς πλησίον ἐστὼς παρὰ τῇ φάτνῃ συνέκλαον ἐκείνην
 τῇ καλῇ παρθένῳ. ἐν δὲ τούτῳ οἱ λησταιί ἔξω ἐν τῷ προ-
 δόμῳ ἐδείπνουν. πρὸς ἡμέραν δὲ τῶν σκοπῶν τις τῶν
 τὰς ὁδοὺς φρουρεῖν εἰληχότων ἔρχεται ἀγγέλλων ὅτι ξέ-
 νος ταύτῃ παριέναι μέλλοι καὶ πολὺν πλοῦτον κομίζοι.
 οἱ δὲ οὕτως ὡς εἶχον ἀναστάντες καὶ ὀπλισάμενοι κάμῃ
 καὶ τὸν ἵππον ἐπισάξαντες ἤλανον. ἐγὼ δὲ ὁ δυστυχῆς
 ἐπιστάμενος ἐπὶ μάχην καὶ πόλεμον ἐξελαύνεσθαι ὀκνη-
 ρῶς προΐειν, ἔνθεν ἐπαιόμην τῷ ξύλῳ ἐπειγομένων ἀν- 590
 τῶν. ἐπεὶ δὲ ἤκομεν ἐς τὴν ὁδὸν ἔνθα ὁ ξένος παρελά-
 σειν ἔμελλε, συμπεσόντες οἱ λησταιί τοῖς ὀχήμασιν αὐτόν

τε καὶ τοὺς ἐκείνου θεράποντας ἀπέκτειναν, καὶ ὅσα ἦν
 τιμιώτατα ἐξελόντες τῷ ἵππῳ κάμοι ἐπέθηκαν, τὰ δὲ
 ἕτερα τῶν σκευῶν αὐτοῦ ἐν τῇ ὕλῃ ἐκρούσαν. ἔπειτα
 ἤλαυνον ἡμᾶς οὕτως ὀπίσω, κἀγὼ ἐπειγόμενος καὶ τῷ
 ξύλῳ τυπτόμενος κρούω τὴν ὀπλὴν περὶ πέτραν ὀξεῖαν
 καὶ μοι ἀπὸ τῆς πληγῆς γίνεται τραῦμα ἀλγεινόν· καὶ
 χωλεύων ἐνθεν τὸ λοιπὸν τῆς ὁδοῦ ἐβάδιζον. οἱ δὲ πρὸς
 ἀλλήλους ἔλεγον, *Τί γὰρ ἡμῖν δοκεῖ τρέφειν τὸν ὄνον*
τοῦτον πάντα καταπίπτοντα; ῥίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ
κρημνοῦ οἰωνὸν οὐκ ἀγαθόν. Ναί, φησί, ῥίψωμεν αὐτὸν
καθαρισμὸν τοῦ στρατοῦ ἐσόμενον. καὶ οἱ μὲν συνετά-
ττοντο ἐπ' ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἀκούων ταῦτα τῷ τραύματι λοι-
πὸν ὡς ἀλλοτριῶ ἐπέβαινον· ὁ γὰρ τοῦ θανάτου με φό-
βος ἀναίσθητον τῆς ὀδύνης ἔθηκεν. 23. ἐπεὶ δὲ ἤλθομεν
εἶσω ἐνθα κατελύομεν, τὰ μὲν σκευὴ τῶν ἡμετέρων ὤμων
ἀφελόντες εὖ κατέθηκαν. αὐτοὶ δὲ ἀναπεσόντες ἐδεί-
 591 *προυν. καὶ ἐπειδὴ νύξ ἦν, ἀπήεσαν ὡς τὰ λοιπὰ τῶν*
σκευῶν ἀνασῶσαι. Τὸν δὲ ἄθλιον τοῦτον ὄνον, ἔφη τις
αὐτῶν, τί ἐπάγομεν ἄχρηστον ἐκ τῆς ὀπλῆς; τῶν δὲ
σκευῶν ἃ μὲν ἡμεῖς οἴσομεν, ἃ δὲ ὁ ἵππος, καὶ ἀπήεσαν
τὸν ἵππον ἄγοντες. νύξ δὲ ἦν λαμπροτάτη ἐκ τῆς σελη-
νης. κἀγὼ τότε πρὸς ἑμαυτὸν εἶπον, Ἄθλιε, τί μένεις ἐτι
ἐνταῦθα; γυπέσ σε καὶ γυπῶν τέκνα δειπνήσουσιν. οὐκ
ἀκούεις οἷα περὶ σοῦ ἐβουλεύσαντο; θέλεις τῷ κρημνῷ
περιπεσεῖν; νύξ μὲν αὕτη καὶ σελήνη πολλή· οἱ δὲ οἴ-
χονται ἀπιόντες· φυγὴ σωῆε σαυτὸν ἀπὸ δεσποτῶν ἀν-
δροφόνων. ταῦτα πρὸς ἑμαυτὸν ἐντροούμετος ὁρῶ ὅτι
οὐδὲ προσεδεδέμην οὐδεὶ, ἀλλὰ με ὁ σύρων ἐν ταῖς ὁδοῖς
ἰσᾶς παρεκρέματο. τοῦτό με καὶ παρωξύνεν ὡς μάλιστα
εἰς τὴν φυγὴν, καὶ δρόμῳ ἐξῶν ἀπήειν. ἡ δὲ γραῦς ἐπεὶ
εἶδεν ἀποδιδράσκειν ἔτοιμον, λαμβάνεται με ἐκ τῆς οὐ-
ρᾶς καὶ εἶχετο. ἐγὼ δὲ ἄξιον κρημνοῦ καὶ θανατῶν ἄλ-

λων εἰπὼν εἶναι τὸ ὑπὸ γραίας ἀλῶναι ἔσυρον αὐτήν, ἢ δὲ μάλ' ἀνέκραγεν ἔνδοθεν τὴν παρθένον τὴν αἰχμάλωτον· ἢ δὲ προσελθοῦσα καὶ ἰδοῦσα γραῦν δίκην Δίρκης ἐξ ὄνου ἡμμένην τολμᾶ τόλμημα γενναῖον καὶ ἄξιον 592 ἀπουενοημένου νεανίσκου· ἀναπηδᾷ γὰρ εἰς ἐμέ, καὶ ἐπικαθίσασά μοι ἤλαυνε· κἀγὼ τῷ τε ἔρωτι τῆς φυγῆς καὶ τῇ τῆς κόρης σπουδῇ ἔφυγον ἵππου δρόμῳ· ἢ δὲ γραῦς ὀπίσω ἀπελέλειπτο. ἢ δὲ παρθένος τοῖς μὲν θεοῖς ἠὔχετο σῶσαι αὐτήν τῇ φυγῇ· πρὸς δὲ ἐμέ, "Ἦν με, ἔφη, κομίσης πρὸς τὸν πατέρα, ᾧ καλὲ σύ, ἐλεύθερον μὲν σε παντὸς ἔργου ἀφήσω, κριθῶν δὲ μέδιμνος ἔσται σοι ἐφ' ἐκάστης ἡμέρας τὸ ἄριστον. ἐγὼ δὲ καὶ τοὺς φονεῖς τοὺς ἑμαυτοῦ φευξόμενος καὶ πολλὴν ἐπικουρίαν καὶ θεραπείαν ἐκ τῆς ἀνασωθείσης ἐμοὶ κόρης ἐλπίζων ἔθεον τοῦ τραύματος ἀμελήσας. 24. ἐπεὶ δὲ ἤκομεν ἔνθα ἐσχίζετο τριπλῇ ὁδός, οἱ πολέμιοι ἡμᾶς καταλαμβάνουσιν ἀναστρέφοντες καὶ πόρρωθεν εὐθύς πρὸς τὴν σελήνην ἔγνωσαν τοὺς δυστυχεῖς αἰχμαλώτους καὶ προσδραμόντες λαμβάνονται μου καὶ λέγουσιν, ὦ καλὴ κἀγαθὴ σύ παρθένος, ποῖ βαδίξεις ἀωρία ταλαίπωρε; οὐδὲ τὰ δαιμόνια δέδοικας; ἀλλὰ δεῦρο ἴθι πρὸς ἡμᾶς, ἡμεῖς σε τοῖς οἰκείοις ἀποδώσομεν, σαρδώνιον γελῶντες ἔλεγον, κἀμὲ ἀποστρέψαντες εἶλκον ὀπίσω. κἀγὼ περὶ τοῦ ποδὸς καὶ 593 τοῦ τραύματος ἀναμνησθεῖς ἐχώλευον· οἱ δέ, Νῦν, ἔφασαν, χωλὸς ὅτε ἀποδιδράσκων ἐάλωκας; ἀλλ' ὅτε φεύγειν ἐδόκει σοι, ὑγιαίνων ἵππου ᾠκύτερος καὶ πετεινὸς ἦσθα. τοῖς δὲ λόγοις τούτοις τὸ ξύλον εἶπετο, καὶ ἦδη ἔλκος τῷ μηρῷ εἶχον νουθετούμενος. ἐπεὶ δὲ εἶσω πάλιν ἀνεστρέψαμεν, τὴν μὲν γραῦν εὗρομεν ἐκ τῆς πέτρας κρεμαμένην ἐν καλωδίῳ· δείσασα γάρ, οἷον εἰκός, τοὺς δεσπότας ἐπὶ τῇ τῆς παρθένου φυγῇ κρημνᾶ ἑαυτὴν σφίγξασα ἐκ τοῦ τραχήλου. οἱ δὲ τὴν γραῦν θαυμάσαντες

τῆς εὐγνωμοσύνης τὴν μὲν ἀπολύσαντες ἐς τὸν κρημνὸν
 κάτω ἀφῆκαν ὡς ἦν ἐν τῷ δεσμῷ, τὴν δὲ παρθένον ἐν-
 δον κατέδησαν, εἶτα ἐδείπνου, καὶ πότος ἦν μακρός.
 25. κὰν τούτῳ ἤδη περὶ τῆς κόρης διελέγοντο πρὸς ἄλ-
 λήλους· Τί ποιούμεν, ἔφη τις αὐτῶν, τὴν δραπέτιν; Τί
 δὲ ἄλλο, εἶπεν ἕτερος. ἢ τῇ γραῖ ταύτῃ κάτω ἐπιρρίψω
 μεν αὐτήν, ἀφελομένην μὲν ἡμᾶς χρήματα πολλὰ ὅσον
 ἐπ' αὐτῇ, καὶ προδοῦσαν ἡμῖν ὅλον τὸ ἐργαστήριον; εὐ
 594 ἴστε γάρ, ὦ φίλοι. ὅτι αὕτη εἰ τῶν οἴκοι ἐδράξατο. οὐδὲ
 εἰς ἄν ἡμῶν ζῶν ὑπελείπετο· πάντες γὰρ ἄν ἐάλωμεν,
 τῶν ἐχθρῶν ἐκ παρασκευῆς ἡμῖν ἐπιπεσόντων. ὥστε ἀμυ-
 νώμεθα μὲν τὴν πολεμίαν· ἀλλὰ μὴ οὕτω ῥαδίως ἀπο-
 θνησκέτω πεσοῦσα ἐπὶ τοῦ λίθου, θάνατον δὲ αὐτῇ τὸν
 ἀλγεινότετον καὶ μακρότατον ἐξείρωμεν καὶ ὅστις αὐ-
 τὴν χρόνῳ καὶ βασάνῳ φυλάξας ὕστερον ἀπολεῖ. εἶτα
 ἐξήτουν θάνατον, καὶ τις εἶπεν, Οἶδα ὅτι ἐπαιέσεσθε
 τὸ ἀρχιτεκτόνημα. τὸν ὄνον δεῖ ἀπολέσθαι ὀκνηρὸν ὄν-
 τα, νῦν δὲ καὶ χωλὸν εἶναι ψευδόμενον, καὶ μὴν καὶ τῆς
 φυγῆς τῆς παρθένου γενόμενον ὑπηρέτην καὶ διάκοιον·
 τοῦτον οὖν ἔωθεν ἀποσφάξαιτες ἀνατέμωμεν ἐκ τῆς
 γαστρὸς καὶ τὰ μὲν ἔγκατα πάντα ἐξω βάλωμεν, τὴν δὲ
 ἀγαθὴν ταύτην παρθένον τῷ ὄνῳ ἐγκατοικίσωμεν. τὴν
 μὲν κεφαλὴν ἐξω τοῦ ὄνου πρόχειρον, ὡς ἂν μὴ εὐθύς
 ἀποπιγείῃ, τὸ δὲ ἄλλο σῶμα πᾶν ἐνδον κρυπτόμενον,
 ὡς ἂν αὐτὴν κατακειμένην εὐ μάλα συροάψαιτες ῥίψω-
 μεν ἐξω ἄμφω ταῦτα τοῖς γυνσί. καινῶς τοῦτο ἐσκευασμέ-
 νον ἄριστον. σκοπεῖτε δέ, ὦ φίλοι, τῆς βασάνου τὸ δει-
 ρόν, πρῶτον μὲν τὸ νεκρῷ ὄνῳ συτοικεῖν. εἶτα θέρουσ
 ὦρα θερμοιάτῳ ἡλίῳ ἐν κίτῳ καθεψείσθαι καὶ λιμῷ
 595 ἀεὶ κτείνοντι ἀποθνήσκειν καὶ μηδὲ ἑαυτὴν ἀποπιτῆσαι
 ἔχειν· τὰ μὲν γὰρ ἄλλ' ὅσα πείσεται σηπομένου τοῦ ὄνου
 τῇ τε ὀδμῇ καὶ τοῖς σκώληξι πεφνημένῃ εἰδὲ λέγειν. τέλος

δὲ οἱ γυῖπες διὰ τοῦ ὄνου παρεισιόντες εἶσω καὶ ταύτην ὡς ἐκείνον ἴσως καὶ ζῶσαν ἔτι διασπᾶσονται. 26. πάντες ἀνεβόησαν ὡς ἐπὶ ἀγαθῷ μεγάλῳ τῷ τερατώδει τούτῳ εὐρήματι. ἐγὼ δὲ ἀνέστηνον ἑαυτὸν ὡς ἂν ἀποσφαγησό- μενος καὶ μηδὲ νεκρὸς εὐτυχῆς κεισόμενος, ἀλλὰ παρ- θένον ἀθλίαν ἐπιδεξόμενος καὶ θήκη οὐδὲν ἀδικούσης κόρης ἐσόμενος. ὄρθρος δὲ ἦν ἔτι καὶ ἐξαίφνης ἐφίσταται πλῆθος στρατιωτῶν ἐπὶ τοὺς μιαροὺς τούτους ἀφιγμέ- νον, καὶ εὐθέως πάντας ἐδέσμου καὶ ἐπὶ τὸν τῆς χώρας ἡγεμόνα ἀπήγον. ἔτυχε δὲ καὶ ὁ τὴν κόρην μεμνηστευ- μένος σὺν αὐτοῖς ἐλθῶν· αὐτὸς γὰρ ἦν ὁ καὶ τὸ κατα- γώγιον τῶν ληστῶν μηνύσας. παραλαβὼν οὖν τὴν παρ- θένον καὶ καθίσας ἐπ' ἐμὲ οὕτως ἦγεν οἴκαδε. οἱ δὲ κω- μῆται ὡς εἶδον ἡμᾶς ἔτι πόρρωθεν, ἔγνωσαν εὐτυχοῦντας, εὐαγγέλιον αὐτοῖς ἐμοῦ προογκησαμένου, καὶ προσδρα- μόντες ἠσπάζοντο καὶ ἦγον ἔσω. 27. ἡ δὲ παρθένος πολὺν λόγον εἶχεν ἐμοῦ δίκαιον ποιούσα τοῦ συναιχμαλώτου συναποδράσαντος καὶ τὸν κοινὸν αὐτῇ ἐκείνον θάνατον 596 συγκινδυνεύσαντος. καὶ μοι παρὰ τῆς κεκτημένης ἄρι- στον παρέκειτο μέδιμνος κριθῶν καὶ χόρτος ὅσος καὶ κα- μήλω ἱκανός. ἐγὼ δὲ τότε μάλιστα κατηρώμην τὴν Πα- λαίστραν ὡς ὄνον με καὶ οὐ κύνα τῇ τέχνῃ μεταθεῖσαν· ἐώρων γὰρ τοὺς κύναις εἰς τοῦπτανεῖον παρεισιόντας καὶ λαφύσσοντας πολλὰ καὶ ὅσα ἐν γάμοις πλουσίων νυμ- φίων. ἡμέραις δὲ ὕστερον μετὰ τὸν γάμον οὐ πολλαῖς ἐπειδὴ χάριν μοι ἡ δέσποινα ἔφη ἔχειν παρὰ τῷ πατρὶ καὶ ἀμείψασθαί με ἀμοιβῇ τῇ δικαίᾳ θέλειν, ὁ πατήρ ἐκέ- λευσεν ἐλεύθερον ἀφιέναι ὑπαίθριον καὶ σὺν ταῖς ἀγε- λαίαις ἵπποις νέμεσθαι· καὶ γὰρ ὡς ἐλεύθερος, ἔφη, ζή- σεται ἐν ἡδονῇ καὶ ταῖς ἵπποις ἐπιβήσεται. καὶ αὕτη δι- καιοτάτη ἀμοιβῇ ἐδόκει τότε, εἰ ἦν τὰ πράγματα ἐν ὄνῳ δικαστῇ. καλέσας οὖν τῶν ἵποφορβῶν τινα τούτῳ με

παραδίδωσιν, ἐγὼ δὲ ἔχαιρον ὡς οὐκέτι ἀχθοφορήσων.
 ἐπεὶ δὲ ἤκομεν ἐς τὸν ἀγρὸν, ταῖς ἵπποις με ὁ νομεύς
 συνέμιξε καὶ ἤγεν ἡμᾶς τὴν ἀγέλην εἰς νομόν. 28. ἐχοῖν
 δὲ ἄρα κἀνταῦθα ὡσπερ Κανδαύλη κάμοι γενέσθαι· ὁ
 γὰρ ἐπιστάτης τῶν ἵππων τῇ αὐτοῦ γυναικὶ Μεγαπόλῃ
 597 ἔνδον με κατέλιπεν· ἡ δὲ τῇ μύλῃ με ὑπεξεύγνυεν, ὥστε
 ἀλεῖν αὐτῇ καὶ πυροὺς καὶ κριθὰς ὄλας. καὶ τοῦτο μὲν
 ἦν μέτριον κακὸν εὐχαρίστῳ ὄνῳ ἀλεῖν τοῖς ἑαυτοῦ ἐπι-
 στάταις· ἡ δὲ βελτίστη καὶ παρὰ τῶν ἄλλων τῶν ἐν ἐκεί-
 νοις τοῖς ἀγροῖς — πολλοὶ δὲ πάνυ ἦσαν — ἄλευρα τὸν
 μισθὸν αἰτοῦσα ἐξεμίσθου τὸν ἐμὸν ἄθλιον τραγήλον.
 καὶ τὰς μὲν κριθὰς τοῦμὸν ἄριστον φρούγουσα κάμοι ὥστε
 ἀλεῖν ἐπιβάλλουσα, μάζας ὄλας ποιοῦσα κατέπινεν· ἐμοὶ
 δὲ πίτυρα τὸ ἄριστον ἦν. εἰ δὲ ποτε καὶ συνελάσειέ με
 ταῖς ἵπποις ὁ νομεύς, παιόμενός τε καὶ δακνόμενος ὑπὸ
 τῶν ἀρσένων ἀπωλλύμην· αἰὲν γὰρ με μοιχὸν ὑποπτεύου-
 τες εἶναι τῶν ἵππων τῶν αὐτῶν γυναικῶν ἐδίωκον ἀμ-
 φοτέρους εἰς ἐμὲ ὑπολακτίζοντες, ὥστε φέρειν οὐκ ἠδυ-
 νάμην ζηλοτυπίαν ἱππικήν. λεπτός οὖν καὶ ἄμορφος ἐν
 οὐ πολλῷ χρόνῳ ἐγενόμην, οὔτε ἔνδον εὐφραινόμενος
 πρὸς τῇ μύλῃ οὔτε ὑπαίθριος νεμόμενος. ὑπὸ τῶν συν-
 νόμων πολεμούμενος. 29. καὶ μὴν καὶ τὰ πολλὰ εἰς τὸ
 ὄρος ἄνω ἐπεμπόμην καὶ ξύλα τοῖς ὄμοις ἐκόμιζον. τοῦτο
 δὲ ἦν τὸ κεφάλαιον τῶν ἐμῶν κακῶν· πρῶτον μὲν ὑψη-
 λὸν ὄρος ἀναβαίνειν ἔδει, ὀρθὴν δεινῶς ὁδόν, εἶτα καὶ
 598 ἀνυπόδητος ὄρει ἐν λιθίνῳ. καὶ μοι συνεξέπεμπον ὀνη-
 λάτην, παιδάριον ἀκάθαρτον. τοῦτό με καινῶς ἐκάστοτε
 ἀπώλλυε· πρῶτον μὲν ἔπαιέ με καὶ τρέχοντα λίαν οὐ
 ξύλῳ ἀπλῶ, ἀλλὰ τῷ ὄξους πυκνοὺς ἔχοντι καὶ ὄξεις. καὶ
 αἰὲν ἔπαιεν ἐς τὸ αὐτὸ τοῦ μηροῦ, ὥστε ἀνέφκτό μοι κατ'
 ἐκεῖνο ὁ μηρὸς τῇ θάβδῳ· ὁ δὲ αἰὲν τὸ τραῦμα ἔπαιεν.
 εἶτά μοι ἐπετίθει φορτίον ὅσον χαλεπὸν εἶναι καὶ ἐλέ-

φραυτι ἐνεγκεῖν· καὶ ἄνωθεν ἢ κατάβασις ὄξεια ἦν· ὁ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἔπαιεν. εἰ δέ μοι περιπίπτου ἴδιοι τὸ φορτίον καὶ εἰς τὸ ἕτερον ἐπικλῖνον, δέον τῶν ξύλων ἀφαιρεῖν καὶ τῷ κουφοτέρῳ προσβάλλειν καὶ τὸ ἴσον ποιεῖν, τοῦτο μὲν οὐδέποτε εἰργάσατο, λίθους δὲ μεγάλους ἐκ τοῦ ὄρους ἀναιρούμενος εἰς τὸ κουφότερον καὶ ἄνω νεῦον τοῦ φορτίου προσετίθει· καὶ κατῆειν ἄθλιος τοῖς ξύλοις ὁμοῦ καὶ λίθους ἀχρεῖους περιφέρων. καὶ ποταμὸς ἦν ἀένας 599 ἐν τῇ ὁδῷ· ὁ δὲ τῶν ὑποδημάτων φειδόμενος ὀπίσω τῶν ξύλων ἐπ' ἐμοὶ καθίζων ἐπέρα τὸν ποταμόν. 30. εἰ δέποτε οἷα κάμνων καὶ ἀχθοφορῶν καταπέσοιμι, τότε δὴ τότε τὸ δεινὸν ἀφόρητον ἦν· οὐ γὰρ ἦν καταβάντος τὴν χειρὰ μοι ἐπιδοῦναι κάμῃ χαμόθεν ἐπεγείρειν καὶ τοῦ φορτίου ἀφελεῖν, ἂν ποτε καὶ δέοι. ὁ δὲ οὔτε κατῆλθεν οὔτε χειρὰ μοι ἐπέδωκεν, ἀλλ' ἄνωθεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὠτων ἀρξάμενος συνέκοπτέ με τῷ ξύλῳ, ἕως ἐπεγείρωσί με αἱ πληγαί. καὶ μὴν καὶ ἄλλο κακὸν εἰς ἐμὲ ἀφόρητον ἔπαιξε· συνενεγκῶν ἀκανθῶν ὄξυτάτων φορτίον καὶ τοῦτο δεσμῶ περισφίγξας ἀπεκρέμα ὀπισθεν ἐκ τῆς οὐρᾶς, αἱ δὲ οἷον εἰκὸς ἀπιόντος τὴν ὁδὸν ἀποκρεμάμεναι προσέπιπτόν μοι καὶ πάντα μοι τὰ ὀπισθεν νύττουςαι ἐτίρωσκον· καὶ ἦν μοι τὸ ἀμύνειν ἀδύνατον, 600 τῶν τιρωσκόντων αἰεὶ μοι ἐπομένων κάμου ἡρτημένων. εἰ μὲν γὰρ ἀτρέμα προῖοιμι φυλαττόμενος τῶν ἀκανθῶν τὴν προσβολὴν, ὑπὸ τῶν ξύλων ἀπωλλύμην, εἰ δὲ φεύγοιμι τὸ ξύλον, τότε ἤδη τὸ δεινὸν ὀπισθεν ὄξυ προσέπιπτε. καὶ ὅλως ἔργον ἦν τῷ ὀνηλάτῃ τῷ ἐμῷ ἀποκτενεῖν με. 31. ἐπεὶ δέ ποτε ἅπαξ κακὰ πάσχων πολλὰ οὐκέτι φέρων πρὸς αὐτὸν λάξ ἐκίνησα, εἶχεν αἰεὶ τοῦτο τὸ λάξ ἐν μνήμῃ. καὶ ποτε κελεύεται στυππεῖον ἐξ ἐτέρου χωρίου εἰς ἕτερον χωρίον μετενεγκεῖν· κομίσας οὖν με καὶ τὸ στυππεῖον τὸ πολὺ συνενεγκῶν κατέδησεν ἐπ' ἐμὲ καὶ

δεσμῶ ἀργαλέῳ εὖ μάλα προσέδησέ με τῷ φορτίῳ κακὸν
 ἐμοὶ μέγα τυρεύων. ἐπεὶ δὲ προλεῖναι λοιπὸν ἔδει, ἐκ τῆς
 ἐστίας κλέψας δαλὸν ἐτι θερμόν, ἐπειδὴ πόρρω τῆς αὐ-
 λῆς ἐγενόμεθα, τὸν δαλὸν ἐνέκρουσεν εἰς τὸ στυππεῖον.
 τὸ δὲ — τί γὰρ ἄλλο ἐδύνατο; — εὐθύς ἀνάπτεται, καὶ
 λοιπὸν οὐδὲν ἔφερον ἄλλο ἢ πῦρ ἄπλετον. μαθὼν οὖν
 ὡς αὐτίκα ὀπηθήσομαι. ἐν τῇ ὁδῷ τέλματι βαθεῖ ἐντυχὼν
 ῥίπτω ἑμαυτὸν τοῦ τέλματος ἐς τὸ ὑγρότατον· εἶτα ἐκύ-
 λιον ἐνταῦθα τὸ στυππεῖον καὶ δινῶν καὶ στρέφων ἑμαυ-
 τὸν τῷ πηλῷ κατέσβεσα τὸ θερμόν ἐκεῖνο καὶ πικρὸν ἐμοὶ
 φορτίον, καὶ οὕτω λοιπὸν ἀκινδυνότερον ἐβάδιζον τῆς
 601 ὁδοῦ τὸ ἐπίλοιπον. οὐδὲ γὰρ ἐτι με ἀνάψαι τῷ παιδί δυ-
 νατὸν ἦν τοῦ στυππείου πηλῷ ὑγρῷ πεφυρμένου. καὶ
 τοῦτό γε ὁ τολμηρὸς παῖς ἐλθὼν ἐμοῦ καταψεύσατο, εἰ-
 πὼν ὡς παριῶν ἐκὼν ἑαυτὸν ἐνσεύσαιμι τῇ ἐστία. καὶ
 τότε μὲν ἐκ τοῦ στυππείου μηδὲ ἐλπίζων ὑπεξῆλθον.
 32. ἀλλ' ἕτερον ὁ ἀκάθαρτος παῖς ἐξεύρεν ἐπ' ἐμὲ μακρῶ
 κάκιον· κομίσας γὰρ με ἐς τὸ ὄρος καὶ μοι φορτίον ἀδρὸν
 ἐπιθεῖς ἐκ τῶν ξύλων, τοῦτο μὲν πιπράσκει γεωργῶ πλη-
 σίον οἰκοῦντι, ἐμὲ δὲ γυμνὸν καὶ ἄξυλον κομίσας οἰκαδε
 καταψεύδεταιί μου πρὸς τὸν αὐτοῦ δεσπότην ἔργον ἀνό-
 σιον· Τοῦτον, δέσποτα, τὸν ὄνον οὐκ οἶδ' ὅ τι βόσκο-
 μεν δεινῶς ἀργὸν ὄντα καὶ βραδύν. ἀλλὰ μὴν νῦν ἐπιτη-
 δεύει καὶ ἄλλο ἔργον· ἐπὰν γυναῖκα ἢ παρθένον καλὴν
 καὶ ὠραίαν ἰδῆ ἢ παιδα, ἀπολακτίσας ἵεται δρομῶ ἐπ'
 αὐτούς, ὡς εἴ τις ἐρᾷ ἄνθρωπος ἄρρη ἐπὶ ἐρωμένῃ γυ-
 ναικὶ κινούμενος, καὶ δάκνει ἐν φιλήματος σχηματι καὶ
 πλησιάζειν βιάζεται, ἐκ δὲ τούτου σοι δίκας καὶ πράγματα
 παρέξει. πάντων ὑβριζομένων, πάντων ἀνατρεπομένων.
 καὶ γὰρ νῦν ξύλα κομίζων γυναῖκα εἰς ἀγρὸν ἀπιούσαν
 602 τὴν δὲ γυναῖκα ἐς τὴν ὁδὸν ἀνατρέψας γαμεῖν ἐβούλετο,

ἕως ἄλλος ἄλλοθεν ἐκδραμόντες ἠμύναμεν τῇ γυναικὶ ἐς τὸ μὴ διασπασθῆναι ὑπὸ τοῦ καλοῦ τούτου ἔραστου. 33. ὁ δὲ ταῦτα πυθόμενος, Ἄλλ' εἰ μήτε βυδίζειν, ἔφη, ἐθέλει μήτε φορηγεῖν καὶ ἔρωτας ἀνθρωπίλους ἐρᾶ ἐπὶ γυναικας καὶ παῖδας οἰστρούμενος, ἀποσφάξατε αὐτόν, καὶ τὰ μὲν ἐγκατα τοῖς κυσὶ δότε, τὰ δὲ κρέα τοῖς ἐργάταις φυλάξατε· καὶ ἦν ἔρηται, πῶς οὗτος ἀπέθανε, λύκου τοῦτο καταψεύσασθε. ὁ μὲν οὖν ἀκάθαρτος παῖς ὁ ἐμὸς ὀνηλάτης ἔχαιρε καί με αὐτίκα ἤθελεν ἀποσφάττειν. ἀλλ' ἔτυχε γάρ τις παρῶν τότε τῶν γειτόνων γεωργῶν· οὗτος ἐρρύσατό με ἐκ τοῦ θανάτου δεινὰ ἐπ' ἐμοὶ βουλευσάμενος. Μηδαμῶς, ἔφη, ἀποσφάξις ὄνον καὶ ἀλεῖν καὶ ἀχθοφορεῖν δυνάμενον· καὶ οὐ μέγα. ἐπειδὴ γὰρ εἰς ἀνθρώπους ἐρῶ καὶ οἰστροῦ φέρεται, λαβὼν αὐτὸν ἔκτεμε· τῆς γὰρ ἐπαφροδίτου ταύτης ὀρμῆς ἀφαιρεθεὶς ἡμερός τε εὐθύς καὶ πίων ἔσται καὶ οἷσει φορτίον μέγα οὐδὲν ἀχθόμενος. εἰ δὲ αὐτὸς ἀπειρώς ἔχεις ταύτης τῆς λατρείας, ἀφίξομαι δεῦρο μεταξὺ τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν καὶ σοι τοῦτον σωφρονέστερον προβατίου παρῆξω τῇ τομῇ. οἱ μὲν οὖν ἔνδον ἅπαντες ἐπήμουν τὸν σύμβουλον, ὡς εὖ λέγει, ἐγὼ δὲ ἤδη ἐδάκρουν ὡς ἀπολέσων αὐτίκα τὸν ἐν τῷ ὄνῳ ἄνδρα καὶ ζῆν οὐκέτι ἐθέλειν ἔφη, εἰ γενοίμην εὐνοῦχος· ὥστε καὶ ὄλωσ ἀποσιτῆσαι τοῦ λοιποῦ ἐγνώκειν ἢ ῥῖπαι ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ὄρους, ἐνθα ἐκπεσὼν θανάτῳ 603 οἰκτίστῳ ὀλόκληρος ἔτι καὶ ἀκέραιος νεκρὸς τεθνήξομαι. 34. ἐπεὶ δὲ ἦν νύξ βαθεῖα, ἄγγελός τις ἀπὸ τῆς κώμης ἦκεν εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ τὴν ἐπαυλιν, ταύτην λέγων τὴν νεόνυμφον κόρην τὴν ὑπὸ τοῖς λησταῖς γενομένην καὶ τὸν ταύτης νυμφίον. περὶ δαίλην ὀψίαν ἀμφοτέρους αὐτούς ἐν τῷ ἀγριαλῷ περιπατοῦντας, ἐπιπολάσασαν ἄφνω τὴν θάλασσαν ἀρπάξαι αὐτούς καὶ ἀφανεῖς ποιῆσαι, καὶ τέλος αὐτοῖς τοῦτο τῆς συμφορᾶς καὶ θανάτου γενέσθαι.

οἱ δὲ οἷα δὴ κεκενωμένης τῆς οἰκίας νέων δεσποτῶν ἐγνωσαν μηκέτι μένειν ἐν τῇ δουλείᾳ, ἀλλὰ πάντα διαρπάσαντες τὰ ἔνδον φυγῇ ἐσώζοντο. ὁ δὲ νομεὺς τῶν ἵππων καὶ με παραλαβὼν καὶ πάνθ' ὅσα δυνατὸς συλλαβὼν ἐπικατέδησέ μοι καὶ ταῖς ἵπποις ****. ἐγὼ δὲ ἡχθόμεν μὲν φέρων φορτίου ὄνου ἀληθινοῦ, ἀλλ' οὖν ἄσμενος τὸ ἐμπόδιον τοῦτο τῆς ἐμῆς ἐδεξάμην ἐκτομῆς. καὶ τὴν νύκτα ὄλην ἐλθόντες ὁδὸν ἀργαλέαν καὶ τριῶν ἄλλων ἡμερῶν τὴν ὁδὸν ἀνύσαντες ἐρχόμεθα ἐς πόλιν τῆς Μακεδονίας Βέροϊαν μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον. 35. ἐνταῦθα ἐγνωσαν οἱ ἄγοντες ἡμᾶς ἰδρῦσαι καὶ ἑαυτούς. καὶ τότε δὴ προᾶσις ἦν ἡμῶν τῶν κτηνῶν καὶ κῆρυξ εὐφρημος ἐν ἀγορᾷ μέσῃ ἐστὼς ἐκήρυττεν. οἱ δὲ προσιόντες ἰδεῖν ἤθελον τὰ στόματα ἡμῶν ἀνοίγοντες καὶ τὴν ἡλικίαν ἐν τοῖς ὁδοῦσιν ἐκάστου ἐβλεπον, καὶ τοὺς μὲν ὠνήσαντο ἄλλος ἄλλον, ἐμὲ δὲ ὕστατον ὑπολελειμμένον ὁ κῆρυξ ἐκέλευεν

604 αὐθις ἐπανάγειν ἐς οἶκον. Ὁρᾶς, ἔφη, οὗτος μόνος οὐχ εὖρηκε κύριον. ἡ δὲ πολλὰ πολλάκις διανομένη καὶ μεταπίπτουσα Νέμεσις ἤγαγε καὶ μοὶ τὸν δεσπότην, οἷον οὐκ ἂν εὐξάιμην· κίναϊδος γὰρ καὶ γέρον ἦν τούτων εἰς τῶν τὴν θεὸν τὴν Συρίαν εἰς τὰς κόμας καὶ τοὺς ἀγροὺς περιπερόντων καὶ τὴν θεὸν ἐπαιτεῖν ἀναγκαζόντων. τούτῳ πιπράσκωμαι πολλῆς πάνυ τιμῆς, τριάκοντα δραχμῶν καὶ στένων ἤδη τῷ δεσπότη ἐλπίομην ἄγοντι. 36. ἐπεὶ δὲ ἤκομεν ἔνθα ᾤκει Φίληβος — τοῦτο γὰρ εἶχεν ὄνομα ὁ ὠνησάμενός με — μέγα εὐθύς πρὸ τῆς θύρας ἀνέκραγεν. Ὡ κοράσια, δοῦλον ὑμῶν ἐώνημαι καλὸν καὶ ἀδρόν καὶ Καππαδόκην τὸ γένος. ἦσαν δὲ τὰ κοράσια ταῦτα ὄχλος κιναιδῶν συνεργῶν τοῦ Φιλήβου, καὶ πάντες πρὸς τὴν βοήν ἀνεκρότησαν· ᾤοντο γὰρ ἀληθῶς ἄνθρωπον εἶναι τὸν ἐώνημένον. ὥς δὲ εἶδον ὄνον ὄντα τὸν δοῦλον, ἤδη ταῦτα ἐς τὸν Φιλήβου ἐσκαπτον. Τοῦτον οὐ δοῦλον, ἀλλὰ

νυμφίον σαντῆ πόθεν ἄγεις λαβοῦσα; ὄναιο δὲ τούτων 605
 τῶν καλῶν γάμων καὶ τέκοις ταχέως ἡμῖν πώλους τοιού-
 τους. 37. καὶ οἱ μὲν ἐγέλων. τῇ δὲ ὑστεραία συνειτάττοντο
 ἐπ' ἔργον, ὥσπερ αὐτοὶ ἔλεγον, καὶ τὴν θεὸν ἐνσκευα-
 σάμενοι ἐμοὶ ἐπέθηκαν. εἶτα ἐκ τῆς πόλεως ἐξηλαύνομεν
 καὶ τὴν χώραν περιήειμεν. ἐπὰν δ' εἰς κώμην τινὰ εἰσέλ-
 θοιμεν, ἐγὼ μὲν ὁ θεοφόρητος ἰστάμην, ὁ δὲ ἀύλητῆς
 ἐφύσα ὄμιλος ἐνθεον, οἱ δὲ τὰς μίτρας ἀπορρίψαντες τὴν
 κεφαλὴν κάτωθεν ἐκ τοῦ ἀύχενος εἰλίσσοντες τοῖς ξίφε-
 σιν ἐτέμνοντο τοὺς πήχεις καὶ τὴν γλῶτταν τῶν ὀδόντων
 ὑπερβάλλων ἕκαστος ἔτεμνε καὶ ταύτην, ὥστε ἐν ἀκαρεῖ
 πάντα πεπλησθαι μαλακοῦ αἵματος. ἐγὼ δὲ ταῦτα ὀρώων
 τὰ πρῶτα ἔτρεμον ἐστῶς, μὴ ποτε χροεῖα τῇ θεῷ καὶ ὀνείου
 αἵματος γένοιτο. ἐπειδὴν δὲ κατακόψειαν οὕτως ἑαυτούς,
 ἐκ τῶν περιεστηκότων θεατῶν συνέλεγον ὀβολοὺς καὶ
 δραχμάς· ἄλλος ἰσχάδας καὶ τυροὺς καὶ οἴνου κάδον ἐπέ- 606
 δωκε καὶ πυροῦ μέδιμνον καὶ κριθῶν τῷ ὄνῳ. οἱ δὲ ἐκ
 τούτων ἐτρέφοντο καὶ τὴν ἐπ' ἐμοὶ κομιζομένην θεὸν
 ἐθεράπευον. 38. καὶ ποτε εἰς κώμην τινὰ αὐτῶν εἰσβα-
 λόντων ἡμῶν νεανίσκον τῶν κωμητῶν μέγαν ἀγρεύσαν-
 τες εἰσάγουσιν εἴσω ἐνθα καταλύοντες ἔτυχον. ἔπειτα
 ἐπασχον ἐκ τοῦ κωμήτου ὅσα συνήθη καὶ φίλια τοιού-
 τοις ἀνοσίοις κιναίδοις ἦν. ἐγὼ δὲ ὑπεραλγῆσας ἐπὶ τῇ
 ἐμαντοῦ μεταβολῇ, Καὶ μέχρι νῦν ἀνέχομαι κακῶν, ἀνα-
 βοῆσαι, ὦ Ζεῦ· σχέτλιε, ἠθέλησα, ἀλλ' ἢ μὲν φωνὴ οὐκ
 ἀνέβη μοι ἢ ἐμή, ἀλλ' ἢ τοῦ ὄνου ἐκ τοῦ φάρυγγος, καὶ
 μέγα ὠγκησάμην. τῶν δὲ κωμητῶν τινες ἔτυχον τότε ὄνον
 ἀπολωλεκότες, καὶ τὸν ἀπολωλότα ζητοῦντες ἀκούσαντές
 μου μέγα ἀναβοήσαντος παρέρχονται εἴσω οὐδενὶ οὐδὲν
 εἰπόντες ὡς ἐμοῦ τοῦ ἐκείνων ὄντος, καὶ καταλαμβάνουσι
 τοὺς κιναίδους ἄρρητα ἐνδον ἐργαζομένους· καὶ γέλως
 ἐκ τῶν ἐπεισελθόντων πολὺς γίνεται. ἔξω ἐκδραμόντες

ὅλη τῇ κώμῃ τῷ λόγῳ διέδωκαν τῶν ἱερῶν τὴν ἀσει-
 γριαν. οἱ δὲ αἰδούμενοι δεινῶς ταῦτα ἐληλεγμένα τῆς
 ἐπιούσης νυκτὸς ἐνθεν ἐξήλασαν, καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο ἐν
 τῇ ἐρήμῳ τῆς ὁδοῦ ἐχαλέπαινον καὶ ὠργίζοντο ἑμοὶ τῷ
 μηνύσαντι τὰ ἐκείνων μυστήρια. καὶ τοῦτο μὲν ἀνεκτον
 τὸ δεινὸν ἦν, κακῶς τῷ λόγῳ ἀκούειν. ἀλλὰ τὰ μετὰ
 τοῦτο οὐκέτ' ἀνεκτά· τὴν γὰρ θεὸν ἀφελόντες μου καὶ
 χαμαὶ καταθέμενοι καὶ τὰ στρώματά μου πάντα περι-
 σπάσαντες γυμνὸν ἤδη προσδέουσί με δένδρῳ μεγάλῳ,
 εἶτα ἐκείνῃ τῇ ἐκ τῶν ἀστραγάλων μάστιγι παίοντες ὀλί-
 γον ἐδέησαν ἀποκτεῖναι, κελεύοντές με τοῦ λοιποῦ ἄφω-
 607 νον εἶναι θεοφόρητον. καὶ μὴν καὶ ἀποσφάξαι μετὰ τὰς
 μάστιγας ἐβουλεύσαντο ὡς ἐς ὕβριν αὐτοὺς βαλόντα πολ-
 λὴν καὶ τῆς κώμης οὐκ ἐργασαμένους ἐκβαλόντα· ἀλλ'
 ὥστε με μὴ ἀποκτεῖναι, δεινῶς αὐτοὺς ἡ θεὸς ἐδυσώπησε
 χαμαὶ καθημένη καὶ οὐκ ἔχουσα ὅπως ὀδεύοι. 39. ἐντεῦ-
 θεν οὖν μετὰ τὰς μάστιγας λαβὼν τὴν δέσποιναν ἐβάδι-
 ζον καὶ πρὸς ἑσπέραν ἤδη καταλύομεν εἰς ἀγρὸν πλου-
 τοῦντος ἀνθρώπου· καὶ ἦν οὗτος ἐνδον καὶ τὴν θεὸν
 μάλα ἄσμενος τῇ οἰκίᾳ ὑπεδέξατο καὶ θυσίας αὐτῇ προσή-
 γαγεν. ἐνθάδε οἶδα μέγαν κίνδυνον αὐτὸς ὑποστάς·
 τῶν φίλων γὰρ τις τῷ δεσπότη τῶν ἀγρῶν ἔπεμψε δῶ-
 ρον ὄνου ἀγρίου μηρῶν· τοῦτον ὁ μάγειρος σκευάσαι
 λαβὼν θραθυμία ἀπώλεσε. κυνῶν πολλῶν λαθραίως εἰσω
 παρελθόντων· ὅς δεδιὼς πληγὰς πολλὰς καὶ βάσανον ἐκ
 τῆς ἀπωλείας τοῦ μηροῦ ἔγνω κρεμάσαι ἑαυτὸν ἐκ τοῦ
 τραχήλου. ἡ δὲ γυνὴ ἡ τούτου, κακὸν ἐξαΐσιον ἑμόν.
 Ἀλλὰ μήτε ἀπόθνησκε, εἶπεν, ὦ φίλτατε, μήτε ἀθυμία
 τοιαύτη δῶς σεαυτὸν· πειθόμενος γὰρ μοι πραξεις εὖ
 πάντα. τῶν κιναίδων τὸν ὄνον λαβὼν ἔξω εἰς ἔρημοι
 χωρίον κᾶπειτα σφάξας αὐτὸν τὸ μέρος μὲν ἐκεῖνο τὸν
 μηρὸν ἀποτεμῶν κόμιζε δεῦρο καὶ κατασκευάσας τῷ

δεσπότη ἀπόδος καὶ τὸ ἄλλο τοῦ ὄνου κάτω που ἐς κρημ-
 νὸν ἄφες· δόξει γὰρ ἀποδρᾶς οἶχεσθαι ποι καὶ εἶναι ἀφα-
 νής. ὀρᾶς δὲ ὡς ἔστιν εὐσαρκος καὶ τοῦ ἀγρίου ἐκείνου
 πάντα ἀμείνων; ὁ δὲ μάγειρος τῆς γυναικὸς ἐπαινέσας
 τὸ βούλευμα, Ἄριστα. ἔφη, σοι, γύναι, ταῦτα, καὶ τούτῳ
 μόνῳ τῷ ἔργῳ τὰς μάστιγας φυγεῖν ἔχω, καὶ τοῦτό μοι
 ἤδη πεπράξεται. ὁ μὲν οὖν ἀνόσιος οὗτος οὐμὸς μάγει- 608
 ρος ἐμοῦ πλησίον ἐστὼς τῇ γυναικὶ ταῦτα συνεβουλεύετο.
 40. ἐγὼ δὲ τὸ μέλλον ἤδη προορώμενος κράτιστον ἔγνων
 τὸ σώζειν ἐμαυτὸν ἐκ τῆς κοπίδος καὶ ῥήξας τὸν ἱμάντα.
 ᾧ διηγόμην, καὶ ἀνασκιρτήσας ἴεμαι δρόμῳ εἴσω ἔνθα
 ἐδείπνουσι οἱ κίναιδοι σὺν τῷ δεσπότη τῶν ἀγρῶν. ἐν-
 ταῦθα εἰσδραμῶν ἀνατρέπω πάντα τῷ σκιρτήματι καὶ
 λυχνίαν καὶ τραπέζας· καὶ γὰρ μὲν ᾧμην κομψόν τι τοῦτο
 πρὸς σωτηρίαν ἐμὴν εὕρηκέναι, καὶ τὸν δεσπότην τῶν
 ἀγρῶν κελεύειν εὐθέως ὡς ἀγέρωχον ὄνον ἐμὲ κατακλει-
 σθέντα ποι φυλάττεσθαι ἀσφαλῶς· ἀλλὰ με τοῦτο τὸ
 κομψὸν εἰς ἔσχατον ἤνεγκε κινδύνου. λυττᾶν δόξαντές
 με ξίφῃ πολλὰ ἤδη καὶ λόγχας ἐπ' ἐμὲ ἐσπάσαντο καὶ ξύλα
 μακρὰ, καὶ εἶχον οὕτως ὥστε ἀποκτενεῖν με. ἐγὼ δὲ ὀρῶν
 τοῦ δεινοῦ τὸ μέγεθος δρόμῳ εἴσω παρέρχομαι ἔνθα οἱ
 ἐμοὶ δεσπότηαι κοιμηθήσεσθαι ἔμελλον. οἱ δὲ θεασάμενοι
 τοῦτο συγκλείουσι τὰς θύρας εὐ μάλα ἔξωθεν. 41. ἐπειδὴ
 δὲ ἤδη ὄρθρος ἦν, ἀράμενος τὴν θεὸν αὐθις ἀπῆειν ἅμα
 τοῖς ἀγύρταις καὶ ἀφικόμεθα εἰς κώμην ἄλλην μεγάλην
 καὶ πολυάνθρωπον, ἐν ἣ καὶ καινότερόν τι ἕτερατεύ- 609
 σαντο, τὴν θεὸν μὴ μεῖναι ἐν ἀνθρώπου οἰκίᾳ, τῆς δὲ
 παρ' ἐκείνοις μάλιστα τιμωμένης ἐπιχωρίου δαίμονος τὸν
 ναὸν οἰκῆσαι. οἱ δὲ καὶ μάλα ἄσμενοι τὴν ξένην θεὸν
 ὑπεδέξαντο τῇ σφῶν αὐτῶν θεῷ συνοικίσαντες, ἡμῖν δὲ
 οἰκίαν ἀπέδειξαν ἀνθρώπων πενήτων. ἐνταῦθα συχνὰς
 ἡμέρας οἱ δεσπότηαι διατρίψαντες ἀπιέναι ἤθελον εἰς τὴν

πλησίον πόλιν καὶ τὴν θεὸν ἀπήτουν τοὺς ἐπιχωρίους,
 καὶ αὐτοὶ ἐς τὸ τέμενος παρελθόντες ἐκόμιζον αὐτὴν καὶ
 θέντες ἐπ' ἐμοὶ ἤλαυνον ἔξω. ἔτυχον δὲ οἱ δυσσεβεῖς εἰς
 τὸ τέμενος ἐκεῖνο παρελθόντες ἀνάθημα φιάλην χρυσοῦν
 κλέψαντες, ἦν ὑπὸ τῆ θεῶ ἔφερον· οἱ δὲ κωμῆται αἰσθό-
 μενοι τοῦτο εὐθύς ἐδίωκον, εἶτα ὡς πλησίον ἐγένοντο,
 καταπηδήσαντες ἀπὸ τῶν ἵππων εἶχοντο αὐτῶν ἐν τῇ
 ὁδῷ καὶ δυσσεβεῖς καὶ ἱεροσύλους ἐκάλουν καὶ ἀπήτουν
 τὸ κλαπέν ἀνάθημα, καὶ ἐρευνῶντες πάντα εὗρον αὐτὸ
 ἐν τῷ κόλπῳ τῆς θεοῦ. δῆσαντες οὖν τοὺς γυνίας ἤγον
 ὀπίσω καὶ τοὺς μὲν εἰς τὴν εἰρκτὴν ἐμβάλλουσι, τὴν δὲ
 θεὸν τὴν ἐπ' ἐμοὶ κομιζομένην ἀράμενοι ναῶ ἄλλῳ ἔδω-
 καν, τὸ δὲ χρυσίον τῇ πολιτίδι θεῶ πάλιν ἀπέδωκαν.

610 42. τῇ δὲ ὑστεραία τὰ τε σκεύη κάμῃ πιπράσκειν ἐγνω-
 σαν, καὶ ἀπέδοντό με ξένῳ ἀνθρώπῳ τὴν πλησίον κώμην
 οἰκοῦντι, τέχνην ἔχοντι ἄρτους πέττειν· οὗτός με παρα-
 λαβὼν καὶ πυρῶν μεδίμνους δέκα ὠνησάμενος, ἐπιθείς
 μοι τὸν πυρὸν οἴκαδε ἤλαυνεν ὡς ἑαυτὸν ὁδὸν ἀργαλέαν·
 ὡς δὲ ἤκομεν, εἰσάγει με εἰς τὸν μυλωνά, καὶ ὄρω πολὺ
 πλῆθος ἔνδον ὀμοδοῦλων κτηνῶν, καὶ μύλαι πολλαὶ ἦσαν,
 καὶ πᾶσαι τούτοις ἐστρέφοντο, καὶ πάντα ἐκεῖνα μεστὰ
 ἦν ἀλεύρων. καὶ τότε μὲν με οἶα ξένου δοῦλον καὶ φορ-
 τίον βαρύτερον ἀράμενον καὶ ὁδὸν ἀργαλέαν ἀφιγμένον
 ἀναπαύεσθαι ἔνδον ἀφήκαν, τῇ δὲ ὑστεραία ὀρθοῖη τὰ
 ὄμματά μου σκεπάσαντες ὑποξενγυνοῦσί με τῇ κώπῃ τῆς
 μύλης, εἶτα ἤλαυνον. ἐγὼ δὲ ἠπιστάμην ὅπως χρῆ ἀλεῖν
 πολλάκις παθῶν, προσεποιούμενη δὲ ἀγροεῖν· ἀλλὰ μά-
 την ἤλπισα. λαβόντες γὰρ πολλοὶ τῶν ἔνδον βακτηρίας
 περιστάνται με καὶ μὴ προσδοκῆσαντα, ὡς οὐχ ὄρωντα,
 παίουσιν ἀθρόα τῇ χειρὶ. ὥστε με ὑπὸ τῆς πληγῆς ὡσπερ
 στρόμβον ἑξαπίνης στρέφεσθαι· καὶ πείρα ἔμαθον ὅτι
 χρῆ τὸν δοῦλον ἐς τὸ τὰ δέοντα ποιεῖν μὴ περιμένειν τὴν

χειρα τοῦ δεσπότου. 43. λεπτός οὖν πάνυ γίγνομαι καὶ ἀσθενὴς τῷ σώματι, ὥστε ἔγνω με ὁ δεσπότης πωλῆσαι, καὶ ἀποδίδοταί με ἀνθρώπῳ κηπουρῷ τὴν τέχνην· οὗτος γὰρ εἶχε κῆπον λαβῶν γεωργεῖν. καὶ τοῦτο εἶχομεν ἔργον· ὁ δεσπότης ἔωθεν ἐπιθείς μοι τὰ λάχανα ἐκόμιζεν εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ παραδούς τοῖς ταῦτα πιπράσκουσιν ἤγέ με πάλιν εἰς τὸν κῆπον. εἶτα ἐκεῖνος μὲν καὶ ἔσκαπτε καὶ ἐφύτευε καὶ τὸ ὕδωρ τῷ φυτῷ ἐπήγεν, ἐγὼ δὲ ἐν τούτῳ εἰστήκειν ἀργός. ἦν δέ μοι δεινῶς ἀλγεινὸς ὁ τότε βίος· πρῶτον μὲν ἐπεὶ χειμῶν ἤδη ἦν κάκεινος οὐδὲ αὐτῷ στραῶμα εἶχεν ἀγοράσαι οὐχ ὅπως ἐμοί, καὶ ἀνυπόδητος πηλὸν ὑγρὸν καὶ πάγον σκληρὸν καὶ ὄξυν ἐπάτου, καὶ φαγεῖν τοῦτο μόνον ἀμφοτέροις ἦν θριδάκας πικρὰς καὶ σκληρὰς. 44. καὶ ποτε ἐξιόντων ἡμῶν ἐς τὴν πόλιν ἐν-τυγχάνει ἀνὴρ γενναῖος στρατιώτου στολὴν ἡμφιεσμένος, καὶ τὰ μὲν πρῶτα λαλεῖ πρὸς ἡμᾶς τῇ Ἰταλῶν φωνῇ καὶ ἤρετο τὸν κηπουρὸν ὅποι ἀπάγει τὸν ὄνον ἐμέ· ὁ δέ, οἴμαι, τῆς φωνῆς ἀνόητος ὢν οὐδὲν ἀπεκρίνατο· ὁ δὲ ὀργιζόμενος, ὡς ὑπερορώμενος, παίει τῇ μάστιγι τὸν κηπουρὸν, κάκεινος συμπλέκεται αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν ὁδὸν ὑποσπάσας ἐκτείνει, καὶ κείμενον ἔπαιεν οὕτω καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ λίθῳ τῷ ἐκ τῆς ὁδοῦ· ὁ δὲ τὰ πρῶτα καὶ ἀντεμάχετο καὶ ἠπεῖλει. εἰ ἀνασταίη, ἀποκτενεῖν τῇ μαχαίρᾳ· ὁ δὲ ὥσπερ ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου διδαχθεὶς, τὸ ἀκινδυνότατον, σπᾶ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ καὶ ῥιπτεῖ πόρρω, εἶτα αὐθις ἔπαιε κείμενον. ὁ δὲ τὸ κακὸν ὀρῶν ἤδη ἀφόρητον ψεύδεται ὡς τεθνηκῶς ἐν ταῖς πληγαῖς· ὁ δὲ δείσας ἐπὶ τούτῳ τὸν μὲν αὐτοῦ ὡς εἶχε κείμενον ἀπολείπει, τὴν δὲ μάχαιραν βαστάσας ἐπ' ἐμοὶ ἤλαυνεν ἐς τὴν πόλιν. 45. ὡς δὲ ἤλθομεν, τὸν μὲν κῆπον αὐτοῦ συνεργῷ τινι ἐπέδωκε γεωργεῖν, αὐτὸς δὲ τὸν κινδυνον τὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ δεδιῶς κρύπτεται ἅμα ἐμοὶ πρὸς

τινος τῶν ἐν ἄστει συνήθων. τῇ δὲ ὑστεραία. δόξαν αὐ-
 τοῖς, οὕτω ποιούσι· τὸν μὲν ἐμὸν δεσπότην κιβωτῷ ἐνέ-
 κρυσαν, ἐμὲ δὲ ἀράμενοι ἐκ τῶν ποδῶν κομίζουσιν ἄνω
 τῇ κλίμακι ἐς ὑπερώϊον κάκει με ἄνω συγκλείουσιν. ὁ δὲ
 στρατιώτης ἐκ τῆς ὁδοῦ τότε μόλις ἐξαναστάς, ὡς ἔφα-
 σαν, κροηβαρῶν ταῖς πληγαῖς ἤκεν εἰς τὴν πόλιν καὶ τοῖς
 στρατιώταις τοῖς σὺν αὐτῷ ἐντυχῶν λέγει τὴν ἀπόνοιαν
 τοῦ κηπουροῦ· οἱ δὲ σὺν αὐτῷ ἐλθόντες μαθητάρουσιν
 ἐνθα ἡμεν κεκρυμμένοι, καὶ παραλαμβάνουσι τοὺς τῆς
 πόλεως ἄρχοντας. οἱ δὲ εἰσω τινὰ πέμπουσι τῶν ὑπηρε-
 τῶν καὶ τοὺς ἐνδον ἅπαντας προσελθεῖν ἐξω κελεύουσιν·
 ὡς δὲ προῆλθον, ὁ κηπουρὸς οὐδαμοῦ ἐφαίνετο. οἱ μὲν
 οὖν στρατιῶται ἐνδον ἔφασαν εἶναι τὸν κηπουρὸν καμὲ
 613 τὸν ἐκείνου ὄνον· οἱ δὲ οὐδὲν ἄλλο ὑπολελειφθαι ἐλε-
 γον οὔτε ἄνθρωπον οὔτε ὄνον. θορύβου δὲ ἐν τῷ στε-
 νωπῷ καὶ πολλῆς βοῆς ἐκ τούτων γενομένης ὁ ἀγέρωχος
 καὶ πάντα περιέργος ἐγὼ βουλόμενος μαθεῖν τίνας εἶσι
 οἱ βοῶντες, διακύπτω ἄνωθεν κατω διὰ τῆς θυρίδος. οἱ
 δὲ με ἰδόντες εὐθύς ἀνέκραγον· οἱ δὲ ἐάλωκεσαν ψευδῆ
 λέγοντες· καὶ οἱ ἄρχοντες εἰσω παρελθόντες καὶ παρὰ
 ἀνερευνῶντες εὐρίσκουσι τὸν ἐμὸν δεσπότην τῇ κιβωτῷ
 ἐγκείμενον καὶ λαβόντες τὸν μὲν εἰς τὸ δεσμοτήριον
 ἐπεμψαν λόγον τῶν τετολμημένων ὑπέξοντα, ἐμὲ δὲ κατω
 βαστάσαντες τοῖς στρατιώταις παρέδωκαν. πάντες δὲ
 ἄσβεστον ἐγέλων ἐπὶ τῷ μνηύσαντι ἐκ τῶν ὑπερώϊων καὶ
 προδόντι τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην· καὶ τότε ἐξ ἐμοῦ πρω-
 του ἦλθεν εἰς ἀνθρώπους ὁ λόγος οὗτος. Ἐξ ὄνου παρα-
 κύψεως. 46. τῇ δὲ ὑστεραία τί μὲν ἔπαθεν ὁ κηπουρὸς ὁ
 ἐμὸς δεσπότης, οὐκ οἶδα, ὁ δὲ στρατιώτης πωλήσειν με
 ἔγνω. καὶ πιπράσκει με πέντε καὶ εἴκοσιν Ἀττικῶν· ὁ δὲ
 ὠνησαμένος θεράπων ἦν ἀνδρὸς σφοδρὰ πλουσίου πο-
 λέως τῶν ἐν Μακεδονίᾳ τῆς μεγίστης Θεσσαλονικῆς οὐ-

τος τέχνην εἶχε ταύτην. τὰ ὄψα τῷ δεσπότῃ ἐσκεύαζε,
 καὶ εἶχεν ἀδελφὸν σύνδουλον ἄρτους πέττειν καὶ μελί-
 πηκτα κιρῶν ἐπιστάμενον. οὗτοι οἱ ἀδελφοὶ σύσκηνοί τε 614
 ἀεὶ ἦσαν ἀλλήλοις καὶ κατέλυνον ἐν ταύτῳ καὶ τὰ σκευή
 τῶν τεχνῶν εἶχον ἀναμειγμένα, καὶ μετὰ ταῦτα κάμει
 ἵστασαν ἔνθα κατέλυνον. καὶ οὗτοι μετὰ τὸ δεῖπνον τοῦ
 δεσπότου πολλὰ λείψανα ἄμφω εἴσω ἐκόμιζον ὁ μὲν κρεῶν
 καὶ ἰχθύων, ὁ δὲ ἄρτων καὶ πλακούντων. οἱ δὲ κατακλεί-
 σαντες ἔνδον ἐμὲ μετὰ τούτων καὶ φυλακὴν ἐμοὶ γλυκυ-
 τήτην περιστήσαντες ἀπήεσαν ὥστε ἀπολούσασθαι· καὶ γὰρ
 τοῖς παρακειμένοις κριθιδίοις μακρὰ χαίρειν λέγων ταῖς
 τέχναις καὶ τοῖς κέρδεσι τῶν δεσποτῶν ἐδίδουν ἐμαυτόν,
 καὶ διὰ μακροῦ πάνυ ἐγεμιζόμεν ἀνθρωπείου τροφῆς.
 οἱ δὲ ἀναστρέψαντες εἴσω τὰ μὲν πρῶτα οὐδὲν ἤσθάνοντο
 τῆς ὀψοφαγίας τῆς ἐμῆς ἐκ τοῦ πλήθους τῶν παρακειμέ-
 νων, κάμου ἔτι ἐν φόβῳ καὶ φειδοῦ κλέπτουτος τὸ ἄρι-
 στον. ἐπεὶ δὲ καὶ τέλεον ἤμην αὐτῶν καταγνοῦς ἄγνοιαν,
 τὰς καλλίστας τῶν μερίδων καὶ ἄλλα πολλὰ κατέτρωγον.
 καὶ ἐπειδὴ ἤσθοντο ἤδη τῆς ζημίας, τὰ μὲν πρῶτα ἄμφω
 ὑποπτον ἐς ἀλλήλους ἐβλεπον καὶ κλέπτῃν ὁ ἕτερος τὸν
 ἕτερον καὶ ἄρπαγα τῶν κοινῶν καὶ ἀναίσχυντον ἔλεγον,
 καὶ ἦσαν ἀκριβεῖς λοιπὸν ἄμφω καὶ τῶν μερίδων ἀριθμὸς
 ἐγίνετο. 47. ἐγὼ δὲ τὸν βίον εἶχον ἐν ἡδονῇ καὶ τρυφῇ,
 καὶ τὸ σῶμά μου ἐκ τῆς συνήθους τροφῆς πάλιν καλὸν
 ἐγεγόνει καὶ τὸ δέρμα ἐπανθούση τῇ τριχὶ ἀπέστειλεν.
 οἱ δὲ γενναιότατοι μέγαν τέ με καὶ πίονα ὀρώντες καὶ 615
 τὰ κριθίδια μὴ δαπανώμενα, ἀλλ' ἐν ταύτῳ μέτρῳ ὄντα,
 εἰς ὑπόνοιαν ἔρχονται τῶν τολμημάτων τῶν ἐμῶν, καὶ
 προελθόντες ὡς εἰς τὸ βαλανεῖον ἀπιόντες, ἐπειτα τὰς
 θύρας συγκλείσαντες, προσβαλόντες ὀπῆ τιμι τὰ ὄμματα
 τῆς θύρας ἐσκοποῦντο τᾶνδον. καὶ γὰρ τότε μηδὲν τοῦ δό-
 λου εἰδὼς ἠρίστων προσελθῶν. οἱ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐγέ-

λων ὀρώντες ἄριστον ἄπιστον· εἶτα δὲ τοὺς ὁμοδούλους ἐκάλουν ἐπὶ τὴν ἐμὴν θῆαν, καὶ γέλως πολὺς ἦν, ὥστε καὶ ὁ δεσπότης αὐτῶν ἤκουσε τοῦ γέλωτος, θορούβου ὄντος ἐξωθεν, καὶ ἤρετό τινα ἐφ' ᾧ τοσοῦτον οἱ ἐξω γελῶσιν. ἐπεὶ δὲ ἤκουσεν, ἐξανίσταται τοῦ συμποσίου καὶ διακύνψας εἶσω ὄρα με σὺς ἀγρίου μερίδα καταπίνοντα, καὶ μέγα ἐν γέλωτι ἀναβοήσας εἰστρέχει εἶσω. καγὼ σφόδρα ἠχθόμην ἐπὶ τοῦ δεσπότης κλέπτῃς ἅμα καὶ λίχνος ἐαλωκώς. ὁ δὲ πολὺν εἶχεν ἐπ' ἐμοὶ γέλωτα, καὶ τὰ μὲν πρῶτα κελεύει με εἶσω ἄγεσθαι εἰς τὸ ἐκείνου συμπόσιον, ἔπειτα τράπεζάν μοι παραθεῖναι εἶπε καὶ εἶναι ἐπ' αὐτῇ πολλὰ τῶν ὅσα μὴ δυνατὸν ἄλλῳ ὄνῳ καταφαγεῖν, κρέα λοπάδας ζωμοὺς ἰχθῦς, τοῦτο μὲν ἐν γάρῳ καὶ ἐλαίῳ κατακειμένους, τοῦτο δὲ νάπυ ἐπικεχυμένους. καγὼ τὴν τύχην ὀρών ἤδη ἀπαλὸν μοι προσμειδιῶσαν καὶ μαθῶν 616 ὅτι με τοῦτο μόνον τὸ παίγιον ἀνασῶσει, καίτοι ἤδη ἐμπεπλησμένος ὅμως ἡρίστων τῇ τραπέζῃ παραστάς. τὸ δὲ συμπόσιον ἐκλονεῖτο τῷ γέλωτι. καὶ τις εἶπε. Καὶ πίεται οἶνον οὗτος ὁ ὄνος. ἦν τις αὐτῷ ἐγκερασάμενος ἐπιδῶ· καὶ ὁ δεσπότης ἐκέλευσε καγὼ τὸ προσενεχθὲν ἔπιον. 48. ὁ δὲ οἶον εἰκὸς ὀρών με κτῆμα παράδοξον τὴν μὲν τιμὴν τὴν ἐμὴν κελεύει τῶν διοικητῶν τιμὴν καταβραβεῖν τῷ ἐμὲ ὠνησαμένῳ καὶ ἄλλο τοσοῦτον. ἐμὲ δὲ παρεδωκεν ἀπελευθέρῳ τῶν αὐτοῦ τιμὴν νεανίσκῳ καὶ εἶπε κατηχεῖν ὅσα ποιῶν μάλιστα ψυχαγωγεῖν αὐτὸν δυναίμην. τῷ δὲ γε θάρδια ἦν πάντα· ὑπήκουον γὰρ εὐθὺς εἰς ἅπαντα διδασκόμενος. καὶ πρῶτον μὲν κατακλίνεσθαι με ἐπὶ κλίνῃ ὥσπερ ἄνθρωπον ἐπ' ἀγκῶνος ἐποίησεν, εἶτα καὶ προσπαλαίειν αὐτῷ. καὶ μὴν καὶ ὀρχεῖσθαι ἐπὶ τοὺς δυο ἐπαμειβόμενον ὀρθὸν καὶ καταγεῖναι καὶ ἀναγεῖναι πρὸς τὰς φωνάς, καὶ πάνθ' ὅσα ἐδυναίμην μὲν καὶ δίχα τοῦ μανθάνειν. ποιεῖν· καὶ τὸ πρᾶγμα περιβόητον ἦν, ὄνος

ὁ τοῦ δεσπότου, οἰνοπότης, παλαίων, ὄνος ὀρχούμενος. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι πρὸς τὰς φωνὰς ἀνένευον ἐν καιρῷ καὶ κατένευον· καὶ πιεῖν δὲ ὁπότε θελήσαιμι, ἦτουν τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν οἰνοχόον κινήσας. καὶ οἱ μὲν ἐθαύμαζον τὸ πρᾶγμα ὡς παράδοξον ἀγνοοῦντες ἄνθρωπον ἐν τῷ ὄνῳ κείμενον· ἐγὼ δὲ τρυφήν ἐποιούμην τὴν ἐκείνων ἄγνοιαν. καὶ μὴν καὶ βαδίζειν ἐμάνθανον καὶ κομίζειν τὸν δεσπότην ἐπὶ νώτου καὶ τρέχειν δρόμον ἀλυπότατον καὶ τῷ ἀναβάτῃ ἀναίσθητον. καὶ σκεύη μοι ἦν πολυτελεῖ, 617 καὶ στρώματα πορφυρᾶ ἐπιβάλλομαι, καὶ χαλινοὺς εἰσεδεχόμεν ἄργύρῳ καὶ χρυσῷ πεποικιλμένους, καὶ κώδωνες ἐξήπτουτό μου μέλος μουσικώτατον ἐκφωνοῦντες. 49. ὁ δὲ Μενεκλῆς ὁ δεσπότης ἡμῶν, ὥσπερ ἔφη, ἐκ τῆς Θεσσαλονίκης δεῦρο ἐληλύθει ἐπ' αἰτία τοιαύτη· ὑπέσχετο τῇ πατρίδι θέαν παρέξειν ἀνδρῶν ὄπλοις πρὸς ἀλλήλους μονομαχεῖν εἰδότες· καὶ οἱ μὲν ἄνδρες τῆς μάχης ἤδη ἦσαν ἐν παρασκευῇ, καὶ ἀφῆκτο ἡ πορεία. ἐξελαύνομεν ἔωθεν, καὶ γὰρ τὸν δεσπότην ἔφερον εἴ ποτε χωρίου εἴη τῆς ὁδοῦ τραχὺ καὶ τοῖς ὀχήμασιν ἐπιβαίνειν χαλεπόν. ὡς δὲ κατέβημεν ἐπὶ Θεσσαλονίκην, οὐκ ἦν ὅστις ἐπὶ θέαν οὐκ ἠπέιγετο καὶ τὴν ὄψιν τὴν ἐμήν· ἡ γὰρ ἐμὴ δόξα προεληλύθει ἐκ μακροῦ καὶ τὸ πολυπρόσωπον καὶ τὸ ἀνθρώπινον τῶν ἐμῶν ὀρχημάτων καὶ παλαισμάτων. ἀλλ' ὁ μὲν δεσπότης τοῖς ἐνδοξοτάτοις τῶν αὐτοῦ πολιτῶν παρὰ τὸν πότον ἐδείκνυέ με καὶ τὰ παράδοξα ἐκεῖνα τὰ ἐν ἐμοὶ παίγνια ἐν τῷ δείπνῳ παρετίθει. 50. ὁ δὲ ἐμὸς ἐπιστάτης πρόσδοτον εὗρεν ἐξ ἐμοῦ πολλῶν πάνυ δραχμῶν· κατακλείσας γὰρ με ἔνδον εἶχεν ἐστῶτα, καὶ τοῖς βουλομένοις ἰδεῖν ἐμὲ καὶ τὰμὰ παράδοξα ἔργα μισθοῦ τὴν θύραν ἤνοιγεν. οἱ δ' εἰσεκόμιζον ἄλλος ἄλλο τι τῶν ἐδωδίμων, μάλιστα τὸ ἐχθρὸν εἶναι ὄνου γαστρὶ δοκοῦν· ἐγὼ δὲ ἦσθιον. ὥστε ὀλίγων ἡμερῶν τῷ δεσπότην καὶ τοῖς

ἐν τῇ πόλει συναριστῶν μέγας τε καὶ πίων δεινῶς ἤδη
 618 ἐγεγόνειν. καὶ ποτε γυνὴ ξένη οὐ μέτρια κεκτημένη, τὴν
 ὄψιν ἱκανή, παρελθοῦσα ἔσω ἰδεῖν ἐμὲ ἀριστῶντα εἰς
 ἔρωτά μου θερμὸν ἐμπίπτει, τοῦτο μὲν τὸ κάλλος ἰδοῦσα
 τοῦ ὄνου, τοῦτο δὲ τῷ παραδόξῳ τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμά-
 των εἰς ἐπιθυμίαν συνουσίας προελθοῦσα· καὶ διαλέγε-
 ται πρὸς τὸν ἐπιστάτην τὸν ἐμὸν καὶ μισθὸν αὐτῷ ἀδρὸν
 ὑπέσχετο, εἰ συγχωρήσειεν αὐτῇ σὺν ἐμοὶ τὴν νύκτα ἀνα-
 παύσεσθαι· κἀκεῖνος οὐδὲν φροντίσας, εἴτε ἀνύσει τι
 ἐκείνη ἐξ ἐμοῦ εἴτε καὶ μή, λαμβάνει τὸν μισθόν. 51. κἀ-
 πειδὴ ἐσπέρα τε ἦν ἤδη κακ τοῦ συμποσίου ἀφήκεν ἡμᾶς
 ὁ δεσπότης, ἀναστρέφομεν ἔνθα ἐκαθεύδομεν, καὶ τῆσ
 γυναικα εὗρομεν πάλαι ἀφιγμένην ἐπὶ τὴν ἐμὴν εὐνήν.
 κεκόμιστο δὲ αὐτῇ προσκεφάλαια μαλακὰ καὶ στρώματα
 εἴσω κατέθεντο καὶ χαμεῦνιον ἡμῖν εὐτρεπὲς ἦν. εἶτα οἱ
 μὲν τῆσ γυναικὸς θεράποντες αὐτοῦ που πλησίον πρὸ
 τοῦ δωματίου ἐκάθευδον, ἡ δὲ λύχνον ἔνδον ἔκαιε μέ-
 γαν τῷ πυρὶ λαμπόμενον· ἔπειτα ἀποδυσασμένη παρέστη
 τῷ λύχνῳ γυμνὴ ὄλη καὶ μύρον ἐκ τινοσ ἀλαβάστρου
 προχεαμένη τούτῳ ἀλείφεται. κἀμὲ δὲ μυρίζει ἔνθεν, μά-
 λιστα τὴν ὄϊνά μου μύρων ἐνέπλησεν, εἶτά με καὶ ἐφί-
 λησε καὶ οἶα πρὸς αὐτῆσ ἐρώμενον καὶ ἄνθρωπον διελέ-
 619 γετο καὶ με ἐκ τῆσ φορβειᾶσ ἐπιλαβομένη ἐπὶ τὸ χαμεῦ-
 νιον εἴλκε· κἀγὼ οὐδὲν τι τοῦ παρακαλέσαντοσ εἰς τοῦτο
 δεόμενος καὶ οἶνω δὲ παλαιῷ πολλῷ ὑποβεβρογμένος καὶ
 τῷ χρωτὶ τοῦ μύρου οἰστρογμένος καὶ τὴν παιδίσκην δὲ
 ὄρων πάντα καλὴν κλίνομαι, καὶ σφόδρα ἠπόρουν ὅπως
 ἀναβήσομαι τὴν ἄνθρωπον· καὶ γὰρ ἐξ ὅτου ἐγεγόνειν
 ὄνος, συνουσίας ἀλλ' οὐδὲ τῆσ ὄνοισ συνήθουσ ἔτυχον
 ἀπάμενος. οὐδὲ γυναικὶ ἐχρησάμην ὄνω· καὶ μὴν καὶ
 τοῦτό μ' εἰς δέοσ οὐχὶ μέτριον ἦγε, μὴ οὐ χωρήσασα ἡ
 γυνὴ διασπασθῆ, κἀγὼ ὥσπερ ἀνδροφόνοσ καλὴν δώσω

δίκην. ἡγνούουν δὲ οὐκ εἰς δέον δεδιώς· ἡ γὰρ γυνὴ πολ-
 λοῖς τοῖς φιλήμασι, καὶ τούτοις ἐρωτικοῖς, προκαλουμένη
 ὡς εἶδεν οὐ κατέχοντα, ὥσπερ ἀνδρὶ παρακειμένη περι-
 βάλλεται με καὶ ἄρασα εἶσω ὄλον παρεδέξατο. κἀγὼ μὲν
 ὁ δειλὸς ἐδεδοίκειν ἔτι καὶ ὀπίσω ἀπῆγον ἑμαυτὸν ἀτρέμα,
 ἡ δὲ τῆς τε ὀσφύος τῆς ἐμῆς εἶχετο, ὥστε μὴ ὑποχωρεῖν,
 καὶ αὐτὴ εἶπετο τὸ φεῦγον. ἐπεὶ δὲ ἀκριβῶς ἐπέισθην ἔτι
 μοι καὶ προσδεῖν πρὸς τὴν τῆς γυναικὸς ἡδονὴν τε καὶ
 τέρψιν, ἀδεῶς λοιπὸν ὑπερέτουν ἐννοούμενος ὡς οὐδὲν
 εἶην κακίων τοῦ τῆς Πασιφάης μοιχοῦ. ἡ δὲ γυνὴ οὕτως
 ἦν ἄρα ἐς τὰ ἀφροδίσια ἐτοιμὴ καὶ τῆς ἀπὸ τῆς συνου-
 σίας ἡδονῆς ἀκόρεστος, ὥστε ὄλην τὴν νύκτα ἐν ἐμοὶ 620
 ἔδαπάνησεν. 52. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἡ μὲν ἀναστᾶσα ἀπῆει
 συνθεμένη πρὸς τὸν ἐπιστάτην τὸν ἐμὸν οἴσειν ἐπὶ τοῖς
 αὐτοῖς τὸν μισθὸν τὸν αὐτὸν τῆς νυκτός. ὁ δὲ ἅμα μὲν
 πλουσιώτερος ἐκ τῶν ἐμῶν γενόμενος καὶ τῷ δεσπότῃ
 καινότερον ἐν ἐμοὶ ἐπιδειζόμενος συγκατακλείει με τῇ
 γυναικί· ἡ δὲ κατεχρήσατό μοι δεινῶς. καὶ ποτε ἐλθὼν
 ὁ ἐπιστάτης ἀπαγγέλλει τῷ δεσπότῃ τὸ ἔργον, ὡς ἂν αὐ-
 τὸς διδάξας, καὶ ἐμοῦ μὴ εἰδότος ἄγει αὐτὸν ἐσπέρας
 ἥδη ἔνθα ἐκαθεύδομεν. καὶ διὰ τίνος ὀπῆς τῆς θύρας
 δείκνυσί με ἔνδον τῇ μείρακι συνενναζόμενον. ὁ δὲ ἤσθεις
 τῇ θείᾳ καὶ δημοσίᾳ με ταῦτα ποιοῦντα δεῖξαι ἐπεθύμησε,
 καὶ κελεύει πρὸς μηδένα ἔξω τοῦτο εἶπεῖν, Ἴνα, ἔφη, ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ τῆς θείας παραγάγωμεν τοῦτον εἰς τὸ θέατρον
 σὺν τινι τῶν καταδεδικασμένων γυναικῶν, κὰν πάντων
 ὀφθαλμοῖς ἐπὶ τὴν γυναῖκα ἀναβῆσεται. καὶ τινα τῶν
 γυναικῶν, ἥτις κατεκέκριτο θηρίοις ἀποθανεῖν, ἄγουσιν
 ἔνδον παρ' ἐμὲ καὶ προσιέναι τε ἐκέλευον καὶ ψαύειν ἐμοῦ.
 53. εἶτα τὸ τελευταῖον τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐνστάσης, ἐν
 ἧ τὰς φιλοτιμίας ἤγεν ὁ ἐμὸς δεσπότης, εἰσάγειν ἐγνωσάν 621
 με εἰς τὸ θέατρον. καὶ εἰσῆφιν οὕτω· κλίνη ἦν μεγάλη,

απο χελώνης Ἰνδικῆς πεποιημένη, χρυσῶ ἔσφηκωμένη,
 ἐπὶ ταύτῃ με ἀνακλίνουσι καὶ κεί μοι τὴν γυναῖκα παρα-
 κατέκλιναν. εἶτα οὕτως ἡμᾶς ἐπέθηκον ἐπὶ τινος μηχα-
 νήματος καὶ εἶσω εἰς τὸ θέατρον παρενέγκαντες κατέθη-
 καν ἐν τῷ μέσῳ, καὶ οἱ ἄνθρωποι μέγα ἀνεβόησαν καὶ
 κρότος πάσης χειρὸς ἐξήλατο ἐπ' ἐμοί, καὶ τράπεζα ἡμῖν
 παρέκειτο καὶ πολλὰ ἐσκευασμένα ἐπ' αὐτῇ ἔκειτο ὅσα
 τρυφῶντες ἄνθρωποι ἐν δείπνῳ ἔχουσι. καὶ παῖδες ἡμῖν
 παρειστήκεισαν οἰνοχόοι καλοὶ τὸν οἶνον ἡμῖν χρυσίῳ
 διακονοῦμενοι. ὁ μὲν οὖν ἐμὸς ἐπιστάτης ἐστὼς ὀπισθεν
 ἐκέλευέ με ἀριστᾶν· ἐγὼ δὲ ἅμα μὲν ἠδούμην ἐν τῷ θεά-
 τρῳ κατακείμενος. ἅμα δὲ ἐδεδίειν μὴ που ἄρκτος ἢ λέων
 ἀναπηδήσεται. 54. ἐν τούτῳ δὲ τινος ἄνθρωπος φέροντος
 παροδευόντος ἐν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ὄρω καὶ ῥόδων χλω-
 ρῶν φύλλα, καὶ μηδὲν ἐτι ὀκνῶν ἀναπηδήσας τοῦ λέχους
 ἐκπίπτω· καὶ οἱ μὲν ὦντό με ἀίστασθαι ὀρηχσόμενον·
 ἐγὼ δὲ ἐν ἑξ ἑνὸς ἐπιτρέχων καὶ ἀπανθιζόμενος ἀπ' αὐ-
 τῶν τῶν ἀνθρώπων τὰ ῥόδα κατέπινον. τῶν δὲ ἐτι θαυμα-
 622 ζόντων ἐπ' ἐμοὶ ἀποπίπτει ἑξ ἐμοῦ ἐκείνη ἡ τοῦ κτηνους
 ὄψις καὶ ἀπόλλυται, καὶ ἀφανῆς ἐκεῖνος ὁ πάλαι ὄνος. ὁ
 δὲ Λούκιος αὐτὸς ἐνθεν μοι γυμνὸς εἰστήκει. τῇ δὲ παρα-
 δόξῳ ταύτῃ καὶ μηδέποτε ἐλπισθείσῃ θεᾶ πάντες ἐκπε-
 πληγμένοι δεινὸν ἐπεθορήβησαν καὶ τὸ θέατρον εἰς δυο
 γνώμας ἐσχίζετο· οἱ μὲν γὰρ ὥσπερ φαρμακα δεινὰ ἐπι-
 στάμενον καὶ κακὸν τι πολυμορφον ἠξίουσαν εὐθύς ἐνδοῦ
 πυρὶ με ἀποθαιεῖν, οἱ δὲ περιμεῖναι καὶ τοὺς ἀπ' ἐμοῦ
 λόγους ἔλεγον δεῖν καὶ προτερον διαγνώσαι. εἶθ' οὕτως
 δικάσαι περὶ τούτων. καὶ γὰρ δραμῶν πρὸς τὸν ἄρχοντα
 τῆς ἐπαρχίας — ἔτυχε δὲ τῇ θεᾷ ταύτῃ παρῶν — ἔλεγον
 κάτωθεν ὅτι γυνὴ με Θετταλὴ γυναικὸς Θετταλῆς δούλῃ
 χροῖσματι μεμαγευμένῳ ἐπαλειψασα ὄνον ποιήσειε, καὶ
 ἰκέτερον αὐτὸν λαβόντα ἔχειν με ἐν φρουρᾷ ἐστ' ἂν αὐτὸν

πείσαιμι, ὡς οὐ καταψεύδομαι οὕτω γεγονός. 55. καὶ ὁ
 ἄρχων, Λέγε, φησίν, ἡμῖν ὄνομα τὸ σὸν καὶ γονέων τῶν
 σῶν καὶ συγγενῶν, εἴ τινας φῆς ἔχειν τῷ γένει προσή-
 κοντας, καὶ πόλιν. κἀγὼ, Πατὴρ μὲν, ἔφη, * * * ἔστι
 μοι Λούκιος, τῷ δὲ ἀδελφῷ τῷ ἐμῷ Γάτος· ἄμφω δὲ τὰ
 λοιπὰ δύο ὀνόματα κοινὰ ἔχομεν. κἀγὼ μὲν ἱστοριῶν καὶ
 ἄλλων εἰμὶ συγγραφεύς, ὁ δὲ ποιητῆς ἐλεγείων ἔστι καὶ
 μάντις ἀγαθός· πατρὸς δὲ ἡμῖν Πάτριαι τῆς Ἀχαΐας. ὁ δὲ 623
 δικαστῆς ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσε, Φιλτάτων ἐμοί, ἔφη, λίαν
 ἀνδρῶν υἱὸς εἶ καὶ ξένων οἰκία τέ με ὑποδεξαμένων καὶ
 δώροις τιμησάντων, καὶ ἐπίσταμαι ὅτι οὐδὲν ψεῦδη παῖς
 ἐκείνων ὢν· καὶ τοῦ δίφρου ἀναπηδήσας περιβάλλει τε
 καὶ πολλὰ ἐφίλει, καὶ με οἴκαδε ἤγεν ὡς ἑαυτόν. ἐν τούτῳ
 δὲ καὶ ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς ἀφίκετο ἀργύριον καὶ ἄλλα μοι
 πολλὰ κομίζων, κὰν τούτῳ με ὁ ἄρχων δημοσίᾳ πάντων
 ἀκούοντων ἀπολύει. καὶ ἐλθόντες ἐπὶ θάλασσαν ναῦν
 ἐσκεψάμεθα καὶ τὴν ἀποσκευὴν ἐνεθέμεθα. 56. ἐγὼ δὲ
 κράτιστον εἶναι ἔγνω ἐλθεῖν παρὰ τὴν γυναῖκα τὴν ἐρα-
 σθεῖσάν μου τοῦ ὄνου. καλλίων αὐτῇ φανεῖσθαι λέγων
 νῦν ἐν ἀνθρώπῳ ὢν. ἡ δὲ ἀσμένῃ τέ μ' εἰσεδέξατο τῷ
 παραδόξῳ, οἶμαι, τοῦ πράγματος ἐπιτερομένη, καὶ δει-
 πνεῖν σὺν αὐτῇ καὶ καθεύδειν ἰκέτευε· κἀγὼ ἐπειθόμην
 νεμέσεως ἄξιον εἶναι νομίζων τὸν ὄνον τὸν ἀγαπηθέντα
 νῦν γενόμενον ἀνθρώπον ὑπερτροφᾶν καὶ τὴν ἐρασθεῖ-
 σαν ὑπερορᾶν· καὶ δειπνῶ σὺν αὐτῇ καὶ πολὺ ἐκ τοῦ
 μύρου ἀλείφομαι καὶ στεφανοῦμαι τῷ φιλτάτῳ ἐς ἀνθρώ-
 πους με ἀνασώσαντι ῥόδῳ. ἐπεὶ δὲ ἦν νυξ βαθεῖα ἤδη 624
 καὶ καθεύδειν ἔδει, κἀγὼ δ' ἐπανίσταμαι καὶ ὡσπερ εἰ
 μέγα τι ἀγαθὸν ποιῶν ἀποδύομαι καὶ ἵσταμαι γυμνός ὡς
 δῆθεν ἔτι μᾶλλον ἀρέσων ἐκ τῆς πρὸς τὸν ὄνον συγκρί-
 σεως. ἡ δὲ ἐπειδὴ εἶδέ με πάντα ἀνθρώπινα ἔχοντα, προσ-
 πτύσασά μοι, Οὐ φθείρω ἀπ' ἐμοῦ, ἔφη, καὶ τῆς ἐμῆς

οικίας καὶ μακρὰν ἀπελθὼν κοιμήσῃ; ἐμοῦ δ' ἐρομένου, Τί γὰρ καὶ ἡμάρτηταί μοι τοσοῦτο; Ἐγὼ, ἔφη, μὰ Δί' οὐχὶ σοῦ, ἀλλὰ τοῦ ὄνου τοῦ σοῦ ἐρώσα τότε ἐκείνῳ καὶ οὐχὶ σοὶ συνεκάθευδον, καὶ ὄμην σε καὶ νῦν κἂν ἐκείνῳ γε μόνον τὸ μέγα τοῦ ὄνου σύμβολον διασώζειν καὶ σύρειν· σὺ δέ μοι ἐλήλυθας ἐξ ἐκείνου τοῦ καλοῦ καὶ χρησίμου ζώου ἐς πίθηκον μεταμορφωθείς. καὶ καλεῖ εὐθύς
 625 ἤδη τοὺς οἰκέτας καὶ κελεύει με τῶν νῶτων μετέωρον κομισθῆναι ἔξω τῆς οἰκίας. καὶ ἔξωσθεις πρὸ τοῦ δωματίου ἔξω γυμνὸς καλῶς ἐστεφανωμένος καὶ μεμυρισμένος τὴν γῆν γυμνὴν περιλαβὼν ταύτῃ συνεκάθευδον. ἅμα δὲ τῷ ὄρθρῳ γυμνὸς ὢν ἔθεον ἐπὶ ναῦν καὶ λέγω πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὴν ἑμαυτοῦ ἐν γέλωτι συμφορὰν. ἔπειτα ἐκ τῆς πόλεως δεξιοῦ πνεύσαντος ἀνέμου πλέομεν ἐνθεν. καὶ ὀλίγαις ἡμέραις ἐρχομαι εἰς τὴν ἐμὴν πατρίδα. ἐνταῦθα θεοὶς σωτήρσιν ἔθνον καὶ ἀναθήματα ἀνέθηκα, μὰ Δί' οὐκ ἐκ κυνὸς προκτοῦ, τὸ δὴ τοῦ λόγου, ἀλλ' ἐξ ὄνου περιεργίας διὰ μακροῦ πάνυ. καὶ οὕτω δὲ μόλις, οἴκαδε ἀνασωθεῖς.

ΖΕΥΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ.

626 1. ΚΥΝΙΣΚΟΣ. Ἐγὼ δέ, ὦ Ζεῦ, τὰ μὲν τοιαῦτα οὐκ ἐνοχλήσω σε πλοῦτον καὶ χρυσίον καὶ βασιλείας αἰτῶν, ἅπερ εὐκταϊότατα τοῖς ἄλλοις, καὶ σοὶ οὐ πάνυ ῥαδια παρασχεῖν· ὁρῶ γοῦν σε τὰ πολλὰ παρακοίοντα εὐχομένων αὐτῶν. Ἐν δέ, καὶ τοῦτο ῥᾶστον, ἐβουλόμην παρὰ σοῦ μοι γενέσθαι.

ΖΕΥΣ. Τί τοῦτό ἐστιν. ὦ Κυνίσκε; οὐ γὰρ ἀτυχήσεις, καὶ μάλιστα μετρίων, ὡς φῆς, δεόμενος.

ΚΤΝ. Ἀπόκριναί μοι πρὸς τινα οὐ χαλεπὴν ἐρωτησίαν.

ΖΕΥΣ. Μικρά γε ὡς ἀληθῶς ἡ εὐχὴ καὶ πρόχειρος ὥστε ἐρώτα ὅποσα ἂν ἐθέλης.

ΚΤΝ. Ἴδου ταῦτα, ὦ Ζεῦ· ἀνέγνωσ γὰρ δῆλον ὅτι καὶ σὺ τὰ Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου ποιήματα· εἶπε οὖν μοι, εἰ ἀληθῆ ἔστι τὰ περὶ τῆς Εἰμαρμένης καὶ τῶν Μοιρῶν ἃ ἐκείνοι ἐραψωδῆκασιν, ἄφικτα εἶναι ὅποσα ἂν αὐταὶ 627 ἐπινήσωσι γεινομένῳ ἑκάστῳ.

ΖΕΥΣ. Καὶ πάνυ ἀληθῆ ταῦτα· οὐδὲν γὰρ ἔστιν ὅ τι μὴ αἱ Μοῖραι διατάττουσιν, ἀλλὰ πάντα ὅποσα γίνονται, ὑπὸ τῶ τούτων ἀτροκτῶ στρεφόμενα εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἕκαστον ἐπικεκλωσμένην ἔχει τὴν ἀπόβασιν, καὶ οὐ θέμις ἄλλως γενέσθαι.

2. ΚΤΝ. Οὐκοῦν ὅποταν ὁ αὐτὸς Ὀμηρος ἐν ἐτέρῳ μέρει τῆς ποιήσεως λέγη,

μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι,
καὶ τὰ τοιαῦτα, ληρεῖν δηλαδὴ φήσομεν τότε αὐτόν;

ΖΕΥΣ. Καὶ μάλα· οὐδὲν γὰρ ἂν οὕτω γένοιτο ἐξῶ τοῦ νόμου τῶν Μοιρῶν, οὐδὲν ὑπὲρ τὸ λίνον. οἱ ποιηταὶ δὲ ὅποσα μὲν ἂν ἐκ τῶν Μουσῶν κατεχόμενοι ἄδωσιν, ἀληθῆ ταῦτά ἔστιν· ὅποταν δὲ ἀφῶσιν αὐτοὺς αἱ θεαὶ καὶ καθ' αὐτοὺς ποιῶσι, τότε δὴ καὶ σφάλλονται καὶ ὑπεναντία τοῖς πρότερον διεξίασι· καὶ ξυγγνώμη, εἰ ἄνθρωποι ὄντες ἀγνοοῦσι τὰληθῆς ἀπελθόντος ἐκείνου, ὃ τέως παρὸν ἐραψώδει δι' αὐτῶν.

ΚΤΝ. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὕτω φήσομεν. ἔτι δὲ κάκεινό 628 μοι ἀπόκριναί· οὐ τρεῖς αἱ Μοῖραί εἰσι, Κλωθῶ καὶ Λάχεσις καὶ Ἄτροπος;

ΖΕΥΣ. Πάνυ μὲν οὖν.

3. ΚΤΝ. Ἡ Εἰμαρμένη τοίνυν καὶ ἡ Τύχη — πολυθρόνλητοι γὰρ πάνυ καὶ αὐταὶ — τίνες πότ' εἰσὶ καὶ τί

δύναται αὐτῶν ἑκατέρω; πότερον τὰ ἴσα ταῖς Μοῖραις ἢ τι καὶ ὑπὲρ ἐκείνας; ἀκούω γοῦν ἀπάντων λεγόντων, καὶ μηδὲν εἶναι Τύχης καὶ Εἵμαρμένης δυνατώτερον.

ΖΕΥΣ. Οὐ θέμις ἅπαντά σε εἰδέναι, ὦ Κυνίσκε. τίνας δ' οὖν ἔνεκα ἠρώτησάς ποτε τὸ περὶ τῶν Μοιρῶν;

4. ΚΤΝ. Ἦν μὴ πρότερόν μοι, ὦ Ζεῦ, κάκεῖνο εἰπῆς, εἰ καὶ ὑμῶν αὐταὶ ἄρχουσι καὶ ἀνάγκη ὑμῖν ἠροῦσθαι ἀπὸ τοῦ λίνου αὐτῶν.

ΖΕΥΣ. Ἀνάγκη, ὦ Κυνίσκε. τί δ' οὖν ἐμειδιάσας;

ΚΤΝ. Ἀνεμνήσθην ἐκείνων τῶν Ὀμήρου ἐπῶν. ἅπεποιήσαι αὐτῶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν θεῶν δημηγορῶν.
629 ὁπότε ἠπέλλεις αὐτοῖς ὡς ἀπὸ σειρᾶς τινος χρυσοῦς ἀναρτησόμενος τὰ πάντα· ἔφησθα γὰρ αὐτὸς μὲν τὴν σειρὰν καθήσειν ἐξ οὐρανοῦ. τοὺς θεοὺς δὲ ἅμα πάντας, εἰ βούλοιντο, ἐκκρεμαμένους κατασπᾶν βιάσεσθαι, οὐ μὴν κατασπάσειν γε. σὲ δέ, ὁπότεν ἐθελήσῃς, ῥαδίως ἅπαντας αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαι αὐτῇ τε θαλάσῃ.

τότε μὲν δὴ θαυμάσιος ἐδόκει μοι τὴν βίαν καὶ ὑπέφριτον μεταξὺ ἀκούων τῶν ἐπῶν· νῦν δὲ αὐτὸν σε ἤδη ὀρώ μετὰ τῆς σειρᾶς καὶ τῶν ἀπειλῶν ἀπὸ λεπτοῦ τήματος, ὡς φῆς, κρεμᾶμενον. δοκεῖ γοῦν μοι δικαιότερον ἂν ἢ Κλωθῶ μεγαλαυχῆσασθαι, ὡς καὶ σὲ αὐτὸν ἀνάσπαστον αἰωροῦσα ἐκ τοῦ ἀτράκτου καθόπερ οἱ ἄλιεις ἐκ τοῦ καλάμου τὰ ὀψάρια.

5. ΖΕΥΣ. Οὐκ οἶδα ὅ τι σοι βούλεται ταυτὶ τὰ ἐρωτήματα.

ΚΤΝ. Ἐκεῖνο, ὦ Ζεῦ· καὶ πρὸς τῶν Μοιρῶν καὶ τῆς Εἵμαρμένης μὴ τραχέως μηδὲ πρὸς ὀργὴν ἀκουσῆς μου τάληθῆ μετὰ παροησίας λέγοντος. εἰ γὰρ οὕτως ἔχει ταῦτα καὶ πάντων αἱ Μοῖραι κρατοῦσι καὶ οὐδὲν ἂν ὑπ' οὐδενὸς ἀλλαγείη τῶν ἅπαξ δοξάντων αὐταῖς. τίνας ἔνεκα ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι θύομεν καὶ ἑκατόμβας προσάγομεν

εὐχόμενοι γενέσθαι ἡμῖν παρ' ὑμῶν τάγαθά; οὐχ ὁρῶ γὰρ ὅτι ἂν ἀπολαύσαιμεν τῆς ἐπιμελείας ταύτης, εἰ μήτε τῶν φαύλων ἀποτροπὰς εὐρέσθαι δυνατὸν ἡμῖν ἐκ τῶν εὐχῶν μήτε ἀγαθοῦ τινος θεοσδότου ἐπιτυχεῖν.

6. ΖΕΥΣ. Οἶδα ὅθεν σοι τὰ κομψὰ ταῦτα ἐρωτήματά ἐστι, παρὰ τῶν καταράτων σοφιστῶν, οἳ μηδὲ προνοεῖν ἡμᾶς τῶν ἀνθρώπων φασίν· ἐκεῖνοι γοῦν τὰ τοιαῦτα ἐρωτῶσιν ὑπ' ἀσεβείας, ἀποτρέποντες καὶ τοὺς ἄλλους θύειν καὶ εὐχεσθαι ὡς εἰκαῖον ὄν· ἡμᾶς γὰρ οὔτ' ἐπιμελεῖσθαι τῶν πραττομένων παρ' ὑμῖν οὔθ' ὅλως τι δύνασθαι πρὸς τὰ ἐν τῇ γῆ πράγματα. πλὴν οὐ χαιρήσουσί γε τὰ τοιαῦτα διεξιόντες.

ΚΤΝ. Οὐ μὰ τὸν τῆς Κλωθοῦς ἄτρακτον, ὦ Ζεῦ, οὐχ ὑπ' ἐκείνων ἀναπεισθεις ταῦτά σε ἠρώτησα, ὁ δὲ 631 λόγος αὐτὸς οὐκ οἶδ' ὅπως ἡμῖν προῖων ἐς τοῦτο ἀπέβη. περιττὰς εἶναι τὰς θυσίας. αὐτίς δ', εἰ δοκεῖ, διὰ βραχέων ἐρήσομαί σε, σὺ δὲ μὴ ὀκνήσης ἀποκρίνασθαι, καὶ ὅπως ἀσφαλέστερον ἀποκρίνη.

ΖΕΥΣ. Ἐρώτα, εἴ σοι σχολὴ τὰ τοιαῦτα ληρεῖν.

7. ΚΤΝ. Πάντα φῆς ἐκ τῶν Μοιρῶν γίνεσθαι;

ΖΕΥΣ. Φημί γάρ.

ΚΤΝ. Ὑμῖν δὲ δυνατὸν ἀλλάττειν ταῦτα καὶ ἀνακλώθειν;

ΖΕΥΣ. Οὐδαμῶς.

ΚΤΝ. Βούλει οὖν ἐπαγάγω καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, ἢ δῆλον, κἂν μὴ εἶπω αὐτό;

ΖΕΥΣ. Δῆλον μὲν. οἱ δέ γε θύοντες οὐ τῆς χρείας ἔνεκα θύουσιν ἀντίδοσιν τινα ποιούμενοι καὶ ὥσπερ ὠνούμενοι τάγαθὰ παρ' ἡμῶν, ἀλλὰ τιμῶντες ἄλλως τὸ βέλτιον.

ΚΤΝ. Ἰκανὸν τοῦτο, εἰ καὶ σὺ φῆς ἐπὶ μηδενὶ χρησίμῳ γίνεσθαι τὰς θυσίας, εὐγνωμοσύνη δέ τιμι τῶν

632 ἀνθρώπων τιμώντων τὸ βέλτιον. καίτοι εἴ τις τῶν σοφιστῶν ἐκείνων παρῆν, ἤρειτ' ἄν σε καθ' ὅτι βελτίους φῆς τοὺς θεούς, καὶ ταῦτα ὁμοδούλους τῶν ἀνθρώπων ὄντας καὶ ὑπὸ ταῖς αὐταῖς δεσποίναῖς ταῖς Μοίραις ταττομένους. οὐ γὰρ ἀποχρήσει αὐτοῖς τὸ ἀθανάτους εἶναι, ὡς δι' αὐτὸ ἀμείρους δοκεῖν· ἐπεὶ τοῦτό γε μακρῶ χειρόν ἐστιν. εἶγε τοὺς μὲν κἂν ὁ θάνατος ἐς ἐλευθερίαν ἀφείλετο, ὑμῖν δὲ ἐς ἄπειρον ἐκπίπτει τὸ πρᾶγμα καὶ αἰδῖος ἢ δουλεία γίννεται ὑπὸ μακροῦ τῷ λίνῳ στρεφόμενη.

8. ΖΕΥΣ. Ἄλλ', ὦ Κυνίσκε, τὸ αἰδῖον τοῦτο καὶ ἄπειρον εὐδαιμον ἡμῖν ἐστὶ καὶ ἐν ἅπασιν ἀγαθοῖς ἡμεῖς βιοῦμεν.

ΚΥΝ. Οὐχ ἅπαντες, ὦ Ζεῦ, ἀλλὰ διώριστα καὶ παρ' ὑμῖν τὸ πρᾶγμα καὶ πολλή ταραχὴ ἐνεστί· σὺ μὲν γὰρ εὐδαίμων. βασιλεὺς γὰρ καὶ δύνασαι ἀνασπᾶν τὴν γῆν καὶ τὴν θάλατταν ὥσπερ ἰμοιᾶν καθείς· ὁ Ἥφαιστος δὲ χωλός ἐστι καὶ βάνανσός τις καὶ πυρίτης τὴν τέχνην· ὁ Προμηθεὺς δὲ καὶ ἀνεσκολοπίσθη ποτέ. τὸν γὰρ πατέρα σου τί ἂν λέγοιμι πεδήτην· ἐτι ἐν τῷ Ταρταρῷ ὄντας καὶ ἐρᾶν δὲ ὑμᾶς φασι καὶ τιτρώσκεσθαι καὶ δουλεύειν
633 ἐνίοτε παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὸν σὸν ἀδελφὸν παρὰ τῷ Λαομέδοντι καὶ παρὰ τῷ Ἀδμήτῳ τὸν Ἀπόλλωνα. ταῦτα δέ μοι οὐ πάντ' εὐδαίμονα δοκεῖ, ἀλλ' εἰόκασιν ὑμῶν οἱ μὲν τινες εὐτυχεῖς τε καὶ εὐμοῖροι εἶναι. οἱ δ' ἔμπαλιν· ἐὼ γὰρ λέγειν, ὅτι καὶ λιστεύεσθε ὥσπερ ἡμεῖς καὶ περισυλᾶσθε ὑπὸ τῶν ἱεροσυλῶν καὶ ἐκ πλουσιωτάτων πενέστατοι ἐν ἀκαρεῖ γίνεσθε· πολλοὶ δὲ καὶ κατεχωνεύθησαν ἤδη χρυσοῖ ἢ ἀργυροῖ ὄντες, οἷς τοῦτο εἴμαρτο δηλαδὴ.

9. ΖΕΥΣ. Ὅρας; ταῦτα ἤδη ὑβριστικά. ὦ Κυνίσκε, φῆς· καὶ σοί ποτε μεταμελήσει αὐτῶν.

ΚΥΝ. Φεῖδον, ὦ Ζεῦ, τῶν ἀπειλῶν εἰδὼς οὐδέν

με πεισόμενον ὃ τι μὴ καὶ τῇ Μοῖρᾳ πρὸ σοῦ ἔδοξεν· ἐπεὶ οὐδὲ αὐτοὺς ἐκείνους ὁρῶ τοὺς ἱεροσύλους κολαζομένους ἅπαντας, ἀλλ' οἷ γε πλεῖστοι διαφεύγουσιν ὑμᾶς· οὐ γὰρ εἴμαρτο, οἶμαι, ἀλῶναι αὐτούς.

ΖΕΥΣ. Οὐκ ἔλεγον, ὡς ἄρ' ἐκείνων τις εἶ τῶν ἀναιρούντων τὴν πρόνοιαν τῷ λόγῳ;

ΚΤΝ. Πάνυ, ᾧ Ζεῦ, δέδιας αὐτούς, οὐκ οἶδα ὅτου ἔνεκα· πάντα γοῦν ὁπόσα ἂν εἶπω, ὑποπτεύεις ἐκείνων παιδεύματα εἶναι. 10. ἐγὼ δὲ — παρὰ τίνος γὰρ ἂν ἄλλου 634 τάληθῆς ἢ παρὰ σοῦ μάθοιμι; — ἠδέως δ' ἂν καὶ τοῦτο ἐροίμην σε, τίς ἢ Πρόνοια ὑμῖν αὕτη ἐστὶ, Μοῖρᾳ τις ἢ καὶ ὑπὲρ ταύτην θεὸς ὥσπερ ἄρχουσα καὶ αὐτῶν ἐκείνων;

ΖΕΥΣ. Ἦδη σοὶ καὶ πρότερον ἔφην οὐ θεμιτὸν εἶναι πάντα σε εἰδέναι. σὺ δὲ ἔν τι ἐν ἀρχῇ ἐρωτήσῃς φήσας οὐ παύη τοσαῦτα πρὸς με λεπτολογούμενος· καὶ ὁρῶ ὅτι σοὶ τὸ κεφάλαιόν ἐστι τοῦ λόγου, ἐπιδειξαι οὐδενὸς ἡμᾶς προνοοῦντας τῶν ἀνθρωπίνων.

ΚΤΝ. Οὐκ ἐμὸν τοῦτο, ἀλλὰ σὺ μικρὸν ἔμπροσθεν ἔφησθα τὰς Μοῖρας εἶναι τὰς ἅπαντα ἐπιτελούσας, ἐκτὸς εἰ μὴ μεταμέλει σοὶ ἐκείνων καὶ μετατίθεσαι αὐτῆς τὰ εἰρημένα καὶ ἀμφισβητεῖτε τῆς ἐπιμελείας παρῳσάμενοι τὴν Εἴμαρμένην.

11. ΖΕΥΣ. Οὐδαμῶς, ἀλλ' ἡ Μοῖρα δι' ἡμῶν ἕκαστα ἐπιτελεῖ.

ΚΤΝ. Μανθάνω· ὑπηρεταὶ καὶ διάκονοί τινες τῶν Μοιρῶν εἶναι φατε. πλὴν ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐκεῖναι ἂν εἶεν αἱ προνοοῦσαι, ὑμεῖς δὲ ὥσπερ σκευὴ τινὰ καὶ ἐργαλεῖά ἐστε αὐτῶν.

ΖΕΥΣ. Πῶς λέγεις;

ΚΤΝ. Ὡσπερ, οἶμαι, καὶ τὸ σκέπαρον τῷ τέκτῳ καὶ τὸ τρύπανον συναργεῖ μὲν τι πρὸς τὴν τέχνην, οὐδεὶς δ' ἂν εἴποι ὡς ταῦτα ὁ τεχνίτης ἐστίν, οὐδὲ ἡ ναὺς ἔργον 635

τοῦ σκεπάρονου ἢ τοῦ τρυπάνου, ἀλλὰ τοῦ ναυπηγοῦ· ἀνάλογον τοίνυν ἢ μὲν ναυπηγουμένη ἕκαστα ἢ Εἵμαρμένη ἐστίν, ὑμεῖς δὲ ἄρα τρύπανα καὶ σκέπαρνα ἐστε τῶν Μοιρῶν· καί, ὡς εἰκεν, οἱ ἄνθρωποι δέον τῇ Εἵμαρμένῃ θύειν καὶ παρ' ἐκείνης αἰτεῖν τάγαθά, οἱ δὲ ἐφ' ὑμᾶς ἴασι προσόδοις καὶ θυσίαις γεραίροντες· οἱ δ' οὐδὲ τὴν Εἵμαρμένην τιμῶντες ἂν ἐς δέον αὐτὸ ἔπραττον· οὐ γὰρ οἶμαι δυνατὸν εἶναι οὐδὲ αὐταῖς ἐτι ταῖς Μοίραις ἀλλάξαι τι καὶ μετατρέψαι τῶν ἐξ ἀρχῆς δοξάντων περὶ ἑκάστου· ἢ γοῦν Ἄτροπος οὐκ ἀνάσχοιτ' ἂν, εἴ τις ἐς τὸ ἐναντίον στρέψει τὸν ἄτρακτον ἀναλύων τῆς Κλωθοῦς τὸ ἔργον.

12. ΖΕΥΣ. Σὺ δ' ἤδη, ὦ Κυνίσκε, οὐδὲ τὰς Μοίρας τιμᾶσθαι πρὸς τῶν ἀνθρώπων ἀξιοῖς; ἀλλ' εἰκας ἅπαντα συγγεῖν προαιρεῖσθαι. ἡμεῖς δὲ εἰ καὶ μηδενὸς ἄλλου ἔνεκα, τοῦ γε μαντεύεσθαι καὶ προμηνύειν ἕκαστα τῶν ὑπὸ τῆς Μοῖρας κεκυρωμένων δικαίως τιμῶμεθ' ἂν.

ΚΥΝ. Τὸ μὲν ὅλον, ἄχρηστον. ὦ Ζεῦ, προειδέναί τὰ μέλλοντα οἷς γε τὸ φυλάξασθαι αὐτὰ πάντως ἀδύνατον· ἐκτός εἰ μὴ τοῦτο φῆς, ὡς ὁ προμαθὼν ὅτι ὑπὸ
636 αἰχμῆς σιδηρᾶς τεθνηξεται, δύναιτ' ἂν ἐκφυγεῖν τὸν θάνατον ἐγκλεισάμενος ἑαυτὸν· ἀλλ' ἀδύνατον· ἐξαξει γὰρ αὐτὸν ἢ Μοῖρα κυνηγετήσουσα καὶ παραδώσει τῇ αἰχμῇ· καὶ ὁ Ἄδραστος ἐπὶ τὸν σὺν ἀφείς τὴν λόγχην ἐκείτου μὲν ἀμαρτήσεται, φοιρήσει δὲ τὸν τοῦ Κροῖσου παῖδα, ὡς ἂν ἀπ' ἰσχυρᾶς ἐντολῆς τῶν Μοιρῶν φερομένου τοῦ ἀκουτίου ἐπὶ τὸν νεαρίσκον. 13. τὸ μὲν γὰρ τοῦ Λαῖου καὶ γελοῖον, τό·

μὴ σπειρε τέκνων ἄλοκα δαιμόνων βία·

εἰ γὰρ τεκνώσεις (φησὶ) παῖδ', ἀποκτενεῖ σ' ὁ φύς.
περιττὴ γὰρ, οἶμαι, ἢ παραίνεσις πρὸς τὰ πάντως οὕτως
γενησόμενα. τοιγάρτοι μετὰ τὸν χρησμὸν καὶ ἔσπειρε καὶ

ὁ φύς ἀπέκτεινεν. ὥστε οὐχ ὁρῶ ἀνθ' ὅτου ἀπαιτεῖτε τὸν μισθὸν ἐπὶ τῇ μαντικῇ. 14. ἔῶ γὰρ λέγειν, ὡς καὶ ἀμφίδοξα καὶ ἐπαμφοτερίζοντα τοῖς πολλοῖς χρᾶν εἰώθατε οὐ πάνυ ἀποσαφoῦντες, εἰ ὁ τὸν Ἄλυν διαβάς τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν καταλύσει ἢ τὴν τοῦ Κύρου· ἀμφω γὰρ δύναται ὁ χρησμός.

ΖΕΥΣ. Ἦν τις, ὦ Κυνίσκε, τῷ Απόλλωνι ὀργῆς 637 αἰτία κατὰ τοῦ Κροίσου, διότι ἐπέιρα ἐκεῖνος αὐτὸν ἄρνια κρέα καὶ χελώνην εἰς τὸ αὐτὸ ἔφω.

ΚΥΝ. Ἐχρῆν μὲν μηδὲ ὀργίζεσθαι θεὸν ὄντα· πλὴν ἀλλὰ καὶ τὸ ἐξαπατηθῆναι τῷ Λυδῷ ὑπὸ τοῦ χρησμοῦ ἐπέπρωτο, οἶμαι, καὶ ἄλλως τὸ μὴ σαφῶς ἀκοῦσαι τὰ μέλ-
λουτα ἢ Εἵμαρμένη ἐπέκλωσεν. ὥστε καὶ ἡ μαντικὴ ὑμῶν ἐκείνης ἔργον ἐστίν.

15. **ΖΕΥΣ.** Ἡμῖν δὲ οὐδὲν ἀπολείπεις, ἀλλὰ μάτην θεοὶ ἐσμεν οὔτε πρόνοιάν τινα ἐσφερόμενοι εἰς τὰ πράγματα οὔτε τῶν θυσιῶν ἄξιοι καθάπερ τρύπανα ὡς ἀληθῶς καὶ σκέπαρνα; καὶ μοι δοκεῖς εἰκότως μου καταφρονεῖν, ὅτι κεραυνόν, ὡς ὄρας, διηγκυλωμένος ἀνέχομαι σε τοσαῦτα καθ' ἡμῶν διεξιόντα.

ΚΥΝ. Βάλλε, ὦ Ζεῦ, εἰ μοι καὶ κεραυνῷ πληγῆναι εἵμαρται, καὶ σὲ οὐδὲν αἰτιάσομαι τῆς πληγῆς, ἀλλὰ τὴν Κλωθῶ τὴν διὰ σοῦ τιτρώσκουσιν· οὐδὲ γὰρ τὸν κεραυνὸν αὐτὸν φαίην ἄν μοι αἴτιον γενέσθαι τοῦ τραύματος. πλὴν ἐκεῖνό γε ὑμᾶς ἐρήσομαι καὶ σὲ καὶ τὴν Εἵμαρμένην· 638
σὺ δέ μοι καὶ ὑπὲρ ἐκείνης ἀπόκρισαι· ἀνέμνησας γὰρ με ἀπειλήσας. 16. τί δήποτε τοὺς ἱεροσύλους καὶ ληστὰς ἀφέντες καὶ τοσοῦτους ὑβριστὰς καὶ βιαίους καὶ ἐπιόρκους δρῶν τινα πολλάκις κεραυνοῦτε ἢ λίθον ἢ νεῶς ἰστὸν οὐδὲν ἀδικούσης, ἐνίοτε δὲ χρηστόν τινα καὶ ὄσιον ὀδοιπόρον; τί σιωπᾶς, ὦ Ζεῦ; ἢ οὐδὲ τοῦτο θέμις εἰδέναι με;

ΖΕΥΣ. Οὐ γάρ, ὦ Κυνίσκε, σὺ δὲ πολυπράγμων τις εἶ καὶ οὐκ οἶδ' ὅθεν ταῦτα ἤκεις μοι συμπεφορηκώς.

ΚΥΝ. Οὐκοῦν μηδὲ ἐκεῖνο ὑμᾶς ἔρωμαι, σέ τε καὶ τὴν Πρόνοϊαν καὶ τὴν Εἴμαρμένην, τί δήποτε Φωκίων μὲν ὁ χρηστὸς ἐν τοσαύτῃ πενίᾳ καὶ σπάνει τῶν ἀναγκαίων ἀπέθανε καὶ Ἀριστείδης πρὸ αὐτοῦ, Καλλίας δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης, ἀκόλαστα μειράκια, ὑπερεπλούτου καὶ Μειδίας ὁ ὑβριστὴς καὶ Χάροψ ὁ Αἰγινήτης, κίναϊδος ἄνθρωπος, τὴν μητέρα λιμῶ ἀπεκτονώς, καὶ πάλιν Σωκράτης μὲν παρεδόθη τοῖς ἑνδεκα, Μέλητος δὲ οὐ παρεδόθη, καὶ
639 Σαρδανάπαλλος μὲν ἐβασίλευε θῆλυς ὢν, Περσῶν δὲ τοσοῦτοι καλοὶ κάραθοι ἄνδρες ἀνεσκολοπίζοντο πρὸς αὐτοῦ, διότι μὴ ἠρέσκοντο τοῖς γιγνομένοις; 17. ἵνα ὑμῖν μὴ τὰ νῦν λέγω καθ' ἕκαστον ἐπεξιῶν, τοὺς μὲν πονηροὺς εὐδαιμονοῦντας καὶ τοὺς πλεονέκτας, ἀγομένους δὲ καὶ φερομένους τοὺς χρηστοὺς ἐν πενίᾳ καὶ νόσοις καὶ μυρίοις κακοῖς πιεζομένους.

ΖΕΥΣ. Οὐ γὰρ οἶσθα, ὦ Κυνίσκε, ἡλικίας μετὰ τὸν βίον οἱ πονηροὶ τὰς κολάσεις ὑπομένουσιν, ἢ ἐν ὄσῃ οἱ χρηστοὶ εὐδαιμονία διατρίβουσιν;

ΚΥΝ. "Αἰδην μοι λέγεις καὶ Τιτυοὺς καὶ Ταντάλους, ἐγὼ δέ, εἰ μὲν τι καὶ τοιοῦτόν ἐστιν, εἶδομαι τὸ σαφὲς ἐπειδὰν ἀποθάνω· τὸ δὲ νῦν ἔχον ἐβουλόμην τὸν ὀποσοιοῦν χρόνον τοῦτον εὐδαιμόνως διαβιώσας ὑπὸ ἑκατάδεκα γυπῶν κείρεσθαι τὸ ἥπαρ ἀποθαιῶν, ἀλλὰ μὴ ἐνταῦθα διψήσας ὥσπερ ὁ Τάνταλος ἐν μακάρων νησοῖς πίνειν μετὰ τῶν ἡρώων ἐν τῷ Ἥλυσιῶ λιμῶνι κατακείμενος.

640 18. **ΖΕΥΣ.** Τί φῆς; ἀπιστεῖς εἶναί τινας κολάσεις καὶ τιμας καὶ δικαστηρίων, ἐνθα δὴ ἐξετάζεται ὁ ἑκάστου βίος;

ΚΥΝ. Ἀκούω τινὰ Μίνωα Κρήτα δικάζειν τὰ τοι-

αὐτα· καὶ μοι ἀπόκριναί τι καὶ ὑπὲρ ἐκείνου· σὸς γὰρ υἱὸς εἶναι λέγεται.

ΖΕΥΣ. Τί δ' αὐτὸν ἐρωτᾷς, ὦ Κυνίσκε;

ΚΥΝ. Τίνας κολάζει μάλιστα;

ΖΕΥΣ. Τοὺς πονηροὺς δηλαδή, οἷον ἀνδροφόνους καὶ ἱεροσύλους.

ΚΥΝ. Τίνας δὲ παρὰ τοὺς ἥρωας ἀποπέμπει;

ΖΕΥΣ. Τοὺς ἀγαθοὺς τε καὶ ὀσίους καὶ κατ' ἀρετὴν βεβιωκότας.

ΚΥΝ. Τίνος ἔνεκα, ὦ Ζεῦ;

ΖΕΥΣ. Διότι οἱ μὲν τιμῆς, οἱ δὲ κολάσεως ἄξιοι.

ΚΥΝ. Εἰ δέ τις ἀκούσιόν τι δεινὸν ἐργάσαιτο, κολάζεσθαι καὶ τοῦτον δικαιοῖ;

ΖΕΥΣ. Οὐδαμῶς.

ΚΥΝ. Οὐδ' ἄρα εἴ τις ἄκων τι ἀγαθὸν ἔδρασεν, οὐδὲ τοῦτον τιμᾶν ἀξιώσειεν ἄν;

ΖΕΥΣ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΚΥΝ. Οὐδένα τοίνυν, ὦ Ζεῦ, οὔτε τιμᾶν οὔτε κολάζειν αὐτῷ προσήκει.

ΖΕΥΣ. Πῶς οὐδένα;

ΚΥΝ. Ὅτι οὐδὲν ἐκόντες οἱ ἄνθρωποι ποιοῦμεν, ἀλλὰ τιμὴν ἀνάγκη ἀφύκτω κεκελευσμένοι, εἴ γε ἀληθῆ ἐκεῖνά ἐστι τὰ ἔμπροσθεν ὠμολογημένα. ὡς ἡ Μοῖρα πάντων αἰτία· καὶ ἦν φονεὺς τις, ἐκείνη ἐστὶν ἡ φονεύουσα, καὶ ἦν ἱεροσυλῆ, προστεταγμένον αὐτῷ δρᾶ. ὥστε εἴ γε 6+1 τὰ δίκαια ὁ Μίνως δικάζειν μέλλοι, τὴν Εἰμαρμένην ἀντὶ τοῦ Σισύφου κολάσεται καὶ τὴν Μοῖραν ἀντὶ τοῦ Ταντάλου. τί γὰρ ἐκεῖνοι ἠδίκησαν πεισθέντες τοῖς ἐπιτάγμασιν;

19. ΖΕΥΣ. Οὐκέτ' οὐδ' ἀποκρίνεσθαι σοι ἄξιον τοιαῦτα ἐρωτῶντι· θρασὺς γὰρ εἶ καὶ σοφιστής. καὶ σε ἄπειμι ἤδη καταλιπών.

ΚΥΝ. Ἐδεόμην μὲν ἔτι κἂν τοῦτο ἐρέσθαι σε, ποῦ
 αἱ Μοῖραι διατρίβουσιν ἢ πῶς ἐφικνοῦνται τῇ ἐπιμελείᾳ
 τῶν τοσοῦτων ἐς τὸ λεπτότατον, καὶ ταῦτα τρεῖς οὔσαι;
 ἐπίπονον γάρ τινα καὶ οὐκ εὐμοιρόν μοι δοκοῦσι βιοῦν
 τὸν βίον τοσαῦτα ἔχουσαι πράγματα καί, ὡς ἔοικεν, οὐ
 πάννυ οὐδὲ αὐταὶ ὑπὸ χρηστῆ Εἵμαρμένῃ ἐγεννήθησαν.
 ἐγὼ γοῦν, εἴ μοι αἴρεσις δοθείη, οὐκ ἂν ἀλλαξαίμην
 πρὸς αὐτάς τὸν ἔμαντοῦ βίον, ἀλλὰ ἐλοίμην ἂν ἔτι πε-
 νέστερος διαβιῶναι ἢ περ καθῆσθαι κλώθων ἄτρακτον
 τοσοῦτων πραγμάτων μεστόν, ἐπιτηρῶν ἕκαστα. εἰ δὲ μὴ
 ῥάδιόν σοι ἀποκρίνασθαι πρὸς αὐτά. ὦ Ζεῦ, καὶ τούτοις
 ἀγαπήσομεν οἷς ἀπεκρίνω· ἱκανὰ γὰρ ἐμφανίσει τὸν περι-
 τῆς Εἵμαρμένης καὶ Προνοίας λόγον· τὰ λοιπὰ δὲ ἴσως
 οὐχ εἵμαρτο ἀκούσαι μοι.

642

Ζ Ε Υ Σ Τ Ρ Α Γ Ω ι Δ Ο Σ.

1. ΕΡΜΗΣ. ὦ Ζεῦ, τί σύννοος κατὰ μόνας σαυτῶ λαλεῖς,
 ὠχρός, περιπατῶν, φιλοσόφου τὸ χροῶμ' ἔχων;
 ἐμοὶ προσανάθου, λαβέ με σύμβουλον πόνων,
 μὴ καταφρονησῆς οἰκέτου φλυαρίας.

ΑΘΗΝΗ. Ναὶ πατερὸς ἡμέτερε, Κρονίδη, ὑπάτε κρειόντων,
 γουνοῦμαί σε θεὰ γλανκῶπις, τριτογένεια,
 ἐξαύδα, μὴ κεῖθε νόω, ἵνα εἶδομεν ἥδη,

643

τίς μῆτις δάκνει σε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμον,
 ἢ τί βαρὺ στεναχεῖς ὠχρός τέ σου εἶλε παρειάς;

ΖΕΥΣ. Οὐκ ἔστιν οὐδὲν δεινὸν ὧδ' εἰπεῖν ἔπος,
 οὐδὲ πάθος οὐδὲ ξυμφορὰ τραγωδική.
 ἦς οὐκ ἂν ἄραιτ' ἄχθος ἢ θεῶν φήσις.

ΑΘΗΝ. Ἄπολλον, οἷσις φροίμους ἄρχει λόγου;

ΖΕΥΣ. Ὡ παγκάκιστα χθόνια γῆς παιδεύματα,
σύ τ', ὦ Προμηθεῦ, οἶά μ' εἰργασαι κακά.

ΑΘΗΝ. Τί δ' ἐστί; πρὸς χορὸν γὰρ οἰκείων ἐρεῖς.

ΖΕΥΣ. Ὡ μεγαλοσμοράγου στεροπαῆς ῥοίζημα, τί (μοι)
ῥέξεις;

ΗΡΑ. Κοίμισον ὄργάν, εἰ μὴ κωμωδίαν, ὦ Ζεῦ, δυ-
νάμεθα ὑποκρίνεσθαι μηδὲ ραψωδεῖν ὥσπερ οὔτοι μηδὲ
τὸν Εὐριπίδην ὄλον καταπεπώκαμεν, ὥστε σοι ὑποδρα- 644
ματουργεῖν. 2. ἀγνοεῖν ἡμᾶς νομίζεις τὴν αἰτίαν τῆς λύ-
πης ἥτις ἐστί σοι;

ΖΕΥΣ. Οὐκ οἶσθ', ἐπεὶ τοι κἂν ἐκώκνες μέγα.

ΗΡΑ. Οἶδα τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ὧν πάσχεις ὅτι ἐρω-
τικόν ἐστίν· οὐ μὴν κωκύω γε ὑπὸ ἔθους ἤδη πολλάκις
ὑβρισθεῖσα ὑπὸ σοῦ τὰ τοιαῦτα. εἰκὸς γοῦν ἦτοι Δανάην
τινὰ ἢ Σεμέλην ἢ Εὐρώπην αὐθις εὐρόντα σε ἀνιᾶσθαι
ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, εἶτα βουλευέσθαι ταῦρον ἢ σάτυρον ἢ
χρυσὸν γενόμενον ῥυῆναι διὰ τοῦ ὀρόφου εἰς τὸν κόλ-
πον τῆς ἀραπωμένης· τὰ σημεῖα γὰρ ταῦτα, οἱ στεναγμοὶ
καὶ τὰ δάκρυα καὶ τὸ ὠχρὸν εἶναι, οὐκ ἄλλου του ἢ ἐρῶν-
τός ἐστιν.

ΖΕΥΣ. Ὡ μακαρία, ἥτις ἐν ἐρωτι καὶ ταῖς τοιαύταις
παιδιαῖς οἶει τὰ πράγματα ἡμῖν εἶναι.

ΗΡΑ. Ἀλλὰ τί ἄλλο, εἰ μὴ τοῦτο, ἀνιᾶ σε Δία ὄντα;

3. ΖΕΥΣ. Ἐν ἐσχάτοις, ὦ Ἥρα, τὰ θεῶν πράγματα, 645
καὶ τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, ἐπὶ ξυροῦ νῦν ἐστήκεν, εἴτε
χρὴ τιμᾶσθαι ἡμᾶς ἔτι καὶ τὰ γέρα ἔχειν τὰν τῇ γῇ εἴτε
καὶ ἡμελησθαι παντάπασι καὶ τὸ μηδὲν εἶναι δοκεῖν.

ΗΡΑ. Μῶν ἢ γίγαντάς τινας αὐθις ἢ γῇ ἔφρυσεν,
ἢ οἱ Τιτᾶνες διαρρήξαντες τὰ δεσμὰ καὶ τῆς φρουρᾶς ἐπι-
κρατήσαντες αὐθις ἡμῖν ἐναντία αἴρονται τὰ ὄπλα;

ΖΕΥΣ. Θάρσει, τὰ νέρθεν ἀσφαλῶς ἔχει θεοῖς.

ΗΡΑ. Τί οὖν ἄλλο δεινὸν ἂν γένοιτο; οὐχ ὀρῶ γάρ,

ὅτε μὴ τὰ τοιαῦτα παραλυπεῖ, ἐφ' ὅτῳ Πῶλος ἢ Ἀριστόδημος ἀντὶ Διὸς ἡμῖν ἀναπέφηνας.

4. ΖΕΥΣ. Τιμοκλῆς, ὦ Ἥρα, ὁ Στωϊκὸς καὶ Δᾶμις ὁ Ἐπικούρειος χθές, οὐκ οἶδ' ὅθεν σφίσιν ἀρξαμένον τοῦ λόγου, προνοίας πέρι διελεγέσθην παρόντων μάλα
646 συχνῶν καὶ δοκίμων ἀνθρώπων, ὅπερ μάλιστα ἠγίασέ με· καὶ ὁ μὲν Δᾶμις οὔτ' εἶναι θεοὺς ἔφασκεν οὔτε ὅλως τὰ γιγνόμενα ἐπισκοπεῖν ἢ διατάττειν, ὁ Τιμοκλῆς δὲ ὁ βέλτιστος ἐπειρᾶτο συναγωνίζεσθαι ἡμῖν· εἶτα ὄχλου πολλοῦ ἐπιρρυνέντος οὐδὲν πέρας ἐγένετο τῆς ξυνουσίας· διελύθησαν γὰρ ἑαυθις ἐπισκέψεσθαι τὰ λοιπὰ συνθέμενοι, καὶ νῦν μετέωροι πάντες εἰσὶ πρὸς ἀκρόασιν, ὁπότερος κρατήσῃ καὶ ἀληθέστερα δόξει λέγειν. ὁρᾶτε τὸν κίνδυνον, ὡς ἐν στενῷ παντάπασιν τὰ ἡμέτερα, ἐν ἐνὶ ἀνδρὶ κινδυνευόμενα; καὶ δυοῖν θάτερον ἢ παρεωρᾶσθαι ἀνάγκη ὀνόματα εἶναι μόνον δόξαντας ἢ τιμᾶσθαι ὡς πρὸ τοῦ, ἦν ὁ Τιμοκλῆς νικήσῃ λέγων.

5. ΗΡΑ. Δεινὰ ταῦτα ὡς ἀληθῶς, καὶ οὐ μάτην, ὦ Ζεῦ, ἐπετραγῶδεις αὐτοῖς.

ΖΕΥΣ. Σὺ δ' ὄρου Δανάης τινὸς ἢ Ἀτιόπης εἶναι μοι λόγον ἐν ταραχῷ τοσοῦτῳ. τί δ' οὖν, ὦ Ἐρμῆ καὶ
647 Ἥρα καὶ Ἀθηνᾶ, πράττοιμεν ἄν; ξυννευρίσκετε γὰρ καὶ αὐτοὶ τὸ μέρος.

ΕΡΜ. Ἐγὼ μὲν ἐπὶ τὸ κοινὸν φημι δεῖν τὴν σχέψιν ἐπενεγκεῖν ἐκκλησίαν συναγαγόντα.

ΗΡΑ. Κάμοι ταῦτα ξυνδοκεῖ ἅπερ καὶ τοῦτῳ.

ΑΘΗΝ. Ἄλλ' ἐμοὶ μὲν τὰναντία δοκεῖ, ὦ πάτερ, μὴ ξυνταράττειν τὸν οὐρανὸν μηδὲ δῆλον εἶναι θορυβοῦμενον τῷ πράγματι, πράττειν δὲ ἰδία ταῦτα, ἐξ ὧν κρατήσῃ μὲν ὁ Τιμοκλῆς λέγων, ὁ Δᾶμις δὲ καταγελασθεὶς ἄπεισιν ἐκ τῆς ξυνουσίας.

ΕΡΜ. Ἄλλ' οὔτε ἀγνοηθήσεται ταῦτα, ὦ Ζεῦ, ἐν

φανερῶ γενομένης τῆς ἐριδος τοῖς φιλοσόφοις, καὶ σὺ δόξεις τυραννικὸς εἶναι μὴ κοινούμενος περὶ τῶν οὕτω μεγάλων καὶ κοινῶν ἅπασιν.

6. ΖΕΥΣ. Οὐκοῦν ἤδη κήρυττε καὶ παρέστωσαν ἅπαντες· ὀρθῶς γὰρ λέγεις.

ΕΡΜ. Ἴδού δὴ ἐς ἐκκλησίαν ξυνέλθετε οἱ θεοί· μὴ μέλλετε, ξυνέλθετε πάντες, ἦκετε, περὶ μεγάλων ἐκκλησιάζομεν.

ΖΕΥΣ. Οὕτω ψιλὰ, ᾧ Ἐρμῆ, καὶ ἀπλοικὰ καὶ πεξὰ 648 κηρύττεις, καὶ ταῦτα ἐπὶ τοῖς μεγίστοις ξυγκαλῶν;

ΕΡΜ. Ἀλλὰ πῶς γὰρ. ᾧ Ζεῦ, ἀξιοῖς;

ΖΕΥΣ. Ὅπως ἀξιῶ; ἀποσεμνῦναι φημι δεῖν τὸ κήρυγμα μέτροις τισὶ καὶ μεγαλοφωνία ποιητικῇ, ὡς μᾶλλον συνέλθοιεν.

ΕΡΜ. Ναί. ἀλλ' ἐποποιῶν, ᾧ Ζεῦ, καὶ ῥαφωδῶν τὰ τοιαῦτα, ἐγὼ δὲ ἦκιστα ποιητικὸς εἰμι· ὥστε διαφθερῶ τὸ κήρυγμα ἢ ὑπέμετρα ἢ ἐνδεᾶ ξυνείρων, καὶ γέλως ἔσται παρ' αὐτοῖς ἐπὶ τῇ ἀμουσίᾳ τῶν ἐπῶν· ὀρῶ γοῦν καὶ τὸν Ἀπόλλω γελῶμενον ἐπ' ἐνίοις τῶν χρησμῶν, καί-
τοι ἐπικρουπούσης τὰ πολλὰ τῆς μαντικῆς, ὡς μὴ πάνυ σχολὴν ἄγειν τοὺς ἀκούοντας ἐξετάζειν τὰ μέτρα.

ΖΕΥΣ. Οὐκοῦν, ᾧ Ἐρμῆ, τῶν Ὀμήρου ἐπῶν ἐγκα- 649
ταμίγνυε τὰ πολλὰ τῷ κηρύγματι, ὡς ἐκεῖνος ἡμᾶς ξυνε-
κάλει· μεμνησθαι δέ σε εἰκός.

ΕΡΜ. Οὐ πάνυ μὲν οὕτω σαφῶς καὶ προχείρως·
πειράσομαι δὲ ὅμως.

Μῆτε τις οὖν θήλεια θεὸς . . μῆτε τις ἄρσην,
μηδ' αὐτῶν ποταμῶν μενέτω νόσφ' Ὠκεανοῖο
μηδέ τε νυμφάων, ἀλλ' ἐς Διὸς ἔλθετε πάντες
εἰς ἀγορῆν. ὅσσοι τε κλυτὰς δαίνυσθ' ἐκατόμβας,
ὅσσοι τ' αὖ μέσατοι ἢ ὕστατοι ἢ μάλα πάγχυ
νῶννυμοι βωμοῖσι παρὰ κνίσησι κάθησθε.

650 7. ΖΕΥΣ. Εὐ̄ γε, ὦ Ἐρμῆ, ἄριστα κεκήρυνκται σοι, καὶ ξυνθέουσι γὰρ ἤδη· ὥστε παραλαμβάνων καθίζεσ αὐτοὺς κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστον, ὡς ἂν ὕλης ἢ τέχνης ἔχοι, ἐν προεδρίᾳ μὲν τοὺς χρυσοῦς, εἶτα ἐπὶ τούτοις τοὺς ἀργυροῦς, εἶτα ἐξῆς ὁπόσοι ἐλεφάντινοι, εἶτα τοὺς χαλκοῦς ἢ λιθίνους, καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις οἱ Φειδίου ἢ Ἀλκαμένους ἢ Μύρωνος ἢ Εὐφράνορος ἢ τῶν ὁμοίων τεχνιτῶν προτετιμησθῶν. οἱ συρφετώδεις δὲ οὗτοι καὶ ἄτεχνοι πόρρω που ξυνωσθέντες σιωπῇ ἀναπληροῦντων μόνου τὴν ἐκκλησίαν.

ΕΡΜ. Ἔσται ταῦτα καὶ καθεδοῦνται ὡς προσήκει. ἀλλ' ἐκεῖνο οὐ χεῖρον εἰδέναι, ἦν τις αὐτῶν χρυσοῦς μὲν ἦ καὶ πολυτάλαντος τὴν ὀλκήν, οὐκ ἀκριβῆς δὲ τὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ κομιδῆ ἰδιωτικὸς καὶ ἀσύμμετρος, πρὸ τῶν χαλκῶν τῶν Μύρωνος καὶ Πολυκλείτου καὶ τῶν Φειδίου
651 καὶ Ἀλκαμένους τῶν λιθίνων καθεδεῖται ἢ προτιμωτέραν χορὴ νομίζειν τὴν τέχνην;

ΖΕΥΣ. Ἐχοῖν μὲν οὕτως, ἀλλ' ὁ χρυσὸς ὅμως προτιμητέος.

ΕΡΜ. Μανθάνω ὅτι πλουτίνδην κελεύεις, ἀλλὰ μὴ ἀριστίνδην καθίζειν καὶ ἀπὸ τιμημάτων. ἦκετ' οὖν εἰς τὴν προεδρίαν οἱ χρυσοὶ ὑμεῖς. 8. εἰκόασιν, ὦ Ζεῦ, οἱ βαρβαρικοὶ προεδρεύσειν μόνου· ὡς τοὺς γε Ἕλληνας ὄρας ὁποῖοί εἰσι, χαρίεντες μὲν καὶ εὐπρόσωποι καὶ κατὰ τέχνην ἐσχηματισμένοι, λίθινοι δὲ ἢ χαλκοὶ ὁμοίως ἄπαιτες ἢ οἳ γε πολυτελέστατοι αὐτῶν ἐλεφάντινοι ὀλίγον ὅσον τοῦ χρυσοῦ ἀποστιλβοντες. ὡς ἐπικεχωρῶσθαι καὶ ἐπηλυγᾶσθαι μόνου, τὰ δὲ ἐνδον ὑπόξυλοι καὶ οὗτοι, μυῶν ἀγέλας ὅλας ἐμπολιτενομένας σκέποντες· ἢ Βενδῖς δὲ αὕτη καὶ ὁ Ἄνουβις ἐκεινοσὶ καὶ παρ' αὐτὸν ὁ Ἄττις καὶ ὁ Μίθρης καὶ ὁ Μῆν ὅλοι ὀλόχρῆσοι καὶ βαρεῖς καὶ πολυτίμητοι ὡς ἀληθῶς.

9. ΠΟΣ. Καὶ τοῦτο, ὦ Ἑρμῆ, δίκαιον, τον κυνο- 652
 πρόσωπον τοῦτον προκαθίζειν μου τὸν Αἰγύπτιον καὶ
 ταῦτα Ποσειδῶνος ὄντος;

ΕΡΜ. Ναί. ἀλλὰ σὲ μὲν, ὦ ἐνοσίγαιε, χαλκοῦν ὁ
 Λύσιππος καὶ πένητα ἐποίησεν, οὐκ ἔχόντων τότε τῶν
 Κορινθίων χρυσόν· οὗτος δὲ ὅλοις μετάλλοις πλουσιώ-
 τερός ἐστιν. ἀνέχεσθαι οὖν χρῆ παρεωσμένον καὶ μὴ ἀγα-
 νακτεῖν, εἴ τις ᾄνα τηλικαύτην χρυσοῦν ἔχων προτετίμη-
 ταί σου.

10. ΑΦΡ. Οὐκοῦν, ὦ Ἑρμῆ, κάμῃ λαβὼν ἐν τοῖς
 προέδροις που κάθιξε· χρυσοῦν γὰρ εἰμι.

ΕΡΜ. Οὐχ ὅσα γε, ὦ Ἀφροδίτη, κάμῃ ὄραν, ἀλλ'
 εἰ μὴ πάνυ λημῶ, λίθου τοῦ λευκοῦ Πεντέληθεν, οἶμαι,
 λιθοτομηθεῖσα, εἶτα δόξαν οὕτω Πραξιτέλει Ἀφροδίτη
 γενομένη Κνιδίους παρεδόθη.

ΑΦΡ. Καὶ μὴν ἀξιόπιστόν σοι μάρτυρα τὸν Ὅμηρον 653
 παρέξομαι ἄνω καὶ κάτω τῶν ῥαψωδιῶν χρυσοῦν με τὴν
 Ἀφροδίτην εἶναι λέγοντα.

ΕΡΜ. Καὶ γὰρ τὸν Ἀπόλλω ὁ αὐτὸς πολύχρουσον
 εἶναι ἔφη καὶ πλούσιον· ἀλλὰ νῦν ὄψει κάκεινον ἐν τοῖς
 ζευγίταις που καθήμενον, ἀπεστεφανωμένον γε ὑπὸ τῶν
 ληστῶν καὶ τοὺς κόλλοπας τῆς κιθάρας περισεσυλημέ-
 νον. ὥστε ἀγάπα καὶ σὺ μὴ πάνυ ἐν τῷ θητικῷ ἐκκλη-
 σιάζουσα.

11. ΚΟΛΟΣΣΟΣ. Ἐμοὶ δὲ τίς ἂν ἐρίσαι τολμήσειεν
 Ἠλίω τε ὄντι καὶ τηλικούτῳ τὸ μέγεθος; εἰ γοῦν μὴ ὑπερ-
 φυᾷ μηδὲ ὑπέμετρον οἱ Ῥόδιοι κατασκευάσασθαί με
 ἤξιωσαν, ἀπὸ τοῦ ἴσου τελέσματος ἐκκαίδεκα χρυσοῦς
 θεοῦς ἐπεποίηντο ἄν· ὥστε ἀνάλογον πολυτελέστερος ἂν
 νομιζοίμην. καὶ πρόσεστιν ἡ τέχνη καὶ τῆς ἐργασίας τὸ 654
 ἀκριβὲς ἐν μεγέθει τοσοῦτῳ.

ΕΡΜ. Τί, ὦ Ζεῦ, χρῆ ποιεῖν; δύσκριτον ἐμοὶ γοῦν
 LUCIAN. II.

καὶ τοῦτο· εἰ μὲν γὰρ ἐς τὴν ὕλην ἀποβλέπομι, χαλκός ἐστιν, εἰ δὲ λογιζοίμην ἀφ' ὀπόσων ταλάντων κεχάλκυνται, ὑπὲρ τοὺς πεντακοσιομεδίμνους ἂν εἶη.

ΖΕΥΣ. Τί γὰρ ἔδει παρεῖναι καὶ τοῦτον ἐλέγξοντα τὴν τῶν ἄλλων σμικρότητα καὶ ἐνοχλήσοντα τῇ καθέδρᾳ; πλὴν ἀλλά, ὦ Ῥοδίων κράτιστε, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα προτιμητέος εἶ τῶν χρυσῶν, πῶς ἂν καὶ προεδρεύοις, εἰ μὴ δεήσει ἀναστῆναι ἅπαντας, ὡς μόνος καθέξοιο τὴν Πνύκα ὅλην θατέρᾳ τῶν πυγῶν ἐπιλαβών; ὥστε ἄμεινον ποιήσεις ὀρθοστάδην ἐκκλησιάζων, ἐπικεκρυφῶς τῷ συνεδρίῳ.

655 12. ΕΡΜ. Ἴδου πάλιν ἄλλο δύσλυτον καὶ τοῦτο· χαλκῶ μὲν γὰρ ἀμφοτέρω ἐστὸν καὶ τέχνης τῆς αὐτῆς, Λυσίππου ἐκάτερον τὸ ἔργον, καὶ τὸ μέγιστον, ὁμοτίμω τὰ ἐς γένος, ἅτε δὴ Διὸς παῖδε, ὁ Διόνυσος οὐτοσί καὶ Ἡρακλῆς, πότερος οὖν αὐτῶν προκαθεδεῖται; φιλονεικοῦσι γάρ, ὡς ὄρας.

ΖΕΥΣ. Διατρίβομεν, ὦ Ἐρμῆ, πάλαι δέον ἐκκλησιάζειν· ὥστε νῦν μὲν ἀναμίξ καθιζόντων, ἐνθ' ἂν ἕκαστος ἐθέλοι, ἐσαῦθις δὲ ἀποδοθήσεται περὶ τούτων ἐκκλησία, καὶ γὰρ εἶσομαι τότε ἦντινα χρὴ ποιήσασθαι τὴν τάξιν ἐπ' αὐτοῖς.

656 13. ΕΡΜ. Ἄλλ'. Ἡράκλεις, ὡς θορυβοῦσι τὰ κοινὰ καὶ τὰ καθ' ἡμέραν ταῦτα βοῶντες, Διανομάς, διανομάς· ποῦ τὸ νέκταρ, ποῦ τὸ νέκταρ; ἢ ἀμβροσία ἐπέλιπεν, ἢ ἀμβροσία ἐπέλιπεν· ποῦ αἱ ἐκατόμβαι, ποῦ αἱ ἐκατόμβαι; κοινὰς τὰς θυσίας.

ΖΕΥΣ. Κατασίγησον αὐτούς, ὦ Ἐρμῆ, ὡς μάθωσιν ὅτου ἔνεκα ξυνελέγησαν τοὺς λήρους τούτους ἀφέντες.

ΕΡΜ. Οὐχ ἅπαντες, ὦ Ζεῦ, τὴν Ἑλλήνων φωνὴν ξυνιᾶσιν· ἐγὼ δὲ οὐ πολὺ γλωττός εἰμι, ὥστε καὶ Σκίθαις καὶ Πέρσαις καὶ Θραξὶ καὶ Κελτοῖς ξυνετὰ κηρύτ-

τειν. ἄμεινον οὖν, οἶμαι, τῇ χειρὶ σημαίνειν καὶ παρα-
κελεύεσθαι σιωπᾶν.

ΖΕΥΣ. Οὕτω ποίει.

14. EPM. Εὖ γε, ἀφωνότεροι γεγένηται σοι τῶν
σοφιστῶν. ὥστε ὥρα δημηγορεῖν. ὄραξ; πάλαι πρὸς σέ
ἀποβλέπουσι περιμένοντες ὅ τι καὶ ἐρεῖς.

ΖΕΥΣ. Ἄλλ' ὅ γε πέπονθα, ὦ Ἑρμῆ, οὐκ ἂν ὀκνή-
σαιμι πρὸς σέ εἰπεῖν νῖὸν ὄντα. οἶσθα ὅπως θαρραλέος
αἶε καὶ μεγαληγόρος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἦν.

EPM. Οἶδα καὶ ἐδεδίειν γε ἀκούων σου δημηγο-
ροῦντος, καὶ μάλιστα ὁπότε ἀπειλοίης ἀνασπάσειν ἐκ βᾶ-
θρων τὴν γῆν καὶ τὴν θάλατταν αὐτοῖς θεοῖς τὴν σειρὰν
ἐκείνην τὴν χρυσὴν καθεῖς.

657

ΖΕΥΣ. Ἄλλὰ νῦν, ὦ τέκνον, οὐκ οἶδα, εἴτε ὑπὸ
τοῦ μεγέθους τῶν ἐφεστῶτων δεινῶν εἴτε καὶ ὑπὸ τοῦ
πλήθους τῶν παρόντων — πολυθεωτάτη γάρ, ὡς ὄραξ,
ἡ ἐκκλησία — διατετάραγμαί τὴν γνώμην καὶ ὑπότρομός
εἰμι καὶ ἡ γλῶττά μου πεπεδημένη ἔοικε· τὸ δὲ ἀτοπώ-
τατον ἀπάντων, ἐπιλέλησμαι τό γε προοίμιον τῶν λόγων,
ὃ παρεσκευασάμην, ὡς εὐπροσωποτάτη μοι ἡ ἀρχὴ γέ-
νοιτο πρὸς αὐτούς.

EPM. Ἀπολώλεκας, ὦ Ζεῦ, ἅπαντα· οἱ δὲ ὑπο-
πτεύουσι τὴν σιωπὴν καὶ τι ὑπέρομεγα κακὸν ἀκούσεσθαι
προσδοκῶσιν, ἐφ' ὅτῳ σὺ διαμέλλεις.

ΖΕΥΣ. Βούλει οὖν, ὦ Ἑρμῆ, τὸ Ὀμηρικὸν ἐκεῖνο
προοίμιον ἀναρραψφδήσω πρὸς αὐτούς;

EPM. Τὸ ποῖον;

ΖΕΥΣ. Κέκλυτε μευ πάντες τε θεοὶ πᾶσαι τε θείαι.

EPM. Ἄπαγε, ἱκανῶς καὶ πρὸς ἡμᾶς πεπαρῶνεται
σοι τὰ πρῶτα. πλὴν εἰ δοκεῖ, τὸ μὲν φορτικὸν τῶν μέ- 658
τρων ἄφες, σὺ δὲ τῶν Δημοσθένους δημηγοριῶν τῶν

κατὰ Φιλίππου ἦντινα ἂν ἐθέλῃς, ξύνειρε ὀλίγα ἐναλλάττων· οὕτω γοῦν οἱ πολλοὶ νῦν ῥητορεύουσιν.

ΖΕΥΣ. Εὖ λέγεις ἐπίτομόν τινα ῥητορείαν καὶ ῥαδιουργίαν ταύτην εὐπορον τοῖς ἀπορουμένοις.

15. ΕΡΜ. Ἄρξαι δ' οὖν ποτε.

ΖΕΥΣ. Ἀντὶ πολλῶν ἂν, ὧ ἄνδρες θεοί, χρημάτων ὑμᾶς ἐλέσθαι νομίζω, εἰ φανερόν γένοιτο ὑμῖν ὅ τι δήποτε ἄρα τοῦτό ἐστιν, ἐφ' ὅτω νῦν ξυνελέγητε. ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει. προσήκει προθύμως ἀκροᾶσθαι μου λέγοντος. ὁ μὲν οὖν παρῶν καιρός, ὧ θεοί, μονιουχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεῖς. ὅτι τῶν παρόντων ἐρωμένως ἀντιληπτέον ἡμῖν ἐστίν, ἡμεῖς δὲ πάνυ ὀλιγώρως ἔχειν
659 μοι δοκοῦμεν πρὸς αὐτά. βούλομαι δὲ ἤδη — καὶ γὰρ ἐπιλείπει με ὁ Δημοσθένης — αὐτὰ ὑμῖν δηλῶσαι σαφῶς. ἐφ' οἷς διαταραχθεὶς ξυνήγαγον τὴν ἐκκλησίαν· χθές γάρ, ὡς ἴστε, Μνησιθέου τοῦ ναυκλήρου θύσαντος τα σωτήρια ἐπὶ τῇ νηϊ ὀλίγου δεῖν ἀπολομένη περὶ τὸν Καφηρέα, εἰσιτιώμεθα ἐν Πειραιεῖ, ὁπόσους ἡμῶν ὁ Μνησιθέος ἐπὶ τὴν θυσίαν ἐκάλεσεν· εἶτα μετὰ τὰς σπονδὰς ὑμεῖς μὲν ἄλλος ἄλλῃ ἐτρέπεσθε. ὡς ἐκάστῳ ἐδοξεν. ἐγὼ δὲ — οὐδέπω γὰρ πάνυ ὀψὲ ἦν — ἀνήλθον ἐς τὸ ἄστυ. ὡς περιπατήσαμεν τὸ δειλιτὸν ἐν Κεραμεικῷ ἐντροπῶν ἅμα τοῦ Μνησιθέου τὴν σμικρολογίαν, ὃς ἐκκαίδεκα θεοὺς ἐστιῶν ἀλεκτρούνα μόνον κατέθυσεν. γέροντα κάκεινοι ἤδη καὶ κορυζῶντας, καὶ λιβανωτοῦ χόνδρους τέτταρας εὐ
660 μάλα εὐρωτιῶντας, ὡς αὐτίκα ἐπισβεσθῆναι τῷ ἄνθρακι, μηδὲ ὅσον ἄκρα τῇ ῥητῇ ὀσφρέσθαι τοῦ καπνοῦ παρὰσχόντας, καὶ ταῦτα ἐκατόμβας ὅλας ὑπισχνούμενος ὁπότε ἢ ναῦς ἤδη προσεφέρετο τῷ σκοπέλῳ καὶ εἰτὸς ἦν τῶν ἐρμάτων. 16. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐντροπῶν γίγνομαι καὶ κατὰ τὴν Ποικίλην, ὅρῳ πλῆθος ἀνθρώπων πάμπολυ ξυνεστηκός, ἐνίοις μὲν ἔνδον ἐν αὐτῇ τῇ στοᾷ, πολλοὺς δὲ

ἐν τῷ ὑπαιθρίῳ, καὶ τινὰς βοῶντας καὶ διατεινομένους
 ἐπὶ τῶν θάκων καθημένους. εἰκάσας οὖν ὅπερ ἦν, φιλο-
 σόφους εἶναι τῶν ἐριστικῶν τούτων, ἐβουλήθη ἐπιστὰς
 ἀκοῦσαι αὐτῶν ὅτι καὶ λέγουσι· καὶ — ἐτυχον γὰρ νε-
 φέλην τῶν παχειῶν περιβεβλημένος — σχηματίσας ἑμαυ-
 τὸν εἰς τὸν ἐκείνων τρόπον καὶ τὸν πῶγωνα ἐπισπασά-
 μενος εὖ μάλα ἐώκειν φιλοσόφῳ· καὶ δὴ παραγκωνισά-
 μενος τοὺς πολλοὺς εἰσέρχομαι ἀγνοούμενος ὅστις ἦν
 εὐρίσκω δὲ τὸν Ἐπικούρειον Δᾶμιν, τὸν ἐπίτριπτον, καὶ
 Τιμοκλέα τὸν Στωϊκόν, ἀνδρῶν βέλτιστον, ἐκθύμως πάνυ 661
 ἐρίζοντας· ὁ γοῦν Τιμοκλῆς καὶ Ἰδρου καὶ τὴν φωνὴν
 ἤδη ἐξεκέκοπτο ὑπὸ τῆς βοῆς, ὁ Δᾶμις δὲ τὸν σαρωάνιον
 ἐπιμωκεύων ἔτι μᾶλλον παρώξυνε τὸν Τιμοκλέα. 17. ἦν
 δὲ ἄρα περὶ ἡμῶν ὁ πᾶς λόγος αὐτοῖς· ὁ μὲν γὰρ κατὰ-
 ρατος Δᾶμις οὔτε προνοεῖν ἡμᾶς ἔφασκε τῶν ἀνθρώπων
 οὔτ' ἐπισκοπεῖν τὰ γινόμενα παρ' αὐτοῖς, οὐδὲν ἄλλο ἢ
 μηδὲ ὅλως ἡμᾶς εἶναι λέγων· τοῦτο γὰρ αὐτῷ δηλαδὴ ὁ
 λόγος ἐδύνατο. καὶ ἥσαν τινες οὐ ἐπήκουον αὐτόν. ὁ δ'
 ἕτερος τὰ ἡμέτερα ὁ Τιμοκλῆς ἐφρόνει καὶ ὑπερεμάχει
 καὶ ἡγανάκτει καὶ πάντα τρόπον ξυνηγωνίζετο τὴν ἐπι-
 μέλειαν ἡμῶν ἐπαινῶν καὶ διεξιῶν, ὡς ἐν κόσμῳ τε καὶ
 τάξει τῇ προσηκούσῃ ἐξηγούμεθα καὶ διατάττομεν ἕκα-
 στα· καὶ εἶχε μὲν τινὰς καὶ αὐτὸς τοὺς ἐπαινοῦντας.
 πλὴν ἐκεκμήκει γὰρ ἤδη καὶ πονήρως ἐφώνει καὶ τὸ πλῆ-
 θος ἐς τὸν Δᾶμιν ἀπέβλεπε. συνεῖς δὲ ἐγὼ τὸ κινδυνευό- 662
 μενον τὴν νύκτα ἐκέλευσα περιχυθεῖσαν τὴν ξυνουσίαν
 διαλύσαι. ἀπῆλθον οὖν ἐς τὴν ὑστεραίαν ξυνθέμενοι ἐς
 τέλος ἐπισκοπεῖν τὸν λόγον, καὶ γὰρ παρομαρτῶν τοῖς
 πολλοῖς ἐπήκουον μεταξὺ ἀπιόντων οἵκαδε παρ' αὐτοῦς
 ἐπαινούντων τὰ τοῦ Δάμιδος καὶ ἤδη παρὰ πολὺ αἰρου-
 μένων τὰ κείνου. ἦσαν δὲ καὶ οἱ μὴ ἀξιούντες προ-
 κατεγνωκέναι τῶν ἐναντίων ἀλλὰ περιμένειν εἴ τι καὶ ὁ

Τιμοκλῆς αὐριον ἐρεῖ. 18. ταῦτ' ἔστιν ἐφ' οἷς ὑμᾶς ξυνεκάλεσα, οὐ μικρά, ὧ θεοί, εἰ λογιεῖσθε ὡς ἡ πᾶσα μὲν ἡμῖν τιμὴ καὶ πρόσδοδος καὶ δόξα οἱ ἄνθρωποι εἰσιν· εἰ δ' οὗτοι πεισθεῖεν ἢ μηδὲ ὄλως ἡμᾶς εἶναι ἢ ὄντας ἀπρονοήτους εἶναι σφῶν αὐτῶν, ἄθυτα καὶ ἀγέραστα καὶ ἀτίμητα ἡμῖν ἔσται τὰ κγῆς καὶ μάτην ἐν οὐρανῷ καθεδόμεθα λιμῶ ἐχόμενοι, ἑορτῶν ἐκείνων καὶ πανηγύρεων καὶ ἀγώνων καὶ θυσιῶν καὶ παννυχίδων καὶ πομπῶν
 663 στερόμενοι. ὡς οὖν ὑπὲρ τηλικούτων φημι δεῖν ἅπαντας ἐπινοεῖν τι σωτήριον τοῖς παροῦσι καὶ ἀφ' ὅτου κρατήσῃ μὲν ὁ Τιμοκλῆς καὶ δόξει ἀληθέστερα λέγειν, ὁ Δᾶμις δὲ καταγελασθήσεται πρὸς τῶν ἀκούοντων· ὡς ἔγωγε οὐ πάνυ τῷ Τιμοκλεῖ πέποιθα ὡς κρατήσῃ καθ' ἑαυτόν. ἦν μὴ καὶ τὰ παρ' ἡμῶν αὐτῷ προσγένηται. κήρυττε οὖν. ὦ Ἐριμῆ. τὸ κήρυγμα τὸ ἐκ τοῦ νόμου, ὡς ἀνιστάμενοι συμβουλευοίεν.

ΕΡΜ. Ἄκουε. σίγα. μὴ τάραττε· τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν τελείων θεῶν, οἷς ἔξεστι; τί τοῦτο; οὐδεὶς ἀνίσταται, ἀλλ' ἡσυχάζετε πρὸς τὸ μέγεθος τῶν ἐπηγγελμένων ἐκπεπληγμένοι;

19. ΜΩΜ. Ἄλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ἕδωρο καὶ γαῖα γένοισθε.

ἐγὼ δέ, εἰ γέ μοι μετὰ παρρησίας δοθείη λέγειν, πολλὰ ἄν, ὦ Ζεῦ, εἰπεῖν ἔχομι.

ΖΕΥΣ. Λέγε, ὦ Μῶμε, πάνυ θαρρῶν· δῆλος γὰρ εἰ ἐπὶ τῷ συμφέροντι παρρησιασόμενος.

664 ΜΩΜ. Οὐκοῦν ἀκούετε, ὦ θεοί. τὰ γε ἀπὸ καρδίας, φασίν· ἐγὼ γὰρ καὶ πάνυ προσεδόκων ἐς τόδε ἀμηχανίας περιστήσεσθαι τὰ ἡμέτερα καὶ πολλοὺς τοιοῦτους ἀναφύσεσθαι ἡμῖν σοφιστάς. παρ' ἡμῶν αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς τόλμης λαμβάνοντας· καὶ μὰ τὴν Θέμιν οὔτε τῷ Ἐπικουρῷ ὀργίξεσθαι ἄξιον οὔτε τοῖς ὁμιληταῖς αὐτοῖ

καὶ διαδόχοις τῶν λόγων, εἰ τοιαῦτα περὶ ἡμῶν ὑπειλήφασιν. ἢ τί γὰρ ἂν αὐτοὺς ἀξιῶσειέ τις ἂν φρονεῖν, ὅποταν ὀρῶσι τοσαύτην ἐν τῷ βίῳ ταραχήν, καὶ τοὺς μὲν χρηστοὺς αὐτῶν ἀμελουμένους, ἐν πενίᾳ καὶ νόσοις καὶ δουλείᾳ καταφθειρομένους, παμπονήρους δὲ καὶ μιαροὺς ἀνθρώπους προτιμωμένους καὶ ὑπερπλουτοῦντας καὶ ἐπιτάττοντας τοῖς κρείττοσι, καὶ τοὺς μὲν ἱεροσύλους οὐ κολαζομένους, ἀλλὰ διαλανθάνοντας, ἀνασκολοπιζομένους δὲ καὶ τυμπανιζομένους ἐνίοτε τοὺς οὐδὲν ἀδικούντας; εἰκότως τοίνυν ταῦτα ὀρῶντες οὕτως διαιροῦνται περὶ ἡμῶν ὡς οὐδὲ ὄλως ὄντων, 20. καὶ μάλιστα ὅταν ἀκούσωσι τῶν χρησμῶν λεγόντων, ὡς διαβάς τις τὸν Ἄλυν μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει, οὐ μέντοι δηλούντων, 665 εἶτε τὴν αὐτοῦ εἶτε τὴν τῶν πολεμίων· καὶ πάλιν

ὦ θεῖη Σαλαμῖς, ἀπολείς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν. καὶ Πέρσαι γάρ, οἶμαι, καὶ Ἕλληνες τέκνα γυναικῶν ἦσαν. ὅταν μὲν γὰρ πάλιν τῶν ῥαψῶδων ἀκούσωσιν, ὅτι καὶ ἐρῶμεν καὶ τιτρωσκόμεθα καὶ δεσμούμεθα καὶ δουλεύομεν καὶ στασιάζομεν καὶ μυρία ὅσα πράγματα ἔχομεν, καὶ ταῦτα μακάριοι καὶ ἄφθαρτοι ἀξιοῦντες εἶναι. τί ἄλλο ἢ δικαίως καταγελῶσι καὶ ἐν οὐδενὶ τίθενται τὰ ἡμέτερα; ἡμεῖς δὲ ἀγανακτοῦμεν, εἰ τινες ἀνθρώποι ὄντες οὐ πάνυ ἀνόητοι διελέγχουσι ταῦτα καὶ τὴν πρόνοιαν ἡμῶν παρωθοῦνται, δέον ἀγαπᾶν, εἰ τινες ἡμῖν θύουσιν ἔτι τὰ τοιαῦτα ἐξαμαρτάνουσι. 21. καὶ μοι ἐνταῦθα, ὦ Ζεῦ — μόνου γὰρ ἐσμεν καὶ οὐδεὶς ἀνθρώπος πάρεστι τῷ ξυλλόγῳ ἔξω Ἡρακλέους καὶ Διονύσου καὶ Γανυμήδους καὶ Ἀσκληπιοῦ, τῶν παρεγγράπτων τούτων — ἀποκριναι μετ' ἀληθείας, εἰ ποτέ σοι ἐμέλησεν ἐς τοσοῦτον 666 τῶν ἐν τῇ γῆ. ὡς ἐξετάσαι τίνες αὐτῶν οἱ φαῦλοι ἢ οἵτινες οἱ χρηστοί εἰσιν· ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποις. εἰ γοῦν μὴ ὁ Θησεὺς ἐκ Τροίξηνος ἐς Ἀθήνας ἰὼν ὁδοῦ πάρεργον ἐξέ-

κοψε τοὺς κακούργους, ὅσον ἐπὶ σοὶ καὶ τῇ σῇ προνοίᾳ οὐδὲν ἂν ἐκώλυεν ἐντροφῶντας ζῆν ταῖς τῶν παροδοιποροῦντων σφαγαῖς τὸν Σκείρωνα καὶ τὸν Πιτυοκάμπτην καὶ Κερκυόνα καὶ τοὺς ἄλλους· ἢ εἴ γε μὴ ὁ Εὐρουσθεύς, ἀνὴρ ἀρχαῖος καὶ προνοητικός, ὑπὸ φιλανθρωπίας ἀναπυθανόμενος τὰ παρ' ἐκάστοις ἐξέπεμπε τουτουὶ τὸν οἰ-
 667 κήτην αὐτοῦ, ἐργατικὸν ἄνθρωπον καὶ πρόθυμον ἐς τοὺς πόνους. ὁ Ζεὺς σὺ ὀλίγον ἐφρόντιζες ἂν τῆς Ἰδρας καὶ τῶν ἐν Στυμφάλῳ ὀρνέων καὶ ἵππων τῶν Θρακικῶν καὶ τῆς Κενταύρων ὕβρεως καὶ παροινίας. 22. ἀλλ' εἰ χρὴ τάληθῆ λέγειν, καθήμεθα τοῦτο μόνον ἐπιτηροῦντες, εἰ τις θύει καὶ κνισᾷ παρὰ τοὺς βωμούς· τὰ δ' ἄλλα κατὰ ῥοῦν φέρεται ὡς ἂν τύχῃ ἕκαστον παρασυρόμενα. τοιγαροῦν εἰκότα νῦν πάσχομεν καὶ ἐτι πεισόμεθα, ἐπειδὴν κατ' ὀλίγον οἱ ἄνθρωποι ἀνακύπτοντες εἰρόσκεισιν οὐδὲν ὄφελος αὐτοῖς ὄν, εἰ θύοιεν ἡμῖν καὶ τὰς πομπὰς πέμ-
 668 ποιεν. εἴτ' ἐν βραχεὶ ὄψει καταγελῶντας μὲν τοὺς Ἐπικούρους καὶ Μητροδώρους καὶ Δάμιδας, κρατουμένους δὲ καὶ ἀποφραττομένους ὑπ' αὐτῶν τοὺς ἡμετέρους ξυνηγόρους· ὥστε ὑμέτερον ἂν εἶη παύειν καὶ ἰᾶσθαι ταῦτα, τῶν καὶ ἐς τόδε αὐτὰ προαγαγόντων. Μῶμω δὲ οὐ μέγας ὁ κίνδυνος, εἰ ἄτιμος ἐσται· οὐδὲ γὰρ πάλαι τῶν τιμωμένων ἦν, ὑμῶν ἐτι τε εὐτυχοῦντων καὶ τὰς θυσίας μόνων ἐστιωμένων.

23. ΖΕΥΣ. Τοῦτον μὲν, ὦ θεοί, ληρεῖν ἐάσωμεν αἰετράχυν ὄντα καὶ ἐπιτιμητικόν· ἐστι μὲν γὰρ, ὡς ὁ θαυμαστός Δημοσθένης εἶφη, τὸ μὲν ἐγκαλέσαι καὶ μέμψασθαι καὶ ἐπιτιμῆσαι ῥάδιον καὶ τοῦ βουλομένου παντός, τὸ δ' ὅπως τὰ παρόντα βελτίω γενήσεται ξυμβουλευσαι,
 669 τοῦτο ἐμφοροῖς ὡς ἀληθῶς ξυμβούλου, ὅπερ οἱ ἄλλοι εὐοῖδ' ὅτι ποιήσετε καὶ τούτου σιωπῶντος.

24. ΠΟΣ. Ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἄλλα ὑποβρύχιός εἰμι, ὡς

ἴστε, καὶ ἐν βυθῷ πολιτεύομαι κατ' ἑμαυτόν, ἐς ὅσον ἐμοὶ δυνατόν σώζων τοὺς πλείοντας καὶ παραπέμπων τὰ πλοῖα καὶ τοὺς ἀνέμους καταμαλάττων· ὅμως δ' οὖν — μέλει γάρ μοι καὶ τῶν ἐνταῦθα — φημι δεῖν τὸν Δάμιν τοῦτον ἐκποδῶν ποιήσασθαι, πρὶν ἐπὶ τὴν ἔριν ἦκειν, ἥτοι κεραυνῷ ἢ τιμὴ ἄλλῃ μηχανῇ, μὴ καὶ ὑπέρσχη λέγων — φῆς γάρ, ὦ Ζεῦ, πιθανόν τινα εἶναι αὐτόν —· ἅμα γάρ καὶ δείξομεν αὐτοῖς ὡς μετερχόμεθα τοὺς τὰ τοιαῦτα καθ' ἡμῶν διεξιόντας.

25. ΖΕΥΣ. Παίξεις, ὦ Πόσειδον, ἢ τέλεον ἐπιλέλῃσαι ὡς οὐδὲν ἐφ' ἡμῖν τῶν τοιούτων, ἀλλ' αἱ Μοῖραι 670 ἐκάστῳ ἐπικλώθουσι, τὸν μὲν κεραυνῷ, τὸν δὲ ξίφει, τὸν δὲ πυρετῷ ἢ φθόγῃ ἀποθανεῖν; ἐπεὶ τοί γε εἴ μοι ἐπ' ἔξουσίας τὸ πρᾶγμα ἦν, εἶσα ἄν, οἶει, τοὺς ἱεροσύλους πρῶτῃν ἀπελθεῖν ἀκεραυνώτους ἐκ Πίσσης δύο μου τῶν πλοκάμων ἀποκείραντας ἕξ μναῶν ἐκάτερον ἕλκοντα; ἢ σὺ αὐτὸς περιεῖδες ἄν ἐν Γεραιστῷ τὸν ἀλιέα τὸν ἐξ Ὀρσοῦ ὑφαιρούμενόν σου τὴν τρίαίαν; ἄλλως τε καὶ δόξομεν ἀγανακτεῖν λελυπημένοι τῷ πράγματι καὶ δεδιέναι τοὺς παρὰ τοῦ Δάμιδος λόγους καὶ διὰ τοῦτο ἀποσκευάζεσθαι τὸν ἄνδρα οὐ περιμείναντες ἀντεξετασθῆναι αὐτόν τῷ Τιμοκλεῖ. ὥστε τί ἄλλο ἢ ἐξ ἐρήμης οὕτω κρατεῖν δόξομεν;

ΠΟΣ. Καὶ μὴν ἐπίτομόν τινα ταύτην ἐγώ γε ὦμην ἐπινενοηκέναι πρὸς τὴν νίκην.

ΖΕΥΣ. Ἄπαγε, θυινῶδες τὸ ἐνθύμημα, ὦ Πόσει- 671 δον, καὶ κομιδῇ παχύ, προαναιρεῖν τὸν ἀνταγωνιστήν, ὡς ἀποθάνῃ ἀήττητος ἀμφήριστος ἔτι καὶ ἀδιάκριτον καταλιπὼν τὸν λόγον.

ΠΟΣ. Οὐκοῦν ἄμεινόν τι ὑμεῖς ἄλλο ἐπινοεῖτε, εἰ τὰμὰ οὕτως ὑμῖν ἀποτεθύννισται.

26. ΑΠΟΛ. Εἰ καὶ τοῖς νέοις ἔτι καὶ ἀγενεῖοις ἡμῖν

ἐφείτο ἐκ τοῦ νόμου δημηγορεῖν, ἴσως ἂν εἶπόν τι ξυμ-
φέρων ἐς τὴν διάσκεψιν.

ΜΩΜ. Ἡ μὲν σκέψις, ὦ Ἄπολλον, οὕτω περὶ με-
γάλων, ὥστε μὴ καθ' ἡλικίαν, ἀλλὰ κοινὸν ἅπασι προ-
κεῖσθαι τὸν λόγον· χάριεν γάρ, εἰ περὶ τῶν ἐσχάτων
κινδυνεύοντες περὶ τῆς ἐν τοῖς νόμοις ἐξουσίας σμικρο-
λογοῖμεθα. σὺ δὲ καὶ πάνυ ἤδη ἔννομος εἶ δημηγόρος.
πρόπαλαι μὲν ἐξ ἐφήβων γεγονώς, ἐγγεγραμμένος δὲ ἐς
672 τὸ τῶν δώδεκα ληξιαρχικόν, καὶ ὀλίγου δεῖν τῆς ἐπὶ Κρό-
νου βουλῆς ὢν· ὥστε μὴ μειρακεύου πρὸς ἡμᾶς. ἀλλὰ
λέγε θαρρῶν ἤδη τὰ δοκοῦντα μηδὲν αἰδεσθεῖς, ὅτι ἀγέ-
νειος ὢν δημηγορήσεις, καὶ ταῦτα βαθυπώγωνα καὶ εὐ-
γένειον οὕτως υἱὸν ἔχων τὸν Ἀσκληπιόν. ἄλλως τε καὶ
πρέπον ἂν εἴη σοι νῦν μάλιστα ἐκφαίνειν τὴν σοφίαν, εἰ
μὴ μάτην ἐν τῷ Ἐλικῶνι κάθησαι ταῖς Μούσαις συμφι-
λοσοφῶν.

ΑΠΟΛ. Ἄλλ' οὐ σέ, ὦ Μῶμε, χροὴ τὰ τοιαῦτα ἐφίε-
ναι, τὸν Δία δέ· καὶ ἦν οὗτος κελεύη. τάχα ἂν τι οὐκ
ἄμουσον εἶποιμι ἀλλὰ τῆς ἐν τῷ Ἐλικῶνι μελέτης ἄξιον.

ΖΕΥΣ. Λέγε, ὦ τέκνον· ἐφίημι γάρ.

27. ΑΠΟΛ. Ὁ Τιμοκλῆς οὗτος ἐστὶ μὲν χρηστός καὶ
εὐσεβής καὶ τοὺς τροποὺς πάνυ ἠκριβῶκε τοὺς τῶν Στωϊ-
κῶν· ὥστε καὶ σύνεστιν ἐπὶ σοφίᾳ πολλοῖς τῶν νέων καὶ
μισθοὺς οὐκ ὀλίγους ἐπὶ τούτῳ ἐκλέγει, σφόδρα πιθα-
νὸς ὢν, ὅποτε ἰδίᾳ τοῖς μαθηταῖς διαλέγοιτο· ἐν πληθει
673 δὲ εἶπειν ἀτολμώτατός ἐστι καὶ τὴν φωνὴν ἰδιώτης καὶ
μιξοβάββαρος, ὥστε γέλωτα ὀφλισκάνειν διὰ τοῦτο ἐν
ταῖς συνουσίαις οὐ ξυγείρων, ἀλλὰ βατταρίζων καὶ ταρατ-
τόμενος, καὶ μάλιστα ὅποταν οὕτως ἔχων καὶ καλλιροη-
μοσύνην ἐπιδείκνυσθαι βούληται. ξυγῆται μὲν γάρ εἰς
ὑπερβολὴν ὄξυς ἐστὶ καὶ λεπτογνώμων, ὥς φασιν οἱ ἄμει-
νον τὰ τῶν Στωϊκῶν εἰδότες, λέγων δὲ καὶ ἑομηγεων

ὑπ' ἀσθενείας διαφθείρει αὐτὰ καὶ συγχεῖ οὐκ ἀποσφηνίζων ὅτι βούλεται, ἀλλὰ ἀνίγμιασιν εἰκότα προτείρων καὶ πάλιν αὐτὸ πολὺ ἀσαφέστερα πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος· οἱ δὲ οὐ ξυνιέντες καταγελωῶσιν αὐτοῦ. δεῖ δ' οἶμαι σαφῶς λέγειν καὶ τούτου μάλιστα πολλὴν ποιεῖσθαι τὴν πρόνοιαν, ὡς ξυνήσουσιν οἱ ἀκούοντες.

28. ΜΩΜ. Τοῦτο μὲν ὀρθῶς ἔλεξας, ὦ Ἄπολλον, ἐπαινέσας τοὺς σαφῶς λέγοντας, εἰ καὶ μὴ πάνυ ποιεῖς αὐτὸς σὺ ἐν τοῖς χρησμοῖς λοξὸς ὢν καὶ γριφώδης καὶ ἐς 674 τὸ μεταίχμιον ἀσφαλῶς ἀπορρίπτων τὰ πολλὰ, ὡς τοὺς ἀκούοντας ἄλλου δεῖσθαι Πυθίου πρὸς τὴν ἐξήγησιν αὐτῶν. ἀτὰρ τί τὸ ἐπὶ τούτῳ ξυμβουλευεῖς; τίνα ἴασιν ποιήσασθαι τῆς Τιμοκλέους ἀδυναμίας ἐν τοῖς λόγοις;

29. ΑΠΟΛ. Ξυνήγορον, ὦ Μῶμε, εἴ πως δυναθείημεν, αὐτῷ παρασχεῖν ἄλλον τῶν δεινῶν τούτων, ἐροῦντα κατ' ἀξίαν ἅπερ ἂν ἐκεῖνος ἐνθυμηθεῖς ὑποβάλλῃ.

ΜΩΜ. Ἀγένειον τοῦτο ὡς ἀληθῶς εἴρηκας, ἔτι παιδαγωγοῦ τινος δεόμενον, ξυνήγορον ἐν ξυνουσίᾳ φιλοσόφων παραστήσασθαι ἐρμηνεύοντα πρὸς τοὺς παρόντας ἅπερ ἂν δοκῇ Τιμοκλεῖ, καὶ τὸν μὲν Δᾶμιν αὐτοπρόσωπον καὶ δι' αὐτοῦ λέγειν, τὸν δὲ ὑποκριτῆ προσχρώμενον ἰδίᾳ πρὸς τὸ οὓς ἐκείνῳ ὑποβάλλειν τὰ δοκοῦντα, τὸν ὑποκριτὴν δὲ ῥήτορεύειν, οὐδὲ αὐτὸν ἴσως ξυνιέντα ὅτι ἀκούσειε. ταῦτα πῶς οὐ γέλωσ ἂν εἴῃ τῷ πλήθει; ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἄλλως ἐπινοήσωμεν. 30. σὺ δέ, ὦ θανάμασιε — φῆς γὰρ καὶ μάντις εἶναι καὶ μισθοὺς οὐκ ὀλίγους ἐπὶ τῷ τοιούτῳ ἐξέλεξας ἄχρι καὶ τοῦ πλίνθους χρυσᾶς ποτε εἰληφέναι — τί οὐκ ἐπεδείξω ἡμῖν κατὰ καιρὸν τὴν τέχνην προειπῶν ὁπότερος τῶν σοφιστῶν κρατήσῃ λέγων; οἶσθα γὰρ δήπου τὸ ἀποβησόμενον μάντις ὢν.

ΑΠΟΛ. Πῶς, ὦ Μῶμε, δυνατόν ποιεῖν ταῦτα μήτε

τριπόδος ἡμῖν παρόντος μήτε θυμιαμάτων ἢ πηγῆς μαν-
τικῆς, οἷα ἡ Κασταλία ἐστίν;

ΜΩΜ. Ὅρᾳς; ἀποδιδράσκεις τὸν ἔλεγχον ἐν στενωῷ
ἐχόμενος.

ΖΕΥΣ. Ὅμως. ὦ τέκνον, εἰπέ καὶ μὴ παράσχῃς τῷ
συκοφάντῃ τούτῳ προφάσεις διαβάλλειν καὶ χλευάζειν
τὰ σὰ ὡς ἐπὶ τρίποδι καὶ ὕδατι καὶ λιβανωτῷ κείμενα,
ὡς, εἰ μὴ ἔχεις ταῦτα, στερησόμενόν σε τῆς τέχνης.

ΑΠΟΛ. Ἄμεινον μὲν ἦν, ὦ πάτερ, ἐν Δελφοῖς ἢ ἐν
Κολοφῶνι τὰ τοιαῦτα ποιεῖν. ἀπάντων μοι τῶν χρησί-
μων παρόντων, ὡς ἔθος. ὅμως δὲ καὶ οὕτω γυμνὸς ἐκεί-
νων καὶ ἄσκευος πειράσομαι προειπεῖν ὀποτέρου τὸ κρά-
676 τος ἔσται· ἀνέξεσθε δέ, εἰ μὴ ἔκμετρα λέγοιμι.

ΜΩΜ. Λέγε, σαφῆ δὲ μόνον, ὦ Ἀπολλων, καὶ οὐ
ξυνηγόρου καὶ αὐτὰ ἢ ἐρμηνέως δεόμενα· καὶ γὰρ οὐκ
ἄρνεια κρέα καὶ χελώνη νῦν ἐν Λυδία ξυνέψεται· ἀλλὰ
οἴσθα περὶ ὅτου ἢ σκέψις.

ΖΕΥΣ. Τί ποτ' ἐρεῖς, ὦ τέκνον; ὡς τὰ γε πρὸ τοῦ
χρησμοῦ, ταῦτα ἤδη φοβερά· ἢ χροῶα τετραμμένη καὶ οἶ
ὀφθαλμοὶ περιφερεῖς καὶ κόμη ἀνασοβουμένη καὶ κίνημα
κορυβαντώδες καὶ ὅλως κατόχιμα πάντα καὶ φορικῶδη καὶ
μυστικά.

677 31. ΑΠΟΛ. Κέλνυτε μαντιπόλου τόδε θέσφατον

Ἀπόλλωνος

ἀμφ' ἔριδος κρουερῆς, τὴν ἀνέρες ἐστήσαντο

ὄξυβόαι μύθοισι κορυσσόμενοι πυκνιοῖσι.

πολλὰ γὰρ ἔνθα καὶ ἔνθα μόθου ἑτεραλκέϊ κλωγμῷ

ταρφέος ἄκρα κόρυμβα καταπλήσσουσιν ἐχέτης.

ἀλλ' ὅταν αἰγυπιὸς γαιψώνυχος ἀκρίδα μάρψῃ,

678 δὴ τότε λοισθήιον ὀμβροφόροι κλάγξουσι κορῶναι.

νίκη δ' ἡμίονων, ὁ δ' ὄνος θοὰ τέκνια κορύψει.

ΖΕΥΣ. Τί τοῦτο ἀνεκάρχασας, ὦ Μῶμε; καὶ μὴν

οὐ γελοῖα τὰ ἐν ποσί· παῦσαι κακόδαιμον, ἀποπνιγήσῃ
ὑπὸ τοῦ γέλωτος.

ΜΩΜ. Καὶ πῶς δυνατόν, ᾧ Ζεῦ, ἐφ' οὕτω σαφεῖ
καὶ προδήλω τῷ χρησμῷ;

ΖΕΥΣ. Οὐκοῦν καὶ ἡμῖν ἤδη ἐρμηνεύοις ἂν αὐτὸν
ὅ τι καὶ λέγει.

ΜΩΜ. Πάνυ πρόδηλα, ὥστε οὐδὲν ἡμῖν Θεμιστο-
κλέους δεήσει· φησὶ γὰρ τὸ λόγιον οὕτωςι διαρρήδην
γόητα μὲν εἶναι τοῦτον, ἡμᾶς δὲ ὄνους κανθηλίους νῆ
Δία καὶ ἡμιόνους, τοὺς πιστεύοντας αὐτῷ, οὐδ' ὄσον
ἀκρίδος τὸν νοῦν ἔχοντας.

32. **ΗΡΑΚ.** Ἐγὼ δέ, ᾧ πάτερ, εἰ καὶ μέτοικός εἰμι,
οὐκ ὀκνήσω ὅμως τὰ δοκοῦντά μοι εἰπεῖν· ὁπότεν γὰρ
ἤδη ξυνελθόντες διαλέγονται, τηνικαῦτα, ἦν μὲν ὁ Τι-
μοκλῆς ὑπέρσχη, ἐάσομεν προχωρεῖν τὴν ξυνουσίαν ὑπὲρ 679
ἡμῶν, ἦν δέ τι ἕτεροῖον ἀποβαίνῃ, τότε ἤδη τὴν στοᾶν
αὐτὴν ἔρωγε διασείσας, εἰ δοκεῖ, ἐμβαλῶ τῷ Δάμιδι, ὡς
μὴ κατάρατος ὢν ὑβρίζῃ ἐς ἡμᾶς.

ΖΕΥΣ Ἡράκλεις, ᾧ Ἡράκλεις, ἄγροικον τοῦτ'
εἶρηκας καὶ δεινῶς Βοιωτίου, ξυναπολέσαι ἐνὶ πονηρῷ
τοσοῦτους καὶ προσέτι τὴν στοᾶν αὐτῷ Μαραθῶνι καὶ
Μιλτιάδῃ καὶ Κυναιγείρῳ. καὶ πῶς ἂν τούτων ξυμπε-
σόντων οἱ ῥήτορες ἔτι ῥητορεύοιεν τὴν μεγίστην εἰς τοὺς
λόγους ὑπόθεσιν ἀφηρημένοι; ἄλλως τε ζῶντι μὲν σοι
δυνατὸν ἦν ἴσως ἂν τι καὶ πρᾶξαι τοιοῦτον, ἀφ' οὗ δὲ
θεὸς γεγένησαι, μεμάθηκας, οἶμαι, ὡς αἱ Μοῖραι τὰ
τοιαῦτα μόναι δύνανται, ἡμεῖς δὲ ἄκυροι αὐτῶν ἔσμεν.

ΗΡΑΚ. Οὐκοῦν καὶ ὁπότε τὸν λέοντα ἢ τὴν ὕδραν
ἐφόνεον, αἱ Μοῖραι δι' ἐμοῦ ἐκεῖνα ἔπραττον;

ΖΕΥΣ. Καὶ μάλιστα.

ΗΡΑΚ. Καὶ νῦν ἦν τις ὑβρίζῃ εἰς ἐμὲ ἢ περισυλῶν

680 μου τὸν νεῶν ἢ ἀνατρέπων τὸ ἄγαλμα, ἦν μὴ ταῖς Μοί-
ραις πάλαι δεδογμένον ἦ. οὐκ ἐπιτρίψω αὐτόν;

ΖΕΥΣ. Οὐδαμῶς.

ΗΡΑΚ. Οὐκοῦν ἄκουσον, ὦ Ζεῦ. μετὰ παρορησίας·
ἐγὼ γάρ, ὡς ὁ κωμωδὸς ἐφη, ἄγροϊκός εἰμι τὴν σκάφην
σκάφην λέγων· εἰ τοιαῦτά ἐστι τὰ ἡμέτερα, μακρὰ χαί-
ρειν φράσας ταῖς ἐν οὐρανῷ τιμαῖς καὶ κνίσῃ καὶ ἱερείων
αἵματι ἐς τὸν ἄδην ἄπειμι, ὅπου με γυμνὸν τὸ τόξον
ἔχοντα καὶ τὰ εἰδῶλα φοβήσεται τῶν ὑπ' ἐμοῦ πεφορευ-
μένων θηρίων.

ΖΕΥΣ. Εὖ γε, οἰκοθεν ὁ μάρτυς, φησίν· ἀπέσωσάς
681 γ' ἂν οὖν τῷ Δαμίδι ταῦτα εἰπεῖν ὑποβάλλων. 33. ἀλλὰ
τίς ὁ σπουδῆ προσίων οὗτος, ὁ χαλκοῦς, ὁ εὐγραμμος
καὶ εὐπερίγραπτος, ὁ ἀρχαῖος τὴν ἀνάδεσιν τῆς κόμης;
μᾶλλον δὲ ὁ σός, ὦ Ἑρμῆ, ἀδελφός ἐστιν, ὁ ἀγοραῖος, ὁ
παρὰ τὴν Ποικίλῃν· πίττης γοῦν ἀναπέπλησται ὀσημέ-
ραι ἐκματιτόμενος ὑπὸ τῶν ἀνδριαντοποιῶν. τί, ὦ παῖ.
δρομαῖος ἡμῖν ἀγῖξαι; ἢ ποῦ τι ἐκ γῆς νεώτερον ἀπαγ-
γέλλεις;

ΕΡΜΑΓΟΡΑΣ. Ὑπέρομεγα, ὦ Ζεῦ, καὶ μυρίας τῆς
σπουδῆς δεόμενον.

ΖΕΥΣ. Λέγε ἤδη, εἰ τι καὶ ἄλλο ἡμᾶς ἐπαισιτάμε-
νον λέληθεν.

ΕΡΜΑΓ. Ἐτύγχανον μὲν ἄρτι χαλκουργῶν ὑπο
πιτιούμενος στέφρον τε καὶ μεταφρειον·
682 θώραξ δέ μοι γελοῖος ἀμφὶ σώματι
πλασθεὶς παρηώρητο μιμηλῆ τέχνη
σφραγίδα χαλκοῦ πᾶσαν ἐκτυπούμενος·
ὀρώ δ' ὄχλον στείχοντα καὶ τινας δῦο
ὠχροὺς κεκράκτας, πυγμαίχους σοφισμάτων,
Δαμῖν τε καὶ —

ΖΕΥΣ. Παῦε, ὦ Ἑρμαγόρα βέλτιστε, ἰαμβίζων

οἶδα γὰρ οὔστινας λέγεις. ἀλλ' ἐκεῖνό μοι φράσον, εἰ
πάσαι ξυγκροτεῖται αὐτοῖς ἡ ἔρις.

ΕΡΜΑΓ. Οὐδέπω, ἀλλ' ἐν ἀκροβολισμοῖς ἔτι ἦσαν
ἀποσφενδονῶντες ἀλλήλοισ πόρρωθέν ποθεν λοιδοροῦ-
μενοι.

ΖΕΥΣ. Τί οὖν ἔτι χρὴ ποιεῖν λοιπόν, ὧ θεοί, ἢ
ἀκροᾶσθαι ἐπικύψαντας αὐτῶν; ὥστε ἀφαιρείτωσαν αἱ
Ῥοραὶ τὸν μοχλὸν ἤδη καὶ ἀπάγουσαι τὰ νέφη ἀναπεταν-
νύτωσαν τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ. 34. Ἡράκλεις, ὅσον 683
τὸ πλῆθος ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν ἀπηντήκασιν. ὁ δὲ Τιμοκλῆς
αὐτὸς οὐ πάνυ μοι ἀρέσκει ὑποτρέμων καὶ ταραττόμε-
νος· ἀπολεῖ ἅπαντα οὗτος τήμερον· δῆλος γοῦν ἔστιν
ὅτι οὐδ' ἀντάρασθαι τῷ Δάμιδι δυνησόμενος. ἀλλ' ὅπερ
ἡμῖν δυνατόν. εὐχόμεθα ὑπὲρ αὐτοῦ

σιγῇ ἐφ' ἡμεῶν, ἵνα μὴ Δάμις γε πύθῃται.

35. **TIM.** Τί φῆς, ὧ ἱερόσυλε Δάμι, θεοὺς μὴ εἶναι
μηδὲ προνοεῖν ἀνθρώπων;

ΔΑΜ. Οὐκ· ἀλλὰ σὺ πρότερον ἀπόκριναί μοι, ὧτινι
λόγῳ ἐπέισθης εἶναι αὐτούς.

TIM. Οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ σὺ. ὧ μιარέ, ἀπόκριναι.

ΔΑΜ. Οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ σὺ.

ΖΕΥΣ. Ταυτὶ μὲν παρὰ πολὺ ὁ ἡμέτερος ἄμεινοι
καὶ εὐφωνότερον τραχύνεται. εὗ γε, ὧ Τιμόκλεις, ἐπίχει
τῶν βλασφημιῶν· ἐν γὰρ τούτῳ σοι τὸ κράτος, ὡς τὰ γε
ἄλλα ἰχθύν σε ἀποφανεῖ ἐπιστομίζων.

TIM. Ἀλλά, μὰ τὴν Ἀθηναῖν, οὐκ ἂν ἀποκριναίμην
σοι πρότερος. 684

ΔΑΜ. Οὐκοῦν ἐρώτα, ὧ Τιμόκλεις· ἐκράτησας γὰρ
τουτοῦ γε ὁμωμοκῶς· ἀλλ' ἄνευ τῶν βλασφημιῶν, εἰ δοκεῖ.

36. **TIM.** Εὗ λέγεις· εἰπέ οὖν μοι, οὐ δοκούσί σοι,
ὧ κατάρατε, προνοεῖν οἱ θεοί;

ΔΑΜ. Οὐδαμῶς.

TIM. Τί φής; ἀπρονόητα οὖν ταῦτα ἅπαντα;

ΔΑΜ. Ναί

TIM. Οὐδ' ὑπό τιμ ἄρα θεῶ τάττεται ἢ τῶν ὄλων ἐπιμέλεια;

ΔΑΜ. Οὔ.

TIM. Πάντα δὲ εἰκὴ φέρεται ἀλόγῳ φορᾷ;

ΔΑΜ. Ναί.

TIM. Εἴτ' ἀνθρώποι ταῦτα ἀκούοντες ἀνέχεσθε καὶ οὐ καταλεύσετε τὸν ἀλιτήριον;

ΔΑΜ. Τί τοὺς ἀνθρώπους ἐπ' ἐμὲ παροξύνεις. ᾧ Τιμόκλεις; ἢ τίς ἂν ἀγανακτεῖς ὑπὲρ τῶν θεῶν, καὶ ταῦτα ἐκείνων αὐτῶν οὐκ ἀγανακτούντων; οἷ γε οὐδὲν δεινὸν διατεθείκασί με πάλαι ἀκούοντες, εἴ γε ἀκούουσιν.

TIM. Ἀκούουσι γάρ, ᾧ Δᾶμι, ἀκούουσι, καὶ σε μετῖασί ποτε χρόνῳ ὕστερον.

37. *ΔΑΜ.* Καὶ πότε ἂν ἐκεῖνοι σχολὴν ἄγοιεν ἐπ' ἐμέ, τοσαῦτα, ὡς φής, πράγματα ἔχοντες καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἄπειρα τὸ πλῆθος ὄντα οἰκονομούμενοι; ὥστε οὐδέ σέ πω ἡμύναντο ὦν ἐπιορκεῖς αἰεὶ καὶ τῶν ἄλλων, ἵνα μὴ καὶ αὐτὸς βλασφημεῖν ἀναγκάζωμαι παρὰ τὰ ξυγκείμενα. καίτοι οὐχ ὀρῶ ἦντινα ἂν ἄλλην ἐπίδειξιν τῆς αὐτῶν
685 προνοίας μείζω ἐξενεργεῖν ἠδύναντο ἢ σὲ κακὸν κακῶς ἐπιτρίψαντες. ἀλλὰ δήλοι εἰσιν ἀποδημοῦντες ὑπὲρ τὸν Ὠκεανὸν ἴσως μετ' ἀμύμονας Λίθιοπῆας· ἔθος γοῦν αὐτοῖς συνεχῶς ἰέναι παρ' αὐτοὺς μετὰ δαῖτα καὶ αὐτεπαγγέλτοις ἐνίοτε.

38. *TIM.* Τί πρὸς τοσαύτην ἀναισχυντίαν εἶποιμι ἂν, ᾧ Δᾶμι;

ΔΑΜ. Ἐκεῖνο, ᾧ Τιμόκλεις, ὃ πάλαι ἐγὼ ἐπόθουν ἀκοῦσαί σου, ὅπως ἐπέισθης οἰεσθαι προνοεῖν τοὺς θεοὺς.

TIM. Ἡ ταξίς μὲν πρῶτον τῶν γινομένων ἐπίσειν,

ὁ ἥλιος ἀεὶ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἰῶν καὶ σελήνη κατὰ ταῦτα καὶ ὄραι τρεπόμεναι καὶ φυτὰ φυόμενα καὶ ζῶα γεννώμενα καὶ αὐτὰ ταῦτα οὕτως εὐμηχάνως κατεσκευασμένα, ὥς τρέφεσθαι καὶ ἐννοεῖν καὶ κινεῖσθαι καὶ βαδίξειν καὶ τεκταίνεσθαι καὶ σκυτοτομεῖν, καὶ τᾶλλα· ταῦτα οὐ προνοίας ἔργα εἶναι σοι δοκεῖ;

ΔΑΜ. Αὐτό που τὸ ζητούμενον, ὦ Τιμόκλεις, ξυναρπάξεις· οὐδέπω γὰρ δῆλον εἰ προνοία τούτων ἕκαστον ἀποτελεῖται. ἀλλ' ὅτι μὲν τοιαυτὰ ἐστὶ τὰ γινόμενα φαίην ἂν καὶ αὐτός· οὐ μὴν αὐτίκα πεπεῖσθαι ἀνάγκη καὶ ὑπότινος προμηθείας αὐτὰ γίνεσθαι· ἐνὶ γὰρ καὶ ἄλλως ἀρξάμενα νῦν ὁμοίως καὶ κατὰ ταῦτα ξυνίστασθαι. σὺ δὲ τάξιν αὐτῶν ὀνομάξεις τὴν ἀνάγκην. εἶτα δηλαδὴ ἀγανακτήσεις, εἴ τίς σοι μὴ ἀκολουθοίη τὰ γινόμενα μὲν, ὅποιά ἐστὶ, καταριθμουμένῳ καὶ ἐπαινοῦντι, καὶ οἰομένῳ δὲ ἀπόδειξιν ταῦτα εἶναι τοῦ καὶ προνοία διατάττεσθαι αὐτῶν ἕκαστον. ὥστε κατὰ τὸν κωμικόν·

τουτὶ μὲν ὑπομόχθηρον· ἄλλο μοι λέγε.

39. ΤΙΜ. Ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι καὶ ἄλλης ἐπὶ τούτοις δεῖν ἀποδείξεως. ὅμως δ' οὖν ἐρῶ· ἀποκρίναι γάρ μοι. Ὅμηρός σοι δοκεῖ ποιητῆς ἄριστος εἶναι;

ΔΑΜ. Καὶ μάλα.

ΤΙΜ. Οὐκοῦν ἐκείνῳ ἐπέισθην τὴν πρόνοιαν τῶν θεῶν ἐμφανίζοντι.

ΔΑΜ. Ἄλλ', ὦ θαυμάσιε, ποιητὴν μὲν ἀγαθὸν Ὅμηρον γεγενῆσθαι πάντες σοι ξυνομολογήσουσι, μάρτυρα δὲ ἀληθῆ περὶ τῶν τοιούτων οὔτε ἐκεῖνον οὔτε ἄλλον ποιητὴν οὐδένα· οὐ γὰρ ἀληθείας μέλει αὐτοῖς, οἶμαι, ἀλλὰ τοῦ κηλεῖν τοὺς ἀκούοντας, καὶ διὰ τοῦτο μέτροις τε κατάδουσι καὶ μύθοις κατηχοῦσι καὶ ὅλως ἅπαντα ὑπὲρ τοῦ τερπνοῦ μηχανῶνται. 40. ἀτὰρ ἡδέως ἂν καὶ ἀκούσαιμι, οἷστισι μάλιστα ἐπέισθης τῶν Ὀμήρου· ἄρα

οἷς περὶ τοῦ Διὸς λέγει, ὡς ἐπεβούλευον ξυνδῆσαι αὐ-
 τὸν ἢ θυγάτηρ καὶ ὁ ἀδελφὸς καὶ ἡ γυνή; καὶ εἴ γε μὴ
 τὸν Βριάρεων ἢ Θέτις ἐκάλεσεν ὡς νοήσασα τὸ γινόμε-
 νον, ἐπεπέδητο ἂν ἡμῖν ὁ βέλτιστος Ζεὺς ξυναρπασθεῖς.
 687 ἂνθ' ὧν καὶ ἀπομνημονεῶν τῇ Θέτιδι τὴν χάριν ἐξα-
 πατᾶ τὸν Ἀγαμέμνονα ὄνειρόν τινα ψευδῆ ἐπιπέμψας,
 ὡς πολλοὶ τῶν Ἀχαιῶν ἀποθάνοιεν. ὄρας; ἀδύνατον γὰρ
 ἦν αὐτῷ κεραυνὸν ἐμβαλόντι καταφλέξαι τὸν Ἀγαμέμ-
 νονα αὐτὸν ἄνευ τοῦ ἀπατεῶνα δοκεῖν. ἢ ἐκεῖνά σε μά-
 λιστα εἰς τὴν πίστιν ἐπεσπᾶσαντο ἀκούοντα, ὡς Διομή-
 δης μὲν ἔτροσε τὴν Ἀφροδίτην, εἶτα τὸν Ἄρην αὐτὸν
 Ἀθηναῖς παρακελεύσει, μετὰ μικρὸν δὲ αὐτοὶ ξυμπεσόν-
 τες οἱ θεοὶ ἐμονομαχοῦντο ἀναμῖξ οἱ ἄρρενές τε καὶ αἱ
 θήλειαι. καὶ Ἀθηναῖ μὲν Ἄρην καταγωνίζεται, ἅτε καὶ
 προπεπονηκότα, οἶμαι, ἐκ τοῦ τραύματος, ὃ παρὰ τοῦ
 Διομήδους εἰλήφει.

Λητοῖ δ' ἀντέστη σῶκος ἐριούριος Ἐρμῆς;
 ἢ τὰ περὶ τῆς Ἀρτέμιδος σοι πιθανά ἔδοξεν, ὡς ἐκείνη
 μεμψίμοιρος οὔσα ἠγανάκτησεν οὐ κληθεῖσα ἐφ' ἐστίασιν
 ὑπὸ τοῦ Οἰνέως, καὶ διὰ τοῦτο σὺν τινα ὑπερφυᾶ καὶ
 ἀνυπόστατον τὴν ἀλκὴν ἐπαφήκεν ἐπὶ τὴν χώραν αὐτοῦ;
 ἄρ' οὖν τὰ τοιαῦτα λέγων σε Ὅμηρος πέπεικε;

41. ΖΕΥΣ. Βαβαῖ· ἤλικον, ὦ θεοί, ἀνεβόησε τὸ
 πλήθος, ἐπαινοῦντες τὸν Δάμιν· ὁ δ' ἡμέτερος ἀπορου-
 μένω ἔοικε· δέδιδε γοῦν καὶ ὑποτρέμει καὶ δηλὸς ἐστίν
 ἀπορρίψων τὴν ἀσπίδα, καὶ ἤδη περιβλέπει οἱ παρεκδὺς
 688 ἀποδράσεται.

ΤΙΜ. Οὐδ' Εὐριπίδης ἄρα σοι δοκεῖ λέγειν τι ἴγιες,
 ὁπότεν αὐτοὺς ἀναβιβασάμενος τοὺς θεοὺς ἐπὶ τὴν σκη-
 νὴν δεικνύη σώζοντας μὲν τοὺς χρηστοὺς τῶν ἡρώων,
 τοὺς πονηροὺς δὲ καὶ κατα σὲ τὴν ἀσέβειαν ἐπιτρέβοντας;

ΔΑΜ. Ἄλλ', ὦ γενναϊότατε φιλοσόφων Τιμόκλεις,

εἰ τοιαῦτα ποιοῦντες οἱ τραγωδοποιοὶ πεπεῖκασί σε, ἀνάγκη δυοῖν θάτερον ἦτοι Πῶλον καὶ Ἀριστόδημον καὶ Σάτυρον ἠγεῖσθαι σε θεοὺς εἶναι τότε ἢ τὰ πρόσωπα τῶν θεῶν αὐτὰ καὶ τοὺς ἐμβάτας καὶ τοὺς ποδήρεις χιτῶνας καὶ χλαμύδας καὶ χειρῖδας καὶ προγαστριδία καὶ σωματία καὶ τᾶλλα, οἷς ἐκεῖνοι σεμνύνουσι τὴν τραγωδίαν, ὅπερ 689 γελιοῦτάτων οἶμαι· ἐπεὶ καθ' ἑαυτὸν ὁπόταν ὁ Εὐρύπιδης, μηδὲν ἐπειγούσης τῆς χρείας τῶν δραμάτων, τὰ δοκοῦντά οἱ λέγῃ, ἄκουσον αὐτοῦ τότε παρορησιαζομένου,

ὄρας τὸν ὑποῦ τόνδ' ἄπειρον αἰθέρα
καὶ γῆν πέριξ ἔχουθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις;
τοῦτον νόμιζε Ζῆνα, τόνδ' ἠγοῦ θεόν.

καὶ πάλιν,

Ζεὺς, ὅστις ὁ Ζεὺς, οὐ γὰρ οἶδα, πλὴν λόγῳ
κλύων.

καὶ τὰ τοιαῦτα.

42. TIM. Οὐκοῦν ἅπαντες ἄνθρωποι καὶ τὰ ἔθνη 690 ἐξηπάτηνται θεοὺς νομίζοντες καὶ πανηγυρίζοντες;

ΔΑΜ. Εὖ γε, ὦ Τιμόκλεις, ὅτι με ὑπέμνησας τῶν κατὰ τὰ ἔθνη νομιζομένων, ἀφ' ὧν μάλιστα συνίδοι τις ἂν ὡς οὐδὲν βέβαιον ὁ περὶ θεῶν λόγος ἔχει· πολλοὶ γὰρ οἱ τάραχοι καὶ ἄλλοι ἄλλα νομίζουσι, Σκύθαι μὲν ἀκινάκη θύοντες καὶ Θραῖκες Ζαμόλξιδι, δραπέτη ἀνθρώπων ἐκ Σάμου ὡς αὐτοὺς ἤκουτι, Φρύγες δὲ Μῆνη καὶ Αἰθίοπες Ἡμέρα καὶ Κυλλήνιοι Φάλητι καὶ Ἀσσύριοι περιστερᾷ καὶ Πέρσαι πυρὶ καὶ Αἰγύπτιοι ὕδατι. καίτοι τοῦτο μὲν ἅπασι κοινὸν τοῖς Αἰγυπτίοις τὸ ὕδωρ, ἰδίᾳ δὲ Μεμφίταις μὲν ὁ βοῦς θεός, Πηλουσιώταις δὲ κρόμμυον, καὶ ἄλλοις ἴβις ἢ κροκοδείλος καὶ ἄλλοις κυνοκέφαλος ἢ αἰλουρος ἢ πίθηκος· καὶ ἔτι κατὰ κώμας τοῖς μὲν ὁ δεξιὸς ὦμος θεός, τοῖς δὲ κατ' ἀντιπέραν οἰκουῖσιν ἄτερος· καὶ ἄλλοις κεφαλῆς ἠμίτομον, καὶ ἄλλοις ποτήριον κεραμεῶν

691 ἢ τρουβλιον. ταῦτα πῶς οὐ γέλωσ ἐστίν, ὦ καλὲ Τιμόκλεις;

ΜΩΜ. Οὐκ ἔλεγον, ὦ θεοί, πάντα ταῦτα ἤξιεν εἰς τοῦμφανὲς καὶ ἀκριβῶς ἐξετασθήσεσθαι;

ΖΕΥΣ. Ἐλεγεσ, ὦ Μῶμε, καὶ ἐπετίμασ ὀρθῶς, καὶ ἐγωγε πειράσομαι ἐπανορθώσασθαι αὐτά, ἦν τὸν ἐν ποσὶ τοῦτον κίνδυνον διαφύγωμεν.

43. *ΤΙΜ.* Ἄλλ'. ὦ θεοῖς ἐχθρὸς σύ, τοὺς χρησμοὺς καὶ προαγορεύσεις τῶν ἐσομένων τίνος ἔργον ἂν εἴποις ἢ θεῶν καὶ τῆς προνοίας τῆς ἐκείνων;

ΔΑΜ. Σιώπησον, ὦ ἄριστε. περὶ τῶν χρησμῶν, ἐπεὶ ἐρήσομαί σε, τίνος αὐτῶν μάλιστα μεμνησθαι ἀξιότις; ἄρ' ἐκείνου, ὃν τῷ Λυδῷ ὁ Πύθιος ἐχρησεν. ὃς ἀκριβῶς ἀμφήκης ἦν καὶ διπρόσωπος, οἷοί εἰσι τῶν Ἑρμῶν ἔνιοι, διττοὶ καὶ ἀμφοτέρωθεν ὅμοιοι. πρὸς ὁπότερον ἂν αὐτῶν μέρος ἐπιστραφῆς; τί γάρ; μᾶλλον ὁ Κροῖστος διαβάς τὸν Ἄλυν τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν ἢ τὴν Κίρου καταλύσει;

692 καίτοι οὐκ ὀλίγων ταλάντων ὁ Σαρδιανὸς ἐκεῖνος ὄλεθρος τὸ ἀμφιδέξιον τοῦτο ἔπος ἐπρίατο.

ΜΩΜ. Αὐτά που. ὦ θεοί, ὁ ἀνὴρ διεξέρχεται λέγων ἃ ἐγὼ ἐδεδίεν μάλιστα. ποῦ νῦν ὁ καλὸς ἡμῖν κίθαρωδός; ἀπολόγησαι αὐτῷ κατελθὼν πρὸς ταῦτα.

ΖΕΥΣ. Σὺ ἡμᾶς ἐπισφάττεις, ὦ Μῶμε, οὐκ ἐν καιρῷ νῦν ἐπιτιμῶν.

44. *ΤΙΜ.* Ὅρα οἶα ποιεῖς, ὦ ἀλιτήριε Δάμι, μονινοῦχί τὰ ἔδη αὐτὰ τῶν θεῶν ἀνατρέπεις τῷ λόγῳ καὶ βωμοὺς αὐτῶν.

ΔΑΜ. Οὐ πάντα ἐγωγε τοὺς βωμοίς, ὦ Τιμόκλεις. τί γὰρ καὶ δεινὸν ἀπ' αὐτῶν γίγνεται, εἰ θυμιαμάτων καὶ εὐωδίας εἰσὶ μεστοί; τοὺς δ' ἐν Ταύροις τῆς Ἀρτέμιδος ἠδέως ἂν ἐπεῖδον ἐκ βάθρων ἐπὶ κεφαλὴν ἀνατρεπομένους, ἐφ' ὧν τοιαῦτα ἢ παρθένος εὐωχουμένη ἔχαιρε.

ΖΕΥΣ. Τουτὶ πόθεν ἡμῖν τὸ ἄμαχον κακὸν ἐπήλ-
θεν; ὡς δαιμόνων οὐδενὸς ἀνὴρ φείδεται, ἀλλ' ἐξ ἀμάξης
παρρησιάζεται καὶ

μάρπτει ἐξείης, ὅς τ' αἴτιος ὅς τε καὶ οὐκί.

ΜΩΜ. Καὶ μὴν ὀλίγους ἄν, ᾧ Ζεῦ, τοὺς ἀναιτίους
εὖροις ἐν ἡμῖν· καὶ που τάχα προῶν ὁ ἄνθρωπος ἄψε-
ται καὶ τῶν κορυφαίων τινός.

45. **ΤΙΜ.** Οὐδὲ βροντῶντος ἄρα τοῦ Διὸς ἀκούεις, 693
ᾧ θεομάχε Δᾶμι;

ΔΑΜ. Καὶ πῶς οὐ μέλλω βροντῆς ἀκούειν, ᾧ Τι-
μόκλεις; εἰ δ' ὁ Ζεὺς ὁ βροντῶν ἐστὶ, σὺ ἄμεινον ἄν εἰ-
δείης ἐκεῖθεν ποθεν παρὰ τῶν θεῶν ἀφιγμένος· ἐπεὶ οὔ
γε ἐκ Κρήτης ἤκουτες ἄλλα ἡμῖν διηγοῦνται, τάφον τινὰ
κεῖθι δείκνυσθαι καὶ στήλην ἐφεστάναι δηλοῦσαν ὡς
οὐκέτι βροντήσειεν ἄν ὁ Ζεὺς πάλαι τεθνεῶς.

ΜΩΜ. Τοῦτ' ἐγὼ πρὸ πολλοῦ ἠπιστάμην ἐροῦντα
τὸν ἄνθρωπον. τί δ' οὖν, ᾧ Ζεῦ, ὠχρίακας ἡμῖν καὶ
συγκροτεῖς τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τοῦ τρόμου; θαρρεῖν χρῆ
καὶ τῶν τοιούτων ἀνθρωπίσκων καταφρονεῖν.

ΖΕΥΣ. Τί λέγεις, ᾧ Μῶμε; καταφρονεῖν; οὐχ
ὄρας ὅσοι ἀκούουσι καὶ ὡς ξυμπεπεισμένοι εἰσὶν ἤδη
καθ' ἡμῶν καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ἀναδησάμενος τῶν ὄτων
ὁ Δᾶμις;

ΜΩΜ. Ἀλλὰ σύ, ᾧ Ζεῦ, ὁπότεν ἐθελήσης, σειρὴν
χρυσείην καθεῖς ἅπαντας αὐτοὺς

αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαις αὐτῇ τε θαλάσση.

46. **ΤΙΜ.** Εἰπέ μοι, ᾧ κατάρατε, πέπλευκας ἤδη ποτέ;

ΔΑΜ. Καὶ πολλὰ, ᾧ Τιμόκλεις.

ΤΙΜ. Οὐκουν ἔφερε μὲν ὑμᾶς τότε ὁ ἄνεμος ἐμπί-
πτων τῇ ὀθόνη καὶ ἐμπιπλὰς τὰ ἀκάτια ἢ οἱ ἐρέττοντες, 694
ἐκυβέρνα δὲ εἰς τις ἐφεστῶς καὶ ἔσωξε τὴν ναῦν;

ΔΑΜ. Καὶ μάλα.

ΤΙΜ. Εἶτα ἡ ναῦς μὲν οὐκ ἔπλει μὴ κυβερνωμένη, τὸ δὲ ὄλον τοῦτο ἀκυβέρνητον οἶει καὶ ἀνηγεμόνευτον φέρεσθαι;

ΖΕΥΣ. Εὖ γε, Τιμόκλεις, ταῦτα καὶ ἰσχυρῶς τῷ παραδείγματι.

47. ΔΑΜ. Ἄλλ', ὦ θεοφιλέστατε Τιμόκλεις, τὸν μὲν κυβερνήτην ἐκεῖνον εἶδες ἂν αἰετὰ τὰ ξυμφέροντα ἐπινοοῦντα καὶ πρὸ καιροῦ παρασκευαζόμενον καὶ προστάττοντα τοῖς ναύταις, ἀλυσιτελὲς δὲ οὐδὲ ἄλογον οὐδὲν εἶχέ τι ἡ ναῦς, ὃ μὴ χρήσιμον πάντως καὶ ἀναγκαῖον ἦν πρὸς
 695 τὴν ναυτιλίαν αὐτοῖς· ὃ δὲ σὸς οὗτος κυβερνήτης, ὃν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ νηϊ ἐφεστάναι ἀξιοῖς, καὶ οἱ ξυμναῦται αὐτοῦ ἐν οὐδὲν εὐλόγως οὐδὲ κατὰ τὴν ἀξίαν διατάττουσιν, ἀλλ' ὁ μὲν πρότονος, εἰ τύχοι, ἐς τὴν πρύμναν ἀποτέταται. οἱ πόδες δὲ ἐς τὴν πρῶραν ἀμφοτέροι· καὶ χρυσαὶ μὲν αἰ ἄγκυραι ἐνίοτε, ὃ χημίσκος δὲ μολυβδοῦς, καὶ τὰ μὲν ὑφαλα κατὰγραφα, τὰ δ' ἐξαλα τῆς νεῶς ἄμορφα.
48. καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ναυτῶν ἰδοὺς ἂν τὸν μὲν ἀργὸν καὶ ἄτεχνον καὶ ἄτολμον πρὸς τὰ ἔργα διμοιρίτην ἢ τριμοιρίτην, τὸν δὲ κατακολυμβῆσαι τε δεινὸν καὶ ἐπὶ τὴν κεραιάν ἀναπηδῆσαι θάδιον καὶ εἰδότα τῶν χρησίμων ἔκαστα, μόνον τοῦτον ἀντιλεῖν προστεταγμένον· τὰ δ' αὐτὰ καὶ ἐν τοῖς ἐπιβάταις, μαστιγίαν μὲν τινα ἐν προεδρία παρὰ τὸν κυβερνήτην καθημέρον καὶ θεραπευόμενον, καὶ ἄλλον κίναιδον ἢ πατραλοῖαν ἢ ἱερόσυλον ὑπεριτιμώμενον καὶ τὰ ἄκρα τῆς νεῶς κατειληφότα, χαρίεντας δὲ πολλοὺς ἐν μυχῷ τοῦ σκάφους στεροχωρουμένους καὶ ὑπὸ τῶν πρὸς ἀλήθειαν χειρῶν πατουμένους· ἐννόησον γοῦν ὅπως μὲν Σωκράτης καὶ Ἀριστείδης ἐπλευσε καὶ Φωκίων, οὐδὲ τὰ ἄλφιστα διαρκῆ ἔχοντες οὐδὲ ἀποτεῖναι τοὺς πόδας δυναμένοι ἐπὶ γυμνῶν τῶν σανίδων παρὰ
 697 τὸν ἄντλον, ἐν ὅσοις δὲ ἀγαθοῖς Καλλίας καὶ Μειδίας καὶ

Σαρδανάπαλλος ὑπερτροφῶντες καὶ τῶν ὑφ' αὐτοῖς καταπτύοντες. 49. τοιαῦτα ἐν τῇ νηὶ σου γίνεται, ὃ σοφώτατε Τιμόκλεις· διὰ τοῦτο αἱ ναυαγίαι μυρίαί. εἰ δέ τις κυβερνήτης ἐφεστῶς ἑώρα καὶ διέταπτεν ἕκαστα, πρῶτον μὲν οὐκ ἂν ἠγνόησεν οἵτινες οἱ χρηστοὶ καὶ οἵτινες οἱ φαῦλοι τῶν ἐμπλεόντων, ἔπειτα ἕκαστῳ κατὰ τὴν ἀξίαν τὰ προσήκοντα ἀπένειμεν ἂν, χῶραν τε τὴν ἀμείνω τοῖς ἀμείνοσι παρ' αὐτὸν ἄνω, τὴν κάτω δὲ τοῖς χείροσι, καὶ συσσίτους ἔστιν οὓς ἀμείνους καὶ ξυμβούλους ἐποίησας' ἂν, καὶ τῶν ναυτῶν ὁ μὲν πρόθυμος ἢ πρῶρας ἐπιμελητῆς ἀπεδέδεικτ' ἂν ἢ τοίχου ἄρχων ἢ πάντως πρὸ τῶν ἄλλων, ὁ δὲ ὀκνηρὸς καὶ ῥάθυμος ἐπαίετ' ἂν τῷ κα- 698
λωδίῳ πεντάκις τῆς ἡμέρας ἐς τὴν κεφαλὴν. ὥστε σοι, ὃ θαυμάσιε, τὸ τῆς νεῶς τοῦτο παράδειγμα κινδυνεύει περιτετράφθαι κακοῦ τοῦ κυβερνήτου τετυχηκός.

50. ΜΩΜ. Ταυτὶ μὲν ἤδη κατὰ ῥοῦν προχωρεῖ τῷ Δάμειδι καὶ πλησίστιος ἐπὶ τὴν νίκην φέρεται.

ΖΕΥΣ. Ὅρθῶς, ὃ Μῶμε, εἰκάζεις. ὁ δ' οὐδὲν ἰσχυρὸν ὁ Τιμοκλῆς ἐπινοεῖ, ἀλλὰ τὰ κοινὰ ταῦτα καὶ καθ' ἡμέραν ἄλλα ἐπ' ἄλλοις εὐπερίτρεπτα πάντα ἐπαντλεῖ.

51. ΤΙΜ. Οὐκοῦν ἐπεὶ τῆς νεῶς τὸ παράδειγμα οὐ πάνυ σοι ἰσχυρὸν εἶναι ἔδοξεν. ἄκουσον ἤδη τὴν ἱεράν, φησί, ἄγκυραν καὶ ἦν οὐδεμιᾶ μηχανῇ ἀπορροήξεις. 699

ΖΕΥΣ. Τί ποτ' ἄρα καὶ ἐρεῖ;

ΤΙΜ. Ἴδοις γὰρ εἰ ἀκόλουθα ταῦτα ξυλλογίζομαι, καὶ εἴ πη αὐτὰ δυνατὸν σοι περιτρέψαι. εἰ γὰρ εἰσὶ βωμοί, εἰσὶ καὶ θεοί· ἀλλὰ μὴν εἰσὶ βωμοί, εἰσὶν ἄρα καὶ θεοί. τί πρὸς ταῦτα φῆς;

ΔΑΜ. Ἦν πρότερον γελάσω ἐς κόρον, ἀποκρινοῦμαι σοι.

ΤΙΜ. Ἀλλὰ ἔοικας οὐδὲ παύσεσθαι γελῶν· εἶπε δὲ ὅμως ὅπη σοι γελοῖον ἔδοξε τὸ εἰρημένον εἶναι.

ΔΑΜ. Ὅτι οὐκ αἰσθάνη ἀπὸ λεπτῆς κρόκης ἐξαψά-
μενός σου τὴν ἄγκυραν, καὶ ταῦτα ἱεράν οὐσαν· τὸ γὰρ
εἶναι θεοὺς τῶ βωμοῦς εἶναι ξυνδήσας οἷε ἰσχυρὸν ποιή-
700 σασθαι ἀπ' αὐτῶν τὸν ὄρμον. ὥστε ἐπεὶ μηδὲν ἄλλο τού-
του φῆς ἔχειν εἰπεῖν ἱερώτερον, ἀπίωμεν ἤδη.

52. *TIM.* Ὁμολογεῖς τοίνυν ἠτήθησθαι προαπιῶν;

ΔΑΜ. Ναί, ὦ Τιμόκλειε, σὺ γὰρ ὥσπερ οἱ ὑπὸ τινων
βιαζόμενοι ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ἡμῖν καταπέφηνε. ὥστε, νῆ
τὴν ἄγκυραν τὴν ἱεράν, ἐθέλω σπείσασθαι ἤδη πρὸς σὲ ἐπ'
αὐτῶν γε τῶν βωμῶν, ὡς μηκέτι περὶ τούτων ἐρίσοιμεν.

TIM. Εἰρωνεύη ταῦτα πρὸς ἐμέ, τυμβωρύχε καὶ
μιαρὸ καὶ κατάπτυστε καὶ μαστιγία καὶ κάθασμα. οὐ γὰρ
ἴσμεν οὔτινος μὲν πατρὸς εἶ. πῶς δὲ ἡ μήτηρ σου ἐπορ-
νεύετο. καὶ ὡς τὸν ἀδελφὸν ἀπέπνιξας καὶ μοιχεύεις καὶ
τὰ μειράκια διαφθείρεις, λιχνότατε καὶ ἀναισχυντότατε;
μὴ φεῦγε δ' οὖν, ὡς καὶ πληγὰς παρ' ἐμοῦ λαβῶν ἀπέλ-
θῆς· ἤδη γὰρ σε τουτωῖ τῶ ὀστράκῳ ἀποσφάξω παμμία-
ρον ὄντα.

701 53. *ZETΣ.* Ὁ μὲν γελῶν, ὦ θεοί, ἀποτρέχει, ὁ δ'
ἀκολουθεῖ λοιδορούμενος οὐ φέρων κατατροφῶντα τὸν
Δᾶμιν, καὶ ἔοικεν αὐτὸν πατάζειν τῶ κεραμῷ ἐς τὴν κε-
φαλήν. ἡμεῖς δὲ τί ποιούμεν ἐπὶ τούτοις;

ΕΡΜ. Ὁρθῶς ἐκεῖνὸ μοι ὁ κωμικὸς εἰρηκέναι δοκεῖ,
οὐδὲν πέπονθας δεινόν, ἂν μὴ προσποιῆ.

τί γὰρ καὶ ὑπέρομεγα κακόν, εἰ ὀλίγοι ἄνθρωποι ταῦτα πε-
πεισμένοι ἀπίασι; πολλοὶ γὰρ οἱ τάναντία γιγνώσκοντες,
πλείους Ἑλλήνων, ὁ πολὺς λεῶς [καὶ ὁ σύρφαξ] βάρβαροί
τε ἅπαντες.

ZETΣ. Ἀλλά, ὦ Ἑρμῆ, τὸ τοῦ *Δαρείου* πανν κα-
λῶς ἔχον ἐστίν, ὃ εἶπεν ἐπὶ τοῦ *Ζωπύρου*: ὥστε καὶ αὐ-
τὸς ἐβουλόμην ἂν εἶνα τοιοῦτον ἔχειν οἷον τὸν *Δᾶμιν* ξύμ-
μαχον ἢ μυρίας μοι *Βαβυλῶνας* ὑπάρχειν.

Ο ΝΕΙΡΟΣ Η ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ.

702

1. ΜΙΚΤΛΛΟΣ. Ἄλλὰ σέ, κάκιστε ἀλεκτροῶν, ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἐπιτρέψει φθονερὸν οὕτω καὶ ὀξύφρονον ὄντα, ὅς με πλουτοῦντα καὶ ἡδίστω ὄνειρατι ξυνόντα καὶ θαυμαστὴν εὐδαιμονίαν εὐδαιμονοῦντα διάτορον τι καὶ γεγανὸς ἀναβοήσας ἐπήγειρας, ὡς μηδὲ νύκτωρ γοῦν τὴν πολὺ σοῦ μιαιρωτέραν πενίαν διαφύγοιμι. καίτοι εἴ γε χρὴ τεκμαίρεσθαι τῇ τε ἡσυχίᾳ πολλῇ ἔτι οὔσῃ καὶ τῷ 703 κρύει μηδέπω με τὸ ὄρθριον ὥσπερ εἶωθεν ἀποπηγνύντι — γνάμων γὰρ οὗτος ἀψευδέστατός μοι προσελαυνούσης ἡμέρας — οὐδέπω μέσαι νύκτες εἰσίν, ὁ δὲ ἄϋπνος οὗτος ὥσπερ τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο κώδιον φυλάττων ἀφ' ἑσπέρας εὐθύς ἤδη κέκραγεν, ἀλλ' οὔτι χαίρων γε· ἀμυνοῦμαι γὰρ ἀμέλει σε, ἣν μόνον ἡμέρα γένηται, συντριβὼν τῇ βακτηρίᾳ, νῦν γὰρ μοι πράγματα παρῆξεις μεταπηδῶν ἐν τῷ σκότῳ.

ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ. Μίκυλλε δέσποτα, ὧμην τι χαριεῖσθαι σοι προλαμβάνων τῆς νυκτὸς ὁπόσον ἂν δυναίμην, ὡς ἔχοις ἐπορθρευόμενος ἀνύειν τὰ πολλὰ τῶν ἔργων· ἦν γοῦν πρὶν ἥλιον ἀνίσχειν μίαν κρηπίδα ἐργάσῃ, πρὸ 704 ὁδοῦ ἔσῃ τοῦτο ἐς τὰ ἄλφιστα πεπονηκώς. εἰ δέ σοι καθεύδειν ἡδίων, ἐγὼ μὲν ἡσυχάσομαι σοι καὶ πολὺ ἀφωρότερος ἔσομαι τῶν ἰχθύων, σὺ δὲ ὅρα ὅπως μὴ ὄναρ πλουτῶν λιμώττης ἀνεγρόμενος.

2. ΜΙΚ. ὦ Ζεῦ τεράστιε καὶ Ἡράκλεις ἀλεξίκακε, τί τὸ κακὸν τοῦτ' ἐστίν; ἀνθρωπικῶς ἐλάλησεν ἀλεκτροῶν.

ΑΛΕΚ. Εἰτά σοι τέρας εἶναι δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, εἰ ὁμόφρονος ὑμῖν εἰμι;

ΜΙΚ. Πῶς γὰρ οὐ τέρας; ἀλλ' ἀποτρέποιτε, ὦ θεοί, τὸ δεινὸν ἀφ' ἡμῶν.

ΑΛΕΚ. Σὺ μοι δοκεῖς, ὦ Μίκυλλε, κομιδῇ ἀπαι-
 δευτος εἶναι μηδὲ ἀνεγνώσκων τὰ Ὀμήρου ποιήματα, ἐν
 οἷς καὶ ὁ τοῦ Ἀχιλλέως ἵππος ὁ Ξάνθος μακρὰ χαιρεῖν
 φράσας τῷ χρεμετίζειν ἔστηκεν ἐν μέσῳ τῷ πολέμῳ δια-
 705 λεγόμενος ἔπη ὅλα ραψωδῶν. οὐχ ὥσπερ ἐγὼ νῦν ἄνευ
 τῶν μέτρων, ἀλλὰ καὶ ἔμαντεύετο ἐκεῖνος καὶ τὰ μέλ-
 λοντα προεθέσπιζε καὶ οὐδέν τι παράδοξον ἐδόκει ποιεῖν,
 οὐδὲ ὁ ἀκούων ἐπεκαλεῖτο ὥσπερ σὺ τὸν ἀλεξίκακον ἀπο-
 τρόπαιον ἠγούμενος τὸ ἄκουσμα. καίτοι τί ἂν ἐποίησας,
 εἴ σοι ἢ τῆς Ἀργούσας τρόπις ἐλάλησεν ἢ Δωδώνη αὐτό-
 φωνος ἔμαντεύσατο, ἢ εἰ βύρσας εἶδες ἐρπούσας καὶ
 βοῶν κρέα μυκώμενα, ἡμίεφθα, περιπεπαρμέια τοῖς ὀβε-
 706 λοῖς; ἐγὼ δὲ Ἐρμουῦ πάρεδρος ὦν λαλιστάτου καὶ λο-
 γιωτάτου θεῶν ἀπάντων καὶ τὰλλα ὁμοδίαιτος ὑμῖν καὶ
 σύντροφος οὐ χαλεπῶς ἐμελλον ἐκμαθήσεσθαι τὴν ἀν-
 θρώπων φωνήν. εἰ δὲ ἐχεμυθήσειν ὑπόσχοιό μοι, οὐκ ἂν
 ὀκνήσαιμί σοι τὴν ἀληθεστέραν αἰτίαν εἰπεῖν τῆς πρὸς
 ὑμᾶς ὁμοφωνίας καὶ ὅθεν ὑπάσχει μοι οὕτω λαλεῖν.

3. ΜΙΚ. Ἀλλὰ μὴ ὄνειρος καὶ ταῦτά ἐστιν, ἀλεκτρονῶν
 οὕτω πρὸς με διαλεγόμενος; εἰπέ δ' οὖν πρὸς τοῦ Ἐρμουῦ,
 ὦ βέλτιστε, ὅ τι καὶ ἄλλο σοι τῆς φωνῆς αἴτιον. ὥς δὲ
 σιωπήσομαι καὶ πρὸς οὐδένα ἐρῶ, τί σε χρὴ δεδιέναι; τίς
 γὰρ ἂν πιστεύσειέ μοι, εἰ τι διηγοίμην ὡς ἀλεκτρονόμος
 αὐτὸ εἰπόντος ἀκηκόω;

ΑΛΕΚ. Ἄκουε τοίνυν, παραδοξότατον σοι λόγον
 εὖ οἶδ' ὅτι λέγω, ὦ Μίκυλλε· οὐτοσί γάρ ὁ νῦν σοι
 ἀλεκτρονῶν φαινόμενος οὐ πρὸ πολλοῦ ἀνθρώπος ἦν.

ΜΙΚ. Ἦκουσά τι καὶ πάλαι τοιοῦτον ἀμέλει περι-
 ὑμῶν ὡς Ἀλεκτρονῶν τις νεατρίσκος φίλος γένοιτο τῷ Ἄρει
 καὶ Ξυμπίνοι τῷ θεῷ καὶ Ξυγκωμάξῳ καὶ κοινωτοῖή τῶν
 ἐρωτικῶν· ὁπότε γοῦν ἀπίοι παρὰ τὴν Ἀφροδίτην μοι-
 χεύσων ὁ Ἄρης, ἐπάγεσθαι καὶ τὸν Ἀλεκτρονόον, καὶ

ἐπειδήπερ τὸν Ἥλιον μάλιστα ὑφεωρᾶτο, μὴ κατιδὼν ἐξείποι πρὸς τὸν Ἥφαιστον, ἔξω πρὸς ταῖς θύραις ἀπολείπειν αἰεὶ τὸν νεανίσκον μηνύσοντα ὅποτε ἀνίσχοι ὁ Ἥλιος. εἶτά ποτε κατακοιμηθῆναι μὲν τὸν Ἀλεκτρούνα 707 καὶ προδοῦναι τὴν φρουρὰν ἄκοντα, τὸν δὲ Ἥλιον λαθόντα ἐπιστῆναι τῇ Ἀφροδίτῃ καὶ τῷ Ἄρει ἀφρόντιδι ἀναπανομένῳ διὰ τὸ πιστεύειν τὸν Ἀλεκτρούνα μηνῦσαι ἄν, εἴ τις ἐπίοι· καὶ οὕτω τὸν Ἥφαιστον παρ' Ἥλιου μαθόντα συλλαβεῖν αὐτοὺς περιβαλόντα καὶ σαγηνεύσαντα τοῖς δεσμοῖς, ἃ πάλαι πεποιήτο ἐπ' αὐτούς· ἀφεθέντα δὲ ὡς ἀφείθη τὸν Ἄρη ἀγανακτῆσαι κατὰ τοῦ Ἀλεκτρού- νος καὶ μεταβαλεῖν αὐτὸν ἐς τουτὶ τὸ ὄρνειον αὐτοῖς ὄπλοις, ὡς ἔτι τῆς κόρυθος τὸν λόφον ἔχειν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, καὶ διὰ τοῦτο ὑμᾶς ἀπολογουμένους τῷ Ἄρει, ὅτ' οὐδὲν ὄφελος, ἐπειδὴν αἰσθησθε ἀνελευσόμενον τὸν ἥλιον, πρὸ πολλοῦ βοᾶν ἐπισημαινομένους τὴν ἀνατολὴν αὐτοῦ.

4. ΑΛΕΚ. Φασὶ μὲν καὶ ταῦτα, ὦ Μίκυλλε, τὸ δ' ἐμὸν ἑτεροῖόν τι γέγρονε καὶ πάνυ ἔναγχος ἐς ἀλεκτρούνα σοι μεταβέβηκα.

ΜΙΚ. Πῶς; ἐθέλω γὰρ τοῦτο μάλιστα εἰδέναί.

ΑΛΕΚ. Ἀκούεις τινὰ Πυθαγόραν Μνησαρχίδην Σάμιον;

ΜΙΚ. Τὸν σοφιστὴν λέγεις, τὸν ἀλαζόνα, ὃς ἐνομοθέτει μῆτε κρεῶν γεύεσθαι μῆτε κυάμους ἐσθίειν, ἥδιστον ἐμοὶ γοῦν ὄψον ἐκτράπεξον ἀποφαίνων, ἔτι δὲ πείθων τοὺς ἀνθρώπους ἐς πέντε ἔτη μὴ διαλέγεσθαι;

ΑΛΕΚ. Ἴσθι δῆτα κάκεινο, ὡς πρὸ τοῦ Πυθαγόρου Εὐφορβος γένοιτο.

ΜΙΚ. Γόητά φασι καὶ τερατουργὸν τὸν ἄνθρωπον, ὦ ἀλεκτροῦν.

ΑΛΕΚ. Ἐκεῖνος αὐτὸς ἐγὼ σοὶ εἰμι ὁ Πυθαγόρας,

ὥστε παῦ', ὦγαθέ, λοιδορούμενός μοι καὶ ταῦτα οὐκ εἰδὼς οἷός τις ἦν τὸν τρόπον.

ΜΙΚ. Τοῦτ' αὖ μακρῶ ἐκείνου τερατωδέστερον, ἀλεκτρυὼν φιλόσοφος. εἶπε δὲ ὅμως, ὦ Μνησάρχου παῖ, 709 ὅπως ἡμῖν ἀντὶ μὲν ἀνθρώπου ὄρνις, ἀντὶ δὲ Σαμίου Ταναργικὸς ἀναπέφηνας· οὐ πιθανὰ γὰρ ταῦτα οὐδὲ πάνυ πιστεῦσαι θάδια, ἐπεὶ καὶ δὴ ἤδη μοι τετηρηκένοι δοκῶ πάνυ ἐν σοὶ ἀλλότρια τοῦ Πυθαγόρου.

ΑΛΕΚ. Τὰ ποῖα;

ΜΙΚ. Ἐν μὲν ὅτι λάλος εἶ καὶ κρακτικός, ὁ δὲ σιωπᾶν ἐς πέντε ὅλα ἔτη οἶμαι παρήνει, ἕτερον δὲ καὶ παντελῶς παράνομον· οὐ γὰρ ἔχων ὅ τι σοι παραβάλοιμι, κυάμους χθῆς ἤκον ὡς οἴσθα ἔχων, καὶ σὺ οὐδὲ μελλήσας ἀνέλεξας αὐτούς· ὥστε ἢ ἐψεῦσθαί σοι ἀνάγκη καὶ ἄλλῳ εἶναι ἢ Πυθαγόρα ὄντι παρανενομηκένοι καὶ τὸ 710 ἴσον ἡσεβηκένοι κυάμους φαρόντα ὡς ἂν εἰ τὴν κεφαλὴν τοῦ πατρὸς βεβρώκεις.

5. ΑΛΕΚ. Οὐ γὰρ οἴσθα. ὦ Μίκυλλε, ἤτις αἰτία τούτων οὐδὲ τὰ πρόσφορα ἐκάστῳ βίῳ. ἐγὼ δὲ τότε μὲν οὐκ ἤσθιον τῶν κυάμων, ἐφιλοσόφουν γὰρ· νῦν δὲ φάροισι ἂν, ὀρνιθικὴ γὰρ καὶ οὐκ ἀπόρρητος ἡμῖν ἢ τροφή· πλὴν ἀλλὰ εἴ σοι φίλον, ἄκουε ὅπως ἐκ Πυθαγόρου τοῦτο νῦν εἶμι καὶ ἐν οἷσις βίοις πρότερον ἐβίότευσα καὶ ἅτινα τῆς μεταβολῆς ἐκάστης ἀπολέλαυκα.

ΜΙΚ. Λέγοις ἂν· ὡς ἔμοιγε ὑπερηδιστον ἂν τὸ ἄκουσμα γένοιτο, ὥστε εἰ τις αἴρῃσιν προθείη, πότερα μᾶλλον ἐθέλω σοῦ ἀκούειν τὰ τοιαῦτα διεξιόντος ἢ τὸν πανευδαίμονα ὄνειρον ἐκείνον αὐθις ὄραν τὸν μικρὸν ἔμπροσθεν, οὐκ οἶδα ὁπότερον ἂν ἐλοιμην· οὕτως ἀδελφὰ ἡγοῦμαι τὰ σὰ τοῖς ἡδίστοις φανεῖσι καὶ ἐν ἴσῃ ὑμᾶς τιμῇ 711 ἄγω σέ τε καὶ τὸ πολιτίμητον ἐνύπριον.

ΑΛΕΚ. Ἔτι γὰρ σὺ ἀναπεμπάξῃ τὸν ὄνειροι τίς

ἀτεχνῶς γὰρ ἐκ τῆς ἐκείνου σοι εὐχῆς τὸ ἐνύπνιον καὶ μέταλλα ὅλα χρύσεια κεκοιμησθῆναι μοι δοκεῖς.

7. ΜΙΚ. Πολύ. ὦ Πυθαγόρα, χρυσίον εἶδον, πολύ, πῶς οἶμαι καλόν, οἷαν τὴν ἀγῆν ἀπαστραπτον; τί ποτε ὁ Πίνδαρός φησι περὶ αὐτοῦ ἐπαινῶν; ἀνάμνησον γάρ με, εἰ οἶσθα, ὅποτε ὕδωρ ἄριστον εἰπὼν εἶτα τὸ χρυσίον θαυμάζει, εὖ ποιῶν, ἐν ἀρχῇ εὐθύς τοῦ βιβλίου, κάλλιστόν τι ἀσμάτων ἀπάντων.

ΑΛΕΚ. Μῶν ἐκεῖνο ζητεῖς,

ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὁ δὲ χρυσὸς αἰθόμενον πῦρ
 ἅτε διαπρέπει νυκτὶ μέγανος ἔξοχα πλοῦτου;

ΜΙΚ. Νῆ Δία τοῦτ' αὐτό· ὥσπερ γὰρ τοῦμὸν ἐνύπνιον ἰδὼν ὁ Πίνδαρος οὕτως ἐπαινεῖ τὸ χρυσίον. ὡς δὲ ἤδη μάθης οἷόν τι ἦν, ἄκουσον, ὦ σοφώτατε ἀλεκτροῦν. ὅτι μὲν οὐκ οἰκόσιτος ἦν χθές. οἶσθα· Εὐκράτης γάρ με ὁ πλούσιος ἐντυχὼν ἐν ἀγορᾷ λουσαμένον ἤκειν ἐκέλευε τὴν ὥραν ἐπὶ τὸ δεῖπνον.

714 8. ΑΛΕΚ. Οἶδα πάνυ τοῦτο πεινήσας παρ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἄχρῃ μοι βαθείας ἤδη ἐσπέρας ἦκες ὑποβεβρωγμένος τοὺς πέντε κυάμους ἐκείνους κομίζων οὐ παννυδαπιλὲς τὸ δεῖπνον ἀλεκτροῦνι ἀθλητῇ ποτε γενομένῳ καὶ Ὀλύμπια οὐκ ἀφανῶς ἀγωνισαμένῳ.

ΜΙΚ. Ἐπεὶ δὲ δειπνήσας ἐπανῆλθον, ἐκάθειυδον εὐθύς τοὺς κυάμους σοι παραβαλὼν. εἶτά μοι κατὰ τὸν Ὅμηρον ἀμβροσίην διὰ νύκτα θεῖός τις ὡς ἀληθῶς ὄνειρος ἐπιστάς . . .

ΑΛΕΚ. Τὰ παρὰ τῷ Εὐκράτει πρότερον, ὦ Μίκυλλε, διήγησαι καὶ τὸ δεῖπνον οἷον ἐγένετο καὶ τὰ ἐν τῷ συμποσίῳ ἅπαντα· κωλύει γὰρ οὐδὲν αὐτίς σε δειπνεῖν ὥσπερ ὄνειρόν τινα τοῦ δείπνου ἐκείνου ἀναπλάττοντα καὶ ἀναμαρτυκώμενον τῇ μνήμῃ τὰ βεβρωμένα.

9. ΜΙΚ. Ὡμῆν ἐνοχλήσειν καὶ ταῦτα διηγούμενος·

ἐπεὶ δὲ σὺ προθυμῆ, καὶ δὴ λέγω. οὐ πρότερον, ὦ Πυ- 715
 θαγόρα, παρὰ πλουσίῳ τινὶ δειπνήσας ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ
 τύχη τινὶ ἀγαθῇ ἐντυγχάνω χθὲς τῷ Εὐκράτει. καὶ ἐγὼ
 μὲν προσεῖπὼν αὐτὸν ὡσπερ εἰώθειν δεσπότην ἀπηλλα-
 τόμην, ὡς μὴ καταισχύνοιμι αὐτὸν σὺν τριβακῷ τῷ τρί-
 βωνι συμπαρομαρτῶν, ὁ δέ, Μίκυλλε, φησί, θυγατρὸς
 τήμερον ἐστὶ γενέθλια καὶ παρεκάλεσα τῶν φίλων μάλα
 πολλούς· ἐπεὶ δὲ τινὰ φασι αὐτῶν μαλακῶς ἔχοντα οὐχ
 οἷόν τε εἶναι ξυνδειπνεῖν μεθ' ἡμῶν. σὺ ἀντ' ἐκείνου
 ἦκε λουσάμενος, ἦν μὴ ὅ γε κληθεῖς αὐθις εἴπη ἀφίξε-
 σθαι. ὡς νῦν γε ἀμφίβολός ἐστι. τοῦτο ἀκούσας ἐγὼ
 προσκυνήσας ἀπήειν εὐχόμενος ἅπασι θεοῖς ἠπιάλόν τινα
 ἢ πλευρῖτιν ἢ ποδάγραν ἐπιπέμψαι τῷ μαλακιζομένῳ
 ἐκείνῳ, οὗ ἔφεδρος ἐγὼ καὶ ἀντίδειπνος καὶ διάδοχος
 ἐκεκλήμην· καὶ τὸ ἄχρι τοῦ λουτροῦ αἰῶνα μέγιστον ἐτι- 716
 θέμην, συνεχῆς ἐπισκοπῶν ὅπως ἄπουν τὸ στοιχεῖον εἶη
 καὶ πηνίκα ἤδη λελοῦσθαι δέοι. κάπειδή ποτε ὁ καιρὸς
 ἀφίκετο, πρὸς τάχος ἐμαντὸν ἀπορρύψας ἄπειμι κοσμίως
 μάλα ἐσχηματισμένος, ἀναστρέψας τὸ τριβώνιον ὡς ἐπὶ
 τοῦ καθαρωτέρου γένοιτο ἢ ἀναβολή. 10. καταλαμβάνω
 τε πρὸς ταῖς θύραις ἄλλους τε πολλούς καὶ δὴ κάκεινον
 φοράδην ὑπὸ τεττάρων κεκομισμένον, ὃ με ὑποδειπνεῖν
 ἔδει, τὸν νοσεῖν λεγόμενον, καὶ ἐδήλου δὲ πονήρως ἔχων·
 ὑπέστενε γοῦν καὶ ὑπέβητε καὶ ἐχρέμπετο μυχίον τι καὶ
 δυσπρόσοδον, ὠχρὸς ὅλος ὢν καὶ διωδηκῶς ἀμφὶ τὰ ἐξή-
 κοντα ἔτη σχεδόν· ἐλέγετο δὲ φιλόσοφος τις εἶναι τῶν
 πρὸς τὰ μειράκια φλυαρούντων. ὁ γοῦν πάγων μάλα
 τραγικὸς ἦν ἐς ὑπερβολὴν κουριῶν. καὶ αἰτιωμένου γε
 Ἀρχιβίου τοῦ ἱατροῦ, διότι οὕτως ἔχων ἀφίκετο, Τὰ 717
 καθήκοντα, ἔφη, οὐ χρὴ προδιδόναι καὶ ταῦτα φιλόσο-
 φον ἄνδρα. κἂν μυρία νόσοι ἐμποδῶν ἰστώνται· ἡγή-
 σεται γὰρ Εὐκράτης ὑπερεωρᾶσθαι πρὸς ἡμῶν. Οὐ μὲν

οὖν, εἶπον ἐγώ, ἀλλ' ἐπαινέσεταιί σε, ἦν οἴκοι παρὰ σαυτῷ
 μᾶλλον ἀποθανεῖν ἐθέλης ἢ περὶ ἐν τῷ συμποσίῳ συνανα-
 χρεμψάμενος τὴν ψυχὴν μετὰ τοῦ φλέγματος. ἐκεῖνος μὲν
 οὖν ὑπὸ μεγαλοφροσύνης οὐ προσεποιεῖτο ἀκηκοέναι του
 σκώμματος· ἐφίσταται δὲ μετὰ μικρὸν Εὐκράτης λελου-
 μένος καὶ ἰδὼν τὸν Θεσμόπολιν — τοῦτο γὰρ ὁ φιλόσο-
 φος ἐκαλεῖτο — Διδάσκαλε, φησὶν. εὐ μὲν ἐποίησας αὐ-
 τὸς ἦκων παρ' ἡμᾶς, οὐ μείον δ' ἄν τι ἐγένετο, καὶ ἀπόντι
 γὰρ ἅπαντα ἐξῆς ἀπέσταλτο ἄν· καὶ ἅμα λέγων ἐσῆει χει-
 ραγωγῶν τὸν Θεσμόπολιν ἐπερειδόμενον καὶ τοῖς οἰκέ-
 ταις. 11. ἐγὼ μὲν οὖν ἀπιέναι παρεσκευαζόμεν, ὁ δὲ ἐπι-
 718 στραφεὶς καὶ ἐπὶ πολὺ ἐνδοιάσας, ἐπεὶ με πάνυ σκυθρω-
 πὸν εἶδε, Πάριθι, ἔφη, καὶ σύ, ὦ Μίκυλλε, καὶ συν-
 δείπνει μεθ' ἡμῶν· τὸν υἱὸν γὰρ ἐγὼ κελεύσω ἐν τῇ
 γυναικωνίτιδι μετὰ τῆς μητρὸς ἐστιᾶσθαι. ὡς σὺ χώραν
 ἔχοις. ἐσῆειν οὖν μάτην λύκος χαρῶν παρὰ μικρὸν, αἰ-
 σχυνόμενος ὅτι ἐδόκουν ἐξεληλακέναι τοῦ συμποσίου τὸ
 παιδίον τοῦ Εὐκράτους. κάπειδὴ κατακλίνεσθαι καιρὸς
 ἦν, πρῶτον μὲν ἀράμενοι ἀνέθεσαν τὸν Θεσμόπολιν οὐκ
 ἀπραγμόνως μὰ Δία πέντε οἶμαι νεανίσκοι εὐμεγέθεις
 ὑπανχένια περιβύσαντες αὐτῷ παντοθεν, ὡς διαμένοι ἐν
 τῷ σχήματι καὶ ἐπὶ πολὺ καρτερεῖν δύναίτο. εἶτα μηδε-
 νὸς ἀνεχομένου πλησίον κατακεῖσθαι αὐτοῦ ἐμὲ ὑποκατα-
 κλίνουσι φέροντες, ὡς ὁμοτράπεζοι εἴημεν. τοῦντεῦθεν
 ἐδειπνοῦμεν, ὦ Πυθαγόρα, πολυόψον τι καὶ ποικίλον
 δεῖπνον ἐπὶ χρυσοῦ πολλοῦ καὶ ἀργύρου· καὶ ἐκπώματα
 ἦν χρυσᾶ καὶ διάκοροι ὠραῖοι καὶ μουσουργοὶ καὶ γελω-
 τοποιοὶ μεταξύ, καὶ ὅλως ἡδίστη τις ἦν ἢ διατριβή. πλὴν
 ἀλλ' ἐμὲ ἐλύπει οὐ μετρίως ὁ Θεσμολις ἐνοχλῶν καὶ
 719 ἀρετὴν τινα πρὸς με διεξιῶν καὶ διδάσκων ὡς αἱ δυο ἀπο-
 φάσεις μίαν κατάφασιν ἀποτελοῦσι καὶ ὡς εἰ ἡμέρα ἐστί,
 νύξ οὐκ ἐστίν, ἐνίοτε δὲ καὶ κέρατα ἐφασκεν εἶναι μοι.

τοιαῦτα πολλὰ οὐδὲν δεομένῳ προσφιλοσοφῶν συνείρει
καὶ ὑπετέμνετο τὴν εὐφροσύνην οὐκ ἔων ἀκούειν τῶν
κιθαριζόντων ἢ ἀδόντων. τοιοῦτο μὲν σοι, ὦ ἄλεκτροῦν,
τὸ δεῖπνον.

ΑΛΕΚ. Οὐχ ἥδιστον, ὦ Μίκυλλε, καὶ μάλιστα ἐπεὶ
συνεκληρωθήσῃ τῷ λήρῳ ἐκείνῳ γέροντι.

12. *ΜΙΚ.* Ἄκουε δὲ ἤδη καὶ τὸ ἐνύπνιον· ὦμην γὰρ
τὸν *Εὐκράτην* αὐτὸν ἄπαιδα ὄντα οὐκ οἶδ' ὅπως ἀπο-
θνήσκειν, εἶτα προσκαλέσαντά με καὶ διαθήκας θέμε-
νον, ἐν αἷς ὁ κληρονόμος ἦν ἀπάντων ἐγώ, μικρὸν ἐπι-
σχόντα ἀποθανεῖν· ἐμαυτὸν δὲ παρελθόντα ἐς τὴν οἰ-
σίαν τὸ μὲν χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐξαντλεῖν σκάφαις
τισὶ μεγάλαις ἀεναόν τε καὶ πολὺ ἐπιρρέον, τὰ δ' ἄλλα,
τὴν ἐσθῆτα καὶ τραπέζας καὶ ἐκπώματα καὶ διακόνοους,
πάντα ἐμὰ ὡς τὸ εἰκὸς εἶναι. εἶτα ἐξήλανον ἐπὶ λευκοῦ
ζεύγους, ἐξυπτιάζων, περιβλεπτος ἅπασιν τοῖς ὀρώσιν καὶ 720
ἐπίφθονος. καὶ προέθεον πολλοὶ καὶ προῖππευον καὶ εἴ-
ποντο πλείους. ἐγὼ δὲ τὴν ἐσθῆτα τὴν ἐκείνου ἔχων καὶ
δακτυλίους βαρεῖς ὅσον ἐκκαίδεκα ἐξημμένους τῶν δακτύ-
λων ἐκέλευον ἐστίασίν τινα λαμπρὰν εὐτρεπισθῆναι εἰς
ὑποδοχὴν τῶν φίλων· οἱ δὲ ὡς ἐν ὄνειρῳ εἰκὸς ἤδη παρῆ-
σαν καὶ τὸ δεῖπνον ἄρτι ἐσεκομίζετο καὶ ὁ πότος συνεκρο-
τεῖτο. ἐν τούτῳ ὄντα με καὶ φιλοτησίας προπίνοντα ἐν
χρυσαῖς φιάλαις ἐκάστην τῶν παρόντων ἤδη τοῦ πλα-
κοῦντος ἐσκομιζομένου ἀναβοήσας ἀκαίρως συνετάραξας
μὲν ἡμῖν τὸ συμπόσιον, ἀνέτρεψας δὲ τὰς τραπέζας, τὸν
δὲ πλοῦτον ἐκείνον ὑπηνέμιον φέρεσθαι παρεσκεύασας.
[διασκεδάσας] ἄρα σοι ἀλόγως ἀγανακτῆσαι κατὰ σοῦ
δοκῶ; τριέσπερον ἂν ἠδέως ἔτι εἶδον τὸν ὄνειρόν μοι γε-
νόμενον.

13. *ΑΛΕΚ.* Οὕτω φιλόχρυσος εἶ καὶ φιλόπλουτος, 721

ὦ Μίκυλλε, καὶ μόνον τοῦτο ἐξ ἅπαντος θαυμάζεις καὶ ἠγῆ εὐδαιμον εἶναι πολὺ κερτιῆσθαι χρυσίον;

ΜΙΚ. Οὐκ ἐγὼ μόνος. ὦ Πυθαγόρα, τοῦτο, ἀλλὰ καὶ σὺ αὐτός, ὅποτε Εὐφορβος ἦσθα, χρυσὸν καὶ ἄργυρον τῶν βοστρύχων ἐξημεμένος ἦεις πολεμήσων τοῖς Ἀχαιοῖς, οὕτω καὶ ἐν πολέμῳ, ἔνθα σιδηροφορεῖν μᾶλλον ἢ χρυσοφορεῖν ἄμεινον ἦν· σὺ δὲ καὶ τότε ἠξίους χρυσῷ ἀναδεδεμένος τοὺς πλοκάμους διαγωνίζεσθαι. καὶ μοι δοκεῖ ὁ Ὅμηρος διὰ τοῦτο Χαρίτεσσιν ὁμοίας εἰπεῖν σου τὰς κόμας, ὅτι „χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο.“ μακρῷ γὰρ ἀμείνους δηλαδὴ καὶ ἐρασμιώτεροι ἐφαίνοντο συναναπεπλεγμένοι τῷ χρυσίῳ καὶ συναπολάμπουσαι
722 μετ' αὐτοῦ. καίτοι τὰ μὲν σά, ὦ χρυσοκόμη, μέτρια, εἰ Πάνθου υἱὸς ὢν ἐτίμας τὸ χρυσίον· ὁ δὲ πατὴρ ἅπαντων ἀνδρῶν καὶ θεῶν, ὁ Κρόνου καὶ Ῥέας, ὅποτε ἠράσθη τῆς Ἀργολικῆς ἐκείνης μείρακος. οὐκ ἔχων ἐς ὅ τι ἐρασμιώτερον αὐτὸν μεταβάλοι οὐδὲ ὅπως ἂν διαφθείρειε τοῦ Ἀκρισίου τὴν φρουράν — ἀκούεις δήπου ὡς χρυσίον ἐγένετο καὶ ὄνεις διὰ τοῦ τέγους συνῆν τῇ ἀγαπωμένῃ. ὥστε τί ἂν σοι τὸ ἐπὶ τούτῳ ἐτι λέγοιμι, ὅσας μὲν χρείας παρέχεται ὁ χρυσός. ὡς δὲ οἷς ἂν παρή, καλοῖς τε αὐτοῦς καὶ σοφοῦς καὶ ἰσχυροῦς ἀπεργάζεται τιμῆν καὶ δόξαν προσάπτων καὶ ἐξ ἀφανῶν καὶ ἀδόξων ἐνίοτε περιβλέπτους καὶ ἀοιδίμους ἐν βραχεῖ τίθησι;
14. τὸν γείτονα γοῦν μοι τὸν ὁμότεχρον οἶσθα τὸν Σίμωνα.
723 οὐ πρὸ πολλοῦ δειπνήσαντα παρ' ἐμοί, ὅτε τὸ ἔτνος ἠψησα τοῖς Κρονοῖσι δύο τεμάχη τοῦ ἀλλᾶντος ἐμβαλῶν.

ΑΛΕΚ. Οἶδα τὸν σιμὸν τὸν βραχύν, ὃς τὸ κεραμεῦν τρύβλιον ὑφελόμενος ᾤχετο ὑπὸ μάλῃν ἔχων μετὰ τὸ δειπνῶν, ὃ μόνον ἡμῖν ὑπῆρχεν· εἶδον γὰρ αὐτός, ὦ Μίκυλλε.

ΜΙΚ. Οὐκοῦν ἐκεῖνος αὐτὸ κλέψας εἶτα ἐπωμόσατο θεοὺς τοσοῦτους; ἀλλὰ τί οὐκ ἐβόας καὶ ἐμήνυες τότε, ὦ ἀλεκτροῶν, λητσομένους ἡμᾶς ὄρων;

ΑΛΕΚ. Ἐκόκκυζον, μόνον ὃ τότε δυνατὸν ἦν. τί δ' οὖν ὁ Σίμων; ἐφῄκει γάρ τι περὶ αὐτοῦ εἶρεῖν.

ΜΙΚ. Ἄνεψιὸς ἦν αὐτῷ πλούσιος ἐς ὑπερβολήν, Δριμύλος τοῦνομα. οὗτος ζῶν μὲν οὐδὲ ὀβολὸν ἔδωκε τῷ Σίμωνι. πῶς γάρ, ὅς οὐδὲ αὐτὸς ἤπτετο τῶν χρημάτων; ἐπεὶ δὲ ἀπέθανε πρῶην, ἅπαντα ἐκεῖνα κατὰ τοὺς νόμους 724 Σίμωνός ἐστι, καὶ νῦν ἐκεῖνος ὁ τὰ θάκια τὰ πιναρά, ὁ τὸ τρύβλιον περιλείχων ἄσμενος ἐξελαύνει ἀλουργῆ καὶ ὑσγίνοβαφῆ ἀμπεχόμενος, οἰκέτας καὶ ζεύγη καὶ χρυσᾶ ἐκπώματα καὶ ἐλεφαντόποδας τραπέζας ἔχων, ὑφ' ἀπάντων προσκυνούμενος οὐδὲ προσβλέπων ἔτι ἡμᾶς· ἔναγχος νοῦν ἐγὼ μὲν ἰδὼν προσιόντα, Χαῖρε, ἔφην, ὦ Σίμων, ὁ δὲ ἀγανακτήσας, Εἴπατε, ἔφη, τῷ πτωχῷ τούτῳ μὴ κατασμικρυνεῖν μου τοῦνομα· οὐ γὰρ Σίμων, ἀλλὰ Σιμωνίδης ὀνομάζομαι. τὸ δὲ μέγιστον, ἤδη καὶ ἐρῶσιν αὐτοῦ αἱ γυναῖκες, ὁ δὲ θρούπτεται πρὸς αὐτὰς καὶ ὑπερορᾷ καὶ τὰς μὲν προσίεται καὶ ἰλεῶς ἐστίν, αἱ δὲ ἀπειλοῦσιν ἀναρτήσειν ἑαυτὰς ἀμελούμεναι. ὄρῃς ὅσων ἀγαθῶν ὁ χρυσοῦς αἴτιος, εἰ γε καὶ μεταποιεῖ τοὺς ἀμόρφους καὶ ἐρασμίους ἀπεργάζεται ὥσπερ ὁ ποιητικὸς ἐκεῖνος κεστός. 725 ἀκούεις δὲ καὶ τῶν ποιητῶν λεγόντων·

ὦ χρυσέ, δεξιῶμα κάλλιστον

καὶ

χρυσὸς γάρ ἐστιν ὅς βροτῶν ἔχει κρατη.

ἀλλὰ τί μεταξὺ ἐγέλασας, ὦ ἀλεκτροῶν;

15. ΑΛΕΚ. Ὅτι ὑπ' ἀγνοίας, ὦ Μίκυλλε, καὶ σὺ τὰ ὅμοια τοῖς πολλοῖς ἐξηπάτησαι περὶ τῶν πλουσίων· οἱ δὲ εὖ ἴσθι πολὺ ὑμῶν ἀθλιώτερον τὸν βίον βιοῦσι· λέγω δέ σοι καὶ πένης καὶ πλούσιος πολλάκις γενόμενος καὶ

παντὸς βίου πεπειραμένος· μετὰ μικρον δὲ καὶ αὐτὸς εἶση ἕκαστα.

ΜΙΚ. *Νῆ Δία, καιρὸς γοῦν ἤδη καὶ σὲ εἰπεῖν ὅπως ἡλλάγῃς καὶ ἂ σύννοισθα τῷ βίῳ ἕκαστῳ.*

ΑΛΕΚ. *Ἄκουε τοσοῦτόν γε προειδῶς μηδένα με σοῦ εὐδαιμονέστερον βιοῦντα ἑώρακέναι.*

ΜΙΚ. *Ἐμοῦ, ὦ ἀλεκτροῦν; οὕτω σοὶ γένοιτο· προ-
726 ἄγη γάρ με λαιδοροεῖσθαί σοι. ἀλλὰ εἶπε ἀπὸ τοῦ Εὐφόρ-
βου ὀρξάμενος. ὅπως ἐς Πυθαγόραν μετεβλήθῃς, εἶτα
ἐξῆς ἄχρι τοῦ ἀλεκτροῦνος· εἰκὸς γάρ σε ποικίλα καὶ
ἰδεῖν καὶ παθεῖν ἐν πολυειδέσι τοῖς βίοις.*

16. ΑΛΕΚ. *Ὡς μὲν ἐξ Ἀπόλλωνος τὸ πρῶτον ἡ ψυχὴ
μοι καταπταμένη ἐς τὴν γῆν ἐνέδυστο εἰς ἀνθρώπου σῶμα
ἦντινα τὴν καταδίκην ἐκτελοῦσα, μακρὸν ἂν εἶη λέγειν.
ἄλλως τε οὐδὲ ὅσιον οὔτ' ἐμοὶ εἰπεῖν οὔτε σοὶ ἀκούειν
τὰ τοιαῦτα. ἐπειτ' Εὐφορβος ἐγενόμην . . .*

ΜΙΚ. *Τοῦτό μοι πρότερον εἶπέ, εἰ κἀγὼ ποτε ἡλ-
λάγην ὥσπερ σύ.*

ΑΛΕΚ. *Καὶ μάλα.*

ΜΙΚ. *Τίς οὖν ἦν; εἴ τι ἔχεις εἰπεῖν. ἐθέλω γὰρ τοῦτο
εἰδέναί.*

ΑΛΕΚ. *Σύ; μύρμηξ Ἰνδικὸς τῶν τὸ χροσίον ανο-
ρουτιόντων.*

727 ΜΙΚ. *Εἶτα ὄκνουσιν ὁ κακοδαίμων κἂν ὀλίγα τῶν
ψηγμάτων ἤκειν ἐς τότε τὸν βίον ἐξ ἐκείνου ἐπισιτισά-
μενος; ἀλλὰ καὶ τί μετὰ τοῦτο ἔσομαι. εἶπέ· εἰκὸς δὲ εἰ-
δέναί σε. εἴ γάρ τι ἀγαθὸν εἶη, ἀπάγξομαι ἤδη ἀναστὰς
ἀπὸ τοῦ πατάλου, ἐφ' οὗ σὺ ἔστηκας.*

17. ΑΛΕΚ. *Οὐκ ἂν μάθοις τοῦτο οὐδεμιᾶ μηχανῇ.
πλὴν ἀλλὰ ἐπέειπε Εὐφορβος ἐγενόμην — ἐπάνειμι γὰρ
ἐπ' ἐκεῖνα — ἐμαχόμεν ἐπ' Ἰλίῳ καὶ ἀποθαιῶν ὑπὸ Με-
νέλεω χροῖον ὕστερον ἐς Πυθαγόραν ἦγον. τέως δὲ περι-*

εμενον ἀοίκητος ἐστώς, ἄχρι δὴ ὁ Μνήσαρχος ἐξειργά-
ξετό μοι τὸν οἶκον.

ΜΙΚ. Ἄσιτος, ὦ τάν. καὶ ἄποτος;

ΑΛΕΚ. Καὶ μάλα· οὐδὲ γὰρ ἔδει τούτων ἢ μόνω
τῷ σώματι.

ΜΙΚ. Οὐκοῦν τὰ ἐν Ἰλίῳ μοι πρῶτον εἶπέ. τοιαῦτα
ἦν οἷά φησιν Ὅμηρος γενέσθαι αὐτά;

ΑΛΕΚ. Πόθεν ἐκείνος ἠπίστατο, ὦ Μίκυλλε, ὅς
γινομένων ἐκείνων κάμηλος ἐν Βάκτροις ἦν; ἐγὼ δὲ το- 728
σοῦτόν σοί φημι ὑπερφυῆς μηδὲν γενέσθαι τότε μήτε τὸν
Αἴαντα οὔτω μέγαν μήτε τὴν Ἐλένην αὐτὴν οὔτω καλὴν
ὡς οἴονται. εἶδον γὰρ λευκὴν μὲν τινα καὶ ἐπιμήκη τὸν
τράχηλον, ὡς εἰκάξειν κύκνου θυγατέρα εἶναι, τὰ δὲ
ἄλλα πάνυ πρεσβῦτιν ἡλικιωτίν σχεδὸν τῆς Ἐκάβης, ἦν
γε Θησεὺς πρῶτον ἀρπάσας ἐν Ἀφίδναις εἶχε κατὰ τὸν
Ἡρακλέα γενόμενος, ὁ δ' Ἡρακλῆς πρότερον εἶλε Τροίαν
κατὰ τοὺς πατέρας ἡμῶν τοὺς τότε μάλιστα. διηγείτο γὰρ
μοι ὁ Πάνθους ταῦτα κοιμητῆ μειράκιον ὦν ἑώρακέναι
λέγων τὸν Ἡρακλέα.

ΜΙΚ. Τί δαί; ὁ Ἀχιλλεὺς τοιοῦτος ἦν, ἄριστος τὰ
πάντα, ἢ μῦθος ἄλλως καὶ ταῦτα;

ΑΛΕΚ. Ἐκείνῳ μὲν οὐδὲν συνηρέχθην, ὦ Μίκυλλε,
οὐδ' ἂν ἔχοιμί σοι ἀκριβῶς οὔτω τὰ παρὰ τοῖς Ἀχαιοῖς
λέγειν. πόθεν γὰρ, πολέμιος ὦν; τὸν μέντοι ἑταῖρον αὐ-
τοῦ τὸν Πάτροκλον οὐ χαλεπῶς ἀπέκτεινα διελάσας τῷ
δορατίῳ.

ΜΙΚ. Εἰτά σε ὁ Μενέλεως μακρῷ εὐχερέστερον. 729
ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἱκανῶς, τὰ Πυθαγόρου δὲ ἤδη λέγε.

18. ΑΛΕΚ. Τὸ μὲν ὅλον, ὦ Μίκυλλε, σοφιστῆς ἄν-
θρωπος ἦν· χρὴ γὰρ, οἶμαι, τάληθῆς λέγειν· ἄλλως δὲ
οὐκ ἀπαίδευτος οὐδὲ ἀμελέτητος τῶν καλλίστων μαθη-
μάτων, ἀπεδήμησα δὲ καὶ ἐς Αἴγυπτον, ὡς συγγενοίμην

τοῖς προφήταις ἐπὶ σοφία, καὶ ἐς τὰ ἄδυτα κατελθὼν ἐξέ-
μαθον τὰς βίβλους τὰς Ὁρου καὶ Ἰσιδος, καὶ αὐτίς ἐς
Ἰταλίαν ἐκπλεύσας οὕτω διέθηκα τοὺς κατ' ἐκεῖνα Ἑλλη-
νας, ὥστε θεὸν ἠγόν με.

ΜΙΚ. Ἦκουσα ταῦτα καὶ ὡς δόξειας ἀναβεβιωκέναι
ἀποθανῶν καὶ ὡς χροσοῦν τὸν μηρὸν ἐπιδειξαιό ποτε
αὐτοῖς. ἐκεῖνο δέ μοι εἶπέ, τί σοι ἐπήλθε νόμον ποιήσα-
σθαι μῆτε κρεῶν μῆτε κνάμων ἐσθίειν;

ΑΛΕΚ. Μὴ ἀνάκρινε τὰ τοιαῦτα, ὦ Μίκυλλε.

ΜΙΚ. Διὰ τί, ὦ ἀλεκτρονών;

ΑΛΕΚ. Ὅτι αἰσχύνομαι λέγειν πρὸς σέ τὴν ἀλή-
θειαν ὑπὲρ αὐτῶν.

730 ΜΙΚ. Καὶ μὴν οὐδὲν ἐχορῆν ὀκνεῖν λέγειν πρὸς ἄν-
δρα σύνοικον καὶ φίλον· δεσπότην γὰρ οὐκ ἂν εἶποιμι.

ΑΛΕΚ. Οὐδὲν ὑγῆς οὐδὲ σοφὸν ἦν, ἀλλὰ ἐώρων.
ὅτι εἰ μὲν τὰ συνήθη καὶ ταῦτὸν τοῖς πολλοῖς νομίζοιμι.
ἦκιστα ἐπισπάσομαι τοὺς ἀνθρώπους ἐς τὸ θαῦμα, ὅσῳ
δ' ἂν ξειρίζοιμι, τοσοῦτῳ σεμνότερος ὦμην αὐτοῖς ἔσε-
σθαι. διὰ τοῦτο καινοποιεῖν εἰλόμην ἀπόρρητον ποιησά-
μενος τὴν αἰτίαν. ὡς εἰκάζοντες ἄλλος ἄλλως ἅπαντες
ἐκπλήττωνται καθάπερ ἐπὶ τοῖς ἀσαφέσι τῶν χρησμῶν.
ὄρας; καταγελαῶς μου καὶ σὺ ἐν τῷ μέρει.

ΜΙΚ. Οὐ τοσοῦτον ὄσον Κροτωματῶν καὶ Μετα-
ποιτίνων καὶ Ταραντίνων καὶ τῶν ἄλλων ἀφώνων σοι
ἐπομένων καὶ προσκυνούντων τὰ ἱχθη ἃ σὺ πατῶν ἀπο-
λιμπάνεις. 19. ἀποδυσάμενος δὲ τὸν Πυθαγόραν τίνας

731 μετημφιάσω μετ' αὐτόν;

ΑΛΕΚ. Ἀσπασίαν τὴν ἐκ Μιλήτου ἑταίραν.

ΜΙΚ. Φεῦ τοῦ λόγου, καὶ γυνὴ γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις
ὁ Πυθαγόρας ἐγένετο, καὶ ἦν ποτε χρόνος ὅτε καὶ σὺ
φωτόκεις, ὦ γενναιότατε ἀλεκτρονίων, καὶ συνήσθα Πε-
ρικλεῖ Ἀσπασία οὔσα καὶ ἐκύεις ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἔρι'

ἔξαινες καὶ κρόκην κατῆγες καὶ ἐγυναικίζου ἐς τὸ ἐταιρικόν;

ΑΛΕΚ. Πάντα ταῦτα ἐποιοῦν οὐ μόνος, ἀλλὰ καὶ Τειρεσίας πρὸ ἐμοῦ καὶ ὁ Ἐλάτου παῖς ὁ Καινεύς, ὥστε ὅποσα ἂν ἀποσκώψης ἐς ἐμὲ καὶ ἐς ἐκείνους ἀποσκώψας ἔση.

ΜΙΚ. Τί οὖν; πότερος ὁ βίος ἡδίων σοι ἦν, ὅτε ἀνὴρ ἦσθα ἢ ὅτε σε Περικλῆς ᾤπιεν;

ΑΛΕΚ. Ὅραξ οἶον τοῦτο ἠρώτησας, οὐδὲ τῷ Τειρεσία συνενεγκοῦσαν τὴν ἀπόκρισιν;

ΜΙΚ. Ἀλλὰ κὰν σὺ μὴ εἴπης, ἱκανῶς ὁ Εὐριπίδης διέκρινε τὸ τοιοῦτον, εἰπὼν ὡς τρεῖς ἂν ἐθέλοι παρ' 732 ἀσπίδα στήναι ἢ ἅπαξ τεκεῖν.

ΑΛΕΚ. Καὶ μὴν ἀναμνήσω σε, Μίκυλλε, οὐκ ἐς μακρὰν ὠδινοῦσαν· ἔση γὰρ γυνὴ καὶ σὺ ἐν πολλῇ τῇ περιόδῳ πολλάκις.

ΜΙΚ. Οὐκ ἀπάγξῃ, ὦ ἀλεκτρυών, ἅπαντας οἰόμενος Μιλησίους ἢ Σαμίους εἶναι; σὲ γοῦν φασὶ καὶ Πυθαγόραν ὄντα τὴν ὥραν λαμπρὸν πολλάκις Ἀσπασίαν γενέσθαι τῷ τυράννῳ. — 20. Τίς δὲ δὴ μετὰ τὴν Ἀσπασίαν ἀνὴρ ἢ γυνὴ αὐτίς ἀνεφάνης;

ΑΛΕΚ. Ὁ κυνίσκος Κράτης.

ΜΙΚ. ὦ Διοσκόρω τῆς ἀνομοιότητος, ἐξ ἐταίρας φιλόσοφος.

ΑΛΕΚ. Εἶτα βασιλεύς, εἶτα πένης καὶ μετ' ὀλίγον σατράπης, εἶτα ἵππος καὶ κολοῖος καὶ βάτραχος καὶ ἄλλα μυρία· μακρὸν δ' ἂν γένοιτο καταριθμῆσασθαι ἕκαστα· τὰ τελευταῖα δὲ ἀλεκτρυών πολλάκις, ἦσθην γὰρ τῷ τοιούτῳ βίῳ, καὶ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις δουλεύσας βασι- 733 λεῦσι καὶ πένησι καὶ πλουσίοις τὰ τελευταῖα καὶ σοὶ νῦν σύνειμι καταγελῶν ὁσημέραι σου ποτνωμένου καὶ οἰμώζοντος ἐπὶ τῇ πενίᾳ καὶ τοὺς πλουσίους θαυμάζοντος ὑπ'

ἀγνοίας τῶν ἐκείνοις προσόντων κακῶν. εἰ γοῦν ἤδεις τὰς φροντίδας αὐτῶν ἄς ἔχουσιν, ἐγέλας ἂν ἐπὶ σαυτῷ πρῶτον οἰηθέντι ὑπερϑυδαίμοινα εἶναι τὸν πλοῦτον.

ΜΙΚ. Οὐκοῦν, ὦ Πυθαγόρα, καὶ ~~καὶ~~^{τοῖ} τί μάλιστα χαίροις καλούμενος, ὡς μὴ ἐπιταράττοιμι τὸν λόγον ἄλλοτε ἄλλον καλῶν

ΑΛΕΚ. Διοίσει μὲν οὐδὲν ἦν τ' Εὐφοροβον ἦν τε Πυθαγόραν ἢ Ἀσπασίαν καλῆς ἢ Κράτητα· πάντα γὰρ ταῦτα ἐγὼ εἶμι. πλὴν τὸ νῦν ὀρώμενον τοῦτο ἀλεκτρούνα ὀνομάζων ἄμεινον ἂν ποιῶς. ὡς μὴ ἀτιμάζοις εὐτελὲς εἶναι δοκοῦν τὸ ὄρνεον, καὶ ταῦτα τοσαύτας ἐν αὐτῷ ψυχὰς ἔχον.

734 21. ΜΙΚ. Οὐκοῦν, ὦ ἀλεκτροῦν. ἐπειδὴ πάντων σχεδὸν τῶν βίων ἐπειράθης καὶ πάντα ἤσθα, λέγοις ἂν ἤδη σαφῶς ἰδίᾳ μὲν τὰ τῶν πλουσίων ὅπως βιοῦσιν, ἰδίᾳ δὲ τὰ πτωχικά, ὡς μάθω εἰ ἀληθῆ ταῦτα φῆς εἰδαιμονέστερον ἀποφαίνων με τῶν πλουσίων.

ΑΛΕΚ. Ἴδόν δὴ οὕτως ἐπίσκεψαι, ὦ Μίκυλλε· σοὶ μὲν οὔτε πολέμου πολὺς λόγος, ἦν λέγεται ὡς οἱ πολέμιοι προσελαινουσιν, οὐδὲ φροντίζεις μὴ τὸν ἀγρὸν τέμωσιν ἐμβαλόντες ἢ τὸν παραδεισον ξυμπατήσωσιν ἢ τὰς ἀμπέλους δηλώσωσιν. ἀλλὰ τῆς σάλπιγγος ἀκούων μόνον, εἴπερ ἄρα. περιβλέπεις τὸ κατὰ σεαυτὴν οἷ τραπόμενον χορῆ σωθῆναι καὶ τὸν κίνδυνον διαφυγεῖν· οἱ δ' εὐλαβοῦνται μὲν καὶ ἀμφ' ἑαυτοῖς, ἀτιῶνται δὲ ὀρώντες ἀπὸ τῶν τειχέων ἀγόμενα καὶ φερόμενα ὅσα εἶχον ἐν τοῖς ἀγροῖς. καὶ ἦν περ ἐσφάθην δέη, μόντοι καλοῦνται, ἦν τε ἐπεξιέναι, προκινδυνεύουσι στρατηγοῦντες ἢ ἰππαρχοῦντες· σὺ δὲ οἰσύντην ἀσπίδα ἔχων, εἰσταλῆς καὶ κοῖφος ἐς σωτηρίαν, ἔτοιμος ἐστιᾶσθαι τὰ ἐπιτίκια, ἐπειδὴν θύῃ ὁ στρατηγὸς νεικικῶς. 22. ἐν εἰρημῇ τε αὐτὸν μὲν τοῦ δήμου ὦν ἀναβὰς ἐς ἐκκλησίαν τυραννήσεις τῶν

πλουσίων, οἱ δὲ φρίττουσι καὶ ὑποπτήσσουσι καὶ διανο-
 μαῖς ἰλάσκονται σε. λουτρὰ μὲν γὰρ ὡς ἔχοις καὶ ἀγῶνας
 καὶ θεάματα καὶ τᾶλλα διαρκῆ ἅπαντα, ἐκεῖνοι πονοῦσι,
 σὺ δὲ ἔξεταστῆς καὶ δοκιμαστῆς πικρὸς ὥσπερ δεσπότης
 οὐδὲ λόγου μεταδιδούς ἐνίοτε, κἄν σοι δοκῆ, κατεχαλά-
 ξησας αὐτῶν ἀφθόνοους τοὺς λίθους ἢ τὰς οὐσίας αὐτῶν
 ἐδήμευσας· οὔτε δὲ συκοφάντην δέδιας αὐτὸς οὔτε λη-
 στήν μὴ ὑφέληται τὸ χρυσίον ὑπερβὰς τὸ θριγκίον ἢ διο-
 ρύξας τὸν τοῖχον, οὔτε πράγματα ἔχεις λογιζόμενος ἢ
 ἀπαιτῶν ἢ τοῖς καταράτοις οἰκονόμοις διαπυκτεύων καὶ
 πρὸς τосαύτας φροντίδας διαμεριζόμενος, ἀλλὰ κρηπίδα
 συντελέσας ἐπὶ ὀβολοὺς ἔχων τὸν μισθόν, ἀπαναστὰς
 περὶ δειλίην ὄψιαν λουσάμενος, ἢν δοκῆ, σαπέροδην τινὰ 736
 ἢ μαινίδας ἢ κρομμύων κεφαλίδας ὀλίγας πριάμενος εὐ-
 φραίνεις σεαυτὸν ἄδων τὰ πολλὰ καὶ τῇ βελτίστη πενίᾳ
 προσφιλοσοφῶν. 23. ὥστε διὰ ταῦτα ὑγιαίνεις τε καὶ ἔρ-
 ρωσαι τὸ σῶμα καὶ διακαρτερεῖς πρὸς τὸ κρῦος· οἱ πό-
 νοι γὰρ σε παραθήγοντες οὐκ εὐκαταφρόνητον ἀνταγω-
 νιστήν ἀποφαίνουσι πρὸς τὰ δοκοῦντα τοῖς ἄλλοις ἄμαχα
 εἶναι. ἀμέλει οὐδὲν σοι τῶν χαλεπῶν τούτων νοσημάτων
 πρόσσεισιν, ἀλλ' ἢν ποτε κοῦφος πυρετὸς ἐπιλάβηται,
 πρὸς ὀλίγον ὑπηρετήσας αὐτῷ ἀνεπήδησας εὐθύς ἀπο-
 σεισάμενος τὴν ἄσπην, ὃ δὲ φεύγει αὐτίκα φοβηθεὶς ψυ-
 χροῦ τε ὄρων ἐμπορούμενον καὶ μακρὰ οἰμῶζειν λέγοντα
 ταῖς ἰατρικαῖς περιόδοις· οἱ δὲ ὑπ' ἀκρασίας ἄθλιοι τί
 τῶν κακῶν οὐκ ἔχουσι, ποδάγρας καὶ φθόας καὶ περι-
 πνευμονίας καὶ ὑδέρους; ταῦτα γὰρ τῶν πολυτελῶν ἐκεί-
 νων δειπνῶν ἀπόγονα. τοιγαροῦν οἱ μὲν αὐτῶν ὥσπερ
 ὁ Ἴκαρος ἐπὶ πολὺ ἄραντες αὐτοὺς καὶ πλησιάσαντες τῷ 737
 ἡλίῳ οὐκ εἰδότες ὅτι κηρῷ ἤρμωστο αὐτοῖς ἢ πτέρωσις,
 μέγαν ἐνίοτε τὸν πάταγον ἐποίησαν ἐπὶ κεφαλὴν ἐς πέ-
 λαγος ἐμπεσόντες· ὅσοι δὲ κατὰ τὸν Δαίδαλον μὴ πάνυ

μετέωρα μηδὲ ὑψηλὰ ἐφρόνησαν, ἀλλὰ πρόσγεια, ὡς νοτίξεσθαι ἐνίστε τῇ ἄλμῃ τὸν κηρὸν, ὡς τὸ πολὺ οὕτω ἀσφαλῶς διέπτησαν.

ΜΙΚ. Ἐπιεικεῖς τινὰς καὶ συνετοὺς λέγεις

ΑΛΕΚ. Τῶν μέντοι γε ἄλλων. ὦ Μίκυλλε, τὰ ναυάγια πάνυ αἰσχρὰ ἰδοὺς ἄν, ὅταν ὁ Κροῖσος περιτετιμμένος τὰ πτερὰ γέλωτα παρέχη Πέρσαις ἀναβαίνων ἐπὶ τὸ πῦρ ἢ Διονύσιος καταδύσης τῆς τυραννίδος ἐν Κορίνθῳ γραμματιστῆς βλέπεται μετὰ τηλικαύτην ἀρχὴν παιδία συλλαβίζειν διδάσκων.

24. ΜΙΚ. Εἶπέ μοι, ὦ ἀλεκτροῶν, σὺ δὲ ὅποτε βασιλεὺς ἦσθα — φῆς γὰρ καὶ βασιλεῦσαί ποτε — ποίου τότ' ἐπειράθης τοῦ βίου ἐκείνου; ἢ που πανευδαίμων
738 ἦσθα τὸ κεφάλαιον ὅ τι πέρ ἐστι τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων ἔχων;

ΑΛΕΚ. Μηδὲ ἀταμνησῆς με, ὦ Μίκυλλε, οὕτω τρισάθλιος ἦν τότε, τοῖς μὲν ἔξω πᾶσιν ὅπερ ἐφησθα πανευδαίμων εἶναι δοκῶν, ἐνδοθεν δὲ μυρίαὶς ἀνίαις ξυνών.

ΜΙΚ. Τίσι ταύταις; παράδοξα γὰρ καὶ οὐ πάντη πιστὰ φῆς.

ΑΛΕΚ. Ἦρχον μὲν οὐκ ὀλίγης χώρας, ὦ Μίκυλλε, παμφόρου τινὸς καὶ πλήθει ἀνθρώπων καὶ κάλλει τῶν πόλεων ἐν ταῖς μάλιστα θαυμάζεσθαι ἀξίας ποταμοῖς τε ρανσιπόροις καταρροεμένης καὶ θαλάττῃ εὐόρμῳ χρωμένης, καὶ στρατιὰ ἦν πολλή καὶ ἵππος συγκεκροτημένη καὶ δορυφορικὸν οὐκ ὀλίγον καὶ τριήρεις καὶ χρημάτων πλήθος ἀνήριθμοι καὶ χρυσὸς ὁ κοῖλος παμπολυς καὶ ἡ ἄλλη τῆς ἀρχῆς τραγωδία πᾶσα ἐς ὑπερβολὴν ἐξωγκωμένη, ὥστε ὅποτε προτοίμι, οἱ μὲν πολλοὶ προσεκυνου
739 καὶ θεὸν τινὰ ὄραν ᾧοιτο καὶ ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις ξυνέθεον ὀψόμενοί με, οἱ δὲ καὶ ἐπὶ τὰ τέγη ἀτιώτεες ἐν μεγάλῳ

ἐτίθεντο ἀκριβῶς ἑωρακέναι τὸ ζεύγος, τὴν ἐφεστρίδα, τὸ διάδημα, τοὺς προπομπεύοντας, τοὺς ἐπομένους. ἐγὼ δὲ εἰδὼς ὅποσα με ἤγνια καὶ ἔστρεφεν, ἐκείνοις μὲν τῆς ἀγνοίας συνεγίνωσκον, ἑμαυτὸν δὲ ἠλέουν ὅμοιον ὄντα τοῖς μεγάλοις τούτοις κολοσσοῖς, οἷους ἢ Φειδίας ἢ Μύρων ἢ Πραξιτέλης ἐποίησαν· κἀκείνων γὰρ ἕκαστος ἔκτοσθεν μὲν Ποσειδῶν τις ἢ Ζεὺς ἐστὶ πάγκαλος ἐκ χρυσίου καὶ ἐλέφαντος ξυνειργασμένος κεραυνὸν ἢ ἀστραπὴν ἢ τρίαιναν ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ, ἣν δὲ ὑποκύφας ἰδῆς τὰ γ' ἔνδον, ὄψει μοχλοὺς τινας καὶ γόμφους καὶ ἦλους διαμπὰξ διαπεπερονημένους καὶ κορμούς καὶ σφῆνας καὶ πίτταν καὶ πηλὸν καὶ πολλήν τινα τοιαύτην ἀμορφίαν ὑποικουροῦσαν· ἐῷ λέγειν μυῶν πληθὸς ἢ μυγαλῶν ἐμ- 740 πολιτευόμενον αὐτοῖς ἐνίοτε. τοιοῦτόν τι καὶ βασιλεία ἐστίν.

25. ΜΙΚ. Οὐδέπω ἐφησθα τὸν πηλὸν καὶ τοὺς μοχλοὺς καὶ γόμφους οἵτινες τῆς ἀρχῆς οὐδὲ τὴν ἀμορφίαν ἐκείνην τὴν πολλήν ἤτις ἐστίν· ὡς τό γε ἐξελαύνειν ἀποβλεπόμενον καὶ τοσοῦτων ἄρχοντα καὶ προσκυνούμενον δαιμονίως ἔοικεν ὄντως τῷ κολοσσιαίῳ παραδείγματι· θεσπέσιον γάρ τι καὶ τοῦτο. σὺ δὲ τὰ ἔνδον ἤδη τοῦ κολοσσοῦ λέγε.

ΑΛΕΚ. Τί πρῶτον εἶπω σοι, ὦ Μίκυλλε; τοὺς φόβους καὶ τὰ δαίματα καὶ ὑποψίας καὶ μῖσος τὸ παρὰ τῶν συνόντων καὶ ἐπιβουλάς, καὶ διὰ ταῦτα ὕπνου τε ὀλίγου, ἐπιπόλαιον κἀκείνον, καὶ ταραχῆς μεστὰ ὄνειρα καὶ ἐννοίας πολυπλόκους καὶ ἐλπίδας αἰεὶ πονηράς, ἢ τὴν ἀσχολίαν καὶ χρηματισμοὺς καὶ δίκας καὶ ἐκστρατείας καὶ προστάγματα καὶ συνθήματα καὶ λογισμοὺς; ὕφ' ὧν οὐδὲ ὄναρ ἀπολαῦσαι τινος ἠδέος ἐγγίνεται, ἀλλ' ἀνάγκη ὑπὲρ ἀπάντων μόνον διασκοπεῖσθαι καὶ μυρία ἔχειν πράγματα·

741 οὐδὲ γὰρ Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα
 ὕπνος ἔχε γλυκερὸς πολλὰ φρεσιν ὀρμαίνοντα,
 καὶ ταῦτα φεγκόντων Ἀχαιῶν ἀπάντων. λυπεῖ δὲ τὸν μὲν
 Λυδὸν ὁ υἱὸς κωφὸς ὢν, τὸν Πέρσην δὲ Κλέαρχος Κύρω
 ξενολογῶν, ἄλλον δὲ Δίῳ πρὸς οὓς τισι τῶν Συρακου-
 σίων κοινολογούμενος. καὶ ἄλλον Παρμενίων ἐπαινού-
 μενος καὶ Περδίκκαν Πτολεμαῖος καὶ Πτολεμαῖον Σέλευ-
 κος· ἀλλὰ κάκεινα λυπεῖ, ὁ ἐρώμενος πρὸς ἀνάγκην
 ξυνῶν καὶ παλλακὶς ἄλλω χαίρουσα καὶ ἀποστήσεσθαι
 τινες λεγόμενοι καὶ δὴ ἢ τέτταρες τῶν δορυφόρων πρὸς
 ἀλλήλους διαψιθυρίζοντες. τὸ δὲ μέγιστον, ὑφορᾶσθαι
 θεῖ μάλιστα τοὺς φιλιτάτους κάξ ἐκείνων αἰεὶ τι δεινὸν
 ἐλπίζειν ἤξειν. ὁ μὲν γοῦν ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀπέθανεν ἐκ
 φαρμάκων, ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ ἐρωμένου. τὸν δὲ ἄλ-
 λον Ἰσως ὁμοῖος τρόπος θανάτου κατέλαβεν.

26. ΜΙΚ. Ἄπαγε, δεινὰ ταῦτα φῆς, ὦ ἀλεκτρυῶν.
 742 ἐμοὶ γοῦν πολὺ ἀσφαλέστερον σκυτοτομεῖν ἐπικεκυφότα ἢ
 πίνειν ἀπὸ χρυσῆς φιάλης κωνεῖφ ἢ ἀκονίτω συνανακρα-
 θεῖσαν φιλοτησίαν· ὁ γοῦν κίνδυνος ἐμοὶ μὲν, εἰ παρο-
 λίσθοι τὸ σμιλίον καὶ ἀμάρτοι τῆς τομῆς τῆς ἐπ' εὐθύ,
 ὀλίγον τι αἱμάξαι τοὺς δακτύλους ἐντεμόντα· οἱ δέ, ὡς
 φῆς, θανάσιμα εὐωχοῦνται, καὶ ταῦτα μυρίοις κακοῖς
 ξυνόντες. εἴτ' ἐπειδὴν πέσωσιν, ὅμοιοι μάλιστα φαίνον-
 ται τοῖς τραγικοῖς ὑποκριταῖς, ὧν πολλοὺς ἰδεῖν ἔστι τέως
 μὲν Κέκροπας δῆθεν ὄντας ἢ Σισύφους ἢ Τηλέφους, δια-
 δήματα ἔχοντας καὶ ξίφη ἐλεφαντόκωπα καὶ ἐπίσειστον
 κόμην καὶ χλαμύδα χρυσοπάστον, ἣν δέ, οἷα πολλὰ γίνε-
 743 ται. κενεμβατήσας τις αὐτῶν ἐν μέσῃ τῇ σκηνῇ καταπέσῃ,
 γέλωτα δηλαδὴ παρέχει τοῖς θεαταῖς τοῦ προσωπεῖον μὲν
 συντριβέντος αὐτῷ διαδήματι, ἡμαγμένης δὲ τῆς ἀληθοῦς
 κεφαλῆς τοῦ ὑποκριτοῦ καὶ τῶν σκελῶν ἐπὶ πολὺ γυμνου-
 μένων, ὡς τῆς τε ἐσθῆτος τὰ ἐνδοθεν φαίνεσθαι ὀάκια

δύστηνα ὄντα καὶ τῶν κοθόρων τὴν ὑπόδεσιν ἀμορφοτάτην καὶ οὐ κατὰ λόγον τοῦ ποδός. ὄρας ὅπως με καὶ εἰκάξειν ἐδιδάξω ἤδη, ὧ βέλτιστε ἀλεκτροῶν; ἀλλὰ τυραννὶς μὲν τοιοῦτόν τι ὤφθη οὐσα. ἵππος δὲ ἢ κύων ἢ ἰχθὺς ἢ βάτραχος ὁπότε γένοιο, πῶς ἔφερεις ἐκείνην τὴν διατριβήν;

27. ΑΛΕΚ. Μακρὸν τοῦτον ἀνακινεῖς τὸν λόγον καὶ 744 οὐ τοῦ παρόντος καιροῦ· πλὴν τό γε κεφάλαιον, οὐδέεις ὅστις οὐκ ἀπραγμονέστερος τῶν βίων ἔδοξέ μοι τοῦ ἀνθρωπείου μόναις ταῖς φυσικαῖς ἐπιθυμίαις καὶ χρεῖαις ξυμμεμετρημένος· τελώνην δὲ ἵππον ἢ συκοφάντην βάτραχον ἢ σοφιστὴν κολοιδὸν ἢ ὄψοποιὸν κώνωπα ἢ κίναιδον ἀλεκτρούνα ἢ ὅσα ὑμεῖς ἐννοεῖτε, οὐκ ἂν ἴδοις ἐν ἐκείνοις.

28. ΜΙΚ. Ἀληθῆ ἴσως ταῦτα, τῷ ἀλεκτροῶν. ἐγὼ δὲ ὁ πέπονθα οὐκ αἰσχύνομαι πρὸς σὲ εἰπεῖν· οὐδέπω δύναμαι ἀπομαθεῖν τὴν ἐπιθυμίαν ἣν ἐκ παίδων εἶχον πλούσιος γενέσθαι, ἀλλὰ μοι καὶ τὸ ἐνύπνιον ἔτι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἔστηκεν ἐπιδεικνύμενον τὸ χρυσίον, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῷ καταράτῳ Σίμωνι ἀποπνίγομαι τρυφῶντι ἐν ἀγαθοῖς τοσοῦτοις.

ΑΛΕΚ. Ἐγὼ σε ἰάσομαι, ὧ Μίκυλλε· καὶ ἐπέπερ 745 ἔτι νύξ ἐστιν, ἐξαναστὰς ἔπου μοι· ἀπάξω γάρ σε παρ' αὐτὸν ἐκείνον τὸν Σίμονα καὶ ἐς τὰς τῶν ἄλλων πλουσίων οἰκίας, ὡς ἴδῃς οἷα τὰ παρ' αὐτοῖς ἐστί.

ΜΙΚ. Πῶς τοῦτο κεκλεισμένων τῶν θυρῶν; εἰ μὴ καὶ τοιχωρυχεῖν γε σύ με ἀναγκάσεις.

ΑΛΕΚ. Οὐδαμῶς, ἀλλ' ὁ Ἑρμῆς, οὐπερ ἱερός εἰμι, τοῦτο ἐξαίρετον ἔδωκέ μοι, ἣν τις τὸ οὐραῖον περὸν τὸ μήκιστον ὃ δι' ἀπαλότητα ἐπικαμπές ἐστί μοι

ΜΙΚ. Δύο δ' ἐστί σοι τοιαῦτα.

ΑΛΕΚ. Τὸ δεξιὸν τοίνυν ὅτι ἂν ἐγὼ ἀποσπασαί

παράσχω [καὶ ἔχη] ἐς ὅσον ἂν βούλωμαι ἀνοίγειν τε δ τοιοῦτος πᾶσαν θύραν δύναται καὶ ὁρᾶν ἅπαντα οὐχ ὁρώμενος αὐτός.

ΜΙΚ. Ἐλελήθεις με, ὦ ἀλεκτρονῶν, καὶ σὺ γόης ὦν. ἐμοὶ δ' οὖν ἦν τοῦτο ἄπαξ παράσχης. ὄψει τὰ Σίμωνος πάντα ἐν βραχεῖ δεῦρο μετενηνεγμένα· μετοίσω γὰρ αὐτὰ παρεσελθών· ὁ δὲ αὐτίς περιτρώξεται ἀποτείνων τὰ καττύματα.

746 ΑΛΕΚ. Οὐ θέμις γενέσθαι τοῦτο· παρήγγειλε γὰρ ὁ Ἐρμῆς, ἦν τινα τοιοῦτον ἐργάζηται ὁ ἔχων τὸ πτερόν, ἀναβοήσαι τὰ με καταφωρᾶσαι αὐτόν.

ΜΙΚ. Ἀπίθανον λέγεις, κλέπτῃν τὸν Ἐρμῆν αὐτὸν ὄντα τοῖς ἄλλοις φθορεῖν τοῦ τοιοῦτου. ἀπίωμεν δ' ὅμως· ἀφ' ἔξομαι γὰρ τοῦ χρυσίου, ἦν δύνωμαι.

ΑΛΕΚ. Ἀπότιλον, ὦ Μίκυλλε, πρότερον τὸ πτίλον . . . τί τοῦτο; ἄμφω ἀπέτιλας.

ΜΙΚ. Ἀσφαλέστερον οὕτως, ὦ ἀλεκτρονῶν, καὶ σοὶ ἦττον ἂν ἕμορφον τὸ πρᾶγμα εἴη, ὡς μὴ χωλεύοις διὰ θάτερον τῆς οὐράς μέρος.

29. ΑΛΕΚ. Εἶεν, ἐπὶ τὸν Σίμωνα πρῶτον ἄπιμεν ἢ παρ' ἄλλον τιὰ τῶν πλουσίων;

ΜΙΚ. Οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ παρὰ τὸν Σίμωνα, ὅς ἀπὶ δυσλλάβου τετρασύλλαβος ἤδη πλουτήσας εἶναι ἀξιοῖ. καὶ δὴ πάρεσμεν ἐπὶ τὰς θύρας. τί οὖν ποιῶ τὸ μετὰ τοῦτο;

ΑΛΕΚ. Ἐπιθεῖς τὸ πτερόν ἐπὶ τὸ κλεῖθρον.

747 ΜΙΚ. Ἴδου ἤδη, ὦ Ἡράκλεις, ἀναπεπέτασται ὡσπερ κλειδὶ ἡ θύρα.

ΑΛΕΚ. Ἡγοῦ ἐς τὸ προσθεῖν, ὁρᾶς αὐτὸν ἀγροπνοῦντα καὶ λογιζόμενον;

ΜΙΚ. Ὅρω νῆ Δία πρὸς ἀμαυραν τε καὶ διψωσαν τῆ θογαλλίδα, καὶ ὠχρὸς δ' ἐστὶν οὐκ οἶδ' ὅθεν, ὦ

ἀλεκτρονῶν, καὶ κατέσκληκεν ὄλος ἐκτετηκώς, ὑπο φρον-
τίδων δηλαδὴ· οὐ γὰρ νοσεῖν ἄλλως ἐλέγετο.

ΑΛΕΚ. Ἄκουσον ἄ φησιν· εἴση γὰρ ὅθεν οὕτως ἔχει.

ΣΙΜΩΝ. Οὐκοῦν τάλαντα μὲν ἐβδομήκοντα ἐκεῖνα
πάνυ ἀσφαλῶς ὑπὸ τῇ κλίνῃ κατορώρυνται καὶ οὐδεὶς
ὄλως εἶδε, τὰ δὲ ἐκκαίδεκα εἶδεν, οἶμαι, Σωσύλος ὁ ἱπ-
ποκόμος ὑπὸ τῇ φάτνῃ κατακρύπτουτά με· ὄλος γοῦν
περὶ τὸν ἱππῶνά ἐστιν οὐ πάνυ ἐπιμελής ἄλλως οὐδὲ φι-
λόπονος ὢν. εἰκὸς δὲ διηρπάσθαι πολλῶ πλείω τούτων,
ἢ πόθεν γὰρ ὁ Τίβιος ταρίχους οὕτω μεγάλους ὠψωνη- 748
κέναι χθὲς ἐλέγετο ἢ τῇ γυναικὶ ἐλλόβιον ἐωνῆσθαι πέντε
δραχμῶν ὄλων; τὰ μὰ οὗτοι σπαθῶσι τοῦ κακοδαίμονος.
ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἐκπῶματα ἐν ἀσφαλεῖ μοι ἀπόκειται τοσαῦτα
ἔντα· δέδια γοῦν μή τις ὑπορῦξας τὸν τοῖχον ὑφέληται
αὐτά· πολλοὶ φθονοῦσι καὶ ἐπιβουλεύουσί μοι, καὶ μά-
λιστα ὁ γείτων Μίκυλλος.

ΜΙΚ. Νῆ Δία· σοὶ γὰρ ὅμοιος ἐγὼ καὶ τὰ τρύβλια
ὑπὸ μάλης ἄπειμι ἔχων.

ΑΛΕΚ. Σιωπά, ὦ Μίκυλλε, μὴ καταφωράσῃ παρόν-
τας ἡμᾶς.

ΣΙΜ. Ἄριστον γοῦν ἄγρουπνον αὐτὸν διαφυλάττειν
ἅπαντα· περὶεμι διαναστάς ἐν κύκλῳ τὴν οἰκίαν. τίς
οὔτος; ὀρῶ σέ γε, ὦ τῷ χωρῷ γε μὰ Δί'. ἐπεὶ κίων
γε ὢν τυγχάνεις, εὖ ἔχει. ἀριθμήσω αὐθις ἀνορῦξας τὸ
χρυσίον, μή τί με πρῶην διέλαθεν. ἰδοὺ πάλιν ἐσφόηκέ
τις· ἐπ' ἐμὲ δηλαδὴ· πολιορκοῦμαι καὶ ἐπιβουλεύομαι
πρὸς ἀπάντων. ποῦ μοι τὸ ξιφίδιον; ἂν λάβω τινά . . .
θάπτωμεν αὐθις τὸ χρυσίον.

30. ΑΛΕΚ. Τοιαῦτα μὲν σοι, ὦ Μίκυλλε, τὰ Σίμω-
νος. ἀπίωμεν δὲ καὶ παρ' ἄλλον τινά, ἕως ἔτι ὀλίγον τῆς
νυκτὸς λοιπὸν ἐστίν.

ΜΙΚ. ὦ κακόδαιμον, οἶον βιοῖ τὸν βίον. ἐχθροῖς

οὕτω πλουτεῖν γένοιτο. κατα κόρης δ' οὖν πατάξας αὐτὸν ἀπελθεῖν βούλομαι.

ΣΙΜ. Τίς ἐπάταξέ με; ληστεύομαι ὁ δυστυχής.

ΜΙΚ. Οἴμωξε καὶ διαγρύπνει καὶ ὅμοιος γίγνου τὸ χρωῶμα τῷ χρυσῷ προστετηκῶς αὐτῷ. ἡμεῖς δὲ παρὰ Γρίφωνα, εἰ δοκεῖ, τὸν δανειστὴν ἴωμεν. οὐ μακρὰν δὲ καὶ οὗτος οἰκεῖ. ἀνέφερε καὶ αὕτη ἡμῶν ἢ θύρα.

31. ΑΛΕΚ. Ὅρας ἐπαγροπιοῦντα καὶ αὐτόν. ἐπὶ φροντίδων, ἀναλογιζόμενοι τοὺς τόκους καὶ τοὺς δακτύλους ἤδη κατεσκληκότα. ὃν δεήσει μετ' ὀλίγον πάντα ταῦτα καταλιπόντα σίλφην ἢ ἐμπίδα ἢ κυνόμυιαν γενέσθαι;

ΜΙΚ. Ὅρα κακοδαίμονα καὶ ἀνόητον ἄνθρωπον οὐδὲ νῦν πολὺ τῆς σίλφης ἢ ἐμπίδος ἄμεινον βιοῦντα. ὡς δὲ καὶ οὗτος ἐκτέτηκεν ὅλος ὑπὸ τῶν λογισμῶν. ἐπ' ἄλλον ἀπίωμεν.

32. ΑΛΕΚ. Παρὰ τὸν σὸν Εὐκράτην, εἰ δοκεῖ, καὶ ἰδοὺ γάρ, ἀνέφερε καὶ αὕτη ἢ θύρα· ὥστε ἐσίωμεν.

ΜΙΚ. Πάντα ταῦτα ἐμπροσθεν μικρὸν ἐμὰ ἦν.

750 ΑΛΕΚ. Ἔτι γάρ σὺ ὄνειρώττεις τὸν πλοῦτον; ὄρας δ' οὖν τὸν Εὐκράτην αὐτὸν μὲν ὑπὸ τοῦ οἰκέτου προεβύτην ἄνθρωπον;

ΜΙΚ. Ὅρα νῦν Δία καταπυροσύνην καὶ πασχησιασμόν τινα καὶ ἀσέλγειαν οὐκ ἀνθρωπίνην· τὴν γυναῖκα δὲ ἐτέρωθεν ὑπὸ τοῦ μαγείρου μοιχευομένην καὶ αὐτήν.

33. ΑΛΕΚ. Τί οὖν; ἐθέλοις ἂν καὶ τούτων κληρονομεῖν, ὦ Μίκυλλε, καὶ πάντα ἔχειν τὰ Εὐκράτους;

ΜΙΚ. Μηδαμῶς, ὦ ἀλεκτρονίων· λιμῶ ἀπολοίμην πρότερον. χαιρέτω τὸ χρυσίον καὶ τὰ δεῖπνα, δύο ὄβολοὶ ἐμοί γε πλοῦτός ἐστι μᾶλλον ἢ τοιχωριχεῖσθαι πρὸς τῶν οἰκετῶν.

ΑΛΕΚ. Ἀλλὰ νῦν μὲν ἡμέρα γὰρ ἤδη ἀμφὶ τὸ λι-

καυγὲς αὐτό, ἀπίωμεν οἴκαδε παρ' ἡμᾶς· τὰ λοιπὰ δὲ ἐς αὐθις ὄψει, ὦ Μίκυλλε

ΙΚΑΡΟΜΕΝΙΠΠΟΣ Η ΓΥΠΕΡΝΕΦΕΛΟΣ.

1. ΜΕΝΙΠΠΟΣ. Οὐκοῦν τρισχίλιοι μὲν ἦσαν ἀπὸ 751 γῆς στάδιοι μέχρι πρὸς τὴν σελήνην, ὁ πρῶτος ἡμῖν σταθμός· τούντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὸν ἥλιον ἄνω παρασάγγαι που πεντακόσιοι· τὸ δ' ἀπὸ τούτου ἐς αὐτὸν ἤδη τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν ἀκρόπολιν τὴν τοῦ Διὸς ἂν ὁδὸς καὶ ταῦτα γένοιτο εὐξώνῳ ἀετῶ μιᾶς ἡμέρας.

ΕΤΑΙΡΟΣ. Τί ταῦτα πρὸς Χαρίτων, ὦ Μένιππε, ἀστρονομεῖς καὶ ἡσυχῇ πως ἀναμετρεῖς; πάλαι γὰρ ἐπα- 752 κροῶμαί σου ἀκολουθῶν ἡλίους καὶ σελήνας, ἔτι δὲ τὰ φορτικὰ ταῦτα, σταθμούς τινας καὶ παρασάγγας ὑποξενίζοντος.

ΜΕΝ. Μὴ θαυμάσης, ὦ ἑταῖρε, εἰ μετέωρα καὶ διαέρια δοκῶ σοι λέγειν· τὸ κεφάλαιον γὰρ δὴ πρὸς ἔμην τὸν λογίζομαι τῆς ξαναγχοῦ ἀποδημίας.

ΕΤΑΙΡ. Εἶτα, ὦγαθὲ, καθάπερ οἱ Φοίνικες ἄστροις ἔτεκμαίρου τὴν ὁδόν;

ΜΕΝ. Οὐ μὰ Δία, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς τοῖς ἄστροις ἐποιούμην τὴν ἀποδημίαν.

ΕΤΑΙΡ. Ἡράκλεις, μακρὸν τινα τὸν ὄνειρον λέγεις, εἴ γε σαντὸν ἔλαθες κατακοιμηθεὶς παρασάγγας ὄλους.

2. ΜΕΝ. Ὅνειρον γάρ, ὦ τάν, δοκῶ σοι λέγειν ὅς ἀρτίως ἀφῆγμαι παρὰ τοῦ Διός;

ΕΤΑΙΡ. Πῶς ἔφησθα; Μένιππος ἡμῖν διοπετῆς πάρεστιν ἐξ οὐρανοῦ;

ΜΕΝ. Καὶ μὴν ἐγὼ σοι παρ' αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ πάνυ

753 Διὸς ἤκω τήμερον θαυμάσια καὶ ἀκούσας καὶ ἰδὼν· εἰ δὲ ἀπιστεῖς, καὶ αὐτὸ τοῦτο ὑπερευφραίνομαι τὸ πέρα πίστεως εὐτυχεῖν.

ΕΤΑΙΡ. Καὶ πῶς ἂν ἔγωγε. ὦ θεσπέσιε καὶ Ὀλύμπιε Μένιππε, γεννητὸς αὐτὸς καὶ ἐπίγειος ὢν ἀπιστεῖν δυναίμην ὑπερνεφέλω ἀνδρὶ καὶ ἵνα καθ' Ὅμηρον εἶπω τῶν Οὐρανιαίων ἐνί; ἀλλ' ἐκεῖνά μοι φράσον, εἰ δοκεῖ, τίνα τρόπον ἤρθης ἄνω καὶ ὀπόθεν ἐπορίσω κλίμακα τηλικαύτην τὸ μέγεθος; τὰ μὲν γὰρ ἀμφὶ τὴν ὄψιν οὐ πάνυ ἔοικας ἐκείνῳ τῷ Φρυγί, ὥστε καὶ ἡμᾶς εἰκάξειν καὶ σὲ οἰνοχοήσοντά που ἀνάρπαστον γεγυμέναι πρὸς τοῦ ἄετοῦ.

ΜΕΝ. Σὺ μὲν πόλαι σκώπτων δῆλος εἶ, καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν εἶ σοι τὸ παράδοξον τοῦ λόγου μύθῳ δοκεῖ προσφερές. ἀτὰρ οὐδὲν ἐδέησέ μοι πρὸς τὴν ἄνοδον οὔτε 754 τῆς κλίμακος οὔτε παιδικὰ γενέσθαι τοῦ ἄετοῦ· οἰκεία γὰρ ἦν μοι τὰ πτερά.

ΕΤΑΙΡ. Τοῦτο μὲν ἤδη καὶ ὑπὲρ αὐτὸν Δαίδαλον ἔφησθα, εἴ γε πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐλελήθεις ἡμᾶς ἰέραξ τις ἢ κολοῖος ἐξ ἀνθρώπου γενόμενος.

ΜΕΝ. Ὄρθῳς, ὦ ἑταῖρε, καὶ οὐκ ἄπο σκοποῦ εἰκάσας· τὸ Δαιδάλειον γὰρ ἐκεῖνο σόφισμα τῶν πτερῶν καὶ αὐτὸς ἐμηχανησάμην.

3. ΕΤΑΙΡ. Εἶτα, ὦ τολμηρότατε πάντων, οὐκ ἐδεδοίκεις μὴ καὶ σὺ που τῆς θαλάττης καταπεσῶν Μενίππειόν τι πέλαγος ἡμῖν ὥσπερ τὸ Ἰκάριον ἀποδείξης ἐπὶ τῷ σεαντοῦ ὀνόματι;

ΜΕΝ. Οὐδαμῶς· ὁ μὲν γὰρ Ἴκαρος ἄτε κηρῷ τὴν πτέρωσιν ἠρμολοσμένος, ἐπειδὴ τάχιστα πρὸς τὸν ἥλιον ἐκεῖνος ἐτάκη, πτερορρηήσας εἰκότως κατέπεσεν· ἡμῖν δὲ ἀκήρωτα ἦν τὰ ὠκύπτερα.

ΕΤΑΙΡ. Πῶς λέγεις; ἤδη γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ἤρεμα με προσάγεις πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς διηγήσεως.

ΜΕΝ. Ὡδέ πως· ἀετὸν εὐμεγέθη συλλαβῶν, ἔτι δὲ 755
γῦπα τῶν καρτερῶν ἀποτεμῶν αὐταῖς ὠλέναις τὰ πτερά
... μᾶλλον δὲ καὶ πᾶσαν ἐξ ἀρχῆς τὴν ἐπίνοιαν, εἴ σοι
σχολή, δίδειμι.

ΕΤΑΙΡ. Πάνν μὲν οὖν· ὡς ἐγὼ σοι μετέωρός εἰμι ὑπὸ τῶν λόγων καὶ πρὸς τὸ τέλος ἤδη κέχηνα τῆς ἀκροάσεως· μηδὲ πρὸς φίλιον με περιύδης ἄνω που τῆς διηγήσεως ἐκ τῶν ὧτων ἀπηρητημένον.

4. *ΜΕΝ.* Ἄκουε τοίνυν· οὐ γὰρ ἀστεϊόν γε τὸ θέαμα κεχηνότα φίλον ἐγκαταλιπεῖν, καὶ ταῦτα ὡς σὺ φῆς ἐκ τῶν ὧτων ἀπηρητημένον. ἐγὼ γὰρ ἐπειδὴ τάχιστα ἐξετάζων τὰ κατὰ τὸν βίον γελοῖα καὶ ταπεινὰ καὶ ἀβέβαια τὰ ἀνθρώπινα πάντα εὔρισκον, πλούτους λέγω καὶ ἀρχὰς καὶ δυναστείας, καταφρονήσας αὐτῶν καὶ τὴν περὶ ταῦτα ἰπουδὴν ἀσχολίαν τῶν ἀληθῶς σπουδαίων ὑπολαβῶν ἀνακύπτειν τε καὶ πρὸς τὸ πᾶν ἀναβλέπειν ἐπειρώμην· καὶ μοι ἐνταῦθα πολλὴν τινα παρεῖχε τὴν ἀπορίαν πρῶτον 756
μὲν αὐτὸς οὗτος ὁ ὑπὸ τῶν σοφῶν καλούμενος κόσμος· οὐ γὰρ εἶχον εὐρεῖν οὔθ' ὅπως ἐγένετο οὔτε τὸν δημιουργὸν οὔτ' ἀρχὴν οὔθ' ὅ τι τὸ τέλος ἐστὶν αὐτοῦ. ἔπειτα δὲ κατὰ μέρος ἐπισκεπῶν πολὺ μᾶλλον ἀπορεῖν ἠναγκαζόμην· τοὺς τε γὰρ ἀστέρας ἐώρων ὡς ἔτυχε τοῦ οὐρανοῦ διεσπριμμένους καὶ τὸν ἥλιον αὐτὸν τί ποτε ἦν ἄρα ἐπόθουν εἰδέναι· μάλιστα δὲ τὰ κατὰ τὴν σελήνην ἄτοπὰ μοι καὶ παντελῶς παράδοξα κατεφαίνετο, καὶ τὸ πολυεῖδές αὐτῆς τῶν σχημάτων ἀπόρητόν τινα τὴν αἰτίαν ἔχειν ἐδοκίμαζον. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἀστραπὴ διάξασα καὶ βροντὴ καταρραγεῖσα καὶ ὑετὸς ἢ χιὼν ἢ χάλαζα κατενεχθεῖσα καὶ ταῦτα δυσείκαστα πάντα καὶ ἀτέκμαρτα ἦν.

5. οὐκοῦν ἐπειδήπερ οὕτω διεκείμην, ἄριστον εἶναι ὑπε-

λαμβάνουν παρὰ τῶν φιλοσόφων τούτων ταῦτα ἕκαστα ἐκμαθεῖν· ὥμην γὰρ ἐκείνους γε πᾶσαν ἔχειν ἂν εἰπεῖν τὴν ἀλήθειαν. οὕτω δὴ τοὺς ἀρίστους ἐπιλεξάμενος αὐτῶν, ὡς ἐνῆν τεκμήρασθαι προσώπου τε σκυθρωπότητι καὶ χροῆς ὠχρότητι καὶ γενείου βαθύτητι — μάλα γὰρ ὑψαγόρῃαι τινὲς καὶ οὐρανογνώμονες οἱ ἄνδρες αὐτίκα μοι κατεφάνησαν — τούτοις ἐγχειρίσας ἑμαυτὸν καὶ συχνὸν ἀργύριον τὸ μὲν αὐτόθεν ἤδη καταβαλὼν, τὸ δὲ
 757 εἰσαυθις ἀποδώσειν ἐπὶ κεφαλαίῳ τῆς σοφίας διομολογησάμενος ἠξίου μετεωρολέσχης τε διδάσκεισθαι καὶ τὴν τῶν ὄλων διακόσμησιν καταμαθεῖν. οἱ δὲ τοσοῦτον ἄρα ἐδέησάν με τῆς παλαιᾶς ἐκείνης ἀγνοίας ἀπαλλάξαι, ὥστε καὶ εἰς μείζους ἀπορίας φέροντες ἐνέβαλον ἀρχὰς τινὰς καὶ τέλη καὶ ἀτόμους καὶ κενὰ καὶ ὕλας καὶ ιδέας καὶ τὰ τοιαῦτα ὀσημέραι μου καταχέοντες. ὃ δὲ πάντων ἔμοι γοῦν ἐδόκει χαλεπώτατον, ὅτι μηδὲν ἄτερος θατέρῳ λέγοντες ἀκόλουθον, ἀλλὰ μαχόμενα πάντα καὶ ὑπεραντία ὅμως πείθεσθαι τέ με ἠξίου καὶ πρὸς τὸν αὐτοῦ λόγον ἕκαστος ὑπάγειν ἐπειρῶντο.

ΕΤΑΙΡ. Ἄτοπον λέγεις, εἰ σοφοὶ ὄντες οἱ ἄνδρες ἐστασίαζον πρὸς αὐτοὺς περὶ τῶν ὄντων καὶ οὐ τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ἐδόξαζον.

6. ΜΕΝ. Καὶ μὴν, ὦ ἑταῖρε, γελάσῃ ἀκούσας τὴν τε ἀλαξονείαν αὐτῶν καὶ τὴν ἐν τοῖς λόγοις τερατουργίαν, οἳ γε πρῶτα μὲν ἐπὶ γῆς βεβηκότες καὶ μηδὲν τῶν χαμαὶ ἐρχομένων ἡμῶν ὑπερέχοντες, ἀλλ' οὐδὲ ὀξύτεροι τοῦ πλησίον δεδορκότες, ἔμοι δὲ ὑπὸ γήρως ἢ ἀργίας ἀμβλυώτιοντες, ὅμως οὐρανοῦ τε πέρατα διορᾶν ἔφασκον καὶ τὸν ἥλιον περιεμέτρουν καὶ τοῖς ὑπὲρ τὴν σελήνην ἐπεβάτευον καὶ ὥσπερ ἐκ τῶν ἀστέρων καταπεσόντες μεγέθη τε αὐτῶν καὶ σχήματα διεξήμεσαν, καὶ πολλάκις, εἰ τύχοι, μηδὲ ὀπόσοι στάδιοι Μεγαρόθεν Ἀθηναζέ εἰσιν

ἀκριβῶς ἐπιστάμενοι τὸ μεταξὺ τῆς σελήνης καὶ τοῦ ἡλίου 758
 χωρίον ὀπόσων εἴη πηγῶν τὸ μέγεθος ἐτόλμων λέγειν,
 ἀέρος τε ὕψη καὶ θαλάττης βᾶθη καὶ γῆς περιόδους ἀνα-
 μετροῦντες, ἔτι δὲ κύκλους καταγράφοντες καὶ τρίγωνα
 ἐπὶ τετραγώνοις διασχηματίζοντες καὶ σφαίρας τινὰς ποι-
 κίλας τὸν οὐρανὸν δῆθεν αὐτὸν ἐπιμέτρούσιντες. 7. ἔπειτα
 δὲ ἀκείνο πῶς οὐκ ἄγνωμον αὐτῶν καὶ παντελῶς τετυ-
 φωμένον τὸ περὶ τῶν οὕτως ἀδήλων λέγοντας μηδὲν ὡς
 εἰκάζοντας ἀποφαίνεσθαι, ἀλλ' ὑπερδιατείνεσθαι τε καὶ
 μηδεμίαν τοῖς ἄλλοις ὑπερβολὴν ἀπολιμπάνειν μονονουχί
 διομνυμένους μύθρον μὲν εἶναι τὸν ἡλίον, κατοικεῖσθαι
 δὲ τὴν σελήνην. ὕδατοποτεῖν δὲ τοὺς ἀστέρας τοῦ ἡλίου
 καθάπερ ἱμοιᾶ τιμὴ τὴν ἰκμάδα ἐκ τῆς θαλάττης ἀνα-
 τπῶντος καὶ ἅπασιν αὐτοῖς τὸ ποτὸν ἐξ ἴσου διανέμον-
 τος. 8. τὴν μὲν γὰρ ἐναντιότητα ὀπόση τῶν λόγων ῥάδιον
 καταμαθεῖν. καὶ σκόπει πρὸς Διός, εἰ ἐν γειτόνων ἐστὶ
 τὰ δόγματα καὶ μὴ πάμπολυ διεστηκότα· πρῶτα μὲν γὰρ
 αὐτοῖς ἢ περὶ τοῦ κόσμου γνώμη διάφορος, εἴ γε τοῖς 759
 μὲν ἀγέννητός τε καὶ ἀνώλεθρος εἶναι δοκεῖ· οἱ δὲ καὶ
 τὸν δημιουργὸν αὐτοῦ καὶ τῆς κατασκευῆς τὸν τρόπον
 εἶπεῖν ἐτόλμησαν, οὓς καὶ μάλιστα ἐθαύμαζον θεὸν μὲν
 τινα τεχνίτην τῶν ὄλων ἐφιστάντας, οὐ προστιθέντας δὲ
 οὔτε ὄθεν ἦκων οὔτε ὅπου ἐστὼς ἕκαστα ἐτεκταίνετο,
 καίτοι πρό γε τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως ἀδύνατον καὶ
 χρόνον καὶ τόπον ἐννοεῖν.

ΕΤΑΙΡ. Μάλα τινὰς, ὦ Μένιππε, τολμητὰς καὶ
 θαυματοποιοὺς ἄνδρας λέγεις.

ΜΕΝ. Τί δ', εἰ ἀκούσειας, ὦ θαυμάσιε, περὶ τε
 ιδεῶν καὶ ἀσωμάτων ἃ διεξέρχονται ἢ τοὺς περὶ τοῦ πέ-
 ρατός τε καὶ ἀπέιρου λόγους; καὶ γὰρ αὐ καὶ αὕτη νεα-
 νικὴ αὐτοῖς ἢ μάχη, τοῖς μὲν τέλει τὸ πᾶν περιγράφουσι,
 τοῖς δὲ ἀτελὲς τοῦτο εἶναι ὑπολαμβάνουσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ

καὶ παμπόλλους τινὲς εἶναι τοὺς κόσμους ἀπεφαίνοντο καὶ τῶν ὡς περὶ ἐνὸς αὐτῶν διαλεγομένων κατεγίνωσκον. ἕτερος δέ τις οὐκ εἰρηνικὸς ἀνὴρ πόλεμον τῶν ὄλων πατέρα εἶναι ἐδόξαζε. 9. περὶ μὲν γὰρ τῶν θεῶν τί χροῆ καὶ λέγειν; ὅπου τοῖς μὲν ἀριθμὸς τις ὁ θεὸς ἦν, οἱ δὲ κατὰ
 760 κυνῶν καὶ χηνῶν καὶ πλατάνων ἐπώμνυντο. καὶ οἱ μὲν τοὺς ἄλλους ἅπαντας θεοὺς ἀπελάσαντες ἐνὶ μόνῳ τὴν τῶν ὄλων ἀρχὴν ἀπένεμον, ὥστε ἡρέμα καὶ ἄχθεσθαί με τосαύτην ἀπορίαν θεῶν ἀκούοιτα· οἱ δὲ ἔμπαλιν ἐπιδαψιλευόμενοι πολλοὺς τε αὐτοὺς ἀπέφαινον καὶ διελόμενοι τὸν μὲν τινα πρῶτον θεὸν ἐπεκάλουν, τοῖς δὲ τὰ δεύτερα καὶ τρίτα ἔνεμον τῆς θεότητος· ἔτι δὲ οἱ μὲν ἀσώματόν τι καὶ ἄμορφον ἡγοῦντο εἶναι τὸ θεῖον, οἱ δὲ ὡς περὶ σώματος αὐτοῦ διεννοοῦντο. εἶτα καὶ προνοεῖν τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων οἱ πᾶσιν ἔδοκουν· οἱ θεοί, ἀλλ' ἡσάν τινες οἱ τῆς συμπάσης ἐπιμελείας αὐτοὺς ἀφιεῖν^α τε, ὥσπερ ἡμεῖς εἰώθαμεν ἀπολύειν τῶν λειτουργιῶν τοὺς παρηγηκότας· οὐδὲν γὰρ ὅτι μὴ τοῖς κωμικοῖς δορυφορήμασιν ἑοικότας αὐτοὺς εἰσάγουσιν. ἐγὼ δὲ ταῦτα πάντα ὑπερβάντες οὐδὲ τὴν ἀρχὴν εἶναι θεοὺς τινὰς ἐπί-
 - 761 στευον, ἀλλ' ἀδέσποτον καὶ ἀνηγεμόνευτον φέρεσθαι τὸν κόσμον ἀπελίμπανον. 10. τοιγάρτοι ταῦτα ἀκούων ἀπιστεῖν μὲν οὐκ ἐτόλμων ὑψιβρεμέταις τε καὶ ἠΰγενεῖσις ἀνδράσιν· οὐ μὴν εἶχόν γε ὄπη τῶν λόγων τραπόμενος ἀνεπίληπτόν τι αὐτῶν εὔροισι καὶ ὑπὸ θατέρου μηδαμῆ περιτρεπόμενον. ὥστε δὴ τὸ Ὀμηρικὸν ἐκεῖνο ἀτεχνῶς ἐπασχον· πολλάκις μὲν γὰρ ἂν ὠρμησα πιστεῦειν τιτὶ αὐτῶν,

ἕτερος δέ με θυμὸς ἔριπκεν.

ἐφ' οἷς ἅπασιν ἀμηχανῶν ἐπὶ γῆς μὲν ἀκούσεσθαί τι περὶ τούτων ἀληθὲς ἀπεγίνωσκον, μίαν δὲ τῆς συμπάσης ἀπορίας ἀπαλλαγὴν ὤμην ἔσεσθαι, εἰ αὐτὸς πτερωθεὶς

πως ἀνέλθοιμι ἐς τὸν οὐρανόν. τούτου δέ μοι παρεῖχε τὴν ἐλπίδα μάλιστα μὲν καὶ ἡ ἐπιθυμία καὶ ὁ λογοποιὸς Αἰσωπος ἀετοῖς καὶ κανθάρους, ἐνίοτε καὶ καμήλοις βά- 762 σιμον ἀποφαίνων τὸν οὐρανόν. αὐτὸν μὲν οὖν περοφυῆσαι ποτε οὐδεμιᾶ μηχανῇ δυνατὸν εἶναι μοι κατεφαίνετο· εἰ δὲ γυπὸς ἢ ἀετοῦ περιθειμένη πτερά — ταῦτα γὰρ μόνα διαρκέσαι πρὸς μέγεθος ἀνθρωπίνου σώματος — τάχα ἂν μοι τὴν πείραν προχωρήσαι. καὶ δὴ συλλαβῶν τὰ ὄρνεα θατέρου μὲν τὴν δεξιὰν πτέρυγα, τοῦ γυπὸς δὲ τὴν ἐτέραν ἀπέτεμον εὖ μάλα· εἶτα διαδήσας καὶ κατὰ τοὺς ὠμούς τελαμῶσι καρτεροῖς ἀρμολάμενος καὶ πρὸς ἄκροις τοῖς ὠκυπτέροις λαβὰς τινὰς ταῖς χερσὶ παρασκευάσας ἐπειρώμην ἑμαυτοῦ τὸ πρῶτον ἀναπηδῶν καὶ ταῖς χερσὶν ὑψηροῦν καὶ ὡσπερ οἱ χῆνες ἐτι χαμαιπετῶς ἐπαιρόμενος καὶ ἀκροβατῶν ἅμα μετὰ τῆς πτήσεως· ἐπεὶ δὲ ὑπήκουέ μοι τὸ πρᾶγμα. τολμηρότερον ἤδη τῆς πείρας ἠπτόμην, καὶ ἀνελθὼν ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν ἀφήκα 763 ἑμαυτὸν κατὰ τοῦ κρημνοῦ φέρων ἐς αὐτὸ τὸ θέατρον.

11. ὡς δὲ ἀκινδύνως κατεπτύμην, ὑψηλὰ ἤδη καὶ μετέωρα ἐφρόνουν καὶ ἄρας ἀπὸ Πάρνηθος ἢ ἀπὸ Τμηττοῦ μέχρι Γεραναίας ἐπετόμην, εἴτ' ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν Ἀκροκόρινθον ἄνω, εἶτα ὑπὲρ Φολόης καὶ Ἐρυμάνθου μέχρι πρὸς τὸ Ταῦγετον. ἤδη δ' οὖν μοι τοῦ τολμήματος ἐκμεμελετημένου τέλειός τε καὶ ὑπιπέτης γενόμενος οὐκέτι τὰ νεοτῶν ἐφρόνουν, ἀλλ' ἐπὶ τὸν Ὀλυμπον ἀναβὰς καὶ ὡς ἐνῆν μάλιστα κούφως ἐπισιτισάμενος τὸ λοιπὸν ἔτεινον εὐθὺν τοῦ οὐρανοῦ, τὸ μὲν πρῶτον ἰλιγγιῶν ὑπὸ τοῦ βάρους, μετὰ δὲ ἔφερον καὶ τοῦτο εὐμαρῶς. ἐπεὶ δὲ κατ' αὐτὴν ἤδη τὴν σελήνην ἐγενόμην ἀμπολυ τῶν νεφῶν ἀποσπάσας, ἡσθόμην κάμνοντος ἑμαυτοῦ, καὶ μάλιστα 764 κατὰ τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα τὴν γυπίνην. προσελάσας οὖν καὶ καθεζόμενος ἐπ' αὐτῆς διανεπαυόμην ἐς τὴν γῆν

ἄνωθεν ἀποβλέπων καὶ ὥσπερ ὁ τοῦ Ὀμήρου Ζεὺς ἐκεῖνος ἄρτι μὲν τὴν τῶν ἱπποπόλων Θρηκῶν καθορώμενος, ἄρτι δὲ τὴν Μυσῶν καὶ μετ' ὀλίγον, εἰ δόξειέ μοι, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Περσίδα καὶ τὴν Ἰνδικήν. ἐξ ὧν ἀπάντων ποικίλης τιτὸς ἡδονῆς ἐνεπιπλάμην.

ΕΤΑΙΡ. Οὐκοῦν καὶ ταῦτα λέγοις ἄν, ὦ Μένιππε, ἵνα μηδὲ καθ' ἐν ἀπολειπώμεθα τῆς ἀποδημίας, ἀλλ' εἰ τί σοι καὶ ὁδοῦ πάρεργον ἰστόρηται, καὶ τοῦτο εἰδῶμεν· ὡς ἔγωγε οὐκ ὀλίγα προσδοκῶ ἀκούσεσθαι σχήματός τε πέρι γῆς καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς ἀπάντων, οἷά σοι ἄνωθεν ἐπισκοποῦντι κατεφαίνετο.

ΜΕΝ. Καὶ ὀρθῶς γε, ὦ ἑταῖρε, εἰκάξεις· διόπερ
 765 ὡς οἶόν τε ἀναβάς ἐπὶ τὴν σελήνην τῷ λόγῳ συναποδή-
 μει τε καὶ συνεπισκόπει τὴν ὅλην τῶν ἐπὶ γῆς διαθήσειν.
 12. καὶ πρῶτόν γέ μοι πάνυ μικρὰν δόκει τιὰ τὴν γῆν
 ὄραν, πολὺ λέγω τῆς σελήνης βραχυτέραν, ὥστε ἐγὼ
 ἄφνω κατακύψας ἐπὶ πολὺ ἠπόρουιν ποῦ εἴη τὰ τηλικαῦτα
 ὄρη καὶ ἡ τοσαύτη θάλαττα· καὶ εἴ γε μὴ τὸν Ῥόδιον κο-
 λοσσὸν ἐθεασάμην καὶ τὸν ἐπὶ τῇ Φαρω πύργον, εὖ ἴσθι.
 παντελῶς ἄν με ἡ γῆ διέλαθε. νῦν δὲ ταῦτα ὑψηλὰ ὄντα
 καὶ ὑπερανεστηκότα καὶ ὁ Ὠκεανὸς ἠρέμα πρὸς τὸν ἥλιον
 ἀποστίλβων διεσημαίνέ μοι γῆν εἶναι τὸ ὀρώμενον. ἐπεὶ
 δὲ ἅπαξ τὴν ὄψιν ἐς τὸ ἀτεινὲς ἀπηρεισάμην, ἅπας ὁ τῶν
 ἀνθρώπων βίος ἦδη μοι κατεφαίνετο, οὐ κατὰ ἔθνη μόνον
 καὶ πόλεις, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ σαφῶς οἱ πλείοντες, οἱ
 766 πολεμοῦντες, οἱ γεωργοῦντες, οἱ δικαζόμενοι, τὰ γύναια,
 τὰ θηρία, καὶ παιθ' ἀπλῶς ὅποσα τρέφει ζεῖδωρος
 ἄρουρα.

ΕΤΑΙΡ. Παντελῶς ἀπίθαια φῆς ταῦτα καὶ αἰτιοῖς ὑπεναντία· ὅς γὰρ ἀρτίως, ὦ Μένιππε, τὴν γῆν ἐξήτεις ὑπὸ τοῦ μεταξὺ διαστήματος ἐς βραχὺν συνεσταλαμμένην, καὶ εἴ γε μὴ ὁ κολοσσὸς ἐμήνυσέ σοι, τάχα ἂν ἄλλο τι

ᾠήθης ὄραῖν, πῶς νῦν καθάπερ Δυγκεύς τις ἄφνω γενόμενος ἅπαντα διαγινώσκεις τὰ ἐπὶ γῆς, τοὺς ἀνθρώπους, τὰ θηρία, μικροῦ δεῖν τὰς τῶν ἐμπίδων νεοττίας;

13. ΜΕΝ. Εὐ̄ γε ὑπέμνησας· ὁ γὰρ μάλιστα ἐχρῆν εἰπεῖν, τοῦτο οὐκ οἶδ' ὅπως παρέλιπον. ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν μὲν ἐγνώρισα τὴν γῆν ἰδῶν, τὰ δ' ἄλλα οὐχ οἷός τε ἦν καθοραῖν ὑπὸ τοῦ βάρθους ἅτε τῆς ὄψεως μηκέτι ἐφικνούμενης, πάνυ μ' ἠνία τὸ χρῆμα καὶ πολλὴν παρεῖχε τὴν ἀπορίαν. κατηφεῖ δὲ ὄντι μοι καὶ ὀλίγου δεῖν δεδακρυμένῳ ἐφίσταται κατόπιν ὁ φυσικὸς Ἐμπεδοκλῆς, ἀνθρακίας τις ἰδεῖν καὶ σποδοῦ πλέως καὶ κατωπτημένος· κἀγὼ μὲν, ὡς εἶδον. — εἰρήσεται γάρ — ὑπεταράχθην καὶ τινα σεληναῖον δαίμονα ᾠήθην ὄραῖν· ὁ δέ, Θάρρει, φησίν, 767
ὦ Μένιππε,

οὔτις τοι θεὸς εἰμι, τί μ' ἀθανάτοισιν εἴσκεις;
ὁ φυσικὸς οὗτός εἰμι Ἐμπεδοκλῆς· ἐπεὶ γὰρ ἐς τοὺς κρατῆρας ἔμαντὸν φέρον ἐνέβαλον, ὁ καπνὸς με ἀπὸ τῆς Αἴτνης ἀρπάσας δεῦρ' ἀνήγαγε, καὶ νῦν ἐν τῇ σελήνῃ κατοικῶ ἀεροβατῶν τὰ πολλὰ καὶ σιτοῦμαι δρόσον. ἦκω τοίνυν σε ἀπολύσων τῆς παρούσης ἀπορίας· ἀνιᾶ γὰρ σε, οἶμαι, καὶ στρέφει τὸ μὴ σαφῶς τὰ ἐπὶ γῆς ὄραῖν. Εὐ̄ γε ἐποίησας, ἦν δ' ἐγώ, βέλτιστε Ἐμπεδοκλείς, κἀπειδὰν τάχιστα κατάπτωμαι πάλιν ἐς τὴν Ἑλλάδα, μεμνήσομαι σπένδειν τέ σοι ἐπὶ τῆς καπνοδόκης κἀν ταῖς νομηνίαις πρὸς τὴν σελήνην τοῖς ἐργανῶν προσεύχεσθαι. Ἄλλὰ μὰ τὸν Ἐνδυμίωνα· ἦ δ' ὅς, οὐχὶ τοῦ μισθοῦ χάριν ἀφίγμαι, πέπονθα δέ τι τὴν ψυχὴν ἰδῶν σε λελυπημένον. ἀτὰρ οἶσθα ὅ τι δράσας ὄξυδερκῆς γενήσῃ; 14. Μὰ Δί', ἦν δ' ἐγώ, ἦν μὴ σύ μοι τὴν ἀχλύν πως ἀφέλῃς ἀπὸ τῶν ὀμμάτων· νῦν γὰρ δὴ λημᾶν οὐ μετρίως δοκῶ. Καὶ 768
μὴν οὐδέν γε, ἦ δ' ὅς, ἐμοῦ δεήσει· τὸ γὰρ ὄξυδερκῆς αὐτὸς ἦδη γῆθεν ἦκεις ἔχων. Τί οὖν τοῦτό ἐστιν; οὐ γὰρ

οἶδ', ἔφην. Οὐκ οἶσθα, ἦ δ' ὅς, ἀετοῦ τὴν πτέρυγα τὴν δεξιὰν περικείμενος; Καὶ μάλα, ἦν δ' ἐγώ. τί δ' οὖν πτέρυγι καὶ ὀφθαλμῶ κοινόν ἐστιν; Ὅτι, ἦ δ' ὅς, παρὰ πολὺ τῶν ἄλλων ζώων ἀετός ἐστιν ὄξυωπέστιατος, ὥστε μόνος ἀντίον δέδορκε τῷ ἡλίῳ, καὶ τοῦτό ἐστιν ὁ βασιλεὺς καὶ γνήσιος ἀετός, ἦν ἀσκαρδαμυκτὶ πρὸς τὰς ἀκτῖνας βλέπη. Φασὶ ταῦτα, ἦν δ' ἐγώ. καί μοι ἤδη μεταμέλει, ὅτι δεῦρο ἀνιῶν οὐχὶ τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀετοῦ ἐνεθέμην τοὺς ἐμοὺς ἐξελών· ὡς νῦν γε ἡμιτελὴς ἀφῆγμαί καὶ οὐ πάντα βασιλικῶς ἐνεσκευασμένος, ἀλλ' ἔοικα τοῖς νόθοις ἐκείνοις καὶ ἀποκηρύκτοις. Καὶ μὴν πάρα σοί, ἦ δ' ὅς, αὐτίκα μάλα τὸν ἕτερον ὀφθαλμὸν ἔχειν βασιλικόν· ἦν γὰρ ἐθελήσης μικρὸν ἀναστὰς ἐπισχῶν τοῦ γυπὸς τὴν πτέρυγα θατέρω μόνῃ πτεροῦξασθαι, κατὰ λόγον τῆς πτέρυγος τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ὄξυδερκῆς ἔσῃ· τὸν γὰρ ἕτερον οὐδεμίᾳ μηχανῇ μὴ οὐκ ἀμβλύτερον δεδορκέναι τῆς μερίδος ὄντα τῆς χειρόνος. Ἄλλις, ἦν δ' ἐγώ, εἰ καὶ ὁ δεξιὸς μόνος ἀετῶδες βλέποι· οὐδὲν γὰρ ἂν ἐλαττον γένοιτο, ἐπεὶ καὶ τοὺς τέκτονας πολλακίς ἐώρακέναι μοι δοκῶ θατέρω τῶν ὀφθαλμῶν ἄμεινον πρὸς τοὺς κανόνας ἀπευθύνοντας τὰ ξύλα.

Ταῦτα εἰπὼν ἐποίουν ἅμα τὰ ὑπὸ τοῦ Ἐμπεδοκλέους παρηγγελμένα· ὁ δὲ κατ' ὀλίγον ὑπαπιῶν ἐς καπνὸν ἠρέμα διελύετο. 15. κάπειδῃ τάχιστα ἐπτεροῦξάμην, αὐτίκα με φῶς πάμπολυ περιέλαμψε καὶ τὰ τέως λανθάνοντα πάντα διεφαίνετο· κατακύψας γοῦν ἐς τὴν γῆν ἐώρων σαφῶς τὰς πόλεις, τοὺς ἀνθρώπους, τὰ γιγνώμενα, καὶ οὐ τὰ ἐν ὑπαίθρῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅποσα οἰκοὶ ἔπραττον οἰόμενοι λανθάνειν. Πτολεμαῖον μὲν συνόντα τῇ ἀδελφῇ, Λυσιμάχῳ δὲ τὸν υἱὸν ἐπιβουλεύοντα, τὸν Σελεύκου δὲ Ἀντίοχον Στρατοσίχῃ διανεύοντα λα-
770 θρα τῇ μητροιᾷ, τὸν δὲ Θετιάλον Ἀλέξανδρον ὑπὸ τῆς

γυναικὸς ἀναιρούμενον καὶ Ἀντίγονον μοιχεύοντα τοῦ υἱοῦ τὴν γυναῖκα καὶ Ἀτιάλω τὸν υἱὸν ἐγγέοντα τὸ φάρμακον, ἐτέρωθι δ' αὖ Ἀρσάκην φονεύοντα τὸ γύναιον καὶ τὸν εὐνοῦχον Ἀρβάκην ἔλκοντα τὸ ξίφος ἐπὶ τὸν Ἀρσάκην, Σπατίνος δὲ ὁ Μῆδος ἐκ τοῦ συμποσίου πρὸς τῶν δορυφορούντων εἴλκετο ἔξω τοῦ ποδὸς σκύφῳ χρυσῷ τὴν ὀφρὺν κατηλοημένος. ὅμοια δὲ τούτοις ἐν τῇ Λιβύῃ καὶ παρὰ Σκύθαις καὶ Θραξί γιννόμενα ἐν τοῖς βασιλείοις ἦν ὄραῖν, μοιχεύοντας, φονεύοντας, ἐπιβουλεύοντας, ἀρπάζοντας, ἐπιορκούντας, δεδιότας, ὑπὸ τῶν οἰκειοτάτων προδιδομένους. 16. καὶ τὰ μὲν τῶν βασιλέων τοιαύτην παρέσχε μοι τὴν διατριβήν, τὰ δὲ τῶν ἰδιωτῶν πολὺ γελοϊότερα· καὶ γὰρ αὖ κάκείνους ἐώρων, Ἐρμόδωρον μὲν τὸν Ἐπικούρειον χιλίων ἔνεκα δραχμῶν ἐπιορκούντα, τὸν Στωϊκὸν δὲ Ἀγαθοκλέα περὶ μισθοῦ τῷ μαθητῇ δικαζόμενον, Κλεινίαν δὲ τὸν ρήτορα ἐκ τοῦ Ἀσκληπιείου φιάλην ὑφαιρούμενον, τὸν δὲ Κυνικὸν Ἡρόφιλον ἐν τῷ χαμαιτυπείῳ καθεύδοντα. τί γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λέγοιμι, τοὺς τοιχωρυχοῦντας, τοὺς δικαζομένους, τοὺς δανείζοντας, τοὺς ἀπαιτοῦντας; ὅλως γὰρ ποικίλη καὶ παντοδαπή τις ἦν ἡ θέα.

ΕΤΑΙΡ. Καὶ μὴν καὶ ταῦτα, ὧ Μένιππε, καλῶς εἶχε λέγειν· ἔοικε γὰρ οὐ τὴν τυχοῦσαν τερωπλήν σοι παρεσχῆσθαι.

ΜΕΝ. Πάντα μὲν ἐξῆς διελθεῖν, ὧ φιλότης, ἀδύνατον, ὅπου γε καὶ ὄραῖν αὐτὰ ἔργον ἦν· τὰ μέντοι κεφάλαια τῶν πραγμάτων τοιαῦτα ἐφαίνετο οἷά φησιν Ὅμηρος τὰ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος· οὐ μὲν γὰρ ἦσαν εἰλαπίνας καὶ γάμοι, ἐτέρωθι δὲ δικαστήρια καὶ ἐκκλησίαι, καθ' ἕτερον δὲ μέρος ἔθνε τις, ἐν γειτόνων δὲ πενθῶν ἄλλος ἐφαίνετο· καὶ ὅτε μὲν ἐς τὴν Γετικὴν ἀποβλέψαιμι, πολεμοῦντας ἂν ἐώρων τοὺς Γέτας· ὅτε δὲ μεταβαίην ἐπὶ τοὺς

Σκύθας, πλανωμένους ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν ἦν ἰδεῖν· μικρὸν δὲ ἐπικλίνας τὸν ὀφθαλμὸν ἐπὶ θάτερα τοὺς Αἰγυπτίους γεωργοῦντας ἐπέβλεπον, καὶ ὁ Φοῖνιξ δὲ ἐνεπορεύετο καὶ ὁ Κίλιξ ἐλήστευε καὶ ὁ Λάκων ἐμαστιγοῦτο καὶ ὁ Ἀθηναῖος ἐδικάζετο. 17. ἀπάντων τούτων ὑπὸ τὸν αὐτὸν γι-
 772 νομένων χρόνον ὥρα σοι ἤδη ἐπινοεῖν ὁποῖός τις ὁ κυκεῶν οὗτος ἐφαίνετο. ὥσπερ ἂν εἴ τις παραστησάμενος πολλοὺς χορευτάς, μᾶλλον δὲ πολλοὺς χορούς, ἐπειτα προστάξειε τῶν ἀδόντων ἐκάστῳ τὴν συνουσίαν ἀφέντα ἴδιον ἀδειν μέλος, φιλοτιμουμένου δὲ ἐκάστου καὶ τὸ ἴδιον περαίνοντος καὶ τὸν πλησίον ὑπερβαλέσθαι τῇ μεγαλοφωνίᾳ προθυμουμένου. ἄρα ἐνθυμῆ πρός Διὸς οἷα γένοιτ' ἂν ἡ ᾠδὴ;

ΕΤΑΙΡ. Παντάπασιν. ὦ Μένιππε, παργέλοιος καὶ τεταραγμένη.

ΜΕΝ. Καὶ μὴν, ὦ ἑταῖρε, τοιοῦτοι παντες εἰδὲν οἱ ἐπὶ γῆς χορευταὶ κακ τοιαύτης ἀναρμοστίας ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος συντέτακται. οὐ μόνον ἀπῶδὰ φθεγγομένων, ἀλλὰ καὶ ἀνομοίων τὰ σχήματα καὶ τὰναντία κινουμένων καὶ ταῦτόν οὐδὲν ἐπινοούντων, ἄχρι ἂν αὐτῶν ἕκαστον ὁ χορηγὸς ἀπελάσῃ τῆς σκηρῆς οὐκέτι δεῖσθαι λέγων· τοῦντεῦθεν δὲ ὅμοιοι πάντες ἤδη σιωπῶντες, οὐκέτι τὴν στυμμιγῆ ἐκείνην καὶ ἄτακτον ᾠδὴν ἀπάδοιτες. ἀλλ' ἐν
 773 αὐτῷ γε ποικίλῳ καὶ πολυειδεῖ τῷ θεατρῷ πάντα μὲν γελοῖα δῆπουθεν ἦν τὰ γιγνόμενα· 18. μαλιστα δὲ ἐπ' ἐκείνοις ἐπῆμι μοι γελᾶν τοῖς περὶ γῆς ὄρων ἐριζουσι καὶ τοῖς μέγα φρονοῦσιν ἐπὶ τῷ τῷ Σικωνίῳ πεδίῳ γεωργεῖν ἢ Μαραθῶνος ἔχειν τὰ περὶ τὴν Οἰνῶν ἢ Ἀχαρνήσι πλέθρα κεκτηῖσθαι χίλια· τῆς γοῦν Ἑλλάδος ὅλης, ὡς τότε μοι ἀνωθεν ἐφαίνετο, δακτύλων οὔσης τὸ μέγεθος τετάρων κατὰ λόγον, οἶμαι, ἢ Ἀττικῆ πολλοσθημόριον ἦν. ὥστε ἐνειρῶσιν ἐφ' ὀπόσω τοῖς πλουσίοις τουτοῖς μέγα

φρουεῖν κατελείπετο· σχεδὸν γὰρ ὁ πολυπλεθρότατος αὐτῶν μίαν τῶν Ἐπικουρείων ἀτόμων ἐδόκει μοι γεωργεῖν. ἀποβλέψας δὲ δὴ καὶ ἐς τὴν Πελοπόννησον, εἶτα τὴν Κυνοσουρίαν γῆν ἰδὼν ἀνεμνήσθην περὶ ὄσου χωρίου, κατ' οὐδὲν Αἰγυπτίου φακοῦ πλατυτέρου, τοσοῦτοι ἔπεσον Ἀργείων καὶ Λακεδαιμονίων μιᾶς ἡμέρας. καὶ μὴν εἴ τινα ἰδοίμι ἐπὶ χρυσῶ μέγα φρουοῦντα, ὅτι δακτυλίους τε εἶχεν ὀκτῶ καὶ φιάλας τέτταρας, πάνυ καὶ ἐπὶ τούτῳ ἂν ἐγέλων. τὸ γὰρ Πάγγαιον ὄλον αὐτοῖς μετάλ- 774
λοισ κεγχριαῖον ἦν τὸ μέγεθος.

19. **ΕΤΑΙΡ.** ὦ μακάριε Μένιππε τῆς παραδόξου θέας. αἱ δὲ δὴ πόλεις πρὸς Διὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοὶ πηλικοί διεφαίνοντο ἄνω;

ΜΕΝ. Οἷμαί σε πολλάκις ἤδη μυρμηκῶν ἀγορὰν ἑωρακέναι, τοὺς μὲν εἰλουμένους, ἐνίους δὲ ἐξιόντας, ἐτέρους δὲ ἐπανιόντας αὐθις εἰς τὴν πόλιν· καὶ ὁ μὲν τις τὴν κόπρον ἐκφέρει, ὁ δὲ ἀρπάσας ποθὲν ἢ κυάμου λέπος ἢ πυροῦ ἡμίτομον θεῖ φέρων. εἰκὸς δὲ εἶναι παρ' αὐτοῖς κατὰ λόγον τοῦ μυρμηκῶν βίου καὶ οἰκοδόμους τινας καὶ δημαγωγούς καὶ πρυτάνεις καὶ μουσικούς καὶ φιλοσόφους. πλὴν αἷ γε πόλεις αὐτοῖς ἀνδράσι ταῖς μυρμηκίαις μάλιστα ἐώκεσαν. εἰ δέ σοι δοκεῖ μικρὸν τὸ παρὰδειγμα, τὸ ἀνθρώπους εἰκάσαι τῇ μυρμηκῶν πολιτείᾳ. τοὺς παλαιούς μύθους ἐπίσκεψαι τῶν Θετταλῶν· εὐρήσεις γὰρ τοὺς Μυρμιδόνας, τὸ μαχιμώτατον φύλον, ἐκ μυρμηκῶν ἄνδρας γεγονότας. ἐπειδὴ δ' οὖν πάντα ἱκανῶς ἐώρατο καὶ κατεγεγέλαστό μοι, διασεισας ἑμαυτὸν ἀνεπτόμην

δάματ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους.

20. οὐπω στάδιον ἀνεληλύθειν καὶ ἡ Σελήνη γυναικείαν φωνὴν προῖεμένη, Μένιππε, φησίν, οὕτως ὄναιο, δια- 775
κόνησαί μοι τι πρὸς τὸν Δία. Λέγοις ἄν, ἦν δ' ἐγώ· βαρὺ

γὰρ οὐδέν, ἦν μὴ τι φέρειν δέη. Πρεσβείαν, ἔφη, τινὰ οὐ χαλεπὴν καὶ δέησιν ἀπένεγκαι παρ' ἐμοῦ τῷ Διὶ ἀπίσθηκα γὰρ ἤδη, Μένιππε, πολλὰ καὶ δεινὰ παρὰ τῶν φιλοσόφων ἀκούουσα, οἷς οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἔργον ἢ τὰμὰ πολυπραγμονεῖν, τίς εἰμι καὶ πηλίκῃ ἢ καὶ δι' ἦντινα αἰτίαν διχότομος ἢ ἀμφίκυρτος γίγνομαι. καὶ οἱ μὲν κατοικεῖσθαι μέ φασιν, οἱ δὲ κατόπτρου δίκην ἐπικρέμασθαι τῇ θαλάττῃ, οἱ δὲ ὅτι ἂν ἕκαστος ἐπινοήσῃ τοῦτό μοι προσάπτουσι. τὰ τελευταῖα δὲ καὶ τὸ φῶς αὐτὸ κλοπιμαῖόν τε καὶ νόθον εἶναι μοί φασιν ἄνωθεν ἤκον παρὰ τοῦ Ἥλιου, καὶ οὐ παύονται καὶ πρὸς τοῦτόν με ἀδελφὸν ὄντα συγκροῦσαι καὶ στασιάσαι προαιρούμενοι· οὐ γὰρ ἱκανὰ ἦν αὐτοῖς ἅ περὶ αὐτοῦ εἰρήκασι τοῦ Ἥλιου λίθον αὐτὸν εἶναι καὶ μύθρον διάπυρον.

21. Καίτοι πόσα ἐγὼ συνεπίσταμαι αὐτοῖς ἅ πρώτουσι τῶν νυκτῶν αἰσχρὰ καὶ καταπτυστα οἱ μεθ' ἡμέραν σκυθρωποὶ καὶ ἀνδρώδεις τὸ βλέμμα καὶ τὸ σχῆμα σεμνοὶ καὶ ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν ἀποβλεπόμενοι; καγὼ μὲν ταῦτα ὀρώσα ὅμως σιωπῶ· οὐ γὰρ ἠγοῦμαι πρέπειν ἀπο-
 776 καλύψαι καὶ διαφωτίσαι τὰς νυκτερινὰς ἐκείνας διατριβὰς καὶ τὸν ἐπὶ σκηνῆς ἕκαστου βίον, ἀλλὰ κἄν τινα ἴδω αὐτῶν μοιχεύοντα ἢ κλέπτοντα ἢ ἄλλο τι τολμῶντα νυκτερινώτατον. εὐθύς ἐπισπασαμένη τὸ νέφος ἐνεκα-
 λυψάμην, ἵνα μὴ δεῖξω τοῖς πολλοῖς γέροντας ἀνδρας βαθεῖ πώγωνι καὶ ἀρετῇ ἐνασχημοιούντας. οἱ δὲ οὐδὲν ἀνιάσι διασπαράττοντές με τῷ λόγῳ καὶ πάντα τρόπον ὑβρίζοντες, ὥστε νῆ τὴν Νύκτα πολλάκις ἐβουλευσάμην μετοικῆσαι ὅτι πορρωτάτω, ἵν' αὐτῶν τὴν περιέρογον ἂν γλῶτταν διέφυγον. μέμνησο τοίνυν ταῦτά τε ἀπαγγεῖλαι τῷ Διὶ καὶ προσθεῖναι δ' ὅτι μὴ δυνατόν ἐστί μοι κατὰ χώραν μένειν, ἦν μὴ τοὺς φυσικοὺς ἐκείνους ἐπιτρούψῃ καὶ τοὺς διαλεκτικοὺς ἐπιστομίῃ καὶ τὴν Στοᾶν κατα-

σκάψη καὶ τὴν Ἀκαδημίαν καταφλέξῃ καὶ παύσῃ τὰς ἐν τοῖς περιπάτοις διατριβάς· οὕτω γὰρ ἂν εἰρήνην ἄγοιμι ὁσημέραι παρ' αὐτῶν γεωμετρουμένη. 22. Ἔσται ταῦτα, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἅμα πρὸς τὸ ἄναυτες ἔτεινον τὴν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ,

ἐνθα μὲν οὔτε βοῶν οὔτ' ἀνδρῶν φαίνεται ἔργα· 777
 μετ' ὀλίγον γὰρ καὶ ἡ σελήνη βραχεῖά μοι καθεωρᾶτο καὶ τὴν γῆν ἤδη ἀπέκρουπτε. λαβὼν δὲ τὸν ἥλιον ἐν δεξιᾷ διὰ τῶν ἀστέρων πετόμενος τριταῖος ἐπλησίασα τῷ οὐρανῷ, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐδόκει μοι ὡς εἶχον εὐθύς εἴσω παρῖεναι· ῥαδίως γὰρ ῥῆμην διαλαθεῖν ἄτε ἐξ ἡμισείας ὦν ἀετός, τὸν δὲ ἀετὸν ἠπιστάμην ἐκ παλαιοῦ συνήθη τῷ Διί· ὕστερον δὲ ἐλογισάμην ὡς τάχιστα καταφωράσουσί με γυπὸς τὴν ἐτέραν πτέρυγα περικείμενον. ἄριστον οὖν κρίνας τὸ μὴ παρακινδυνεύειν ἔκοπτον προσελθὼν τὴν θύραν. ὑπακούσας δὲ ὁ Ἑρμῆς καὶ τοῦνομα ἐκπυθόμενος ἀπήει κατὰ σπουδὴν φράσων τῷ Διί, καὶ μετ' ὀλίγον εἰσεκλήθη πᾶνυ δεδιὼς καὶ τρέμων, καταλαμβάνω τε πάντας ἅμα συγκαθημένους οὐδὲ αὐτοὺς ἀφρόντιδας· ὑπετάραττε γὰρ ἡσυχῇ τὸ παραδόξον μου τῆς ἐπιδημίας, καὶ ὅσον οὐδέπω πάντας ἀνθρώπους ἀφίξεσθαι προσεδό- 778
 κων τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπερωμένους. 23. ὁ δὲ Ζεὺς

μάλα φοβερῶς δριμύ τε καὶ τιτανῶδες εἰς ἐμὲ ἀπιδῶν φησι
 τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆς;
 ἐγὼ δὲ ὡς τοῦτ' ἠκούσα, μικροῦ μὲν ἐξέθανον ὑπὸ τοῦ δέους, εἰστήκειν δὲ ὅμως ἀχανῆς καὶ ὑπὸ τῆς μεγαλοφωνίας ἐμβεβρουτημένος. χρόνῳ δ' ἐμαυτὸν ἀναλαβὼν ἅπαντα διηγούμην σαφῶς ἀνωθεν ἀρξάμενος, ὡς ἐπιθυμῆσαιμι τὰ μετέωρα ἐκμαθεῖν, ὡς ἔλθοιμι παρὰ τοὺς φιλοσόφους, ὡς τάναντία λεγόντων ἀκούσαιμι, ὡς ἀπαγορεύσαιμι διασπώμενος ὑπὸ τῶν λόγων. εἶτα ἐξῆς τὴν ἐπίνοιαν καὶ τὰ πτερὰ καὶ τᾶλλα πάντα μέχρι πρὸς τὸν

779 οὐρανόν· ἐπὶ πᾶσι δὲ προσέθηκα τὰ ὑπὸ τῆς Σελήνης ἐπεσταλμένα. μειδιάσας δ' οὖν ὁ Ζεὺς καὶ μικρὸν ἐπαινῆς τῶν ὀφρύων. Τί ἄν λέγοις, φησίν, Ὡτου πέρι καὶ Ἐφιάλτου, ὅπου καὶ Μένιππος ἐτόλμησεν ἐς τὸν οὐρανὸν ἀνελθεῖν; ἀλλὰ νῦν μὲν ἐπὶ ξενία σε καλοῦμεν, αὔριον δέ, ἔφη, περὶ ὧν ἤκεις χορηματίσαντες ἀποπέμψομεν. καὶ ἅμα ἔξαναστὰς ἐβάδιζεν ἐς τὸ ἐπηκοώτατον τοῦ οὐρανοῦ· καιρὸς γὰρ ἦν ἐπὶ τῶν εὐχῶν καθέζεσθαι. 24. μεταξὺ τε προῦτων ἀνέκρινέ με περὶ τῶν ἐν τῇ γῆ πραγμάτων, τὰ πρῶτα μὲν ἐκεῖνα, πόσον νῦν ὁ πυρὸς ἐστὶν ὠνιος ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἰ σφόδρα ἡμῶν ὁ πέρουσι χειμῶν καθίκετο, καὶ εἰ τὰ λάχανα δεῖται πλείονος ἐπομβρίας· μετὰ δὲ ἠρώτα εἴ τις ἐτι λείπεται τῶν ἀπὸ Φειδίου καὶ

780 δι' ἣν αἰτίαν ἐλλείπειεν Ἀθηναῖοι τὰ Διάσια τοσοῦτων ἐτῶν. καὶ εἰ τὸ Ὀλύμπιον αὐτῷ ἐπιτελέσαι διαροοῦνται, καὶ εἰ συνελήφθησαν οἱ τὸν ἐν Δωδώνῃ νεῶν σεσυληκότες. ἐπεὶ δὲ περὶ τούτων ἀπεκρινάμην, Εἰπέ μοι, Μένιππε, ἔφη, περὶ δὲ ἐμοῦ οἱ ἄνθρωποι τίνα γνώμην ἔχουσι; Τίνα, ἔφη, δέσποτα, ἢ τὴν εὐσεβεστάτην, βασιλέα σε εἶναι πάντων θεῶν; Παίξεις ἔχων, ἔφη, τὸ δὲ φιλόκαινον αὐτῶν ἀκριβῶς οἶδα, κἂν μὴ λέγῃς. ἦν γὰρ ποτε χρόνος, ὅτε καὶ μάντις ἐδόκουν αὐτοῖς καὶ ἰατρὸς καὶ πάντα ὅλως ἦν ἐγώ.

μεστὰ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγναιά.

πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραί·

καὶ ἡ Δωδώνη τότε καὶ ἡ Πῖσα λαμπραὶ καὶ περιβλεπτοὶ πᾶσιν ἦσαν, ὑπὸ δὲ τοῦ καιροῦ τῶν θνισιῶν οὐδὲ ἀναβλέπειν μοι δυνατόν· ἐξ οὗ δὲ ἐν Δελφοῖς μὲν Ἀπόλλων τὸ μαντεῖον κατεστήσατο, ἐν Περγάμῳ δὲ τὸ ἰατρεῖον ὁ

781 Ἀσκληπιὸς καὶ τὸ Βενιδίδειον ἐγένετο ἐν Θρακῇ καὶ τὸ Ἀνουβίδειον ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τὸ Ἀρτεμίδειον ἐν Ἐφέσῳ, ἐπὶ ταῦτα μὲν ἅπαντες θέουσι καὶ παρηγύρεις ἀνάγοισι

καὶ ἑκατόμβας παριστᾶσιν, ἐμὲ δὲ ὥσπερ παρηβηκοτα
 ἱκανῶς τετιμηκέναι νομίζουσιν, ἂν διὰ πέντε ὅλων ἐτῶν
 θύσωσιν ἐν Ὀλυμπίᾳ. τοιγαροῦν ψυχροτέρους ἂν μου
 τοὺς βωμοὺς ἴδοις τῶν Πλάτωνος νόμων ἢ τῶν Χρυσίπ-
 που συλλογισμῶν.

25. Τοιαῦτ' ἅττα διεξιόντες ἀφικνούμεθα ἐς τὸ χω-
 ρίον, ἔνθα ἔδει αὐτὸν καθεξόμενον διακοῦσαι τῶν εὐχῶν.
 θυρίδες δὲ ἦσαν ἐξῆς τοῖς στομίοις τῶν φρεάτων ἑοικυῖαι
 πῶματα ἔχουσαι καὶ παρ' ἑκάστη θρόνος ἔκειτο χρυσοῦς.
 καθίσας οὖν ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς πρώτης ὁ Ζεὺς καὶ ἀφελὼν
 τὸ πῶμα παρεῖχε τοῖς εὐχομένοις ἑαυτόν· ἠύχοντο δὲ 782
 πανταχόθεν τῆς γῆς διάφορα καὶ ποικίλα. συμπαρακύ-
 ψας γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπήκουον ἅμα τῶν εὐχῶν. ἦσαν δὲ
 τοιαῖδε, ὦ Ζεῦ, βασιλευσαί μοι γένοιτο· ὦ Ζεῦ, τὰ
 κρόμμνά μοι φῦναι καὶ τὰ σκόροδα· ὦ θεοί, τὸν πατέρα
 μοι ταχέως ἀποθανεῖν· ὁ δὲ τις ἔφη, Εἶθε κληρονομή-
 σαιμι τῆς γυναικός, εἶθε λάθοιμι ἐπιβουλεύσας τῷ ἀδελ-
 φῷ, γένοιτό μοι νικῆσαι τὴν δίκην, στεφθῆναι τὰ Ὀλύμ-
 πια. τῶν πλεόντων δὲ ὁ μὲν βορέαν ἠύχετο ἐπιπνεῦσαι,
 ὁ δὲ νότον, ὁ δὲ γεωργὸς ἦτει ὑέτον, ὁ δὲ κναφεὺς ἦλιον.
 ἐπακούων δὲ ὁ Ζεὺς καὶ τὴν εὐχὴν ἑκάστην ἀκριβῶς ἐξε-
 τάζων οὐ πάντα ὑπισχνεῖτο.

ἀλλ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε·
 τὰς μὲν γὰρ δικαίας τῶν εὐχῶν προσίετο ἄνω διὰ τοῦ
 στομίου καὶ ἐπὶ τὰ δεξιὰ κατετίθει φέρων, τὰς δὲ ἀνο-
 σίους ἀπράκτους αὐτίς ἀπέπεμπεν ἀποφυσῶν κάτω, ἵνα
 μηδὲ πλησίον γένοιντο τοῦ οὐρανοῦ. ἐπὶ μιᾶς δὲ τινος
 εὐχῆς καὶ ἀποροῦντα αὐτὸν ἐθεασάμην· δύο γὰρ ἀνδρῶν
 ταναυτία εὐχομένων καὶ τὰς ἴσας θυσίας ὑπισχνουμένων
 οὐκ εἶχεν ὀποτέρῳ μᾶλλον ἐπιπνεῦσειεν αὐτῶν, ὥστε δὴ
 τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἐκεῖνο ἐπεπόνθει καὶ οὐδέν τι ἀποφή- 783
 νασθαι δυνατὸς ἦν, ἀλλ' ὥσπερ ὁ Πύρρων ἐπεῖχεν ἔτι

καὶ διεσκέπτετο. 26. ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς ἐχορημάτισε ταῖς εὐχαῖς, ἐπὶ τὸν ἐξῆς μεταβὰς θρόνον καὶ τὴν δευτέραν θυρίδα κατακύψας τοῖς ὄρκοις ἐσχόλαξε καὶ τοῖς ὀμνύουσι. χορημάτισας δὲ καὶ τούτοις καὶ τὸν Ἐπικούρειον Ἐρμόδωρον ἐπιτοίψας μετεκαθέζετο ἐπὶ τὸν ἐξῆς θρόνον κληδόσι καὶ φήμαις καὶ οἰωνοῖς προσέξων. εἴτ' ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν τῶν θυσιῶν θυρίδα μετήει, δι' ἧς ὁ καπνὸς ἀνιῶν ἀπήγγελλε τῷ Διὶ τοῦ θύοντος ἑκάστου τοῦνομα. ἀποστάς δὲ τούτων προσέταπτε τοῖς ἀνέμοις καὶ ταῖς ὥραις ἃ δεῖ ποιεῖν. Τήμερον παρὰ Σκύθαις ὑέτω, παρὰ Λίβυσιν ἀστραπτέτω, παρ' Ἑλλήσι υφέτω, σὺ δὲ ὁ Βορρᾶς πνεῦσον ἐν Λυδία, σὺ δὲ ὁ Νότος ἡσυχίαν ἄγε, ὁ δὲ Ζέφυρος τὸν Ἀδρίαν διακυμαινέτω, καὶ τῆς χαλάξης ὄσον μέδιμνοι χίλιοι διασκεδασθήτωσαν ὑπὲρ Καππαδοκίας.

27. Ἀπάντων δὲ ἤδη σχεδὸν αὐτῷ διωκημένων ἀπήειμεν ἐς τὸ συμπόσιον· δεῖπνον γὰρ ἤδη καιρὸς ἦν· καί με ὁ Ἐρμῆς παραλαβὼν κατέκλιτε παρὰ τὸν Πάνα καὶ τοὺς Κορύβαντας καὶ τὸν Ἄτιην καὶ τὸν Σαβάξιον, τοὺς μετοίκους τούτους καὶ ἀμφιβόλους θεοὺς. καὶ ἄρτον δὲ 784 ἢ Δημήτηρ παρεῖχε καὶ ὁ Διόνυσος οἶνον καὶ ὁ Ἡρακλῆς κρέα καὶ μύρτα ἢ Ἀφροδίτη καὶ ὁ Ποσειδῶν μαινίδας. ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀμβροσίας ἡρέμα καὶ τοῦ νέκταρος παρεγευόμην· ὁ γὰρ βέλτιστος Γανιμηθῆς ὑπὸ φιλανθρωπίας εἰ θεάσαιτο ἀποβλέποντά ποι τὸν Δία, κοτύλην ἂν ἦ καὶ δύο τοῦ νέκταρος ἐνέχει μοι φέρων. οἱ δὲ θεοί, ὡς Ὅμηρός που λέγει καὶ αὐτὸς οἶμαι καθάπερ ἐγὼ τάκει τεθεαμένος, οὔτε σῖτον ἔδουσιν οὔτε πίνουσιν αἰθοπα οἶνον, ἀλλὰ τὴν ἀμβροσίην παρατίθενται καὶ τοῦ νέκταρος μεθύσκονται, μάλιστα δὲ ἤδονται σιτοῖμενοι τὸν ἐκ τῶν θυσιῶν καπνὸν αὐτῇ κνίσῃ ἀνειηρηγμένον καὶ το αἶμα δὲ τῶν ἱερείων, ὃ τοῖς βωμοῖς οἱ θύοντες περιχέουσιν. ἐν δὲ τῷ δεῖπνῳ ὃ τε Ἀπόλλων ἐκίθαρίσε καὶ ὁ Σει-

ληνος κόρδακα ὠρχήσατο καὶ αἱ Μοῦσαι ἀναστᾶσαι τῆς 785
 τε Ἡσιόδου Θεογονίας ἦσαν ἡμῖν καὶ τὴν πρώτην ᾠδὴν
 τῶν ὕμνων τῶν Πινδάρου. κάπειδὴ κόρος ἦν, ἀνεπαυό-
 μεθα ὡς εἶχεν ἕκαστος ἱκανῶς ὑποβεβρεγμένους.

28. ἄλλοι μὲν ὄα θεοὶ τε καὶ ἀνέρες ἵπποκορυσταὶ

εὐδον παννύχιοι, ἐμὲ δ' οὐκ ἔχε ~~ἦ~~δυμος ὕπνος·

ἀνελογιζόμεν γὰρ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, μᾶλλον δὲ ἐκεῖνα,
 πῶς ἐν τοσοῦτῳ χρόνῳ ὁ Ἀπόλλων οὐ φύει πώγωνα ἢ
 πῶς γίνεται νύξ ἐν οὐρανῷ τοῦ ἡλίου παρόντος αἰὲ καὶ
 συννεωχουμένου. τότε μὲν οὖν μικρὸν τι κατέδαρθον.

ἔωθεν δὲ διαναστᾶς ὁ Ζεὺς προσέειπεν κηρύττειν ἐκκλη-

σίαν. 29. κάπειδὴ παρήσαν ἅπαντες, ἄρχεται λέγειν· 786

Τὴν μὲν αἰτίαν τοῦ ξυναγαγεῖν ὑμᾶς ὁ χθιζὸς οὔτος ξέ-

νος παρέσχηται· πάλαι δὲ βουλόμενος ὑμῖν κοινώσασθαι

περὶ τῶν φιλοσόφων, μάλιστα ὑπὸ τῆς Σελήνης καὶ ὧν

ἐκεῖνη μέμφεται προτραπείς ἔργων μηκέτ' ἐπὶ πλείον πα-

ρατεῖναι τὴν διάσκεψιν· γένος γάρ τι ἀνθρώπων ἐστὶν

οὐ πρὸ πολλοῦ τῷ βίῳ ἐπιπολάζον ἀργὸν φιλόνηκον κε-

νόδοξον ὀξύχολον ὑπόλιχρον ὑπόμωρον τετυφωμένον

ὑβρεως ἀνάπλεων, καὶ ἵνα καθ' Ὅμηρον εἶπω „ἐτώσιον

ἄχθος ἀρούρης.“ οὗτοι τοίνυν εἰς συστήματα διαιρεθέν-

τες καὶ διαφόρους λόγων λαβυρίνθους ἐπινοήσαντες οἱ

μὲν Στωϊκοὺς ὠνομάκασιν, οἱ δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς, οἱ δὲ

Ἐπικουρεῖους, οἱ δὲ Περιπατητικοὺς καὶ ἄλλα πολλῶ γε-

λοιότερα τούτων· ἔπειτα δὲ ὄνομα σεμνὸν τὴν ἀρετὴν

περιθέμενοι καὶ τὰς ὀφρῦς ἐπάραντες καὶ πώγωνα ἐπι-

σπασάμενοι περιέρχονται ἐπιπλάστῳ σχήματι κατάπτυστα

ἦθη περιστέλλοντες, ἐμφερεῖς μάλιστα τοῖς τραγικοῖς ἐκεί-

νοῖς ὑποκριταῖς, ὧν ἦν ἀφέλη τις τὰ προσωπεῖα καὶ τὴν 787

χρυσόπαστον ἐκείνην στολήν, τὸ καταλειπόμενόν ἐστι

γελοῖον ἀνθρώπιον ἐπὶ δραχμῶν ἐς τὸν ἀγῶνα μεμισθω-

μένον. 30. τοιοῦτοι δὲ ὄντες ἀνθρώπων μὲν ἀπάντων

καταφρονοῦσι, περὶ θεῶν δὲ ἀλλόκοτα διεξέρχονται καὶ συνάγοντες εὐεξαπάτητα μειράκια τὴν τε πολυθρύλητον ἀρετὴν τραγωδοῦσι καὶ τὰς τῶν λόγων ἀπορίας ἐκδιδάσκουσι, καὶ πρὸς μὲν τοὺς μαθητὰς καρτερίαν ἀεὶ καὶ σωφροσύνην ἐπαινοῦσι καὶ πλούτου καὶ ἡδονῆς καταπτύουσι, μόνοι δὲ καὶ καθ' ἑαυτοὺς γενόμενοι τί ἂν λέγοι τις ὅσα μὲν ἐσθίουσιν, ὅσα δὲ ἀφροδισιάζουσιν, ὅπως δὲ περιλείχουσι τῶν ὀβολῶν τὸν ῥύπον; τὸ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι μηδὲν αὐτοὶ μήτε κοινὸν μήτε ἴδιον ἐπιτελοῦντες, ἀλλ' ἀχρεῖοι καὶ περιττοὶ καθεστῶτες

οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρτίθμιοι οὔτ' ἐνὶ βουλῇ, ὅμως τῶν ἄλλων κατηγοροῦσι καὶ λόγους τινὰς πικροὺς συμφορήσαντες καὶ λοιδορίας τινὰς ἐκμεμελετηκότες ἐπι-
 78^α τιμῶσι καὶ ὀνειδίζουσι τοῖς πλησίον, καὶ οὗτος αὐτῶν τὰ πρῶτα φέρεσθαι δοκεῖ ὅς ἂν μεγαλοφρονότατός τε ἢ καὶ ἰταμώτατος καὶ πρὸς τὰς βλασφημίας θρασύτατος. 31. καίτοι τὸν διατεινόμενον αὐτῶν καὶ βοῶντα καὶ κατηγοροῦντα τῶν ἄλλων ἦν ἔρη, σὺν δὲ δὴ τί προὔτων τυγχάνεις ἢ τί φῶμεν πρὸς θεῶν σε πρὸς τὸν βίον συντελεῖν; φαίη ἂν, εἰ τὰ δίκαια καὶ ἀληθῆ θέλοι λέγειν, ὅτι πλεῖν μὲν ἢ γεωργεῖν ἢ στρατεύεσθαι ἢ τινα τέχνην μετιέναι περιτὸν εἶναι μοι δοκεῖ, κέκραγα δὲ καὶ αὐχμῶ καὶ ψυχρολουτῶ καὶ ἀνυπόδητος τοῦ χειμῶνος περιέροχομαι καὶ ὡσπερ ὁ Μῶμος τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων γιγνόμενα συκοφαντῶ, καὶ εἰ μὲν τις ὠψώνηκε τῶν πλουσίων πολυτελῶς ἢ ἑταίραν ἔχει, τοῦτο πολυπραγμονῶ καὶ ἀγανακτῶ, εἰ δὲ τῶν φίλων τις ἢ ἑταίρων κατάκειται ροσῶν ἐπικουρίας τε καὶ θεραπείας δεόμενος, ἀγροῶ, τοιαῦτα μὲν ἐστὶν ἡμῖν, ὧ θεοί, ταῦτα τὰ θροέματα. 32. οἱ δὲ δὴ Ἐπικουρείοι αὐτῶν λεγόμενοι μάλα δὴ καὶ ὑβρισταὶ εἰσι καὶ οὐ μετρίως
 78^β ἡμῶν καθίστανται μήτε ἐπιμελεῖσθαι τῶν ἀνθρωπίνων λέγοντες τοὺς θεοὺς μήτε ὄλωσ τὰ γιγνόμενα ἐπισκοπεῖν·

ὥστε ὥρα ὑμῖν λογίζεσθαι, διότι ἦν ἅπαξ οὗτοι πείσαι τὸν βίον δυνηθῶσιν, οὐ μετρίως πεινήσετε. τίς γὰρ ἂν ἔτι θύσειεν ὑμῖν πλέον οὐδὲν ἔξειεν προσδοκῶν; ἂ μὲν γὰρ ἡ Σελήνη αἰτιᾶται, πάντες ἠκούσατε τοῦ ξένου χθῆς διηγουμένου· πρὸς ταῦτα βουλευέσθε ἂ καὶ τοῖς ἀνθρώποις γένοιτ' ἂν ὠφελιμώτατα καὶ ἡμῖν ἀσφαλέςτατα.

33. Εἰπόντος ταῦτα τοῦ Διὸς ἡ ἐκκλησία διετεθρόλητο, καὶ εὐθὺς ἐβῶον ἅπαντες, κεραύνωσον. κατάφλεξον, ἐπίτριψον, ἐς τὸ βάραθρον, ἐς τὸν Τάρταρον ὡς τοὺς Γίγαντας. ἡσυχίαν δὲ ὁ Ζεὺς αὐθις παραγγείλας, Ἔσται ταῦτα ὡς βούλεσθε, ἔφη, καὶ πάντες ἐπιτρίψονται αὐτῇ διαλεκτικῇ. πλὴν τό γε νῦν εἶναι οὐ θέμις κολασθῆναί τινα· ἱερομηνία γάρ ἐστιν, ὡς ἴστε, μηνῶν τούτων τεττάρων. καὶ ἤδη τὴν ἐκεχειρίαν περιηγγελιάμην. ἐς νέωτα οὖν ἀρχομένου ἤρος κακοὶ κακῶς ἀπολοῦνται τῷ σμερδαλέῳ κεραυνῷ.

ἢ καὶ κυανέησιν ἐπ' ὄφρῦσι νεῦσε Κρονίων.

790

34. περὶ δὲ Μενίππου ταῦτα, ἔφη, μοι δοκεῖ· περιαιρεθέντα αὐτὸν τὰ πτερά, ἵνα μὴ καὶ αὐθις ἔλθῃ ποτέ, ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ ἐς τὴν γῆν κατενεχθῆναι τήμερον. καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἰπὼν διέλυσε τὸν σύλλογον, ἐμὲ δὲ ὁ Κυλλήμιος τοῦ δεξιοῦ ὠτὸς ἀπόκρεμάσας περὶ ἐσπέραν χθῆς κατέθηκε φέρων ἐς τὸν Κεραμεικόν.

Ἄπαντα ἀκήκοας, ἅπαντα, ὦ ἑταῖρε, τὰ ἐξ οὐρανοῦ· ἄπειμι τοίνυν καὶ τοῖς ἐν τῇ Ποικίλῃ περιπατοῦσι τῶν φιλοσόφων αὐτὰ ταῦτα εὐαγγελιούμενος.

PA
4230
A2
1909
v.2

Lucianus Samosatensis
Opera

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

